5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Sf. Nicolae 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1507 – Mercu i 1 Februarie 1912

DOUĂ CAPITALE

Nu este cetățean al orașului nostru, care să nu țină ca la o moștenire scumpă a trecutului, la renumele de veche capitală a Moldovei, cu care se mîndrește Iașul. Chiar cel mai mare cetățean al țărei, nu încetează de a numi Iașul „a doua a sa Capitală“.

In această direcție nu este numai mîndria trecutului, dar și toată munca luminată a atîtor generații mai aproape de prezent, care au făcut ca Iașului să i se spună pe bună dreptate orașul intelectual, orașul mișcărilor mari.

Au fost chiar vremuri cînd, fără nici un gînd ostil, cetățeni inimoși ai acestui oraș de sacrificii, au rîdicat glasuri autorizate pentru a apăra drepturile Iașului, față de preponderența ce une-ori se dădea Capitalei, mai ales în ce privește instituțiile de cultură. Ba, une-ori protestări chiar, care aveau sprijinul întregului oraș, au arătat că Iașul revindică titlul său de glorie în direcția culturală și lasă Bucureștiului numai fala de a se numi capitală.

După atîtea protestări platonice, a venit, în sfîrșit și ziua cînd Iașul a putut să dea măsura modului cum înțelege el să se arăte capitala culturei și cum știe să'și afirme superioritatea față de București. Ocazia a fost cu atît mai bine venită, cu cît am avut prilejul să ne măsurăm cu Bucureștii într'un fel de concurs, în condiții de egalitate perfectă; au fost cele două procese din Iași și București a plagiatelor Cuza.

Putem, prin urmare, astăzi, cînd „sesiunea Cuza“ a curților cu juri este închisă, să cercetăm cum s'au purtat cele două orașe în care „o credință respectabilă“ și'a dat mîna cu niște mijloace absolut reprobabile.

Nu mai este nevoie să reamintim dezbaterile procesului Cuza la Iași; să le comparăm numai cu cele de la București.

Citind rezumatul dezbaterilor ce au avut loc la București, nu se poate să nu constatăm. chiar numai ca impresie generală, aerul de civilizație ce respiră din tot cursul procesului și în primul rînd priza absolut nulă ce a avut acolo naționalismul canibalic a d-lui Cuza. Exibiția Cahalului, alianța israelită, primejdia ovreiască și toate obsesiunile d-lui Cuza, care trăese numai în aerul specific ieșan, au avut la București aerul unui număr prost de cafè concert, cu un foarte slab cabotin ce parodiază vorba ovreiască.

Pentru aceea Cuza a fost mereu rechemat la chestiune, în cît lipsită de salata naționalistă, sărbătoarea ce'și organizase s'a isprăvit în cîte-va ceasuri. Nici un ecou din sală n'a tulburat mersul dezbaterilor, din cauză că acolo profesorii universitari n'au obieeiul să întrebuințeze studenții ce sunt legați de ei prin examenele ce au de trecut, pentru ca să'și creeze alaiul de Irod.

Procurorul, apoi, a fost la București un om în adevăr civilizat, în cît pledoaria lui sobră și înțeleaptă, a fost un model de respect pentru instituția presei, care era în joc în acel proces și o dovadă de ce poate un spirit în adevăr luminat, cînd nu caută prin acte de servilism să ajute interesele străine de judecata dreaptă.

La Iași conduita procurorului a avut, doar, numai scuza greutății în care se afla, bietul om, față de nesiguranța situației politice; în adevăr, cînd busola judecății sale se întoarce încotro suflă vîntul politic, nu putem să cerem să se poată orienta o aseminea busolă, cînd trage vîntul teribil din toate părțile.

Cum că în această împrejurare primul procuror a fost un instrument ordinar al pasiunilor politice, nu ne mirăm, deci, de la un om care așa concepe echilibrul situației sale. Ne mirăm, însă, cum în această afacere partidul guvernamental local, a putut să dea dovadă de atît de puțină pătrundere, în cît să iee partea lui Cuza.

N'avem de cît să comparăm din nou cu Iașul ceea ce a făcut Bucureștii. Oficiosul guvernului, „Epoca“ arată că d. Cuza a fost întîmpinat de vre-o 30 studenți și nu consacră de loc pagini ditirambice acestui martir al neamului. Cum se poate concepe, deci, atîta lipsă de orientare din partea politicianilor guvernamentali locali?

Am voi să urmărim mai departe comparația; dar aici Iașului îi revine un merit, în care nu sufere comparație, de oare ce a fost singur să dea ca urmare judecății juriului, spectacolul dureros de trist al unui oraș, care se pretinde intelectual, traversat de o ceată de nesocotiți, cari în numele unei părți a intelectualității au condus în vociferări și huiduieli pe avocați și pe jurați.

Nu discutăm josnicia procedeului, care a ajuns așa de obicinuit în mișcarea naționalistă, în cît a devenit o scoborîre a *nu* fi fluerat de adepții d-lui Cuza; judecăm, însă, lipsa absolută de judecată a celor cari au permis în acest mod să se aducă un ultragiu, care ori cît a fost de neluat în seamă, se adresa unui fiu distins al Iașului, unui fost ministru, care și-a pus tot sufletul pentru Iași și pe care Iașul fără îndoială va trebui să-l revendice ca pe cel mai mare fiu al său.

Nu putem cere, de sigur, judecată de la niște valeți politici cari puși în fruntea treburilor orașului, nu văd mai departe de cît ceea ce le dictează patima politică. Chiar în această patimă, apoi, nu e nevoe să stăruim mult, pentru a arata că nu este de cît un exces menit să le creeze titluri față de stăpînii lor politici. Suntem însă în drept să cerem acelora, care țin la reputația acestui oraș, să se gîndească că în afară de patima politică, care mîine poate să facă din calăii de astă-zi victime, există buna reputație a orașului, renumele său de cuminţenie, care nu trebue dat pe mîna unor neisprăviți care mîine vor abjura — cum au făcut atîția alții — toate credințele lor de astă-zi. Pe deasupra respinșilor la examen ai lui Cuza, pe deasupra gloatei de viitori postulanți de grații guvernamantale, cari, de sigur văd Iașul numai în anii de examene, rămîne renumele orașului, rămîne munca de atîtea generații, care nu trebue batjocorită pentru a salva prestigiul îndoelnic a reputației și mai îndoelnice încă, a d-lui Cuza.

Pentru aceia, din toată paralela ce am făsut cu Bucureștii, reesă că nu este departe vremea cînd titlul de oraș al culturei, cu care se mîndrește încă Iașul, va trece și el — cum au trecut atîtea amintiri trecute — la condica gloriilor dispărute, și atunci vom trebui să facem și cu această amintire cum facem cu toate cele lalte: s'o bocim la zile mari.

S. G.

Dezaprobarea d-lui N. Filipescu

— Comunicatul impus de Rege —

In chestia ororilor de la 1907, guvernul este silit să dea înapoi, din ordinul regelui, și foile guvernamentale au primit instrucțiuni ca să înceteze orice discuție în această privință.

Mai mult decît atît; deși generalul Averescu a vorbit, cu autorizația d-lui Filipescu, asupra celor petrecute la 1907, totuși s'a impus guvernului publicarea unui comunicat, care a apărut azi în toate oficioasele conservatoare:

„Partidul conservator consideră discuțiunile asupra răscoalei țăranilor cu atît mai mult închise, cu cît toate guvernele, ori cînd au fost turburări serioase, și-au împlinit datoria lor.“

Partidul conservator dezaprobă publicațiunea de documente în privința răscoalei din 1907, care au fost date la iveală fără știrea guvernului. Orice indiscrețiune de felul acesta din partea oricărui reprezintant al unei autorități, va fi pedepsită cu asprime.

Acest comunicat este îndreptat de la început pînă la sfîrșit împotriva d lui Nicu Filipescu. „Partidul conservator consideră discuțiunile închise“ — spune comunicatul,—dar d. Filipescu le-a deschis și a amenințat că le va mai redeschide cînd va socoti momentul oportun și atunci va vorbi tare de tot!

„Toate guvernele și-au implinit datoria, cînd au fost turburări serioase“, spune comunicatul. D. Filipescu, însă a declarat la Eforie că guvernul brătienist și-a făcut „prea mult“ datoria, căci „de la masa verde a cabinetului a dat ordine cum să se omoare țăranii“.

„Partidul conservator dezaprobă publicațiunea de documente în privința răscoalei din 1907, cari au fost date la iveală fără știrea guvernului“. Aprobarea s'au dezaprobarea partidului conservator în această chestie, ne este cu atît mai indiferentă, cu cît noi înțelegem să ne facem datoria așa cum o înțelegem noi și cu cît noi nu agităm chestia ororilor inutile pentru scopuri politice, ci numai pentru a face să triumfe dreptatea. Dar din comunicat rezultă că guvernul n'ar dezaproba, la momentul oportun, oarecari publicări de documente făcute... cu știrea sa.

Mai spune comunicatul: „Orice indiscrețiune de felul acesta din partea ori cărui reprezintant al unei autorități va fi pedepsită cu asprime“. Bine înțeles că „indiscrețiuni de felul acesta vor fi pedepsite“, pentru că dacă s'ar pedepsi și altfel de indiscrețiuni, cel dintîi pedepsit ar fi d. Nicu Filipescu, care la Eforie în calitate de ministru de războiu, a făcut.. indiscreția, de a anunța că există documente contra Brătienilor, asupra rolului trist ce au jucat în răscoale; și al doilea care ar primi o pedeapsă ar fi generalul Averescu, care de altfel a vorbit cu autorizarea ministerului de războiu.

Ministru de războiu civil

Nu o singură dată presa și-a exprimat convingerea, că un ministru de războiu civil, secundat, în administrarea armatei, de un distins ofițer la secretariatul general, ar fi un ideal pentru noi.

D. N. Filipescu, care a fost nevoit să primească departamentul Războiului într'un cabinet în care d. Al. Marghiloman deține Internele, a desmințit și această legendă.

In adevăr, d. Filipescu în calitate de ministru de războiu, s'a folosit de secretele represiunei de la 1907, exagerîndule la întrunirea din sala Eforiei. Dacă am fi avut un general ca titular al departamentului, sigur că n'am fi avut de înregistrat o eșire atît de anti-patriotică și de anti-politică

Ba, ceva mai mult, în urma comunicatului M. S. Regelui, prin care Suveranul reprimandează atitudinea d-lui Filipescu și desminte în chip formal și într'un rol strict constituțional, cele afirmate de ministrul de rezboi — polemica totuși continuă pe tema ororilor inutile, polemică întreținută de d. Filipescu în Epoca.

Intîmplările acestea nu sunt de natură a pleda în favoarea unui ministru de rezboi civil, și cu atît mai puțin era indicat d. Filipescu pentru acest post, plin de răspundere. D. Filipescu cu firea sa impulsivă, cu caracterul său violent, nu trebuia lăsat în fruntea oștirei. Dacă d. Carp a făcut greșala de a l plasa pe d. Filipescu în fruntea armatei, apoi aceasta se datorează exclusiv ambiției d lui Marghiloman de-a fi la Interne.

Omul acesta a făcut țării rele imense Cînd cu activitatea sa personală, cînd indirect.

Presența desastruoasă a d-lui Filipescu în fruntea departamentului războiului e un rău indirect pe care l'a făcut d. Al. Marghiloman.

Procurorul general la d. Brătianu!

Guvernul d-lui Carp se află în fierbințelele unei gazete de senzații, care, aflătoare pe urmele unor fapte extra-ordinare, întrebuințează tot aparatul necesar pentru a le descoperi.

Dar un guvern nu este o gazetă. Sunt lucruri care rămîn secrete de stat—și asemenea lucruri caută să le descopere și să le publice, fără nici o mustrare de cuget, fără nici o secoteală guvernul prezidat de d. Carp!

Guvernul acesta caută să distrugă partidul liberal. Un guvern care s'a căznit o viață de om ca s'ajungă, insfîrșit guvern, ar trebui să aibă preocuparea să se menție, să-și menție partidul, nu să facă operă de distrugere.

Prin corupțiuni și amenințări, guvernul Carp a cercat să distrugă partidul democrat și acum cearcă să distrugă partidul liberal. Intre a desființa societatea tramvaiului și a plănui un atentat la existența Băncii Naționale, guvernul, prin concurența ce-și fac domnii Marghiloman și Filipescu, se întrece într'o luptă unică, din fericire în felul ei, dar extrem de nepatriotică.

Ambii combatanți au preluat, de la sindicaliști, istoria ororilor de la 1907. Pentru a face cunoscută publicului istoria aceasta, domnii Marghiloman și Filipescu se servesc de documentele confidențiale ce există la ministerul de războiu — d. Filipescu amenințînd cu publicarea lor, d. Marghiloman publicîndu-le, adică ministerul de războiu pune pe cei de la interne să scoată el castanele din foc.

Un dosar al celor petrecute în 1907 se află și la ministerul de interne. Și pe acela ar fi voit să-l publice d. Marghiloman, sau à tour de revanche, să-l fi dat d-lui Filipescu să-l publice.

Dosarul se află, însă, în posesia d-lui Brătianu și ca să-l obție d. Marghiloman nu s'a dat îndărăpt de la imprudența, de a dispune ca procurorul general să descindă în casa șefului partidului liberal—spre a cere dosarul—în numele legii!

Intre a crea o nouă societate a tramvaielor, care să fie de folos Tonceștilor, Țoțoilor și între a trece Banca Națională la stat, ca să asigure gazdă și lefuri grase altor nevoinici—guvernul d-lui Carp recurge la intervenția „legală“ a parchetului, ca să pună mîna pe documente și să le publice—ca să dovedească că liberalii, cu care junimiștii au fost în cartel pe acele vremuri, sunt autorii măcelărirei țăranilor.

Pe cînd, pe de altă parte, ca să se poată menține la putere, același guvern declară, în numele întregului partid carpist, că nici un guvern romînesc, nici odată, n'a făcut oreri pe timpul răscoalelor mari—afară doar, ar fi de adăugit: generalul Teleman, fost prefect de Fălciu, care, în 1894, se dedase la adevărate ororі.

Cînd vedem acest groaznic faliment al simțului patriotic și cînd ne dăm seamă, că nu le doar un vis urît, ci o tristă realitate, că guvernul face toate acestea, că nu se dă îndărăpt de la infamia ca să ordone șefului general al parchetului ca să sune la casa fiului lui Ion Brătianu, ne aducem aminte, cu toată mîndria, cu toată satisfacția ce merită, de gestul patriotic al d-lui Take Ionescu, care, pentru țară, pentru liniștea ei, cedase puterea în 1907, se făcuse raportorul unor legi liberale pentru abrogarea altor legi conservatoare—atrăgîndu-și, prin gestul său extra-ordinar, din partea d-lui Dimitrie Sturza, celebra esclamație: „ești cel mai mare patriot, între marii patrioți ai țării!“

OAMENI ȘI LUCRURI

Teroare festivă

Fiind-că am pornit-o pe mărturisiri, să spunem adevărul. N'a fost, eri, numai sărbătoare la „Opinia“, ci și... teroare.

Dar veți întreba; teroare, pentru ce? Cînd atîția colaboratori, unii statornici, alții ocazionali, și-au pus puterile și mintea la olaltă, ca să rostească omagiul cuvenit, ilustrului scriitor...

Tocmai de aceia vă spuneam, a domnit o atmosferă de festivitate și de teamă în același timp. A fost teroarea — erorilor de tipar.

Cînd am văzut, strînse la olaltă — manuscrisele variate, toate menite să celebreze pe maestrul scriitor, am avut primul gînd îndreptat către acea adîncă suferință, care îmbătrînește mai curînd de cît anii, care obsedează mai grozav ca ori-ce temere pe scriitorul conștient, — grija greșelilor de tipar. Și venea în mod firesc gîndul acesta, cînd eroul zilei și al numărului nostru festiv era Caragiale, adversarul redutabil și ireductibil al acelor mici dar spăimîntătoare scăpări din vedere ale tipografilor cari ajung, uneori, să discalifice scrisul cuiva, ori să-l ridiculizeze.

Am avut și o reminiscență: cea dintăiu bucată cu care maestrul a onorat „Opinia“ — în Decembrie 1907 — și peripețiile de corectură prin care trecurăm cu toții. Pînă să se tipărească prețioasa „Cronică de Crăciun“, maestrul a manifestat temeri și emoțiuni. Două scrisori, două telegrame, pentru a cere mici îndreptări în text, — apoi, pentru a-și rosti mai cu temeiu neîncrederea, — ceru două corecturi, sub bandă, recomandate.

Cine a cetit în ultimii „Letopisiți“ ai d-lui C. Mille afirmarea că pentru o virgulă, Caragiale e în stare să suspende, telegrafic, colile de tipar ori să le distrugă, își va fi zis: „ciudatom“!...

Dar aceasta nu e de lo ciudățenie,— ci o dovadă că scriitorul, vrednic de acest nume, iea și publicul în serios, după cum ia în serios și arta sa proprie pentru care-și cheltuește munca, inima și simțirea.

Caragiale aparține acestei categorii de scriitori și e conștient că tot ce scrie va rămînea. Scriitorul care a ajuns a-și da seama în gradul acesta de menirea și de trăinicia producțiunilor sale — atunci

...Ah! atuncea ți se pare
Că pe cap îți cade cerul:
Unde vei găsi cuvîntul
Ce exprimă adevărul?

La toate aceste am gîndit privind, strînse la olaltă, vraful de manuscrise în care *numele* maestrului avea cel puțin — patru feluri de ortografii. E drept că, urmînd recomandațiilor noastre, zețarii s'au silit a unifica măcar ortografia numelui.

Dar ziarul tipărit arată că au reușit numai în parte. Ei nu pot să dee prea multă luare aminte părții beletristice, cînd sunt năvăliți și uluiți de informații, de telegrame, de cursive, de compacte, de „ultime“. Acolo doară palpită viața gazetei și acolo eroarea de tipar joacă mai puțin rol. De aceea n'am scăpat nici eri de obicinuita pripă și ne-au cruțat numai relativ manuscrisele festive. Ba încă, sub teroarea zilei, au tipărit primele exemplare ale gazetei: marți, 30 Ianuarie, în loc 31. Cu g'ndul tot la maestru, a cărei aniversare cădea în 30.....

Dar are și filosofia ei, acea „teroare“, pe care a împrăștiat-o solemnitatea caragialeană: aceea că, oricînd, ori-unde, imaginea marelui scriitor suggerează dorința de desăvîrșire, ambițiunea de „mai bine“, grija formei și a fondului.

E sfînta teroare a perfecțiunei, născătoare de frumuseți!

...Tîrziu, peste secole, cărțile tale, maestre, vor exercita aceeași binefăcătoare teroare,—făcînd să domnească respectul artei, sublima năzuință către formele eterne ale scrisului, ale cugetării, născînd ideea răspunderei în frățească legătură cu fiorul sacru al artei.

Rodion

Pregătirea învățătorilor

In No 10 pe Octombrie a. c. din *Romînia Viitoare*, d. C. Buțureanu, institutor în Iași, scriind articolul intitulat „In chestia pregătirei învățătorilor“. D-sa termină acel articol cu expresa dorință ca să se nască o discuție cît mai întinsă în jurul chestiunei.

Știu că d. Buțureanu este un bun și instruit institutor, dar mărturisesc că nu am înțeles de loc legătura ce voește să facă între înaltele dorinți pentru o solidă pregătire a învățătorilor și constatarea, că învățătorii rurali, dintre cari se vor recruta institutorii urbani, nu pot răspunde mediului, cînd vor fi aduși la oraș.. între a tele și pentru motivul insuficienței pregătiri profesionale?!—dar cum răspund acum mediului la sat?

Ba, acum mărturisim că am înțeles pe d. Buțureanu. D-sa, ca mulți colegi din oraș, fiind tendențios în privința principiului cum să se facă pregătirea învățătorilor de sate și învățătorilor de orașe, n'a avut curagiul și nici generozitatea ca din frumoasele și înaltele premise ce a pus în articolul său, să scoată concluziunile logice și necesare. „Ce ar fi de făcut pe viitor pentru a avea buni învățători de școală urbană și rurală“.

Căci cum să judec alt fel pe d. Buțureanu cînd de la o argumentare atît de luminoasă, că „în pregătirea învățătorilor“ nu trebue să se aibă în vedere ai îndopa cu prea multe cunoștinți luate din prea multe domenii, ci din unul singur numai și mai ales din isvorul cel mai sigur: știința. Dar cari cunoștinți nu sunt astăzi științi? Poate mai precis era de zis, că trebue să se ia aceste cunoștinți din alte orizonturi mai noui, cari se deschid și științei și politicei și economiei sociale. Și cînd ne suim cu vederea în aceste puncte mai

Marele HOTEL EUROPA-IAŞI

— COMPUS DIN 50 CAMERE —

Aduce la cunoştinţa onor. clienţele, şi d-lor pasageri, că Hotelul, trecînd sub o nouă administraţie s'a renovat şi înzestrat din nou cu tot confortul modern.

Odăi bine încălzite, se găsesc la ori-ce oră din zi sau noapte.

Restaurant, Bucătărie franceză şi romînă.

Dejunuri sau mese fixe. Se primesc abonamente cu preţuri avantajoase. D-nii voiajori, vor avea o reducere insemnată atît la camere cît şi la restaurant.

Toate autorităţile situate în apropiere. Tramvai la întrarea în Hotel.

Antreprenor, **I. ZENTLER.**

înalte, atunci vedem acele orizonturi pline de farmec, care entuziasmerză societatea şi pe luptători pentru binele social, să înfrăţesc cetăţenii desinteresaţi şi decide pe toţi de a strînge relaţiunile şi de a lucra într'o unitate de vederi pentru consolidarea într'un bloc puternic a micului nostru popor. Ce vrea d. Buţureanu pentru pregătirea viitorilor învăţători nu o spune de a dreptul, dar se poate citi printre rînduri: „că tinerii noştri învăţători sunt plini de bună voinţă, sunt harnici, sunt chiar entuziaşti, dar le lipseşte adese ori acea conştiinţă a menirei lor, acea înălţime de idei (?!) care face podoaba învăţătorului francez" zice d-sa. Şi atunci în loc să ilustreze mai bine d. Buţureanu aceste pretenţiuni ale d-sale şi să dea chiar o deslegare conformă cu înaltele consideraţiuni expuse în citatul articol că „învăţătorul să cerce a îndrepta şi defectele inteligenţei şi ale inimei pe care un mediu sau o moştenire rea le-ar fi transmis în fiinţa copilului". Ştiţi unde vede d-sa răul şi care ar fi îndreptarea?

Tot vechiul cîntec: că nu este bună măsura guvernelor noastre de a recruta corpul didactic primar urban dintre eei mai destoinici ai învăţămîntului rural, căci această măsură este dăunătoare şi satelor şi oraşelor. Şi pentru ce?

Intăiu, răspunde d-sa, pentru că nu e drept ca săprivăm satele de învăţătorii cei mai buni anume pregătiţi, pînă la un punct (?) pentru şcoala rurală şi al doilea pentru că aceşti învăţători nu pot răspunde mediului şi cerinţelor şcoalei moderne!

Auziţi bine că chiar cei mai buni învăţători nu pot corespunde mediului urban şi mai ales cerinţelor şcoalei moderne! Şi cum explică d. Buţureanu acest lucru, pentru că învăţătorii rurali, chiar cei mai buni, sunt insuficient pregătiţi pentru şcoala urbană, unde se cere, sau unde ar trebui să se ceară o pregătire cu înalte vederi psichologice, pedagogice şi sociale?!

Dar bine stimate d-le Buţureanu de o asemenea pregătire cu vederi înalte numai pentru oraşe şi nu mai întăiu pentru sate unde se cere întreit mai mult de făcut, căci acolo învaţătorul în şcoală are elemente mai puţin preparate, se cere deci o mai îngrijită şi mai profundă cunoaştere a vieţei copilului; iar în viaţa socială rolul învăţătorului rului rural este înzecit mai mare şi mai greu ca la oraş; căci la sate învăţătorul are de cultivat întreaga fire a săteanului, plus că i se mai cere învăţătorului să fie îndrumător pentru a călăuzi pe sătean pentru o nouă viaţă economică.

Unde dar trebue să vadă d. Buţureanu o mai mare nevoe de o pregătire mai înaltă şi mai diversă pentru atîtea nevoi ale vieţei, la oraş sau la sate?

Regretăm cum numai intenţia tendenţioasă a făcut pe d. Buţureanu să ajungă la nişte concluziuni atît de palide şi în contrazicere cu dreapta judecată. Căci din două una: Ori nu sunt de loc mulţumit cu pregătirea învăţătorilor cum se face astăzi şi atunci trebue să cer organizarea şcoalelor normale, ori nu sunt sincer democrat cînd cer o şcoală cu o pregătire mai înaltă şi mai conformă cu cerinţele moderne, numai pentru şcoala urbană, mulţumindu-te pentru şcoala rurală cu învăţătorul actual, care „până la un punct are pregătirea necesară".

Învăţătorul trebue să fie un barbat pe deplin format pentru a pătrunde psihicul copilului, a-i înţelege defectele naturale şi a le corecta prin meşteşugul său pedagogic. Şi mai trebue ca învăţătorul să înţeleagă şi starea socială şi economică a poporului, pentru a-i înţelege lipsurile şi a contribui cu cunoştinţele sale la îmbunătăţirea morală şi economică a săteanului nostru şi aceasta nu numai de cît pentru a distrage pe învăţător de la şcoală ci mai mult ca să poată fi posibil ca învăţătorul să fie un „mentore" în comuna sa; să dea cu competenţă direcţiune lucrărilor de deşteptare economică şi culturală, să poată fi ascultat cu folos de sătenii săi, să fie un adevarat far luminător, pentru lumina satelor.

Dl. Rădulescu-Motru într'un articol din „România Viitoare" ilustrează astfel starea sufletească a satelor noastre: „La noi împrejurările nenorocite sociale pun familia naturală în imposibilitate să-şi îndeplinească rolul. Copiii sătenilor intră însălbătăciţi în şcoala primară, fiind că mizeria familiilor lor naturale î-i lasă, cea mai mare parte din zi singuri şi fără adăpost şi nimeni totuşi nu se gîndeşte să le vie în ajutor". Şi cînd aşa este starea poporului nostru, întreb pe d. Buţureanu unde se cere mai multă pătrundere psichologică din partea dascalului, la oraş, sau la sate, faţă cu starea de fapt a lucrurilor? Şi unde se cer mai întinse vederi sociale pentru educatori ca să putem sălta spre mai bine pe acest popor? De sigur acolo unde este nevoia mai mare. Unde dar trebue învăţătorii cei mai bine preparaţi? De sigur tot la sate. Şi dacă este aşa de ce să se supere d. Buţureanu, dacă cei mai buni învăţători vor veni la şcoalele din oraş.

Dl. Buţureanu doreşte o pregătire mai bună în şcoalele normale; de comun acord, dar atunci şi şcoala urbană va avea dascali buni şi tot mai bine formaţi prin practica socială şi prin maturitatea lor, vor da o elită de dascali primari, cari în primul loc vor folosi şcoalei urbane.

„Învăţătorii rurali chiar cei mai buni, zice d. Buţureanu, nu pot răspunde mediului, căci între cele două straturi ale populaţiunei noastre: viaţa oraşelor şi viaţa satelor, este o deosebire aşa de mare în toate privinţele şi în cultură.

Dar ce are a face, mediurile sociale şi cu acei ce-i formezi ca educatori; mi se pare că am demonstrat de ajuns, că tocmai invers trebuesc privite lucrurile: că cea mai grea pregătire trebue pentru educatorii satelor.

Dacă aşa stau lucrurile, atunci care e teama că învăţătorii urbani şi rurali să nu fie pregătiţi în aceiaş şcoală? Oare nu cumva e un giad ascuns, e teama acea tăcută că burghezimea se simte jenată a-şi da copii în educaţie pe seama învăţătorilor veniţi de la sate, cari sunt în majoritate fii de ţarani? Dacă fiii de ţarani au pătruns astăzi între gradele ofiţereşti ale armatei, în magistratură, în profesorat, etc., de ce să fie teamă, dacă vor pătrunde şi în învăţămîntul primar urban. Oare nu suntem noi un popor care vedem mîntuirea şi propăşirea naţiunei în triumful pe deplin al democraţiei? Şi dacă este aşa, datori suntem să luptăm pe toate căile pentru aceste scumpe idei, iar nu să ne devizăm pentru motive şubrede, că avem mediuri şi păturí sociale deosebite şi că pentru aceasta trebue şi educatori de două feluri: urbani şi rurali. Dacă vom lucra astfel nici odată nu vom merita titlul de democraţi cu care ne place atît de mult a ne împodobi.

Ioan Ţiţu
Institutor rural

Glăvăneşti, (Iaşi) 18 Ianuarie 1912.

Marea mişcare a institutorilor

pentru îmbunătăţirea stării lor materiale şi morale

Hotărîrea luată de cercul didactic din Iaşi, de a convoca un congres didactic, în care să se discute mijloacele cele mai potrivite pentru îmbunătăţirea stărei materiale a institutorilor, a fost îmbrăţişată şi aprobată de toată dăscălimea din ţară. Zilnic sosesc scrisori şi telegrame de adesiune din toate unghiurile ţării, la cercul didactic. Lovitura materială şi morală, ce li s'a dat institutorilor, prin desconsiderarea autorităţilor şcolare, e destul de serioasă.

Pe măsura îmbunătăţirii situaţiunii tezaurului public, s'au sporit treptat salariile tuturor funcţionarilor şi tuturor membrilor corpului didactic.

Pentru ce această desconsiderare, pentru Institutori? Intă ce se întreabă toţi membrii corpului didactic primar urban.

Apeluri la luptă, pentru revendicarea drepturilor lor, s'au trimis şi din Bărlad, Botoşani, odată cu acele din Iaşi.

Intr'un gînd şi într'o simţire s'au unit cu toţii, institutorii din ţară, să se lămurească odată pentru totdeauna, ce vrea statul să facă din corpul didactic primar urban? La ce grad de înjosire vrea să-l aducă după o prigonire de de 50 ani?

Iată şi textul circulărilor trimise institutorilor din întreaga ţară, de cătră cercul din Iaşi:

Institutorii sunt singurii membri ai corpului didactic cari au ramas la leafa fixată prin legea din 1883; mai mult de cît atîta: ei sunt cei din urmă funcţionari, cari, după reducerile făcute din cauza crizei financiare a anilor 1899—1900, au fost reduşi la vechele salarii.

Pe măsura îmbunătăţirei tezaurului public, s'au sporit treptat salariile tuturor funcţionarilor şi a tuturor membrilor corpului didactic de toate gradele. Toate sporurile au fost, cu drept cuvînt, motivate de scumpirea neobicinuită a tralului. Institutorii, cari, după modesta noastră părere, aveau dreptul să fie trataţi la fel cu ceilalţi slujbaşi ai statului, sunt trecuţi cu vederea şi în proectul de budget al exerciţiului viitor.

Lovitura, şi morală şi materială, ce li se dă prin această desconsiderare, e destul de serioasă.

Credem deci că e momentul suprem, să ne gîndim la măsurile legale, pe cari trebue să le luăm, pentru ca dreapta noastră cauză să fie satisfăcută.

Cercul didactic din Iaşi, din cari fac parte membri ai învăţămîntului de toate gradele, a discutat, între alte chestiuni relative la învăţămînt, şi starea precară materială a institutorilor şi a hotărît convocarea la Iaşi a unui congres al institutorilor din întreaga ţară, în care să ne sfătuim şi să avizăm la mijloacele cele mai potrivite, pentru ca să ni se facă dreptate.

Vă rugăm dar cu insistenţă, să luaţi parte şi dv., împreună cu colegii dela şcoala ce conduceţi, la acest congres, care se va ţinea în zilele de 12 şi 13 Februarie a. c..

Comitetul cercului didactic din Iaşi a intervenit pentru acordarea reducerei de transport pe căile ferate.

Adesiunile, vă rog, să le adresaţi d-lui Solomon Haliţa, preşedintele corpului didactic din Iaşi, spre a vi se putea trimite din timp cărţile de membru.

Un comitet de colegi va îngriji de primire şi găzduire.

Solomon Haliţa
Preşedintele cercului didactic din Iaşi

Studenţii bucovineni şi d. Cuza

Rezultatul înfringerii „originalului" d. A. C. Cuza în procesul cu d. Socor a determinat studenţimea *romînă* din Bucovina, să convoace pentru Duminică 29 c., o întrunire în care să veştejească *justiţia romînă*, care stă sub comanda „Cahalului", şi să l declare pe d. Cuza inviolabil în muteric de naţionalism.

In ultimul moment aflăm însă, că întrunirea s'a contramandat, se vede în urma rezultatului dezastros al procesului Cuza-„Facla" din Bucureşti, unde celebritatea sa Cuza a fost tuns, ras, şi frizat pe gratis.

Ai naibei tobşebegoişti mai sunt şi juraţii romîni, cari au dovedit încă odată o crasă lipsă de naţionalism în înţelesul băieţilor d-lui Cuza Cahalomanul!

Nu ştiu întru cît ar fi reabilitat pe d. Cuza frumosul gest al studenţilor romîni bucovineni, a căror naivitate merită compătimirea generală, de oare-ce ştim că d. Cuza „n'are nevoe de reabilitare faţă de o sentinţă a Cahalului pe care o consideră nulă şi de nul efect"!

E interesantă însă telegrama de simpatie pe care d. Cuza a primit o de la băieţii d-sale din Cernăuţi:

„Societatea academică „Junimea" din Cernăuţi luînd cu indignare la cunoştinţă sfîrşitul procesului, ce l-aţi intentat calomniatorului evreu (sic) Socor. Vă încunjură cu toată dragostea şi admiraţia, asigurîndu-vă de neclintita ei credinţă în ideile pe cari le propăvăduiţi pentru ridicarea neamului, din care facem parte".

Fără comentar!

Litere-Ştiinţe-Arte

Seara Yvettei.—Artista Yvette Guilbert a repurtat aseară întreg succesul meritat şi a apărut aşa cum ne aşteptam să fie: un produs minunat al geniului francez, făcut din graţie şi vervă, stăpînă pe o voace încîntătoare, pe cele mai gingaşe gesturi şi atitudini, înfăţişînd în acelaşi timp şi teatrul şi muzica, triumfînd prin o extraordinară simplicitate de mijloace, într'o artă esclusiv franceză sau, mai drept, pariziană.

Nimic frivol în producţiunile ei. Din potrivă, un exces de dramatism cu predominarea notei lirice. N'ar fi stricat chiar ceva mai multe note vesele în bogatul repertoriu al serei, atît de splendid ocupat de excelenta artistă şi cei doi artişti—unul al flautului celalalt al pianului—cari o însoţesc.

Yvette Guilbert e înzestrată cu daruri naturale, cari nu se mărginesc numai la tălmăciri de gînduri străine, ci au puterea de a evoca şi de a crea. Arta ei are şi un element istorico-literar—dizertaţia introductivă, reconstrucţia cîntecelor vechi,—dar are, înainte de toate însuşirea de a dilecta, purtînd din ţeară în ţeară, din oraş în oraş, farmecul atîtor melodii, plastica atîtor creaţiuni, fără nici un moment de erotism, căci leit-motivul tuturor bucăţilor este o oarecare religiozitate, ce trece ca o mistică inflorare prin tot ce cîntă, tot ce zice artista. Iar din îmbinarea tutoror acestor elemente naşte frumosul particular al creaţiunilor inimitabile ale Yvettei Guilbert. **R.**

*

A apărut „Versuri şi Proză" No, 8 cuprinzînd versuri şi proză semnate de Ion Minulescu, I. M. Raşcu, B. Nemţeanu, Enrie Furtună, Hidealgo, Evandrulte, Claudia, Milian. Critici, recenzii, cronica teatrală.

*

In populara bibliotecă „Lumen" a apărut „Sarcasm şi Melancolie" proză şi versuri traduceri de Castor şi Pollux. Preţul 15 bani.

*

S'a vîndut dăunăzi la Newyork, prin licitaţie, o colecţie de scrisori inedite de ale lui Oscar Wilde.

In unele din ele poetul dramaturg face interesante reflecţii asupra libertăţii actorului în materie de interpretare şi creaţiune.

*

Inginerul Thomas Stevenson a construit un dinamometru, care permite evaluarea puterei ciocnirei valurilor.

Aşa a găsit că presiunea exercitată de o mare, în furtună, variază între 15 mii şi 34 mii kilograme pe metru pătrat; cînd acest lucru se petrece mai multe ore, nimic nu mai poate rezista puterei strivitoare a valurilor.

*

A murit unul din cei mai de seamă pictori ai Spaniei contemporane: Aurelian de Bernete.

*

Un ziarist german înregistrează într'o cronică din Londra, că Englezii adoră mîţele aproape tot atît de mult cît vechii Egipteni.

*

Edmond Rostand a scris şi mai înainte de 1888. Aşa dar, nu „Les Musardises" este opera lui cea dintăi.

Un cronicar a descoperit, că cu mult înainte, genialul autor al lui „Cyrano" tipărise o lucrare de critică asupra romanului francez.

*

Marele violonist Jean Kubelik s'a rănit destul de serios cu foarfecele, la un deget, în cursul unei călătorii în America.

Fiind nevoit a-şi întrerupe concertele timp de o săptămînă, artistul pretinde la societatea de asigurare „Lloyd" din Londra suma de 23.500 dolari, adecă a zecea parte din suma totală pentru care e asigurat la numita societate.

*

STRUNA ZILEI

DE TEAMA PLAGIATULUI

Pentru a nu mai putea fi plagiat de alţii, un celebru economist iaşan şi-a procurat drept epitaf următorul catren plagiat de-a dreptul din franţuzeşte:

Ci gît un ignorant docteur,
De son métier économiste,—
S'il ne fut jamais bon auteur,
Il était, du moins, bon copiste.....

INFORMAŢII

❑ Curtea s. I a judecat şi achitat eri pe I. Bugan, mecanic în atelierile C, F. din Iaşi, care a fost condemnat la 5 ani închisoare pentru falşificări de monezi.

Curtea a achitat pentru motivul că Bugan s'a făcut vinovat numai de tentativă de falsificare, fără să fi pus în circulaţie menedele falsificate.

Bogan a fost aparat de d-nii Osw. Teodoreanu şi Vespasian Pella.

❑ In seara de Miercuri 1 Februarie se va reprezenta la teatrul naţional, în folosul societăţii „Cantina Şcolară", frumoasa piesă în 3 acte de Ed. Pailleron, „Lumea 'n care ţi se urăşte".

Persoanele binevoitoare sunt rugate a lua parte la această reprezentaţie, unde vor petrece admirabil o seară şi în acelaş timp vor mări şi fondul unei societăţi, care zilnic hrăneşte 300 elevi de şcoali primare.

Intre acte va cînta muzica.

❑ Candidaţii şi candidatele din Iaşi, reuşite la teza de examene de capacitate peniru muzica vocală, în ordinea alfabetică:

D-na Alice Th. Berescu, d-ra E, Cortez, B. Dogarie, N. Dimitriu, A. Florescu, d-na I. Georgescu. d-ra M. Grigorescu, S. Hogaş, E. Ionac, M. Simionescu N. Tarnoschy şi d-na Valeria Zavalide.

D-nii I. Antoniu, C. Baciu, Alberto Cirillo, Gh. Horhogea şi C. Popovici.

Comisiunea e compusă din d-nii Popovici-Beiruth direct. conservatorului din Bucureşti ca preşedinte. D, Gh. Chiriac şi Alfons Castoldi profesori la Conservator, ca membrii.

Eri dimineaţă, au început probele orale.

❑ Domnul V. Mihăescu, a fost numit suplinitor la şcoala din comuna Coarnele Caprei, în locul învăţătoarei Maria Patriciu, demisionată.

❑ In noul program de astă seară, Marţi 31 Ianuarie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli se reprezintă între altele:

„Sete de iubire" mare desfăşurare dramatică interpretat de somităţi artistice.

Momente principale:—El şi ea în parc se distrează—Intălnirea—Bărbatul ocupat cu afacerile lui îşi lasă soţia singură—O grozavă tristeţă o cuprinde—O muzică dulce se aude din parc—Ce dulce! Sete de iubire!! etc.

Despărţire dureroasă sau o dramă la un spectacol, dramă.

Ţicnilă jocheiu, comedie.

Vînătoare subterane. Scene sportive foarte interesante.

Cărbunăreasa, comedie.

Preoteasa din Tanit, Mare reconstituire istorică, înscenată şi interpretată de somităţi artistice teatrale.

Charley vrea să şi plaseze manuscriptul. Scene humoristice.

❑ Răi făcători s'au introdus astă noapte la cîrciumarul Froim Şaim, din str. Gh, Mirzescu, prin spargerea uşei din stradă. Hoţii au spart tejgheaua, furînd suma de 400 lei în coroane austriace şi au dispărut, fără a putea fi prinşi.

Acesta este al doilea furt operat în str, Gh. Mirzescu, în cursul unei săptămîni. Şi energica poliţie cu siguranţă cu tot aparatul poliţienesc al d-lui Stroja, e în aşteptarea vre unui denunţ, care să-i pue pe urma rău făcătorilor.

❑ **La seminarul Veniamin.**—Serbarea de la seminar, a luat sfîrşit, printr'o masă, la care au participat toţi invitaţii.

S'au rîdicat numeroase tuasturi. D. Meisner, secretar general al ministerului de interne, a închinat pentru Nicu Gane, unul dintre fruntaşii literaturei noastre.

D. Nicu Gane, emoţionat răspunse, că se simte fericit, că a putut să contribue pentru propăşirea literilor romîneşti. Se prea poate că îndeletnicirea cu altele i-ar fi adus foloase mai mari, dar nu o regretă.

D. Gh. Ghibănescu, într'o splendidă cuvîntare, analisă activitatea literară a d-lui N. Gane, care se destinge prin acel frumos graiu moldovenesc, scump nouă tuturora.

Operile d-lui N. Gane—termină d. Ghibănescu în aplausele generale—vor trăi o vecinicie.

*

După ce se mai rostiră cuvîntări diferite, d. Meisuer, luă din nou cuvîntul şi relevînd succesul serbărei, zise că aceasta se datoreşte armoniei ce domneşte în sînul corpului didactic al acestei instituţiuni.

— „E adevarat—ripostă unul dintre conmeseni—suntem în complectă armonie, în afară de unul, pentru că în afară de acesta, toţi suniem în opoziţie".

— *„Vă pot afirma—răspunse d. Meisner—că în această privinţă o schimbare se va opera şi aceasta, cît de curînd"—şi iată pentru ce închin, pentru armonia corpului didactic al seminarului Veniamin.*

Serbarea a luat sfîrşit la orele 4—în cea mai perfectă cordialitate.

❑ **Crimă.**—Aseară pe la oarele 7, s'a găsit de către locuitori, cadarul femeiei Victoria Borş din comuna Roşcani. Autorităţile din preună cu medicul plăşei, au constatat pe cadavrul numitei numeroase răni, stabilind ast-fel că ar fi fost ucisă.

❑ **Birourile redacţiei şi administraţiei OPINIEI, se află instalate în strada Gh. Mirzescu No. 25.**

!Inştiinţare!

Fac cunoscut onor. Doamnelor şi Domnişoarelor, eă pe lîngă frizeria mea pentru domni, am deschis şi un **salon pentru cuafură de dame,** *în str. Lăpuşneanu No. 10, cu întrarea specială prin curte.*

Conducerea acestui salon, am încredinţat o d-lui Jean Baptist Molièr, unul din cei mai renumiţi specialişti în arta adevăratei ondulaţiuni **Marcell,** *adus cu mari sacrificii din Paris.*

Se execută ultimele creaţiuni în lucrări de păr. ca: **cozi, frissete, chignons, perucl transformaţiuni, bucle, bretoane,** *etc.*

Şamponarea şi uscarea părului cu aparatul electric în timp de cîte-va minute.

Se vopseşte *părul în: blond, chatain şi negru. Se primesc comenzi şi din provincie. Preţuri moderate.*

Onor. Doamne, care doresc a fi coafate la domiciliu, vor bine-voi a anunţa din timp, pentru a nu fi expuse la neplăcerile întîrzierei. Conversaţia în limbele franceza, engleza, germana şi italiană.

Cu stimă **GEORGES VOGT**

Ultime INFORMAȚII

❑ *Domnul Matei Cantacuzino, după ce a avut o atitudine foarte curioasă la o întrunire studențească, a devenit acum autorul unor scrisori curioase.*

Foarte curioasă a fost scrisoarea ce ne-a adresat o nouă în chestia părții active ce a luat-o la întrunirea studențeasc,ă mai curioasă încă ni se pare scrisoarea pe care o publică astăzi Epoca, *sub semnătura d-lui Cantacuzino.*

Profesorul de la Iași polemisează în acea scrisoare cu domnii jurați, cari au achitat pe Socor, cu domnii Rădulescu-Motru și Costaforu — cari au spus că d. Cuza nu poate fi profesor, declarîndu i pe toți incompetenți, declarînd nul și neavenit verdictul juriului — și decretînd că d. Cuza rămîne profesor, întru cît n'a intervenit „un cuvînt nou a unei autorități științifice competinte".

Care este, care ar putea fi acea autoritate științifică competintă—d. Cantacuzino n'o spune. Nu spune iarăși, d'intr'un sentiment de egoizm foarte delicat, de ce dacă jurații sunt incompetenți, domnii Rădulescu și Costaforu sunt incompetenți, de ce d sa, profesor de drept civil, ar fi competinte în materie de Economie politică?

Și de ce, iarăși, în loc de a scrie scrisori, cari, din ce în ce mai mult, aduc tot mai puțină lumină în chestie, d. Cantacuzino nu publică un studiu, care să invedereze originalitatea lucrării d-lui Cuza și, implicit, necompetința tuturor acelora, cari au declarat, că lucrarea este plagiată, că d. Cuza este silit să părăsească catedra.

Este celebru, mai ales în Germania, volumul intitulat „Scrisori, cari nu l'au ajuns pe adresat".

Scrisorile d-lui Cantacuzino ar fi și ele celebre — dacă ar avea buna inspirație să nu le publice.

❑ *In urma demersurilor făcute de comitetul cercului didactic, pentru înlesnirea traiului membrilor cercului, d. Al. A. Badareu, s'a oferit cel dintîiu a face un rabat de 5 la sută, asupra tuturor produselor fermelor sale, pentru toți acei, cari vor prezenta o carte de membru.*

Comitetul cercului a trimis d-lui Badareu, o călduroasă adresă de mulțumire, pentru această atențiune acordată cercului didactic.

❑ **Congras didactic în Iași.**—*In urma hotărîrei luate, în ultima ședință a cercului didactic, s'a intervenit la minister, să acorde cuvenita autorizațiune, pentru ținerea unui congres al institutorilor din țară, în care să se discute chestiunile următoare: Apariția unei reviste al corpului didactic urban, chestia recrutarei membrilor corpului didactic, și în fine îmbunătățirea soartei institutorilor.*

Ministrul acordînd aprobarea, congresul va avea loc în Iași în zilele de 12 și 13 Februarie, în aula universității.

❑ **In cercurile politice se afirmă că d. I. Lahovari, ministrul domeniilor, a demisionat, existînd mari divergințe între el și președintele Senatului, asupra proiectului răscumpărării bunurilor de mînă moartă.**

❑ Sub titul „Ein rümänischer Plagiator" (un plagiator romîn), marele ziar *Berliner Lokal Ainzeiger*, publică următoarele, privitor la cazul Cuza:

„Se face curățenie mare în știința romînă. Zilele acestea, un profesor universitar, cu numele A. C. Cuza a fost demascat ca plagiator în baza unei cărți, „Asupra Poporației", pentru care obținuse o catedră universitară și un premiu academic.

Publicistul Socor, a stabilit că întreaga carte a lui A. C. Cuza a fost copiată, după economiști germani. Cuza acționă în judecată pe Socor și acesta a fost achitat.

După aceea, doi alți publiciști acuzară pe Cuza de plagiatul unei epigrame, a cunoscutului umorist german, H. Röderich; Cuza îi acționă și pe aceștia în judecată și ei au fost de asemenea achitați.

Până acum era deci posibil în România, ca cineva să ajungă om de știință și poet, numai prin faptul că știa nemțește, căci cei mai mulți din învățații romîni, chemați să examineze operile unui candidat la o catedră universitară, nu cunosc limba germană și nu pot ști cînd o operă este tradusă din nemțește.

Acum însă, cînd tineretul romîn s'a hotărît să nu învețe numai franțuzește ci și nemțește, știința secretă a unora va lua sfîrșit."

❑ Ieri a sosit de la ministerul de industrie o adresă către Camera de meserii, prin care se anunță acesteia că de la 1 Februarie încetează activitatea ei, de oare ce noua lege a fost promulgată, și vechea lege a meseriilor a fost abrogată.

Camera de meserii a cerut corporațiilor să predee toate scriptele camerei de meserii, pînă la noui dispozițiuni. In urma acestei măsuri activitatea corporațiilor va înceta peste cîte-va zile.

❑ Domnul Dimitrie Alixandresco (cu o la sfîrșit), cunoscut sub numele de „ilustrul jurisconsult" și „distinsul decan al facultății de drept din Iași"— după ce a dat o consultație în chestia tramvaielor — consultație scrisă de un docent al facultății de drept din Iași și semnată, precum și încasată de d. Alixandresco (cu o la sfîrșit), a dat acum o consultație, tot favorabilă, și d-lui Cuza.

Intru cît amicul d-lui Cuza, d. Cantacuzino, a declarat că nimeni altul de cît „o somitate științifică" n'ar putea să se pronunțe în chestia plagiatului, și întru cît ilustrul decan nu este „somitate științifică" în materie de Economie politică, considerăm consultația d-lui Alixandrescu (cu o) ca nulă și neavenită—mai ales că nici n'am citit-o,

❑ O foarte vie îndignare domnește între profesorii de Universitate, din cauză că prin numirea lui Bacaloglu s'au nesocotit și drepturile de autonomie a Universității din Iași și ori-ce drept la răsplata meritată a profesorilor cari își ilustrează catedra și orașul.

S'au nesocotit drepturile de autonomie, în numele cărora ani de zile de-a rîndul a protestat Universitatea noastră; este, în adevăr, o complectă desconsiderare a Universității din Iași, faptul că avizul acestei Universități la care ara catedra vacantă, n'a fost luat în seamă. Se dă, apoi, un dureros exemplu de răsplata ce așteaptă pe profesorii luminați, cari, ca dr. Negel, se văd expuși la sfîrșitul unei vieți de muncă pricepută închinată școalei, să se vadă întrecuți de o spinare îndoită, care este pusă acolo unde trebue să stea un cap luminat.

Cu drept cuvînt profesorii universitari sunt îndignați pe un guvern, care pentru a cîștiga un singur caracter foarte îndoelnic și gata mîine să se plece altora cum s'a plecat azi lui, a perdut cu desăvîrșire ori-ce drept la considerația oamenilor luminați, cari văd în actul ministrului cea mai dureroasă lovitură ce se poată da Iașului.

❑ D. Malcoci, inspector al meseriilor, delegat pe lîngă Camera de meserii, din localitate, a fost rechemat la București pe ziua de 1 Februarie.

❑ D. N. Popea, va ținea mîine seară, Mercuri, la orele 5 seară, la cercul didactic o conferință, tratînd despre Romînii din Ardeal.

La această conferință, sunt invitați a lua parte, numai membrii corpului didactic, de toate gradele.

❑ Studenții facultății de științi din Iași, s'au întrunit eri în localul Universității, discutînd asupra situației lor față de eșirile regretabile la care s'a dedat o parte a studențimei din Iași.

Studentul Mavromati a dezaprobat cu energie scenele petrecute în seara achitării lui Socor, și a desmințit cu energie svonurile că d. profesor Bujor ar căuta să convertească pe studenți la ideile și principiile sale politice.

Oratorul a desmințit apoi și svonul, după care profesorii de la facultatea de științi ar fi oprit pe studenți să iee parte la manifestații.

Apoi a atăcat activitatea Centrului studențesc, arătînd că studenții grupați la acel centru ar trebui să se îndrumeze pe calea științii.

In urmă studenții prezenți au invitat pe decanul lor, ca să intervie la centrul studențesc, ca să înceteze abuzul ce consistă în faptul că manifestațiile ce le fac acei studenți le dau ca făcute în numele întregei studențimi, pe cînd din centru nu fac parte de cît o parte a studenților.

O a doua întrunire a studenților de la facultatea de științi, va avea loc în ziua de 2 Februarie, cînd se vor lua ultimele hotărîri cari vor fi date publicității.

❑ Am spus încă de astă-toamnă, cînd s'a smuls Regelui prin o cerșetorie foarte directă suma din al cărei venit să se dea burse studenților sărăci, că acest venit dat pe mîna unui rector deprins cu deturnările nu va servi de cît ca să plătească simpatiile și prietenîile lui.

Astă-zi, abia la cea d'intâi împărțire a acestor burse, se vede bine că rectorul batistei, nu putea să nu facă cu bursele studențești, ceea ce a făcut cu biberoanele copiilor de la leagănul pe care l'a dus la falimennt.

La facultatea de litere, de exemplu, au trebuit să se refacă tablourile de studenți bursieri, de oare ce rectorul pusese în ele pe toți favoriții săi.

❑ Pădurea de pe moșia Delenii, în întindere de 2000 fălci proprietatea d-lui Gr. Ghica a fost vîndută, spre exploatare d-lui Fr. Fischer pentru suma de trei milioane lei.

❑ Ministerul instrucțiunei, a aprobat învățătoarei Emilia Gort de la școala din comuna Halița un concediu de 20 zile.

❑ La serbarea ce-a avut loc eri la școala normală „Vasile Lupu" au asistat pe lîngă întreg corpul didactic al școalei, Mitropolitul Moldovei și secretarul general al ministerului de instrucțiune, precum și un public foarte numeros civil și militar.

Serbarea a început la orele 4 p. m. și după executarea programului, despre care am amintit eri, d. Pericles Popescu, profesor de limba romînă, a ținut o conferință despre „Influența limbei franceze asupra limbei romîne; fazele prin care a trecut; partea pozitivă a acestei influențe".

A vorbit apoi secretarul general d. C. C. Meissner care în discursul său a schițat programul de activitate al actualului ministru de instrucție, arătînd că se vor înființa o serie de școli primare superioare și trei școli normale, din care una va fi la Turnu-Severin, a doua la Constanța, iar a treia probabil la Piatra-Neamț, la Fălticeni sau Dorohoiu.

Multe localuri de școli rurale vor fi înființate, pentru a putea face față culturei pe care o reclamă mereu satele.

Serbarea a luat sfîrșit la orele 7.

❑ **Yvette Guilbert la camera de comerciu.**—Celebra Yvette, care aseară a încîntat pe ieșeni, a sosit Duminică în localitate.

Fără a se opri la otel, Yvette a început să colinde orașul, iar pe la orele 3 p. m. a fost la Camera de Comerciu.

Aci a fost întîmpinată de un ziarist, care a introdus pe artista, căreia apoi d. Tuffli, vice-președintele Camerei, i-a dat toate explicațiunile cu privire la această instituțiune.

Yvetta s'a arătat încîntată, de instituțiunile văzute în Iași,—s'a mirat numai că orașul e murdar și străzile sunt impracticabile.

Să mărturisim că d. Tufli s'a ferit, să comunice artistei, că administrația comunală a încăput pe mîinele d-lor Cosmovici și Stamatiu.

❑ Consiliul de revizie a recrutărei clasei anului 1913, va lucra în județul Iași, în următoarele zile:

La 15, 16 și 17 Februarie în localul primăriei com. Cepleniță, pentru tinerii din cercul Cepleniță, cuprinzînd comunele: Cornele Caprei, Băiceni, Cotnari, Scobinți și Cepleniță.

La 19. 20, 21 și 22 Februarie în localul primăriei com. Tg.-Frumos, pentru cercul Tg.-Frumos, care cuprinde com: Brăești, Belcești, Balțați, Buznea, Lunganii și Tg. Frumos.

La 24, 25, 26 și 27 Februarie în localul primăriei com. P. Iloaei. cuprinzînd comunele: Mădirjac, Sinești, Popești, Dumești, P.-Iloaei, Erbiceni, Focuri, Movileni și Gropnița.

La 29 Februarie, 1, 2, 3 și 4 Martie în localul primăriei Buciumi, pentru cercul Buciumi, cuprinzînd comunele: Buciumi, Costuleni, Ciurea, Galata, Miroslava, Mogoșești, Poeni, Prisacani, Tomești și Voinești.

La 6, 7, 8, 9 și 10 Martie, la primăria com. Copou, pentru cercul Copou, care cuprinde comunele: Aroneanu, Copou, Costuleni, Golăești, Holboca, Rediu Mitropoliei, Sculeni, Țuțora, Uricani și Ungheni.

La 12, 13, 14 și 15 Martie la primăria Bivolari, pentru cercul Bivolari, cuprinzînd comunele: Țiganași, Roșcani, Andrieșeni, Hermeziu, Bivolari, Plugari, Șipote și Vlădeni.

Supra revizia și statuarea quantumului taxelor militare, la care vor fi impuși tinerii cu scutiri, dispense sau cu termen redus, va avea loc în localul primăriei Copou la datele următoare; La 17 Mart pentru cercul Cepleniță: la 18, Tg. Frumos; la 19, Podul-Iloaei, la 20, Buciumi; la 21, Copou și la 22 Bivolarii.

❑ **Judiciare.**—Am anunțat la timp că d. C. Vernescu proprietarul moșiei Ripiceni, a intentat acțiune de reziliare d-lui Abr. Fischer, în baza legei trustului.

Tribunalul Botoșani s'a pronunțat eri primind, în parte, acțiunea d-lui Vernescu la care s'a asociat și procurorul de Botoșani. Tribunalul a hotărît ca să fie respectat contractul în vigoare, care expiră în 1914, declarînd nul contractul următor, făcut pe zece ani, de la 1914—1924.

Domnii Vernescu și procurorul de Botoșani au declarat astă-zi apel.

— Procesul numiților Herșcu Lupu și Cămpineanu, tăinuitorii și complicii fostului conductor postal Costăchescu, autorul cunoscutelor delapidări, va continua mîine la s. I a Curții.

Direcția generală a poștelor, constituită parte civilă, este reprezintată prin d. avocat I. Bogdan.

— Juriul a dat ieri verdict negativ pentru C. Vlad acuzat de crimă făptuită dar neisbutită.

Doamnelor,

Voiți să înfrumesețați corpul dv.?

Doriți să aveți o ținută dreaptă, un mers grațios și leger, atît de admirate de d-nele Parisiene?

Atunci cumparați **corsete** *numai la*

CUNOSCUTUL MAGAZIN

La ‚PARADIS'

Care e și bine asortat în manufactură, galanterie și furnituri de croitorie.

Deci, onor. clientelă, nu uitați „Paradisul" să vizitați.

Cu stimă

„LA PARADIS"

ULTIMA ORA

București 31 Ianuarie

Nenorocirea din Chiajna

București.—Opt săteni din comuna Chiajna, alegînd pe platoul de tir al artileriei, niște ghiulele de tun, s'au pus să le sfărîme, pentru a scoate iarba de pușcă.

Una din aceste ghiulele, aprinzîndu-se, provocă o explozie îngrozitoare.

Patra săteni au fost omorîți, iar patru grav rîniți.

China Republică

Agenția Reuter, află, că eri s'au publicat trei edicte. In primul, Tronul primește republica.

Al doilea declară, că tronul a consimțit la condițiile fixate de republicani, și al treilea, vestește pe Vice Regi și guvernatori că tronul se retrage de la cîrma puterei politice, spre a conrespunde dorinței poporului.

CĂSĂTORIE

București.—La Primărie, s'a oficiat azi, căsătoria civilă a d-rei Florica Mille, cu d. N D. Cocea. Căsătoria religioasă, se va oficia Joi, la Biserica Domnița Balașa.

Situația politică

Svonurile de astă-noapte.—Consiliu de miniștri la Palat. — Audiența d-lui Ionel Brătianu.—Demisia d-lui Lahovary.

București.—In cursul nopței, au circulat numeroase zvonuri alarmante, cu privire la situația politică.

Se afirmă că un consiliu de miniștri au avut loc la Palat, în timpul nopței, sub președenția Regelui, pentru clarificarea situației.

Se mai spunea că d. Lahovari și-a dat demisia din guvern.

Zvonurile aceste n'au putut fi controlate.

Cu toate dezmințirile presei oficioase, se menține și azi zvonul despre demisia d-lui Lahovary.

Cu privire la audiența de eri a d-lui Ionel Brătianu, se păstrează cea mai mare discrețiune.

Suveranitatea asupra Tripolisului și Cerenaica

Roma.—Ordinul de zi de redeschiderea camerei pentru seziunea de 22 Februarie, prevede și validarea decretului de la 5 Noembrie, supunînd suveranității Italiei, Tripolitania și Cerenaica.

Fapta unui nebun

Haga.—Un individ, care a declarat că ar fi englez, a spart, geamurile de la consulatul german, proferînd grave insulte. Arestat, a declarat că vine din Transvaal. Medicii au stabilit că ar fi nebun.

Presa străină și Plagiatul Cuza

Viena.—Ziarul *Der Morgen* se ocupă în numărul său de azi, de ambele procese Cuza.

Ziarul spune că pînă într'o vreme știința limbei germane era un privilegiu rar în România, dar astăzi însă nu mai este așa. Și faptul că știa limba germană, a înlesnit d-lui Cuza posibilitatea de a alcătui o operă plagiată în virtutea căreia, a putut obține un premiu și o catedră universitară.

Mulțumită însă d-lui Socor, și a altora, a început o operă de curățenie, iar tinerimea romînă a început să se convingă, că unii dintre adoratii lor, nu erau de cît niște idoli falși.

Un pachebot italian transformat în închisoare

Malta.—Pachebotul italian „Enria", a sosit aci, avînd pe bord numeroși prizonieri arabi puși în fiare.

Toți aceștia au fost zapcii otomani.

Autoritățile engleze, au obligat pe căpitanul vasului, să scoată fiarele la prizonieri, închizîndu-i apoi în închisoarea din Malta.

INCENDIU
13 morți și numeroși răniți

Moscova.—Un incendiu a distrus eri o parte din un cartier al lucrătorilor. Din cauza darămăturilor, au fost ucise 13 persoane. Alte 15 au fost grav rinite.

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiuciu,** *strada Veche No. 26.*

Mobile Löbel

Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași

DORMITAORE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

—Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăți —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase.

Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Administrator de moșie

După o practică îndelungată, cunoscînd bine agricultura și gospodăria, caut loc, de preferat moșii cu intinderi mari.

A se adresa la ziar sub adresa *Agricultor.*

Haragi de vie se găsesc în ori ce cantitate, a se adresa la d. *Hulkiver*, bancher Iași.

Cameră mobilată confortabil, spațioasă luminată electric, se închiriază în strada Sărărie 83.

VIZITAȚI MAGAZINUL
de
BIJOUTERIE ȘI CEASORNICĂRIE

LAZAR IOSEF

din piața CUZA-VODA

în casele marelui otel Continental.

Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, brațari, broșe, lanțuri, etc. cu prețurile cele mai modeste.

Mare asortiment de diferite tacâmuri în argintării veritabile, precum și cele mai noi fanteziuri în imitațiune.

Cel mai frumos asortiment de Mărțișoare franceze

Se caută un practicant de tipografie, care știe a lucra bine la zaț și Tiegeldruck-Presse. Se plătește bine.

A se adresa la *Librăria Meierovici*, Podul-Iloaei.

Societ. Cred. Fonciar Urban

DIN IAȘI

Se aduce la cunoștința publică, punerea în vînzare prin licitație cu oferte închise, a terenului imobilului fost Dulbergher din Iași, stradele: Alba 1, Cucu 57 și Labirint 2 — 4, ficsîndu-se termenul de vînzare pe ziua de 15 | 28 Februarie 1912.

Terenul se vinde în total sau în parcele, arătate pe planul ce se poate vedea în toate zilele de lucru pînă la oarele 4 p. m. la sediul Societății Serviciul Contencios, — iar ofertele închise vor trebui să fie însoțite de garanții de 10 la sută socotite din valoarea de ofertă a terenului, în total sau în parcele, indicate pe plan.

Ofertele se primesc pînă în ziua de 14 | 27 Februarie 1912 inclusiv, trebuind ca ele să înceapă de la suma de 95000 lei pentru întregul teren, iar pentru acele pentru parcele, de la sumele arătate în planul respectiv.

Direcțiunea.

INȘTIINȚARE

La 13 Februarie se vinde pentru eșire din indiviziune, înaintea Trib. Iași secția III imobilul defunctului S. Sanft din Strada Cuza-Vodă 15—17 (foastă Golia). Casele sunt ipotecate peutru 20000 lei.

Pentru informațiuni a se adresa la **d-na Sanft** *Str. Cuza-Vodă No. 15—17.*

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF — PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii) — **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VOLET FRERES (THUIR FRANȚA) — De vînzare la toate magazinele de consum din țară

JACQUES PAUCKER

BUCUREȘTI Telefon 3|63.—Str. Smîrdan 51

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. Bd. Marie Louise 79

SPECIALITATE: Instalațiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE și SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Corliss și abur supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oțel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, șuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franțuzești „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri rusești și americane valvolină „Meteor", bumbac de șters etc.

SAMOVARE

Balanțe de cereale

FABRICI

Țevi, accesorii de țevi, robinete, canale, ventile, mușamale, bascule ‚Garwens', balanțe, asbesturi, cauciucuri, furnituri cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALȚURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] Nevralgiile cele mai grele de tămăduit [illegible] Afecțiunile [illegible] acute și dureroase [illegible] Faite [illegible]

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la [illegible] In ziua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, seara. Dacă bolnavul n'a simțit vro ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, seara. Nu trebue să se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Drogheștii și Farmaciștii.*

GRILLAGES la debut la [illegible] 0f30c

Maison GARIEL, 2, quai de la Magisserie, Paris — CLOTURES DE GRAINE VOLIERES POULAILLERS — RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f

Tipografia H. Goldner — [illegible] electrice, executată de Ioban Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1508 — Joi 2 Februarie 1912

Ce mai așteaptă?

Până acum Regele a vorbit de 2 ori în aceiași chestie: potolirea răscoalelor din 1907. In amîndouă dățile vorbele Regelui au fost îndreptate în contra ministrului de războiu, căci d. Nicu Filipescu a avut îndrăzneala să amenințe partidul liberal pe o chestie ce nu privea partidul d lui Brătianu, ci pe *alt cineva*.

Mișcarea agrară de la 1907 a fost o mare pată pe fericita și glorioasa domnie a Măriei Sale Regelui, căci în 41 ani de domnie s'a strecurat claselor de jos atîta dreptate, atîta bun, că au fost siliți să ia coasele, ca pe vremea veche și cu toporul în o mînă și cu focul în altă mînă să dea părjol țării.

Dar mișcarea de la 1907 a fost și un mare impas politic pentru partide. Guvernul conservator se arătase slab, căci unde nu e cap e vai de picioare, și degeaba se poartă coroană imperială pe cap chel și demn de scufie.

Guvernul d-lui Cantacuzino s'a retras, iar gruparea d lui Carp față de noul guvern liberal se aratase de o intransigență fără samăn, că amenința palatul cu greva marilor proprietari, asmuțînd pe fruntașii țării contra guvernului d-lui Sturza, contra Regelui.

Urmarea? S'a dat pradă în gura flămînzilor proprietari sute și mii de săteni. Vinele de bou duse în lăzi au învinețit spetele a zeci de mii de săeni, iar gloanțele și ghiulelele tunurilor cu repetiție, în loc de a sparge cetăți dușmane au spart sate și vieți Românești.

S'a lasat armata în sama proprietarilor și *vendetta* a funcționat *o* lună, *două* luni, *șase* luni!

Și cine ridică azi glasul de protestare, de amenințare? Ministrul de Războiu, *sanguinarul* proprietar și om politic, care dacă n'ar trăi în secol. al XX-a, ar transforma în doctrină politică *la vendetta* medievală.

Dar socoteala ministrului de războiu e mai abraşă de cît se pare la prima vedere. El vrea să facă cu *o zvîrlitură două pălite...*

Pălita întâia și cea mai de sus: *să terorizeze Coroana.* Ministrul de Război știe că guvernul de la 1907 a venit pe baza unui *manifest Regal* către norod. Tot d-sa mai știe foarte bine că în fiecare an guvernul liberal s'a lăudat că a îndeplinit *ad literam* manifestul Regal.

Scoțînd astăzi cărbunele din cenușă, spălînd azi petele de sînge, ce a încruntat ogrăzile, prispele, pragurile, laițele caselor țărănești din 1907, se dă un avertisment Regelui că prea degrabă voește a da răvaș de drum unui guvern exoflisit din anul întâiu al funcționării sale. Și ciad acelaș Ministru de Războiu mai știe că anturajul Măriei Sale nu le-ar fi așa de defavorabil, cum li e însuși Măria-Sa.

Un comunicat s'a dat; ministrul nu s'a astîmpărat; ci a înjghebat acea mascaradă de demisie, care a scoborît Coroana cu o palmă domnească adevărată, dacă nu cu un stînjen chiar, în ochii țării.

Alt comunicat s'a dat; dar e așa de tare cusut cu ață albă, că îți vine să rîzi de șiretcicul celui ce l'a formulat. Comunicatul zice: „partidul conservator dezaprobă publicarea de documente în privința răscoalelor din 1907; —

„Partidul conservator consideră discuțiunile asupra răscoalelor din 1907 închise.

Dar cine e partidul conservator? Și apoi cine vorbește în numele partidului conservator?

Conu Petrache?—El se trece de partid? Conu Iorgu? — El n'are nici un rost? Dl Marghiloman?—El e guvern.

Da; dacă guvernul d-lui Carp ar fi o emanațiune a unui partid *adevarat*, dacă guvernul actual ar fi fost adus la putere pe baza unui partid mare, și puternic; dacă abuzurile din 1911, s'ar fi cîștigat pe baza ascendentului partidului conservator, am mai sta de vorbă și am crede în realitatea frazei și a ideii.

Dar așa!! Măria Sa a adus pe conu Petrachi la putere fără partid întreg și întregit; l'a adus la putere în contra voinței exprese a țării, l'a adus la putere pentru ingenunchiarea acestei țări, cu ignorarea rațiunei de partid și din cauza tuturor acestor rele primordiale, azi asistăm la acest balamuc fără pereche, balamuc care e desastros pentru Coroană, căci și-a pierdut busola sa politică de a lua indicații politice numai din voința expresă a țării, nu din cherimul boeresc, ca să fie adus astăzi la această stare de adîncă și absolută destrăbălare politică.

A doua poliță e ceva mai jos, dar foarte cu mare socoteală făcută. Stăruind asupra răscoalelor din 1907 și asupra *ororilor inutile*, crede d. Nicu Filipescu că va speria pe liberali, către care se poartă în *mic dictator*. Dar la omul fără lege trebue unul fără D zeu.

Guvernul d-lui Carp n'are nici o lege n'are nici un D-zeu.

Jos, în țară, a prădat votul, a escrocat voința națiunei, în schimb i-a dat pomană cîteva scutiri boerești, ca vechile *tombatere* care aruncau cîteceva din ciolanul mesei lor celor lihniți de afară.

Sus, la palat, au inaugurat acea politică de culise, acea ținută de terorizare, care e cu atît mai scandaloasă cu cît Regele ni e azi un bătrîn respectabil.

Dacă țara ar cunoaște mărșăveniile ce se urzesc și se fierb în jurul Coroanei ar arunca cu pietre în epigonii politicieni de azi ce se cramponează de putere cu unghiile, cu dinții, cu ceafa ca doar doar or mai avea ceva zile să mai rupă din bugetul țării, vînzînd și cumpărînd, cumpărînd și vînzînd, pentru cea mai scîrboasă înjosire a vieții politice din statul romînesc la pragul *asfințirii Soarelui!*

Gh. Ghibănescu.

În plină sălbătăcie

— Stradele Iașului sub gospodăria Grecenilor —

Noi cu toții, din Iași, înaintea Jvettei Guilbert, ne-am îngrozit și suferim groaznic—de sălbătăcia în care zac stradele Iașului. Domnul Grecianu, secondat de ceilalți doi greceni, din care nici unul n'a descoperit praful de pușcă, au reușit să atingă recordul incapacității și să transforme orașul într'un hal de murdărie și de impracticabilitate, cum pereche n'o fi existînd nici în țara Zulușilor.

Enormele cantități de ghiață și zapadă, ce s'au acumulat peste iarnă, stau și astăzi în toate stradele, în afară de trei—iar întreg orașul este numai gropi, așa că circulația nu se poate face nici pe jos, nici cu trăsura.

Sunt strade principale: Gh. Mărzescu, V. Conta, I. C. Brătianu, Păcurari fără a mai cita strade mai puțin importante, pe care trăsurile nici nu mai pot trece, iar circulația pe jos, mai ales noaptea, a devenit periculoasă.

Firește, nu ie glumă să faci operă de remediare, dar trebuie s'o faci. Totul este că s'ar putea face, dar nu se face. Comuna nu poate să dispună nici de numărul trebuitor de podari, nici de numărul trebuitor de căruțe și de cai, spre a putea face ridicarea gheței.

Dar s'ar putea angaja brațe s'ar putea angaja cară—și dacă acest lucru nu se face, în aceasta constă greșeala, neiertata greșeală, a administrației comunale.

Un ajutor de primar se lăuda dăunăzi, că budgetul comunei Iași se va încheia cu un profit de 88,000 lei. Este o mare minciună aceasta; dar dacă susține ajutorul de primar, că are un prisos de atîtea zeci de mii lei, de ce nu se cheltuesc 5—6000 lei pentru curățirea orașului. Administrația lucrează numai cu puținii podari ce-i are și cu puținele căruți de cari dispune.

Cu asemenea personal restrîns nu se poate face nici o treabă și nu se poate lucra, în același timp, de cît la o singură stradă și acolo în mod anevoios. De aceea n'a fost curățită în mod real de către oamenii comunei, de cît trei pătrimi din strada Stefan cel Mare, celelalte trei strade fiind curățite numai de oamenii tramvaiului.

In asemenea chip, nici peste o lună stradele principale nu vor fi gătite, orașul va continua să aibă aspectul odios ce-l are, iar circulația va suferi. Grație unei administrațiuni comunale, de care ar rîde și animalele, dacă ar putea să rîdă, ne aflăm în plină sălbătăcie și în plină mizerie

Grecianu—Cosmovici—Stamatiu — un adevărat blestem pentru Iași!

În toiul agoniei

Cele ce se petrec mărturisesc că guvernul se află în preajma morții. De la retragerea minorității din Parlament, ședințele corpurilor legiuitoare sunt ședinți pentru cei neohemați.

In afară de glasul d-lui Nenițescu, la o lege a sa personală, glasul nici unui alt ministru n'a răsunat, în Cameră, alături de producțiile oratorice ale domnilor Miclescu și Scorțescu.

Banca ministerială există doar de formă, iar în afară nu lucrează de cît doi miniștri, ambii în direcțiuni sălbatice.

Unul din ei, d. Filipescu, a fost sus la liniște—celalalt, d. Marghiloman, urmează să fie trecut în liniștea ministerului de externe.

N'am avut încă minister în care nici un ministru, Parlamentul deschis fiind, să nu facă nimic, doar doi din ei să se ocupe cu afaceri de răzbunare.

Este moartea, care împrejmuia acest minister, este răzbunarea care l'a adus, după un an de ființă, în această stare dezolantă.

Suntem o țară constituțională cu accese despotice. Suntem o țară constituțională, în care glasul țării răsună în pustiu. In tot timpul guvernării liberale trecute, la orice prilej, țara se pronunțase pentru partidul democrat. Dar la momentul oportun, glasul ei a fost nesocotit de amenințările saioanelor boerești și puterea a fost dată d-lui Carp.

Poate guverna d. Carp? Poate guverna un partid de boieri ambițioși? Experiența a dovedit încă odată că nu.

Un rege constituțional, într'o țară orientală, poate dărui puterea, dar el n'are și putere divină de a dărui unui guvern slab, reprezintantul unui partid de ambițioși, capacitatea de a guverna.

Vedem ce se petrece și ne dăm seamă, desbracați de patima concurenții politice, că dacă domnul Carp a reușit să fure puterea, n'a reușit să stăpînească în liniște lucrul furat.

Guvernul nu poate guverna și orgoliul boeresc îl reține să declare aceasta. In loc de guvernare, face acte de delațiune, fură documente secrete și le publică, amenință cu distrugerea unei instituțiuni privilegiate de stat, pentru că, într'un exces de inconștiență, să dee comunicat prin care partidul guvernului desavuiază ceea ce face guvernul.

Țara a fost pe deplin conștientă de puterea și aspirațiile partidului Carp, cînd, cinci spre zece ani d'a rîndul, l'a considerat neexistent, lăsîndu-i doar să viețuiască din pomeni politice.

Căci partidul acesta, care a trăit, într'o lungă opoziție, viața artificială a neisprăviților, a dovedit că nu poate resista la putere, asemenea tuberculoșilor, care nu pot resista în toate anotimpurile.

Cumnatul d-lui Carp

Eri, la Cameră, cumnatul d lui P. P. Carp, fostul director al Protestărei, d. J Miclescu, a ținut să dezavueze comunicatul guvernului cu privire la represiunea de la 1907.

Se știe că acest comunicat a fost impus guvernului de către Suveran, în urma intervenției d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.

D. Miclescu, aducîndu-și aminte de zilele fericite cînd patrona Protestarea, a ținut să pună în adevărata lui lumină acest comunicat și să arate că el, dacă a fost impus guvernului conservator, apoi el nu poate fi impus partidului conservator. D. Miclescu a zis ritos, că partidul conservator nu va putea fi făcut solidar cu un partid de spoliatori și de asasini.

Camera, neapărat, l'a aplaudat iar cumnatul d-lui Carp, va avea satisfacția că a învins încă odată Coroana.

Așa dar, azi se știe că acel comunicat impus guvernului și reprodus de întreaga lui presă, constitue în realitate un blam la adresa ministrului de rezboi, blam pe care, dacă guvernul a înțeles să-l primească, partidul însă, prin organul d-lui Miclescu, îl respinge.

Gîndul d-lui Miclescu de a repudia comunicatul indirect al Coroanei, a reeșit, de altfel și mai bine, din prima parte a scurtei cuvîntări.

In adevăr, sub pretextul de-a discuta sumarul ședințelor Camerei, d. Miclescu a regretat că regulamentul Adunării deputaților, n'a permis să se consemneze manifestația de simpatie făcută d-lui Filipescu, în ziua cînd M. S, Regele a autorizat pe d. M. Pherekyde de a da publicității comunicatul Suveranului D Miclescu a adăugat că acea manifestație a fost conștientă și pregătită și că ea constitue o aprobare a Parlamentului, pentru politica extra parlamenară a d-lui Filipescu.

Așa dar, d Miclescu aprobă din politica d-lui Filipescu, ceia ce Suveranul a desaprobat. Ba ceva mai mult, d-sa ține să se știe că și Parlamentul aprobă ceia ce M. S. Regele a desaprobat.

Intervenția de eri a d-lui Miclescu complică și mai mult situația, și pune și mai mult în evidență, ceia ce d. Carp a afirmat la întrunirea majorităților: că a învins pe Rege.

Venit la putere contra voinței Coroanei d. Carp își închipuește că va putea și guverna împotriva Suveranului.

COMUNICATUL

D. N. Filipescu și-a închipuit că poate eluda comunicatul M. S. Regelui, înaintînd Suveranului o demisie necuviincioasă, a cărei respingere trebuia motivată în așa fel, ca să producă confuzie în opinia publică și să pună Coroana într'o contradicție aparentă.

Ministrul de războiu s'a înșelat însă. Guvernul a fost silit să dea un comunicat, care nu numai că osîndește campania presei guvernamentale în chestia represiunilor, dar care încă conține un blam la adresa d-lui Filipescu.

Comunicatul acesta impus guvernului și publicat sub ale lui auspicii, e mult mai sîngeros pentru d. Filipescu, de cît cel încredințat de Suveran d-lui M. Pherekyde.

Cu toată această asprime a comunicatului, suntem însă siguri că d. Filipescu va sta liniștit la locul său și nu-și va mai trimite demisia la Palat—și aceasta pentru simplul motiv că de data aceasta ea se poate să fie acceptată.

In prezent situația se prezintă ast fel că d. Filipescu nu mai poate eluda chestia represiunei de la 1907 și să pună pe tapet barbariile generalilor Popovici și Deșliu. Chestia represiunilor, pe care d. Filipescu a crezut un moment că o poate înlătura de la ordinea zilei, a revenit pe tapet și s'a impus din nou.

Guvernul a fost nevoit să declare că nu permite să se discute chestia; știe însă toată lumea că acela care a deschis discuția a fost d. Filipescu.

Comunicatul se adresează dar ministrului de războiu.

Ce va face d. Filipescu și împotriva cui se va răzbuna, nu știu—știu însă că nu-și va mai da demisia, căci așa cum se prezintă azi lucrurile, s'ar putea foarte ușor ca ea să fie primită,

OAMENI ȘI LUCRURI

IN FAȚA MORȚEI

D lui și d-nei G. M.

Dacă orosrea morței vine din adîncurile tainice ale sufletului, dacă prin urmare ea constitue un sentiment prin excelență egoist,—nu e mai puțin adevărat însă că ea are în sine și un caracter social bine definit.

Ideea morței nu ne tulbură numai atunci cînd ne o înfățișăm în raport cu persoana noastră, dar și atunci cînd se leagă de ființa semenului nostru. Aceasta însamnă că nu iubim numai viața noastră proprie, dar iubim viața în ea însăși.

De fapt aceasta nu e de cît un chip de a vorbi, pentru că sociabilitatea însăși, în manifestările ei cele mai extreme nu e de cît tot o formă a egoizmului omenesc. Și astfel întrucît fericirea omenească nu e cu putință de cît în raporturile sociale (familie, patrie, umanitate), solidaritatea în fața morței, nu e de cît aceiași eternă dragoste de viață.

Și într'adevăr mă 'ntreb dacă nu aceasta e adevăratul sentiment, care se manifestă în durerea tragică a acestor doi părinți, loviți în cea mai înaltă și cea mai mare afecțiune a lor. E moartea însăși pe care o plîng? Nu. Moartea e o alinare, e o mîntuire.

Ei plîng ceea ce s'a desprins din sufletul lor, ceea ce s'a rupt din viața lor, ceea ce nimic pe lume nu mai poate înlocui.

La 16 ani, viața se deschide în orizonturi roze, inima simte pulsațiile dorințelor necunoscute, sufletul soarbe speranța fericirii.

La această vrîstă viața e frumoasă prin ceea ce poate fi—nu prin ceea ce este. Speranțele aceste risipite,—iată ceea ce plîng ei.

In ceasurile de grea cumpănă, mintea noastră se înaintă însă, uneori, de asupra pornirilor intime.

Inălțați-vă și voi, scumpi și îndurerați părinți, deasupra voastră înși-vă; priviți în față moartea nedreaptă și neîndurătoare, înțălegeți-i rostul tainic. Spuneți-vă că ea e singura fericire, pentru că e singura putere în stare de a înlătura durerile vieții. Spuneți că existența aceasta pură și ideală, care s'a stins pentru voi și pentru lumea aceasta, n'a fost de cît un vis, în farmecul căruia ați trăit pînă acum, în amintirea căruia trebue să trălți de acum înainte.

Și eu care am simțit, odată cu voi, filfîitul aripei reci care mi-a atins sufletul, am rămas cu inima zdrobită. Și eu am perdut cea mai dulce, cea mai delicată, cea mai pură afecțiune a mea.

Eu însă spun: cu prețul durerei noastre, bietul suflet nevinovat și-a răscumparat fericirea eternă. Spune ți și voi tot astfel, — nu pentru mîngîere, dar pentru că așa este, pentru că așa a fost, pentru că așa va fi. **E.**

Știința Educației

O nouă școală.—Institutul Jean Jacques Rousseau.

D na Ana Conta Kernbach, învățata noastră scriitoare, profesoară de pedagogie și inspectoară a școlilor particulare a primit din partea savantului Eduard Claparéd, o scrisoare prin care-i anunță înființarea în Geneva a unui mari școli de Știința Educației. Privitor la această nouă școală putem da următoarele amănunte și cititorilor noștri.

La 15 Octombrie viitor, urmează a se deschide la Geneva, o școală liberă a științelor educației. Școala va purta numele „Institutul Jean Jacques Rousseau".

Direcțiunea acestei școli o va avea d. *Pierre Bouvet*, dr. în litere, actual profesor de filosofie și pedagogie la universitatea din Neuchâtel. Corpul profesoral al școalei va fi compus din savanți ca d-nii *Eduard Claparéde*, profesor de psihologie experimentală la universitatea din Geneva, și cunoscutul director la „Archives de psychologie". Apoi d. M. *Milloud*, profesor la Universitatea din Lausanna *Ph. A. Gaye*, director la „Journal de chimie physique". A. Fehr, secretarul general al comisiunei internaționale a învățămîntului matematicei; redactor șef al revistei, „L'Enseignement mathématique" și profesor la facultatea de științi, de la universitatea din Geneva, d-rii *F. Naville*, medic al școalelor L. Cellérier, J. Dubois, Ad. Ferriére—privat docent la universitate, doamna A. Descoendres, institutoare în învățămîntul special, C. Vidart etc.

Instituția pe lîngă că va o fi *școală* model, va fi totodată și un *centru de cercetări*. Ea pe de o parte va avea menirea să orienteze asupra tuturor chestiunilor atingătoare de educație, pe persoanele care aparțin în prezent învățămîntului și s'au destinat vocației pedagogice, sub vre-una din formele ei, cît și pe studeții care se pregătesc să devie medici școlari, iar pe de altă parte va căuta să centralizeze și să coordoneze diferitele documente menite să ajute la propășirea științii copilului.

Pe cît va fi cu putință învățămîntul va îmbrăca un caracter practic și familiar, ast-fel ca elevii acestui institut, să fie atrași înainte de toate să lucreze prin ei înșiși și să-și asimileze așa fel metoda științifică, în cît cînd va fi vorba de practică să se simtă în stare, — de vor dori — să facă la rîndul lor, ca știința pedagogiei și pedologia să propășească.

Elevii vor avea la îndămînă o bibliotecă specială; vor avea prilejul să viziteze regulat școlile, azilele diferitele opere de puericultură și de educație.

Principalele obiecte de învățămînt ce se vor preda în școală vor fi: *Psicho-*

logia, (psichologia generală; psichologia copilului, cu exerciţii la laboratorul de psichoiogie, antropometrie şcolară. *Didactica* (generală şi specială). *Higiena şcolară*, cu noţiuni practice asupra boalelor copiilor. *Copii arieraţi şi anormali* (clinică şi pedagogie). *Educaţia morală şi socială* (criminalitatea infantilă etc.) Istoria şi filosofia marilor educatori: Administraţia şi organizaţiile şcolare etc. etc.

Admiterea. Institul va primi elevi şi auditori de ambele sexe, (în vrista de cel puţin 18 ani). Atît unii cît şi ceilalţi vor fi admişi să treacă examene de către direcţiune în unire cu consiliul şcolar.

Pentru a fi admis nu se cere nici un grad de învăţămînt sau vre-o diplomă, dar toţi trebue să dee dovadă că posedă o cultură suficientă.

Elevii regulaţi vor plăti anual suma de 285 franci, iar de se vor înscrie cu semestrul, vor plăti 180 franci pentru semestrul de iarnă, care începe de la 20 Octombrie şi ţine până la 22 Martie şi 120 franci pentru semestrul de vară, ce începe la 10 Aprilie şi se termină la 10 Iulie.

Auditorii vor plăti o sumă proporţională cu numărul de lecţiuni pe cari le-au urmat.

Se va elibera o *diplomă* elevilor care au urmat cu succes lucrările institului Durata normală a studiilor este de doi ani, dar acest timp poate fi redus la 3 sau 2 semestre pentru candidaţii care ar avea o pregătire suficientă.

Elevilor auditori care n'au urmat de cît o parte din învăţămînt, li se vor elibera *certificate de studii.*

Institutul este o fondaţiune liberă.

Pentru anumite cursuri mai cu seamă pentru laboratorul de Psichologie, elevii institului vor fi înscrişi, din oficiu, la universitatea din Geneva.

Pentru înscrieri sau orice amănunte se poate ori cine adresa d-lui profesor Ed. Claparéde, 11 Avenue de Champel Génève.

Reforma inv. superior

— Ce cuprinde ante-proectul ce va fi depus, în cursul lunei în Parlamen? —

Un ziar de dimineaţă, care este bine informat de cele ce se petrec la ministerul de instrucţie, publică, în linii mari, cuprinsul ante-proectului pentru reforma inv. superior, cari ar urma să fie votat în cursul lunei curente.

Recrutarea corpului profesoral. Recrutarea se va face şi pe baza lucrărilor, combinate cu o serie de probe orale şi practice ce vor deferi de la o catedră la alta după natura catedrei. In ce priveşte docenţii noul proect îi păstrează însă nu le mai dă posibilitatea de a intra în corpul profesoral propriu zis de cît pe calea concursului, ca şi toţi ceilalţi concurenţi.

Conferenţiarii a căror situaţie e lipsită de ori ce bază, după actuala lege, vor fi recrutaţi după anumite modalităţi. Ei vor fi luaţi pe cît posibil din mediul laboratoriilor, a seminariilor şi clinicelor, ce se vor reorganiza pe baze serioase.

Facultăţile singure vor face recomandările, fiecare în specialitatea ei, ne mai avînd nevoe de avizul altei facultăţi sau a senatului universitar.

Doctorate şi cursuri libere.—La toate facultăţile va fi creat doctoratul, iar doctoratul în drept va fi legiferat prin un regulament special.

O nouă dispoziţiune este privitoare la crearea cursurilor libere.

Pentru a stabili mai multă legătură între universităţi şi păturile noastre sociale, proectul de lege lărgeşte cadrul preocupărilor universitare, dînd anume posibilitate oricărei persoane doritoare să'şi complecteze cunoştinţele într'o direcţiune, de a trece examene şi a obţine certificate universitare.

Aceştia vor fi aşa numiţii audienţi, spre daesebire de studenţii propriuzişi, care singuri vor putea obţine diplome de Stat.

Studiui de ştiinţă aplicată.— In ce priveşte studiile, anteproectul grupează toate cursurile în două categorii: 1) fundamentale cu institutele anexe care sunt menite să dea pregătirea generală obligatorie tuturor studenţilor din una şi aceiaşi secţiune şi 2) cursuri de ştiinţă aplicată la cerinţele juridice, agricole, industriale, farmaceutice, etc.

Cursurile de ştiinţă aplicată pot fi grupate formînd şcoli speciale superioare, anexate la diferite facultăţi şi avînd cu acestea un număr de cursuri şi lucrări comune. Studenţii propriu zişi vor fi obligaţi să urmeze unul sau cel mult două cursuri aplicate. Faptul acesta va fi menţionat în diploma eliberată spre a le da astfel posibilitatea să fie întrebuinţaţi cu succes, în diferite industrii sau alte direcţii practice.

Anteproectul mai prevede reorganizarea laboratoriilor şi seminariilor.

Dimitrie M. Bottez
AVOCAT
— Strada Tăutu No. 1 —

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

DE LA CURTEA CU JURI

Repetarea unui verdict condamnător la moarte.—Excesele condamnaţilor. — Panica. — Juraţii părăsesc sala de şedinţă sub paza geandarmilor.

Cernăuţi 30 Ianuarie. — In sesiunea trecută a Curţii cu juri din localitate între altele procese, s'a judecat şi unul de crimă, în care acuzaţii erau fraţii Cotic, vestiţi pungaşi şi bătăuşi din mahalaua Zucica, cari au şi fost condamnaţi, primul la *moarte prin streang*, iar al doilea la 15 ani muncă silnică.

Amănuntele acestui proces interesant le-am descris la timp, aşa că cetitorii „Opiniei" îşi vor fi reamintind cu siguranţă de ele.

Condamnaţii făcînd recurs acest proces a fost trimis din nou spre judecare, în sesiunea Curţii cu juri, care s'a deschis zilele acestea.

După o dezbatere de 3 zile, acest proces, a luat sfirşit cu menţinerea sentinţei dată în sesiunea trecută, adică cu condamnarea lui Grigore Cotic la moarte prin streang, iar a lui Tanase Cotic la 15 ani muncă silnică. In momentul însă cînd preşedintele pronunţă verdictul, în sală s'a produs o sgomotoasă manifestaţie ostilă Curţii, care a uimit întîntreg oraşul şi care ar fi putut avea urmări triste, dacă nu intervenea de urgenţă un mare detaşament de geandarmi.

Condamnatul la moarte Grigore, cum a auzit că e din nou condamnat la moarte, a isbucnit într'un hohot de plîns care s'a transformat repede într'un exces de furie nebună contra membrilor Curţii. Furia acestuia a influenţat şi asupra celuilalt condamnat, care pierzîndu-şi cumpătul s'a repezit cu o furie sălbatecă asupra gardianului care îi supraveghia, şi cu o putere virtiginoasă l'a dat înlături, aplicîndu-i tot odată şi o puternică lovitură în burtă. Spumegînd de furie, şi cu o repeziciune uimitoare şi-a făcut loc prin mulţime şi urmat de primul condamnat s'a repezit la uşa de eşire, ca să dispară. Cum însă toate uşile erau încuiate, planul lor a rămas fără succes.

In disperarea lor, condamnaţii, au înscenat atunci un scandal enorm şi încurajaţi de numeroasele lor rude aflate în sală, cari gesticulau şi ameninţau pe magistraţi, au început a arunca cu scaune, bănci şi tot ce le cădea în mîini înspre juraţi.

Fluerături, strigăte şi înjurături spintecau văsduhul.

Imediat după declararea tumultului, membrii Curţii şi juraţi s'au retras în camera de deliberare şi astfel au putut scăpa de furia mulţimei inconştiente. In acelaş timp s'au cerut şi ajutoare.

Cu mare greutate liniştea a putut fi restabilită de către numeroşi jandarmi care au sosit în grabă. Condamnaţii au fost imediat încarceraţi, iar mulţimea din sală împrăştiată. S'au făcut mai multe arestări.

Abea la orele 12 noaptea, juraţii au putut părăsi curtea însoţiţi fiind de jandarmi şi poliţie.

Panica produsă în oraş de aceste excese au fost indescriptibilă şi cu toate că era trecut de miezul nopţii circulaţia pe strade era încă animată şi fiecare comenta cu aprindere întîmplarea care se manifesta pentru prima oară în viaţa judecătorească de la noi.

S'a deschis o anchetă severă. Se crede că rudele condamnaţilor au aranjat dinainte scandalul. Contra celor arestaţi s'au emis mandate de depunere.

Gama

BANCA MOLDOVA IAŞI
— SOCIETATE ANONIMĂ —

CONVOCARE

Domnii acţionari ai Băncei Moldova, Societate Anonimă sunt convocaţi, în conformitate cu Art. 28 din statutul băncei, în Adunare generală ordinară pentru ziua de Joi, 18 Februarie a. c. orele 11 a. m. la sediul societăţei în Iaşi, strada Arcu No. 3 (Piaţa Unirei).

Ordinea de zi este următoarea:

1) Darea de seamă a Consiliului de Administraţie şi raportul cenzorilor.

2) Aprobarea bilanţului pe 1911 şi descărcarea Consiliului de Administraţie de gestiunea sa.

3) Distribuirea beneficiului şi fixarea dividendului.

4) Alegerea a doi membri în Consiliul de Administraţie în locul d-lor Richard Söpkez şi W. Dinerman eşiţi la sorţi.

5) Alegerea a trei cenzori şi trei cenzori supleanţi.

In conformitate cu art. 14 din statute atît consilierii eşiţi la sorţi cît şi cenzorii supleanţi sunt reeligibili.

Domnii acţionari cari doresc a participa la Adunarea generală, vor depune acţiunile ce posed:

In Iaşi la sediul societăţei,

In Bucureşti la Banca Marmorosch, Blank & Co.

Preşed. Cons. de Administraţie
Mauricia Blank

Litere-Ştiinţe-Arte

Eminescu, Caragiale, Veronica Micle.—In noul volum apărut în biblioteca „Lumina": „Cum a iubit Eminescu" găsim nuoi dovezi despre relaţiunile strînse de prietenie, cari au domnit pe vremuri între autorul „Luceafărului" şi autorul „Năpastei", De altfel cine cunoaşte „In Nirvana", „Două note" şi alte superbe bucăţi din proza maestrului ştie cîtă dragoste nutrea Caragiale pentru poetul Eminescu pe care l'a cunoscut în curioase împrejurări relatate în „Carnetul unui suflior".

La 19 Octombrie 1879 Veronica scrie lui Eminescu:

„Pompiliu mi-a zis să nu umbli cu sahăr-mahăr şi să-i trimiţi pe Anton Pann. Îţi mulţumeşte pentru cărţi şi d-lui Caragiale îi trimite multe complimente şi mii salutări, acelaşi lucru şi ţie".

La 30 Ianuarie 1880:

„Graţie intervenirii lui Caragiale, am căpatat după două săptămîni un răspuns de la d-ta..."

Tot atunci vorbeşte de o bucată în proză „Creanga de liliac" şi scrie lui Eminescu:

„...Intr'o zi cu bună dispoziţie de voiu fi, voiu trimite „Creanga de liliac" d-lui Caragiale, cu care ocazie îi voiu mulţumi de nespusa înrîurire pe care a întrebuinţat-o asupra d-tale pentru a mă îndatora".

Era în epoca în care muza se găsia „en froid" cu poetul.

*

A apărut al doilea număr, al frumoasei şi interesantei reviste femeniste „Viitorul romîncelor", pe care cu multă îngrijire şi strădanie o face să apară în Iaşi, distinsa publicistă d ra Adela D. Xenopol.

Numărul 2 cuprinde o bogată şi aleasă materie. Il recomandăm călduros tuturor celor ce-şi simt mintea de-asupra comunului.

*

A murit la Paris Pierre Quillard, scriitor şi cronicar apreciat, poet simbolist din şcoala lui Henri de Régnier. Mai mult de cît prin producţiile sale literare se făcuse cunoscut în urma luptei ce a dus prin publicistică în favoarea Armenilor atrăgînd pe unii mari literaţi ca Anatole France şi alţii în rîndurilor luptătorilor.

*

După o statistică cetită la un curs al profesorului dr. Gaupp din Tübingen numărul sinucişilor a fost în secolul al 19-lea de un milion şi jumătate. Ciudat lucru—oameni liberi sunt mai mulţi între sinucişi de cît oameni însuraţi.

*

Publicistica franceză celebrează zilele acestea iubileul de 90 de ani al economistului şi luptătorului Frédéric Pany.

*

In Australia există un mic regat Bantam, sub protectoratul Holandei. Are un suveran autochton, dar regatul e condus de un minister compus din trei femei. Toate afacerile oficiale, până şi armata—de amazoane—aparţin sexului slab. Barbaţii se dedau comerţului, industriei, agriculturii. Iată unde nu cîntă cucoşii, cu toată dragostea pentru viaţa rustică!

*

Nu s'a ajuns încă să se cunoască cauzele cutremurelor de pămînt. Un articol din „la Revue" declară *sismografia*, adică ştiinţa care se ocupă cu aceste fenomene, încă la începutul ei. La Manchester a avut loc un congres de sismologie care a rezumat lucrările făcute până acum. In Yokohama, centrul marelui cataclism dela 1860, s'a stabilit un birou central, care funcţionează cu alte 33 din regiuni diferite, care toate adună date asupra cutremurilor. In ultimii şapte ani au avut loc în Japonia 8331 de cutremure, adică mai mult de o mie pe an.

*

Camille Mauclair, criticul de artă cunoscut, constată într'un ziar francez, decadenţa picturii care „se încăpăţînează să abdice de la orice pretenţie expresivă".

„Toată crisa actuală e datorită unei aversiuni faţă de cugetare, care aşează pe pictor mai pre jos de musician". „Nu mai vrea nimeni expresie, sub cuvînt că e „literatură", nici compoşiţie determinată de o idee, sub cuvînt că aceasta-i „un subiect şcolăresc".

*

STRUNA ZILEI

MAESTRUL VICTIMĂ ..

Un cetitor observă, că la numărul festiv al „Opiniei" au colaborat trei doctori în medicină...

Imi zic: vai! cum i-o fi
De-atunci încoa'?
„Que voulez-vous qu'il fît
Contre trois?"

INFORMATII

Şeful nostru d. Take Ionescu, a trimis următoarea telegramă marelui nostru Caragiale.

Manifestaţia spontanee a unui întreg neam care îţi serbătoreşte geniul, ne umple de bucurie pe noi admiratorii neclintiţi, amici calzi. Să trăeşti!

TAKE IONESCU

La care cel sărbătorit a răspuns prin următoarele:

Cînd cel mai ales între aleşii neamului, gîndeşte astăzi la mine cu atîta graţioasă atenţiune, încep a crede că nu mă născui tocmai degeaba. Mulţumesc cordial, ilustre şefule; noroc, sănătate dee ţi mulţi ani Dumnezeu, că minte îţi dete destulă. Nestrămutat soldat.

CARAGIALE

Pentru Sîmbătă a fost convocat consiliul de disciplină al baroului de Iaşi, avînd a rezolvi mai multe chestiuni urgente.

La secţia a II a Curţii de Casaţie se judecă astă-zi, Mercuri, recursul avocatului Abgar Buicliu, contra deciziei prin care a fost condemnat la 200 lei amendă pentru calomniarea avocatului Socor.

Ofiţerul de poliţie A. Dabija fiind chemat în activitate, ca sub-locotenent, şi a înaintat demisia din postul ce ocupa. In locul său a fost recomandat, d. I. Lăzărescu.

In cancelăria Academiei Romîne s'a ţinut eri licitaţie pentru vînzarea parcului şi terasei Otetelişianu, proprietăţile Academiei.

Preţul cel mai mare—un milion patru sute trei zeci cinci mii lei—l'a oferit societatea de asigurare „Naţionala", asupra căreia s'a adjudecat provizor.

Astă seară Miercuri 1 Februarie se va reprezenta la teatrul naţional, în folosul societăţii „Cantina Şcolară", frumoasa piesă în 3 acte de Ed. Pailleron, „Lumea 'n care ţi se urăşte".

Persoanele binevoitoare sunt rugate a lua parte la această reprezentaţie, unde vor petrece admirabil o seară şi în acelaş timp vor mări şi fondul unei societăţi, care zilnic hrăneşte 300 elevi de şcoali primare.

Intre acte va cînta muzica.

Domnul Ionel Protopopescu-Pake a demisionat din postul de al doilea ajutor de primar şi din consiliul comunal al Capitalei.

Divergenţi de păreri cu primarul Capitalei, au hotărît pe d. Protopopescu să demisioneze.

Cu începerea de astă-zi 1 Februarie orice anunţuri şi abonamente se primesc NUMAI la Tipografia H. Goldner, singura în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

Joi, 2 Februarie a. c., orele 4 p. m., la *Societate Educatoarelor Romîne* se va vorbi despre **Femeia latină**. Vor lua cuvîntul d-nele Emilia Nether, Maria C. Buţureanu şi alte doamne, cari vor dori.

Membrele pot aduce şi persoane străine.

Ministerul de instrucţie a fost autorizat, să primească legatul ce-i a fost lasat de defuncta d-ră Ana Mălinescu din Iaşi.

Legatul consistă d'intr'un imobil situat în Iaşi, str, Lascar Catargi, în care imobil urmează să se instaleze şcoala de croitorii a ministerului de instrucţie.

Duminecă în 5 Februarie, va avea loc o nouă întrunire a persoanelor care au luat iniţiativa, de a crea un sindicat agricol.

La această întrunire, se va proceda, la completarea statutelor.

Administraţia comunală, a aprobat cererea măcelarilor, de a urca iar preţul cărnei.

Nici'că se putea altfel.

Consiliul comunal a fost convocat, pentru Sîmbătă, la oarele 5 p. m.

Diriginţii de farmacii, au făcut azi oficial cunoscut, medicului şef al oraşului, că vor efectua 50 reţete gratuite pentru săraci, de îndată ce pe reţetă, se va afla asigurarea medicului, că pacientul e cu desăvîrşire lipsit de mijloace.

Trib, s. II casînd astăzi cartea de judecată a judecătoriei Tg.-Frumos, a achitat pe d. dr. Iamandi, pentru faptul de contravenţie la regulamentul comunal pentru necurăţire de gunoaie, găsind că d. dr. Iamandi, nu este chemat a satisface acel regulament, întru cît gunoaiele i-au fost depozidate în ogradă, de armată cu ocazia manevrelor. In acest caz obligaţia de curăţire, cade în sarcina Primăriei.

Cu această ocazie, Trib. şi-a putut face o ideie de modul cum cei de la Primăria Tg.-Frumos, înţeleg a se sustrage de îndatoriri.

D. General Musteaţă, comandantul Brigăzei de cavalerie, a plecat cu acceleratul de aseară, la Buda-Pesta cu delegaţii de serviciu din partea ministerului de războiu.

BANCA „MOLDOVA" SOCIETATE ANONIMA — IAŞI

BILANŢUL GENERAL

incheiat la 18/31 Decembrie 1911

ACTIV				
Cassa				
Numerar	328,696	80		
Monede străine şi cupoane exigibile	15,187	20	343,884	—
Corespondenţi din Străinătate			42.271	65
Portofoliu				
Scont	3,914.411	55		
Se scade Reescont	422,040	40	3,472,371	15
Efecte publice şi acţiuni				
Efecte Publice	265,182	—		
Acţiuni şi participaţiuni la diferite intreprinderi	202,500	—	467,682	—
Debitori				
Acoperiţi	1,889,487	20		
Neacoperiţi	1,153,792	05	3,043,279	25
Acţiuni în garanţie 75.000				
Inventar şi cheltueli de constituire			1	—
			7,369,470	05
Deposite de valori			735,455	—
Diferite gajuri în mărfuri, efecte comerciale şi ipoteci			1,626,463	07
PASIV				
Capital			1,000,000	—
Deposite spre fructificare			2,156,506	50
Cassa de Economie			438,322	90
Conturi curente creditoare			3,363,311	10
Cont Transitoriu şi de ordine			209,068	05
Garanţia consiliului şi cenzorilor	75,000			
Beneficiu nett			202,280	50
			7,369,489	05
Deponenţi de valori			735,445	—
Deponenţi de gajuri în mărfuri, efecte comerciale şi ipoteci.			1,626,463	07

Iaşi 27/10 Februarie 1912

Verificat şi găsit în regulă

Cenzori: **N. Cananău, C. B. Pennescu, Herman Müller**

Ultime INFORMAȚII

Situația în guvern continuă să fie desperată.

Comunicatul partidului carpist contra guvernului carpist — o groaznică anomalie politică — a fost tăiuit în consiliul de miniștri, care s'a ținut Simbăta trecută.

Domnul Filipescu, după ce s'a convenit asupra redactării acelui comunicat, a zis textual:

— Voi stărui să se publice comunicatul, ca să nu mă mai acuzați că nu sunt solidar cu Dv. Dar să știți, *că nu voi înghiți acest hap.*

*

Manifestația de ieri de la Cameră, dovedește că ministrul de războiu n'a voit să înghită hapul.

A fost ales tocmai d. Jean Miclescu, cumnatul d-lui Carp, să readucă pe tapet chestia manifestației de dăunăzi, în onoarea d-lui Filipescu și să combată comunicatul dat contra d-lui Filipescu.

*

Un consiliu de miniștrii a avut loc ieri seara, imediat după închiderea ședinței Camerei.

Domnul Marghiloman a arătat, că cele spuse de d. Jean Miclescu vor provoca un nou incident între guvern și Coroană și a cerut ca d. Carp personal să desavueze în ședința de azi, Mercuri, a Camerei, pe d. Miclescu.

Primul ministru, foarte furios, a răspuns:

— Dacă mă amestecați și în lucruri de-acestea — eu nu mai am ce căuta aci.

Apoi părăsi sala consiliului de miniștri.

Dacă situațiunea politică, extrem de încurcată, nu se va clarifica nici în cursul săptămînei viitoare, opoziția unită va ține o mare întrunire publică, în București, în ziua de 12 Februarie.

Caragiale telegrafiază OPINIEI, spre răspuns la telegrama noastră de felicitare:

Trălasoă buna și fidela mea amică OPINIA. *(s) CARAGIALE*

Citim în Viitorul:

Flacăra *va publica un articol despre Caragiale semnate de d. Take Ionescu.*

Precum se știe, șeful conservatorilor democrați nu e numai unul din bunii prietini ai literaților, dar este el însuși un literat... în stare latentă. Cine cunoaște splendida conferință a d-lui Take Ionescu despre o excursiune în Carpați poate desigur afirma că dacă d sa n'ar fi fost un distins om de stat, ar fi putut fi un distins literat.

Și nu știm dacă literatura n'a pierdut tot așa de mult cît a cîștigat politica.

Domnul Orest Constantinescu, actual administrator financiar al județului Ialomița, a fost transferat la Iași, în locul d-lui I. Petrescu, care a fost numit inspector financiar al județului Dolj.

Guvernul va susținea următoarele candidaturi la locurile vacante de episcopi: P. S. S. Teodosie Ploieșteanul pentru episcopia Argeșului și P. S. S. Calist Botoșeneanul pentru episcopia Romanului.

Alegerile se vor efectua, precum se știe, Sîmbătă 4 Ianuarie.

Domnul Marghiloman, cu ajutorul ministrului de justiție, vrea să restabilească faptele petrecute pe timpul răscoalelor țărănești, cu dosariile aflătoare la parchete.

În acest senz, procurorul general de Iași a primit ordin să cerceteze dosariile respective, la toate parchetele tribunalelor din circumscripția Curții de Iași.

Toate acele dosarii au fost remise procurorului general, care, după ce le-a studiat, le a trimes îndărăpt parchetelor.

Ziarul nostru nu va apare mîine Joi, 2 Februarie, **Întîmpinarea Domnului.**

Se comentează ca o desavuare a politicei pe care d. Filipescu o face la ministerul de război, faptul că A. S. R. Principele Ferdinand, de și invitat, n'a luat parte la balul pe care ofițerii din București l'au oferit ministerului de războiu.

Domnul A. C. Cuza n'a renunțat încă la gîndul de a și încerca norocul la juați.

Domnul Cuza va apare din nou, în sesiunea din Mai a Curții cu juri de Iași ca reclamant. De această dată se va războ cu Adevărul, *pe care l'a acționat eri în judecată, pentru o informație apărută zilele trecute, care spunea: „Numărul viitor al* Faclei *va cuprinde un articol al d lui N. Iorga asupra plagiatului Cuza".*

Ar fi urmat în mod natural, să se supere d. Iorga, dar e supărat d. Cuza.

Cererea de dare în judecată a fost repartizată la cabinetul 2 de instrucție, al d-lui judecător de instrucție Kessim, care va ordona luarea interogatorului girantului Adevărului, *prin comisie rogatorie.*

Arestarea unui escroc. — Arendașul G. Buhuși, de fel din Bărlad, care ține în arendă, în tovărășie cu d. Coslovski, moșia Epureni, din județul Iași, s'a făcut vinovat de escrocherii și falșuri în acte private.

Buhuși, a falsificat, pe poliți, semnătura unchiului seu Mihailescu, un avut din Bărlad, și a reușit să încaseze astfel 21,000 lei, 15,000 lei reescontați la bancherii din Bărlad și 6000 lei la o casă de bancă din Iași.

Unchiul seu, aflînd despre toate acestea, a sezisat parchetul de Tutova, care, la rîndul seu, informat că falsificatorul se află în Iași, a înștiințat parchetul general.

Buhuși a fost ieri, în adevăr, în Iași, trecînd partea sa în arendarea moșiei unuia Hristea Vardic. Apoi a luat drumul spre București, dar în stația Nicolina a fost dat jos și adus la parchet.

Asupra lui Buhuși s'au găsit 5.500 lei.

Relativ la cele publicate de noi, în articolul „Politica de provincie", în numărul de la 27 Ianuar, complectăm, că conflictul între deputatul de Neamț, care cerea transferarea unui magistrat din Piatra, nu este între d. Vasile Șoarec și magistratul V. Rădulescu, ci între deputatul Remus Șoarec și judecătorul de instrucție N. Radovici.

Dl. Vasile Șoarec avocat, este acel care duce campanie contra politicei personale a prefectului Leon Bogdan, în care scop a și scos ziarul „Răfuiala" prin care combate tendințele de... asanare morală a Cyrano-ului de la Dobreni.

Aplicarea legei meseriilor. — Noua lege a meseriilor, fiind promulgată, intră în vigoare pe ziua de azi.

Pînă în acest moment, n'a sosit la cele 4 corporații din localitate, nici un fel de circulară.

O singură adresă a sosit la Camera de meserii, prin care ministerul arată, că această instituțiune a încetat de a fi și comitetul e invitat de a preda arhiva și mobilierul camerei de comerț.

Cît privește camera, nu s'a primit nici o înștiințare, dacă are sau nu a primi inventariul camerei de meserii.

La corporații nu se știe încă nimic, de întrarea în vigoare a nouei legi.

Aplicarea bruscă al legei, va provoca confuziuni, ce ușor s'ar fi putut evita, dacă corporațiile ar fi fost înștiințate, măcar cu 15 zile înainte, pentru a lua toate măsurile.

Astfel azi, cu toate că circulara spune, că se anulează ori ce acte efectuate pe ziua de 1 Februarie, totuși unele corporații își continuă activitatea și aceasta cu drept cuvînt, de oare ce au aflat numai din ziare despre existența unei astfel de circulări, dar oficial nu li s'a comunicat. nimic

*

D Malcoci, care fusese atașat pe lîngă camera de meserii a fost rechiemat la București, comunicîndu-i-se, că însărcinarea ce a avut pe lîngă camera de meserii încetează, pe ziua de azi.

*

Se crede că zilele aceste d. Dimitriu controlor va sosi în localitate, pentru a proceda la organizarea breslelor, în virtutea nouei legi.

*

Printre meseriașii patroni, se observă o vie mișcare de nemulțumire în potriva felului de organizare ce prevede noua lege, așa în cît reorganizarea pe bresle, va întîmpina mari greutăți.

Curtea de Casație, s. II, asupra unui recurs al procurorului general de Iași, a stabilit ieri jurisprudența, că croitorii, dacă au și stofe de vînzare, sunt comercianți și, ca atare, dacă încetează plățile, pot fi declarați în stare de faliment.

Speța este referitoare la croitorul H. Weiss din Iași, pe care Curtea secția I l'a considerat meseriaș, respingînd declararea lui în stare de faliment.

Afacerea va fi judecată din nou la Curtea de Galați.

Pentru locul de sub-casier, la Primăria comunei Iași, devenit vacant prin decesul A. Vasiliu, casierul comunei recomandînd pe țiitorul de scripte Popovici, Primarul era dispus să accepte.

Eri însă, s'a prezentat în cabinetul primarului, d. O. Panu, care în virtutea dreptului cîștigat în alegeri, ceru să fie numit în acest post. Fiind chemat d. Cristea Nicolau, casierul, acesta refuză să accepte această numire, declarînd că nu va putea face serviciu cu Panu, și ca să întărească cele spuse, puse demisia la dispoziția primarului.

Primarul a amînat pe astăzi, facerea numirei de sub casier.

În noul program de astă seară, Mercuri 1 Februarie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli se reprezintă între altele:

Despărțire dureroasă sau o dramă la un spectacol, dramă.

Țicnilă jocheiu, comedie.

Vînătoare subterane. Scene sportive foarte interesante.

Cărbunăreasa, comedie.

Preoteasa din Tanit, Mare reconstituire istorică, înscenată și interpretată de somități artistice teatrale.

Charley vrea să și plaseze manuscriptul. Scene humoristice.

Domnul dr. Ilie Șeptelici, din Iași, a fost numit controlor cl. III în casa centrală a meseriilor.

O interesantă carte de judecată a fost dată de stagiarul ocolului I rural din Iași.

In ogorul de porumb al unui locuitor întrase, făcînd stricăciuni, vițica unei femei. Locuitorul, aplicînd lovituri de topor viticăi o ucise, iar femeea dete în judecată pe locuitor, ca să-i plătească despăgubiri.

In cartea de judecată de care ne ocupăm, fapta ucigătorului viticăi este calificat de „act barbar, nedemn pentru secolul în care trăim", mai ales că „animalul ucis, nu s'a putut apăra, cum s'ar fi aparat un om".

In consecință, locuitorul dat judecății pentru a se vedea condemnat la despăgubiri, a fost condemnat la 6 luni închisoare.

Tribunalul s. I va avea să se ocupe de această interesantă speță.

Judiciare. — La s. I. a Curții de Casație s'a judecat ieri recursul făcut de Froim și Leon Fischer, contra deciziei date de Curtea de Apel din București, s. I, instanță de trimitere, prin care s'a declarat reziliat în baza legei trusturilor, contractul de arendă al Moșiei Bărboși (Fălciu).

— Numiții Lupu Faer și Haim Weisselberg, făcînd avocătură clandestină în Fălticeni, au fost condemnați: primul la patru luni, al doilea la două luni închisoare corecțională.

Ambii au declarat astă-zi apel.

— Tribunalul s. I. a judecat ieri procesul de faliment fraudulos al covrigarilor greci, Barovache (dispărut), Gh. Cheuka și Merone.

Pronunțarea Sîmbătă.

— Afacerea reziliărei contractului moșiei Ripiceni pe baza legei trustului, a fost repartizată la s. II a Curței.

— Procesul falimentului Kahane și Briess se va judeca astă-zi la s. II a tribunalului.

Noaptea aceasta, un incendiu a distrus, o parte din magazia fabricei de ciorapi Rechler, din strada Smeu.

Pagubile se urcă la 15000 lei.

ULTIMA ORA

București 1 Februarie

Armata Franceză are 268 aparate aerostatice

Paris. — D. Millerand vorbind despre aerostatica Franciei, arată că pînă astă-zi, are 268 aparate. Asemenea se mai construesc 15 noi dirigiabile.

La finele anului, Franța va avea 344 aparate cu 234 pieoți și 210 observatori.

Pentru anul 1912, s'a votat pentru aviație 22 milioane.

Recunoașteri cu aeroplanele numeroși fugari se predau italienilor

Roma. — Agenția Stefani, află din Tripolis că azi dimineața aviatorul Morzo și Gavotle, au făcut splendide recunoașteri pe cîmpul de luptă, aducînd reale servicii armatei.

Azi au sosit la Ainzara și în oază numeroși fugari, flămînzi și goi, fugiți din Aizia și Benghazia.

Ofițerii bulgari și drepturile politice

Salonic. — Din cauza participărei ofițerilor, la agitațiile electorale, ministrul de război, a interzis ofițerilor a se amesteca în politică, permițîndu-le numai, să-și exercite dreptul de vot.

Prăbușirea cheiului mărei 20 persoane înnecate

San-Remo. — Azi dimineață pe cînd vre-o 40 elevi, se preumblau pe cheiul mărei, o parte a cheiului s'a prăbușit trînd sub dărîmături și în apă pe elevi. 20 elevi, au fost parte striviți de dărămături, parte înnecați.

Scufundarea a două vopoare

Nagasachi. — Două vapoare japoneze ciocnindu-se aseară din cauza ceței s'au scufundat.

Toți pasagerii s'au înecat.

Presa străină și procesul Cuza-Socor

Viena. — Ziarul antisemit *Deutsches Volksblatt*, după ce publicase rezultatul procesului, publică azi o rectificare, zicînd că din spirit de persecuție pentru d. Cuza, procesul a fost fixat la Iași, de oare ce Iașul e plin cu ovrei.

Doi Archiepiscopi și un Episcop exilați

Lisabona. — Archiepiscopii de Braga și de Portalejre și Episcopul Lameja, au fost osîndiți la doi ani interzicere de a rămîne pe teritorul diocesei lor.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. III a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

20,000 lei No. 41,047.
1,500 lei No. 15,780.
1,000 lei No. 13123, 45432.
500 lei 31043.
300 lei 1473, 51450, 37365, 9222, 42788, 43147.
250 lei 11500, 19558, 40485, 54404, 11097, 24855, 24855, 24269, 68706, 20825 50678.

Un nou comunicat regal

București. — Ziarul „Viitorul" va apare azi într'o ediție specială, cuprinzînd un nou comunicat regal, în chestia răscoalei din 1907.

Demisia d-lui Lahovari

București. — Svonul despre demisia d-lui Lahovari se menține. De fapt, de opt zile, d. Lahovari n'a mai participat la ședințele Camerei.

D. COSTINESCU LA REGE

București. — In *Adevărul* au apărut oarecari amănunte, cu privire la audiența, pe care d. Costinescu a avut-o la Rege.

Fostul ministrul liberal, a spus Regelui, că actualul guvern, prin felul cum provoacă diferitele declarațiuni și în special asupra celor petrecute în 1907, învenineazā astfel lucrurile, încît nu se pot prevedea urmările la care putea da naștere.

GUVERNUL ȘI COROANA

București. — In sferile guvervamentale, se afirmă că Suveranul ar fi cerut d-lui Carp, să se revie în chestia tramvaiului, și să nu se mai discute chestia reprimărei din 1907.

Se afirmă însă, că guvernul nu va accepta nici o revenire.

PARLAMENTUL

La „Camera" d. Vlădescu a întrebat pe d. Carp, cînd va depune proectul de lege, cu privire la situația dobrogenilor.

D. Carp a răspuns, că o va face peste cîteva zile.

*

„Senatul" a votat legea prin care se reînființează contenciosul administrativ.

In chestia comunicatului

București. — Indată după audiența d-lui Costinescu, Regele a invitat pe d. Carp, și i-a cerut să se închidă cu desăvîrșire discuțiunea, cu privire la reprimarea din 1907 și publicarea unei declarațiuni în acest senz.

D. Carp a răspuns, că aceasta ar însemna o desavuare la adresa guvernului.

Atunci Regele a convenit, că acel comunicat să fie dat în numele partidului conservator și nu în acel al guvernului conservator.

In consiliul de miniștri, ce a urmat audienței, d. Filipescu neavînd încotro, a consimțit, însă a declarat că nu consideră discuțiunea închisă.

*

In consiliul de miniștri, ce s'au ținut aseară, unii miniștri, s'au declarat revoltați de declarațiile făcute eri la Cameră de către d. Miclescu, zicînd că aceasta însamnă o desavuare directă a suveranului.

D. Marghiloman a cerut d-lui Carp, că în ședința de azi a camerei, să desavueze pe d. Miclescu.

D. Carp răspunse: „Mie să nu mi cereți de aceste".

Primul ministru își luă pălăria și părăsi Consiliul.

Demisia d-lui I. Protopopescu Pache

București. — D. I. Protopopescu-Pache ajutor de primar, în urma unui incident cu primarele Dobrescu, și-a dat demisia din ajutoria și din consiliu.

INȘTIINȚARE

Subscrisul, aduc la cunoștința Onor. mele clientele, că concediind din serviciul meu pe d. **Iosef Callenstein,** *i-am retras și procura ce o avea din partea mea, și ca atare nu mai e în drept a face, încasări, sau a primi regulări și comenzi în numele meu.*

Abram Leibovici
Magazin de ferărie en gros
Strada Veche 28

Recursul d-lui Abgar Buicliu

București. — Curtea de Casație a respins azi recursul d-lui A. Buicliu, în procesul cu d. Socor, pentru calomnie.

LA MARELE MAGAZIN DE MANUFACTURA ȘI GALANTERIE

La GLOBUL VERDE

NATHAN ALBRECHT & Co.

Strada Cuza Vodă (foastă Golia)

S'a pus în vînzare un mare asortiment de stofe de rochii și bluze, cît și un mare stock de **șolduri,** *a căror scăzămînt de prețuri întrece așteptarea.*

Deci onor. clientelă a Iașului, trebue se cumpere cadouri de serbători numai de la „Magazinul Globul Verde".

SOCIETATEA ANONIMĂ

Banca MOLDOVA

Capital 1.000.000 lei

Face ori ce operațiuni de bancă.

Emite cecuri și scrisori de acreditare asupra tuturor orașelor mari din țară Europa, (Rusia) și America.

SCRISORI DE DEPUNERI
și
LIBRETE DE ECONOMII
cu dobînda de
5% p. a.

Doamnelor,

Voiți să înfrumesețați corpul dv.?

Doriți să aveți o ținută dreaptă, un mers grațios și leger, atît de admirate de d-nele Parisiene?

Atunci cumparați **corsete** *numai la*

CUNOSCUTUL MAGAZIN

La „PARADIS"

Care e și bine asortat în manufactură, galanterie și furnituri de croitorie.

Deci, onor. clientelă, nu uitați „Paradisul" să vizitați.

Cu stimă
„LA PARADIS"
vis-à-vis Ad-ția Financiară

Caut în căsătorie *domn drăguț sănătos, sub 40' ani avere lucru secundar. Am 22 ani,* **germano-americană bogată.**
Adressa: **„Hymen". Berlin 18.**

Dr. H. Solomovici

Specialist pentru boale de

Nas, Gît și Urechi

Reintors din Berlin și-a reluat consultațiunile. Orele 9—10 a. m. 3—6 p. m.

Str- Cuza Vodă (Golia) 67.

VIZITAȚI MAGAZINUL
de
BIJOUTERIE ȘI CEASORNICĂRIE

LAZAR IOSEF

din piața CUZA-VODA

în casele marelui otel Continental.

Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, brațari, broșe, lanțuri, etc. cu prețurile cele mai modeste.

Mare asortiment de diferite tacâmuri în argintării veritabile, precum și cele mai noi fanteziuri în imitațiune.

Cel mai frumos asortiment de Mărțișoare franceze

Se caută un practicant de tipografie, care știe a lucra bine la zaț și Tiegeldruck-Pressé. Se plătește bine.

A se adresa la *Librăria Meierovici*, Podul-Iloaei.

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE

Dr. med. I. Nimereanu

— Iași Str. Banu No. 1 **(colț cu strada Lăpușneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc,) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

Haragi de vie se găsesc în ori ce cantitate, a se adresa la d. *Hulkiver*, bancher Iași.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT: La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

JACQUES PAUCKER

BUCUREȘTI Telefon 3|63.—Str. Smîrdan 51

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. Bd. Marie Louise 79

SPECIALITATE: Instalațiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE și SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. entz și abur supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oțel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, șuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franțuzești „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri rusești și americane valvolină „Meteor", bumbac de șters etc.

SAMOVARE

Balanțe de cereale

FABRICI

Țevi, accesorii de țevi, robinete, canale, ventile, mușamale, bascule ‚Garwens', balanțe, asbesturi, cauciucuri, furnituri cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALȚURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavoboari, băi, closete etc, Gramuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b

Prețurile populare obișnuite la matinee și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrișă la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" strada Lăpușneanu No 17.

GRILLAGES la detal. 0f30

Baym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERES

BONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

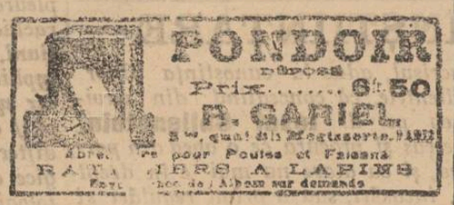

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de varămoșii, *Migrenele, Cefaleiele, Sciatica, Afecțiunile reumatismale* acute și dureroase cari [illegible] tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antaiu se ia 5 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vro ușurare, va lua 6 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

Tipografia H. Goldner, str. Sf. Ioan — Instalațiune de lacăte electrice, executată de Iehau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1509 — Sîmbătă 4 Februarie 1912

Anarhie sau dementă

N'au trecut nici două luni din ziua cînd trei sferturi din țară a spus sfertului de la guvern, că situația e anormală; nu s'a stins încă ecoul spasmului violent al primului ministru, care într'un acces de vigoare absolut artificială, a declarat că situația a devenit mai normală. Totuși, după un așa de scurt timp, voci foarte autorizate din parlament au arătat și ele ce situație absolut anormală s'a creat țărei prin această guvernare fără sens.

Să zicem că aprecierile noastre asupra neputinței guvernului, sunt parigorii de opozanți; să admitem, că de sigur prin o prismă la fel, dar răsturnată, trece și declarația din parlament a unui ministru, care a încredințat țara, că, contrar prevederilor opoziției, guvernul va trăi și va rezolva criza sinodală; să trecem, chiar, peste tot ridicolul acestei declarații, care se aseamănă cu refrenul de hazlie amintire a unei gazete, care, pe vremea guvernului trecut liberal, de și se știa ziua scadenței poliței de guvernare, de și guvernul cădea, totuși zicea, în toate zilele, cum zice azi d. ministru C. C. Arion, „le gouvernement reste".

Ori-ce om cu judecata rece, va vedea însă, că cele 2 luni de guvernare fără control a d-lui Carp, n'au avut de scop de cît a lovi în cîți-va oameni; chiar reînființarea Contenciosului își perde cu totul din frumusețea democratică a menirei ei, fiind-că nu este făcută de cît tot în scopul de a lovi în cei cîțiva oameni.

Cum că în sînul majorității chiar, există credința că actualul sistem duce la falimentul iremediabil al guvernului, o dovedesc răsvrătirile atîtor oameni, cari reprezintă ceva în partidul conservator. Mai ales faptul că unul din ei, este fratele ministrului de Culte, iar d. Rachtivan este foarte legat cu ministrul de rezboi, ne arată că blocul este întins din toate părțile și de oameni cari 'și dau seamă că viitorul acestui partid nu se va edifica pe aplauzele lui Melik și Krupenski.

Dacă aceste fapte sunt de natură a ne arăta, că acest guvern este absolut lipsit de ori-ce concepție de guvernămînt, sunt alte acte de natură a sdruncina temelia însăși a organizărei Statului. Așa sunt atacurile la adresa Regelui și redeschiderea chestiei răscoalelor țărănești.

Nu este nevoe să se facă întinse demonstrații, pentru a se vedea că discursul d-lui J. Miclescu și aprobarea Camerei, sunt un act de ostilitate directă la adresa Coroanei. Nu privim aceste fapte prin prizma unui dinasticism ocazional și nici nu avem nevoe să arătăm că lealitatea față de Coroană este o datorie fundamentală a ori-cărui Romîn, care știe, că în afară de calitățile Suveranului, chiar numai prezența lui a permis țărei să aibă prosperarea liniștită în care ne găsim.

Se pot găsi spirite mai libere care să socotească bine venită ori-ce atitudine hotărîtă față de Suveran, care s'a deprins să vadă numai frunți plecate și spinări încovoiate. Gestul poate să fie frumos din partea unui om; dar cînd un guvern întreg își asociază Camera, ca să demonstreze împotriva Regelui, ecoul ce această conduită poate să aibă în mințile slabe, este de natură a aduce o gravă atingere existenței însăși a noastre.

Cînd o clasă socială și-a făcut ideia că poate lua guvernul intimidînd pe Rege, cînd guvernul format astfel, zgudue în fața țărei întregi, prin Camerile sale, autoritatea acestui Rege, suntem datori să ne amintim că, dacă o aseminea credință și-a făcut loc, dacă o clasă socială crede că poate înfrunta pe Rege, nu suntem departe de credința că un Rege, care nu i-ar asculta, poate fi clătinat.

Mai ales cînd în organele acestei clase sociale nu s'a stins încă ultima picătură din sîngele care a candidat altă dată la domnie, care vorbește și astăzi în numele blazoanelor, o aseminea credință însemnează anarhie, însemnează distrugerea singurei baze pe care cu atîta cazną s'a rîdicat Romînia modernă.

O tendință mai anarhică și mai distrugătoare, este aceea care a făcut să se deschidă în condițiile știute, chestia represiunei răscoalelor din 1907.

Toată țara știe, că a fost un vînt nenorocit—cum s'a zis—care a suflat asupra țărei și că dacă am avut nenorocirea să fim atunci zguduiți din temelii, cel puțin sîngele vărsat să fi fost răscumpărarea uitărei noastre din trecut și să ne facă să privim mai de aproape chestiunea țărănească.

Ori-ce om leal va trebui să'și aducă aminte că pe acele vremuri nu mai era timp de sentimentalism și filosofie; spectacolul unei țări întregi venind asupra orașelor cu foc și pîrjol, a făcut să tremure chiar pe acei cari de la masa verde preconizau formula: *„mai întâi represiune* și apoi vom aviza". Pentru aceia credem, că este lipsă de lealitate a redeschide o amintire urîtă, de care cu toții am fost vinovați și a o pune numai în socoteala aceluia care, de sigur cu jalea în suflet, a trebuit să ordone represiunea, dar cel puțin a dat țărei liniștea, a dat mesei verzi putința că după ce *unii* au făcut represiunea, *alții* să avizeze.

Actul Regelui de a cere încetarea agitațiilor pe această temă nu poate fi în nici un caz socotit ca un amestec în luptele de partid, de oarece în vremurile acestea, cînd opoziția lasă ca guvernul fără control să'și piardă și ultima licărire de bun simț, singurul interesat în această guvernare, care trebuia să 'și păstreze bunul simț, este Regele.

Trecînd, însă, peste lipsa de lealitate a guvernului, care nu e un cusur nou, rămîne faptul mult mai grav de a redeschide o rană abia închisă; rămîne ecoul ce redeschiderea chestiunei poate să aibă la țară, unde alte minți slabe pot să cadă în pacatul de a crede că o parte a țărei 'i-a obijduit și că între guvernanții acestei țări sunt asasini; rămîne reînvierea unei patimi care poate să ne aducă o zguduire mai teribilă pe care n'o merităm numai de hatirul unei cumetre ambițioase.

Cînd acestea sunt manifestările pe care d. Carp le socoate ca fiind destinate să arate țărei că d-sa este adevăratul gardian al ideei conservatoare; cînd — precum toată lumea trebue să creadă — aceasta este quintesența a tot ce poate să dea mai bun acest partid, care a anunțat țărei că toți soldații săi nu sînt de cît generali de stat-major, suntem în drept să conchidem că un partid care împrăștie anarhia nu este conservator; iar niște generali care în lupta modernă ar căuta să se lupte corp la corp, a fi răpuși de armele moderne înainte de a'și putea ajunge adversarul, chiar dacă ar fi niște atleți.

Ideia conservatoare prin esența ei este dușmana anarhiei și trebue să propovăduiască conservarea socială. Cînd, prin urmare, se atinge instituția regalității, căreia datorim România modernă, cînd prin redeschiderea chestiei 1907 se caută a se asvîrli o clasă socială asupra alteia, anarhia e cu atît mai reprobabilă, cu cît e izvorîtă din un sentiment de ură josnică, și e cu atît mai antipatriotică cu cît e menită să servească scopuri personale.

Pentru aceia nu ne vine a crede că niște buni Romîni pot să tirască în falimentul lor o țară pe care de sigur o iubesc și la a cărei propășire suntem datori să recunoaștem că pot contribui; nu putem admite că niște buni conservatori pot, pentru niște ambițiuni personale, să distrugă tot ce mai rămăsese bun din renumele acestui partid.

Suntem siliți, deci, să conchidem că în viitoarea de patimi pe care singuri le-au răscolit, un păcat chiamă după el un altul și au ajuns să nu mai vadă limpede înaintea lor: *quos vult perdere Jupiter, dementat prius.*

S. G.

Guvernul și Coroana

Pe zi ce trece, se face tot mai lămurită situația d-lui Carp. Evenimentele din ultimele zile îl prezintă în halul slugilor care, date afară, sparg vesela înainte de a pleca.

Manifestațiile lașe la cari se dedă șeful guvernului, în Cameră prin oameni interpuși, aduc așa lovituri prestigiului intangibil al Coroanei în cît, dacă vor continua va trebui ca Romînii, ca un singur om, să se ridice pentru a apăra, instituția, scumpă tuturor, în contra căreia se îndreaptă de la o vreme săgețile neputincioșilor.

Știam că unii din debitorii Creditului, cînd, pentru neplata anuităților, sunt deposedați, lau cu dînșii, cînd pleacă, ușile și ferestrele imobilului pe care îl părăsesc—dar nu s'a auzit, de cînd e lumea, ca un guvern care trăește din grația Suveranului, să se dedea sistematic, în Parlament, la acte de ostilitate împotriva Coroanei, și să continue, totuși, a funcționa ca guvern.

Critica făcută Marți, în Cameră, cu aprobarea biroului, de către fostul director al „Protestării", antidinastice și rudă de aproape cu președintele consiliului, asupra comunicatului impus presei oficioase, constituie un act revoluționar de așa gravitate în cît nu se poate tolera fără ca Coroana să apară țărei desbrăcată de prerogativele-i constituționale.

Și această neînchipuită insolență, care se săvîrșește cu mijloace smulse de la însăși cel căruia i se adresează, venea în urma demonstrației pe care ministerul de război o ceruse aceleași Camere ca desaprobare a celuilalt comunicat, prin care, privitor la aceeași chestie, Suveranul afirma păreri cu desăvîrșire opuse celor manifestate de guvern.

Un război pe față, dar război de toată ziua, s'a declarat între guvern și Rege—și războiu acesta, acerb și laș, se duce de către sfetnicii Majestății Sale, de către oamenii care afirmă că guvernează prin... încrederea Regelui!

Ca originalitate, recunoastem că s'a atins o culme—e de văzut, acum, cine va capitula, căci pacea nu mai e posibilă.

Eșecul guvernului

— Tribunalul a hotărît ieri, că noua lege a tramvaielor este o lege neconstituțională —

In procesul pe care societatea tramvaielor din București l'a intentat comunei București și ministerului de interne, s'a ridicat incidentul, de către reclamate, că procesul nu mai are nici un rost în vedere că legea tramvaelor a fost abrogată.

Tribunalul s'a pronunțat ieri asupra incidentului, respingîndu-l și recunoscînd astfel, că noua lege a tramvaielor, este neconstituțională.

Sentința justiției dovedește cîtă dreptate a avut opoziția, cînd la depunerea legei anti constituționale, s'a retras din Parlament.

*

Ce este legea nefastă a carpiștilor—se va vedea mai bine din următoarele declarațiuni ce le-a făcut, acum în urmă, într'o convobire, d. Take Ionescu.:

„Un cuvînt și mai mare pentru Romînia ca să lase justiției dreptul de a judeca constituționalitatea unei legi, este că Camerile noastre sunt realmente numite de guvern și Regele n'a exercitat nici odată dreptul de veto, de cînd este pe tron așa că dacă nu se recunoaște justiției dreptul de a nu aplica o lege neconstituțională, cetățenii Romîniei **nu mai au nici o garanție în contra voinței guvernelor.**

*

„De aceea la noi, în lumea juridică, sunt trei păreri: o părere, care este cea absurdă, că justiția ar fi datoare să aplice ori ce lege, fără a cerceta constituționalitatea ei. Această părere aproape nu mai are partizani.

O a doua părere, pe care într'un cerc de prieteni la palatul justiției, a expus'o d. Petre Misir, este că trebuie făcută această deosebire: în Constituție—după d, Petre Misir—se află unele stipulațiuni precise asupra unor chestii determinate și se află și declarațiuni de principii.

„După d. Petre Missir, o lege care ar călca o stipulațiune precisă a Constituțiunei, tribunalele sunt în drept și datoare să nu o aplice, căci altfel n'ar mai fi Constituție.

Legile însă, cari nu se abat de cît de la declarațiuni de principii din Constituție, tribunalele trebuie să le aplice.

„Deosebirea aceasta este foarte subtilă și n'are nici un temei juridic, nici chiar de bun simț, căci tocmai această chestie, de a ști dacă o lege calcă sau nu Constituția, este o chestie care nu se poate lămuri de cît cu ocazia fiecărei legi, așa că ajungem tot la a 3-a părere și anume că tribunalele au dreptul și datoria să cerceteze dacă vre o lege este sau nu contrarie textului Constituției și dacă este, să nu o aplice

Iată un exemplu: la 1907 guvernul Sturdza propusese o servitute de pășune pe proprietăți particulare în favoarea țăranilor. **Opoziția conservatoare** *de atunci a declarat lucrul neconstituțional și guvernul Sturdza a cedat.*

Dacă nu ceda opoziția conservatoare se hotărise să ducă chestia înaintea justiției și să ceară justiției ca să declare legea neconstituțională.

Sunt și alte exemple și precedente la noi.

„Este evident însă că justiția n'ar putea să refuze să aplice o lege, fiindcă ar fi contra **tendințelor** *Constituției, ci trebue să fie contra* **textului** *Constituției.*

ANUL NEGRU

Cei doi oameni negri, cari văd roș cînd e vorba de ziarul nostru, au avut fie care partea lor de succes în ultimul timp. Cuza și-a avut verdictele sale la Iași și București, iar Abgar Buicliu, și-a luat și el partea lui de izbîndă la Casație.

Prin urmare amîndoi nu se pot plînge că n'au avut judecătorii, pe care i-au vrut și au avut judecători de toate treptele. Cauza a fost la judecata juraților, iar Abgar—à tout seigneur toute honeur—a avut tribunal, curte de Apel, curte de Casație.

Ne întrebăm, prin urmare, dacă acești doi Irozi, mai au vre-o instanță de sezisat, căci au avut a face cu toate; le-a mai rămas poate consiliile de răsboi, unde Cuza nu va avea trecere, fiind-că ie în conflict cu legile militare pe care le-a șolticărit și le mai rămîne consistoriile bisericești, unde Buicliu nu se poate adresa, fiind-că ar trebui să depună jurămîntul în confesiunea lui și la noi a hotărît casația că nu se admite jurămînt more... canino.

Prin urmare vor fi siliți să accepte judecata ce li s'a dat. Judecata aceasta capătă o tărie excepțională prin verdictul de eri al casației, Cuza și Abgar. aceste două mașini de noroi, s'au adresat instanțelor judecătorești, plîngîndu-se că Socor i-a calomniat și aceste instanțe au hotărît că Socor a spus adevărul. La rîndul lui Socor s'a plîns judecății cum că l'a calomniat Abgar și atunci *toate instanțele* au condamnat pe Abgar pentru calomnie. Rămîne, deci stabilit că banda Cuza-Abgar nu e de cît o asociație de calomnie, verdict pe care înaintea Casației, l'a dat toată lumea cu judecată sănătoasă.

Fără îndoială Casația va fi trecută și ea în curînd între Anexele la jidadanii în presă; se va găsi vr'un consilier ce stă în casa vre-unui ovrei sau cumpără nasturi sau altă ceva, de la ovrei, în cît arta veninoasă a d-lui Cuza se va exercita și aici. Rămîne ca singură consolare, ca d. Matei Cantacuzino să adreseze o scrisoare lui Abgar, asigurîndu-l că servește o „credință respectabilă" și condamnînd o „justiție reprobabilă".

OAMENI ȘI LUCRURI

Parabola critici

E un zgomot asurzitor în critica romînă. S'au înmulțit grozav de mult criticii profesioniști și, de aci, larma cea amețitoare, din mijlocul căreia scriitorii nu mai reușesc să facă auzită voacea lor: nici măcar „scriitorii profesioniști", — produs tot așa de modern ca și critica profesionistă. Din toate timpurile zvonul cel mare al criticilor a înăbușit multe armonii ale poeților; sfada lor—a nimicit multe talente: ura lor reciprocă a sfîrș't prin a înjunghia simțiri și inspirații nevinovate și sfioase.

Dar care este legătura dintre critica, tot mai negativă,—și scriitori? Aduceți-vă aminte de parabola lui Heine. Cucuvaiele de noapte vin să-și bată joc de brazii trîsniți.

„...Unui vultur, care stă singuratic pe stînca lui favorită și ascultă o asemenea batjocură, trebuie să i se facă milă. El se gîndește atuncea la soarta lui. Nici el nu știe cît de adînc va fi îngropat vreodată. Dar stelele licăresc atît de lucitoare; apele pădurii murmură atît de mîngăetor și sufletul învinge toate aceste gînduri mici, încît el le uită iarăși. Și de răsare soarele, se simte din nou în vigoarea lui, zboară către el, iar cînd a ajuns destul de sus îi cîntă în față plăcerile și chinurile sale. Celelalte viețuitoare și mai cu deosebire oamenii cred că vulturul nu poate cînta și nu știu că el cîntă numai atunci, cînd a depășit împărăția lor și că din mîndrie vrea să fie ascultat numai de soare. Și are dreptate.

I-ar putea trece prin gînd vreunuia din neamul cel cu pene să... critice cîntecul lui.

...Eu știu din experiență cum sună asemenea critici.

Găina se reazimă într'un picior și cloncăne că n'are simțire cîntărețul; curcanul borborosește că i-ar lipsi adevarata gravitate; porumb'ța gongăne că nu cunoaște iubirea adevarată; gîsca găgăie că nu e științ fic; claponul, că nu e moral; botrosul ciripește că n'are — vai! — nici religie; vrab'a piuie că nu-i destul de productiv; pupăzele, coțofanele, totul cîrîie, hurue, geme.

Numai privighitoarea nu-și amestecă glasul în aceste crit ci.

Nepăsătoare față de toată lumea înconjurătoare, singurul ei gînd și singurul ei critic este numai trandafirul roșu. Plină de dor, zburdă în jurul lui, se aruncă, vrăjită, în spinii îndrăgiți și sîngerează și cîntă..."

Este veșnice, etern adevarata parabolă a cîntărețului viguros, a cîntărețului gingaș, cari — pe rînd — sunt hărțuiți de „criticii" pedanți ori parazi ți, sunt „moralizați" și „judecați".

De cîte ori nu s'a cetit, chiar în aceste din urmă zile, în proza unor „critici" că „scriitorul X,—ales între aleși, — nu e destul de optimist; ori că a scris prea puțin pentru vîrsta sa și așa mai departe!...

Dar cîți scriu puținul *așa* cum îl scrie *el*, o critică sterilă?

Redion

IN SAPTAMANA LUI CARAGIALE

Tantiemele Maestrului

In cursul trecutei săptămîn fui surprins de o telegramă a maestrului:

„Rog anunțați, interzic ori-cărui teatru reprezentarea pieselor fără autorizația mea în scris. Salutări cordiale, Caragiale".

Ziarele din Capitală tocmai începuse a publica diferite notițe despre un proiect de sărbătorire a marelui scriitor, despre o invitațiune ce-i s'a trimis de-a lua parte la un banchet organizat de societatea scriitorilor în onoarea maestrului.

Să fie în legătură cu știrile aceste — telegrama primită? — mi-am pus întrebarea.

Și iată că după două zile am primit prin poștă rîndurile ce urmează, și ca și telegrama de mai sus, menite publicității:

„Pentru stagiunea 1911—12, numai celor două teatre naționale, celui din București și celui din Craiova, le-am dat autorizarea să joace piesele mele. Astfel sunt hotărît a da în judecată ori ce Direcțiune sau Companie de teatru public care și-ar permite — sub ce pretext, nu-mi pasă — să calce drepturile mele de proprietate literară, garantate prin legea Presei și prin Codul Penal..."

Mărturisesc că pentru întîia dată am avut o senzație de greutate și un gest de șovăială, cînd fu vorba să procur confraților mei de la ziarul „Opinia" p'ăcerea de a publica rînduri semnate de maestrul Caragiale. Impresiune pur subiectivă, se înțelege. Proza mirosea a praf și avea tonul războinic. Iar atmosfera, peste tot, începea să fie primăvăratecă; se auzeau ecouriile aclamațiilor unanime și lumea se pregătee de sărbătoare. Și iată că tocmai acum venia refuzul sever categoric al maestrului: „sub ce pretext, nu mi pasă..."

Fără îndoială. Interzicerea privea teatrul iașan căruia îi se lua, astfel, dreptul de a lua parte la serbătoarea obștească, fără apel.

In ajun scrisesem d-lui Sadoveanu ca să contribue la numărul festiv al „Opiniei", iar odată cu scrisoarea din Berlin talentatul și amabilul director al teatrului din Iași se osteni să ne aducă personal bucata literară în care răsuna o ușoară amărăciune:

„Pentru nemulțumirile îndurate de Caragiale în trecut nu suntem vinovați nici noi cei de azi nici acei ce vin după noi.."

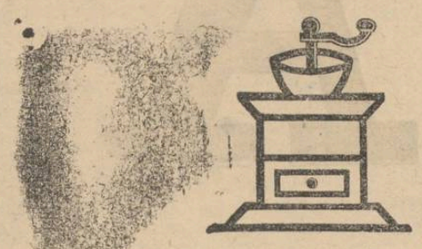

Cutii şi Pachete

fără această marcă înregistrată nu conţin veritabil

:Franck: Adaus la Cafea

din fabricele firmei

Heinrich Franck Söhne

Iar pe firul amintirei au prins a se înfiripa un număr de amintiri, în legătură cu „nemulţumirile" pricinuite altă dată scriitorului şi cari au dus la ruptura regretabilă.

Intr'o scrisoare a maestrului — datată din Berlin, 23 Noembrie 1907 găsesc, între altele :

„Am primit de la secretarul teatrului, P. Petrone, tantiemele din urmă ; i-am răspuns.

Mă rog vouă, nu-l slăbiţi până nu dă satisfacere sfintelor mele drepturi"...

Pe cît ţin minte, intervenţiile noastre n'au avut vre-o urmare de seamă. Intre autor şi societatea dramatică înţelegerea nu s'a putut stabili nici atunci, nici de atunci încoace. Şi pentru a-şi eruţa neplăceri în viitor, maestrul retrase teatrului din Iaşi autorizarea de a-i juca piesele.

Cu toate acestea împrejurările aveau să aducă, neîntîrziat un intermezo plăcut în această atmosferă de răsboire. La începutul lui Decembrie 1907 una din grupările studenţeşti din Iaşi hotărî — în semn de reacţiune în contra excesele naţionaliste în contra celorlalte grupări — să sărbătorească pe Caragiale autorul broşurei „1907".

Regăsesc într'o scrisoare a maestrului din 10 Decembrie 1907 următoarele :

„...Am primit o scrisoare de la preşedintele Asociaţiei studenţeşti „Uniunea". Mă invită la o festivitate studenţească-universitară la Teatrul Naţional din Iaşi. I-am răspuns că nu pot. Pe paginile interioare veţi vedea copia scrisorei mele. In caz că mă maltatează sau mă ia peste picior d-nii studenţi că declin onoarea a mă lăsa apoteozat de dumnealor, atunci vă autorizez a publica scrisoarea mea către d. preşedinte al Uniunei, ca să înţeleagă publicul că am avut cuvinte să retuz concursul meu unei manifestaţiuni studenţeşti cu atît mai puternice cuvinte, cu cît manifestaţia era chip şi seamă simpatică mie. Aştept răspunsul vostru".

Trăind departe de ţară, maestrul nu ştia că manifestaţiile vandalice, cari avuse loc în Iaşi în contra ziarului „Opinia" — tot în urma unui proces intentot ziarului de d. Abgar Buicliu pentru o... epigramă — erau datorite „Solidarităţii", iar nu „Uniunei". Răspunsul nostru a fost o lămurire a stărei de lucruri. In acelaşi timp s'a dat publicităţei scrisoarea maestrului, — o adevărată perlă de gîndire şi de elocinţă întru apărarea sfintelor drepturi ale tiparului. Un fragment din acea protestare s'a putut ceti în numărul nostru festiv.

Cu data de 17 Decembrie am primit o nouă scrisoare. Caragiale era luminat — dar împiedecat a veni. Festivalul, anunţat pentru seara de 21 Decembrie, cuprindea piese de ale maestrului, cuvîntări ocazionale etc. Autorul „Scrisoarei pierdute" părea sincer înduioşat :

„...am primit acuma scrisoarea d-tale de Vineri seara. Vă închipuiţi că n'aşi vrea să viu la Iaşi, să văd aţiţia buni prieteni şi mai ales pe Roman — şi pe deasupra să gust deliciile unui triumf de cabotin ? Credeţi-mă pe onoare că-mi este peste puinţă.

„...Pe d-ta te rog, comunică încă odată celor de la „Uniunea" că le sunt foarte recunoscător de graţioasa lor atenţie ; regret mult că nu pot fi în mijlocul lor şi să le urez petrecere bună. O strîngere de mînă, Caragiale."

Dar a fost, de atunci încoace, singura seară în care s'a mai jucat teatrul lui Caragiale. Teatrul plin de... invitaţi, a fost departe de a fi rentabil în acea seară festivă, iar împăcarea între maestru şi comitetul teatral nu s'a făcut. Am încercat chiar a consola, ori cel puţin a... blaga pe fericitul scriitor publicînd în rubrica epigramei cotidiane a „Opiniei" un catren cu... morală :

Muzici, marşuri triumfale
Şi discursuri şi urale.
Ici-colea doar piepturi goale —
Pline însă — loji şi stale.

MORALA

La Berlin stai, Caragiale
Dar ir Iaşi tot... faci parale !

La care maestrul ne retrimise următoarele :

MORALA

Toate bune, Caragiale,
Dar pe-adresa dumitale
Nu prea vin din Iaşi parale...
— Am destule.. festivale !

MORALA MORALEI

Ce păcat că nu se poate
Cu de toate !...

Cetitorii au înţeles că de pe urma reprezentaţiei de gală maestrul ales nici o tantiemă. Să sperăm că festivalele de de acum din Capitala ţărei şi din Capitala... banilor vor fi mai puţine platonice şi mai mult platnice în ce priveşte tantiemele legale. **As.**

Invăţămîntul primar superior

Am reprodus declaraţiile făcute de secretarul general Meissner, la serbarea patronului şcoalei „V. Lupu" că s'a hotărît înfiinţarea de şcoli primare superioare.

Iată detalii complecte asupra acestei inovaţii :

In capitalele de judeţ se vor înfiinţa treptat şi după trebuinţă, şcoale primare de băeţi şi fete.

Scopul şcoalei superioare este :

De a da educaţia şi instrucţiunea cuvenită acelora, cari nu aspiră la cultura pe care o dau gimnaziile şi liceele.

De a complecta şi întări cultura generală pe care o dau şcoalele primare elementare.

Iuvăţamîntul în şcoalele primare superioare gratuit pentru fii şi fiicele de romîni. Fii şi fiicele de străini pot fi primiţi, dacă vor fi locuri disponibile, după ce se vor satisface cererile fiilor şi fiicelor de romîni. Ei vor plăti atunci o taxă de 10 lei în anul I, iar de 50 de lei în anii al II-lea şi al III-lea.

Se vor primi în şcolile primare superioare absolvenţi ai şcoalei primare urbane sau rurale în vrîstă de 11—14 ani, împliniţi în decursul primului an din şcoala primară superioară.

Cursul şcoalei primare superioare va avea o durată de trei ani.

Anul I va avea menirea de a întări prin exerciţii şi a complecta cunoştinţele din şcoală primară.

Anul II şi III vor fi meniţi să dea elevilor cunoştinţele teoretice şi deprinderile practice necesarii pregătirei pentru şcoalele speciale enumărate mai sus precum şi cultura cuvenită acelora cari intră în viaţa practică.

*

Şcoalele primare superioare se pot înfiinţa de către Stat, judeţe şi comune capitale de judeţ, fie în mod separat, fie în asociaţiune unele cu altele.

In toate cazurile, autorizaţiunea ministerului este indispensabilă pentru deschiderea lor.

Cheltuelile de întreţinere ale unei şcoale primare superioare privesc în întregime pe autoritatea sau autorităţile cari au înfiinţat şcoala.

In nici un caz o şoală primară superioară nu se poate înfiinţa de către judeţe sau comune, fie în mod separat, fie în asociaţiune, pentru un timp mai scurt de 10 ani.

*

In şcoalele primare superioare vor funcţiona ca directori, directoare, profesori şi profesoare, în anul al doilea şi al treilea, licentiaţi şi licenţiate cari vor fi trecut examenul de capacitate pentru şcolile secundre.

In anul întăi al şcoalei primare superioare, vor funcţiona institutori şi institutoare, cari se vor fi distins printr'o cultură mai superioară şi prin aptitudini didactice în curs de cel puţin 10 ani de funcţionare în şcoala primară urbană sau rurală, după rocomandarea consiliului de inspectori primari.

Maeştrii şi maestrele de desemn şi caligrafie, de muzică şi gimnastică, se recrutează după normele şcoalelor secundare, iar cei de lucru manual la băeţi şi de lucru de mînă la fete, după normele şcoalelor profesionale.

La şcoalele primare superioare de băeţi vor funcţiona numai bărbaţi, la cele de fete—numai femei.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un academician.—Sunt la ordinea zilei academicianii şi publicul se convinge tot mai mult cît sunt de specialişti cum ar zice d. Philippide, un academician în grevă.

A apărut zilele aceste o broşurică, „Răspuns d-lui I. Bogdan", scrisă de d. dr. Urechia pentru a invedera greşelile din raportul adresat Academiei, de către d. Bogdan, însărcinat să facă o recenzie dicţionarului francez-romîn, lucrat de spiritualul doctor.

Răspunsul acesta e o poemă şi vom spicui încă din conţinutul lui.

Caustic şi incisiv, doctorul Urechia face dovadă evidentă, că greşelile despre care vorbeşte recensentul, sunt ale d-lui Bogdan, nu ale dicţionarului : că insuficienţele pe care le arată raportul sunt ale academicianului, iar nu ale autorului ; şi în sfîrşit, că dacă e ceva de dorit, e nu că dicţionarul să fie mai bun, ci ca raportul decanului facultăţei de litere să fie mai puţin rău.

Răspunsul acesta este o lecţie din care d. Bogdan va putea învăţa romîneşte şi franţuzeşte cîte ceva.

De mirat e că d. dr. Urechiă n'a făcut raportorului proces de calomnie, ci a răspuns şi a dovedit.

*

A murit dr. Gerhard Hansen, descoperitorul bacilului Leprei, în vrîstă de 70 de ani.

*

STRUNA ZILEI

LE RIRE JAUNE...

Dinastia chineză declară că primeşte cu mulţumire şi simpatie Republica.

Ştire.

Galbăna Impărăţie
E in chef şi veselie...
Pîn'şi trista Dinastie
Rîde crîncen, rîde tare,
Rîde... galbăn, mi se pare...

REPORTAJ POLITIC

Cît costă indigenatul José Ariè

Se ştie că un evreu anume José Arié deşi se afla în conflict cu legile de impunere ale ţărei, a fost înpămîntenit în Cameră, după stăruinţele depuse de către însuşi d. C. Olănescu şi alţi fruntaşi ai regimului.

Faptul acesia a revoltat pe toţi oamenii de bine, iar din cercurile comerciale se ridică acuzări grave, contra unor persoane prea sus puse, a căror reputaţia e direct legată de soarta guvernului Carp.

Coincidenţa e că d. C Olănescu preşedtntele Camerei, a fost factorul principal al împămîntenirei acestui Josè Arié şi că acelaş d. Olănescu a avut **în totdeauna afaceri bănești de sute de mii de lei cu José Arié,** fapte care pun sub o lumină nouă situaţia preşedintelui Camerei şi moralitatea regimului Carp.

De altfel ni se denunţă că din registrele lui José Arié, aflate în prezent la grefa tribunalului Ilfov secţia I-a, se poate constata această comunitate de interese între d. preşedinte al Camerei şi împămîntenitul său.

Şi denunţarea ce ni se face, purtînd stampila autenticităţii, arată că acest cămătar în ultimii doi ani a cumpărat prin persoane interpuse creanţe definitive în sumă de 300.000 lei ale d-lui C. Olănescu, care e secretar de legaţie al Romîniei în străinătate.

De sigur că nu e secret pentru nimeni, cum ni se afirmă din cercurile financiare, că în luna Mai d. Olănescu a căpătat o declaraţie din partea lui José Arié că-i cedează acele creanţe de 300 mii lei ale fiului său, aprope pe nimic, probabil pe făgăduinţa că-i va acorda protecţia la împămîntenire, zic cei ce cunosc bine dedesupturile acestei afaceri.

S'ar părea că şi această afacere figurează în registrele lui Arié, registre ce se află în mîinele lichidatorilor judiciari d-nii I. Pictorian, Em. Dendrino, şi d. Neagu, numiţi ca atare de către tribunalul comercial Ilfov.

Toţi aceia care au urmărit activitatea depusă de d. Olănescu la Cameră, ca să grăbească votarea lui José Arié, fiind puşi în curent cu aceste denunţări grave ce i se aduc preşedintelui Camerei, nu au putut să nu înţeleagă că este o linie de unire între afacerile d-lui Olănescu cu José Arié şi împămîntenirea acestuia din urmă.

Şi de cînd ne dăm seama că d. Mişu Deşliu, unul din vice-preşedinţii Camerei e în raporturi de afaceri cu acest Airé, de oare ce ni se anunţă că acesta din urmă a achitat lichidatorilor poliţele datorite de d. Mihail Deşliu în valoare de 25000 lei, şi că d. Deşliu i-a dat tot sprijinul ca să fie împămîntenit, ne întrebăm : cum se poate să mai fie îngăduit la cîrmă un asemnea regim de desfrîu şi conrupţie ?

Şi nici nu se explică altfel de ce José Arié, condamnat de ministerul de finanţe la 470.000 lei amendă pentru frauda legei timbrului, a găsit protectori pe d-nii Olănescu, Mişu Deşliu, plus pe d-nii Pascal Toncescu şi Emanoil Antonescu, cari, dacă în faţa tribunalelor au sprijinit frauda clientului lor, în faţa Camerei au fost auxiliarei cei mai fervenţi ai d-lor C. Olănescu şi Mişu Deşliu.

De altfel sunt şi fapte precise care stabilesc această complicitate dintre guvernamentalii de frunte şi acest Arié. Căci ştiut este că acest cămătar a dat procură d lui Deşliu pentru cele 300 acţiuni ale tramwaelor comunale ce le posedă el, ca d. Deşliu să voteze în numele lui Arié la adunarea acţionarilor din 12 Februrie.

Suntem siguri că istoria va înscrie era guvernărei d-lui Carp sub culorile cele mai triste, aşa cum se cuvine să fie înscrise vremurile de restrişte şi de ruşine.

Acţiunea

INFORMATII

NOUL COMUNICAT LIBERAL

Corespondentul nostru din Bucureşti ne-a comunicat Mercuri, că ziarele liberale vor publica un nou comunicat. Acel comunicat a apărut, în adevăr, a doua zi, şi cuprinde următoarele :

„Partidul naţional-liberal de şi provocat şi îndemnat de interesul său de a nu tăinui nimic din actele guvernulni din 1907, s'a închinat totuşi înaintea necesităţei de stat, care şi-a aflat cea mai înaltă expresiune în hotărîrea regelui.

Cu totul alte interese, însă, îi mişcă pe conservatori, chiar atunci cînd sunt la putere.

Cele petrecute în şedinţele Camerei de la 21 şi 31 Ianuarie, pun într'o vie lumină acţiunea anarhică şi dizolvantă a guvernului actual.

„Manifestaţiunea de la 31 Ianuarie era făcută vădit în contra declaraţiei M. S. Regelui că, „nu există nici un cuvînt ca să fie trimis înaintea Curţei de Casaţie fostul guvern, fiind-că, venit la putere în 1907, în împrejurări foarte grele, ei şi-a făcut datoria pe deplin şi atunci şi în cursul guvernărei sale, cu deplina satisfacţiune a Coroanei".

Obiectul acestei manifestaţiuni era d. N. Filipescu, ministru de război, care rîdicase într'o întrunire publică chestiunea represiunilor.

Manifestaţiunea de la 31 Ianuarie a avut şi mai mare gravitate.

Guvernul adus în fine să înţeleagă că a venit momentul de a linişti agitaţiunea produsă de exploatarea culpabilă a nenorocirilor dela 1907, a publicat un comunicat, declarînd această chestiune închisă şi dezaprobînd publicarea actelor oficiale, privitoare la ea.

Acela, însă, care a pus din nou în discuţie chestiunea, era însuşi ministrul de războiu. Comunicatul desaprobînd noua agitaţie, desaproba de fapt iniţiativa ministrului de războiu.

Camera manifestează la 31 Ianuarie în contra comunicatului, solidarizîndu-se din nou cu acţiunea d-lui Filipescu, — iar în numele majorităţei conservatoare, vorbeşte d. I. Miclescu, cunoscutul fondator al ziarului antidinastic „Protestarea", şi cuvintele sale rostite ca să fie auzite „cît de sus", sînt acoperite de aplauzele unanime ale majorităţei ; miniştrii prezenţi, d-nii Marghiloman, Arion şi Neniţescu nu zic un cuvînt de dezaprobare ; preşedintele majorităţei, ca şi miniştrii, aprobă prin tăcere, iar ministrul de răsboiu întrînd în Cameră, e înconjurat şi felicitat.

Toată lumea ştie în contra cui a fost îndreptată această a doua manifestaţiune.

Conştiinţa publică se întreabă : pînă unde guvernul şi Camerele sale au de gînd să ducă anarhia cînd, după ce tind să turbure, prin amintirea represiunilor, iustituţii în cari vedem garanţia viitorului nostru, tîrăsc acum în vîltoarea manifestaţiunilor de partid şi o autoritate, de care ţara are trebuinţă.

Partidul Naţional-liberal este încredinţat că ţara întreagă îşi dă seama de pericolele acestei stări anarhice, ce tide a o învălui de sus pînă jos.

❑ Mercuri seara s'a făcut numirea de sub casier la primăria Iaşi, în locul defunctului C. Vasiliu, avansîndu-se pe d. C. Pocletaru, ţiitor de scripte. In locul său a fost numit d. Orest Panu, care a restituit adresa de numire, cu menţiunea, că nu poate primi acest post, el, care a ocupat în finanţe posturi mult mai înalte.

❑ D. I. Duca fost numit agent la percepţia comunei Iaşi, în locul d-lui Damian, destituit.

Distrugerea viţicăi

Despre condemnarea la 6 luni închisoare a numitului Mihalache Pauliuc, pentru faptul că a tăiat, într'un şold, o viţică ce intrase în ogorul reclamatului —despre această condemnare s'a vorbit în numărul trecut.

Foarte interesante sunt considerentele stagiarului, care a judecat afacerea şi a redactat cartea de judecată, pe care tribunalul s. I, instanţă apelativă, va avea să le cerceteze în ziua de 13 Martie.

Iată considerentele :

Avînd în vedere, că din instrucţia cauzei, cît şi din depunerile martorilor făcute sub prestare de jurămînt, se constată că inculpatul Mih. Pauliuc, fiind în ogorul său, unde tăia păpuşoi cu un torpan de coasă şi venind viţica reclamantei, el a svîrlit cu acel torpan în ea, tăind-o într'un şold, în adîncime de 25 c. m. din care cauză viţica nemai putînd merge, s'a trîntit jos,

Avînd în vedere, *că secolul în care trăim ne îndreptăţeşte în de ajuns, ca judecata să fie cît se poate de severă,* contra acelora care fac acte de barbarie nemai pomenită, lovind un animal nevinovat aşa, *că caracterul omului, capabil să lovească o vită pînă la cădere, prezintă urme de perversitate, de patimă nemotivată,* care nu va putea fi înfrînată de cît printr'o *detenţiune mai lungă,*

Avînd în vedere, *că actele de cruzime sunt fapte odioase, care au nevoe de exemplariatate,* că trebue să înţeleagă fiecare, că nu-i este permis nimănui *să'şi facă singur dreptate,* şi că dauna cauzată de animalul cui-va, trebueşte reparată ori benevol din partea proprietarului, ori dacă nu, pe cale judecătorească, iar nici de cum în alt mod.

Avînd în vedere, că individul, care *e capabil, să lovească trupul unui viţel, acela nu e departe de a lovi şi în capul unui om,* aşa că toată rigoarea penală trebueşte pornită contra unui atare individ crud, *ale cărui fapte ar putea fi imitate de altul, dacă n'ar interveni pedepsi grave,* singurele care satisfac spiritul codului penal, de oarece pedeapsa mică nu e nici moralisătoare nici exemplară,

Avînd în vedere, *că faria ca au e motivată cu nimic, căci nu poate face cine ştie* ce rău un viţel care *să conduce inconştient* şi care din *instinct* vine să înghiţă 2—3 fire de iarbă,

Avînd în vedere, *că inculpatal, prin faptul că a tăiat cu voinţă* viţica reclamantei în şold, din care canză n'a mai putut merge, a comis faptul de distrugere prevăzut şi pedepsit de art. 252 c. p.. care s'a cetit în şedinţa publică după cum urmează :

„Acel care cu rea voinţă şi fără drept „distruge sau degradă lucrurile altuia, „mişcătoare s'au nemişcătoare, se va „pedepsi cu închisoare pînă la şease „luni".

Pentru aceste motive

In numele legei

HOTAREŞTE

Condamnă pe Mihalache Pauliuc, din Iaşi, strada Hanciuc No. 13, *la şase luni închisoare corecţională pentru faptul de distrugere.*

Pronunţată în şedinţă publică astăzi 11 Ianuarie 1912.

Magistrat stagiar, (ss) **Scriban.**

❑ D-ra doctorandă Vera Bancov, a trecut cu deosebit succes examenul al VI de doctorat.

❑ D. dr. Flor, medic şef al oraşului a plecat la Bucureşti, în interes de serviciu.

❑ Consiliul comunal se'ntruneşte mîine, la orele 5 p. m.

❑ Cu începerea de astă-zi 1 Februarie orice anunţuri şi abonamente se primesc NUMAI la Tipografia H. Goldner, singura în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

Societ. Cred. Fonciar Urban

DIN IAŞI

Se aduce la cunoştinţa publică, punerea în vînzare prin licitaţie cu oferte închise, a terenului imobilului fost Dulbergher din Iaşi, stradele : Alba 1, Cucu 57 şi Labirint 2 — 4, ficsîndu-se termenul de vînzare pe ziua de 15 | 28 Februarie 1912.

Terenul se vinde în total sau în parcele, arătate pe planul ce se poate vedea în toate zilele de lucru pînă la oarele 4 p. m. la sediul Societăţii Serviciul Contencios, — iar ofertele închise vor trebui să fie însoţite de garanţii de 10 la sută socotite din valoarea de ofertă a terenului, în total sau în parcele, indicate pe plan.

Ofertele se primesc pînă în ziua de 14 | 27 Februarie 1912 inclusiv, trebuind ca ele să înceapă de la suma de 95000 lei pentru întregul teren, iar pentru acele pentru parcele, de la sumele arătate în planul respectiv.

Direcţiunea.

Ultime INFORMAȚII

❑ Domnul Take Ionescu despre drepturile femeilor.

Revistă *Drepturile femeii* cerînd d-lui Take Ionescu părerea sa în chestia feminismului, a primit următorul răspuns:

Imi cereți părerea mea asupra revendicărilor cunoscute sub numele de mișcare feministă.

Este una din acele revendicări asupra căreia părerea mea vă este favorabilă, dacă aceasta poate avea vre-un interes.

Cred că dispozițiunile din legile ccvile relative la inferioritatea femeii, ca și cea ce privește administrarea averii ei sunt învechite și trebuesc puse în acord cu starea de astăzi a societății. O mișcare în acest senz, departe de a zdrunciaa temeliile societății, le ar consolida.

(s) **Take Ionescu.**

❑ După pronunțarea sentinței în procesul tramvaielor, d. Take Ionescu a telegrafiat următoarele, d-lui A. A. Badareu:

Justiția, prin sentința dată astă-zi de tribunalul Ilfov, a confirmat declarațiunile făcute de noi, cu prilejul retragerei din Parlament, că legea tramvaielor este anti-constituțională.

Vă rugăm să aduceți la cunoștiința tuturor membrilor partidului nostru din Iași, această sentință, menită să puie din nou în lumină caracterul anarhic al acțiunii unui guvern, care, conștient de nedreptatea cauzei sale, caută să înăbușe glasul justiției prin voturile pătimașe ale majorităților sale.

(s.) **Take Ionescu**

❑ *Guvernul a început să fie învins în alegeri, fără a lupta contra opoziției.*

Ast-fel la alegerea parțială de ieri, la col. I Senat de Suceava, a fost ales, cu 47 boturi, candidatul independent D. Sturza-Cristești, candidatul guvernamental, Iorgandopol, neîntrunind de cît 22 voturi.

La Mehedinți, biroul a declarat balotaj între candidatul independent și cel guvernamental.

❑ *Domnul dr. Riegler, efor al Spiridoniei, a plecat ieri seara la București și astă-zi va prezinta ministrului de domenii situația moșiilor sf. Spiridon, în vederea răscumpărăril lor de către stat.*

Epitropia are 59 moșii, din care 12 legate cu clauza expresă de a nu putea fi vîndute, 47 cu clauza a nu putea fi secularizate și 5 cumpărate direct de eforie.

*

Intre d. A. D. Holban, din Iași, și d. George Gr. Cantacuzino, s'a urmat, zilele din urmă, o corespondență privitoare la moșiile eforiei, d. Holban fiind adversar al legei bunurilor de mînă moartă.

Domnul A. D. Holban. spun prietinii săi, ar fi cîștigat impresia, că proiectul nu va fi votat.

❑ *Ministrul justiției a aplicat d-lui judecător de instrucție Gr. Kesim, pedeapsa disciplinară prevăzută la art. 163 din legea asupra poziției magistraților și în consecință i-a aplicat pedeapsa mustrărei, care atrăgînd după dînsa și perderea salarului pe timp de 5 sau 15 zile, a aplicat d lui Kesim perderea salarului pe timp de 15 zile.*

Această pedeapsă, dată unui magistrat exemplar, care totdeauna și-a făcut datoria cu cea mai mare scrupulozitate a produs mare impresie, atît între judecători, cît și între avocați.

Ministrul a aplicat această pedeapsă disciplinară d lui Kesim, în urma unui raport al procurorului general, că în chestia instrucției afacerilor de la Spiridonie, d. Kesim a admis cererea foștilor Epitropi, de a li se lua interogatorul la olaltă, pentru ca ei să'i poată aduce mai bine aminte de punctele asupra cărora vor fi interogați.

D. Kesim va pleca în astă-seară la București pentru a se prezenta ministrului.

❑ Ministerul de interne a dat o circulară telegrafică tuturor prefecților, privitoare la sentința dată ieri și prin care legea tramvaelor votată în Decembrie 1911, este declarată inconstituțională.

Domnul Marghiloman îndrăsnește să trateze astfel sentința:

„Dacă ar fi așa nu putem de cît să deplîngem că un tribunal a intrat pe calea aceasta, foarte primejdioasă pentru ordinea în stat, ceea ce ar cere o grabnică îndreptare".

❑ *Prin o circulară adresată tribunalelor, ministrul de justiție cere să nu se mai acorde suspendări în materie de urmăriri făcute de fisc, doar în cazul cînd procesul ar fi intre contribuabil și fisc.*

❑ *Stagiunea teatrului național din Iași va fi închisă cu spectacolul ce avea loc în seara de patru Martie.*

❑ *Doamna și d. Badareu Georgian au serbat jubileul nunții de argint.*

Felicitări.

❑ *Ministerul instrucției a cerut directorilor școalelor secundare din Iași să pună în vedere profesorilor, militari în rezervă, și anume acelor din contigentele începînd dela 1896—1910, să se prezinte în persoană, la depozitele de recrutare, cele mai apropriate, pentru vizarea livretelor lor militare.*

*

In Iași, vizarea se face la depozitul de recrutare, strada Bucșinescu, în zilele următoare: de la 16—21 Februarie, domiciliații în dispărțirea I; dela 22—27 Februarie, dispărțirea II-a; dela 28 Februarie—4 Martie, disp. III; dela 5—10 Martie disp. IV; de la 11—16 Martie, disp. V.

PLAGIAT TEATRAL ORI PRELUCRARE ?

De cîte-va zile circulau tot felul de versiuni, cu privire la piesa reprezentată pe scena Teatrului din Iași „Zile vesele după războiu". Se știa că seamănă cu una din comediile lui Labiche. Ziarul „Rampa" de astăzi stăruie asupra acestei chestiuni repetînd în același timp că unii... anonimi atribue paternitatea literară a piesei unui literat cu autoritate. Aluziunea fiind transparentă, ne-am adresat d-lui Sadoveanu, care a bine voit să ne dee următoarea lămurire despre „Zile vesele după războiu".

Intr'un număr din *Rampa* citesc un articol despre un plagiat al unei piese. E vorba de *Zile vesele după războiu*, de un călugăr de la M-rea Neamț E un articol grav, scris cu seriozitate, și cu unele insinuări cari puteau să lipsească.

In adevăr la Iași, pe scena Teatrului Național, s'a dat piesa aceasta. E o prelucrare și o prelucrare foarte bună, după cum chiar d-nul Galaction constată în *Rampa*; o prelucrare în felul multora din comediile lui Alexandri și a altora. Anonimul autor (de altminteri, un veritabil călugăr de la M-rea Neamțului) n'a înțăles să-și însușească în totul lucrarea, nici n'a înțăles să-și facă vre-un merit. Nu și-a părăsit liniștea mînăstirească, pentru a veni să fie aplaudat. Nici nu vrea să treacă la nemurire cu această lucrare. Ține să rămîn anonim. In același timp a cerut să se facă cunoscut că piesa e o prelucrare, — ceea ce s'a și făcut.

Lucrul deci nu prezintă nici o gravitate. Gaița nu s'a împodobit de data aceasta cu penele păunului. Nimene n'a fost încumentat cu lauri nemeritați, nimene nu s'a înfățișat să ia tantieme. Apoi cuvioșia-sa e un om inteligent: Labiche nu e un autor obscur și nu se plagiază.

Amintindu-și însă de zilele de altă dată, anonimul nostru a vrut să petreacă puțin și să dovedească că o bună prelucrare poate să rămîe mai curînd în repertoriul nostru, de cît multe piese originale.

Căci încă odată, piesa e o bună prelucrare. Am urmărit-o și eu cu originalul deschis dinainte. Limba e foarte frumoasă și nu e o traducere. Sunt prefaceri aduse de împrejurările vieții de la noi, și mai ales sunt tipuri (politicianul, filologul), care în original sunt cu totul alt-ceva, tipuri în legătură cu unele moravuri de la noi. Și Labiche n'a fost un zugrăvitor de moravuri.

Lămurirea aceasta, care poate interesa pe cetitori, scade mult din gravitatea articolului, care denunța disprețului public pe un... anonim. Nu e un plagiat: e o prelucrare. De alt-fel, e curios: anonimul și-a dat bine seamă de toate. A fost prevăzător și modest. Să dăm cuvioșiei salei ce e al cuvioșiei Sale!

Mihail Sadoveanu.

❑ *Domnul Hakmmann, consul general al Austro-Ungariei în Iasi, a fost mutat la Galați, la Iași fiind transferat în locul seu d. Friedrieh von Goetz, de la Rio de Janeiro.*

❑ Un congediu pe timp de 20 de zile, pînă la 18 Februarie inclusiv, a fost acordat d lui judecător de ședință Hipolit Mîrzescu.

❑ D. avocat Mihail a fost numit comisar al guvernului, pe lîngă creditul urban din localitate.

❑ Domnul M. Butman a fost numit învățător suplinitor la școala din cătunul Fîntînele, com. Coarnele Caprei în locul învățătorului Comicescu, transferat în jud. Botoșani.

❑ Ministerul Instrucțiunei, a făcut cunoscut revizoratului școlar, că aprobă, a se da localurile școalelor primare de pe la periferia orașului, studenților universitari, spre a ține șezători și conferinți.

❑ Femeia Elena Marcu, din comuna Plugari, a dat naștere la trei copii, un băet și două fete. Mama și copii sunt perfect sănătoși.

❑ Rău făcători s'au introdus astă noapte în casa d-lui Antipa, din comuna Buciumi, furînd o sumă de bani și mai multe lucruri. La plecare hoții, care intraseră pe geam, făcînd zgomot, au deșteptat pe cei din casă, care au descarcat mai multe focuri de armă fără a rîni pe nici unul.

❑ Pe șoseaua Poeni, s'a găsit azi dimineață cadavrul unei femei Anica Mărgineanu, din comuna Poeni. S'a constatat că numita a murit din cauza frigului.

❑ **Juncanii Șerului.**—„Pentru țară, nu pentru noi"— este titlul unui articol, cu conținut eminamente altruist—articol apărut în *Evenimentul.*

Dovada că partidul d-lui Carp, urmărește totul pentru țară și de leac nemic pentru el—este „că două puncte cardinale din program—contenciosul și moșiile de mînă moartă, sunt pe punctul de a fi realizate".

Domnul Grecianu, nemulțumit cu atît mai cere și un al treilea punct cardinal: guvernul să dee juncani țăranilor.

Țăranul —argumentează șerul — ține foarte mult la juncanii lui. Mai mult chiar de cît la copiii lui, fiind-că zice: „să mi trăiască juncanii"—de unde ar urma că nu va zice nici odată „să-mi trăiască copiii".

Dacă guvernul va da juncani sătenilor „cu aceasta partidul și guvernul conservator își vor adăuga încă un diamant la coroana *sa* de *glorie politică*".

❑ D. Cosmovici a dat la lumină o nouă rezoluție caraghioasă, care provoacă nu numai rîsul, dar și indignarea funcționarilor, cari se văd stingheriți în activitatea lor.

Din partea arhivarului comunei, s'au rădicat plîngeri, că unii funcționari iau dosarele pe acasă și nu dau nici o însemnare în schimb, așa că de multe ori întîmpină greutăți mari, până să reîntre în posesiunea dosarelor.

Plîngerea era întemeiată și ca remediare se impunea, ca fie care funcționar, care primește un dosar de la arhivă, să semneze de primire și să fie obligat în acelaș timp a-l înapoia în ziua primirei.

De notat că plîngerea arhivarului se adresa numai cu privire la un singur serviciu, unde dosarele remîneau cu septămînele.

D. Cosmovici însă, pentru a-și arata puterea, trîntește o resoluție, după care funcționarii n'au dreptul să consulte dosarele, de cît la orele 8 dimineața.

Așa, cînd e nevoie a se consulta un dosar în timpul zilei, aceasta nu mai e cu putință, ceia ce face ca multe lucrări, care cer o resolvire urgentă, să fie amănate și să causeze impricinaților daune însemnate.

❑ Zilele aceste se va depune pe biroul Camerei, noua convențiune încheiată între comună și societatea de electricitate, pentru întinderea rețelei de lumină electrică.

❑ Comitetul corporației confecțiilor, se'ntrunește, în astă seară peatru a procede la predarea averei, în conformitate cu noua lege a meseriilor.

Comitetul corporației metalurgice și comitetele celorlalte corporații se întrunesc mîine seară în același scop.

❑ **Judiciare.**—Apelul lui A. Fischer în chestia contravenirei la legea trustului arendășesc, a fost fixat să se judece la 22 Februarie, la s. II a Curții.

— Curtea s. I, admițînd în parte, apelurile complicilor și tăinuitorilor dispărutului conducător poștal Costăchescu, a condamnat: pe Herșcu Lupu, la 15 luni închisoare și cinci mii lei despăgubiri direcției generale a poștelor, pe Vasile Cîmpeanu la 9 luni închisoare corecțională și 6000 lei despăgubiri și pe C. Săvinescu la două luni închisoare și 600 lei despăgubiri.

— Am anunțat că d. Popovici-Minar a acționat în judecată direcția teatrului național din Iași, ca să se vadă condamnată la 10.000 lei daune, pentru că comitetul teatral anterior ar fi angajat pe d. Popovici cu traducerea și montarea piesei „Quo vadis?", iar în urmă ar fi scos piesa din repetiție.

Trib. s. II urma să judece eri această acțiune, apărînd în instanță d. Mihail Sadoveanu, asistat de d. avocat Vasile Dimitriu și reclamantul, asistat de un frate al său, avocat.

Acest avocat declarînd că n'a avut vreme să studieze chestia, a cerut amînarea, care a fost admisă de tribunal.

— Camera de punere sub acuzare a hotărît astăzi următoarele: a respins apelul primului procuror în ce privește punerea sub urmărire a lui Gh. Carp, ajutor de perceptor în piața halei, învinuit că ar fi luat mită de la comercianți, a menținut arestați pe lipovenii Gh. Donici, Ivan Orloff și Gh, a Milinesei; pentru furturi de vite; a mentinut arestat pe N, Grigoriu comerciant din Bîrlad, deținut pentru bancrută frauduloasă și dare de foc.

— In procesul dintre A. Braunștein și com. Iași, care refuză să dee primului autorizație de clădire, a avut loc astăzi o descindere locală, la care au asistat d. consilier de curte Dimitre Antonescu, expertul T. Rișcanu și părțile.

— Eri a fost deschisă sesiunea curții cu juri la Piatra Neamț, sub presidența d-lui consilier Victor Antonescu.

— La s. II Trib. s'a amînat astăzi pentru 29 Februarie și pentru a se cita expertul, judecarea falimentului Kahane și Bries.

Aceiași secție a achitat pe comerciantul M. Solomon, din Bivolari, de faliment simplu și judecă procesul de faliment al lui Șapssa Kahana, băcan dispărut din localitate.

❑ Bogatul program de astă seară, Vineri 3 Februarie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli ne reprezintă între altele:

Minciuna d-rului Roussel, roman.—Prince apărătorul inocenței, comedie—Camelionul, studiu de zoologie—Magazinul de antichități, dramă—Se readuce după cererea unanimă „Clopotarul de la Notre-Dame din Paris" după celebrul roman al nemuritorului poet-dramaturg Victor Hugo.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu prețuri populare obișnuite, și mîine Sîmbătă seara reprezentație cu program nou.

Se aduce la cunoștință, că poimîne Duminică, vor avea loc două matineuri primul la ora 2 jum. fix,—al doilea la ora 4 jum. fix. La al doilea matineu (4 jum.) se va adăugi la program o dramă superbă.

ULTIMA ORA

București 3 Februarie

Guvernul și sentința Tribunalului de Ilfov

București.—Ziarul „Epoca", ocupîndu-se de sentința tribunalului de Ilfov, prin care declară de inconstituțională legea d-lui Marghiloman în chestia tramvaielor, o taxează drept revoluționară și zice că guvernul se gîndește, dacă nu cum-va este loc a se lua măsuri, împotriva magistraților cari au dat acea sentință.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea cl. III a loteriei Statului Romîn.

Au cîștigat:

300 lei *plus premiul de* **60,000 lei** No. *11,567.*

5,000 lei No. 9339.

2,000 lei No. 27536.

1,000 lei No. 16467, 23748.

500 lei No. 15516, 23079, 31678.

300 lei No. 6246, 17422, 32835.

250 lei No. 16709, 22774, 22210 25399, 25824, 37779, 51304, 2252, 14518.

200 lei No. 441, 2108, 2419, 9771 2815, 15524, 15262, 24662, 48228, 55725 1787, 20299, 26899, 97956, 32061, 36666 40386 41750, 46469, 46222, 55677, 3462 2079, 24151, 29933, 40427, 40343, 49872 56810, 57291, 58072, 58731, 41186, 41093 52959, 56998.

Balul de la Palat

București.—Aseară a avut loc al doilea bal la Palat.

Suveranii și-au făcut intrarea, la orele 10 jum. întreținîndu-se cu persoanele prezente.

Dintre fruntașii opoziției, au participat la bal, d-nii Ionel Brătianu, Take Ionescu și A. A. Badareu.

Alegerea de la Severin

T. Severin. — Iată rezultatul alegerei parțiale, pentru un loc de deputat, ce s'a efectuat eri la T. Severin.

Inscriși 562.
Votanți 502.
Anulate 9.
Stefan Nanu, guvernamental 208.
C Rădulescu, independent 205.
D. Cernătescu, independent 98.
S'a declarat balotagiu.

După cum se vede, de și ambele partide de oposiție sau abținut, totuși guvernul a fost pus în minoritate.

Intrunirea de la clubul liberal

București.—Membrii clubului liberal, au fost convocați în adunare generală pentru mîine orele 4 p. m.

Cutremur de pămînt, case dărîmate, panica populației

Salonic. — Un puternic cutremur de pămînt a fost resimțit aseară la Starova. Multe case s'au dărîmat. Populația doarme sub cerul liber.

Generalul Caneva retrimis pe cîmpul de luptă

Neapole.—Generalul Caneva a plecat aseară spre Tripolis, fiind salutat la gară de miniștrii: de răsboi, al poștelor și telegrafelor, d. Calissamo; de generalul Spingardi și numeroși alți generali.

Asasinarea a 7 mahomedani de bandele bulgare

Salonic.—O bandă bulgară, a asasinat lîngă Potles, în regiunea Grabsko, 7 mahomedani bogați. Jandarmii urmăresc banda, cu care s'au ciocnit de două ori.

Dramă pasională

Tîrgoviștea.—Aseară la orele 9, bucovineanul D. Marinovici, întîlnind pe strada Crețulescu pe fosta concubina sa, a somat-o să reia viața în comun.

La refuzul ei, Marinovici trase asupra nenorocitei 6 focuri de revolver.

In stare gravă victima a fost transportată la spital, iar criminalul arestat.

O căsătorie în lumea ziaristică

București.—La biserica Domnița Balașa, s'a oficiat aseară, căsătoria d-rei Florica Mille, cu d. N. D. Cocea.

Afluența la biserică era foarte mare. A urmat apoi o recepție, in saloanele d nei și d-lui Constantin Mille, la care a participat o lume aleasă.

Azi la orele 5 d. și d-na N. D. Cocea, a plecat în străinătate.

Expulzarea italienelor

Salonic.—Guvernul, a ordonat expulzarea mai multor italieni, a căror atitudine era suspectă.

Filipescianii contra Cantacuziniștilor

București.—In urma unei consfătuiri avută cu d. Nicu Filipescu, azi, îndată după deschiderea ședinței Camerei, d. Filoti, a atacat pe d-nii Rahtivan și Scarlat Arion, zicînd că n'au avut dreptate să apere instituțiile liberale, care sunt numai agenții de parale.

Camera a aplaudat această eșire a d-lui Filoti, eșire ce se comentează ca o șarjă a filipescianilor contra cantacuziniștilor.

AMALIE ȘARAGA
GASTON BOLLAG
LOGODIȚI
Iași *Zürich h. t. Brăila*
In loc de ori-ce altă înștiințare

INȘTIINȚARE

La 13 Februarie se vinde pentru eșire din indiviziune, înaintea Trib. Iași secția III imobilul defunctului S. Sanft din Strada Cuza-Vodă 15—17 (foastă Golia). Casele sunt ipotecate peutru 20000 lei.

Pentru informațiuni a se adresa la **d-na Sanft** *Str. Cuza-Vodă No. 15—17.*

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiuciu,** *strada Veche No. 26.*

Petru Al. Pogonat
DOCTOR IN DREPT
AVOCAT
— Iași Str. Muzelor No. 13 —

Administrator de moșie

După o practică îndelungată, cunoscînd bine agricultura și gospodăria, caut loc, de preferat moșii cu intinderi mari.

A se adresa la ziar sub adresa *Agricultor.*

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei
MAMOȘ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

!Înștiințare!

Fac cunoscut onor. Doamnelor și Domnișoarelor, că pe lîngă frizeria mea pentru domni, am deschis și un **salon pentru cuafură de dame,** *în str. Lăpușneanu No. 10, cu intrarea specială prin curte.*

Conducerea acestui salon, am încredințat-o d-lui Jean Baptist Molièr, unul din cei mai renumiți specialiști în arta adevăratei ondulațiuni **Marcelli,** *adus cu mari sacrificii din Paris.*

Se execută ultimele creațiuni în lucrări de păr. ca: **cozi, frissete, chignons, peruci transformațiuni, bucle, bretoane,** *etc.*

Șamponarea și uscarea părului cu aparatul electric în timp de cîte-va minute.

Se vopsește *părul în: blond, chatain și negru. Se primesc comenzi și din provincie. Prețuri moderate.*

Onor. Doamne, care doresc a fi coafate la domiciliu, vor bine-voi a anunța din timp, pentru a nu fi expuse la neplăcerile întîrzierei. Conversația în limbele franceza, engleza, germana și italiană.

Cu stimă **GEORGES VOGT**

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—11. Şoseaua Vitan 11—Bucuresti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efe te nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul pub'icului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet' Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CH MIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwe n şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon m'c 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondat în 892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE
PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă

Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

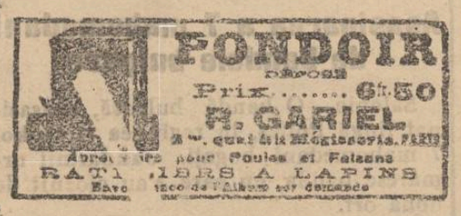

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iehau Krzyzanoski lăcătuş electrician Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1510 — Duminică 5 Februarie 1912

SĂ-I DĂM JOS!

Trecem prin grele timpuri. Guvernul și-a perdut cu totul mințile. In patima oarbă de a se menține la cîrmă, merge din nebunie în nebunie și lovește în toți factorii și în toate instituțiunile pe cari se sprijină edificiul Statului nostru.

Trăim într'o atmosferă de anarhie foarte primejdioasă, care se întinde și sgudue din temelii întregul organism al țărei.

Cînd o asemenea anarhie vine de jos—avem forța publică, adică puterea socială a Statului, care poate să intervină și să-i pună frîu, exterminînd-o.

Dar cînd anarhia vine de sus, și își are obîrșie în însăși reprezentanții cei mai autorizați ai puterei cîrmuitoare, atunci cine o va putea înfrîna și opri de la dezastrul ce în mod inevitabil va pricinui Statului?

Iată întrebarea ce cu o mare îngrijorare ne o puuem din nou astăzi, cînd gîndim la actul de nebunie cel mai recent, săvîrșit ieri de către ministrul de Interne.

Este vorba de telegrama, pe care d. Marghiloman în furia ce i-a produs hotărîrea Trib. de Ilfov — a expediat-o, sub formă de circulară, tuturor prefecților săi, și prin care amenință justiția, pentru soluția dată dintr'un punct de vedere, procesului tramvaiului.

Se știe, că societatea comunală de tramvae, s'a plîns, pe calea Contenciosului, înaintea Trib. Ilfov s. II-a, împotriva actului de autoritate săvîrșit de Ministrul de Interne, ca putere administrativă, pentru că i-a anulat statutele prin jurnalul consiliului de miniștri de astă-vară și a împedicat-o de a mai lucra.

Societatea a cerut justiției ridicarea măsurilor de împed care și condamnarea ministerului la daune interese provenite din această ilegală faptă a sa.

Față cu procesul acesta angajat între Societate și Minister și la care a intervenit mai apoi și Primăria—ce a făcut guvernul? In loc să lase justiția sesizate conform legei, să se pronunțe asupra legalei constituiri a Societății și a drepturilor ei de a-și formula și justifica pretențiile în contra puterei administrative, guvernul transportă discuția în parlament și prin glasul cîtorva parlamentari d'ai săi și al unora din membrii cabinetului dă o interpretare chestiei constituirei ilegale a Societății, în sensul vederilor Ministrului de Interne, pentru a *împieta* astfel asupra justiției angajate și a-i *impune* pe o cale indirectă aceste vederi în *soluția* procesului,

Mai mult încă, guvernul vine cu o *nouă lege* modificatoare a statutelor — fapt care provoacă retragerea opoziției din parlament,—ceia ce nu'l împedică însă, de a cere și obține votarea și promulgarea ei la 18 Decembrie 1911.

Pe baza acestei legi, avocații Ministerului de Interne și ai Primăriei, au cerut Tribunalului amânarea *sine die* a procesului de contencios, angajat între Societate și puterea administrativă — fapt ce a motivat pe reprezentanții Societății să se împotrivească cu energie—calificînd de *inconstituțională* noua lege întâi,—pentru că *schimba constituirea Societății creată prin legea parlamentului liberal din 1909*, **atingînd dreptul de proprietate, sacru și inviolabil, după Constituție și cîștigat prin această lege**, și al doilea **pentru că nesocotea principiul separațiunei puterilor de stat, îngăduind puterii legislative să se amestice în atribuțiunile puterei judiciare, prin interpretarea și schimbarea legei și prin sustragerea indirectă a justițiabililor în chestiune de la judecătorii ce le dădea vechea lege.**

Prin incidentul rădicat de reprezentanții autorității administrative pentru aminarea procesului introdus de Societate pe baza drepturilor creiate prin legea veche din 1909, pînă ce Societatea se va conforma dispozițiunilor legei nuoi din 1911, — s'a pus în discuție o extrem de importantă chestiune, și anume **dacă Tribunalul este ținut să aplice noua lege, cînd constată că e unconstituțională,—și deci să continue a judeca procesul după vechea lege.**

Tribunalul a fost de părerea reprezentanților societății — fapt care a determinat pe conducătorii celor două partide de opoziție să telegrafieze tuturor șefilor din județe că justiția a confirmat la rîndul ei declarațiile asupra *inconstituționalității* noei legi făcute cu prilejul retragerei opoziției din Parlament.

Atîta a fost de ajuns, pentru ca Ministrul de interne, să săvîrșească încă un act de anarhie și nebunie, telegrafiind prefecților sei că tribunalul care a judecat astfel a intrat pe o cale foarte primejdioasă pentru ordinea în stat, ceia ce cere o grabnică îndreptare. Și că are încrederea că instanțele judiciare superioare vor ști să înfrîne o asemenea pornire.

Este nemai pomenită îndrăzneala Ministrului de Interne, de a califica și amenința astfel instanța ce a judecat și pe cea chemată a rezolva mai departe litigiul. Un asemenea ministru nu mai poate sta un moment în guvern. Amenințarea pe care o aduce justiției — e mai gravă de cît toate abuzurile de autoritate săvîrșite de el pînă azi.

Mai mult de cît amestecul inconstituțional al puterei legislative în atribuțiunile puterei judecătorești, acum vedem puterea executivă, prin organul celui mai înalt representant al autorității administrative, insultînd și amenințînd justiția, fiind că a procedat liberă și independentă.

Partidele de opoziție nu mai pot tolera o clipă guvernarea mai departe a unor asemeni oameni cari se ating pînă și de justiția țărei—singura garanție a averei, a libertății și onoarei cetățenilor.

Este timpul să se spună hotărît Regelui: „**Pînă aci!**"

De la 8 Ianuarie, guvernul se găsește în continuă provocare, atît contra țărei și a tuturor instituțiunelor și forțelor organice ale statului, cît și contra însuși a șefului statului. La aceste manifestări de provocație anarhică și nebunească —partidele de opoziție și Coroana au respuns printr'o răbdare intolerabilă. Dar toate au o margine în lumea asta.

Noi nu putem îngădui ca guvernul în accesele sale de nebunie să ajungă a se lupta în mod fățiș pînă și cu Corona și s'o nesocotească și s'o micșoreze în fața Națiunei, după cum a făcut cînd cu demisia Ministrului de răsboiu și cu demonstrația sfidătoare de la Cameră și Senat după comunicatul regal și respunsul impus de Rege guvernului în chestia represiunilor din 1907.

Apoi în afară de marele prestigiu al persoanei Regelui—și care ne e atît de scump, noi avem de aparat însăși opera Sa de aproape o jumătate de veac și în care se oglindește România de azi.

O asemenea operă în care s'au topit și frămîntat energii și suflete neprețuite —și a servit admirabil la formarea acestui mare edificiu politic al țărei, cu toate instituțiunile și așezămintele lui, este grav amenințată a fi sdruncinată și nimicită, de pirații cari prin teroare și cu cuțitul în mînă au venit și se mențin la cîrma statului.

Să-I dăm jos, cît mai neîntîrziat, ca să salvăm țara și Coroana. Căci ambele sunt de o potrivă primejduite, și trec prin cele mai grele și nespus de triste momente.

Vespasian I. Pella

Justiția amenințată

PRIN

Circulară Ministerială

Tara romînească este guvernată de un regim de demenți! Am avut guverne, cari s'au dedat la acte de banditism, la abuzuri de putere, la violente acte de guvernămînt.

Guvernul Carp, cînd a invadat, acum un an, la treburile statului, a fost un astfel de guvern. A degenerat, acum în urmă, și tot ce face, prin ură, setos de răzbunare, sunt acte de demență.

Parlamentul, în special Camera, prin contagiune, probabil, a făcut și el două acte de nebunie, ambele îndreptate contra Camerii.

Intr'un acces de inconștiență, ministrul de interne a servit unui ziar, spre a le publica, două acte militare secrete. Excitat de dispozitivul tribunalului Ilfov, în procesul tramvaiului, ministrul de interne a fost lovit de un atac furios în toată forma.

Un ministru, care dă lămuriri telegrafice, cu ordin de a le vulgariza sub o semnătură, într'o chestie procesuală; care discută imposibilitatea acelei chestiuni și amenință pe judecători—aceasta nu s'a întîmplat încă nicăiri.

Domnul Marghiloman—a făcut'o. Nimeni înaintea lui nu s'a dedat la asemenea act de îndrăsneală, nimeni nu-o va mai face—s'o sperăm pentru bunul renume al țării.

In nici un caz, sub nici o formă ministrul de interne n'a avut dreptul să publice comentarii relative la o sentință judecătorească, nici să amenințe pe judecătorii cari au dat'o, justiția a fost injurată de ministrul de interne—și scuza ar fi numai momentele de furie în care circulara a fost redactată.

Dar este și o parte amenințătoare, care aceea n'are nici scuza irresponsabilității d-lui Marghiloman.

In telegramă, ministrul spune, că dacă tribunalul a respins incidentul de suspendare cerut de comună și de minister, considerentele n'au fost încă redactate, ca să se cunoască și motivele. Apoi adaugă: „dacă motivele vor fi inconstituționalitatea „legei noastre", nu vom putea decît deplînge, că un tribunal a intrat pe calea aceasta, foarte primejdioasă, ceea-ce—ar cere o *grabnică îndreptare.*"

„Grabnica îndreptare" consistă într'o rețetă casnico-junimistă foarte simplă: înțelegere cu înaltul consiliu superior al magistraturii, ca să curăte tribunalul de cei doi magistrați „primejdioși".

D. Marghiloman, dacă ar avea nițică rușine, n'ar trebui să vorbească de căi primejdioasa. Ce primejdie mai mare poate fi, în adevăr, pentru ordinea în stat, pe care actualul guvern a desordonat-o atîta, decît prefacerea Parlamentului în citadelă antidinastică, de cît amestecul ministrului de interne, pe cale publică, în daraverile justiției?

De sigur, acest guvern, cu nebunii săi, a perdut măsura căzutului în jos. De ar cădea ei singuri—nebunii—treaba gardienilor de la Pantelimon.

Dar cînd nebunii se dedau la revoluții—ajunge strigă oamenii cuminți, ajunge.

Caragiale orator

Admirasem geniul lui Caragiale autor dramatic, admirasem concisiunea și precisiunea lui Caragiale scriitor, dar nu știam că era și un mare orator. Din potrivă, tocmai calitățile stilului lui m'ar fi făcut să cred că era străin de arta elocinței.

De-aceia, mirarea mea a mers pînă la uimire, cînd într'o seară pe cînd clubul conservator era în casa Mandy, am auzit pentru întâia oară pe Caragiale ținînd un discurs. Amicul meu doctorul Istrati ne citise o importantă lucrare asupra învățămîntului primar și după comentariile obișnuite plecaseră cei mai mulți dintre asistenți: atunci, între cît va, Caragiale a luat cuvîntul și ne-a încîntat cu o improvizație pe care nu o voiu uita nici odată. Înălțimea ideilor, belșugul argumentării, originalitatea imaginelor, căldura accentelor, verva neîntrecută, totul făcea din cuvîntarea lui Caragiale un cap de operă de elocință. Din acea seară am știut că pe lîngă celelalte strălucite însușiri, Caragiale era și autor.

După mulți ani, foarte mulți ani, mi a fost dat s'aud pe Caragiale dinaintea publicului celui mare, orator în întrunirile publice, care este forma cea mai grea a oratoriei, dacă bine înțeles vrei să vorbești ca să nu tai pa-avre,

Și la fiecare întrunire—au fost multe —tot mai mare-ți a apărut talentul oratoric al lui Caragiale. Ce să vorbesc de frumusețea limbei, de corecțiunea impecabilă a frazei, de puterea zdrobitoare a raționamentului, de legătura strînsă a argumentației ori de ironia lui inexorabilă?

Discursurile lui Caragiale au fost sorbite de cei cari au avut norocul să-l audă și citite de toți cei cărora arta romînească nu le este indiferentă.

Dar nu numai au fost citite, dar vor fi citite și de urmașii noștri, cel mai mare și cel mai rar elogiu, care se poate face unui discurs.

Vor fi citite fiindcă Caragiale, ca toți oratorii cei născuți iar nu făcuți, are două mari însușiri.

Caragiale știe să vadă pe d'asupra chestiei zilei, care fatal trebue să fie tcama oratorului politic, adevărul etern și superior sub care stă chestia trecătoare ce în acel ceas preocupă multimea.

Caragiale știe, adresîndu se mulțimei să se ridice în sferele cele mai înalte întrebuințînd totuși o vorbire pe înțelesul tuturor fără a excepta pe cei mai obscuri.

Caragiale a înțăles că nu este adevărat că mulțimea îți cere să te scobori ca să-i placi, ci din potrivă cu cît îi faci cinstea de a te ridica mai sus și de a o chema după tine, cu atîta pătrunzi mai adînc în inima ei, bine înțăles dacă ești în stare ca gîndul tău să-l îmbraci într'o formă, pe care ea s'o înțeleagă.

Această concepție a sufletului mulțimei mi-a dovedit și ea că cu toată ironia nomiloasă din teatrul lui, genialul Caragiale, departe de a fi un sceptic, este un optimist, așa de optimist, în cît cine nu vede de cît suprafața lucrului, l'ar putea lua drept un naiv.

Take Ionescu.

„Flacăra".

OAMENI ȘI LUCRURI

LE BON JUGE

Dacă nu ne-am teme că publicul mare e refractar unor anumite discuțiuni, am stărui puțin asupra documentului publicat în „Opinia" de aseară, anume: hotărîrea judecătorească prin care un mahalagiu e osîndit la șase luni închisoare, pentru că a rănit o vițică în mod barbar.

Ziarul a redat documentul tocmai ca o inovațiune în materie și noi îl socotim ca un preludiu al unor nuoi criterii în judecarea relațiunilor sociale dintre om și animal.

Există oare o apropiere posibilă între acești termeni? Există și s'a făcut de către alții, și mai de mult și mai de curînd.

„E încă o chestiune de pus — scrie Emile Faguet în fruntea cărții sale „Prejudecățile necesare"—dacă omul e născut pentru societate, dacă omul e animal social. Fără îndoială, are aerul să fie, pentru că noi extrem de rar întîlnim un om trăit cu totul izolat, ca o pasere. Omul pare negreșit să fie născut pentru o viață de societate.

Dar trebue să ne gîndim la aceasta. Omul, dacă nu seamănă cu animalele nesociale, nu seamănă nici animalelor sociale, — fiarelor cari trăiesc în societăți animale organizate..."

Iată dar că filosofii îndrăznesc să facă atari apropieri, ba încă, uneori, nu tocmai în favoarea omului.

Dar ce au de a face reflecțiile aceste cu actualitatea?

E că, de o vreme încoace, se manifestă sentimentul de sociabilitate la oameni tocmai prin creșterea simpatiei și compătimirii către animale, în sensul că omul le supune pe aceste din urmă la cît mai puține suferințe.

E adevarat că a trebuit să se nască societăți de ocrotire a animalelor; e adevărat că numai în virtutea unui grad anumit de cultură și inteligență omul — homo sapiens — renunță la „dreptul" de a brutaliza animalele—și încă!

Toată viața noastră omenească o susțin doară viețuitoarele decretate de noi ca inferioare și vrednice numai de a ne servi drept alimentație. Cu toate aceste e vădit lucru că sentimentul de milă crește în noi și de aceia e simptomatic lucru că în criteriul unui împărțitor de dreptate pot intra — în aprobarea întregei opinii publice—considerațiuni atît de sănătoase asupra înfrînării ce se cuvine să și impună omul față de viețuitoarele celelalte.

Nu de mult același judecător a făcut oarecare senzație prin cîte-va hotărîri originale în conflicte dintre locuitorii săraci ai cartierelor mărginașe și administrația comunală. Ceea ce denotă un temperament pregătit pentru vederi juste și străine de banalitatea verdictelor judecătorești, subjugate literei legilor.

In Franța cîteva sentințe distinse prin noutatea și umanitarizmul lor au consacrat odinioară pe Magnaud „le bon juge". Țările cu adevărat culturale nu trăesc prea mult sub robia formulelor învechite, ci dau la iveală spirite revoluționare premergătoare emancipării generale a intelectualității și a simțirii. Să sperăm că vom face și noi un început bun în această direcțiune.

Eodion

Acțiunea Nababului

Se credea că d. George Gr. Cantacuzino va juca, fără resentiment, rolul șefului decapitat. Că va privi, ca un spectator desinteresat, cum d. Carp, care într'o zi, refuzase capul Nababului, zicînd că n'ar avea ce face cu el—cum d. Carp e mare și ie tare peste partid.

O bucată de timp, decapitatul a privit liniștit la spectacol, dar acum se arată nervos. Domnul Cantacuzino luptă în culise contra d-lui Carp, pe trei chestiuni: 1) proiectul de mînă moartă; 2) lupta acerbă contra liberalilor și 3) chestia tramvaiului.

Domnul Cantacuzino a reușit să înlăture proiectul bunurilor. Mai mult: a reușit să-l schilodească în așa hal, că dacă guvernul va trece proiectul așa cum a fost schilodit de Nabab, succesul acestuia va fi și mai mare.

In chestia legilor personale contra liberalilor, d. Cantacuzino se arată foarte nemilos. Elementul cantacuzinist nefiind reprezintat în Cameeă, legea incompatibilităților, personală contra d-lui Vintilă Brătianu, a putut trece chiar cu oratoria pro a d-lui Scorțescu.

In Senat, al cărui prezident este Nababul, proiectul a fost vehement combătut de doi cantacuziniști, domnii Rachtivan și Scarlat Arion, ceea ce a provocat o vehementă șarjă a d lui Carp, care a atacat frumos pe liberali.

Natural că domnii Rachitivan și Arion au combătut legea cu asentimentul Nababului și faptul a avut epilogul său ieri, la Cameră, cînd un filipescian, d. Filiti, care, în prealabil, avuse o înțelegere cu d. Filipescu, a combătut teoriile d lor Arion și Rachtivan.

Este dar evident că d. G. Cantacuzino a intrat în acțiune și trebuie să recunoaștem că a arătat mult bun simț, cînd s'a arătat adversar al legilor anticonstituționale, cum este acea a tramvaiului.

Astfel și pretinsul bloc guvernamental începe să crăpe—și crăpat va fi foarte curînd,

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

XV

6 Martie 19 . .

. . . . . .

Dacă aș fi știut că cele scrise îmi vor atrage un compliment, fii încredințat că ar fi tăcut. Mă expun rău: d-ta nu faci comptimente în înțelesul cunoscut, îți spui părerea numai. Dar fiindcă te știu prea bun de plată nevoind a rămînea dator cu nimic, mi e teamă că plata d-tale să nu fie mai mare de cît mi s'ar fi cuvenit.

Nu crede că mă obosesc. Tot ce fac e pornit numai din plăcere și speranță că va veni un timp poate, cînd să devin și eu folositoare cîtuși de puțin ceior între cari trăesc; dacă ar fi numai să trezesc puțin inimile cu ori-ce risc din parte-mi. Iar dacă această iluzie îndrăzneață nu-mi va aduce de cît amărăciune în viitor, pentru moment, sperînd, eu mă simt fericită.

Recunosc că în multe privinți, nu văd clar și că ideea ce mi am făcut despre cei civilizați nu-i tocmai justă. Așa-i. Și în lumea civilizată se petrec fapte care nu sunt mai puțin barbare de cît căsătoriile premature din India.

Ți-e cunoscut faptul că aci nimeni nu cerșește. Cu toate acestea eri ne pomenirăm cu un bătrîn lucrător, care ceru să-i dee ceva,—aceasta se întîmplă numai cînd nu-i de lucru"—adaogă el. D-na Benoit îl conduse în sală de mîncare, unde i servi o farfurie de supă, pîne și un pahar de vin. La plecare el mulțumi la fel cu ori-care om cult; iar d-na îi rise: *au revoir Monsieur.* Și aceasta era un om necunoscut.

Iată o țară cu adevărat civilizată. Și

dacă ideile şcolii noi nu au pătruns încă pînă aci, calea li e deschisă. Şi mai mult de cît atît, mie îmi pare că la ei practica a luat înainte teoriei.

Cursul de pedagogie ceva mai animat. Asistam la lecţiile practice de la şcoala froebeliană de pe lîngă şcoala Normală si apoi facem critica. Ni se întîmplă să exprimăm şi păreri nu la fel cu ale profesorului. Cu toate acestea el ne ascultă cu multă bună voinţă, discută cît mai obiectiv şi e foarte indulgent. Ba prefera chiar să întrebe pe cei pe care i-a simţit că au idei prea libere în învăţămînt. In urma unei lecţii de practice la care se întîmplase un mic incident nebăgat în samă de profesoara respectivă, profesorul îmi ceru părerea.

Ii ceru voe să nu mă pronunţ asupra tehnicii acelei lecţii, dar să-mi arăt toată admiraţia pentru acei copilaşi cari lucrară aşa de frumuşel, ascultînd profesoara cu totul interesul de care fusese ei capabili. Le făcuse o lecţie de desemn. Fui întreruptă de profesor tocmai cînd aduceam mai mare laudă profesoarei respectiv: „Dar şuerul ce l-aţi auzit. Doamnă ?". Acesta a fost ceea ce am admirat mai mult; nu şuerul ci tactica cu care a fost el primit. Nimeni n'a făcut atenţie, nici profesoara şi nici camarazii. I a venit gust unui micuţ să şuere. Şi-a satisfăcut gustul şi totul a trecut neobservat". Dar dacă acest gust ar fi venit mai la mulţi ? Ei bine, d-le profesor atunci s'ar fi raţionat cu copiii. In acest caz de faţă însă tăcerea a fost cel mai bun corectiv.

— Dar la d-na ce s'ar fi întîmplat ? „Atîrnă de învăţător"—îi răspunsei eu scurt.

In ori-ce caz oamenii ce-i întîlnesc sunt culţi, ori-ce fel de idei ar avea ei. *Cult !* Cînd te gîndeşti cîte feluri de concepţii are *omul cult*. De multe ori omul se confundă cu unul bogat, cu îndrăzneală, diplomat, înfumurat etc. Un lustru de salon şi cultura e complectă...

Dar o femee cultă ? Exemplele ce mi le dădeai d-ta erau tipice. „Cîteva vorbe franţuzeşti, cîteva clişee prinse de prin romanele citite la întîmplare, o anumită poziţie graţioasă, un rîs numai cu jumătate de gură, o înclinare uşoară a capului"... îţi ştiu cuvintele pe de rost. O, de cîte ori nu mă gîndesc la acele convorbiri nesfîrşite ce le aveam... Şi cu ce plăcere aştept să ne vedem iarăşi. Atunci subiectele ne vor fi mai variate.

Urmez un curs de *Instrucţie civică* organizat de Asociaţia femeilor pentru sufragiu. Cu acest curs e însărcinat un tînăr avocat, om inteligent, barbat foarte frumos, corect, simpatic şi excelent vorbitor. Sunt aşa de mulţumită că voi asculta şi pe un om frumos în cît trec peste ideile ce ţi-ar veni în minte.

A, dar zadarnic te acuz. D-tale nu ţi-ar plăcea dacă ar fi să asculţi vorbind pe o femee, să priveşti atîtea ceasuri o frumusaţă ? Mai ales că pînă acum, am fost foarte obijduită. Toţi profesorii de aci începînd cu cei de la cursul primar sunt foarte uriţi. — „Iată mentalitate de femee !" ar zice un profan în ale esteticei şi o apărătoare a virtuţii care nu dă voe unei femei să zică că X. e frumos sau că Y. e simpatic.

La deschiderea cursului tînărul puţin cam încurcat — nu de faptul că se găseşte în faţa atîtor femei — aci lumea e civilizată într'adevăr — ci pentru ceea ce avea de gînd să exprime — declară că de şi nu împărtăşeşte cu totul ideile despre reformele mai îndepărtate ce reclamă temeile; totuşi se pune la dispoziţia lor pentru a îndruma după puterea lui în cunoştinţele neaparate ce trebuesc unor cetăţene. Şi fiind-că el e încredinţat de influenţa necontestată ce are femeea asupra cetăţenilor, găseşte nimerită ideia ca ea să fie cît mai bine în toate chestiile privitoare la drepturile şi datoriile unui cetăţean.

Anunţă că ne va vorbi în 14 lecţii — cîte una pe săptămînă — despre noţiunile generale de drept constituţional, diferite forme de guvernămînt, Statele de actualitate, Monarhia Constituţională Monarhia parlamentară, Evoluţia istorică a ţării, Constituţie, comună şi Sufragiu universal.

La una din lecţii vorbind despre darea unei legi, greşi anul în care se promulgase. O doamnă care avea codul cu ea şi pe care îl cercetase, îl corectă. Inroşindu-se el îi mulţumi. Dar de aici înainte însă dese ori privea pe acea doamnă.

Se înţelege se simţia controlat şi nu mai puţea spune orice, fără grijă că atunci cînd se credea stăpîn pe cele ce spunea.

Această scenă mică şi neobservată poate de celelalte, îmi dădu perfect icoana societăţei viitoare, cînd şi femeile vor avea cuvîntul în afacerile din afară şi cînd barbaţii ştiindu-se controlaţi vor lucra mai cu grijă; iar valoarea femeii va creşte prin faptul că însăşi legea i-a recunoscut-o.

Am asistat încă la o conferinţă care mi-a umplut sufletul de mulţumire. Cum ştiu oamenii de aici să lucreze ? Cum sunt ascultaţi şi apreciaţi ? Mai întăi sala e ori cînd plină de oameni din toate păturile sociale.

Un doctor vorbi despre „Concepţie şi sarcină", adresîndu-se mai mult femeilor din popor. Ce sfaturi părinţeşti dădu acest om ! El le spuse grija ce trebue pusă în observarea tuturor epocilor fiziologice ce joacă un rol foarte însemnat în viaţa femeii cu privire la sănătatea şi mulţumirea tuturor care o înconjoară.

Şi mă gîndeam dacă aceste lucruri s'ar fi vorbit mondenelor noastre, desigur că ele ar fi făcut o figură, care ar fi avut de efect să taie dorinţa de a mai vorbi îndrăzneţului care şi-ar fi luat această sarcină.

La urmă conferenţiarul se declară femenist cu condiţie ca femeea să se pue la locul unde el şi alţii ca el voesc s'o pue. Mai stătui pe femei să se refuze bărbaţilor ameţiţi sau bolnavi în vederea binelui rasei şi al lor propriu.

Am aflat acum în urmă că acest doctor e bogat, are o clinică a lui, unde femeile însărcinate vin odată pe lună pentru a fi examinate. Tot prin iniţiativa lui se dă lapte sterilizat copiilor de lucrători în fie care dimineaţă.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Chestia bisericească

Petenţiunile rutenilor.—Ce zice presa lor. —Rutenii vor să profite pe urma desbinărilor dintre romîni.— Cererea Romînilor.—Cine va învinge.

Cernăuţi 1 Februarie.— Chestia bisericească a revenit din nou pe tapet. Această arzătoare chestiune, care preocupă de zeci de ani, atît pe ruteni cît şi pe romîni, pare, că nici de data asta nu va fi resolvată spre satisfacerea deplină a ambelor popoare.

E interesantă poziţia presei rutene în aceată chestiune. Ea deşi recunoaşte că starea lucrurilor de azi nu mai poate dăinui mai mult aşa ar dori-o parcă, căci după modul ei de a apăra interesele poporului rutean, dovedeşte o vădită intenţie de a încurca numai iţile.

Pînă nu de mult, ei au cerut insistenţă despărţirea diocesei, ba au şi trimis o deputăţime, în frunte cu celebrul Wassilka. M. S. Imparatului în acest sens, acum însă ei şi-au schimbat părerea.

Causa acestei schimbări, se datoreşte toreşte de sigur faptului desbinărei dintre romîni. Ei cred adică, că acum au cea mai bună ocazie să profite, şi că acum chestia bisericească ar putea fi resolvată după punctul lor de vedere. Conduşi de acest principiu, dînşii pescuesc în apă tulbure.

Rutenii însă se înşală, cînd cred că Romînii au devenit aşa de mici că pot fi înghiţiţi într'o singură mişcare. Intîmplîndu-se însă aceasta, mi-e frică că romînii se vor pune de-acurmezişul în gîtul lor necesitîndu-le astfel o operaţie chirurgicală... Şi operaţia odată începută nu ştim zău, cine va scăpa neatins: gîtlejul rutenilor sau romînii din trînsul !...

*

Ultimul articol al ziarului rutean, „Bukowiner Post", în chestia bisericească, sună cam aşa:

„O soluţiune a chestiei bisericeşti nu se mai poate amîna. Cu privire la acest lucru, părerile noastre conchid cu ale romînilor. Despărţirea diecesei în două părţi egale e privită actualmente de un lucru inevitabil. Numai relativ *cum* să se facă despărţirea, părerile sunt divirgente.

Romînii vor numai de cît să deie bisericei gr. or. din Bucovina un caracter naţional, şi auume cel romînesc, sau cum zic şoviniştii, ai păstra caracterul acesta. O biserică însă în care două naţiuni îşi dau expresie comună sentimentelor lor religioase, a cărei dogme, părinţii cu credinţă, le au păstrat şi le-au predat ca sfinte şi inviolabile copiilor, ai romînilor şi ai rutenilor, n'are voie să aibă caracter naţional, dacă nu vrea să apară ca unilaterabilă, ba îndreaptă în contra celeilalte jumătăţi a confesionalilor săi.

A accentua momentul naţioal în biserica aceasta, ar contrazice tuturor principiilor de credinţă. A rîdica bariere între fraţi de aceiaşi credinţă nu poate să fie chemarea bisericei, care astfel ar aduce luptă acolo unde trebuie să domnească pacea.

Noi ne vom opune din răsputeri unei separări şi isolări bisericeşti, cu atît mai mult, cu cît noi să fim demişi din arîidicească ca un corp străin; noi nu viom să stăm în locul al doilea după romîni. Noi avem o poziţie de tot egală, a unora lîngă alţii. Numai în acest senz se poate evita orice luptă".

Aşa glumeşte „Buk Post" şi cam tot pe aceeaşi strună cîntă şi celelalte ziare rutene, făcînd'o pe victimele.

*

După cum vedem, motivarea ce o induc rutenii în contra separărei bisericeşti, deşi în aparenţă plausibilă, nu poate fi luată de nimicuri în serios. Motivul adevărat ce-i îndeamnă pe dînşii să fie contra acestei aparări, este că e vor—după cum se vede din expunerile romînilor, de mai sus—să cucercască toată biserica, voiesc să o slavizeze şi apoi cu ajutorul bisericei slavizate să păşească la desnaţionalizarea romînilor.

In faţa acestui pericol eminent trebuie ca toţi romînii—cel puţin în această chestiune—să-şi strîngă rîndurile şi să ceară necurmat şi cu toată insistenţa dispărţirei bisericei.

Nu credem că guvernul, faţă de argumente puternice ca cele ale romînilor va ezita un moment măcar, ci din contra, credem că el le va îndeplini imediat dorinţa, cu atît mai mult cu cît ei nu cer alta „de cît asigurarea existenţei lor naţionale, nu vor alta de cît să trăiască mai departe ca romîni, pe pămîntul lor strămoşesc, nu vor alta nimică de cît dreptate !".

Şi dreptate li se va face.

Gama.

Litere-Ştiinţe-Arte

Jubilee engleze.—Ca un exemplu memorabil al modului cum o ţeară prin excelenţă culturală ştie să serbeze importante aniversări literare poate servi centenarul lui Dickens, serbătorit cu entuziasm de poporul englez.

Au avut loc serbări, şezători literare, reprezentaţii.

S'a fundat apoi o societate cu numele de „Dickens", care şi-a impus ţinta de a face operele celui sărbătorit cît mai cunoscute străinătăţei.

Regele şi regina Angliei şi au semnat numele pe prima pagină a cărţei Centenarului subt rîndurile:

„Noi, admiratorii geniului lui Charles Dickens, dîndu-ne seama de marile servicii aduse de operele sale tuturor raselor de limbă engleză, ne inscriem numele nostru în cartea aceasta, în semn de mulţumire, cu prilejul centenarului său".

Un mare editor londonian prepară o ediţie luxoasă a operelor lui Dickens în 36 volume ilustrate, cu desenuri. Apoi o trupă bună de comediani a început de pe acum reprezentaţiile adaptărilor teatrale după romanele lui Dickens puse în scenă de un excelent adaptator, d. Metcalfe Wood.

Comitetul a mai pas în circulaţie un timbru reprezentînd portretul marelui scriitor. Produsul vînzărei acestui timbru, care nu va costa de cît un penny va fi dat scoborîtorilor marelui scriitor, cari se găsesc cam la strîmtorare. Regele Angliei a ţinut să ia parte şi el la această drăgălaşă amintire şi a pus să i se lipească timbrul comemorativ pe toate operile lui Dickens din biblioteca lui.

*

„Sanatatea" cu suplimentul „Viaţa fericită" a apărut cu data de 1 Februar cu o bogată materie ştiinţifică şi amuzantă.

*

„Drepturite femeei" sub direcţia d-nei Eugenia de Reus Janculescu, avînd un sumar social şi literar foarte bogat.

*

In 1911 s'a extras cea mai mare cantitate de aur. Producţiunea totală a aurului a fost de 875 milioane; în anul precedent nu fusese de cît 810 milioane.

*

La Bruxelles s'a deschis o expoziţie de miniaturi. Regina Italiei a expus, ea însăşi, cîteva pînze.

*

Numele clinicianului berlinez Wasserman şi a chimistului Ehrlich din Frankfurt se asociază din nou. Cercurile ştiinţifice urmăresc cu încordare rezultatele despre noile cercetări făcute de cei doi savanţi pentru vindecarea cancerului.

*

Frédéric Passy, nu Panny cum s'a tipărit în numerele trecute, economistul cunoscut va fi sărbătorit de colegii şi admiratorii săi, cu prilejul împlinirei a 25 de ani de cînd e membru al societăţei internaţionale de economie politică.

In acelaşi timp economistul împlineşte vrîstă de 90 de ani, precum am menţionat.

*

Noua expediţie daneză în Grönlanda sub conducerea căpitanului Koch va pleca din Kopenhaga la 1 Iunie. Ea se va întoarce în toamna anului 1913.

*

Doctoreasa Lydia Kempner, născută Rabinowitsch, soţia bactereologului Kempner la universitatea din Berlin.

E o foastă elevă a lui Robert Koch şi are numeroase studii, cu deosebire asupra tuberculozei.

*

STRUNA ZILEI

RECOLTĂ NOUĂ

S'a luat dispoziţia de a se crea un nou cimitir la Tripolis.

Ziarele.

Cînd firea dă în primăvară
Şi-aromele de flori îmbată,—
Acolo moartea face doară
Recolta prea îmbelşugată.

INFORMAŢII

❑ *Prin noul proect relativ la constatarea şi perceperea contribuţiunilor directe, au fost introduse următoarele dispozlţiuni:*

Din comisiunile de apel vor face parte şi administratorii financiari.

Funcţiunile de perceptori de oraşe vor fi îndeplinite pe viitor de şefii de secţii, sub şefii şi impegaţii din administraţiile financiare.

Cei care ocupă azi funcţiunea de perceptori vor fi confirmaţi ca şefi subşefi şi împiegaţi de secţii.

❑ **Apelul văduvei unui profesor.** —Subsemnata Elena Popovici, văduvă, fiind lipsită de avere, pensie şi orice existenţă, înconjurată de patru copii minori toţi în şcoală, rog pe cine voeşte a face o faptă din cele înălţătoare, a lua sub protecţia sa pe unul din copii mei în vrîstă de 15 ani, elev cl. III-a Gimnaziul Alexandru cel Bun, fiul lui George Neculaevici Munteanu, fost Profesor de Istorie la Gimnaziul Ştefan cel Mare din Iaşi, decedat la 1899, de oare ce eu neputînd ameliora greutăţile mele şi a celorlalţi trei copii, băetul umblă sbuciumat pe la străini, fără a-şi putea căuta de învăţat. Bine voitorul a se adresa d-nei Elena Popovici str. Golia No. 22 casele Zănescu.

❑ Primim No. 2 din „Viitorul Romîncelor" de sub direcţia d-rei Adela Xenopol, cu numeroase articole, ilustraţii, actualităţi.

❑ A apărut „Romînia Viitoare" sub direcţia d-lui Al. A. Badareu, anul II No 2 cu un sumar literar, social, beletristic foarte ales.

❑ D. Arthur Gobier, din Bruxelles, a cerut administraţiunei comunale, de a înfiinţa în Iaşi o expoziţie internaţională.

Chestia va fi discutată, în viitoarea şedinţă a consiliului comunal.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a intervenit pe lîngă administraţia comunală, cerînd de urgenţă a se pune în funcţiune spitalul de izolare, pentru a preîntimpina ori-ce eventualitate.

❑ **Avis Teatral.** — Din cauză că spectacolele la Teatrul Naţional sunt oprite în prima săptămînă a postului mare, pentru cînd erau anunţate reprezentaţiile trupei germane „*Tegernseer Bauern-Theater*", agenţia teatrală „Carmen Sylva" (librăria Iliescu) face cunoscut Onor. Public că reprezentaţiile să amînă pentru altă dată care va fi anunţată prin *afişe speciale. Biletele cumpărate sunt valabile.*

❑ Un număr de meseriaşi au înaintat o cerere ministerului, cerînd ca în consiliul central al meseriilor, să facă parte şi un meseriaş din Iaşi.

❑ Camera a luat azi în primire arhiva camerei de meserii, în conformitate cu instrucţiunile ministerului de comerciu.

❑ Camera de comerciu a cerut ministerului aprobarea taxelor pentru eliberarea de certificate de permutare de circiume.

Aceste taxe au fost înfiinţate în ultima adunare generală a camerei de comerciu.

❑ Prin noua lege de organizare a ministerului de finanţe perceptorii de oraşe sunt împărţiţi în 3 clase şi echivalaţi cu şefii de secţie de la administraţiile financiare şi anume: perceptorii fiscali, cărora li s'au scăzut lefurile la 500 lei cu şefii de secţie principali de clasa I-a. Celelalte două clase de perceptori sunt echivalaţi cu şefii de secţie clasa III-a, a II-a şi a I-a.

Perceptorii fiscali de la ţară sunt împărţiţi în 3 clase: cu 150 lei, 180, 200 lei şi echivalaţi cu impiegaţii din serviciul finanţelor.

❑ Domnul G. Beldiman, fost judecător la tribunalul Iaşi, a fost numit controlor cl. I la casa centrală a meseriaşilor.

❑ In locul d-lui Florescu, demisionat, a fost numit d. Dumitrescu în comisia pentru examenul de capacitate al maiştrilor de desemn.

BANCA AGRICOLA—IAŞI

AVIS

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că în zilele de 6, 7 şi 8 Februarie a. c. se primesc la sediul nostru subscripţiuni pentru „Societatea Marelor Hoteluri din Romînia".

Primul vărsămînt e de 40% sau 200 lei de acţiune.

Banca Agricolă
Sucursala Iaşi

❑ *Evenimentul* a ajuns organul de publicitate al d-lui Cuza—dar trăieşte în termeni foarte răi cu d. Iorga, pe care, în chiar numărul de ieri, îl învinueşte de „rea credinţă şi nimic mai mult".

Acest „şi nimic mai mult" este aşa de delicios, că ne abţinem spre a nu-i diminua delictul, de la ori şi ce comentar:

❑ *Ce mai ie nou la Iaşi ?*—Singurul ziar, care are dreptul divin de a intra în localul poliţienesc pentru a colecta importantele evenimente ale zilei—şi ie natural să fie *Evenimentul* de vreme ce ie vorba de evenimente—este singurul à même să ştie ce mai ie nou la Iaşi.

Iată noutăţile şarmante, apetisante şi delirante pe ziua de ieri: 1) s'a furat un butoi cu *scrumbie* de la băcanul Rosental; 2) Toader Bogan a umplut de sînge pe Andrei Duca; 3) evreul Fişel Aronovici, furînd mai multe lucruri a fost arestat; 4) cunoscutul pungaş Vasile Popa a fost arestat.

Buletinul noutăţilor prefectului poliţiei este, precum se vede, foarte interesant, apetisant, delirant.

❑ M. S. Regele a semnat ieri decretul prin care domnul dr. Ionescu este numit agregat definitiv la catedra de famacologie de la facultatea de medicină din Iaşi.

❑ Locuitorul Gheorghe Moşneguţu, din comuna Plugari, luîndu-se eri la ceartă cu nişte rude ale sale pentru stăpînirea unui pămînt, a hotărît să se sinucidă.

In acest scop, numitul şi-a tăiat gîtul cu un briciu.

In stare foarte gravă, sinucigaşul a fost transportat la spitalul din Hîrlău.

❑ Băetanul Dumitru Bogdan din satul Ţuţora, ducîndu-se eri la tăiat stuf, pe lacul din marginea satului, a alunecat pe ghiaţă, căzînd cu pîntecele pe cosorul cu care venise la tăiat stuful.

Numitul a fost transportat la spitalul din Ungheni.

Starea lui este gravă.

❑ Doamna Maria G. Galinescu, institutoare la şcoala de băeţi din Burdujeni, a demisioat din acest post, pe ziua de 1 Aprilie, pentru a-şi regula drepturile la pensie.

— Ministerul Instrucţiunei, a acordat învăţătoarei Olga I. Gheorghiu, de la şcoala din comuna Suliţa, un concediu de 30 zile, fiind suplinită de d. L. Stino.

— Membrii societăţei Colonia Şcolară, sunt convocaţi în adunare extra-ordinară pentru mîine 5 Februarie, orele 2, în localul şcoalei „Gheorghe Asaki" pentru a dispune cele de cuviinţă cu privire la demisia a şase membri din comitet.

❑ La cercul didactic şi-a desvoltat Mercuri seara conferinţa d. Neagoe Pope, tratînd despre Mitropolitul Andres Baron de Saguna.

Au asistat foarte mulţi membri ai cercului şi conferinţa prea interesantă a fost ascultată cu foarte multă atenţie întru cît conferenţiarul a adus material nou inedit în tratarea activităţii pastorale a marelui mitropolit.

Ar fi de dorit ca să se publice în întregime conferinţa cu note explicative pentru a servi şi publicului mare întru cunoaşterea rolului mare jucat pentru neamul romînesc de acest înalt arhipastor.

❑ D-şoara Marianna Iuliano, fiica regretatului dr. Iuliano, s'a logodit cu d. Al. Manolin-Teţcanu.

❑ Doamna Ana Livescu, pensionară, domiciliată str. Nicolina 64, s'a sinucis ieri, aruncîndu-se într'o fîntînă.

Cadavrul a fost scos astăzi. O boală incurabilă a impins pe nenorocita femee la actul desperat.

Marele HOTEL EUROPA-IAŞI

— COMPUS DIN 50 CAMERE —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele, şi d-lor pasageri că Hotelul, trecînd sub o nouă administraţie s'a renovat şi înzestrat din nou cu tot confortul modern.

Odăi bine încălzite, se găsesc la ori-ce oră din zi sau noapte

Restaurant, Bucătărie franceză şi romînă.

Dejunuri sau mese fixe. Se primesc abonamente cu preţuri antajoase. D-nii voiajori, vor avea o reducere insemnata atît la camere cît şi la restaurant.

Toate autorităţile situate în apropiere. Tramvai la întrarea în Hotel.

Antreprenor, **I. ZENTLER.**

Ultime INFORMAȚII

❑ *Sărbătorirea în Iași a importantei împăcări de peste munți.*

Mai mulți fruntași ai Iașului, oameni politici, profesori și magistrați, întruniți ieri seara în localul cercului didactic, au hotărît să sărbătorească, print'run banchet, care ca avea loc în Iași, Marți 7 Februarie, îmbucurătoarea împăcare dintre deputatul Al. Vaida-Voevod și poetul Goga, care a fost obținută prin stăruințele meritoase ale d-lui C. Stere.

S'a format un comitet, care va lansa următorul :

APEL

Fericiți de rezultatul obținut în Transilvania, prin împăcarea d-lor dr. Alexandru Vaida Voevod și Octavian Goga, conducătorii partidelor, pînă acum în luptă, împacare obținută prin stăruințele concetățeanului nostru C. Stere, ne am unit a sărbători acest act, folositor pentru întreg „Neamul Romînesc", prin un banchet, care va avea loc Marți 7 Februarie a. c., ora 7 jum. p. m., în sala care se va anunța la timp prin ziare.

Rugăm pe toți bunii Romîni, fără deosebire de partid, să bine voiască a adera la această manifestare a noastră romînească, prin participare,

Adesiunile se vor trimite la cercul didactic, strada Lăpușneanu, (etaj, d'a supra cofetăriei Georges,) la orice oră pînă cel mai tîrziu Luni, seara,

(*Semnați*) : **V. Sculy Logothetides, Nicu Gane, M. Cantacuzino, A. A. Badareu, Pandele Zamfirescu, Gr. I. Buiciiu, I. Burada, Dr. V. Negel, N. Cananău, Dr. N. Racoviță, Dr. N. Manicatide, G. G. Mirzescu, S. Haliță, I. Ursu, A. C. Cuza I. Stamatiu și C. Stere.**

❑ **O scrisoare a lui Caragiale.**— Maestrul Caragiale trimite *Opiniei* scrisoarea ce urmează :

Trăiască „OPINIA" !

Iubiți și stimați confrați,

Primiți, vă rog, cele mai călduroase mulțumiri pentru „Opinia" cu pricina —cam prea lăudăroasă peutru mine, căruia mi-e greu, la 60 ani, să mai roșesc. Dar, în fine—să trăiți ! Mai rogu-vă transmiteți, fiecăruia în parte dintre colaboratorii ocazionali, cu cele mai distinse salutări din parte mi, mulțumirele mele cordiale.

Sunt ca totdeauna al vostru
devotat betrân confrate
Caragiale.

1/14 Februarie 1912
Schoeneberg bei Berlin.

❑ *O sesiune extra-ordinară de jurați la Tutova.*

Sesiunea Curții cu Juri de Tutova urmează să fie deschisă în ziua de 15 Martie, iar în ziua de 18 Martie, va începe vacanța judiciară de Paști. In vederea acestora s'a cerut ministrului să încuviințeze o sesiune extra ordinară, care să înceapă înainte de 15 Martie sau în Aprilie.

Ministrul urmează să se pronunțe.

❑ *La apelul pentru a sărbători în Iași, prin un banchet, împăcarea d-lor Goga și Vaida-Voevod, au aderat astăzi : I. P. S. S. Mitropolitul, P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu; domnii: A. D. Xenopol, C. Climescu și Const. L. Negruzzi.*

Comitetul de organizare a banchetului, cars va avea loc, probabil, în sala societății de gimnastică, se compune din domnii profesori I. Ursu, Sporea și Solomon Haliță.

*

Domnul A. C Cuza, de și a semnat apelul, s'a declarat contra serbărei, mai ales contra banchetului—probabil fiindcă serviciul îl vor avea cbelneri jidani.

❑ Bietul contencios !

Domnul D. Grecianu a fost ales președinte al comisiei de delegați la proectul contenciosului și d. Pascal Toncescu raportor.

In comisie au mai fost aleși G. Scorțescu și Vericeanu — puțin Contencios !

❑ **Domnul Take Ionescu va fi primit în audiență de M. S. Regele, astă-zi Sîmbătă, ora șase jumătate seara.**

❑ **Ministrul de interne, prin circulara dată prefecților, amenință și înjură pe cei doi magistrați—domnii Algiu și Bossie—care au hotărît că celebra lege Marghiloman nu este constituțională.**

Altfel s'a vorbit cu d. președinte Algiu, înainte de a se pronunța. Un președinte de secție de la Casație și un consilier al Curții de Apel din București, au fost puși de domnii Cantacuzino și Marghiloman să stăruie ca să fie pentru primirea incidentului, cu asigurări că va fi înaintat consilier de Curte.

In ajunul pronunțării, la 1 Februarie, consilierul de la Curtea de Apel, s'a prezintat din nou d lui Algiu, care i-a spus textual :

Spune d-lui ministru că voi fi pentru primirea incidentului, dar îl rog să mă numească la Curte peste două luni, pentru ca înaintarea să nu se pună în legătură cu sentința.

Mare bucurie a produs acest răspuns în cercurile guvernamentale. In dimineața zilei de pronunțare, Joi, mulți guvernamentali, între alții și fiul d-lui N. Filipescu, au angajat pariuri că incidentul va fi primit.

Iată dar ce este magistratura sub ciocoi : o cumpără ca să li dee dreptate, o înjură și o amenință cînd nu este cu dînșii.

❑ *In ziua de 30 Martie a. c., se va sărbători cu cea mai mare solemnitate al 70-lea an de la înființarea școalei primară de băeți No. 1 „Al. I. Cuza" din Fălticeni, ai cărei întemeietori au fost marii patrioți Gh. Asaki și Neofit Scriban.*

Serbarea va fi prezidată de către domnul C. C. Arion, Ministrul Cultelor și Instrucțiunei.

In acest scop, foștii elevi ai școalei sunt rugați : a) Să nu lipsească de la serbare ; b) Să înainteze înscris comitetului organizator amintirile ce vor fi avînd din școală și aceasta cît mai neîntârziat, arătîndu și adresele și ocupațiunea ; c) Vor mai bine-voi să ne comunice, dacă doresc să ia parte la masa absolvenților sau la banchetul ce se va da în seara aceleași zile ; d) Programa serbărei se va publica din timp și se va înainta ori-cui ne va comunica adresa.

Președinte, **V. Grigorescu, Econom Stavrofor,** *fost Dascăl vremelnic a lui I. Creangă.*

❑ **Triumful caracterului.**— Am stăruit destul asupra loviiurei ce s'a adus universității noastre, prin numirea d-rului Bacaloglu la catedra la care universitatea recomandase pe un profesor de valoarea și experiența d rului Negel. Am arătat ce dezgustătoare lingușiri a întrebuințat neofitul junimist din Iași, pentru a căpăta această numire.

Pentru a arăta că nici o considerație politică nu ne-a condus în acțiunea noastră, ci numai dezgustul de a vedea lingușindu-se astfel, pe acel care multă vreme înainte de botezul său junimist ne-a bătut mereu scările redacției noastre, cu tot soiul de articole, vom arăta astăzi că în același timp cu lingușirea noastră făcea și față de liberali aceleași desgustătoare protestări de devotament.

Iată scrisoarea ce a trimis d-lui Haret în ziua cînd acesta era sărbătorit prin un banchet de prietenii săi :

Respectate d-le Haret,

Vă rog a primi urări de viață lungă și senină pentru propășirea patriei căreia i-ați adus pe tărîmul școalei și bisericei cele mai neprețuite servicii.

Impreună cu omagii respectuoase pentru d-na Haret, vă rog a primi asigurarea sentimentelor mele de profund devotament.

Prof. dr. Bacaloglu.

Iași, 10 Decembrie 1911.

Nu ne îndoim, că în același timp scria o scrisoare la fel d-lui Grecianu, asigurîndu l de serviciile sale de slugă intimă și căuta dacă șeful noului partid naționalist, d. Iorga, nu are și el vre-o șansă, să fie cum-va ministru.

Cu asemenea caractere, universitatea poate fi sigură că va ajunge mai rău de cît o agenți e oare care de plasare de slugi, iar partidul care a făcut o aseminea achiziție poate să se fălească.

❑ Prin viitorul budget al ministerului de justiție, salariile magistraților Curț lor de Apel, vor fi sporite astfel : prim președinte, de la 1160 la 1200 lei; președinte de la 1000 la 1100 lei și consilieri de la 900 la 950.

❑ La serbarea de la seminarul Veniamin s'a observat lipsa d-lui C. Praja inspector general primar. D-sa e și profesor la seminar și deci era cel mai indicat să i-a parte la întreaga serbare. D. C Praja a asistat la conferințe, ba a băut și șampanie și apoi s'a eschivat fără a mai lua parte la banchet, unde a asistat și Mitropolitul și secretarul general d. C. Meissner.

Toți cei prezenți s'au întrebat de ce inspectorul general n'a voit să ia parte la masa oficială, unde asista și secretarul general ?

Ne întrebăm și noi de ce această lipsă de considerație din partea d-lui C. V. Praja ?

❑ Conferința pe care d. profesor A. D. Xenopol a ținut'o în profitul societății naționalo-ortodoxe, secția Iași, a produs 352 lei.

Comitetul adresează vii mulțumiri d-lui Xenopol.

❑ Inspectorul judecătoresc al tribunalelor d. Panaitescu se află în localitate.

A inspectat astă-zi arhiva secției III.

❑ După a sa cerere a fost declarat astă-zi în stare de faliment pe comerciantul de încălțăminte Blauer, str. Cuza Vodă.

❑ Bogatul program de astă seară, Sîmb. 3 Februarie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli ne reprezintă între altele :

Sherlock Holmes, roman criminal.

Se aduce la cunoștință, că mîne Duminică, vor avea loc două matineuri primul la ora 2 jum. fix,—al doilea la ora 4 jum. fix. La al doilea matineu (4 jum.) se va adăugi la program o dramă superbă.

In chestia plagiatului Cuza
— Polemica Rădulescu-Motru — Cantacuzino. —

„O soluție simplistă în afacerea Cuza"— se întitulează răspunsul pe care d. profesor Rădulescu-Motru îl dă d-lui profesor Matei Cantacuzino, privitor la scrisoarea acestuia publicată în Epoca.

Reproducem articolul d-lui Motru :

O soluție simplistă în afacerea profesorului A. C Cuza o propune d. M. B Cantacuzino de la Iași.

Intr'o scrisoare adresată ziarelor d sa zice :

„De aceea, întrucît n'a intervenit un cuvînt nou a unei autorități științifice competinte, Universitatea e în drept și datoare, ca rezemată pe judecățile Senatetor universitare și ale Academiei, care la timp au apreciat lucrarea d-lui Cuza, să continue a disprețui uneltirile îndreptate împotriva unui profesor al ei, și socotesc că această atitudine purcede dintr'un sentiment mai bun, și dintr'o procupare mai sinceră de adevăr și mai potrivită prestigiului Universității, de cît aceea care se manifestă prin aprecierile Adevărului și ale Nouei Reviste Române.

Soluția este simplă, dar dacă ea va avea favoarea să fie împărtășită de toți colegii de la Iași ai d-lui A. C. Cuza, în tristă lumină se va pune Universitatea moldovenească !

D. Mate' B. Cantacuzino confundă,— din generozitate pentru d. A. C. Cuza, presupunem,—două lucruri cu totul diferite. Căci un lucru este să atribui *o valoare* cărții „Despre Poporație", și alt lucru, cu totul diferit, este să știi cine este *autorul* cărții „Despre Poporație". Academia Romînă și Senatele Universitare au avut să se pronunțe asupra valoarei cărții, dar nu și asupra drepturilor de autor ale d-lui Cuza, căci acestea nu erau în cauză. Academia și Senatele universitare n'au bănuit măcar că acestea pot fi puse în discuțiune.

D. Cantacuzino crede oare că din momentul ce o autoritate științifică se pronunță asupra valoarei unei cărți, prin aceasta ea tae și discuția asupra acuzațiunilor de plagiat...? Dar atunci, frumoase lucruri s'ar mai petrece ! Traducători din limbi străine, ca acea rusă olandeză, spaniolă, japoneză, adică din limbile cari se cunosc mai puțin la noi ar putea ori și cînd să ajungă profesori universitari, căci ei n'ar avea de cît să traducă operile de valoare scrise în aceste limbi, puțin răspîndite la noi, și apoi să le supună judecății autorității științifice, care le vor recunoaște ca fiind de valoare, negreșit !

Odată opera recunoscută ca fiind de valoare, puțin să importe oari cine este adevăratul ei autor ?

Facem apel la avocatul d-nul Matei Cantacuzino, dacă profesorul d-nul Matei Cantacuzino este prea generos ca el să ne răspundă :

Ar putea dînsul ca avocat, să apere dinaintea unei Curți cu juați pe un client al său acuzat de furt de diamante cu următorul raționament :

„Domnlior juați, clientul meu este „acuzat că a furat aceste diamante ! Citiți însă vă rog raportul expertizai a„supra valoarei diamantelor ! Ce zice „acest raport? El zice, că diamantele sunt „de cea mai mare valoare ! Puteți pune „D-voastra la îndoială justeța aprecierii „expertizei ? Prin urmare clientul meu „este nevinovat !"

Credem că ori cîtă naivitate ar presupune d. Cantacuzino juraților, totuși un asemenea raționament, dînsul ca avocat, nu-l va face vre-odată. Dece dar îl face ca profesor ? Să fie oare cinstea profesorală mai prejos de cinstea avocățească ?

Să nu se supere, prin urmare, d. Matei Cantacuzino, dacă nu ne unim cu soluția d-sale.

Asupra valoarei scrierii „Despre Poporație", publicată sub numele d-lui A. C. Cuza, nu facem nici o afirmare. Este bună sau rea, nu importă. Autoritățile în drept, și-au luat asupra lor răspunderea ,că ar fi bună. Rămîne acum de dovedit dacă cuprinsul acestei cărți este opera d-lui Cuza, sau nu. Pentru producerea acestei din urmă dovezi, nu mai trebue să fie supusă cartea, cu pricina, din nou Academiei, sau Senatelor Universitare pentru a-și da avizul asupra valoarei ei, fiind că plagiatul nu este chestia de idei, ci de fapt. Plagiatul îl poate judeca ori-cine, chiar și un nespecialist în ideile plagiate ; cum și furtul de diamante se poate judeca și de juații cari nu sunt bijutieri de profesie.

Nu urmărim pe d. A. C. Cuza cu nici un fel de ură, — cum pare că însinuiază d Cantacuzino ; dar nici nu putem împinge tembelismul oriental pînă acolo în cît să ne batem joc de cinstea de profesor.

Dacă profesorii universitari de la Iași găsesc o plăcere în situația pe care le-o crează d. C. A. Cuza, nimeni nu are ceva de zis. O lege pentru mîndria profesională nu există.—*C. R. M.*

❑ **AVIS. — Orice anunțuri și abonamente se primesc NUMAI la Tipografia H. Goldner, singura în drept a încasa orice sumă pentru tot ce privește administrația acestui ziar.**

❑ *Neputînd răspunde fiecărui în parte, d. și d-na Mihail, mulțumesc din inimă tuturor celor ce le-au arătat simpatie și mîngîiere cu prilejul marei nenorociri de care au fost loviți.*

— JUDICIARE.— Parchetul a făcut cunoscut primului președinte al tribunalului, că d. dr. I. Goldenstein se află internat într'o casă de sănătate, lîngă Viena, fiind atins de o boală mintală.

S'a instituit un consiliu de familie, care a cerut numirea unui administrator al averei doctorului, reziliarea contractului casei în care domicilia medicul etc., și recomandînd ca administrator pe d. Iosef Zoller,

Tribunalul urma să se pronunțe astăzi, dar procedura nu era împlinită pentru un frate a d-rului din Roman.

— Comerciantul Șapșa Cahane a fost condemnat ieri, în lipsă, la 18 luni închisoare pentru faliment.

— La secția II-a a Curții se judecă astăzi apelul lui N. Climescu, comisar, în Botoșani, condemnat la o lună închisoare pentru abuz de putere.

Curtea i-a redus pedeapsa la o sută lei amendă.

ULTIMA ORA

București 4 Februarie

Alegerea noilor Episcopi

București.—Marele colegiu s'a întrunit azi, pentru alegerea a doi episcopi.

La orele 1 s'a oficiat un serviciu religios la Mitropolie, de către I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, înconjurat de episcopi.

La orele 2, senatorii și deputații s'au întrunit în Palatul Camerei, spre a proceda la alegere.

Prezidează Mitropolitul Pimen.

După ce Mitropolitul Moldovei, rostește cîte-va cuvinte asupra importanței alegerei, se procede la vot.

Votează 217 senatori și deputați.

Voturi exprimate 217.

Voturi albe 6.

Arhiereul Calist Botoșoneanul a întrunit 203 voturi și este proclamat episcop.

Au mai întrunit, Nicodem Bacaonul 7 voturi și Calistrat Bărlădeanul 1 vot.

Se procede apoi la a doua alegere.

Archereul Teodosie Ploeșteanul a în-irunit 165 voturi.

Au mai întrunit : Archereii Melinte Constanțeanu 1 vot, Nicodem Munteanu 6 voturi și Calist Bîrlădeanu 6 voturi.

Mitropolitul Moldovei, proclamă pe Archiereul Teodosie Ploeșteanu, ca Episcop de Roman.

Notițe biografice :

Calist Botoșăneanul s'a născut la 1 Octombrie 1860, din părinții Dinu Ialomițeanul și soția sa Tinca.

In 1874 a absolvit cursul primar iar în 1879 seminarul central inferior.

In 1882 a fost numit diacon la biserica Sfinții din București.

După ce în 1885 a terminat clasele superioare ale seminarului, a urmat facultatea de teologie.

La 1891 a fost hirotonisit preot la biserica Delea nouă de către regretatul Mitropolit Iosif Gheorghian.

A fost apoi numit profesor la liceul sf. Sava. In 1895 i s'a încredințat conducerea societății preoțești *Ajutorul*, în fruntea căreia se găsește și azi.

In 1889 a fost rădicat la rangul de Archiereu.

*

Teodosie Ploeșteanul s'a născut în 1850 la Sascut, în județul Putna.

A urmat seminarul din Iași.

La 1871 a fost numit diacon la Roman, unde a stat 9 ani. La 1889 a plecat în Grecia, unde și-a complectat studiile.

La 1899 a fost înalțat la rangul de arhimandrit de scaun.

A fost un timp egumen la biserica sf. Spiridon din Iași, de unde în 1902 a fost mutat în aceiași calitate la Roman.

La 16 Mai 1909, a fost rădicat la rangul de arhiereu, cu numele de Ploeșteanul, în locul lui Nifon, care fusese ales episcop al Dunărei de jos.

Chestia Tramvaiului

București.—In „Adevărul" a apărut o convorbire cu un actual ministru, care a declarat, că guvernul va aplica legea tramvaiului, ori care ar fi decizia acționarilor.

Eliminarea unor elevi romîni

Budapesta.—Din Oradia Mare se comunică faptul, că episcopul a aprobat eliminarea celor 10 elevi romîni, de la seminarul central.

Mari inundații
230 case distruse

Zatmar. — Innundațiile cauzează pagube considerabile. Valurile tîrăsc case și arbori. In drumul lor dărîmă toate podurile. In satul Panyola 230 case au fost distruse și tîrîte de valuri.

Energicul protest al fostului episcop de Roman

Episcopul Saferim la Rege

București.—I. P. S. S. Saferim, nedrepățitul fost episcop de Roman, a înaintat azi, Mitropolitului Moldovei, un energic protest prin care i cere să nu procedeze și să nu orînduiască la alegerea unui episcop de Roman de oare ce se consideră încă ca episcop de Roman, pentru care are arhiereasca vrednicie și prin urmare locul nu e vacant.

I. P. S. S, Saferim a cerut și obținut o audiență la rege, care a fost fixată pentru azi.

Fostul episcop va prezenta suveranului un memoriu documentat.

Chestia Tramvaiului la Tribunalul Comercial

București.—La Tribunalul comercial, a venit azi procesul Tramvaiului cu privire la misele sociale.

D. Avocat Rosenthal în numele Primăriei, a cerut amînarea procesului după 12 Februarie, căci rămîne a se aștepta rezultatul convocărei acționarilor în virtutea nouei legi.

D. Nacu, din partea acționarilor, nu s'au opus la amînarea procesului în continuare, de oare ce lipsea d. Danielopol, care are a răspunde d-lui Rosental.

Tribunalul amînat continuarea desbaterilor pentru 25 Februarie.

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE

Dr. med. I. Nimereanu

— *Iași Str. Banu No. 1* **(colț cu strada Lăpușneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria ; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc,) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

Doamnelor,

Voiți să înfrumesețați corpul dv. ?

Doriți să aveți o ținută dreaptă, un mers grațios și leger, atît de admirate de d-nele Parisiene ?

Atunci cumparați **corsete** *numai la*

CUNOSCUTUL MAGAZIN

La ‚PARADIS'

Care e și bine asortat în manufactură, galanterie și furnituri de croitorie.

Deci, onor. clientelă, nu uitați „Paradisul" să vizitați.

Cu stimă
„LA PARADIS"
vis-à-vis Ad-ția Financiară

VIZITAȚI MAGAZINUL
de
BIJOUTERIE ȘI CEASORNICĂRIE

LAZAR IOSEF

din piața CUZA-VODĂ

în casele marelui otel Continental.

Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, brațari, broșe, lanțuri, etc. cu prețurile cele mai modeste.

Mare asortiment de diferite tacâmuri în argintării veritabile, precum și cele mai noi fanteziuri în imitațiune.

Cel mai frumos asortiment de Mărțișoare franceze

Se caută un practicant de tipografie, care știe a lucra bine la zaț și Tiegeldruck-Presse. Se plătește bine.

A se adresa la *Librăria Meierovici*, Podul-Iloaei.

Administrator de moșie

După o practică îndelungată, cunoscînd bine agricultura și gospodăria, caut loc, de preferat moșii cu intinderi mari.

A se adresa la ziar sub adresa *Agricultor.*

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan 11—Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fiecare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbranntwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diara" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bărci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboauri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă

Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b. Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

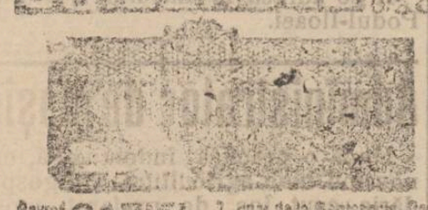

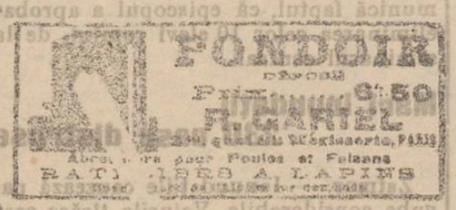

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înseriţe la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" strada Primăriei No 17.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale şi Accesorii

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mărţişor — Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, Str. Gr. Ferarei 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX — No 1511 — Marţi 7 Februarie 1912

De trei ori condemnat

Am văzut-o şi pe aceasta. Guvernul Măriei Sale a ajuns în halul ne mai pomenit de a primi ghionturi din toate părţile.

De sus, de la Măria Sa, i s'au dat trei comunicate, cari au adus zăpăciala în rîndurile miniştrilor şi a parlamentului. Membrii din majoritate, în aplauzele mamelucilor au vestejit vorbele Măriei Sale ca nepotrivite partidului conservator. In Senat membri marcanţi ai majorităţei şi oameni de *fanion* au fost apostrofaţi de însuşi d. P. P. Carp pentru a face să se voteze o lege personal îndreptată contra fraţilor Brătianu, scoborînd astfel demnitatea şefului guvernului, la acea de şef de coterie politică.

La mijloc, justiţia ţării a pus pecetea juridică asupra actului parlamentar al legei d-lui Marghiloman în chestia tramvaelor. Pentru întâia oară în ţara Romînească, justiţia ţării s'a pronunţat însuşi asupra intenţi lor legiuitorului în făurirea unei legi, intervenite în cursul judecărei unui proces. Actul nesocotit al ministrului de interne, admis de întreg guvernul, primit cu unanime aplauze de majorităţile mamelucilor din parlament, votat cu iuţeala fulgerului, promulgat cu extorcarea voinţei Suveranului, a primit astăzi palma justiţiei şi a făcut-o să rămie ineficace tocmai în ceia-ce guvernul a voit să schimbe, adică bazele întocmirii statutelor tramvaelor.

Opera judecătorilor, cari au judecat pricina, e sumară şi asanatoare. Se va pildui şi la noi în ţară că legiuitorul în făurirea unei legi trebue să aibă cele mai curate şi senine intenţii. Dacă legea, care e un pact social, e viciată prin intenţii meschine, ori de a stînjeni pe adversar, ori de a surpa o întreprindere, ori de a înlesni un gheşeft, negreşit că atunci judecătorul e pus în situaţia de a judeca strîmb pe temeiul unei legi nedrepte şi false.

Guvernul nu mai poate reface procesul, nu mai poate înainta cu legea lui. Scopul se l'a urmărit de a forma o nouă societate a căzut; termenul de 12 Februaria pentru convocarea acţionarilor la subscriere cade de la sine şi dacă ministrul de interne n'are pic de demnitate şi cu el guvernul ar trebui să se demită, nefiind demni de a mai dirigui interesele ţării.

Jos, guvernul a primit două zdravene lovituri de neconsiderare din partea alegătorilor. La Suceava şi la Mehedinţi candidaţii guvernului au fost respinşi de alegători, de şi îmbele opoziţii nu au luat parte la vot. Partidul *treimei* a rămas guvernul *treimei*. De unde la cele 8 alegeri parţiale guvernul n'a putut căra de cît 37 la sută din alegători cu cari şi-a ales candidaţii săi, iar marea majoritate a alegătorilor a rămas acasă, ori siliţi fiind şi-au anulat votul, astăzi la alegerile parţiale din Suceava, din Mehedinţi, candidaţii independenţi au majorat pe candidaţii guvernului, dovedindu se prin aceasta că nici încrederea naţiunii nu o mai are guvernul.

Bancrută sus; bancruta jos.

Şi cu toate acestea vadeaoa nu s'a împlinit; guvernul se crede în drept să mai rămie, ca să facă cu deasila fericirea ţării.

Cu fie-care zi ce trece lumea devine mai curioasă, mai nervoasă, întrebîndu-se: pînă cînd această lipsă de bun simţ? Pînă cînd această batae de joc din partea celor de sus? Pînă cînd în sfîrşit va ţinea acest guvern de irozi, cari au sămănat în ţară vînt şi culeg furtună?

Dăinuirea acestui guvern la cîrma ţării e cea mai mare pedeapsă ce se poate da unui şef de partid ca d. Carp Cînd haiducul Codreanu, după ce a făptuit toate relele la drumul mare, a venit singur la domnie cerînd să fie omorît, Voevodul fanariot departe de a-i asculta ruga a hotărît să-i dea drumul, căci a trăi era pentru Codreanu cel mai mare chin.

Măria Sa să ţină la cîrmă pe d. Carp cu ai săi. Guvernul Măriei Sale va suporta cel mai mare chin al guvernării, legiferînd prost, administrînd prost şi pierzînd cel mai mic credit ce ar fi putut avea la ţară, în cazul cînd n'ar fi fost lăsat să guverneze.

Dle Carp, du o strună înainte. Nu căta că Vodă nu te vrea aşa cum este; nu căta că justiţia ţării te condamnă; nu căta că ţara îţi dă blende. D-ta eşti garda de la Waterloo; nu trebue să te predai învins nici ca cum, spre cinstea boerimei în numele căreia ai venit şi în numele căreia te-ai cocoţat la putere.

Gh. Ghibănescu.

Contele Aehrenthal

Alois Lexa conte d'Aehrenthal, ministru de externe al Austriei, care a murit sîmbătă seara — şi a sleit puterite în serviciul monarchiei austro-Ungare. Vara trecută, întors din vilegiatura de la Semmering, el ceru Impăratului să i primească demisia, fiind bolnav.

Demisia i-a fost primită, însă, chiar alaltăieri, cînd Aehrenthal se afla între viaţă şi moarte, în luptă cu vremea şi cu cordul slăbit.

Zdrobit de boală, cu puteri diminuate el a continuat, totuşi, să muncească pînă aproape de sfîrşit, pentru idealul pe care l'a stăpînit în lunga sa carieră diplomatică, pentru idealul care l'a urmărit tot timpul cît a fost ministru: pacea.

Acest ideal, el l'a transmis şi unui alt mare diplomat, contelui Leopold Bertchtold, pe care l'a iniţiat în planuri şi gînduri — recomandîndu-l şi Coroanei ca singurul chemat să continue opera păcii.

Cînd agonia dădu să împrejmuie patul cancelarului muribund, el primi o scrisoare autografă a Impăratului, scrisoare de al cărei cuprins Aehrenthal putu încă lua cunoştinţă — că i se primeşte demisia, numindu-se ca ministru de externe pe recomandatul seu, contele Bertchtold, unul din cei mai buni diplomaţi şi din cei mai mari latifundiari ai Austriei.

Austria va păstra în cele mai bune amintiri pe marele ei diplomat, care a ştiut să menţie pacea, fiind totuşi o fire foarte entuziastă pentru războiu, cînd în joc erau interesele ţării sale, cum a fost cazul cu Bosnia şi Herzegovina.

Şi România are motiv să regrete moartea lui Aehrental, care, ca fost ministru al Austriei, în Bucureşti, ştiuse să-şi facă multe simpatii, pe cari le-a cultivat şi după reîntoarcerea sa din Petersburg la Viena — fără a ne fi făcut vre-un serviciu, care să fi fost un deserviciu pentru Austro-Ungaria.

O imposibilitate reală

„Guvernul nu poate să cadă". Soluţia aceaste simpilistă o dă ziarul d-lui Marghiloman — deci nu face parale.

Epoca **nu înţelege pe ce motiv ar putea să cadă guvernul. Enumără toate motivele sănătoase, pe cari ar trebui să cadă. der le consideră ca foarte şubrede.**

Să cadă pe motivul că un ministru şi-a permis să critice Banca Naţională? Nu — răspunde *Epoca*, **da spune toată lumea.**

Nicăiri un ministru nu şi-ar fi permis să critice prima instituţie de credit a ţării sale, cum a făcuto-o d. Filipescu. Şi dacă ar fi făcut-o — trebula sau să se retragă imediat privilegiul acelei instituţii, — sau să se retragă guvernul.

Să cadă guvernul, întreabă *Epoca*, **fiind-că opoziţia s'a retras din Parlament? Răspundem şi noi: nu. Dar cînd s'a dovedit că opoziţia n'a făcut un joc copilăresc cînd s'a retras, că în adevăr s'a retras pe motivul, că guvernul s'a făcut vinovat de acte contra Constituţiei — ar fi foarte simplu, foarte natural, ca retragerea opoziţiei să fie urmată de retragerea guvernului.**

Să cadă guvernul — întreabă într'un ultim argument ziarul carpist — fiind-că doi judecători de la tribunal au spus că legea este anti constituţională?

Guvernul a pus, în incident, întrebare tribunalului, dacă legea este sau nu constituţională. Incidentul de suspendare a fost ridicat de ministerul de interne — şi dacă a primit răspuns rău — ar fi drept să se retragă.

Guvernul spune că tribunalul s'a făcut vinovat de „desordine în stat", va spune la fel şi cînd Curtea va consfinţi hotărîrea, sau dacă nu o va consfinţi va fi dovadă pentru guvern, că legea Marghiloman este constituţională.

Guvernul umblă, deci, după o hotărîre judecătorească, dar cu o condiţie: ca să-i fie favorabilă. Guvernul ar jubila dacă ar obţine o hotărîre faborabilă — atunci de ce n'ar trage consecinţele unei ieşiri rele a procesului?

Dacă, totuşi, guvernul n'are cum să cadă d. Take Ionescu n'are cum să vie la putere, argumentează, în chip suprem, ziarul carpist. Şi n'are cum să vie „fiind-că minunea unui minister conservator al partidului liberal, este exclusă chiar şi în ţara minunilor — care este Romînia".

Dar minunea aceasta există de 13 luni şi este pe moarte de 12 luni: este ministerul Carp. A ştiut'o, din capul locului, toată lumea — pînă ce autorul minunei anemice, şefui partidului liberal, cuprins de mustrări de cuget, s'a spovedit şi în faţa Coroanei şi în faţa cetăţenilor, exprimindu-şi regretul pentru deserviciul ce-l făcuse, din calcul greşit, ţării sale.

Domnul Carp îl face pe paraliticul politic cam aproape de cînd face politică. N'a putut sta în opoziţie fără de girul altora şi ca să vie la putere, după 15 ani de opoziţie cerşită a dispus de aşa minim credit la Palat, că a trebuit să se prindă garant pentru el — partidul liberal.

Acum i se pare d-lui Carp că a capatat picioare şi are halucinaţia că sunt şchiopi toţi acei cu picioare sănătoase.

UN URIAŞ

In marea sa admiraţie pentru d. Carp, „Epoca", după ce şi-a secat izvorul calificativelor hiperbolice, declară că şeful guvernului este *„un uriaş al politicei romîne.*

De obiceiu, istoria giganţilor nu ocupă tocmai paginile cele mai aurite în cartea neamurilor, şi dacă chiar faimosul Goliat, uriaş şi el, a păţit'o cu David, încă de acum 5000 de ani, astăzi, cînd epoca legendelor s'a dus, cu atît mai mult riscă, tot ce e prea giligan, să iasă din sfera normală a vieţii publice.

E lucru rar, în adevăr, un Goliat în politica romînă, pe scaunul de prim-ministru mai ales, pe cîtă vreme ştiut este că asemenea rare şi preţioase specimene de indivizi, abia dacă se mai găsesc pentru a fi expuse curiozităţii muritorilor prin baracele din cîmpul Teilor, în timpul bilciului anual al moşilor.

Mărturisim, de alt-fel, că în materie de uriaşi, noi ceştia alţi mărunţei, şi cari suntem deprinşi cu proporţiile regulate ale oamenilor şi ale lucrurilor, împărtăşim în totul aprecierile spiritului Fontenelle, care vorbind despre uriaşii politici, spunea că aceştia îi fac efectul unor case cu şase etaje, întru cît capul gigantelui, ca şi mansarda casei, sunt în totdeauna cele mai prost medaliate.

Uriaş d. Carp, o fi, nu tăgăduim, dar numai în telul său. Aşa de pildă, şeful junimiştilor ţine ca lungime recordul anilor petrecuţi în opoziţie. Sub acest raport este un uriaş, Se mai justifică, iarăşi calificativul pe care *Epoca* îl dă domnului Carp, dacă nu cumva organul junimist a vrut să facă aluzie la grandomania preşedintelui de consiliu. Este, fireşte, faptă de gigante politic — cînd nu'i de nebun — să pretinzi că ai învins Coroana şi'ai biruit naţiunea. Tot din apucături de uriaş mai sînt şi credinţele d-lui Carp, care 'şi închipue că ori ce faptă mare s'a făcut în ţara aceasta este opera d-sale... din opoziţie.

Cu aceste rezerve, epitetul pe care *Epoca* îl conferă primului ministru îşi are rostul său, iar reclama pe care o face în jurul acestui extra-ordinar fenomen rămîne atunci o chestie de tarabă în contra căreia nimic nu e de zis.

„Le beau geste du şer"

In noaptea de 4 Februarie. Intre a reîntra în negura vremii amintirea zilei cuviosului Izidor Pelusiotul şi a veni ziua lăsatului de sec de Paşti, adică în toiul luptei d'între iarnă cu primăvara — se petrecea, cu puterea avîntului ce-l dă tinereţea, la un bal studenţesc, în Iaşi.

In sunetul valsurilor perechi de tineri înaintau, dansînd, pe luciul parchetului — şi ce este un frumos acord de vals pentru anii tineri ai vieţii — cu cît profund regret ne dăm seamă, noi cestialalţi, că nu mai putem gusta din frumosul acesta.

Leher, Fall şi Strauss, colaborau, fără să ştie, la antrenul balului, cînd de-o dată, cum ar fulgera din senin, muzica şi dănţuitorii fură întrerupţi de un strigăt enorm: „cîntaţi un marş, cîntaţi un marş".

Şi în mijlocul sălii apăru, nu doar ca un deus ex machina, dar ca din cutie, elegant ca Le Bargy, zimbitor ca un popă catolic, decorat ca un biruitor — apăru şerul Greciano, reprezintantul Regelui, reprezintatul preşedintelui Camerei, omul reprezentabil şi reprezentantiv,

„Marşul, cîntaţi marşul? Nu doar al lui Napoleon — el a fost învins; nici al lui Boulanger, nici al lui Chopin, ci marşul gladiatorilor.

Şerul rămase în mijlocul sălii, în mijlocul entuziasmului şi în mijlocul marşului, cum a rămas, în Cameră, cînd l'au ales preşedinte al comisiei delegaţilor pentru studiarea Contenciosului — în ilustră colaborare cu jurisconsultul Scorţescu: şerul a ramas încîntat — dar mut.

Şi atunci, ca să se afirme, totuşi, ca să se arăte şi să arăte ce poate, şerul făcu un gest un gest spontan, Frizzo-Frigolesc, elegant, emerveillant: scoase o notă de a Băncii Naţionale — cea mai vastă escrocherie a secolului — şi predînd'o unui student, o însoţi de următoarele cuvinte bine simţite — pe cari urmaşii noştri le vor citi odată gravate în bronz: nu era nimeni la intrare cînd am venit. Primiţi, vă rog, 100 lei — întrarea. Ovaţiuni entusiaste şi strigăte" bis, bis; împrejmuiră ultimele cuvinte ale oratorului.

Apoi şerul, cu aceeaşi fenomenală eleganţă cu care întrase, bine-voi să părăsească sala în care se făcuse autorul fenomenalului „beau geste", plătind intrarea în gura mare şi în favor de public.

OAMENI ŞI LUCRURI

Persistare diabolicum...

O foaie naţionalistă — imitînd de sigur întru aceasta stilul altor foi de aceiaşi nuanţă — aplică mereu epitetul de „calomniator" autorului de-apururi memorabilei şi merituoasei lucrări „O ruşine universitară."

Sunt lucruri prea cunoscute, ca să mai stăruim asupra lor. Sunt, cum se zice în termeni consacraţi „lucruri judecate" şi prin urmare consfinţite. S'ar crede că odată rostite sub forma unui verdict, nimeni nu se poate încumeta nici să se atingă de ele, nici să se rostească în potriva lor. S'ar crede, — dar nu e aşa.

Curtea cu juraţi achită pe cel pîrît de acuzarea calomniei. Curtea de casaţie — într'un proces direct în corelaţiune cu celălalt — osîndeşte definitiv pe un personagiu care a calomniat pe autorul cărţii memorabile. Şi cu toate aceste vedeţi ciudăţenia: el, cel achitat la juraţi; el, cel triumfător la Casaţie, rămîne pentru anumite foi cu epitetul de „calomniator"!

Negreşit, există o sancţiune în potriva excesului de limbagiu şi foarte lesne i-ar veni ca, pe baza celor două verdicte favorabile, să tragă la răspundere pe acei cari persistă, absolut fără drept şi fără motiv, să i aplice epitetul cu desăvîrşire strîmb şi calomnios Dară nu tot omul e dispus a se ţinea veşnic de procese după modelul unui cunoscut procesoman universitar, — cunoscut tocmai pentru că e *unul* în această ţeară, unul şi inimitabil..

Dar ne 'ntrebăm: o nouă condamnare a ziarelor care abuzează de un atare cuvînt grav ar fi oare sancţiunea absolută, definitivă?

...Ceteam zilele aceste detalii despre o afacere pe care — nu e aşa? — toată lumea o crede complect uitată: afacerea Dreyfus.

Un ziar naţionalist „L'action française" continuînd a aplica maiorului, epitetul de „trădător", acesta s'a adresat justiţiei, obţinînd, în toate instanţele, o sentinţă cari obligă ziarul să publice în fruntea primei pagine propria sa condamnare, — adică o dezminţire oficială că Dreyfus poate încă fi numit „trădător", — plus daunele acordate.

Ziarul publică sentinţa, însă... se încăpăţinează a numi pe Dreyfus... trădător, în chiar notiţa care însoţeşte publicarea osîndei. De aci un nou proces — care va fi urmat de o nouă condamnare. Şi aşa mai departe.

Filosofia lucrului?

...E că nici macar în atari penibile împrejurări libertatea presei nu trebuie îngrădită. Ci să avem încredere în puterea supremă a adevărului care triumfă prin el însu-şi mai presus de artificiile şi meschinăriile ce-i se pun în cale. Lumea a făcut destul progres, ca să poată discerne ce este drept de ce este insinuare; ce e fapt, — de ce este născocire şi clevetire. Iar îndărătnicia care se învîrte într'un cerc viţios, adevereşte numai zicala străvechilor latini că „persistarea e diabolica" — dar fără urmări şi fără primejdie.

...Caravana trece!

Bodion

P. S. Disperatul. Prin ziar nu se poate. Arataţi cum vi se poate scrie prin poştă.

CARAGIALE*)

După cum vedeţi alteţe Regale, Doamnele mele şi Domnii mei, Noul Cerc Literar şi Artistic al noului nostru teatru vrea să sărbătorească pe vechiul literat şi artist, pe vechiul om de teatru care este d. Caragiale.

Este o onoare pe care cercul şi teatrul acesta şi-o face; este o onoare pe care prezenţa domniilor voastre aci îi îngădue să şi-o facă; este o onoare pe care i-o desăvîrşeşte graţioasa bunăvoinţă cu care Alteţa sa Regală Principesa Moştenitoare a acordat înaltul Său patronagiu sincerei şi tinereştei noastre porniri de admiraţie către un maestru al literaturei şi al teatrului romînesc.

Din această onoare, mulţumită d-lui Diamandy, preşedintele cercului nostru şi d-lui Sipsom, directorul teatrului nostru, o parte s'a resfrînt şi asupra mea — „amicul şi colaboratorul" amîndorora. Mă grăbesc să precizez, totuşi, că oficialitatea ce s'a dat scurtei mele cuvîntări nu se poate datori calităţilor de scriitor şi vorbitor — pe care nu le am — ci iubirei ce port pentru tot ce e scenă.

Şi eu cred că cine iubeşte teatrul romînesc şi scena romînească, nu se poate să nu iubească pe acela care cel din tăiu, a dat acestui teatru şi acestei scene viaţă adevărată, viaţă aceia în care rîdem şi plîngem cu toţii — public şi actori. Şi cine iubeşte teatrul şi scena romînească nu se poate să nu iubească pe acela care cel d'întâiu, a ridicat acest teatru şi această scenă la înălţimea unei şcoale, unei şcoale de moravuri, în care ridiculul să se sinucidă, în care „poza" să se batjocorească prin ea însa-şi. Şi cine nu iubeşt pe d. Caragiale şi vrea să vorbească despre d nia sa, trebue să fie de mult prieten cu adevărul, să fie intim cu sinceritatea să ştie că nu-i sunt îngăduite vorbele mari şi frazele sunătoare.

De partea mea, sarcina mie cu mult mai uşurată. Neavînd nici cădere nici putere să fac cine ştie ce savantă analiză critică a operei d lui Caragiale; avînd marele noroc de a vorbi alături cu atîţia scriitori de seamă, cari vor aduce maestrului sărbătorit delicatul prinos al sufletului şi inspiraţiei lor, aşi putea fi mai de 'nsinte încredinţat că bunavoinţa domniilor voastre îmi va permite să relevez un... neadevăr ce se colportă cu o condamnabilă stăruinţă, de cînd se vorbeşte de aniversarea aceasta a d-lui Carsgiale.

Se sice că d Caragiale ar fi împlinit zilele acestea şaizeci de ani. Din punctul de vedere al stărei civile este exact — probabil — ca d. Caragiale — care n'a desminţit lucrul în public — să fi împlinit şaizeci de ani de viaţă. Foarte frumos lucru — ca tot ce-a făcut d. Caragiale de alffel — şi foarte

*) Cuvînt rostit la Festivalul organizat de Teatrul «Comoedia din Capitală în ziua de 29 Ianurie 1912.

CURA — Cea mai raţionată de **UNT DE PEŞTE** pentru ADULŢI şi COPII —
e numai acea cu:
UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**
Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai multe distincţiuni.
Unt de Peşte iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei. inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.
Unt de Peşte iodoferat cu fosfor e un medica ment special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a stadiului pubertăţei.
Costul unei sticle de jumătate kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.
Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *furniz orul Curţei Regale* **Iaşi.**
Pentru Bucureşti: la Drogueria *I. Zaharia,* Str. L pscani No. 35.
Pentru Craiova: la Farmacia *Ed. Konteschweller.*
Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

firesc şi pe faţă — aşa cum îi place d-lui Caragiale să vorbească şi să-i se vorbească — îi spunem: Şi cei mulţi înainte!

Se afirmă însă cu o neertată uşurinţă că maestrul Caragiale a împlinit *numai* şaizeci de ani. Eu protestez — şi am motive să cred că pînă în cele din urmă veţi protesta şi domniile voastre — în contra acestei false ştiri de gazetă.

Cum? D. Caragiale, aşa cum îl avem noi cum îl avem cu toţii în rafturile bibliotecelor noastre, a împlinit „numai şaizeci de ani? Cum? D. Caragiale pe care-l sărbătoreşte azi întreaga viaţă romînească, reprezintă numai şaizeci de ani din această viaţă? Nu. E o eroare — de calcul, dacă vreţi — dar e eroare şi avem documente cu cari să desminţim categoric această afirmaţiune.

Cîte-va, dintr'o întreagă colecţie:

Cine a scris pe *Conul Leonidu faţă cu reacţiunea?*

D. Caragiale. A cui sunt Conul Leonida şi Coana Eftimiţa? Ai d-lui Caragiale. Dar Conul Leonida şi Coana Eftimţa trăiseră, Doamnele mele şi Domnii mei cu cîţiva zeci de ani înainte ca d. Caragiale, să'i fi surprins într'o noapte îngroziţi de teama „revoluţiei"; dar Conul Leonida şi Coana Eftimiţa au să fie, de sigur surprinşi, peste zeci de ani de-aci nainte, în neglijeu citind la gazetă: „Reacţiunea a prins iar la limbă. Ca un strigoiu în întuneric, ea stă la pîndă ascuţindu-şi ghiarele şi aşteptînd momentul oportun pentru poftele ei antinaţionale...!" Şi cînd Conul Leonida şi Coana Eftimiţa ai d-lui Caragiale împlinesc cu o clipă din viaţa lor, atîţia zeci de ani din viaţa noastră specific românească, se poate spune despre d. Caragiale că a „împlinit" numai şaizeci de ani din această viaţă? E o eroare.

Cine-a scris „O noapte furtunoasă? Dl. Caragiale. Ai cui e Rică Venturiano, a cui e Veta, consoarta lui Jupîn Dumitrache? Ai d-lui Caragiale. Dar toate aceste capo-d'opere de ilustraţiuni ale vieţei noastre specific romîneşti, cu zeci de ani înainte de a fi ale d-lui Caragiale au fost ai noştri şi vor fi ai noştri peste zeci de ani de aci înainte. Au fost şi vor fi atîta vreme cît Venturienii vor declama la genunchii Vetelor... „nu, ori ce s'ar zice şi ori ce s'ar face, eu voiu susţinea sus şi tare, că tu eşti aurora care deschide bolta instelată într'o adoraţie poetică, plină de... Şi atîta vreme cît viaţa acestui substrat social specific bucureştenesc va dăinui la barierele Capitalei, cu trivialul, cu umorul, cu personalitatea lui, ne va fi îngăduit să credem că, atunci cînd se afirmă că d. Caragiale a „împlinit" numai şaizeci de ani din această viaţă, e o eroare.

Dar d. Caragiale a dat mult mai mult de şaizeci de ani de viaţă lui Agamemnon Dandanache, lui Zaharia Trahanache. D. Caragiale a dat veşnic lui Nae Caţavencu şi lui Ghiţă Pristanda; d. Caragiale a prins din veşnicie tulburea atmosferă electorală romînească, veşnica peroraţie concludentă a convingerilor electoral-cetăţeneşti şi cînd Farfurizii, ca al d-sale au strigat „la 34, la 54, la 64, la 74, la 84, la 94" după cum strigă la 912 şi vor striga la 994... „Ori să se revizuiască, primesc! dar să nu se schimbe nimic; ori să nu se revizuiască, primesc! dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, şi anume în punctele... esenţiale..."—credem că afirmarea că d. Caragiale a „împlinit" cu neasemănatul d-sale dar de observaţie de chintesenţiare, de reducere la principiu, numai şaizeci de ani din aceste vieţi, e o eroare.

Şi mi-aşi putea spori la infinit documentarea, pentru că opera d lui Caragiale nu este de cît viaţă, viaţa nu numai şaizeci de ani ci etern adevărată, viaţa aceea care dă suflu, care dă palpit, care dă culoarea operei de artă; pentru că opera d-lui Caragiale e viaţa d-niei sale şi opera şi viaţa aceasta dau cea mai categorică desminţire ori cărui act de stare civilă.

Şi apoi: cine a văzut în ultimul timp pe d. Caragiale, ar putea veni aci să afirme că a văzut un om de şaizeci de ani, un om bătrîn, pe care să-l mulţumească amintirile?

Ar putea acela să afirme că n'a avut dinaintea lui aceiaşi ochi iscoditori în cele mai tainice cute ale sufletelor şi vieţelor, aceiaşi faţă întristată par'că, de uriciunile şi josniciile descoperite într'însele, aceiaşi umbră de surîs sub vîrful mustăţilor în faţa superficialităţii, în faţa îngîmfării, în faia pedantismului, în faţa prostiei? Şi am putea noi crede că ochii aceia n'au să scînteeze mereu, că surîsul acela n'are să ardă mereu, atîta timp cît superficialitatea, îngîmfarea pedantismul şi prostia vor sta în faţa ochilor acelora, surîsului aceluia?

Ce păcat că d. Caragiale nu e aci să-l felicităm cu toţii că a rămas tînăr la şaizeci de ani, să-i mulţumim că ni i-a dat nouă pe cei mai buni din aceşti şaizeci de ani ai d sale şi să-l rugăm frumos să ne mai dea mulţi de aci înainte, să nu ne uite în depărtările în cari se află, căci din prisosul tinereţei d-sale noi ne alcătuim viaţa întreagă de tinereţă, şi să-i strigăm cu toţii: „Să ne trăeşti, maestre"!

Mîhnirea noastră are însă o mîngăiere, o mîngăiere pe care ne-a dat-o tot d. Caragiale. D-sa stă la Berlin, se poate. Între Berlin şi Bucureşti există însă nn tren expres care i poate transmite în ori ce cantitate urările noastre, şi care avînd pe tăbliţa ce-i indică direcţia: „Berlin—Bucarest, via Mizil", nu se poate să-i nu-i amintească mereu de patria aceea, căreia i-a imortalizat iot ce e Mizil într'insa.

A. Alexandrescu Dorna.

22 Ian. 1912

Litere-Ştiinţe-Arte

Stilul lor.—O foae săptămînală apărută în localitate de foarte puţin timp iea în apărare pe... maestrul Caragiale în contra „Opiniei".

„Fereşte-mă de amici—de acest soiu" va zice maestrul, fără doară.

Şi „apărîndu-l" în contra noastră comit frăzoaie de calibrul acesta:

„De aceea s'au aruncat acum disperaţi, agaţîndu-se de reputaţia reală a maestrului Caragiale, în speranţă că prin autoritatea numelui lui de care abuzează, vor scapa din strîmtoarea în care asudă ieşindu-le ochii".

Oferim nn premiu pentru descifrarea frazei şi pentru o reuşită analiză gramaticală ori sintactică a părţii din urmă, care aminteşte celebrele producţiuni ale unor tipuri caragialiane din „Congresul cooperativ romîn" şi alte Miticisme... „Asudă ieşindu-le ochii..." Stil clasic de Mitică.

In loc să *născocească* — plagiind pe „maestrul" lor—pe seama noastră fraze ca acele cu vaporul nu ştim cării zeiţe —să înveţe gramatica. La universitate s'au ţinut de alte comedii.

*

D. Dumitru C. Moruzi, autorul frumosul roman *„Instrăinaţii"*, a scris un nou roman: *„Pribegi în ţară răpită"*, în care prezintă societatea şi poporul basarabian în luptă cu tendinţele de rusificare ale stăpînitorilor.

In acest roman autorul a pus foarte multe din împrejurările pe care le-a trăit el singur şt din împrejurările propriei lui familii. O foarte mare diversitate de scene, de fapte şi de tipuri de la descrierea alaiului şi a curţii imperiale din Petersburg pînă la holera în satul Ciripcău, de la peripeţiile răsboiului din Crimeea pînă la răsboiul sîrbo-bulgar, de la frumoasa şi nobila înfăţişare de gentilom a Prinţului Mavrocosta pînă la aceia a nevrednicului său fiu Andrei şi a demnei lui soţii Olga şi a putregiunii de moravuri a unei părţi a societăţii, pînă la tipul evreului, a grecului nestor, al armeanului.,. toate acestea fac romanul interesant şi atrăgător.

*

Am înregistrat în numărul trecut numirea ca profesoară la universitatea din Berlin a doamnei Lydia Kempner. Sunt şi alte numiri nuoi la universităţi germane, făcute în persoana unor femei savante.

La universitatea din Leipzig, a fost numită în postul de profesor agregat de fizică, d ra Gertruda Jeanne Wocker, doctor în filosofie de la Universitatea federală din Berna.

E pentru întăia dată cînd în Germania se numeşte o femeie la Universitate.

Anul trecut contesa Van de Landernaden, primi titlul de profesor la universitatea din Bonn, însă autorităţile prusiane se opuseră la numirea ei, de profesor de zoologie.

D-ra Wocker e de origină elveţiană, are 33 ani.

*

Foarte interesante şi instructive sunt în No. 3 din „Viitorul Romîncelor", biografiile ilustrate ale celor două docente de la universitatea din Iaşi—facultatea de medicină şi de ştiinţi.

*

STRUNA ZILEI

PRIMAVARA ŞI UNION-BAU...
—imn—

In revistele noastre au apărut primele ode către primavară.

Vine albastrul Marte? Vie!
Şi în raza lui tresară
Pomii, violetele...
Dor de tine mi-e şi mie —
Şi te aştept, o primavară
Să-mi dezgheţi... closetele.

DIN BRĂILA

Din Port.—Transacţiunile în portul nostru, din cauza Dunărei îngheţate, sunt lipsite cu desăvîrşire de o activitate mai mare şi care să dea loc la o mişcare vie portului nostru. Dunărea, care e navigabilă de la Tulcea pînă la Sulina, a înlesnit cîtorva şlepuri să facă voiaj pe această linie. In curînd dacă timpul se va mai menţine în starea normală de astăzi vom avea în curînd putinţa de a înregistra noi contracţiări făcute pentru viitoarea companie agricolă precum şi urcarea navlurilor. De altfel desgheţu Dunărei pe toată linia e aşteptat cu un viu interes, nu numai de comercianţii noştri, dar chiar şi de lumea muncitoare care de cîte-va luni a stat ca şi amorţită.

*

Preţul cerealelor.—Se ştie că, în urma grevei din Argentina, din partea celor de la căile ferate, preţurile la mai toate articolele erau ridicate. De două zile însă această grevă încetînd, toate ştirile ce ne sosesc din Argentina aduc mari scăderi în preţuri, astfel că toate transacţiunile în perspectivă sunt pentru un moment foarte calme şi aceasta mai mult datorită încetărei grevei, care va înlocui transportul şi chiar acoperirea pieţelor străine. Recolta porumbului din Argentina este foarte bună dar aceasta nu va împiedeca nimic la scăderea actualelor preţuri întru cît recolta nu va putea fi exportată de cît în lunile Iunie—Iulie.

Agricole.—In judeţul nostru recoltele sunt în condiţiuni excelente, zăpada şi ploite din ultimul timp care au căzut în întreg judeţul sunt cea mai bună garanţie pentru agricultorii noştri că recolta din anul acesta va fi foarte abondentă şi de o calitate superioară.

*

Serată amînată.—Celebra diseuse Yvette Guilbert, care anunţase o serată cu producerea cîntecelor şi romanţelor franceze cu concursul flautistului prim Louis Henry, şi a pianistului compositor Gustave Ferrari în seara de 4 Februarie (sala teatrului Regal) din causa indispoziţii celebrei artiste, serata n'a mai avut loc.

Toată lumea a regretat suspendarea acestei serate, întru cît succesele acestei mare artiste sunt prea cunoscute ca să mai insistăm asupra lor. Amînarea care s'a făcut abia la ora 8 jum. seara a făcut ca întreaga noastră aristocraţie să-şi schimbe programul plecînd de la Teatrul regal la teatrul Passalacqua unde se reprezintă cel mai frumos film ce a atins arta cinematografică anume „M-me Sans Gêne" în care rolul principal este susţinut de marea artistă franceză celebra interpretă d-na Réjane.

Subiectul acestui film care este un epizod din timpul lui Napoleon, a plăcut mult publicului din sală. E de notat că biletele pentru această reprezentaţie au fost epuizate încă de dimineaţă.

Corespondent.

BANCA AGRICOLA — IAŞI

AVIS

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că în zilele de 6, 7 şi 8 Februarie a. c. se primesc la sediul nostru subscripţiuni pentru „Societatea Marelor Hoteluri din Romînia".

Primul vărsămînt e de 40% sau 200 lei de acţiune.

Banca Agricolă
Sucursala Iaşi

Infiinţarea unei brutării cooperative în Iaşi

— INVITAŢIUNE LA SUBSCRIERE —

Din iniţiativa d-lor: **Paul Bujor,** *profesor universitar,* **dr. Eugen Herovanu,** *avocat,* **O. Băncilă** *pictor,* **M. Pastia** *institutor,* **C. Chirica** *licenţiat în ştiinţe,* **Dr. L. Gheierter**, *medicul ambulatorului şi al societăţii „Fraterna-Păcurari",* **Teodor Gheorghiţă** *lucrător franzelar,* **Leon Gheller** *directorul fabricei „Moldova",* **Al. Dimitriu**, *lucrător brutar şi* **M. Gh. Bujor** *avocat, s'a înfiinţat* **o societate anonimă cooperativă de brutărie şi franzelărie,** *cu denumirea* **„Munca"** *şi cu sediul în Iaşi.*

Scopul acestei societăţi este ca dînd ocupaţiune cel puţin unei părţi din cele peste trei zeci de victime ale ultimei greve a lucrătorilor brutari, să fabrice pîne şi franzelărie în brutărie proprie, higienic şi modern instalată, pentru care s'a şi închiriat localul din strada Zugravilor No. 19.

Capitalul societăţii s'a fixat la 10,000 lei. împărţit în 400 acţiuni nominative a 25 lei fie-care. Acţiunile pot fi plătite în întregime la subscriere sau în rate, rata întăia fiind de 5 lei, iar restul plătibil în două rate egale: una la constituirea legală şi definitivă a societăţii, alta pînă în termen de 2 luni de la aceasta.

Doritorii de a subscrie acţiuni se vor adresa verbal sau prin scris:

D-lui M. Gh. Bujor
avocat, strada Bucşinescu 13
sau Librărei Socec & Co. Iaşi

In schimbul vărsămintelor totale sau parţiale plătite, se va elibera subscriitorilor adeverinţi semnate de d. M. Gh. Bujor, cari se vor prezenta şi vor fi ţinute în seamă la repartizarea şi eliberarea acţiunilor.

Lucrările de pregătire pentru instalarea brutăriei au început. Brutăria va începe să funcţioneze în curînd. Peste puţin se vor face la tribunal şi formele cerute de codul comercial.

Iniţiatorii fac un călduros apel către toţi acei cari îşi dau seamă de importanţa şi necesitatea unei asemenea întreprinderi, rugîndu-i să subscrie una sau mai multe acţiuni şi asigurîndu-i că banul lor va fi încredinţat unei administraţiuni serioase şi conştiincioase.

N. B. Prospectul se trimite gratuit la cerere.

INFORMATII

❑ **Capturarea unei bande de hoţi.** De un timp încoace se comiteau nenumărate furturi şi prădăciuni pe domeniul Dumbrăveni, proprietatea d lui Leon Ghyka, în prejudiciul unor sărmani săteni după sus zisa moşie, fără a se putea da de urma rău făcătorilor.

Locuitorii, alarmaţi, au denunţat cazul autorităţilor administrative şi toate investigaţiunile, făcute în acest scop, au dat rezultate negative.

Şeful postului de jandarmi din Dumbrăveni, d. Constantin Mazarinu intrigat de aceste îndrăsneţe operaţiuni săvîrşite în comuna sa, şi, în dorinţa de a descoperi misterul, s'a pus pe lucru, şi a reuşit în cele din urmă să se pună pe urma bandei.

După minuţioase cercetări, a adunat cu încetul, dovezile în sarcina indivizilor Dumitru Hlamagă, Gh. V. Carpăn, Dumitru Fandachi, Lazăr Enache, Sandu D. Andreiu, Ioachim Agache, Mihaiu Sandu, Ioan Ifrim, Gh. C. Nichifor, Luca Ioniţă, Petre Vatamanu, N. Andronache şi Vasile A Gafiţei din satul Dumbrăveni şi împrejurimi, că n'ar fi tocmai străini de aceste prădăciuni.

Incredinţat că a pus positiv mîna pe firul afacerei, d. Mazarinu, ajutat de secţia de geandarmi din Burdujeni, procedă imediat la o percheziţie sumară la locuinţele bănuiţilor şi resultatele au fost într'adevăr surprinzătoare.

S'au găsit multe unelte agricole, vite şi cai, cereale şi obiecte de casă furate, şi care au fost recunoscute de păgubaşi.

Faptul fiind pe deplin stabilit, îi a declarat arestaţi înaintîndu-i cu lucrările parchetului de Botoşani, careţa dispus depunerea lor în arestul preventiv.

❑ „Scrisorile din Iaşi" în ultimul număr al „Ordinei" se ocupă de: „Pletora farmaciilor—Escursiuni istorice şi geografice—Progres şi decadenţă—Centre care se mută—Farmaciile ambulante—Proprietari şi arendaşi—Presiuni şi stăruinţe— Medicamentele ieftene—Paradoxe medico-farmaceutice—Statul contra statului—Abuzuri consacrate—Boala şi leacul".

❑ Domnii P. Dragomirescu şi I. Răducan au cerut senatului universitar învoirea de a face cursuri libere la facultatea juridică din Iaşi.

❑ Domnul dr. A. Slătineanu, noul profesor de Bacteriologie la facultatea de medicină din Iaşi, a fost invitat să se prezinte pentru a depune jurămîntul.

❑ Au mai fost admişi la cantina Universitară, în locul celor ce au obţinut alte burse: Pascali I., Pilat Gh, Boiez A. şi D-ra Elena Vasiliu.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a învitat pe medicul şef al oraşului, să facă o statistică minuţioasă care să fie întovărăşită de cercetări, asupra originei scarlatinei în localitate.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în oraş 2 cazuri noi de anghină difterică.

❑ La ministerul de instrucţiune, se lucrează cu multă asiduitate, pentru complectarea proectului de reformă al învăţămîntului particular.

Inspectorii au complectat cercetările lor, şi acum rămîne ca d. Arion să întocmească proectul definitiv.

Se crede că proectul va fi supus parlamentului încă în seziunea aceasta.

❑ E vorba a se convoca o întrunire a meseriaşilor, pentru a se protesta, în potriva faptului, că noua lege a meseriilor, urmînd a fi aplicată abia de la 1 Aprilie, meseriaşii cari au contribuit la vechile corporaţii, sunt lipsiţi aproape 3 luni de zile, de ori ce ajutor.

❑ **AVIS. — Orice anunţuri şi abonamente se primesc NUMAI la Tipografia H. Goldner, singura în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.**

❑ D. dr. Stenner, medic comunal, a făcut cunoscut medicului şef a oraşului, că un veteran D. Ionescu, se găseşte grav bolnav, fără nici un fel de mijloace a se căuta, şi cu toate insistenţele puse, epitropia sf. Spiridon a refuzat să-l primească în unul din spitale.

Medicul şef va comunica faptul direcţiei generale a serviciului sanitar.

❑ Ministerul de instrucţiune, a intervenit la Prefectura de Poliţie, să-i trimită de urgenţă statutele tuturor şcoalelor particulare din localitate.

Aceasta în vederea modificărei legei învăţămîntului particular.

❑ Membrii cari au luat iniţiativa de a forma un sindicat viticol, s'au întrunit din nou, eri, la orele 3, în saloanele Camerei de Comerciu. După propunerea d-lui dr. Manolescu, s'a hotărît să se întemeieze o bancă viticolă, cu un capital de 500,000 lei, — renunţîndu-se la ideea de a se creia un sindicat.

❑ **Consiliul comunal.** — Consiliul comunal s'a întrunit Sîmbătă, la oarele 4 p. m. sua preşedinţia d-lui D. Grecianu.

Consiliul a pus la dispoziţia d-lui Popovici, profesor de astronomie, un loc la Copou, pentru înfiinţarea unui observatoriu.

După propunerea primarului, consiliul apropă transacţiunea încheiată, în virtutea căreia, direcţia căilor ferate va plăti comunei 16,000 lei pe an, pentru apa necesară secţiunei Iaşi.

Consiliul acordă un ajutor de 500 lei, pentru căminul studenţesc din Cernăuţi.

După o discuţie consiliul hotăreşte a oferi d-lui A. Braunştein, suma de 18,112 lei, pentru expropierea unui loc în str. Cuza-Vodă.

Şedinţa se rîdică la orele 6 seara.

❑ Consiliul de higienă al oraşului, a fost convocat pentru Joi, la oarele 5 p. m.

La ordinea zilei, fiind chestiuni importante.

❑ Medalia Bene-Merenti clasa I a fost acordată d lui Enrico Mezzetti, profesor la Conservatorul de muzică din Iaşi şi clasa II d-lor D. Dimitriu, şeful corului mitropolitan din Iaşi şi N. Mihaiescu, corist.

Socit. Crede. Fonciar Urban
DIN IAŞI

Se aduce la cunoştinţa publică, punerea în vînzare prin licitaţie cu oferte închise, a terenului imobilului fost Dulbergher din Iaşi, stradele: Alba 1, Cucu 57 şi Labirint 2 — 4, ficsîndu-se termenul de vînzare pe ziua de 15 | 28 Februarie 1912.

Terenul se vinde în total sau în parcele, arătate pe planul ce se poate vedea în toate zilele de lucru pînă la oarele 4 p. m. la sediul Societăţii Serviciul Contencios, — iar ofertele închise vor trebui să fie însoţite de garanţii de 10 la sută socotite din valoarea de ofertă a terenului, în total sau în parcele, indicate pe plan.

Ofertele se primesc pînă în ziua de 14 | 27 Februarie 1912 inclusiv, trebuind ca ele să înceapă de la suma de 95000 lei pentru întregul teren, iar pentru acele pentru parcele, de la sumele arătate în planul respectiv.

Direcţiunea.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Banchetul de mîine.**—*Banchetul organizat de Romînii ardeleni, stabiliți în Iași, pentru a sărbători pe d. C. Stere, fruntașul nostru concetățean și împăcarea de peste munți, va avea loc mîne seara, Marți, în localul Societății de gimnastică, stradela școalei de Arte.*

*

Delegația Romînilor ardeleni a lansat următoarea invitație :

Romînii ardeleni din Iași au luat inițiativa de a sărbători, prin un banchet, împăcarea atît de necesară triumfului cauzei romînești, împăcare realizată grație numai intervenției și autorității personale, e concetățeanului nostru d. C. Stere.

Constatăm cu satisfacție și mîndrie, că la această inițiativă s'au asociat : I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, P. S. S. Nicodem Bacăuanul, precum și fruntașii ieșeni, ale căror nume sunt cuprinse prin apelul publicat în ziarele locale.

Vă rugăm și pe Dv. să participați la banchetul, ce avea loc în seara de Marți 7 c. orele șapte jumătate seara, în sala soc. de gimnastică, stradela școalei de Arte.

Taxa de adeziune 20 lei, care se primește la cercul didactic, prin scrisoare sau personal, de subscriitorii acestei invitații.

Delegația romînilor ardeleni din Iași :

(ss.) Sol. Haliță, I. Ursu, C. Sporea.

*

Au mai aderat la ideea banchetului, domnii : V. Dimitriu, Tancred Constantinescu, N. Nanu, dr. Mezincescu, dr. Negură, Szviecinsky, D. Bogonos Jean Zarifopol, M. Sadoveanu, R Tufli, Garabet Manea, inginer Țințu, dr. Flor, dr. C. Mirzescu.

*

Următoarea scrisoare a fost trimisă d-lui Stere :

Stimate D-le Stere,

Mîndri și recunoscători de opera ce cu atîta devotament și stăruință ați întreprins-o pentru restabilirea unei conlucrări trainice între luptătorii Romîni din Ardeal, subscrișii concetățeni ai Dv., dorind a sărbători în persoana Dv. rezultatele obținute, am hotărît organizarea unui banchet, închinat acțiunii Dv.. banchet care va avea loc în seara de Marți, 7 c.

(ss.) Matei Cantacuzino, N. Gane, I. T. Burada, A. A. Bădăreu, prof. dr. Negel, Pandele Zamfirescu, dr. N. Racoviță, Gr. Buiciiu, N. Cananău, prof. dr. Manicatide, Sol. Haliță, I. Ursu și C. Sporea.

*

Răspunsul d-lui C. Stere.

Stimați concetățeni,

Am fost adînc mișcat citind invitația dv., dar cum am spus în primul moment amicului meu Matei Cantacuzino, cînd mi-a făcut cunoscut inițiativa dv.,—na'și putea primi o sărbătoare în persoana mea a aplanării fericite a conflictului d'intre Vaida și Goga, de cît în înțelesul unei manifetări a Iașului cultural, în favoarea unității și solidarității naționale a Romînimii de peste munți, în vederea acțiunii de împăciuire generală.

Față, însă de acest interes al manifestației, socot chiar de datoria mea, să mă pun la dispoziția dv., de și 'mi dau bine seama, că numai o împrejurare fericită mi-a dat prilejul să am parte în măsura puterilor mele, la opera de pace.

Mulțumindu-vă din suflet pentru marea cinste ce mi-o faceți în numele Iașului și căreia nu-i pot da de cît interesul arătat mai sus, vă rog să primiți, etc.

(s), **C. Stere.**

❑ *In zilele de 12 și 13 Februarie urma să se ție în Iași un congres al institutorilor.*

Fiind că puținii institutori junimiști n'au aderat la acel congres, ministrul a oprit ținerea lui, pe motiv că congresul a fost anunțat prin ziare, înainte ca să fi avut aprobarea ministerială.

❑ *In chestia sporirei salariilor institutorilor suntem informați că d. C. C. Arion va fi silit să înscrie sporul pînă la 240 lei lunar la toți institutorii și institutoarele.*

Se oprise pentru moment la formula ca sporul să se dea numai la institutorii barbați.

Cum însă d. Arion este un femenist convins, fără altă intervenție de cît puterea ideei s'a grăbit a satisface pe toți cei 1350 institutori și institutoare luînd fondul de la paragraful învățătorilor de gradul al 2 lea cărora li se va rîdica salarul numai la titulari nu și la suplinitori.

❑ *S'a renunțat la ideia de a se clădi o nouă gară centrală în Iași și de a se reface actuala gară.*

❑ Domnul Cuza crede că ar fi reușit să scoată în evidență reaua noastră credință, cînd spune că noi înjurăm acum pe d-nii Matei Cantacuzino și D. Alexandresc (cu o la sfîrșit) — iar altă dată îi lăudam.

Nu este adevărat că am fi lăudat vre-o dată pe d. Cantacuzino, iar cît despre d. Alixandresco (cu o la sfîrșit) noi doar atîta am făcut : am reprodus articolele sale din *Dreptul*—cînd am fost rugați de ilustrul, să le reproducem.

Iar în ce privește pe d. Cuza, ca să-i invederăm—dacă mai este nevoe—buna sa credință, iată un exemplar despre dînsa :

Argumentele d-lui Cantacuzino se prezintă cu toată greutatea autorității „unui" înalte „inteligențe" și a unui mare caracter. (6 Februarie 1912).

Ferreristul acum Matei B. Cantacuzino, șeful partidului conservator, cu miros pronunțat de idei anarhiste, esență de Barcelona și cu simpatii parfumate, de mult cunoscute, pentru jidani. „Neamul Românesc", semnat A. C. Cuza, No. 117, pag. 1990).

❑ *Din eroare de zaț s'a tipărit în numărul trecut, la apelul pentru banchetul în onoarea d-lui Stere, între semnatarii apelului,* **C. Stere** *în loc de* **C. Sporea.**

❑ *Consiliile profesorale ale tuturor facultăților universității din Iași, vor trebui să se întrunească, pînă cel mai tîrziu la 14 c. spre a lua cunoștință de ante-proiectul pentru reforma învățămîntului superior*

❑ *Domnul A. C. Cuza a rîdicat capul spre a debita înjurii la adresa justiției, în ce privește tragerea la sorți a juraților, cari au format juriul în sesiunea trecută.*

Intr'un articol sub semnătură d. Cuza scrie textual :

V'ați închipuit că atît e deajuns : să ticluiți în ascuns o listă de jurați măsluiți—și să scoateți apoi de pe dînsa, la sigur, cîraci de prin cluburi, ca să rostească *verdictul infam ?*

Cine a putut ticlui, în ascuns, lista juraților ? După lege, tragerea la sorți a juriului se face de primul președinte, asistînd șeful parchetului, în ședință publică, la tribunal.

Iar jurații, la procese sunt trași la sorți de președintele Curții, la ședința respectivă.

„Ticluirea în ascuns" a „juraților măsluiți"—este o acuzare foarte gravă pe care d. Cuza o aduce primului președinte al tribunalului, sau președintelui Curții cu juri.

Acuzare extrem de gravă, de care puțin îi pasă d-lui Cuza, cînd magistratul chemat să dee judecății pe asemenea acuzatori, primul procuror, este avocat cu anul al d-lui Cuza.

❑ *Domnul Cuza cere ca aderențele la „ideile și principiile" „partidului" național-ist, să fie trimise de acum înainte, d sale, la Iași. Atunci ce devine d. Iorga, șeful „partidului" ?*

Apoi adaugă : **se vor ținea în secret** *numele acelora, cari nu ar voi să fie dați în vileag.*

Domnul Cuza urmărește să facă un „partid" secret,—curată francmasonerie.

❑ Expirînd mandatul comitetului societății studenților în medicină, s'a ales o comisie de control, care va avea să verifice gestiunea fostului comitet.

Acea comisie se compune din d-nii : Em. Mihalcea, președinte ; G. Oprescu și G. Papagan membri.

❑ Tratativele între administrația comunală și societatea Tramvaiului, pentru prelungirea liniilor de la Socola și Copou, sunt aproape terminate, administrația consimțind, ca în schimb, să prelungească concesiunea tramvaiului încă pe 15 ani,

Lucrările de prelungire vor începe la 1 Mai.

❑ Ascendentul d-lui Marghiloman face progrese uimitoare chiar printre cei mai de aproape amici politici ai d-sale.

Iată, ca pildă, ce fel de scrisoare a adresat d. G. Mavrocordat, fruntaș junimist din Vaslui, ca răspuns la o adresă a primarului local, prin care acesta solicită de la intimul d-lui ministru de interne, un teren din moșia sa, necesar municipalității pentru instalarea unei conducte de apă :

D le Primar,

Am primit adresa d-voastră No. 2305 din 23 Iulie a. c., și am onoarea a vă răspunde că nu pot ceda nici un loc fără prealabila expropiere, moșia fiind dotală ; aceasta chiar în interesul Comunei.

La această expropiere au venit să se adaoge, în urmă, despăgubirile pentru neplăcerile sentimentale ce le am suferit din partea administrației junimiste, despăgubiri cari pentru mine nu se pot evalua bănește ca pentru un ministru junimist.

Pentru oamenii din situația mea socială, aceste despăgubiri nu le fixează tribunalele civile, ci tribunalele de onoare.

Primiți, etc.

G. A. Mavrocordat

❑ Nu ne surprinde faptul că Ministrul de Instrucție d. C. C. Arion și în special secretarul general d. C. Meissner n'au dat aprobare la ținerea congresului institutorilor, convocat de cercul didactic din Iași pentru a discuta 3 chestiuni : starea materială a corpului didactic urban, formarea unei Reviste de învățămînt și recrutarea pe viitor a institutorilor urbani.

Dacă ministerul s'a lăsat tîrît în a nu aproba ținerea congresului e că s'a luat după indicațiile partizanilor săi de la Iași. In adevăr, s'a acuzat că cercul didactic a ajuns o secție a clubului liberal. Aceasta e o ofensă, ce o respingem în numele întregului corp didactic.

Și d. Meissner a fost președinte al cercui didactic și nimene nu l'a acuzat că a transformat cercului didactic în sucursală a clubui junimist.

Cercul didactic este expresiunea întregului corp didactic din Iași, în cerc nu se discută chestiile de școală în afară de considerente de școală.

A fost rău inspirat ministrul cînd a luat această hotărîre.

Ce a mai făcut d. ministru ? S'a folosit de colegii noștri din București, cu autoritatea transfugilor, și i-a pus să declare că ei nu cred măcar a se mai ținea asemenea congrese, care ar căsuna rău corpului didactic urban. Nu știn pînă la ce punct un congres ar strica tocmai corpului care îl ține. Aceasta e a întoarce lucrurile pe dos.

In adevăr dacă ministerul crede că poate satisface cerințele corpului didactic urban înscriind în buget 240 lei ; foarte bine ; dar un congres poate mai discută și altele, ce nu le poate face ministrul.

Regretăm că d. C. C. Arion a luat o asemenea măsură, care tradează sentimentele celor ce-l înconjoară, de cari avem foarte multe exemple în Iași.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul s. I s'a pronunțat în procesul falimentului Varavache, condamnînd pe acesta în lipsă la trei ani închisoare și pe complicii săi Miron și Ciucă, la cîte un an închisoare corecțională.

— C. Dimitriu și I. Popescu, cari se dădeau de agenți sanitari, comițînd astfel o serie de excrocherii, au fost condamnați astăzi de către Curte la cîte 15 zile închisoare.

— Procesul fraudelor silvice ce au fost comise de Vasile Șoarec, fruntaș junimist, în pădurile din județul Nramț ale statului, se va judeca la 28 c., la s. II a tribunalului.

Intre acestea se operează la o transacție oneroasă pentru ministerul domeniilor.

❑ Din **Chișinău** primim știrea că societatea Femeilor Romîne, compusă din tot ce societatea moldovenilor are mai ales, a dat în ziua de 1 Februar c. un mare bal cu tombola și o serată teatrală în marele saloane ale clubuiui nobilimei romîne în folosul maternității din Chișinău. Fondul s'a ridicat la 20000 ruble.

A fost o frumoasă serbare romînească, care a ridicat pentru moment sus inimele noastre de romîni.

❑ Ministrul instrucției a cerut ca raportul comisiei profesonale asupra titlurilor și lucrărilor candidaților la catedra de chimie tecnologică să-i fie înaintat până cel mai tîrziu 1 Martie.

Comisia se compune din d-nii profesori V. Bușureanu, Dragomir Hurmuzescu și Obreja.

EPITROPIA GENERALA

Casei spitalelor și ospiciilor Sft. Spiridon din Iasi

Publică spre cunoștința generală, că în ziua de 15 Februarie 1912, ora 2 p. m. se va ține în cancelaria Epitropiei g-le din Iași, licitație publică cu oferte închise pertru vinderea spre exploatare a următoarelor :

1) Din pădurea Boroșeștе se vînd 1883 arbori de stejar, frasin, fag și carpăn, răspîndiți prin parchetele exploatate ale pădurei și pe islazul comunal vîndut comunei Scînteia jud. Vaslui.

Garanția provizoră 600 lei.

2) De pe șesul moșiei Popricani, com. Mitropoliei jud. Iași, să vinde o luncă cu suprafața de 20 hectare și 2802 m. p. Garanția provizoră 500 lei.

Condițiunile speciale și generale, se pot vedea la serviciul silvic al Casei în orice zi de lucru de la orele 12 jumătate p. m.

Licitația se va ține conform art. 72—83 din legea comptabilității statului.

No. 00778.
4 Februar 1012.

Administrator de moșie

După o practică îndelungată, cunoscînd bine agricultura și gospodăria, caut loc, de preferat moșii cu intinderi mari.

A se adresa la ziar sub adresa *Agricultor.*

ULTIMA ORA

București 6 Februarie

MOARTEA CONTELUI AEHRENTHAL

Condoleanțele împaratului Francisc I, a regelui Romîniei, Imparatului Germaniei.—Data înmormîntărei.

Viena.—Adjutantul general Paar, a înmînat contesei Aehrenthal, un autograf din partea Imparatului conceput în termeni cei mai afabili.

Contesa, a mai primit telegrame foarte cordiale din partea : Imparatului Germaniei, și regelui Carol al României. Din ordinul Imparatului înmormîntarea se va face cu o pompă deosebită.

S'a primit la ministerul de externe, numeroase coroane, din partea tuturor șefilor de stat, guvernelor țărilor, diplomați, demnitari civili și militari, guvernatorul Alsaciei și Lorena, primul ministru italian, de la primul ministru al Romîniei d, Carp, de la fostul prim ministru Brătianu, de la d. Take Ionescu fost ministru etc.

Inmormîntarea va avea loc în ziua de 22 Februarie.

Vor asista, reprezentantul împăratului, arhiducii, diplomați, miniștri, demnitarii imperului etc.

Cosciugul va fi transportat la biserica sf. Michail.

După serviciul divin, corpul defunctului va fi transportat cu calea ferată pentru a fi înmormîntat în cavoul familiei la *Doxan* în Boemia.

Consfătuire conservator-democrată

București.—Membrii comitetului executiv conservator-democrat, s'a întrunit eri, la oarele 12, în saloanele d-lui Take Ionescu.

Consfătuirea a ținut pînă la oarele 4.

D. Take Ionescu a făcut o expunere a situației.

Investirea noilor episcopi

București. — Investirea noilor episcopi, va avea loc la 12 Februarie oarele 10 dimineața, la Palat.

Instalarea noilor episcopi se va face a doua zi.

Faptul că investirea se face la 12 Februarie, se comentează în cercurile politice, în senzul, că guvernul amînă alegerea unui Mitropolit primat, căci altfel, pentru a nu obosi pe rege, ar fi făcut întăi alegerea și apoi investirea tuturora.

Noi linii telefonice și telegrafice

București.—D. Marghiloman, Ministru de interne, a dispus ca din suma de 1 300,000 lei, afectată prin noul bubget, să se înființeze, în cursul anului 1912—1913, următoarele linii telefonice și telegrafice :

Linii telefonice: București—Viena, Slatina—Craiova, Ploești—Predeal, Brăila—Galați, Roman—Iași, Iași—Dorohoi, Iași—Tecuci, Bacău—Pașcani, București—Mărășești, București—Constanța, Craiova—Calafat—Ploești—Moreni, București—Ploești și Tecuci—Mărășești.

Linii telegrafice: București—Iași—Burdujeni, Tecuci, Vaslui, Iași—Craiova—Tg. Jiu.

Situația conductorilor

București. — M. S. Regele a semnat, decretul prin care controlorii de cl. I, cu salar de 300 lei pe lună, sunt înaintați și vor primi un salar de 100 lei ; cei de clasa II-a vor primi 480 lei, cei de clasa III-a vor primi 380 lei pe lună.

Nou credit de un milion lire, pentru răsboi

Constantinopote.—Un nou credit extraordinar de un milion lire, a fost pus la dispoziția ministrului de răsboi, pentru acoperirea cheltuelilor răsboiului cu Italia. Pînă în prezent răsboiul costă 20 milioane, din care mare parte s'a întrebuințat la cumpararea de mine sub-marine pentru Dardanele.

RASBOIOL ITALO — TURC
Italienii bombardează Moca

Constantinopol.—Eri, o canonieră italiană, a încercat să captureze un vas turc, lîngă Moca. Neisbutînd a bombardat portul, dărămînd o moschee și 2 case. De asemene și cazărmile au fost distruse.

Explozia unei bombe în localul poliției

Constantinopol.—La Kiceva, în vilaetul Monastir, o bombă cu dinamită, a exploadat în birourile poliției. Intreaga clădire a fost distrusă. Sunt numeroși răniți. Unul din atentatori, a fost arestat.

PARLAMENTUL

Senatul se ocupă cu indigenate. *Camera* a votat autorizarea comunei Brăila, de a contracta un împrumut de 12 milioane.

Atentatul din Circevo

Constantinopole.—Știri de aicea, anunță că în localitatea Kircevo, a avut loc un atentat cu dinamita, în potriva localului poliției.

Unul dintre atentatori a căzut însuși victima atentatului.

Cadavrul din Dîmbovița

București.—Pe Dîmbovița s'a descoperit azi, cadavrul unui necunoscut, bine îmbrăcat.

Identitatea n'a fost încă stabilită, se crede că e un fabricant, dispărut de vre'o două săptămîni.

Romînia și alianța Greco-Bulgară

Viena.—Prin cercurile politice de aice se afirmă, că Romînia va adera la apropierea greco bulgară.

Demersurile necesare le va face prințul Bulgariei.

Intrunirea inspectorilor armatei

București—Azi la orele 3, a avut loc o consfătuire a comitetului inspectorilor armatei, sub președinția prințului Ferdinand.

Manifestația Croaților contra Ungurilor

— Un mort și numeroși răniți —

Sarajevo.—Astă seară a avut loc pe piața catedralei catolice, o manifestație a Croaților contra Ungariei.

Poliția a învitat mulțimea să se risipească. Din cauza nesupunerei s'au schimbat numeroase focuri de arme între poliție și manifestanți. Un student a fost ucis. Armata împrăștiat mulțimea.

Un asalt disperat al Beduinilor

Benghazi.—Azi dimineață, pe cînd un batalion de infanterie italiană, făcea manevră în raza de apărare a lucrărilor separate, a fost atacată de o ceată de beduini în număr de 200, care au dat un atac disperat.

Nu s'a văzut, declară un ofițer italian, așa disperare și fanatism ca cel cu care acești sălbatici au năvălit asupra noastră. După o luptă groaznică beduinii au fost respinși.

!Înștiințare!

Fac cunoscut onor. Doamnelor și Domnișoarelor, că pe lîngă frizeria mea pentru domni, am deschis și un **salon pentru cuafură de dame,** *în str. Lăpușneanu No. 10, cu intrarea specială prin curte.*

Conducerea acestui salon, am încredințat-o d-lui Jean Baptist Molièr, unul din cei mai renumiți specialiști în arta adevăratei ondulațiuni **Marcelli,** *adus cu mari sacrificii din Paris.*

Se execută coafuri de zi, de jour fiexe, de soiree, de teatru și de teatru și de bal, precum și ultimele creațiuni în branșa postișei ca : **cozi, frissete, chignons, peruci transformațiuni, bucle, bretoane,** *etc.*

Șamponarea și uscarea părului cu aparatul electric în timp de cîte-va minute.

Se vopsește *părul în : blond, chatain și negru. Se primesc comenzi și din provincie. Prețuri moderate.*

Onor. Doamne, care doresc a fi coafate la domiciliu, vor bine-voi a anunța din timp, pentru a nu fi expuse la neplăcerile întîrzierei. Conversația în limbele franceza, engleza, germana și italiană.

Cu stimă **GEORGES VOGT**

INȘTIINȚARE

Rabinul M. S. Twersky aduce la cunoștință, că celebrarea căsătoriei fiicei sale Debora cu d. David Herschil, ce era să aibă loc în sala societății Cultura, va avea loc, în ziua hotărîtă, în saloanele societății de sport și gimnastică, din stradela Școalei de Arte.

INȘTIINȚARE

La 13 Februarie se vinde pentru eșire din indiviziune, înaintea Trib. Iași secția III imobilul defunctului S. Sanft din Strada Cuza-Vodă 15—17 (foastă Golia). Casele sunt ipotecate pentru 20000 lei.

Pentru informațiuni a se adresa la **d-na Sanft** *Str. Cuza-Vodă No. 15—17.*

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efe te nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clăteşti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghér—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentatie

Programul se schimbă

Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

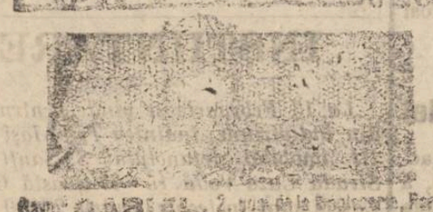

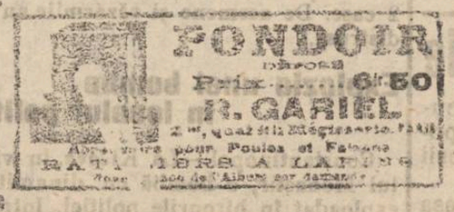

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi descărcă la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" str. ada Tîmpului No. 12.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale şi Accesorii

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELE !!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ IV, 40 „

Redacţia şi Administraţia: [illegible] 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul IX — No 1512 — Mercuri 8 Februarie 1912

O nobilă serbare

Iaşul, sărbătoreşte astă-seară printr'un banchet dat în onoarea d-lui C. Stere, primii paşi făcuţi pentru reconciliarea fruntaşilor luptători romîni de peste munţi.

Este o serbare care cinsteşte şi înalţă deopotrivă şi pe sărbătorit—şi pe participanţi;—frumoasă prin spontaneitatea ei, nobilă prin sentimentul din care a pornit şi plină de însemnătate prin urmările ce va avea pentru politica noastră naţională.

Se petreceau de cîtă-va vreme printre conducătorii romînilor din Transilvania fapte de natură să îngrijorească şi să întristeze adînc sufletul ori cărui bun romîn.

O luptă fratricidă—plină de patimă, şi nelipsită de cele mai grave acuzări se desfăşura înaintea ochilor noştri, spre marea bucurie a poporului unguresc, duşman şi asupritor de secole.

Această luptă, nespus de dureroasă pentru toţi romînii, ajunsese la punctul ei culminant acum o lună, prin grava acuzare adusă de aprigul luptător şi deputat romîn Vaida Voivod, tînărului dar marele publicist Octavian Goga în ajunul cînd acesta trebuia să intre în temniţa din Sighedin, pentru a'şi spăşi osînda, de pe urma unui proces de presă ce cu atîta abundenţă şi generozitate, dreapta justiţie maghiară slăveşte de zeci de ani pe toţi scriitorii şi luptătorii noştri ardeleni.

Şi în focul acestei mare şi grozave lupţă de distrugere de la om la om, care ar fi despicat şi sfărîmat cu siguranţă puternicul bloc al luptătorilor noştri şi a fi slăbit şi sdruncinat adînc toată opera lor politică, plină de jertfe, apare pe tăcute şi neştiute, spre surprinderea şi mîndria noastră, ieşanul C. Stere,—şi le aduce din ţara noastră cuvîntul şi povaţa curată şi înţeleaptă de pace—şi după sforţări de zile întregi, isbuteşte să-i vadă pe aceşti doi străluciţi fruntaşi, întinzîndu-şi şi strîngîndu-şi frăţeşte mînele—spre bucuria întregului popor romînesc de pretutindeni.

Odată ajunsă aci—acţiunea de reconciliare trebuia dusă mai departe şi tot ieşanul C Stere îşi are luată sarcina de a continua şi termina opera aceasta de împăciuire, ale cărei prime rezultate au fost încoronate de un aşa de frumos succes.

Succesul acesta—care în primul rînd se resfrînge asupra d-lui C. Stere,—nu putea să treacă printre concetăţenii d-sale fără a nu i se da toată slăvirea şi importanţa pe care o merită.

Şi de aceia din iniţiativa romînilor ardeleni stabiliţi în Iaşi — s'a organizat banchetul de astă-seară—şi la care participă întregul Iaşi cultural şi naţional.

Nu putem să nu salutăm cu toată inima această splendidă şi nobilă manifestare ce se face cauzei romineşti de peste munţi, de către vechea cetate de cultură a Romîniei libere.

Fapta concetăţeanului nostru C Stere —este mare şi merită toată lauda; ea capătă mai cu seamă în momentele de faţă prin moartea cancelarului marelui imperiu Austro-Ungar, o însemnătate remarcabilă — şi de aceia trebue terminată cît de curînd şi cît de bine, pentru ca evenimentele de mîine să găsească consolidat şi întărit blocul de rezistenţă şi luptă a celor trei milioane de romîni în mijlocul celorlalte naţionalităţi ale Imperiului.

Cu ce avînt şi cu ce forţe admirabil organizate, au eşit acum cîţiva ani din politica lor de passivitate, conducătorii romîni din Ardeal. Ce exemple splendide de luptă serioasă, conştientă de puterea şi menirea ei, ne au dat nouă romînilor din ţara liberă—dînşii scumpii noştri fraţi din ţara subjugată.

Prin ce activitate înălţătoare şi rodnică au desfăşurat ei, în toate colţurile ţinuturilor romîneşti, marele plan al luptei naţionale, întrînd cu o energie şi entusiasm fără de seamăn în luptele electorale deschise — pentru a cuceri zeci de mandate în parlamentul de la Pesta.

De ce mare cultură şi dragoste de neam ne-au dat ei dovadă în mijlocul reprezentanţilor regatului Unguresc, făcînd să vibreze şi să răsune strigătul de dreptate şi de viaţă a poporului romînesc de acolo—în Camera Ungară de pe malul Dunărei şi pe care apele ei ni le-a adus pînă în ţara noastră.

O asemenea epocă de luptă naţională mare şi invicibilă—voim noi să vedem că să trăeşte iarăşi peste munţi, cu vechia pleiadă de luptători încărunţiţi în luptă şi cu oamenii noi şi plini de iubire de neam, pe cari mîndrul şi puternicul popor romînesc din Ardeal şi Bănat ştie să-i producă necontenit cu o abundenţă şi vigoare extraordinară.

Să spunem stimatului nostru concetăţean C. Stere — care 'n curînd se va duce în Transilvania, pentru a desevîrşi opera de împăcare a tuturor fraţilor noştri — că Iaşul cultural şi naţional — şi cu el întreaga ţară romînească, a privit cu durere la neînţelegerile şi lupta fratricidă dintre ei — şi că pe cît de mare i-a fost tristeţa cînd i-a văzut răsboindu se spre satisfacţia duşmanului lor comun—pe atît de mare îi va fi bucuria, cînd îi va vedea retrăind earăşi viaţa de pace, şi armonie de altă dată.

Nu cuvînt de încurajare şi îmbărbătare vom da noi cu toţii astăseară, concetăţeanului C. Stere — ci cuvînt de salut frăţesc, pentru toţi romînii din Ardeal.

Cu acest salut pornit din cel mai curat suflet, îi vom zice:

— „Spune fraţilor noştri de acolo — că ochii noştri sunt veşnic îndreptaţi spre dînşii; că inima noastră va fi totd'auna cu dînşii şi că mintea noastră va gîndi neîncetat pentru dînşii.

Spune-le că primii paşi ce ai făcut cu succes pentru reconcilierea lor—noi i am privit şi sărbătorit cu toată cinstea şi mîndria cuvenită — şi că împăciuirea generală şi desăvîrşită le-o dorim, le-o cerem o voim, din tot sufletul.

— „Spune-le că numai astfel lumea întreagă va putea vedea în ei, pe conducătorii unui popor, demn de a trăi prin el însuşi; — şi că, dacă prigonirile de veacuri ale duşmanului nu i-a putut nimici—îi va distruge însă la sigur lupta fratricidă dintre ei!

Vespasian I. Pella

Campania de răsturnare

La începutul toamnei, cînd încă nu se reluase viaţa politică şi cînd mamelucii d-lui Marghiloman erau încă „la urma lor"—oficioasele guvernamentale îşi băteau joc de cele două opoziţii şi ne somau fără încetare să începem campania de răsturnare.

Sfidarea le-a fost ascultată.

A fost destul ca cele două opoziţii să convoace o întrunire în Bucureşti pentru ca guvernul să între într'o criză acută, care-i ameninţă şi azi existenţa.

Acum opoziţiile anunţă o nouă întrunire, care, probabil că va avea loc la 12 Februarie.

Ziarele oficioase ale guvernului au început să repete rănjetul de astă toamnă. De data aceasta însă, rîsul galben al reptilelor guvernamentale e ceva mai ascuns,

Frica e un bun sfătuitor.

Campania de răsturnare, atît de mult dorită, de foile guvernamentale, a început şi a început aşa de bine, că Epoca e aproape revoltată de apucăturile anarchice ale opoziţiei de ambele nuanţe.

De prisos însă să insistăm. Felul în care d. Carp a venit la putere, felul în care d. Marghiloman a făcut alegerile, felul în care d. N. Filipescu face uz de situaţia sa de ministru, felul în care întregul guvern se comportă cu justiţia ţării—constituesc tot atîtea acte de anarchie.

Opoziţia ar fi în dreptul ei să răspundă la anarchie prin anarchie, dar ambele opoziţiuni au înţăles că rolul lor nu e să iasă din legalitate, atunci cînd guvernul ţării păşeşte alături de lege;— şi dacă la 8 Ianuarie am avut de înregistrat actele de banditism săvîrşite asupra unei mulţimi pacinice şi desarmate, apoi aceasta se datorează exclusiv furiei d-lui Filipescu, care a adus în chip special pe generalul Deşliu în Bucureşti şi care a trimes pe generalul Popovici în stradă ca să provoace lumea.

Guvernul îşi dă seamă că, venit în virtutea unui act anarchic, el trebuie să se menţină prin anarchie,—de aici excesele de la 8 Ianuarie, de aici svîrcolirile epileptice ale guvernului de-a se menţine cu orice chip.

D. Carp însă, pe lîngă alte cusururi, îl are şi pe acela de a nu-şi da seama că în ţara romînească există azi opinia publică, care nu-l vrea şi că va trebui să plece cu ori cîte ghiare s'ar crampona d-sa la putere.

Inlăturarea monstruozităţii juridice

Justiţia şi-a spus cuvîntul — ea a înlăturat anulînd legea scelerată a d-lui Marghiloman.

Justiţia a desfiinţat monstruozitatea juridică, pe care Ministrul de interne a smuls-o unui Parlament servil şi inconştient, ca fiind contrarie constituţiei ţării.

Azi, cînd tribunalul de Ilfov, a dat cîştig de cauză societăţii comunale de tramvaie, tocmai pe baza inconstituţionalităţii legei d-lui Marghiloman, — retragerea opoziţiei din parlament, bazată tocmai pe această neconstituţionalitate, e pe deplin legitimată.

Guvernul şi presa lui, prefăcîndu-se a nu înţelege pentru ce se retrag cele două opoziţii din Cameră, denunţau opiniei publice că chestia, tramvaielor e pricina pasului politic al celor două opoziţiuni. Ba d. Carp, a petrecut pe deputaţii oposiţiei cu profeţia că revoluţiile se fac pe idei şi nu pe afaceri.

Hotărîrea de Joi a tribunalului Ilfov a dat cea mai strălucită confirmare arătărilor opoziţiei.

Justiţia a dovedit că opoziţia s'a retras din Parlament nu din pricina chestiei tramvaielor în sine, ci din pricină că legea d-lui Marghiloman calcă Constituţia.

Palma încasată de guvern şi în deosebi de d. Marghiloman a fost răsplată bine-meritată a actelor revoluţionare şi anarchice de care s'e făcut vinovat regimul.

Că d. Marghiloman a simţit palma primită, e lucru neîndoios: ciăbucii neputincioşi ai *Epocei* **stau dovadă a epilepsiei guvernamentale.**

O chestie strasnică

„Epoca" a făcut o descoperire cu totul extra-ordinară: circulara privitoare la senţinţa tribunalului Ilfov, care circulară a fost redactată de domnii I. I. C. Brătianu şi Take Ionescu şi trimisă şefilor ambelor partide, din provincie, acea circulară a apărut la Fălticeni, adresată d-lui Ghiţescu, şeful liberalilor din Suceava—şi semnată Take Ionescu.

Vom arăta „Epocei", că şi la Dorohoi, telegrama trimisă d-lui Burghelea, şeful liberalilor, a fost semnată tot Take Ionescu. „Epoca" va avea, deci un motiv mai mult să exclame: „partidul liberal are doi şefii".

Fireşte, faptul că două telegrame, adresate celor doi şefi liberali şi semnate de şeful partidului nostru, se reduce la o simplă eroare de copist şi n'are nici o importanţă.

Important este, că un ziar carpist face zeflemele pe chestia şefiei. Partidul carpist are un şef nominal—pe d. Carp—are un şef decapitat, care se afirmă din ce în ce mai mult — pe d. George Gr. Cantacuzino şi are şi un Kronprinz—pe d. Marghiloman. Iar în culise îl are pe d. Filipescu, care invinuit că n'ar fi solidar cu actele Kronprinţului, a desminţit învinuirea, făcînd două gafe—cu Banca şi cu ororile—gafe studiate—cari au cutremurat blocul.

Dacă partidul conservator de aproape 40 ani nu poate guverna, de vină este d. Carp, care a vînat şefia şi a putut'o capăta abia după moartea lui Lascar Catargi şi după „măreţul act de abnegaţie" al Nababului, pe care acesta, nedeprins cum este cu acte măreţe, îl va cere, într'o zi, îndărăpt.

Nu-i şeade, deci bine unui ziar carpist să vorbească despre şefie. Un ziar carpist are chemarea să dee nota în materie de ură, de indiscreţii politice, s'o pornească razna contra Băncii Naţionale, pentru că a doua zi, să n'aibă voie nici să amintească măcar numele acelei Bănci.

Un ziar carpist, poate să promită publicarea ororilor din 1907, iar a doua zi să publice comunicat că guvernul ororilor din 1907 şi-a făcut perfect datoria.

Dar să nu grăiască de şefie, fiind-că vorbeşte de funie în casa junimistă, fiind-că şefia partidului carpist a ajuns în aşa stare anormală, că un bandit politic, de adevărata sa meserie, falşificator de iepe, se întinde foarte serios la onoarea acelei şefii.

Cele două cohorte....

Cele două cohorte amorfe, care înfăţişează Camera şi Senatul d-lui Marghiloman s'au ciocnit.

D-nii M. Rachtivan şi Scarlat Arion, îngroziţi de urmările nenorocite ale legei incompatibilităţilor, au cerut Senatului să ia din nou în studiu monstrul, pe motiv că Adunarea deputaţilor nu l'a studiat în de-ajuns

D. N. Filitti s'a simţit jignit şi, în numele cohortei din dealul mitropoliei, a cerut socoteală adunăturei de la Universitate, de cuvintele rostite acolo de doi oameni. cu licăriri de conştiinţă.

Susceptibilitatea d-lui Filitti, e fără îndoială, stranie. Şeful nostru, d. Take Ionescu, în marele său discurs de la 7 Decembrie, a pălmuit Camera d-lui Marghiloman, cu aprecierea că ea consitue un monument de imoralitate şi că intrînd în ea trebuie să te uiţi sus, ca să nu vezi, murdăria de jos .. D. Filitti a fost la acea memorabilă şedinţă a Camerei şi n'a găsit de cuviinţă să protesteze, iar azi, cînd doi senatori din majoritate, fac o apreciare cu totul blajină, d-sa sare ca muşcat de şarpe.

E uşor să te războieşti în Cameră chiar cu doi senatori de odată... Cavalerizmul d-lui Filitti e la înălţimea aceluia care l'a trimes în Cameră.

De cît lăsînd la o parte, actul de netăgăduit curaj al mamelucului, faptul în sine prezintă interes.

Pînă acum Parlamentul a fost ţinut departe de orice manifestare politică, tocmai pentru ca el să nu se manifeste, fie pentru d. Marghiloman, ceiace n'ar fi fost tocmai pe gustul d-lui Filipescu, fie pentru Ministerul de războiu, ceea ce, în ori ce caz, n'ar fi putut place d-lui Marghiloman.

Singur Parlamentul rămăsese credincios guvernului acestuia, lovit de atîtea mizerii. Azi însă, cu toată grija de a nu le expune agitaţiunilor, cele două cohorte ale d-lui Marghiloman s'au ciocnit. Un conflict, un conflict mic ce-i adevărat, a isbucnit între cele două Camere. Intr'o situaţie normală, asemenea manifestaţiuni mici nu contează, pentru actualul guvern însă manifestaţia de eri din Cameră, poate avea urmări grave— mai cu seamă că d. Filitti trece drept omul d-lui Filipescu.

OAMENI ŞI LUCRURI

Preţul extazului

La Haga nu au loc numai congresele internaţionale de pace, dar şi congrese de altă natură, — între care se prenumără şi cel din urmă: al adversarilor opiului—mai drept, adversarii opiomaniei.

O statistică extrem de suggestivă şi de întristătoare s'a publicat, cu ocazia congresului acestuia: patru sute de milioane de orientali practică viţiul acesta îngrozitor—beţia de opium—care face 500,000 victime pe an [illegible] mai mult de cît ar putea face r[illegible] cel mai crîncen între popoare.

E uzul adînc înrădăcinat şi [illegible] periculos al consumului de opiu [illegible] cris în culori suggestive—slăvit a[illegible] —de scriitori ca Edgar Poë, Ba[illegible] studiat de fiziologişti ca Mantegaz[illegible] mulţi alţii,—dar fără nici un re[illegible] pînă în ziua de astăzi.

Opiul este producător de uita[illegible] nesimţire şi de senzaţii încînt[illegible] pînă la extaz. Intru aceasta e un[illegible] al divinului haschisch, dătător [illegible] plăceri supranaturale.

O priză de opium — scrie un [illegible] cător—aduce o uşoară ameţeală. [illegible] mai puternică şi omul se simte [illegible] tare, mai curagios, mai plin de [illegible] dispus la cîntare, creerul e imp[illegible] nit. Inima bate mai violent şi m[illegible] îndrăzneală. Incă două trei prize [illegible] mul care se află numai pe pragul [illegible] celui Mister, — intră în templul [illegible] Creerul iea parte acum împreun[illegible] toate simţurile la exaltări. Imag[illegible] îşi începe dansul. Omul se simte [illegible] uşor, ca pasărea. Il cuprinde o [illegible] nebună, copilărească, dulce! Int[illegible] ca nişte cai înaripaţi, zboară gîn[illegible] neînfrînate. Unul se crede mare [illegible] pozitor, pentru că e... ascultat în [illegible] zi vr'o bucată de muzică; cutare [illegible] —care a văzut în acea zi oarecari [illegible] navi—îşi închipue că a descoperit [illegible] cul tuturor bolilor; al treilea se [illegible] general atot cuceritor, fiindcă a [illegible] vr'o pagină de istorie războinică.

Dar exaltarea unora din părţile organizmului se face în dauna celorlalte. Dozele se ieau tot mai mari, iar urmările sunt tot mai dezastroase. Moartea voinţei urmează încercărilor de a omorî uritul; suferinţa groaznică — a cancerului — pedepseşte plăcerea închipuită de a stinge ori ce suferinţe fizice. De aci numărul uriaş al victimelor!

Nu numai orientalii, dar şi europenii locuitori ai ţinuturilor extreme fac mari abuzuri de opium. La urma urmei poate că... galbenii nu fac excese de loc. Dovadă că Chinezii s'au putut... trezi din letargia seculară şi să proclame republica, să întroneze—ca mîne—civilizaţia şi progresul în patria lor!

Rodica

Critica mai veche şi Teatrul lui Caragiale

Credem destul de interesante şi de actuale părerile d-lui Titu Maiorescu, scrisese acum aproape 30 de ani asupra comediilor lui I. L. Caragiale.

Reproducem aci un fragmnt din studiul fostului conducător al „Junimei literare", care a servit şi de prefaţă primei ediţiuni din „teatrul" lui Caragiale apărută la Socec.

Opera d-lui Caragiale este originală; comediile sale pun pe scenă cîte-va tipuri din viaţa noastră socială de astă-zi şi le desvoltă cu semnele lor caracteristice, cu deprinderile lor, cu expresiile lor, cu tot aparatul înfăţişerii lor în situaţiile anume alese de autor.

Stratul social, pe care îl înfăţişează mai cu deosebire aceste comedii, este luat de jos şi ne arată aspectul unor simţiminte omeneşti, de altmintreli aceleaşi la toată lumea, manifestate însă aici cu o notă specifică, adecă sub formele unei spoeli de civilizaţie occidentală strecurată în mod precipitat pînă în acel strat şi transformată aici într'o adevărată caricatură a culturei moderne.

Conul Leonida citeşte jurnale, explică nevestei sale esenţa republicei cum o pricepe el, valoarea lui „Garibaldi" şi teoria halucinaţiilor. Jupîn Dumitrache cherestegiul caută să înţeleagă în convorbiri cu ipistatul Nae Ispîngescu, ce este „sufragiul universal" este pătruns de demnitatea gardei civice şi primeşte de la Rică Venturianu deslusiri asupra suveranităţii poporului; iar cocoana Veta îşi cântă amorul „într'un moment de fericire şi printr'o perlă de iubire". Candidatul de la percepţie vrea să scape de dureri după sistemul lui Matei; Miţa Baston jură pe statua libertăţei de la Ploeşti, şi ipistatul „Carnavalului" pune un „jatrabac" cu muzică la „lotărie". Ziaristul Nae Caţavencu şi advocatul Farfuridi fac discursuri electorale asupra progresului economic şi revizuirii constituţionale.

Dandanache îşi susţine dreptul la de-

Observaţi bine
semnul distinctiv al veritabilului
:Franck:
Adaus la Cafea şi
Feriţi-Vă
de Imitaţiuni înşelătoare.
Marca registrată.

gurilor înfăţişate sau cel puţin a modului înfăţişărei lor, o lipsă, aproape desăvîrşită a părţilor mai bune ale naturei omeneşti, şcl., şi mărginindu-ne la relevarea meritului necontestabil al comediilor autorului nostru, putem constata şi recunoaşte acest merit în scoaterea şi înfăţişarea plină de spirit a tipurilor şi situaţiilor din chiar miezul unei părţi a vieţei noastre sociale, fără imitare sau împrumutare din literaturi străine.

Şi oare acesta este puţin lucru? Oare nu este aici un adevărat început de literatură dramatică naţională, independentă, trăind din propriile sale puteri, în care sunt şi „Novelele" lui Slavici, şi „Amintirile" şi „Poeziile" lui Eminescu, — mişcare deşteptată în literatura noastră prin acea culegere de poezii populare prin care Alexandri a îndreptat spiritul tinerimei de astă-zi spre izvorul veşnic al tuturor inspiraţiilor; simţirile reale ale poporului în care trăim, şi care simţiri numai întru cît sunt oglindite prin artă, în această realitate a lor, devin o parte integrantă a omenirii exprimată în forma literară?

Privită din acest punct de vedere, lucrarea d-lui Caragiale se învederează cu însemnătatea ei şi se arată a fi în afară de orice compare superioară acelor piese meşteşugite din atmosfere străine, care caută în zadar să ne intereseze la peripeţiile unor marchizi şi a unor dame cu camelii, pentru a căror înţelegere lipseşte şi publicului şi actorilor noştri orce element mai apropiat".

Cea dintăi scriere a lui Caragiale

In arhiva şcoalei primare de băeţi No. 1 din Ploeşti, una din cele mai vechi şcoli din ţară, foastă „Şcoala Domnească" sau „Şcoala Mare" înfiinţată sub imperiul regulamentului organic, la anul 1839 de către Domnul ţărei Alexandru Ghica, se găseşte un important document, care azi, cu prilejul sărbătorirei marelui nostru dramaturg şi scriitor I. L. Caragiale, a devenit de actualitate.

Acest document este o petiţie a marelui scriitor, dată la 1864, direcţiunei acelei şcoli şi prin care îşi cerea cuvenitul atestat doveditor ca în acel an, a absolit cele 4 clase ale şcoalei.

Am patea considera această cerere, ca cea dintăi scriere publică a ilustrului sărbătorit de azi.

Credem că facem o deosebită plăcere tuturor admiratorilor şi chiar maestrului, reproducînd acest preţios document, aşa cnm a fost scris de marele Caragiale.

Iată-l:

[redacted]

Drepturile Dobrogenilor

Iată proectul de lege ce a fost depus pentru complectarea legei din 1910, privitoare la drepturile politice ale Dobrogenilor:

Art. 1 —Articolul 3 al legei din 15 Aprilie 1910 se complectează şi se lămureşte în chipul următor:

Vor avea întregimea drepturilor politice deci şi dreptul de alegător:

a) Locuitori supuşi otomani, cari aveau domiciliu real în judeţele Constanţa şi Tulcea în ziua de 11 Aprilie 1877 şi descendenţii lor, chiar cei născuţi în urmă întru cît vor proba, că nu s'au bucurat de vre'o protecţiune străină şi că n'au emigrat sau dacă au emigrat, că s'au întors la căminurile lor cu doi ani cel puţin înainte de promulgarea legei pentru acordarea drepturilor politice.

Inscrierea în listele electorale din cei zece ani dintăiu întocmite în conformitate cu legea de organizarea Dobrogei din 9 Martie 1880, constitue pînă la dovada contrarie, presumţiunea în favoarea celor ce solicită acordarea întregimei drepturilor politice ca dinşii sau ascedenţii lor erau supuşi otomoni cu domiciliul real în Dobrogea la 11 Aprilie 1877.

Pentru descedenţii minori ai locuitorilor prevăzuţi în acest aliniat a cererile de a li se recunoaşte calitatea de cetăţean romîn conform prezentei legi, se vor face de tutori, şi în lipsa lor, de primarii comunelor unde ei domicilează.

Dacă această cerere nu se va fi făcut la timp, din vina tutorului sau a primarului, minorul, devenit major, va avea în timp de un an de la atingerea majorităţei dreptul de a reclama înaintea tribunalului, domiciliului lui beneficiul acestei legi.

b) Romînii din ori ce stat fără privire către locul naşterei, proprietari de imobile în judeţele Constanţa şi Tulcea sau domiciliaţi acolo în ziua promulgărei legei de faţă întru cît ei ar fi declarat, că renunţă la orice protecţiune străină.

Copii minori ai acestor romîni urmează condiţiunea părinţilor lor.

Declaraţiunea de renunţare la protecţiunea străină se poate face în tot timpul pînă la expirarea termenului pentru întroducerea cererilor de înscriere în primele liste electorale prevăzute de această lege, fie la tribunalul judeţului sau la judecătoria de ocol fie la comisiunile institute pentru întocmirea acestor prime liste electorale, prin chiar cererea pentru acordarea drepturilor politice.

Cererea pentru acordarea drepturilor politice implică virtual renunţarea la [illegible]e protecţiune străină. (Legea din [illegible]).

Cultivatorii de pămînt fie chiar [illegible]i din alte state, stabiliţi în urma [illegible]ărei Dobrogei în comunele rurale [illegible]cea parte a ţărei, cari au dobîndit [illegible]nturi în baza legilor de împro[illegible]ărire şi nu s'au bucurat de protec[illegible] străină de la aşezarea lor în Do[illegible]ea.

[illegible]pii minori ai acestor cultivatori [illegible]ază condiţiunea părinţilor lor.

[illegible]t. 2.—Se înfiinţează din nou două [illegible]sii, una pentru judeţul Tulcea [illegible]pusă din prefectul judeţului, din[illegible] consilier tras la sorţi din Curtea [illegible]pel din Galaţi şi din presidentul [illegible]nalului local şi cea de a doua pen[illegible] judeţul Constanţa compusă din [illegible]ctul judeţului, dintr'un consilier [illegible]la sorţi din Curtea de apel din [illegible]reşti şi din preşidentul tribunalu[illegible]ocal.

[illegible]este comisiuni vor judeca de ur[illegible]ă cererile locuitorilor Dobrogeni, [illegible]s'ar crede îndreptăţiţi pe temeiul [illegible]entei legi să reclame calitatea de [illegible]ean romîn chiar dacă o preceden[illegible]erere le-a fost respinsă pe baza [illegible]iului text al legei.

[illegible]ate recursurile în Casaţie se vor [illegible]idera ca apeluri şi înalta Curte de [illegible]ţie, le va judeca deadreptul în fond. [illegible]ecursurile actualmente pendinte se [illegible] judeca conform legei de faţă.

[illegible]ate celelalte dispoziţiuni ale arti[illegible]lui 4 din legea de la 15 Aprilie [illegible] rămîn în vigoare.

Litere-Ştiinţe-Arte

Simbolism.—Se abuzează de sigur de cuvîntul acesta, ca de nici un altul. Se abuzează aşa de mult, în cît pînă şi unii scriitori îl confundă ori îl întrebuinţează greşit.

Aşa fu de curînd, cazul cu talentatul nuvelist, Brătescu-Voineşti, care l'a pus între poeţii simbolişti pe Rostand cu „Chantecler"—desigur pentru... decorul din piesă.

S'ar zice că e ceva nou şi că nu acum cîteva decenii încă poetul Bandelaire a scris: „Omul păşeşte printre păduri de symboluri, care-l observă cu priviri discrete.."

Se vorbeşte cu osebire mult de noul academician Henri de Régnier, fruntaşul simbolist. Dar e înir'adevăr cel dintăiu academician al şcoalei poetice în chestiune?

Cari sunt înaintaşii lui Henri de Régnier? Adică, de la întemeiarea Academiei franceze şi pînă azi, cari fură deţinătorii fotoliului, pe care îl ocupă azi de Régnier?

Aceasta e întrebarea pe care şi o pune un ziar francez şi la care s'a străduit să răspundă cercetînd arhivele administraţiei Academiei franceze.

Iată-i: Jacques de Serizay, istoricul Pellison, Fénelon, Claude Gros de Boze, prinţul Louis de Clermont, dramaturgul Jean de Belloy, mareşalul Duras, mort în timpul revoluţiunei, episcopul Louis Villan, abatele de Feletz, Désiré Nisard vicontele Eugen-Melchior de Vogüe şi în sfîrşit Henri de Régnier.

*

Se vorbeşte de o reprezentaţie a dramei postume a lui Lew Tolstoi „Cadavrul viu" la teatrul naţional, în luna Martie.

*

A murit marele economist Gustave de Molinari, preconisatorul acelor Burse ale Muncei, cari nu se putură încă înfiripa aşa cum le cerea el.

*

Criticul şi filosoful muzical, Louis de Romain, a murit şi el. Se citează, mai ales de la el, frumoasa carte, în care răspunse consideraţiunilor nedrepte ale lui Max Nordau în privinţa lui Wagner,

*

La Haga a apărut un nou ziar „Omorul"—care se ocupă numai de crime şi tîlhării.

Numai de n'ar face şcoală!

*

La Londra are loc actualmente un congres la care discută reprezentanţi aproape ai tuturor statelor culturale cu interese în Orient—în scop de a se stîrpi mania opiului.

Numai de n'ar fi discuţiunile... somnifere.

*

In Plessis-Barbuise (Aube) nişte lucrători au descoperit cu prilejul unor săpături o mulţime de morminte galice. conţinînd scheletele persoanelor de marcă cu arme minunate de bronz, brăţări, caschete, pumnale etc.

*

STRUNA ZILEI

MESAGIU

O princesă engleză a fugit zilele aceste în tovărăşia masorului, un suedez,
Ziarele.

Nu-i dovada unui viţiu
La princesa cea engleză...
Fuga lor?,, Un exerciţiu
De gimnastică,.. svedeză.

Balul „Crucei-Roşie"

Simbătă seara a avut loc în saloanele cercului militar local, balul organizat în folosul societăţii „Crucea-Roşie". A asistat lume foarte multă şi distinsă ceea ce a asigurat atît succes moral cît şi material.

Ar fi fost de dorit, faţă cu trecutul acestei societăţi şi cu frumuseţa scopului pentru care s'a constituit, ca cei în drept să fi pus la dispoziţia comitetului, în mod gratuit, sala teatrului naţional, pentru a se evita şi cheltuelile mari şi a se da toată amploarea cuvenită unei astfel de sărbări anuale unică în felul ei!

Din asistenţă remarcăm D-nele: Principesa Maria Moruzi, general Lambrino, d-nele Maria Climescu, Hortense Drosso, Elena Manu, Elise Văleanu, Uhrinovschi, Hurmuzescu, Chilimoglu, Crupenschi, Jeanne Cosma-Bey, Elena Cantacuzino, Cornélie Pella, Adela Grigoriu, Marie Filipescu, Angela C. Jornescu, Mavrodi, Mezincescu, Marie Cuza, Dea Bogonos, dr. Flor, Emma căp. Corjescu, colonel Palauz, Mărgăritescu colonel Jippa, loc. Agapi, Erbiceanu, Cristofor, maior Makarovitz, locot. Ghyka, locot. Drăghici, maior Văleanu, Lucie Negruzzi, locot. Opaitz, Culiano, Daniel, Sturdza etc. etc.

Domnişoarele: Valentina Cananău, Lambrino, Amalie Rusovici, Lucie şi Margot Manu, Jeanne Skelletti, Mariete Papadopol. Lilica Panopol, Elena Cantacuzino, Titi Cantacuzino, Margot Drăghici, Lili şi Coca Mărgăritescu, Crupenschi, Saşa Cantacuzino, Lacinschy, Emilia Cristofor, Margarette Stroja, Lefter, Jippa, Mărioara Drăgulănescu, Alice Sion, Lilica Corjescu, Lilly Ionescu, etc.

Domnii: Generalul Lambrino, C. Climescu, dr. Dragomir Hurmuzescu, N. Cananău, Vespasian I. Pella, C. Grigoriu magistrat, Atanasie Georghiu, C. Buzdugan, A. C. Cuza, Adam Bercea, dr. Mesincescu, dr. Flor, Saffa Bey, N. Mavrodi, D. Filipescu, N. Corjescu, C. Jornescu, Leon Scully' Logothetides, Lucian Roiu, V. Buşilă, Vespasian Erbiceanu, C. Marinescu, D. Bogonos, Veisbeck, dr. Imerwahl, Daniel A. Verona, M. Borces, Victor Cristofor, Sturdza, C. Caradgia, V. Cicei, D. Ion, Bastachy, Fraţii Rusovici, Gendi, Florea Sion, Rişcanu, Olănescu etc.

Epoletul: Colonel Cernătescu, col. Călinescu, col. Palauz, col. Văitoianu, col. Jipa.

Maiorii: Broşteanu, Makarovitz, Fărcăşanu, Vereanu.

Căpitanii: Mihail Necruzzi, Gh. Corjescu, Th. Balmez, Vlăduţi, Flor, Dumbravă, Cocuţescu, Andrei, Ionescu Filip, Gălăşescu, Leca.

Locotenenţii: Coco şi D. Drăghici, Agapi, Toto Skeletti, Leon Ghica, S. şi I. Capşa, Stere Costescu, Vlahopol, Lăzărescu, Dr. Sumuleanu, D. Dobreanu.

Sub-locotenenţii: Ferderber. Ulea, Gurcăneanu, Grădineanu, Racovitz, Ulea, Gazi, Strat, Elizievicr Hagi, Stihi, Dimitriu

INFORMAŢII

Declaraţiile Episcopului Safirin.—Episcopul Gherasim Safirin a declarat următoarele, privitoare la alegerea ilegală a unui episcop al Romanului:

„Precum era de prevăzut, Marele Colegiu a trecut peste protestul meu, bazat pe sfintele canoane, pe Constituţiune şi pe legile ţărei noastre. Aceasta dovedeşte că şi de astă dată este vorba de silnicie din partea înaltului guvern în chestiunea bisericească, este vorba de o alegere forţată, pe care nici sfintele canoane, ecumenice, nici predania bisericească a ţărei noastre n'o poate tolera şi cu atît mai puţin n'o poate consfinţi. Cu toate acestea d. C. C. Arion, ministrul cultelor, n'a ezitat nici un moment ca să-şi ia răspunderea decretului de confirmare a alegerei unui titular, în locul meu pentru scaunul episcopal al Romanului. Vă mărturisesc că dacă ar fi vorba numai de mine, martur îmi este Dumnezeu, că n'aş mai vorbi nici un cuvînt, ci de bună voe m'aş retrage, prin demisiune, pentru că acel a ales să poată ocupa în mod canonic legal şi dupre dreptate, scaunul episcopal al Romanului. Dar prin loviturile nedrepte ce mi se dau pînă întru atîta încît sunt lăsat pe drumuri trăesc din mila darnicilor locuitori ai acestei ţări, se tinde a se stabili perniciosul principiu, că cel ce luptă pentru adevăr, chiar dacă obţine cîştig de cauză, este pedepsit, şi că cel care cere curăţirea de imoralitate a episcopului nostru, chiar dacă reuşeşte ca cel nedemn să fie îndepărtat, cade victimă. Înţelegeţi, deci, că în astfel de condiţiuni nu poate fi vorba de pace în biserică. Pacea nu se poate realiza prin samavolnicie şi uzurpaţiune".

Noul cazino din Sinaia va fi inaugurat la 1 Iunie. In primele zile ale inaugurării Carusso va absolvi 6 concerte, pentru cari a fost angajat cu un onorar fix de 80,000 lei.

Orchestra va fi condusă de Weingartner, directorul operei imperiale din Viena.

Cum s'au urcat chiriile în Bucureşti va arăta următorul fapt: cafeneaua High-Life a fost arendată d-lui Jeia din Brăila pe timp de zece ani, cu 60.000 lei anual.

Se pare, totuşi, că arenda aceasta nu e exagerată, de oare-ce amatorii oferă d-lui Jeia un filotim de 250.000 lei ca să cedeze contractul.

Domnul George Em. Bogdan a fost ales preşedinte al consiliului administrativ permanent.

In ziua de 1 Martie 1912, se va ţine licitaţie publică, în localul prefecturei judeţului Iaşi, pentru arendarea dreptului de vînătoare în pădurile din judeţul Iaşi şi anume:

Băiceni, com. Băiceni; Icuşeni, com. Sculeni; Măcăreşti com. Costuleni; Probota com. Ţiganaşi; Prisecani, com. Prisecani; Mogoşeşti, com. Mogoşeşti; Bîrnova, com. Ciurea; Hadîmbu-Mironeasa, com. Mogoşeşti; Mînjeşti-Valea-Alunului şi Mînjeşti-Valea Carului, din Comuna Mogoşeşti.

Consiliul central, numit după noua lege a meseriilor, se va întruni zilele acestea pentru a discuta modalitatea cum se vor acorda medicamente gratuite la meseriaşi.

Există o propunere, ca înaintîndu-se felul de procedare al direcţiunei sanitare, şi consiliul central să înfiinţeze depozite de medicamente în fie care Capitală de judeţ.

Proectul mai urmează însă să fie discutat.

BANCA AGRICOLA — IAŞI

AVIS

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că în zilele de 6, 7 şi 8 Februarie a. c. se primesc la sediul nostru subscripţiuni pentru „Societatea Marelor Hoteluri din Romînia".

Primul vărsămînt e de 40% sau 200 lei de acţiune.

Banca Agricolă
Sucursala Iaşi

Banchetul de azi.—La banchetul de astă seară ce se dă în onoarea d-lui C. Stere, au mai aderat următoarele persoane:

Neagoe Popeia, Chilimoglu, I. Silvestru, V. Budi, M. Popovici, Anton Cirillo, G. Gavrilescu, C. Crupenschi, Dr. Lambrior, August Scriban, Justin Adace, dr. Demetriade, G. Constantinescu, A. Popovici, G. Ghibănescu, Vespasian I. Pella, I. Motăş, I. I. Motăş, G. Nădejde, C. Gheorghiade, Cristea Th. Cristea, Em. Socor, X. Eraclide, N. Gavrilescu, P. S. Stoica, dr. Löbel, dr. Rossa, Osvald Racoviţă, Raul Sculi, M. Tomida, Al. Velciu, Octav A. Velciu, dr. Bordea (Vaslui), P. Cujbă, G. Scobai, D. Sachelarescu, dr. Taranu, dr. Vasiliu, C. Vartic, G. Finţescu, Alfons Herovanu, Petru Şerban, Petru Bogdan, M. Berceanu, Aleou Ciurea, V. Ismandi, dr. Roşculeţ, V. Dimitrescu, N. Gheorghiade, Romulus Ionaşcu, M. Jacotă, Lascar Antoniu, C. Jornescu, Ştefan A. Negruţi, Teodor Jellea, I. Mitru, G. Răut, G. G. Mărzescu, I. Pascu, G. Mitru, dr. C. Ionescu, G. Stănilescu, P. Iliescu, C. Popp, Cr. Tabacovici, dr. Slătineanu, Ştefan Gheorghiu, At. At. Gheorghiu, dr. Ţaicu, dr Vrânceanu, dr. Şumuleanu, C. B. Penescu, V. Drăghici, G. Lecca, Traian V. Bratu, V. V. Popovici, G. N. Botez, P. S. Alexandrescu, M. Vioreseu, Dimitrie Botez, dr. P. Bogdan, Victor Munteanu, Gr. Bircan, G. Lateş N. cu Pogonat,

Banca viticolă. — Faptul că o nouă bancă este pe cale de a'şi lua fiinţă, ne arată că avîntul economic al oraşului nostru este în creştere necontenită, ceia ce nu poate de cît să bucure pe ori care din noi.

Mai ales faptul că noua bancă va fi sprijinită pe o ramură de producţiune specific ieşeană, viticultura, care a început să fie pentru Iaşi o legitimă mîndrie, ne îndreptăţeşte să credem că pe lîngă avîntul ce noua instituţie va da Iaşului economic, va fi şi un plasament de fonduri de cea mai rentabilă productivitate.

In adevăr podgoriile din jurul Iaşului sunt în necontenită prosperare şi cum cultura viilor garantează încă penmulţi ani o prosperitate mereu crescîndă, podgorenii văd nevoia de a întinde mereu aceasta cultură, ceea ce garantează Băncei Viticole pe lîngă un rol preponderant în această ramură de producţiune, o rentabilitate sigură.

Noua bancă pe lîngă protecţiunea intereselor viticulturei, se va ocupa cu tot felul de afaceri de bancă, Pentru aceea pe lîngă capitalul subscris pînă acum de podgoreni şi care a trecut de două sute de mii lei (200000), va fi chemat la subscripţie ori ce capital romînesc, doritor să pună într'o intreprindere sigură un nou mijloc de prosperare a Iaşului economic.

In cursul săptămînei viitoare se va deschide subscripţia, după care operaţiunile de constituire vor urma foarte repede.

Locuitorul Ion Sacară din com. Focuri, satul Fîntînele, va construi în primăvara anului curent, în satul său o casă de cetire purtînd numele de *Ion şi Sultana Sacară.*

In ziua de 5 Martie a. c. se va ţine în localul prefecturei de judeţ, licitaţie pentru vînzarea a 128 bunuri mici, proprietatea statului.

Pe ziua de azi s'au constatat în oraş 2 cazuri noi de scarlatină.

Socit. Crede. Fonciar Urban
DIN IAŞI

Se aduce la cunoştinţa publică, punerea în vînzare prin licitaţie cu oferte închise, a terenului imobilului fost Dulberger din Iaşi, stradele: Alba 1, Cucu 57 şi Labirint 2 — 4, fiesîndu-se termenul de vînzare pe ziua de 15 | 28 Februarie 1912.

Terenul se vinde în total sau în parcele, arătate pe planul ce se poate vedea în toate zilele de lucru pînă la oarele 4 p. m. la sediul Societăţii Serviciul Contencios, — iar ofertele închise vor trebui să fie însoţite de garanţii de 10 la sută socotite din valoarea de ofertă a terenului, în total sau în parcele, indicate pe plan.

Ofertele se primesc pînă în ziua de 14 | 27 Februarie 1912 inclusiv, trebuind ca ele să înceapă de la suma de 95000 lei pentru întregul teren, iar pentru acele pentru parcele, de la sumele arătate în planul respectiv.

Direcţiunea.

Ultime INFORMAŢIUNI

❑ **Domnul P. P. Carp se va prezenta zilele acestea Suveranului pentru a-i solicita acordarea unei remanieri ministeriale, în senzul ca d. Maiorescu să treacă la ministerul de Interne, d. Marghiloman la externe, iar d-nii Delavrancea şi Neniţescu să fie înlocuiţi prin doi miniştri nuoi.**

❑ *În urma cererei d lui judecător de instrucţie Kesim, ministrul de justiţie va delega pe un alt magistrat—probabil pe d. Haralamb Grigoriu — special cu instrucţia afacerei de la Spiridonie.*

❑ *Comitetul ardelean din Iaşi, va invita pe d-nii Goga şi dr. Vaida Voivod, să vie să petreacă cîteva zile în Iaşi, cu care ocazie vor avea loc serbări în localitate.*

❑ *Junimiştii din Iaşi au hotărît să se abţie de la banchetul ce va avea loc în astă seară pentru a serbători împăcarea fruntaşilor de peste munţi şi pe împăcătorul lor d. C. Stere.*

Junimiştii declară, că de şi d. Matei Cantacuzino este promotorul ideii banchetului, ei n'au înţeles că acest banchet va avea loc în onoarea d-lui Stere.

Adevărul este, că eri sub seară au venit ordine de la centru ca guvernamentalii să se abţie de la banchet. Un ministru care dădea aceste ordine la telefon, a spus textual persoanei cu care vorbia:

— Nu puteţi lua parte la banchetul oferit unui om, care într'un discurs rostit la Cameră a spus: „eu l'am cetit pe Kant în Siberia la lumina aurorei boreale".

Copilărescul argument al ministrului a hotărît definitiv să nu participe la banchet, dar promotorul, d. Cantacuzino, a refuzat să primească ordine de la Bucureşti şi va participa la banchetul, care nu va perde nimic din strălucirea sa prin faptul abţinerei junimiştilor.

❑ Acei care au călătorit astă noapte în vagonul cu paturi de la Bucureşti la Iaşi, a avut un moment de groaznică spaimă, cînd în toiul nopţei, aproape de staţia Mărăşeşti, au fost treziţi de conductor ca să părăsească imediat vagonul.

Toată lumea a trebuit să se îmbrace în grabă şi să părăsească vagonul care luase foc prin aprinderea osiei.

Trenul de Bucureşti, a sosit astă-zi fără vagon cu paturi şi va pleca diseară tot astfel.

❑ **Apărătorii d-lui A. C. Cuza.**— D. Dim. Alexandreseu, decanul facultăţei juridice, a dat eri măsura greutăţii cuvîntului său.

Întîlnindu-se cu un amic al nostru, acesta l'a întrebat cum se face, că a intervenit în chestiunea plagiatului Cuza, apărîndu-l pe acesta cînd anul trecut, în sala Trib. s, 3-a, afirma în gura mare, că broşura d-lui Socor dovedeşte cu prisosinţă plagiatul „Poporaţiei" ?

— Ce vreai, nu puteam lovi într'un coleg, cînd am fost solicitat să-l apăr.

— Putea-i să nu-l loveşti, tăcînd, îi răspuse amicul nostru.

— Nu puteam să tac din moment ce am fost solicitat să vorbesc şi să-l apăr.

Înregistrăm această convorbire autenticá, spre a pune în evidenţă modul în care plagiatorul Cuza încearcă să obţie solidarizarea unora dintre colegii săi, precum şi „valoarea" şi „greutatea" cuvîntului acestor colegi.

❑ Prin noul budget al Epitropiei, s'a prevăzut suma de 25,000 lei, spre a se construi primul pavilion de infirmi.

În primă-vara anului acesta, se va începe construirea lui, iar la anul viitor se va construi al doilea pavilion, cînd se va face şi dărămarea actualului ospiciu de infirmi devenit impropriu.

❑ In ziua de 10 Februarie, se va oficia cu o deosebită solemnitate de către Arhiereul Nicodem Munteanu vicarul Mitropoliei, hramul bisericei sf. Haralambie, din str. sf. Haralambie.

❑ Pe ziua de 1 Martie, se va face o mare mişcare în personalul vămei locale.

❑ Sub direcţiunea d-lui general Boteanu şi în prezenţa A. S. Principelui Ferdinand, vor avea loc, în cursul lunei Martie, manevre parţiale ale geniului şi şi trupelor cari depind de el.

Regiunea aleasă este: Focşani—Galaţi—Bârlad.

❑ D. dr. Riegler efor la Sf. Spiridon va pleca mîne la Bucureşti, pentru a supune ministerului de interne aprobarea budgetului epitropiei pe 1912—1913.

In ceia ce priveşte pe funcţionari, epitropia, a revenit asupra reducerei de 5 la sută, făcută în anul trecut asupra salariilor, iar ca recompensă a sporit salariile încă cu 5 la sută.

Ante-proectul d-lui Arion

Umilirea Universităţii din Iaşi.—Intrunirea de ieri a consiliului facultăţii de drept.—Probabila suspendare a cursurilor.

Consiliul profesoral al facultăţei de Drept din Iaşi, s'a întrunit eri dimineaţă la ora 10, spre a discuta ante-proectul ministrului de Instrucţie privitor la reforma învăţămîntului superior.

După ce s'a dat cetire anteproectului toţi profesorii prezenţi au recunoscut unanim, că în ce priveşte Universitatea din Iaşi toate observaţiile făcute de profesorii din Iaşi au fost nesocotite, că noul proect pune Universitatea din Iaşi pe un picior de inferioritate faţă de Universitatea din Bucureşti şi că proectul creiază o mulţime de posturi personale la Universitatea din Bucureşti.

*

S'au adus dovezi de către unii profesori, că memoriul redactat de consiliul Facultăţei de Drept din Iaşi nici n'a fost cetit de Ministru, care l'a dat secretarului comisiei ministeriale, d. Cădere, care la rîndul său a pus memoriul la dosar.

Profesorii de drept din Iaşi propuseseră obligativitatea cursului de doctorat pentru magistraţi şi avocaţi şi licenţa în drept obligatoare pentru acei care vor voi să îmbrăţişeze funcţii administrative. pe cînd în anteproect doctoratul nu este obligatoriu şi studenţii sunt obligaţi numai să urmeze două cursuri speciale şi obligatorii.

*

Pentru a dovedi că ante-proectul conţine o mulţime de inovaţii introduse pentru a creia posturi la favoriţii ministrului de instrucţie, s'au citat următoarele cazuri:

Legea actuală cere ca docenţii, pentru a putea fi abilitaţi, să fie doctori în specialitatea lor.

Ante-proectul schimbă această prevedere spunînd: „La examenul de abilitare se pot admite şi asistenţii, preparatorii sau şefii de lucrări de laboratorii, sau asistenţii seminarilor pedagogice şi care funcţionează *de opt ani* neîntrerupt, *chiar dacă nu posedă titlul de doctor*".

S'a arătat că nu cazul acesta se află numai d. Cădere, care exact de opt ani de zile funcţionează ca asistent la laborator şi nu posedă titlul de doctor.

S'au citat apoi numele d-lor Liţica şi Tzigara-Samurcaş, pentru care s'a introdus un capitol special, graţie căruia ei vor fi făcuţi din conferenţiari, profesori universitari.

Art. 72 din ante-proect, spune în adevăr: „acei care vor fi funcţionat cu succes, şi fără întreruperi, cel puţin trei ani, conferenţiari sau suplinitori de catedre, pot fi numiţi direct profesori, fără să mai fie agregaţi.

*

S'a arătat apoi, în mijlocul ilarităţii generale, că actualul ministru al instrucţiei şi-a rezervat favoarea de a putea fi numit profesor universitar direct, fără concurs, fără lucrări.

In adevăr, art. 108 din ante-proect glăsueşte astfel: „pot fi numiţi DIRECT profesori acei care au cel puţin doi ani de funcţionare la catedrele speciale, *creiate in vederea doctoratului în drept,* **de la data cînd au primit însărcinarea de a face cursuri de doctorat şi cari, fiind doctori în drept, s'au distins prin lucrări pe teren juridic".**

*

Absolut toţi profesorii, au combătut ante-proectul cu cea mai mare asprime, hotărînd în urmă o nouă şedinţă pentru Vineri seara, cînd se vor redacta toate observaţiile la ante proect şi se va încheia un proces-verbal, că dacă nici de această dată memoriul nu va fi luat în samă de ministrul de instrucţie, profesorii facultăţei de drept din Iaşi să declare cursurile suspendate.

❑ O delegaţiune a farmaciştilor a plecat aseară la Bucureşti unde urmează să aibă loc o întrunire a farmaciştilor în chestia modificărei legei sanitare.

Delegaţiunea ieşană se compune din d-nii Verner şi Conya.

❑ Astă-zi au depus legiuitul jurămînt d-nii d-ri: Plătineanu şi D. Ionescu noui profesori de la facultatea de Medicină din Iaşi.

❑ D. Mihail Vioreanu, şeful regiunei II-a viticole, a fost decorat cu răsplata muncei cl. I a.

❑ Astă-zi s'a săvîrşit din viaţă d. Dimitrie Suia, vechi pensionar al casei sf. Spiridon.

❑ Tribunalul a respins astăzi opoziţiile făcute de hoţii de cai din banda Bogonos.

❑ D. inginer Halăceanu, în vederea înfiinţărei unui muzeu Anografic în localitate, a primit donaţiuni şi obiecte de la următoarele persoane:

Octav Minar, D. Botez, sub-director, Creditul Urban, d-na Gali Marie, rentieră, inginer Potter, direc. fabric. Ciurea. căp. Gr. Ghica, d. Ostersetzer, direc. fabric. scaune, d-na Eug. V. Bejan, N. Păun funcţ. de bancă. d-na Marie dr. Negel, inginer Virgiliu Hălăceanu, Vas. Marian. d-na Amalia Zotta, rentieră, din Iaşi. Căp. G. Burghelle avocat din Dorohoi.

C. Onu proprietar, Charles Hofman proprietar, din Vaslui, I. David meseriaş, Elisa Em. Hălăceanu rentieră, d-na Marie Panu, Jurist Petrolist, Abramovici & Brecher instalatori, I. Kisilovici constructor, d-na Marie Al. Policoff, Fraţii Hirschensohn comercianţi, din Iaşi, Paul Smarandescu arhiitect, din Bucureşti, Ing. Ath. Vregnioti, inspector c. f. r. din Galaţi.

❑ In primele zile ale acestei săptămîni, fiind oprit orice spectacol, noul program cinematografic Pathé Frères din sala Circului Sidoli, începe mîne seară Mercuri 8 Februarie.

Noul program, escelent alcătuit, cuprinde între altele:

Furtul din Norwood. Mare roman însufleţit după o adevărată întîmplare.

Sfîrşitul lui Robespierre. (9 Thermidor anul al 2-lea—27 Iulie 1794). Pagini reconstituite din Revoluţia Francesă. Epoca teroarei. — D-ra Ventura interpretează rolul d-nei Tallien.

❑ **AVIS. — Orice anunţuri şi abonamente se primesc NUMAI la Tipografia H. Goldner, singura în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.**

❑ **Opera rusească la Iaşi.**—Marea trupă de operă rusească de sub direcţia d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iaşi şi va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky*, *Viaţa pentru Tzar* de *M. Glinka*, *Dama de Pică* de *Tschaicovsky*, *Demonul* de *Rubinstein* şi *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky*. Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet;* costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se reţin la libraria Iliescu (piaţa Unirei).

*

Afişe speciale vor anunţa ziua şi alte detalii.

ULTIMA ORA

Bucureşti 7 Februarie

Convenţia secretă între Romînia şi Austria

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" va publica mîne, textul convenţiunei secrete, încheiată între Romînia şi Austria, în anul 1880.

Convenţia e semnată de Impăratul Frantz Iosef, de regele Carol şi de V. Boerescu, ca ministru de externe.

Sentinţa în chestia Tramvaiului

Bucureşti. — Azi va apare textul sentinţei tribunalului de Ilfov, în afacerea Tramvaiului.

Textul confirmă în totul, cele arătate, că tribunalul s'a ocupat de constituţionalitatea legei d lui Marghiloman. In motivele ce le invoacă, Tribunalul arată că legea este neconstituţională, întru cît calcă texte precise din constituţie.

Făcînd istoricul procesului, Tribunalul relevă, cum în toiul desbaterilor procesului, s'a votat o lege specială, care tranşează diferndul, asupra căruia justiţia era chemată a se pronunţa.

Tribunalul răspunde apoi afirmativ şi la chestia de a se şti, dacă Tribunalul avea căderea a se pronunţa asupra constituţionalităţei legei, bazîndu-se pe însăşi Constituţie şi pe articolul 77 din legea de organizare judecătorească, care impune judecătorului de a păzi şi aplica constituţia.

Accident de aviaţiune

Londra.— Din San-Francisco, s'a telegrafiat că aviatorul german Hoff şi aviatorul englez Glenmarin, în timpul unei ascenziuni căzînd de la o mare înălţime, a murit.

Crima din T.-Severin

T.-Severin. — Un anume Mihalache Creţeanu, însoţit de alţi ciţi va tovarăşi după ce au chefuit pe la diferite cîrciume, au sărit asupra băetanului Ion Cenescu, lovindu-l cu cuţitele.

La ţipetele băetului, a sărit mama lui, care însă căzu curînd lovită de o lovitură de cuţit aplicată de Creţeanu. Victima încetă curînd din viaţă.

Criminalii au fost arestaţi.

Gravă epidemie

Bucureşti.— Din Galaţi se afirmă, că s'ar fi constatat în acel oraş un caz de meningită cerebro spinală.

O crimă bestială

R.-Sărat. — Un anume Ion Melinte, smonind o copilă de 7 ani anume Ioana, a siluit-o, după care a omorît-o cu 2 lovituri de topor.

Criminalul a fost arestat.

Republica Chineză adoptă calendarul European

Peking.—Agenţia Reuter, află, că prin un manifest publicat azi dimineaţă, republica Chineză, a adoptat calendarul European, pe anul 1912, socotindu-se primul an al republicei.

Un dar al Sultanului

Constantinopole.—Sultanul a donat 30000 livre, pentru văduvele şi orfanii sodaţilor şi ofiţerilor căzuţi în răsboiul cu Italia.

Numire

Bucureşti.—M. S. Regele a semnat azi decretul de numire a d-lui dr. Bacaloglu, ca profesor agregat la Facultatea de medicină din Iaşi.

O dramă într'o menagerie

Paris.—La o menagerie din Paris, s'a petrecut eri o scenă îngrozitoare.

Atracţiunea menageriei o făcea un biciclist, care trecea cu bicicleta peste o sîrmă întinsă, la o mare înălţime, însă pe de asupra unei cuşte cu lei, care era descoperită.

Eri, prins de ameţeală, biciclistul căzu de pe sîrmă în cuşca leilor, cari săriră asupra victimei şi o sfîşiară în bucăţi.

GREVA DOCKERILOR

Glascov.—Situaţia în docuri a devenit extrem de serioasă, din cauza dockerilor, care refuză să lucreze după prescripţiunile noului regulament.

Munca a încetat cu totul.

Moartea maiorului Simionescu

Tulcea.—Azi a încetat din viaţă, maiorul Simionescu, din Regimentul 33.

Se ştie că maiorul a fost victima unui accident de călărie, acum cîte va zile.

Pungaş îndrăzneţ

Bucureşti.— Poliţia a arestat azi pe un îndrăzneţ pungaş, care îşi făcuse o specialitate în a fura de la dentişti, cantităţi de aur, ce serveau la fabricares de dinţi artificiali.

Consfătuire

Bucureşti.— Membrii partidului conservator-democrat din culoare de galben. s'au întrunit aseară, în casele d-lui Gh. Stroescu.

PARLAMENTUL

Camera. — La Cameră s'a votat azi proectul prin care se desfiinţează casa obştiei din Birlad.

Mîine Camera va începe discuţiunea proectului, pentru reînfiinţarea Contenciosului.

Doamnelor,

Voiţi să înfrumseţaţi corpul dv. ?

Doriţi să aveţi o ţinută dreaptă, un mers graţios şi leger, atît de admirate de d-nele Parisiene?

Atunci cumparaţi **corsete** *numai la*

CUNOSCUTUL MAGAZIN

La ‚PARADIS'

Care e şi bine asortat în manufactură, galanterie şi furnituri de croitorie.

Deci, onor. clientelă, nu uitaţi „Paradisul" să vizitaţi.

Cu stimă

„LA PARADIS"

vis-à-vis Ad-ţia Financiară

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor şi ospiciilor Sft. Spiridon din Iasi

Face cunoscut că, în localul colegiului medical din Spitalul Central din Iaşi se vor ţine concursuri pentru ocuparea definitivă a posturilor de medici secundari, medici de consultaţiuni gratuite şi medici primari, aşa după cum sunt notate mai jos şi la datele respective:

In ziua de 9 Mai 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a posturilor de medici secundari în specialitatea de medicină internă, pentru următoarele locuri:

1 loc la secţia medica I
1 loc la secţia medica II
1 loc la secţia medica III
1 „ „ clinica dermato sifilitică.
1 „ „ clinica infantilă şi pavilion de izolare.
1 „ „ biroul primirei consultaţiuni medicale; toate din spitalul central Iaşi.
1 „ „ pavilionul de izolare (adulţi) din Iaşi.
1 „ „ spitalul Paşcanu, din Iaşi
2 „ „ ospiciul de alienaţi Socola.
1 „ „ spitalul din Botoşani.
1 „ „ spitalul din Tg.-Neamţ
1 „ „ spitalul „ Roman.
1 „ „ spitalul „ Focşani.
1 „ „ spitalul „ Tg.-Ocna.
1 „ „ spitalul „ Galaţi.
2 „ „ spitalul „ Bîrlad şi „Elena Beldiman" din Bîrlad.

In ziua de 22 Maiu 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a posturilor de medici secundari în specialitatea de chirurgie pentru următoarele locuri:

1 loc la secţia chirurgicală.
1 „ „ secţia oftalmologică.
1 „ „ secţia genito-urinară.
1 „ „ clinica I chirurgicală.
1 „ „ clinica II chirurgicală, toate din spitalul central Iaşi.
1 „ „ Institutul Grigorian din Iaşi.

In ziua de 28 Maiu 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a posturilor, de medici primari de spitale mixte:

1 loc la spitalul din Hîrlău.
1 loc la spitalul din Tg.-Frumos.

In ziua de 4 Iunie 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a postului de medic primar de consultaţii medicale:

1 loc la biroul Primirei consultaţii medicale din spitalul central Iaşi.

In ziua de 10 Iunie 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a posturilor de medici primari în specialitatea de medicină internă:

1 loc la ospiciul de infirmi de la ospiciul Galata-Iaşi.

In ziua de 16 Iunie 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a postului de medic primar în specialitatea de chirurgie.

1 loc la secţia chirurgică din spitalul central din Iaşi.

Domnii medici care doresc a concura pentru aceste posturi sunt invitaţi a se adresa Epitropiei Generale a Casei Sf. Spiridon Iaşi, cu 10 zile libere înainte de ţinerea concursului, cu cereri înscrise, care vor fi însoţite de titlurile şi actele ce posedă precum şi lucrările ştiinţifice tipărite ce au făcut pînă acum, conform prevederilor regulamentului de concursuri din 23 Ianuarie 1912 publicat în Monitorul Oficial No. 236 din 27 Ianuarie 1912.

No. 846
1912 Februarie 7.

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITAORE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
—Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăţi —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase.

Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

LABORATORUL CHIMIC „DIANA“

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET“, Poudre „MUGUET“ Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA“

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet“ Lei 1.10. Pudră „Muguet“ Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA“

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana“ Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana“ Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana“ Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana“ Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diara“ Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exercitiu fricţionează-te cu „Diana“ Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana“ Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana“ Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana“ Franzbranntwein din casă.

„Diana“ Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată in 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă

Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELE !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA“.

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smârdan 24

GRILLAGES

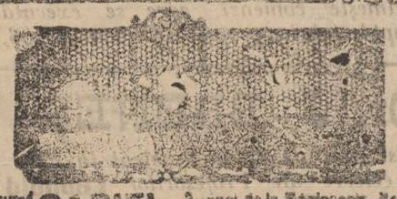

Maison GARIEL, 2, rue de la Ragisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

LUCNES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

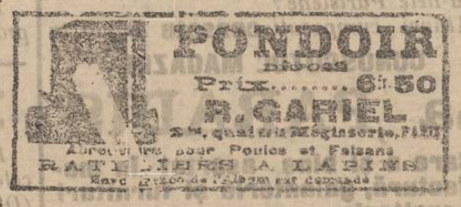

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mînzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 513 Joi 9 Februarie 1912

PESTE MUNȚI

Cînd s'a ridicat chestia națională pentru întâia oară în Parlament, în 1893 de D. A. Sturdza,—*Scuza* din sala Pastia —s'a spus că noi Romînii avem o mare înlesnire din cauza așezării Geografice. Ori unde te-ai întoarce, la apus ori la răsărit, la miază-zi ori la mează-noapte dai de Romîni; mai mult încă chiar, hăt departe peste Balcani trăesc *Armâni*, frați de ai noștri, cari luptă să trăiască ca Armâni în imperiul turcesc.

După cum noi sîntem — vorbesc de Romînii din Rominia Regat, trup rupt din marele trup al Romînilor din Fagaraș și din Maramureș, încă din secl. al XIII, în urma persecuțiilor religioase și politice ale Regilor Ungariei și a Curiei papale de Roma, trup care prin extensiunea etnică s'a întins spre șesurile Dunării în două direcții, de la Nord la Sud—după mersul Capitalelor Munteniei—și de la Apus spre Răsărit din Banatul Severinului spre gurile Ialomiței, unde era cetatea *Iflicilor* (Vlahilor), cetatea de Flici; iar în Moldova extensiunea a apucat 2 direcții: la Sud pe rîul Moldovei și al Siretului, spre Dunăre și Mare și la Răsărit cu coloniile Strodnicilor pînă la Nipru aproape ori la Kerson;—tot aș, zic, și cele 2 provincii rupte de la Moldova, sînt trup din trupul nostru, sfâșiate de la trunchiul mamă prin vitrigia vremurilor.

Ei bine; dacă pentru noi, ca neam, e o fericire a avea peste graniță frați de sînge, întrebatu-ne-am noi vreo-dată, ce au pătimit și pătimesc ei astăzi din faptul că au conștiință a fi rupți ei din noi și noi din ei?

Ardealul sufere politicește, pentru că istoricește a fost scoborît în vază, prin pierderea boerimei de sînge și aducerea în stare de iobagie. Dar azi mai sufere din cauză că Ungurii știu, că peste Carpați—adică la noi este un Regat Romîn către care se îndreaptă idealul de rasă. De aceea în ura lor seculară locală și internă s'a adăugit și spectrul unei Romănii la Dunăre, care îi face să turbe de mânie și să silească mîna maghiarizării.

Aceiași politică au dus'o Austriacii cu Bucovina și Rușii cu Basarabia. In Bucovina s'a dat cale Rutenilor să încalice politica locală, să rutenizeze satele, să pretindă dreptul ariciului, chiar în Episcopatul Romîn. De ce? Pentru că Austria vedea că peste hotare e o Moldovă, iar azi o Romănie, care va fi idealul de îndrumare națională a provinciei.

Iar Rușii cari nu s'au ferit a da învățămîntul în limba maternă Tatarilor, Cerchezilor și altor neamuri, au refuzat să l dea Moldovenilor, pentru că *e slut la Prut* și dincolo de apele rîului blestemat e același neam, cari are aceiași limbă, aceleași credințe, același ideal.

Dacă noi ne-am putea mîngâia cu această vecinătate frățească, lor—fraților noștri—această vecinătate le-a căsunat rău, persecuții și impilări. Pe căi deosebite, fie-care stăpîn a căutat a le silui limba, a le înstrăina biserica, a le înăduși conștiința; Ungurii pe căi mai violente, Austriacii prin atracțiunea culturală, Rușii prin ignoranța maselor și prin clerul rusificat și prin o administrație căzăcească.

Dar răul ce l sufăr frații noștri ni-i fac și mai simpatici și mai interesantă situația lor. Incepem a circula mai des noi în de noi; a ne cunoaște mai bine pasul și nevoia; a ne apropia, deci.

Dușmanii noștri țin a face cît mai rare întâlnirile între noi frații; iar peste toate acestea a produce zizanii și ruperi în sînul masei compacte a neamului. Iată ici statul nobilitar rusesc rupe legătura între boerimea moldovenească a Basarabiei, dîndu-le privilegii față cu masa de jos a poporului, care zace în ignoranță. Prin avantajele de stat și prin o cultură rusască se voește înstrăinarea sufletului românesc al clasei diriguitoare.

In Bucovina aceiași tactică, atrăgînd spre cultura germană boerimea, iar norodul dîndu-l pe sama Rutenilor să l rutenizeze.

Iar Ungurii au pus vîrf la toate! Ei tăgăduesc națiunea română; iar în practica constituțională maghiară tăgada dreptului e normă, e lege și ori-ce crimă se iartă, dacă e comisă în numele principiului de stat maghiar. Cîte victime ale tiraniei maghiare nu a numărat neamul românesc. Sîngele curge încă în Ardeal, și ura și vrajba caută să-și facă cale. Iar mai ales acolo unde boerimea de clasă a dispărut, și unde nu ne-au rămas de cît sătenii și popii lor, toată elita românească e de origină nouă, o burghezie rurală, o intelectualitate orășănească, îmbăcșită cu maghiarism și cu nemțism, că Ungurii au căutat și cată să se folosească de lipsurile oricărei burghezii nouă: utilitarismul și arivismul.

Tîrgul conștiințelor s'a întins pe o scară mare în Ardeal. Se cumpără sufletele, se transformă budgetul statului nu în mijloc de ușurarea traiului, ci în nadă de prins peștii națiunei. Și mulți au căzut în mreje. Invățători nevoiși și umili, funcționari oropsiți, doctori ademeniți, avocați cumpărați, popi vînduți. Pe scara aceasta a vinderii și a cumpărării de suflete neamul nostru din Ardeal are catastifie lungi, pomelnice mari și jalnice de fii rătăciți și slabi, de suflete grăbite să parvină.

Pare-se însă că răul începe a se stavili, și a vedea frații noștri că banul ce se aruncă e otravă de suflet. Indignarea și resemnarea nu e de ajuns; trebue o contra acțiune.

E un frumos și înălțător prilej, că în serbarea de eri de la Iași, inima și sufletul de Romîn bat pe altă gamă și la interesul mare al neamului ne-am strîns sute—sute, ca să închinăm pentru propășirea neamului pe calea binelui, adevărului și dreptului, pasul făcut de împăcare a doi fruntași scumpi nouă, unul că a pus versul în slujba neamului, altul că a pus pieptul să ducă înainte prin luptă, idealul neamului nostru.

Gh. Ghibănescu.

RETRAȘII

— Cu privire la abținerea junimiștilor de la banchetul de ieri —

Nu degeaba visează d. Grecianu să intre în corpul diplomatic, ca trimes extra-ordinar al M. S. Regelui și ministru plenipotențiar.

Căci d. Grecianu are în el țoță de diplomat. E un șiret fin și pe cît pari că sunt mici ochii sei inteligenți, pe atît sunt ei, de fapt, ochi de Argus

Cînd a fost invitat să participe la banchetul de ieri, d. Grecianu a răspuns: „ader la banchet, dar voi face să fiu reprezintat strălucit, eu insumi neputînd lipsi de la lucrările Camerei".

Diplomatic șiret. Și ca să meargă în continuare, după sistemul marelui diplomat Moltke, care obișnuia să dee lovituri mari—tăcind, diplomatul a hotărît să fie reprezintat și să fie reprezintată comuna Iași—la o serbare pur culturală prin cunoscutul Kultur Kompf-ist d. I. Stamatiu.

In ziua banchetului, însă, diplomatul retrase delegația d-lui Stamatiu, hotărînd ca tot ce este grecinist—junimist în Iașul cultural, să se abțină, ostentativ, de la banchet, fiind-că el se dă în onoarea d-lui Stere, care, chiar cînd este vorba de afaceri culturale, de fapte care n'au nimic comun cu Plevna internă—tot șeful liberalilor din Iași rămîne.

Domnul Stere a fost rugat să primească a fi sărbătorit pentru opera curat patriotică ce a săvîrșit'o. Inițiativa era a d-lui Matei Cantacuzino și că ea n'avea nimic politic, nimic, ferească D-zeu contra înaltului guvern al d-lui Grecianu, dovedește faptul că inițiatorul este un guvernamental și că între semnatarii invitației figurează și primul președinte al Curții de Apel care nu s'ar putea manifesta nici pentru, nici contra guvernului.

Domnul Stere, în răspunsul său, a arătat că nu poate considera banchetul „de cît în înțălesul unei manifestări a Iașului cultural, în favoarea unității naționale a Romînimei de peste munți" —nu în onoarea sa și numai ca atare a primit cinstea.

Că junimiștii s'au retras ei au specialitatea d'a se retrage de unde nu trebuie și să rămîie acolo unde n'ar trebui să rămîie. Dar considerăm ca un act de sălbătăcie nevinovat de—altmintreli atacurile epileptice ce se adresează d lui Stere, atacuri indreptate și contra fruntașului junimist Cantacuzino, căruia gazeta d-lui Grecianu i spune: „ie o simplă farsă, pornită, fie din naivitatea inițiatorilor, fie pentru a servi de platformă unui politician".

Inițiatorul este d. Matei Gantacuzino. O știe foarte bine grecinismul, a spus'o d. Stere în scrisoarea sa de ieri: „... cum am spus, primul moment, amicului meu Matei Cantacuzino, cînd m-a făcut cunoscut inițiativa Dv."

Este un vechiu deliciu pentru grecinești să-l atace sălbatec pe d. Stere; alt deliciu are speța cînd îl poate tortura pe d. Cantacuzino.

Cum avea să scăpe plăcerea dublă să-i atace pe ambii la olaltă?

D. Filipescu judecat de străini

Ziarul Levant Herald, *care apare în Constantinopole, conține o corespondență din București, în care d. Filipescu e descris de un cunoscător.*

Corespondența în chestiune, reprodusă de unele ziare de la noi, conține cîte va lucruri noui, și împerechează altele vechi în așa fel că, ți se urcă sîngele în obraz.

Corespondentul lui Levant Herald *povestește felul în care d. Filipescu a stors puterea de la Suveran, și mijloacele de care se slujește Ministrul de război, pentru a se menține la putere. Așa, pentru a obține puterea—scrie corespondentul în chestie—d. Filipescu a trimis vorbă Suveranului în Iunie 1910 că dacă pînă la sfîrșitul anului d. Carp nu va fi chemat la putere, d-sa va porni o campanie antidinastică Și cu toate că toată lumea rîdea la ideia unui guvern Carp, sfîrșitul anului 1910 l'a găsit pe d. Carp președinte al consiliului.*

Odată ministru de Război, d. N, Filipescu încearcă și uzează de toate mijloacele—scrie Levant Herald*—pentru a se menține la putere. După ce ziarul relevă eșirile violente ale ministrului de războiu în chestia Băncii Naționale și a răscoalelor de la 1907, povestește incidentul cu demisia d-lui Filipescu, incident prin care ministrul de războiu a încercat să-și bată joc de Coroană.*

Dar lucru grav—adaugă același ziar —eșirile acestea ale d lui Filipescu sunt alternate de sărbări pe care le dă în onoarea ofițerilor

Ce vrea Ministrul de răsboiu cu aceste serbări, e ușor de întrevăzut,—scrie Levant Herald. *D. Filipescu, după ce și-a bătut joc de Coroană, acum o și amenință. Pentru a și pune în lucrare planurile sale, d. Filipescu e capabil de ori ce. D-sa nu va pleca de la putere de cît cu forța—or, forța e de partea sa.*

Astfel e descris d. Filipescu în presa străină; astfel e apreciată situația politică peste hotare.

Și cu toate acestea d. Carp e vesel și glumeț și are nestrămutata credință că totul merge bine în țară. Deșteptarea va fi crudă.

Anarhia de sus

Ceea ce a făcut d. Ministru de Interne, Alexandru Marghiloman, ca imediat după pronunțarea hotărîrei tribunalului Ilfov Secția II, în cunoscuta afacere a tramvăyelor, să depeșeze, sub formă de circulară, în toată țara că.. *„Tribunalul a intrat pe o cale primejdioasă pentru ordinea în stat,—cea ce ar cere o grabnică îndreptare"*, este un act de anarhism de sus și, în acelaș timp, un ultraj la adresa magistraților, cari au judecat.

Dl Marghiloman era justițiabil, era parte în proces, în carne și oase, dinaintea judecătorilor de Ilfov și scoțînd această exclamare de amenințare prin publicitate, la adresa judecătorilor săi, ce-l poate deosebi de un Mărăcineanu oare-care,—sau mulți alții,—care după pronunțarea justiției, în defavoarea sa, a scos arma și a slobozit gloanțe asupra judecătorilor, sau alții au proferat injurii orale, cea-ce le a adus grele și imediate condamnațiuni penale, pentru delictul acesta special? Oare întru atît să fi orbit patima politică, pe un bărbat ca d. Marghiloman, care avea altă dată și reputația de eleganță în exprimare, calm și tact în luptă, — pe cari vedem că le înlocuește astăzi cu expresiuni și obiceiuri vulgare, în așa degradare că ele constituesc chiar delicte comune?

Aita este însă explicarea faptului. Dl. Marghiloman, în această din urmă fază a puterei, a adoptat o tactică nouă, pripită: aceia a intimidărilor, sprijinită pe un fond de fanfaronadă și suficiență boerească, care tactică însă produce efecte tocmai contrarii de ce se aștepta d-sa. Și aceasta pentru bunul motiv, că azi s'au schimbat lucrurile și *„cu o minciună boerească, nu se mai trece în țara ungurească"*. E trist că apucăturile atavice, la unele persoane, iau proporții ce le stăpînesc întreaga voință, dar consecințele nu pot fi decît rele pentru autorii lor.

„Părerea" ilustrului Toncescu

Am ajuns bine, bine de tot în această țară. Pasacal Toncescu, acontistul guvernului, prietenul de mînă stîngă a d-lui Mișu Cantacuzino, dă lecții de drept public judecătorilor acestei țări!

Frumos a ajuns magistratura romînă! Frumoase zile am ajuns, ca sub d. P. P. Carp, omul de bronz, marchizul de la Dunăre, asanatorul de moravuri, — un Pascal Toncescu, da, un Pascal Toncescu, să-și dea aere de om de Stat, care discută, sub a sa iscălitură, principiile constituționale și chestii grave de Stat.

Dacă ar fi numai atît, deși e destul de grav, poate că încă n'ar fi nimic. Constituția noastră — fiind-că pe ea o discută acontistul — e largă și generoasă. Pactul nostru fundamental dă oricui dreptul să se facă de rîs cum pofțește—și nu vedem nici un motiv de a-l opri tocmai pe d. Pascal Toncescu să se acopere cu un strat de ridicol cît de gros.

Dar nu despre lipsa de bun simț a samsarului e vorba aici. D. Toncescu nu se mulțumește numai să se facă de rîs în discuțiuni grave; d-sa făcînd uz de prietenia deochiată cu ministrul de justiție, amenință pe magistrați cu suspendarea inamovibilităței.

Iată, în adevăr, ce are neruşinarea d. Pascal Toncescu, să scrie:

„Ea are dreptul chiar să desființeze toată magistratura în organizația ei actuală, reorganizînd o altminteri, ea poate să proclame inamovibilitatea, după cum poate să o suprime".

Și Epoca publică asemenea infamii numai pentru că ele vin din partea tovarășului de chefuri al ministrului de justiție, sperînd că cu chipul acesta va reuși să intimideze pe judecători, făcîndu i să creadă că prin pana lui Toncescu vorbește d. Mișu Cantacuzino.

OAMENI ȘI LUCRURI

Indivizii și organizații

Se vorbește de un timp încoace în orașul nostru de întemeiarea unor organizațiuni medicale profesionale, poate chiar de o sindicalizare a medicilor practici în interes profesional. Peste tot există tendința de organizare și de sindicalizare în diferitele ramuri ale activității sociale.

Fiece breaslă, fiece profesiune se pregătește de luptă și se înarmează față de celelalte. Dacă din toate va reeși vr'o dată o bună stare generală mai obștească,—rămîne de văzut.

Dar în legătură cu cele de mai sus, ni s'a părut destul de interesantă relațiunea următoare, privitoare la oarecari fapte cari fac obiectul discuțiunilor în cercurile medicale germane.

Medicul practic Dr. M. a venit, nu de mult, în calitate de asistent al unui medic mai bătrîn, care fusese exclus, cu 17 ani în urmă, din sindicatul medical al acelei localități,—Lambrecht. Doctorul tînăr nu cunoștea împrejurările și, cu ajutorul medicului excomunicat reuși, în curs de doi ani, să-și facă o clientelă bunișoară.

Intr'o zi însă primi de la societatea medicilor locali întrebarea dacă nu are intențiunea să rupă relațiile colegiale cu medicul protector,—în care caz să facă bine a... părăsi localitatea. Și cum medicul nu dădu repede răspunsul ce-i se ceruse, sindicatul interzise membrilor săi ori ce contact colegial și profesional cu acel medic, iar această hotărîre o făcu cunoscută facultăței medicale din Heidelberg și Strassburg, cum și unui număr de spitale, sanatorii și organizațiuni de ajutor medical din orașele mai apropiate.

Medicul, astfel înfierat, ceru pe cale judiciară ridicarea boicotului din partea sindicatului, ca un atentat la bunele moravuri și la libertatea individuală. Două instanțe judecătorești au respins cererea, întrucît organizația medicală n'a abuzat de drepturile sale procedînd cu bună credință.

S'a găsit însă, la urmă, o instanță superioară, care a judecat altfel, găsind că există, totuși, un atentat, întrucît un om nevinovat de nici o faptă —e osîndit la consecințe morale și materiale funeste. De aceea trimise din nou procesul în judecata primelor instanțe.

E o chestiune care merită luare aminte, pentru că e vorba de următoarea problemă. Pînă la ce punct ceea ce se crede în interesul unei intregi grupări, unei bresle, unei corporațiuni profesionale, are dreptul de a trece peste voința și libertatea individuală înlăturînd o și înfrîngînd-o?

Intru cît oare ceea ce „mai mulți" găsesc că e bine—însamnă cu adevărat că este bine și se cuvine să fie consfințit în contra minorității, care poate să aibă alte convingeri și—adese ori—poate să aibă deplină dreptate?

Redion

Orfanii casei sf-tului Spiridon

ȘI

Societatea Educatoarelor romîne

Sunt o seamă de părinți, de sigur prea nevoiași, cari par'că și-ar da seama că a curma zilele odraslelor lor în pîntecele mamei, în primele zile ale nașterei ori numai a-i expune la o creștere lipsită de hrană materială și morală, este o crimă și de aceia, în neputința lor de a-i îngriji cum trebue îi încredințează „leagănului" Institutului Gregorian întru cît privește pe cei din Iași, ori altor instituții similare, întru cît privește pe cei din alte orașe. Și bine fac. Pe cât sunt gata de a condamna pe cei dintâi pe atît sunt, de a scuza pe cei din urmă.

Cu chipul acesta se poate face ceva din aceste ființe nevinovate pe cînd altmintrelea ar putea deveni niște oameni perduți pentru societate. Pentru că dacă mulți din părinții care nu se leapădă de copii nu-i pot crește cum se cuvine cum ar putea să-i crească ce-i care se leapădă de ei.

Așa fiind lucrurile, este o mare binefacere pentru orașul nostru, că se găsește o instituție unde se pot crește aseminea orfani. In cît Institutul Gregorian, cel puțin astă-zi corespunde unei nevoi foarte mari și fondatorul său a fost inspirat de cele mai înalte sentimente de umanitate. In lipsa unei aseminea instituț i o mulțime de copii ar trebui să fie condamnați la moarte ori să se aleagă niște răi în societate, din lipsa de îngrij ri de tot felul.

Dar oare Institutul Gregorian care aparține casei sf-lui Spiridon este în stare să dea o creștere suficientă în toate privințele orfanilor care i se încredințează?

După cele ce se constată, nu. Copii sugari, cea mai mare parte se cresc afară, de către femeile de la țară, care se obligă la aceasta în schimbul unei plăți. Din lipsă de îngrijiri sau poate și din alte pricini, acești copii se stîng foarte curînd. Abia dacă rămîn în viață 20 la sută. Dintre aceștia, unii rămîn la țară, dar alți sunt aduși la Epitropie.

Am avut ocazia să văd secția copiilor din școalele primare. Sub raportul îngrijirilor materiale nu voiu zice nimic. Dar cel al îngrijirilor sufletești ar avea multe de zis.

De viața lor sufletească nu se poartă nici o grijă. Ei sunt în poziția puiului de păsărici, care a căzut în mîinile unui copil și care-l ține strîns pentru a nu-l scapa. De jocuri și mai ales de jucării nu se pomenește. La școală numai dacă mai scapă acești copii la o viață mai liberă, la o viață de copil. Dacă n'ar fi de cît această considerație și încă ar fi mult în educația unui copil, această considerație fiind de mare importanță.

*

In dorința de a vedea pe toți orfanii casei Sf. Spiridon la un loc și îngrijiți în toate privințile după cerințele vrîstei fie-căruia, *Societatea Educatoarelor Romîne*, din orașul nostru, de sub președinția d-nei Ana Socor, și-a propus de a se ocupa de acești orfani.

Printre scopurile practice la care această societate ține, este și acela de a contribui prin mijloacele morale de care dispune, la ridicarea Institutului pînă la rangul celor mai bune instituți similare din străinătate sub toate raporturile. Un comitet special de doamne ales dintre membrele Societății U. E R. se va ocupa nu numai de îngrijirile materiale ale copiilor din Institut, ci și

de cele intelectuale şi morele, pentru ca fie care copil să primească o educaţie pe cît facultăţile îi permită. Comitetul acesta, după cît sunt informat, a şi intrat în înţălegere cu Epitropii Casei Sf-fului Spiridon, care Epitropi sunt plini de bună voinţă de a înlesni mijloacele necesare, pentru ca comitetul de doamne să şi poată îndeplini dorinţele în această privinţă.

Dar pentru aceasta trebuesc bani. Pentru că cei 40—50 de copii ce vin în fie-care an la Institut să fie îngrijiţi după cum doreşte societatea U. E. R. trebuesc pînă la 5000 lei, iar Epitropia cheltueşte în prezent 2700 de lei lunar. Societatea are nevoe prin urmare de o sumă de 2300 lei, în afară de local, pe care îl pune Epitropia în ori ce caz.

Societatea U. E. R. face un călduros apel la publicul generos spre a contribui cu obolul său la îndeplinirea acestui scop aşa de măreţ şi aşa de necesar.

Persoanele cari gîndesc să se dea danie unei instituţii de bine facere, să se gîndească mai întâi la orfani, cari sunt fiinţele cele mai neurocite de pe faţa pămîntului şi aşa de nevinovate.

Nu ne îndoim că în toată ţara să nu se găsească persoane caritabile care să nu subscrie pentru o operă aşa de folositoare, cum este creşterea orfanilor.

C. V. Buţureanu

INFORMAŢII

❑ Eri a fost transcris actul prin care Banca Moldova din Iaşi cumpără casa în care se afla instalată primăria, str. Cuza-Vodă.

Preţul este de 130,000 lei.

❑ Corpul plutonierilor regimentului 7 roşiori, a organizat o serată, care va avea loc Sîmbătă, 18 c. în localul societăţii de gimnastică, stradela şcoalei de Arte.

❑ Pe ziua de azi s'a constatat în localitate, un nou caz de anghină difterică.

❑ Consiliul de higienă al oraşului, se va întruni mîne la orele 5 p. m.

❑ D. Stan, inspector general agricol se află de eri în localitate. D-sa a inspectat eri scriptele inspectoratului agricol.

❑ Un incendiu a distrus astă noapte o şură de fîn, proprietatea d-lui Simionovici, din com. Bosia.

Se bănueşte că focul a fost pus.

❑ Examenele de capacitate ale elevilor preparaţi în particular, se vor ţine la şcoalele de notari cu începerea de la 9 Februarie a. c.

❑ Din Ungheni ni se telegrafiază că Prutul a început să crească simţitor şi ameninţată a revarsa.

❑ Aseară, la orele 5, vagonul de tramvai No. 21, a dat peste docarul cu doi cai, condus de Ioan Danta, din Bucium.

Docarul a fost sfărmat, iar conductorul grav rănit.

Victima a fost transportată la spitalul central.

❑ Noul program cinematografic Pathé Frères din sala Circului Sidoli, începe astă seară Mercuri 8 Februarie.

Noul program, escelent alcătuit, cuprinde între altele:

Furtul din Norwood. Mare roman însufleţit după o adevărată întîmplare.

Sfîrşitul lui Robespierre. (9 Thermidor anul al 2-lea—27 Iulie 1794). Pagini reconstituite din Revoluţia Franceză. Epoca teroarei. — D-ra Ventura interpretează rolul d-nei Tallien.

Şcolile de înnot din Australia—Griselida, roman însufleţit—Vocaţiunea Lolotei etc. etc.

Mîne Joi mare reprezentaţie şi poimîne Vineri 10 Febr. debutul maimuţelor şi simpanzilor (oameni-momiţe din pădurile Africei).

Aceste interesante specii de momiţe se luptă cu boxul—fac cele mai grele figuri de gimnastică pe sîrmă,—dansatori, muzicanţi,—O serată la Maxim,—Se îmbracă singuri, se culcă, se scoală din pat, se spală etc.

Spectacolul va fi întovărăşit de două părţi de cinematograf, apoi d, Vero, imitator de instrumente, fantezist etc.

Aceste reprezentaţii, fiind în genul teatrelor de varieteu din străinătate, a căror organizare e foarte costisitoare, Direcţiunea a fost nevoită a ridica preţurile de intrare după cum urmează:

Seara: Loja de 4 persoane 16 lei—Rezervat 3 lei—Stal 2 lei—Balcon 1 leu 50—Galeria 75 bani.

Matineu: Loja 8 lei—Rezervat 1.50 bani—Stal 1 leu—Balcon 75 b.—Galeria 50 bani.

Pentru aceste cîteva reprezentaţii sunt suspendate întrările de favoare şi reducerile. — Începutul la 9 ore seara.

❑ AVIS. — Orice anunţuri şi abonamente se primesc NUMAI la Tipografia H. Goldner, singura în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

Marea manifestaţie naţionala de aseară

Banchetul de ieri.—Insemnătatea lui.—Asistenţa.—Tuasturile domnilor: N. Gane, Sol. Halita, C. Stere, Sadoveanu, Matei Cantacuzino, A. A. Badareu, C. Hogaş, Stan, căpitan Palade, G. G. Mîrzescu, T. Jelea, Osw. Racoviţă şi răspunsurile d-lui Stere

Aseară s'a sărbătorit cu toată strălucirea ce merită, împăcarea Vaida Goga şi începutul unei ere noi pentru lupta Romînilor de peste munţi. Nu admiraţiunea personală pentru cetăţeanul inimos, a făcut pe toată elita intelectuală a oraşului, nostru să sărbătorească într'un singur gînd marele eveniment. Cu toate că succesul intervenţiunii d-lui Stere se datoreşte prieteniei personale şi trecerei ce avea la cei doi adversari, cu toate că împacarea pe care o încercaseră cei mai de seamă fruntaşi de dincolo, n'a fost izbîndită de cît prin greutatea personală a concetăţeanului nostru, totuşi d sa a fost cel dintăi să ceară a se răsfrînge asupra Iaşului un succes personal al său şi pentru aceia toţi acei care au judecat cu inima, au fost aseară lîngă d. Stere. Serbătoarea de aseară a fost, deci, a Iaşului, a acelor care au simţit vibrînd în sufletele lor amintirea glorioasă a zilelor cînd se zicea că de la Iaşi pornesc toate mişcările mari, a acelor cari ţin ca la un renume falnic a arăta că oraşul sacrificiilor ştie la nevoe să facă şi sacrificiul de a uita durerea de care se stînge un oraş, ca să alerge să împiedice jalea de care se sfîşie un neam.

Cum că au fost şi de acei care au judecat la început cu inima şi s'au condus apoi cu telefonul de la Bucureşti, nu e de mirare, de la nişte oameni care au obiceiul să nu vadă de cît peste 20 de ani, greşelile de a lăsa pe alţii să pună inima şi toată activitatea pentru o cauză mare. Este încă o manifestare care ne arată, că acei care în politica generală distrug cînd nu pot creia, în politica naţională nu vor simţi nici odată căldura sufletească a sacrificiului, iar în politica locală nu au nici măcar tăria de a se conduce după prima impulsiune de inimoasă judecată, ci trebuie să primească dela stăpîni ordine cum trebuie să simtă şi cum trebuie să se conducă.

La sărbătorirea acestui important act, au luat parte următoarele persoane: N. Gane, C. Stere, M. B. Cantacuzino, A. A. Badareu, C. Climescu, P. Zamfirescu, Gr. Buicliu, dr. Negel, dr. Demetriade, C. Grigoriu, dr. Hurmuzescu, dr. Puşcariu, dr. Manicatide. dr. Obregia, S. Haliţa, dr. Mezincescu, dr Slătineanu. dr. D. Ionescu, I. Ursu, C. Şumulesnu, Mihăileanu, Popovici, Tabacovici, C. B. Pennescu, St. Negruzzi, Tr. Bratu, P. Fîntînaru, dr. I. Manolescu, Ath. Georghiu, Inginer Tancred Constantinescu, căpit. Costandachi, Scobai, Stan, Cristea T. Cristea, A. Handoca, Gh. Anastasiu, R. Ionaşcu, M. Sadoveanu, G. Ibrăileanu, C. Hogaş, M. Carp, dr. Lambrior, V. Pella, L. Antoniu, D. Botez, I. Motăş, dr. Ştefănescu Galaţi, inginer Swiecinshi, dr. Pisowshi, P. Şerban, A. Herovanu, St. Georgescu, Gr. Teodoru, I. Dimitriu, C. Moţet, Vartic, dr. Ţaranu, M. Vlorescu, căpit. Botez, Justin Adace, I. Pogonat, G. Skarlet, V. Iamandi. Sporea, dr. Bordea (Vaslui), Aug. Scriban, N. Ionescu, Atanasiu, G. Ulrich, Reinecke, P. Cujbă, Brül, V. Dimitrescu, Stoica institutor, N. Popea, dr. Buzenki, P. Cernătescu, Andrei Badareu, căp. Paladi, T. Berescu, Preoţii: Carp, Savin, Gotcu şi Andreescu, Gh. Ghibănescu, Velciu, D. Zaripopol, Dragomirescu, Barbu Demetrescu, Mircea Badareu, N. Pogonat, V. Teodoreanu, Finţescu Gheorghiu, Sachelarescu, Stratan, Toma Săvescu. Kilimoglu, dr. Anghel, dr. Nicolaescu, dr. Vrînceanu, dr. Nimereanu, dr. Ţaicu. dr. Possa, dr. Lebell, G. Parvu, V. Oiaga, D. Loginescu, I. Prassa, Gh. Mustaţă, Tuffli, inginer Ifrim, Osw. Racoviţă, Motăş, Bucovineanu, P. Iliescu, Teodoru V. Topîrceanu, Sevastos, Racke Vasiliu, M. Codreanu, M. Pastia. Jacotă, Stihi, Velciu, Georgescu I. Birsan, Zaharia. doctor Flor, doctor N. Racoviţă. C. Crupenski, Cr. Daniel, doctor C. Ionescu, Gh. Stănilescu, Gh. Lateş, N. Negel (Bacău), I. Pascu, Raul Sculy, Ing. V. Popovici, P. Stoica, Teodosie Motăş, C. Marinescu, C. Jornescu, I. Mitru, C- Toma, I. Silvestru, P. S. Alexandrescu, N. Gheorghiade, Em. Socor, I. şi N. Maxim, Nicu Nanu, dr. Negură, Anibal Ciure, L. Rosetti, C. Gheorghiade, Popovici M., Cesar Simionescu, Cirilo A, Bude V, Bogdan P. Eraclide X, Schmelţ, Tomida, G. Mîrzescu, Bogonos D., Mezetti E, Jellea T, Lecca G., Gheorghiu St., Al. Popovici, Osvald Teodoreanu, Vrabie, V. Drăghici, Gavrilescu şi studenţii Gh. Răut, Soroceanu, Alexandrescu.

— Seria toasturilor o deschide d. **N. Gane,** pentru M. S. Regele. —

— D. N. Gane, spune apoi, că ori-ce mişcare în rîndurile fraţilor noştri de peste munţi, are puternic răsunet la noi. Am fost deci, foarte bucuroşi cînd am aflat că a încetat războiul fratricid şi bucuria ne-a fost cu atît mai mare, cu cît împăcarea celor doi adversari s'a făcut prin mijlocirea concetăţeanului nostru C. Stere. Ridică paharul pentru Vaida-Voevod, Goga şi Stere.

D. S. Haliţa, spune că nu s'ar cuveni d sale, ca romîn ardelean, să vorbească de însemnătatea ideei care a adunat la o aşa serbătoare tot Iaşul cultural; totuşi aduce viile sale mulţumiri în numele romînilor ardeleni aşezaţi în Iaşi, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen şi P. S. Arhiereu Nicodim, cari cei d'intâi au îmbraţişat ideia sărbătorirei importantului act; mulţumeşte apoi întregului Iaşi cultural, care a primit ideia şi a dat curaj pentru a se înjgheba sărbătoarea.

— Citeşte apoi telegrame de adeziune din partea:

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, Arhierul Nicodim. Andrei Bîrsan, preşedintele Asociaţiei pentru literatura şi cultura poporului romîn, din Ardeal, „Gazeta Transilvaniei", „Tribuna", Vaida-Voevod şi Goga, Balamace din Pind, V. Lazurca-Lăzăreanu lector Azuga, Gr. Dimitrescu din Paris, Brătescu-Voineşti, I. G. Duca, prof, I. Simionescu Loco, cetăţenii ardeleni din Brăila în frunte cu Leonte Moldovan, Liga culturală din Bîrlad, G. Costin-Vellea-loco, prof. D. Alexandrescu. N. Cananău. I. Zosin avocat loco, centrul studenţesc loco, cercul romînilor de peste munţi din Bucureşti, Sofian, Brînzeu, Hobancu, Duma din Piteşti, G. Constantinescu-Rîmniceanu, V. Diaconescu, P. Vasiliu, Barbu, din Bîrlad, Econom I. Grigoriu Vaslui, Gr. C. Vasiliu Bîrlad.

Discursul d-lui C. Stere

In zadar aşi căuta, d-lor, chip şi cuvinte, ca să dau un răspuns la cinstea mare ce 'mi faceţi prin aclamările d-vs şi în special la cuvintele bătrînului nostru concetăţean N. Gane.

Trebue să vă mărturisesc, că mai înainte de toate simt o mare sfială: n'aşi vrea să credeţi că nu 'mi dau seama atît de realitatea şi de rostul adevărat al acestei serbări, cît şi de rolul meu în această seară. De 20 ani, de cînd trăesc în mijlocul d-vs în acest oraş, cred că cunoaşteţi în destul tot felul meu de a fi, ca să sper că înţelegeţi, că nu din falşă modestie am spus că nu pot primi serbătoarea de azi de cît în sensul unei manifestări a celui mai puternic centru cultural al Romăniei, pentru ideea de unitate şi solidaritate naţională. Înţeleg că nu persoana mea poate da îndemn la o manifestaţie aşa de grandioasă.

Din o fericită întîmplare—dar din o întîmplare—mă găseam de multă vreme în legături prieteneşti, cu cei doi fii aleşi ai neamului, cari în un moment au uitat că sunt fraţi şi au stat faţă în faţă gata a se nimici. Am crezut că legăturile mele de prietenie cu ei, le pot inspira la amîndoi încredere în sentimentele şi nepărtinirea mea. Dacă peripeţiile tragice ale acestei lupte fratricide, au emoţionat opinia publică şi au tulburat adînc toate sufletele peste Carpaţi, vă închipuiţi că pentru mine emoţia era mai grozavă, fiind-că amîndoi îmi erau prieteni. De o parte un şef intrepid, al cărui glas de şi în parlament duşmănos, aducea îmbărbătare milioanelor de Romîni, iar de altă parte cîntăreţul durerilor unui neam, luceafărul neamului de peste munţi. Lupta lor ameninţa să rupă în doua neamul de peste munţi şi să paralizeze pentru decenii toată mişcarea naţională; să reducă la nimic toată viaţa sufletească a fraţilor de peste munţi, otrăvind'o prin frămîntări duşmănoase.

Ori care ar fi fost învinsul, ar fi fost o durere naţională; căci cugetul nostru nu se poate împăca nici cu ideia că Goga ie un vînzător de neam, nici că Vaida-Voevod e un calomniator. Aveam credinţa că Goga nu e din aluatul vînzătorilor de neam şi că Vaida nu poate cu inimă uşoară să arunce o acuzare aşa de gravă, ci numai convins că 'şi face datoria şi că o fatalitate 'i a întunecat icoana adevărată a fratelui de până eri.

Am putut aduce lumină în labirintul inextricabil al mărturiilor şi am putut face dovada că ambii au fost victimele unui fatal concurs de împrejurări. Meritul nu e al meu, ci al acelor suflete nobile, pentru care lumina adevarată a putat potoli amărăciunea şi durerea unei inimi învrăjbite, al acelor cari o dată ce s'au convins, au trecut peste tot ce putea să'i învrăjbească şi 'şi-au întins mîna. N'am să uit nici odată clipa, cînd în camera mea de otel în Buda-Pesta, am văzut pe Vaida-Voevod în braţele lui Goga.

Sunt fericit şi mîndru, căci îmi dau seama că tocmai prietenia ce aveau ei pentru mine, 'mi-a uşurat misiunea. Aţi auzit telegrama lui Andrei Bîrseanul, preşedintele Asociaţiei din Sibiu, omul cu cea mai mare autoritate în Ardeal; acest om ascultat de tot Ardealul, a fost preşedintele juriului de onoare, care trebuia să tranşeze diferendul între cei 2 adversari, dar n'a putut reuşi. Eu am reuşit fiindcă nu eram judecător, nu aveam o sentinţă de dat, ci aveam numai dreptul încrederei ce ambii aveau în mine. Ca Romîn mă gîndesc pentru aceia, că suferinţele prin care a trecut neamul întreg cu acest prilej, au fost o jertfă ispăşitoare, care a deschis ochii tuturor asupra primejdiei disensiunilor în sînul fraţilor de acelaşi neam; în asta văd eu mai ales rostul serbătorei de astă zi.

Pînă astăzi aveam obiceiul a nu ne amesteca în luptele fraţilor; dar orice îngrădire a pus istoria între ţări, un singur suflet se sbate în noi, durerea lor e durerea noastră, ruşinea lor a noastră. Pentru aceia am înţeles că Iaşul, capitala culturală a romînismului, poate avea o chemare, căreia nu pot să nu-i dea ascultare cei de peste munţi, aceia ca Iaşul să spună gîndul care trebue să tremure în sufletul fiecărui romîn.

N'am cerut o manifestare naţională pentru mine; ar fi să vă micşorez şi pe Dv, cari asistaţi la această serbare şi ar fi să mă scobor şi pe mine, dacă v'aşi cere o asemenea manifestaţie. Am crezut că în situaţia actuală, fiecare om care gîndeşte, fie-care Romîn care simte, trebue a'şi da seama unde ne duce lupta între fraţii de peste Carpaţi. Romînii din Ardeal luptă pentru fiinţa lor naţională; şi la ei sunt cauze de diferenţieri sociale, de curente şi de idei; dar acestea nu pot legitima formarea de partide şi disidenţe. Un popor ca acela, trebue să trăiască şi cînd dreptul la viaţă li e tăgăguit, nu e fiu al neamului care să lase steagul pe care-l duc în fruntea oştirei, ceia ce duc lupta naţională. Oricine ar deschide un ziar, îşi dă seama de momentul istoric prin care trece imperiul Habsburgilor şi tot Orientul; este momentul cînd fiecare neam pentru a fi socotit ca un factor politic, trebue a da dovadă de înţelepciune, energie şi unitate de acţiune. Dacă acest moment va fi scăpat, poate pentru generaţii întregi va fi împedicată dezvoltarea normală a poporului.

Un popor se afirmă prin sufletul lui şi ori ce graniţe nu pot otrăvi izvoarele vieţei sufleteşti în toate părţile locuite de Romîni. Politiceşte nu se poate ca soarta a 4 milioane de Romîni să nu cîntărească în cumpăna neamului.

In acest moment, chiar, e o fatalitate că tocmai acum isbucneşte lupta între fraţi şi se încearcă organizarea altor partide; de aceia am crezut că Iaşul bătrîn, care a jertfit o dată mîndria lui de capitală pentru binele neamului, va zice peste hotare: am ştiut să punem la o parte toate disensiunile care ne puneau faţă în faţă în viaţa zilnică, ca să vă chemăm la o datorie. Glasul unui om, al meu personal, nu poate apăsa mult în cîntarul hotărîrei noastre, dar glasul elitei intelectuale a Iaşului, poate cîntări considerabil; acesta e rostul manifestaţiei de astăzi.

Aţi putut vedea din telegrame, că aplanîndu-se incidentul, s'a uşurat sarcina şi s'a pregătit terenul pentru o înţelegere generală; sunt autorizat a vă spune că greutăţile actuale sunt mai mult de ordine sentimentală, amintiri însîngerate de lupte prea recente, mici animozităţi personale şi de aceia am crezut că daeă Dv. veţi manifesta pentru ideia de unire, veţi ajuta şi pe cei de dincolo să învingă toate îmboldirile personale, fiindcă şi Dv. le-ţi invins.

Cred că manifestaţia frumoasă de azi nu va rămîne fără răsunet. Sunt mîndru că ea s'a putut realiza şi sunt mîndru ca flu al Iaşului; căci eu nu m'am putut simţi nici o dată străin de acest oraş; născut pe malurile Nistrului, m'am deprins din copilăria mea să văd în Iaşi capitala noastră, a Moldovenilor. Mulţumesc tuturora, căci astăzi am simţit mai mult ca totdeauna că sunt moldovan şi sunt ieşan.

Sunt momente în care în fie care suflet de om, trebue să se cutremure suflul general care creiază sufletul naţional; se sting generaţiile, dar din suferinţa tuturor se va închega sufletul romînesc, care va contribui la mărirea tezaurului naţional creiat de înaintaşi. Cred că Iaşul intelectual va avea din astă-seară o amintire care şi mîine ne va readuce în suflet o clipă de înălţare, ca scînteerea suflului divin care creiază naţiunile; căci numai cît timp această scîntee e veşnic vie, trăeşte o naţiune, iar cînd păleşte se împrăştie tot conglomeratul de indivizi care formează naţiunea.

Inchinînd paharul pentru cei 2 fraţi împăcaţi şi pentru ideia de solidaritate naţională, închin şi prin Iaşul nostru, pentru dv. fii aleşi, care v'aţi dat seamă de rostul acestui moment. Nu ştiu de voi mai avea prilej a vă vorbi ca azi; nu voi uita, însă, nici odată momentele de azi şi cred că şi dv. veţi avea un prilej de mîndrie, care trece peste toate micile ticăloşii ale vieţei.

Inainte de a termina, ţin să vă citesc o telegramă care de şi personală, mă sileşte prin caracterul ei la indiscreţiune faţă de cel ce'mi-a trimis'o. Este de la Goga, care întrînd azi în temniţă îmi telegrafiază: „din pragul temniţei îţi trimet îmbrăţişările mele".

Discursul d-lui M. Sadoveanu

Astă zi, cînd legăturile dintre toţi Romînii erau întărite, legături sufleteşti şi culturale; cînd interesul mergea de la noi dincolo, şi din Ardeal la noi, la toate manifestările noastre de viaţă, — ne a fost dat să asistăm cu durere la o destăşurare de duşmănie şi de ură, cum nici odată nu s'a pomenit în Ardealul vrednic, oţelit şi strîns unit în faţa duşmanului comun.

Ne dăm seamă ce primejdii aduc luptele fratricide şi avem pildă Bucovina noastră, unde viaţa romînească şi lupta pentru drepturile neamului, a fost ani şi ani stînjenită de tulburări şi desbinări dureroase.

Asistam şi la drama fraţilor noştri ardeleni cu sufletul strins! Vedeam zbuciumare, vedeam învinuiri nedrepte, vedeam înşelări. Se părea că nimeni nu va fi în stare să potolească toate acestea. A fost în stare însă un om. A făcut ceia ce mulţi nu nădăjduiau că se va putea face.

Azi se sărbătoreşte o împacare, se sărbătoreşte contenirea urei, care totdeauna e nerodnică şi pustie. Eu şi cu mine mulţi confraţi, mulţi dintre cei care visează o Romînie culturală, peste vremelnicele graniţe, sărbătorim şi pe omul care a izbîndit să aline duşmăniile — pe acel care a aratat că deasupra patimilor stă o *datorie*, cerînd stringerea rîndurilor tuturor Romînilor obijduiţi, — sărbătorim pe prietenul Const. Stere, — îi stringem mîna şi-i mulţămim. Fapta lui e dintre acelea care nu se uită.

Discursul d-lui Matei Cantacuzino

Nu merit, d lor, nici cuvintele elogioase de mulţumire, ale d-lui Haliţa, nici aceia ce rezultă aşa de călduros din primirea Dv. Nu merit, fiind-că rolul meu a fost uşor şi n'am avut de cât a urma impulsiunea inimei. O ocazie în care toate certurile dintre noi dispar, în care nu poate fi vorba de nici una din acele pricioase lupte zilnice, era cu atît mai bine venită pentru mine în special, care am o profundă oroare de orice lupte, cînd ieau caracterul personal. Imi era cu atît mai uşor, cu cît această serbare porneşte dintr'un avînt mult mai mare, care ne duce cu gîndul la sentimente mai presus de conştiinţă, sentimente care zac în fundul inimei şi fac comoara sentimentelor noastre. In această serbare era vorba de un ieşan, de un ieşan din creştetul capului pînă la picioare, de un ieşan pe care'l iubesc, în cît rolul meu era foarte uşor, căci aşa trebuia să fie, fiind-că sunt ieşan, fiind-că am oroare de luptele personale şi fiind-că sunt prieten cu Stere.

Fie care din noi a făcut d-lor, experienţa, că uneori fără să ne explicăm de ce, o amintire din copilărie ne rămîne pentru toată viaţa; aşa am rămas eu cu o amintire despre fraţii din Ardeal. In 1866 veneam ca copil din străinătate cu familia şi la Oradia Mare ne-am oprit la un han; era într'o zi de tîrg şi de la geamurile acelui han, inima îmi bătea de emoţie cînd într'o ţară străină, am văzut portul romînesc. In acea dezordine de Otel s'a întîmplat atunci că Matei a dispărut din mijlocul familiei, n'a venit la masă, pînă ce a fost găsit de tatăl său, jucîndu-se cu copii romîni. Cu toată grija ce 'i dăduse dispariţia mea, tatăl meu nu m'a ocărît, ci m'a sărutat şi am simţit emoţia puternică în stringerea mînei lui cînd m'a luat înapoi la otel.

Ei bine, d-lor, ori de cîte ori trec în Transilvania, această amintire îmi revine şi simt aceiaşi bătae de inimă, cînd mă gîndesc la fraţii ardeleni.

In fie care om d-lor, ceea ce e suflet, nu le în partea conştientă a sufletului, ci în sentimentele adunate de generaţii întregi şi care dorm şi constitue partea inconştientă. Aşa şi în viaţa popoarelor, nu organizaţia politică constitue viaţa naţională, ci unitatea de limbă, de simţiri şi de durere. Pentru asta simţim durerile şi ruşinile neamului ca şi cum le am simţi noi, căci în adevăr, ori din Regat, ori de dincolo tot Romîni sunt acei care le simt.

Serbarea această este exclusiv a Iaşului cultural, căci *sufletul poporului nu e în politică, ci în cultură.* Toată cultura noastră, toată poezia noastră, este în eterna doină de durere în care se exprimă toate suferinţele şi toate luptele unui neam întreg. De aceea Iaşul cultural prin Stere trimite fraţilor de

dincolo un cuvînt de frăţie; atîta putem face şi numai atît trebue să facem. Viaţa lor politică e deosebită de a noastră şi e prudent a nu ne amesteca în viaţa lor. Cuvîntul nostru, însă, capătă prin bine cuvîntarea ce ne-a trimis I. P. S. S. Mitropolitul, tăria unei rugi către Dumnezeu, prin care îi cerem să reverse frăţia peste Romînii din Ardeal. Şi rugăm în acelaşi timp pe d. Stere să ducă fraţilor noştri încredinţarea frăţiei care ne uneşte şi pe noi în bucuria de a-i vedea îndrumaţi pe calea unităţei de acţiune.

Discursul d-lui A. A. Badareu

In numele d-lui Badareu, care a fost silit să plece la Bucureşti din mijlocul serbărei, d. Lascar Antoniu citeşte următorul discurs :

Domnii mei,

Tuastul meu, este pentru *Viaţa „Romînească"*.

Puterea unităţei culturale a tuturor Romînilor, nici o dată n'a fost pusă mai în evidenţă de cît acum, cu fericita aplanare a tragicului incident dintre fruntaşii Transilvăneni şi străluciţii luptători ai Neamului : Octavian Goga şi Al. Vaida Voivod.

Nici marea situaţiune politică, a iubitului meu amic Stere, nici intelectualitatea lui, nici locul său de fruute în Universitatea noastră, nici chiar calitatea de basarabian şi de martir altă dată, al neamului, nu i-ar fi fost de ajuns pentru producerea fericitului eveniment pe care-l sărbătoreşte astăzi cu noi întreaga suflare conştientă a neamului.

Calitatea de muncitor aprig pe ogorul culturei romîneşti, creaţiunea fericită a *„Vieţei Romîneşti"*, perseverenţa la muncă şi jertfele colaboratorilor, care au făcut din revistă o pîrghie extraordinar de puternică, pentru ridicarea neamului, iar din Stere, fondatorul şi directorul ei un apostol al neamului, a dat prietenului Stere, care este între noi semnul palpabil al unui mare eveniment naţional—putinţa să strecoare în sufletele iluştrilor colaboratori ai „Vieţii Romîneşti" genialul poet Goga, şi marelui orator şi aprig luptător Vaida balsemul liniştitor de patimi, care le-a permis să şi deschidă sufletelor lor către Stere, ca apoi, lipiţi de sufletul acestuia să ajungă la limanul mîntuirei, conduşi de dragostea adevărului, de respectul dreptăţei de iubirea neamului.

Urez *„Vieţii Romîneşti"* să continue a servi prin cultură neamul, făcînd ca cultura romînească şi iubirea de neam, să servească de far tuturor celor printre mejduiţi de valurile sbuciumătoarelor lupte.

Trăiască în veci *Viaţa Romînească*, trăiască mulţi ani de muncă rodnică fondatorii şi colaboratorii ei.

D. **C. Hogaş,** arată rolul ce are d. Stere în conducerea importantei reviste „Viaţa Românească", pentru a cărei prosperitate închină.

D. **Gh. Ghibănescu,** leagă trecutul cu prezentul şi spune că la masa de nuntă a fetei lui Vasile Lupu, cronicaral Miron Costin ne spune că reprezentantul Ardealului şi acel al lui Matei Basarab, hrăneau deja ideia unităţei tuturor Românilor. Spune că azi, de şi Romînii sunt împărţiţi sub 4 împărăţii, totuşi au dat oameni de seamă tuturor stăpînilor sub care sunt, au dat Ungurilor un Rege, pe Mateas Corvin, Polonilor pe cel mai bun poet liric, căci Miron Costin a fost liricul cel mai de seamă în limba poloneză, au dat Ruşilor şi mai ales Grecilor oameni de finanţă şi apoi pe acei cari le-au făcut mişcarea de la 1821.

Romînii, însă, de şi au împrumutat străinilor elemente de valoare, prin urgisirea soartei, însă, în regat abia s'au unit, în cît toţi Romînii, rupţi ca organism naţional sub 4 stăpîniri, ceea ce'i leagă e unitatea de simţire, unitatea bătăei de inimă. In această urgisire Iaşul a dat şi el tributul lui ; i s'a rupt mereu din fala lui de capitală a moldovenismului, în cît dacă astăzi porneşte de la Iaşi o nouă valoare pe care o împrumutăm, suntem veseli ca moldoveni şi ca ieşeni.

D. **Stan,** aduce felicitările Ligei culturale din Piatra-Neamţ.

D. **căpitan Palade,** doreşte cu prilejul serbătorei împăcărei, ca cel puţin să ajungă să vadă împăcarea ieşenilor în afară de patimile politice.

D. **Gh. Mărzescu,** spune că vede în 2 persoane reunite întreaga simţire a Moldovei ; în Matei Cantacuzino simţirea Moldovei, în C. Stere pe aceea a Basarabiei ; în amîndoi vede toată Moldova unită. Bea pentru amîndoi.

D. **C. Stere,** mulţumeşte nu pentru cuvintele măgulitoare ce i s'au spus, ci pentru cuvîntul de îmbărbătare ce i s'a dat. In inima mea nu s'a stins credinţa că în curînd să vă pot aduce o veste îmbucurătoare; credincă în jurul steagului partidului naţional din Ungaria şi Ardeal, se vor aduna toţi fruntaşii din comitetul naţional şi disidenţa „Tribunei". Vă mulţumesc pentru că'mi daţi putinţa de a spune că însufleţirea de astăzi va topi gheaţa şi va fuziona într'un bloc toate forţele vii ale neamului. Pentru aceasta ziua de azi va rămîne o zi istorică, pentru care nu eu astăzi, ci întregul neam viitor romînesc vă va mulţumi.

D. **T. Jellea,** în numele Societăţei de gimnastică, aduce încredinţarea sentimentelor de mîndrie a acesteia, pentru că a putut găzdui o aseminea serbare.

D. **Osw. Racoviţă,** propune o telegramă d lui dr. Maialy, preşedintele clubului naţional la Dej. Se propune de adunare o aseminea telegramă lui Vaida-Voevod şi Goga.

D. **Stere,** cere să fie d-sa însărcinat cu transmiterea acestor urări, care din diferite cauze, ar fi greu de transmis în alt mod.

Serbarea a luat sfîrşit la ora 12.

Ultime INFORMAŢII

❑ **Modificarea ante-proiectului muntenesc.**

Ministrul Arion a fost înştiinţat ieri telefonic despre cele publicate de *Opinia,* **cu privire la şedinţa în care profesorii de drept din Iaşi au discutat îndrăzneţul ante-proiect de reformă a învăţămîntului superior.**

Ministrul instrucţiei, speriat, a comunicat astăzi telegrafic tuturor decanilor, ca să nu convoace consiliile respective spre a studia ante-proiectul, de oare-ce EL A FOST MODIFICAT după ce a eşit de sub tipar şi decanii urmează să primească acel ante-proiect modificat.

Se înţelege că d. Arion nici nu s'a gîndit, pînă ieri, să modifice anti-proiectul, dar speriat că a fost prins cu şireteniа, la Iaşi, a hotărît să modifice ante-proiectul, care coboară Universitatea din Iaşi, face profesori pe toţi favoriţii regimului etc.

❑ *Aseară, după banchetul naţional, d. Matei Cantacuzino s'a dus pentru un moment la Jochey Club. Aici a luat cunoştinţă de conţinutul* Evenimentului, *în chestia banchetului.*

Vin indignat, d. Matei Cantacuzino a declarat, că va demisiona din clubul carpist local.

❑ *Consiliul inspectorilor armatei, întrunit zilele trecute, a găsit că* un singur, *locotenent din toate garnizoanele corpului IV de armată, întruneşte condiţiile spre a fi înaintat căpitan—şi anume d. locotenent Epure.*

❑ *Trei greciniştі se aflau astă-zi într'o conversaţie, la palatul de justiţie. Intervine un al patrulea, foarte aferat şi spune :*

— Am să vă comunic ceva nou-vechiu, foarte senzaţional banal : Matei (ie vorba de d. Cantacuzino), a declarat că va demisiona din partid, motivat de frecuşul ce i s'a tras ieri în gazetă.

Apoi tuspatru greciniştii isbucniră într'un enorm hohot de rîs.

❑ La banchetul de aseară, asistenţa a expediat d-lui Mihali, preşedintele clubului naţional romîn din Ardeal, telegrama următoare :

„Intreaga suflare romînească din Regat, reprezentată prin distinsa intelectualitate a Iaşului, serbătorind împacarea dintre fruntaşii ardeleni Vaida şi Goga, datorită patrioticei intervenţii a iubitului şi fruntaşului nostru concetăţean, profesorul C. Stere, vă trimite cuvîntul împăciuitor de îmbărbătare, în dreapta şi frumoasa luptă ce o duceţi pentru afirmarea drepturilor neamului romînesc din Ardeal şi Ungaria.

❑ **Goga în temniţă.**—La banchetul de aseară, după cuvîntarea d-lui Sadoveanu, a mai luat covîntul d. Stere, care a comunicat asistenţei că în acest moment chiar, Octavian Goga, cîntăreţul durerilor Neamului, a intrat în închisoare, pentru a-şi face osînda, la care a fost condemnat de justiţia maghiară.

Inainte de a-şi începe osînda, Goga a trimis d-lui Stere telegrama următoare :

„Din pragul temniţei, îţi trimit îmbrăţişările mele".

Asistenţa a răspuns printr'un strigăt unanim :

— Trăiască Goga !

❑ **Consiliul judeţean.** — Consiliul general al judeţului, s'a întrunit azi în şedinţă extraordinară, sub preşedinţia d-lui C. Negruzzi, prefect de judeţ.

Consiliul a aprobat modificarea budgetului administraţiei generale, pe exerciţiul anului 1911—1912.

A aprobat creditele deschise de delegaţiunea judeţeană, de la ultima seziune şi pînă în prezent.

In ceea ce priveşte budgetul drumurilor, pe exerciţiul anului financiar 1912—1913, consiliul a numit o comisiune, compusă din d nii Th. Negruzzi, Th. Stroici şi M. Corjescu, care să studieze chestiunea şi să prezinte un raport la viitoarea şedinţă.

Asemenea s'a amînat, chestia adăugirei unei zecimi la budgetul ordinar, pentru lucrări absolut necesare de apărare contra inundaţilor,

Viitoarea şedinţă, va avea loc Duminică în 12 Februarie.

❑ **Un protest al institutorilor.**— *Faţă cu insinuările relative la congresul institutorilor din Iaşi, următorul protest a fost lansat :*

Membrii corpului didactic primar urban din Iaşi, alarmaţi de faptul, că ministerul a prevăzut în budgetul viitor sporirea salariilor la toate categoriile de profesori, fără a se prevedea un adaos, cît de neînsemnat, şi pentru institutori şi institutoare, au găsit de cuviinţă, în urma consfătuirilor de la Cercul didactic—din care fac parte toţi membrii învăţămîntului, de la învăţători şi pînă la profesori universitari—să convoace la un congres în Iaşi pe toţi membrii învăţămîntului urban din întreaga ţară. La acest congres, pe lîngă chestiunea situaţiei materiale a institutorilor, urma să se mai discute şi următoarele chestiuni : înfiinţarea unei reviste didactice a institutorilor din ţară şi recrutarea, pe viitor, a membrilor corpului didactic primar urban.

Societatea institutorilor şi institutoarelor din Bucureşti, insinuează, că convocarea congresului ar fi pornită din imboldul unei persoane străine de învăţămîntul primar urban. Dezminţim cu energie insinuarea, că mişcarea noastră a pornit prin stăruinţa sau iniţiativa unei persoane streine de corpul nostru. Adevărul este : d. S. Haliţa, preşedintele cercului didactic, a fost solicitat de noi să dispue întrunirea plenară a cercului, care, în două şedinţe, a discutat chestiunea nedreptăţirei noastre şi a luat hotărîrea convocărei unui congres, după cum se lămureşte în convocările trimise în întreaga ţară.

Odată cu dezminţirea categorică a insinuărei, regretăm că pretinsa asociaţie a institutorilor din ţară—pe care nu o cunoaştem —a cercat să discrediteze, prin publicitate, acţiunea sănătoasă a Cercului didactic din Iaşi şi pe preşedintele său, care conduce cercul cu cea mai deplină conştiinţiozitate şi demnitate.

Noi ignorăm pur şi simplu această *Asociaţie* (?) şi o lăsăm ca şi pînă acum numai pe seama conducătorilor ei din Bucureşti, cari au tras foloase pe urma ei, în toate împrejurările şi, nu le recunoaştem—dreptul de a opri, în numele institutorilor din întreaga ţară —mişcarea prin care se putea cere mai stăruitor şi mai potrivit, sporirea salariilor.

Institutorii şi Institutoarele Iaşi

❑ Consiliul profesoral al facultăţei de medicină din Iaşi a fost convocat să se întrunească Luni seara, 13 c., orele opt jumătate, spre a proceda la alegerea unui decan.

Majoritatea profesorilor sunt pentru a se alege d. prof. N. Leon.

❑ Domnul D. Ionescu, noul profesor de farmacologie la facultatea de medicină din Iaşi, îşi va ţinea lecţia de deschidere sîmbătă 18 Februarie, ora 2 jumătate, în amfiteatrul institutului de Anatomie.

❑ **Arendarea casinului Constanţa.**—Zilele acestea a fost autentificat la tribunalul Constanţa contractul de arendă prin care casinul de acolo a fost arendat d-lor Marçay şi C-ie.

Condiţiunile principale ale arendării sunt : concesia a fost acordată pe timp de 20 ani, cu începere de la 1 Ianuarie 1912. In primii cinci ani arenda anuală va fi de 100000 lei, în cei cinci ani următori — 125000 lei, în a doua perioadă de 5 ani — 150000 lei anual şi în a patra perioadă — 200000 lei anual.

Antreprenorul este obligat să construiască, în Constanţa, un hotel de cel puţin 200 camere, care trebue să fie gata terminat la 1 Iulie 1913, şi să aibă o valoare de 2 milioane.

La terminarea contractului, acel otel va rămînea proprietatea comunei Constanţa.

❑ **Incendiu.**—Un incendiu s'a declarat astă-zi dimineaţă pe la orele 3, în strada Nicolina No. 49, la casele proprietatea d-lui Haim Iţic, stoler compuse din 5 apartamente.

Focul a luat naştere de la stoleria proprietarului casei. Se bănueşte că de la o comforcă cu mangal uitată aprinsă de cu seară, aprinzîndu-se cu uşurinţă materialul lemnos, aflat în atelier focul s'a comunicat la apartamentele din jur ocupate de Şulem Şmilovici şi Iţic Marcu, ambii stoleri ; Froim Şmilovici, cotiugar, şi Iosub Goldman.

La faţa locului au sosit autorităţile şi pompierii, care după o muncă de 1 oră jum., au isbutit să-l localizeze focul.

Pagubele sunt aproximativ de 15,000 lei.

Imobilul şi mobilierul locataşilor sunt asigurate la societăţile de asigurare Generela şi Naţionala pentru suma de 10,000 lei.

❑ A fost arestat comerciantul băcan David Solomovici, învinuit de dare de foc.

Tribunalul a confirmat mandatul.

❑ Noul administrator financiar de Iaşi va face raport pentru schimbarea orelor de cancelarie ca din vechiu, adică de la 9 — 12 dimineaţa şi de la 2—5 d. a.

❑ **Situaţia politică.**—Membrii partidului conservator-democrat din Bucureşti, au fost convocaţi pentru astă seară la club, unde d. Take Ionescu, şeful nostru, urmează să le facă expunerea situaţiunei.

Neapărat, dacă situaţia politică ar fi normală şi dacă lucrurile ar merge aşa cum e firesc să meargă, n'am fi avut această întrunire şi nici explicaţia publică asupra situaţiei, pe care d. Take Ionescu crede necesar s'o facă cunoscută partidului său,

Cu toată aceestea pentru d. Carp situaţia e foarte normală, d-sa parcă nici nu există, nu se vorbeşte de d-sa şi nici d sa nu vorbeşte ne alţii. D. Carp, a îmbătrînit în opoziţie, iar puţinele dăţi cînd a trecut pe la guvern, a fost adus de alţii şi s'a menţinut ca parazit al partidului. In politică d. Carp are situaţia feciorului de bani gata—d-sa nu ştie ce e munca şi ce însemnează a-şi agoni şi cine-va o situaţie politică.

E lipsit de cea mai elementară experienţă în viaţa publică a ţării şi de aceia d. Carp nici nu e în stare să înţeleagă situaţia în care se găseşte guvernul pe care-l prezidează.

Iată de ce d. Carp a rămas senin şi zimbitor în mijlocul furtunei ucigătoare şi de ce d. Take Ionescu, omul luptei şi al meritelor personale, a simţit nevoia să se rostească asupra situaţiei politice.

❑ La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce :

O oa	45 bani
Litru	30 „

❑ **Judiciare.**—Şi procurorul de Botoşani a declarat astă-zi apel contra hotărîrei privitoare la contravenirea lui Abr. Fischer la legea trusului arendăşesc.

Toate trei apelurile au fost conexate. Termen la 22 c. la s. II a Curţi.

— La tribunalul Dorohoi se va judeca mîine procesul Miclescu-Fischer, pentru a dovedi fictive ipotecile pe care Mochi Fischer le are instituite în imobilele rurale ale d-lui V. Miclescu.

ULTIMA ORA

Bucureşti 7 Februarie

OFIŢERI RECRUTORI

Au fost numiţi, ca ofiţeri recrutori :

Botoşani : Colonelul H. Băjescu.

Dorohoi : Maiorul Eugen Scheletti, din reg, 8 infanterie.

Fălciu : Maiorul V. Pipirescu, din reg. 15 infanterie.

Iaşi : Maiorul Vasile Macarovici, din reg. 4 artilerie.

Neamţ : Maiorul Ion Petrescu, din reg. 34 infanterie.

Putna : Locot. Nicolae Niculescu, din reg, 10 Putna.

R.-Sarat : Maiorul Ion Ghinescu.

Roman : Maiorul M, Daşchevici, din reg. 10 Calaraşi.

Suceava : Maiorul Oliviu Bălăceanu, din reg. 22 infanterie.

Tecuci : Maiorul Ion Homoriceanu, din reg. 19 infanterie.

Tutova : Colonelul D, Dragostescu din brigada 12 infanterie.

Vaslui : Locotenentul Jippa Constantin, din reg. 13 infanterie.

CONSFATUIRE

Bucureşti.—Fruntaşii conservatori-democraţi, se întrunesc azi, pentru o consfătuire, la d. Tache Ionescu, la orele 5 p. m.

Dosarele răscoalei

Bucureşti. — Prin cercurile guvernamentale se afirmă, că guvernul a hotărît să deschidă o acţiune, cu privire la dosarele răscoalei, despre care, se zice, că sunt dispărute.

Local de poştă

Dorohoi.—D. Colonel Verzea, a sosit azi în localitate în vederea alegerii unui loc, pe care să se ridice un local de poştă.

Greva din Dorohoi

Dorohoi.—Lucrătorii de la moara de făină s'au pus în grevă, cerînd un spor de salar.

Parlamentul

Camera : Se ia în discuţiune proectul pentru reînfiinţarea Contenciosului Administrativ.

Senatul : Se discută legea pentru încurajarea industriei naţionale.

Decorare

Bucureşti. — M. S. Regele a acordat Principelui Leopold de Prusia Virtutea militară de răsboiu.

MOARTEA LUI GR. PATRICIU

Bărlad. — Astă noapte s'a stins din viaţă Gr. Patriciu, profesor de pedagogie la şcoala normală din Barlad, fost instructor şcolar, fruntaş al partidului conservator democrat.

Duelul Dobrescu-Chiriacescu

Bucureşti.—In urma unui incident ce a avut la Primărie, d. maior Chiriacescu a provocat la duel pe d. Dobrescu, primarul Capitalei.

Astări, martorii d-lui maior Chiriacescu, anume d nii colonei Lambru şi I. Păncescu s'au prezentat d-lui Dobrescu, invitîndu-l să-şi constitute martorii.

D. Dobrescu, aplicînd cele petrecute a declarat, că d. maior Chiriacescu n'are cum să fie ofensat.

A rămas ca martorii să comunice aceasta clientului lor.

Consiliul central al meseriilor

Bucureşti. — S'au semnat decretele pentru numirea d-lui C. Crupenschi, şi Ianovici, ca membri în consiliul central al meseriilor, pe timp de 7 ani.

Intruniri publice

Bucureşti. — Duminică 12 c, vor avea loc mai multe întruniri publice ale opoziţiei în Bucureşti, pe culori, şi în mai multe oraşe din ţară.

Pentru Duminica viitoare 19 c., se va annnţa o mare întrunire publică a opoziţiei unite în Bucureşti.

NUMIRE

Bucureşti.—D. A. Romalo, a fost numit, membru în consiliul de administraţie al Casei de Depuneri, în locul d-lui Şoiculescu.

SENTINŢA NEPLACUTA

Bucureşti.—Se crede că ministrul justiţiei va face recurs în Casaţie contra sentinţei trib. Ilfov, s. II, în chestia respingerei incidentului rîdicat de primărie şi minister.

Primăria nu se va asocia la acel recurs care se face, în interesul legei, de ministerul justiţiei sau de procurorul general.

Remaniarea respinsă

Bucureşti. — Astăzi s'a ţinut un consiliu de miniştri în care s'a propus o remaniare ministerială, pentru a se vedea care este situaţia guvernului faţă de Coroană.

Domnul Carp s'a opus la propunerea remaniării, care, a spus primul ministru, ar avea aerul să astupe afacerile la ordinea zilei şi ar mişura prestigiul guvernului.

Chestia Tramvaiului

Bucureşti.—Astă-zi a fost ultima zi pentru depunerea acţiunelor tramvaiului. Din trei mii de acţionari *n'au depus acţiunele de cît* 160.

Insuşi bancherul Arie, căruia i s'a votat indigenatul, n'a depus acţiunile sale.

Primăria se va retrage din societate.

Orfana *26 ani, catolică, 180000 avere* **Franceza** *38 ani, 109000 avere* **Turcoaica** *22 ani 100000 avere precum şi* **mai multe alte sute de dame avute,** *doresc căsătorie* **imediată.** *Amanute gratuite :*

Schlesinger, Berlin 18.

BANCA AGRICOLA — IAŞI

Convocare

In ziua de 19 Februarie (3 Martie) a. c., ora 10 dim., va avea loc, în Bucureşti, în salonul de sus al Palatului Băilor Eforiei, adunarea generală ordinară a Băncii Agricole.

Domnii acţionari cari doresc să ia parte la această adunare trebue să-şi depună acţiunile pînă la 14 | 27 Februarie a. c., ora 6 d. a.

In Bucureşti : la sediul Băncii.

In judeţe : la sucursalele şi Agenţiile Băncei.

Conform art. 47 din statute 10 acţiuni dau dreptul la un vot, numărul voturilor fiind nelimitat.

Banca Agricolă
Sucursala Iaşi

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specialist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului, care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată in 89_2 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale şi Accesorii

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Execuţie: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

II IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELE III

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée Induleeşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu „GELÉE-KALODERMA".*

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

CHICAGO

Maison GARIEL, 2, rue de la Bastonnerie, Paris

GLOTORES DE CHASSE, POULIERS, POULAILLERS

MONCES ARTIFICIELLES, les 100 mètres 5 f.

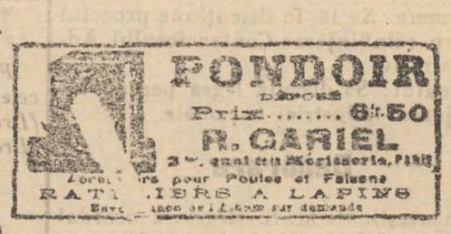

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.— Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1514 — Vineri 10 Februarie 1912

In pielea țării

Dacă aşi fi un străin şi aşi fi pus acum pentru întâia oară mîna pe o gazetă romînească, ca să mă desluşesc şi eu asupra mersului trebilor publice de la noi, crediţi-mă că aşi fi foarte nedumerit asupra mersului trebilor politice în anul mîntuirei de la Hristos 1912.

S'a întors maşina lumei, s'a întors
cu susu' în jos
Toate merg cam din potrivă, anapoda şi pe dos.

Şi fără a ajunge la fundul filosofiei lui Socrat, îmi vine a zice cu el: *ştiu că nu ştiu nimica.*

Şi în adevăr.

Iată un Rege care desaprobă în public pe miniştrii săi; şi miniştrii rămîn.

Iată un ministru care îşi dă demisia şi i se respinge, de şi a făcut un afront Coroanei.

Iată un parlament, care fără opoziţie legiferează ca în codrii Viăsiei.

Iată legi, ce zac în culise, şi cu riscul de a nu fi votate, schimbate radical şi ministrul rămîne solidarizat în blocul guvernamental.

Iată apoi o opoziţie tare, dar şi slabă; războinică, dar şi paşnică; pe pragul puterii de şi e departe de putere.

Iată apoi o presă de-o parte: tună şi fulgeră pe tema că guvernul cade; iar altă presă declarînd că guvernul e tare, că legiferează pentru că are încrederea Coroanei.

Şi acum, eu ţară mă întreb: cum se face de au ajuns lucrurile aici? Cum de s'a învăluit viaţa publică într'un văl de ridicul şi de contrast; într'un bruhaha imposibil, că nu-i mai dai de cap!

Toţi au *impresii*, şi ţara a devenit nervoasă, căci i se dau zilnic ştiri ce nu se potrivesc cu faptele; fapte ce nu cadrează cu ştirile, şi aşa lipsind norma şi orientarea, strecoară în sufletul ţării acea neîncredere, semn de bancrută politică.

Astăzi stăm aşa: Avem un guvern care prezintă legi, de şi nu va dura, parlamentul voteză legi de şi nu vor dura. Mania legiferării ascunde putreziciunea. Iar Regele, care cu lacrimi în ochi cere d-lui Carp să facă concentrare, dă credit suplimentar guvernului d-lui Carp, ca şi cum ar fi epuisat toate alocările Regale.

Guvernul d-lui Carp e olog şi merge; e surd şi aude; e orb şi vede; n'are mîni şi lucrează; n'are cap şi legiferează; n'are partid şi dăinueşte, pentru că are la spate singura raţiune a fiinţării sale: *voinţa Regală*!

A zis D-zeu să fie lumină şi lumină fu, zise Scriptura.

A voit Măria Sa Regele să fie un guvern Carp şi... a fost... este... şi va rămînea.

Şi oare de ce soluţia Regală să se fi oprit la această formulă: să dea ochi orbilor, urechi surzilor, picioare ologilor, mîni ciunţilor, cap... gogomanilor? Se vede că Măria Sa nu e de principiul Evanghelic, care zice: iar dacă un mădulariu al tău te blăzneşte pe tine taie-l pre el şi-l dă afară, ca nu cumva tot trupul tău să se vatăme şi în iad să se ducă.

O fi fost cuvînt la Măria Sa ca pentru echilibrul politic să dea păr la cei pleşuvi şi să înţoţoşeze pe cei gheboşi; dar ţara constată că cu toată medicina Regală nu se poate aplica medicina umană la veterinărie. Cînd D-zeu vrea să piarză pre cineva îi ia minţile; aşa şi cu guvernul d-lui Carp; i s'au luat minţile din cap; de aceia a ajuns în halul de azi: o anarhie guvernamentală!

In virtutea raţiunei aducerei d-lui Carp la putere, azi îşi permite toate năstărîmbele! D. Carp e convins şi cu el e convins întreg guvernul, că Măria Sa nu-l poate trimite la plimbare. Raţionamentul li e foarte simplu: Regele a ştiut că n'avem picioare şi le-a pus; ştia că n'avem mîni şi ni le-a dat; ştia că n'avem ochi, şi ne-a făcut să vedem; ştia că n'avem cap şi ni l'a răpus. Fiind dar pe placul Măriei Sale noi rămînem. Nici prin cap nu ne trece să ne demitem. Regele e prea constituţional pentru a se trece de pătura diriguitoare alcătuită istoriceşte. La firme nouă trebuesc Regi noi; şi democraţia romînă nu va vedea rîdicînd stindardul la palatul bătrînului Rege. Boerimea noastră are şi ea judecata sa istorică; şi ca dînsa judecă şi Vodă.

Dar ţara? Ţara?? Un mare zero la Palat, pentru că încă nu s'a deprins a fi ţară!

Ţara vede; ţara aude; ţara pricepe; ţara tace şi înghite, cît i-a încăpea în piele. Şi pielea ţării e tare, e aspră, e muncită şi trudită. Mănuşi nu cunoaşte, de aceea e şi violentă în voinţa ei cînd se scoate din sărite.

Dacă la cîrmă vor fi tot guverne de acestea ca al d-lui Carp; dacă Măria Sa va aduce la putere guverne nu scoase din indicaţia ţării, ca acesta al d-lui Carp; dacă dăinuirea la putere va fi, nu izvorită din raţiunile de drept legal ci din voinţi ascunse, sigur că ţara în pielea ei va judeca foarte aspru; şi departe de a fi Berlinul la Bucureşti, Bucureştii cuprinde în sine destul trecut oriental pentru a face să se stîmpere pielea ţării

Vorba zice: „ajunge o măciucă la un car de oale" guvernul d-lui Carp e carul cu oalele; măciuci i s'au dat şi oalele nu s'au dogit.

Crăpe o dată!

Gh. Ghibănescu.

Reforma înv. superior

Tocmai fiind-că opoziţia nu este reprezintată în Parlament, ministrul instrucţiei ar fi trebuit să numească în comisia pregătitoare şi profesori, care, în ce priveşte credinţele lor politice, aparţin celorlalte două partide.

Domnul Arion, însă, şi-a aşternut-o foarte moale şi foarte comod: fără opoziţie în Parlament, fără profesori, adversari politici, în comisie — ba chiar surd, la observaţiile ce le-ar fi făcut vre-un alt profesor din comisie de cît d. Pangrati.

Domnul Arion a înţeles să facă două lucruri prin proiectata sa reformă: să înalţe, sus de tot, Universitatea din Bucureşti, să coboare, jos de tot, pe cea din Iaşi şi să uşureze, prin articole speciale, intrarea în Universităţi: a d-lui Arion personal, a d-lor Cădere, Borcea, Liţica, Samurcaş.

Prins cu oca mică la o consfătuire a profesorilor de drept din Iaşi, ameninţat cu o grevă universitară din Iaşi, pe care junimizmul o susţinuse în 1907, sub ministeriatul Dissescu, care tindea la o perfectă egalizare a ambelor Universităţi d. Arion a fost prins de remuşcări.

Şi a recurs la o o hichiţă avocăţească: a dat de ştire că ante proiectul va fi reformat — pînă a tunci fiind inutil ca diferitele consilii profesorale să se ocupe de el.

O chichiţă cu totul extra-ordinară. Numai cu trei zile în urmă ministrul trimisese ante-proiectul pentru a fi cercetat *cel mai tîrziu* **pînă la** *14 Februarie.*

Vrea să zică urgenţă mare. Iar a doua zi după cele discutate în consiliul profesorilor de drept, ministrul găseşte chichiţa şi din extra urgent, devine extra aşteptant.

In ce priveşte Universitatea de Iaşi, toate prevederile ante-proiectului trebuiesc schimbate, iar toate ghetirurile rezervate junimiştilor trebuesc scoase.

Trebuie să ne punem pe picior de război şi să arătăm, că nu vom permite prea înălţarea Universităţii din Bucureşti şi prea coborîrea Universităţii noastre. Ţara are două focare de cultură şi ca una s'o joace pe favorita şi cealaltă să fie lăsată în umbră — aceasta nu se poate.

Şi iarăşi nu se poate, ca după ce ministerul de instrucţie, sub d. Arion, a ajuns să-şi căpătuiască Prajii şi Meissnerii, prin cumpărături deochiate, să facă acum şi negoţ cu catedre universitare — cum junimiştii fac negoţ cu toate legile ce le votează.

Congresul institutorilor

Congresul institutorilor din ţară, care urma să se ţie în Iaşi, în zilele de 12 şi 13 Februarie, s'a amînat — după dorinţa d-lui ministru C. Arion.

Motivele? — D. Arion a revenit la sentimente bune şi pentru institutori, găsind acum **în 5 zile**, *soluţia îmbunătăţirei stărei lor materiale — soluţie ce nu se putea găsi* **de 48 ani**.

E frumos gestul d-lui Arion. Nu admitem, însă, cu nici un preţ, motivul-pretext — al respingerei cererei institutorilor de a ţinea congresul la Iaşi.

D. C. Arion nu cunoaşte suflete şi inteligenţe de valoare din corpul didactic primar urban. Incunjurat de transfugi, i s'au spus la ureche neadevăruri asupra intenţiunilor ce urmăresc institutorii prin ţinerea congresului. I s'a falşificat data cererei plecată din Iaşi pentru învoirea ţinerei Congresului.

Dacă d. C. Arion ar fi ştiut intenţiunile curate şi faptul că institutorii voiau chiar să i vină în ajutor, a-şi realiza chiar dorinţa Domniei Sale, de a face dreptate şi institutorilor prin sporirea salariilor, de sigur că nu dădea comunicatul prin „Epoca", care va face pe viitor o armă împotriva D-lui Arion.

Regretăm graba cu care s'a taxat de act de nedisciplină o cerere cuviincioasă, la termen necesar, cu intenţiuni curate şi fără **dedesupturi.**

Regretăm de asemenea că s'a exploatat cu nedreptate intervenţiunea d-lui S. Haliţa, care în calitate de preşedinte al cercului didactic, era obligat a semna în numele cercului petiţiuni şi convocări.

Politică nu se face la cerc şi **greşiţi au fost toţi acei,** *cari au interpretat de tendenţioasă mişcarea institutorilor.*

Să ştie „Asociaţia" din Bucureşti, că dacă D-l Ministru Arion va realiza făgăduinţa dată de sporirea salariilor institutorilor, aceasta se datoreşte mişcărei Cercului didactic din Iaşi, care a sărit în ajutorul **efectiv** *al Ministrului.*

Cu banchete şi platitudini nedemne, nu se face nici cinste Ministrului, nici ajutor, D-lor de la pretinsa „Asociaţie", care *inspectaţi* **acum sărăcia fraţilor voştri institutori!**

Aţi **parvenit** *a fi inspectori, nu* **apărători** *însă a soartei morale şi materiale ale institutorilor.* *Hug.*

„ŞARLATANUL"

I-a fost dat Iaşului cultural să aibă şi el odată o serbare culturală. I-a fost dat Iaşului cucerit, de lupte politice, să vadă strînşi la olaltă sute de oameni, aproape toţi înscrişi în partide politice; i-a fost dat Iaşului să vadă dintr'o dată două minuni: politiciani adunaţi la o serbare alături de independenţi şi stînd la serbare aproape şase ore fără să fi fost, un moment, vorba de politică.

Cu cît substratul de idei este tot mai mult acoperit de lupte personale, cu atît politica se banalizează mai mult şi ajunge à la portée de tous. Politică cu citare de nume proprii se face uşor şi de aceea toată lumea o face.

In Iaşi ea se face pretutindeni. Cînd medicul numără pulsaţiile suferindului, cînd avocatul pledează într'o afacere comercială, civilă sau penală; cînd domnul conduce pe d-na la bal, sau cînd domnul se află la baie — pretutindeni se face şi se amestecă evenimentele, totdeauna banale, la ordinea zilei.

Iată de ce este foarte adevărat, că după trecere de vreme îmemorabilă, am reuşit să avem în Iaşul cultural o serbare pur culturală, cu excluderea desăvîrşită a politicei.

Acei cari n'au voit să vie, ca să nu fie nevoiţi să nu facă politică, au făcut'o prin cafenele şi prin ziarul lor. Ar fi putut să se abţie şi să tacă, dar învinşi cum sunt de patima politicei de toate zilele, au înţeles să nu tacă, ba chiar să proclame pe sărbătoritul Stere — de şarlatan.

Disonanţa aceasta prea îmbracă forma ridicolului — ca să insistăm asupra ei. Dar partea degenerării lucrurilor merită o subliniare. Acei cari fac disonanţă, care poreclesc şarlatan pe un sărbătorit cultural, sunt junimiştii, iar faptul se petrece în Iaşi, vatra junimizmului.

Junimizmul, degenerat în grecinism, face revoluţia unei serbări culturale.

Dacă n'ar fi ţipat, dacă primea să se ivească între oameni, el ar fi fost reprezintat la banchet prin d. Stamatiu!

Aşa cum s'a întîmplat, reprezentaţia a fost exterioară: agenţi secreţi, puşi de prefect, se vedeau spînzuraţi pe la geamuri, ca să spioneze cine a luat parte la banchet.

Cine şi-ar fi închipuit posibilitatea unei sărbări culturale, la Iaşi, cu junimiştii în grevă?

Junimizmul degenerat în grecinism, are rost la alte serbări: la botezul pruncului din Ciurchi, la botezul stindardului unei societăţi banale.

Junimizmul ar fi putut dispare. Nimic nu-i etern. Dar ca s'ajungă pe mînă de cioclu şi cioclu să-i fie d. Grecianu — oribilă ocnă!

† Grigore Patriciu

Grigore Patriciu nu mai este. O crudă boală, care nu iartă, l'a secerat dintre noi, lăsînd în urmă jalea unei soţii, jalea unor copii, cari aveau încă nevoie de sprijinul tatălui lor, dar şi jalea tuturor prietinilor, care l'au cunoscut şi iubit.

Patriciu a fost una din acele figuri, cari lasă dungă în viaţa lor. Profesor de pedagogie la şcoala Normală din Bîrlad el n'a fost numai propunătorul de lecţiuni de pedagogie la elevii săi, n'a fost numai practicianul de lecţii la şcoala primară de aplicaţie, a cărui director era; el a eşit din păreţii şcoalei şi a desfăşurat acea activitate culturală şi socială, care l'a făcut să însemneze ceva în ţara aceasta, în cercul lui de viaţă. Cu devotamentul şi cu simţul datoriei care l'au călăuzit în cariera lui, Grigore Patriciu a dus acelaş simţ de muncă şi datorie şi în afară de şcoală.

Literatura didactică numără pe Grigore Patriciu între harnicii săi colaboratori. Nu numai că a înzestrat catedra lui de pedagogie, cu manuale de didactică şi metodică, cari erau aşa de simţite; pe lîngă cărţile similare ale lui I. Popescu şi Pipoş; dar literatura didactică primară numără cărţi de gramatică, aritmetică, etc., cari au găsit în Gr. Patriciu perfecţionarea metodei şi practicismul şcolar. In literatura naţionalistă a noastră n'avem de cît a aminti că el a redactat *Vulturul Romîn*, foie cu ilustraţii, care aşa de bine a corespuns scopului, că s'a continuat şi de d. Haret, duşmanul său personal.

Cu aşa calităţi de profesor, de scriitor didactic şi publicist, nu se putea ca Grigore Patriciu să nu fie chemat în serviciul ministerului şcoalelor unde a fost inspector general al învăţămîntului primar. Il muncia pe Patriciu o idee: să înlesniască lăţirea învăţămîntului, la cît mai mulţi, reducînd şi programele şi chiar anii de şcoală. Ca plan propunea un curs de 3 ani rural obligativ şi comun, la ţară şi oraş; apoi 2 ani facultativi şi diferenţiaţi. Ideea aceasta era de alt-fel în legea lui Ghica Vodă din 1851, şi azi e pe cale de a fi adoptată de d. C. C. Arion în reformele sale.

Dar ca inspector general primar Patriciu a motivat chestionarul învăţămîntului şi a condus desbaterile comisiunei pedagogice care s'a mărginit a învedera că în 1905 era atît de copt corpul didactic romîn, că se putea motiva o anchetă riguroasă pe baza căreia să se facă marea reformă şcolară.

In toate acestea Patriciu punea mult entuziasm, căci Patriciu era din acele firi expansive optimiste, şi îi plăcea a pluti într'un idealism. I-a fost dat însă să guste din cupa amărăciunei şi a răutăţii omeneşti. Administraţia d-lui Haret, cu Haret în cap, s'a pus să dărîme pe Patriciu, operă de canibali, ceea ce constitue o pată neştearsă pentru cazacismul administraţiei lui Haret. Cu această cupă amară s'a dus Gr. Patriciu în mormînt, lăsînd altora să-i revendice dreptul atît de întunecat de cei ce nu l'au înţeles, nu l'au iubit.

Pedagogia la om tulbură bunul simţ; la Patriciu, din contra, a întregit omul.

Patriciu era un devotat membru al partidului conservator-democrat şi durerea ni e cu atît mai mare că am pierdut în Patriciu un slujitor vrednic în biserica noastră politică, care ştiuse a se ridica la aşa treaptă în viaţa publică, să fie un element de atracţiune politică prin înaltele şi alesele lui însuşiri sufleteşti.

* * *

OAMENI ŞI LUCRURI

IN TEMNIŢĂ

Momentul cel mai emoţionant în actul de serbătorire a împăcării dintre Goga şi Vaida-Voevod, a fost, de siguri cînd d. C. Stere a dat cetire telegrame, poetului Octavian Goga:

„Din pragul temniţei..."

In lumina clipei acesteia tragice a putut să apară mai strălucit gestul care a izbutit să aducă o împăcare a spiritelor — cel puţin un bun început de împăcare — şi să reaşeze aureola pe fruntea unui mare cîntăreţ al suferinţelor istorice, legate de fiinţa unui neam, oropsit în mijlocul unui neam stăpînitor.

Din prima zi a activităţei sale literare publice, Goga a apărut ca un temperament şi ca o energie de luptător. El însu-şi s'ar fi dispreţuit fără aceste însuşiri, părîndu-şi prea mic pentru che marea cea mare:

A mea e lacrima ce 'n tremur
Prin sita genelor se frînge,
Al meu e cîntul ce 'n pustie
Neputincioasa jale-şi plînge,
Ci 'n pacea obidirii voastre,
Ca 'ntr'un întins adînc de mare,
Trăieşte 'nfricoşatul viitor
Al vremilor răzbunătoare.

Poetul se visa el însuşi viteaz, îndrăzneţ, luptător, — neastîmparat şi neînfrînt apostol:

Dă-mi tot amarul, toată truda
Atîtor patimi fără leacuri
Dă-mi viforul în care urlă
Şi gem robiile de veacuri,
— De mult plîng umiliţii 'n umbră,
Cu umeri gîrboví de povoară...
Durerea lor înfricoşată
In inimă tu mi-o coboară
In suflet seamănă-mi furtuna,
Să-l simt în matca-i cum se zbate,
Cum tot amarul se revarsă
Pe strunele înfiorate...

Spre arena luptelor mari, — într'acolo îl mînă veşnic avîntul, elanul, orgoliul — dacă vreţi — de suflet pururea răzvrătit:

Noi sîntem drumeţii piticilor vremi,
Pitici în putinţă şi vrere,
Copii fără sprijin ne scurgem viaţa
Din dor şi din nemîngîiere.
A noastră moşie, frumoasă nespus,
Grumazul şi-a 'ntins spre pierzare.
Căci braţele noastre azi spadă nu strîng
Şi steag ţara noastră nu are.

Nu era greu de prevăzut că — în împrejurările de peste munţi — nu astfe de cîntăreţ nu va întîrzia să ajungă.. în temniţă sub „aspra ţintuire a lanţurilor grele" „ca să întrebuinţăm simbolica figură a unui vers din „Solus ero"

Eu port în mine noaptea şi 'n bezna ei adîncă
Mi-e sufletul un vultur înlănţuit de-o stîncă,
Ar vrea adîncul bolţii cu zboru-i să 'ntretaie,
Prin cîmpuri de lumină, prin drumuri de văpaie,
Să-şi scalde ochii tulburi în riuri largi de jele...
— Dar aspra ţintuire a lanţurilor grele
Cu pragul sur al petrei îi înfrunzeşte rostul...
Zadarnic vrea să-şi cate în ceruri adăpostul;
Cu glas nebun el ură şi blestămă şi ţipă
Şi sînge cald stropeşte trudita lui aripă,
Şi veşnic o să lupte în patima-i păgînă,
Cu bulgării de piatră, cu lumea de ţărînă.

Unui asemenea entuziast şi vizionar naţionaliştii noştri de... meserie n'au cataldicsit să-i adreseze cuvîntul lor de consolare, nici macar în seara cînd Iaşul intelectual îi aducea elogiul meritat şi făcea glorificarea martiriului senin care purifică şi înnalţă.

Rodica

„Obligativitatea Opiniilor"

Aniversarea maestrului Caragiale a dat naştere unei adevărate literaturi ocazionale. Cine nu şi-a spus cuvîntul? Cine nu şi-a dat părerea?

Odată cu încheierea seriei de articole şi noţie ocazionale, credem nimerit a reaminti una din cele mai admirabile pagini ale marelui scriitor — şi poate cea mai corespunzătoare momentului...

Aseară, m'am întors acasă tîrziu, sdrobit, cu mintea sdruncinată şi cu sufletul turburat. Căzusem victimă a lăcomiei, într'o cursă. Mă întîlnisem după amiazi cu un prieten, care-mi propuse politicos invitaţiunea. Dar infamul mă ştia că sunt o bestie lacomă de lucruri delicate, mi-a arătat, cu rafinărie infernală, o strălucitoare perspectivă — stridii, icre moi, un muşchiu de căprioară împănat, un Cotnar original, mai ştiu eu ce...

KALODONT.

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

Era peste putinţă să resist până la sfîrşit şi, am cedat numai de cît.

Am plătit scump slăbiciunea mea...

Stridiile au fost minunate, icrele delicioase, asemenea şi vînatul, brînza, fructele, Cotnarul şi cafeaua. Dar...

Dar eram mulţi la masă. Indată ceam trecut primul pahar după stridii, s'a încins între meseni o vie discuţune *„de omne re scibili et de...“* Am auzit trei ceasuri atîtea şi atîtea opiniuni despre artă, — mai ales despre artă! — că intrînd acasă, am dat un picior straşnic cînelui meu, care mă întîmpină după obicei, gudurîndu-se. Imi pare rău — dar trebuia să lovesc, aveam nevoe să maltratez material pe cineva.

Cînele s'a mîhnit, firește, însă i-a trecut curînd şi a venit iar să se gudure lîngă mine, ca şi cum ar fi vrut să-mi spună, că nu înţelege pentru ce l-am pedepsit.

Atunci, scrîşnind enervat din dinţi, l'am apucat cu amîndouă mînile strîns de urechi, i-am atras capul între genunchii mei, şi privindu-l drept în ochi, i-am debitat pe neresuflate următoarele:

Cine! ştii tu în imbecilitatea ta ce este libertatea opiniunilor? De atîtea mii de ani îmi eşti prieten credincios... toate te-am putut învăţa, toate! te am învaţat să joci domino şi şah; dar încă nu te-am putut face să înţelegi aceste mari cuvinte: libertatea opiniunilor! Totuşi n'am disperat: am să mă încerc înc'odată! Ascultă bine.

Libertatea opiniunilor este principiul cel mare, pe care după atîtea lupte de veacuri l'a instaurat omenirea ca fundament al vieţei sale sociale. Acestui principiu sfînt datorim în cea mai mare parte bunul trai particular şi liniştea publică.

A'mi spune părereu este dreptul cel mai sacru ce-l am eu, individ gînditor în mijlocul semenilor mei. Omul este regele creaţiunei: acest suveran este gelos de coroana lui, care e gîndirea şi tot atît de sceptrul lui, care este expresia; dar ca toate principiile sacre, şi principiul acesta nu-i scutit de o bubuliţă mică, ce-i drept, însă nu tocmai atît de mică în cît să treacă neluată în seamă.

Regele creaţiunei reuşind să-şi recapete sceptrul, şi l'a exercitat cu atît de adîncă convingere de la o vreme, în cît a ajuns să crează că dreptul lui îi este chiar o datorie. De unde, mai înainte, orice rege al creaţiunei afară de rare excepţii de bravură, trebuia să-şi ascundă coroana sub căciulă şi să-şi înghită sceptrul, astă-zi toţi regii creaţiunii se cred datori a-şi purta făţiş coroana în cele mai mărunte împrejurări ale vieţei private şi publice şi a face continu semne de suveranitatte cu sceptrul lor. Căci oricare clipă de abdicare ar fi un act de extremă laşitate şi unui rege nu-i permit să fie nici o clipă laş.

De la optsprezece ani, el îşi ia coroana — are o opinie! — şi sceptrul— are dreptul să şi-o exprime! Respect opiniunilor libere! Libertate completă expresiunei ori cărei opiniuni! Ba, se întîmplă cazuri frecvente, în cari părinţii să meară cînd moştenitorul n'are încă nici optsprezece ani. Atunci, ce să facă el? Să renunţe la titlul de suevan? Peste poate! E dator să continue de şi încă atît de fraged, dinastia.

Priveşte, tu, cîine, străvechi prieten şi tot deauna credincios, supus regilor creaţiunei, priveşte imensul lor carnaval, vasta lor mascaradă. Iată-i fiecare cu coroana şi sceptul său, dacă nu de aur şi de pietre scumpe, măcar de lemn şi de ciobuleţe de sticlă colorată, dacă nu, nici atît, măcar de carton şi peticele de hîrtie vopsită. Intre ei, nici unul mai mare, toţi egal de suverani,

Vezi ce splendid cortej şi ce larmă chastică, în care nu se mai distinge nici o figură şi nici un glas care nu mai poţi şti cine merită să fie salutat de tin cu o respectoasă mişcare din coadă, sau lătrat ca un caraghios!

In afară de acest imens concurs de suveranităţi, puţini sunt acei regi ai creaţiunei care să-şi amintească un moment că suveranul e un rob coroanei, şi că nu e de loc în primejdie a se arata mai imbecil, renunţînd anumite la sceptru, de cît purtîndu-l cu ostentaţie bufonă; că ar fi, în ori ce caz mai puţin ridicolă, şi prin urmare mai demnă o laşă abdicare, de cît exercitarea tenace a unei deplorabil covîrşitoare suveranităţi.

Să merg şi eu la mascarada regilor creaţiune? Nu, cîne, mai bine stau acasă.

In pădurea atîtor sceptruri suverane, tot n'are să se ridice al meu mai sus. Suveranitatea mea la care renunţ faţă cu imensa concurenţă, mi-o confirm îndeajuns privind drept în fundul ochilor tăi galbeni şi inteligenţi. Simt o deosebită voluptate a domniei mele să te stăpînesc, uitîndu mă în ochi-ţi, în adîncul cărora văd bine că, dacă botul tău ar ar avea grai, tu poate n'ai juca rolul cel mai trist în mascarada regilor creaţiunei.

Nu, cîne! eu mă închin principiului sacru al libertăţei opiniunilor, dar în ruptul capului nu pot admite şi obligativitatea lor.

Mergi de te culcă sub pat!...

I-am dat un picior, şi ne-am culcat, fie care la locul său.

Litere-Ştiinţe-Arte

Peste munţi.—Acum cînd intelectualitatea oraşului nostru a serbat încetarea luptei fratricide peste munţi, credem interesant a cita un pasagiu dintr'un articol scris de Eugen Goga în „Tribuna“ cu ocazia iubileului Caragiale.

Publicistul deplînge faptul că păturile culte de peste munţi n'au popularizat în deajuns pe marele prozator şi că au fost oarecum... surprinse de entuziasmul cu care Caragiale a fost serbat în Regat:

„...Se ştia de un oarecare I. L. Caragiale, un mare scriitor romîn, unul de a scris comedii şi o dramă, care s'a jucat şi în unele centre ale noastre de către trupa lui Zaharia Bîrsan. Incolo, abia dacă pe ici pe colo se găsea vr'un singuratic admirator şi înţelegător adevărat al ilustrului nostru scriitor. Despre un cult faţă de „opera“ maestrului nici vorbă nu putea fi.

E cunoscut doar' celebrul caz al unui fruntaş al nostru, care, anul trecut într'o bună dimineaţă, a simţit pofta să răsfoiască volumul de poezii al lui Caragiale,

Cauzele vinovatei noastre indiferenţe faţă de această fericită întrupare a geniului neamului nostru, sunt multiple. Dacă le-am număra am putea începe cu lipsa noastră de judecată în materie literară şi am putea termina cu lăudata noastră unitate culturală, care nici astăzi nu ne dă încă posibilitatea să pătrundem pe deplin toate manifestările sufletului romînesc.

Sub raportul acesta e interesant să se ştie că nici avîntul literar al ultimului deceniu nu l'a introdus pe Caragiale în rîndul autorilor iubiţi şi cetiţi ai publicului nostru“.

Să sperăm că greşala va fi îndreptăţită cel puţin de acum înainte.

*

In cursul acestei luni va avea loc o reprezentaţie în sala Sidoli, cu „Manasso“ de Ranetti Roman.

*

S'a constituit la Constantinopole o societate de geografie comercială.

*

La New-York s'a luat iniţiativa ridicării unei statui eroanei naţionale a Franţei, Jeana d'Arc.

*

In editura Alfred Kröner din Lipsca, a apărut darea de seamă complectă despre primul congres internaţional monist, ţinut între 8—11 Septembrie 1911, la Hamburg.

Volumul e redactat de W, Blossfeldt sub controlul profesorilor Ostwald şi Carl Riess.

*

Se pregăteşte la Londra „expoziţia anglo-franceză“. Ea e menită să apropie cele două culturi aşa de specifice şi aşa de deosebite şi să întărească, în chipul acesta, alianţa politică, care leagă în mod necesar cele două state.

*

STRUNA ZILEI

EXCES DE STUDIU...

La închisoarea Văcăreştilor s'a inaugurat o bibliotecă cu cărţi folositoare.

Ziarele.

Biblioteca'n închisoare
Eu le-aşi fi recomendat
Acelor clienţi pe care
Cărţile i au... ruinat

AVIS. — Orice anunţuri şi abonamente se primesc NUMAI la Tipografia H. Goldner, singura în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

Tripoul din Tîrgul-Frumos

Nefastul italian, pe care d. Marghiloman l'a făcut cadou, primar tîrguşorului nostru, a isprăvit în scurtul timp fie un an, întregul său program pentru binele obştesc.

Apa, din conducta de la Timişeşti, curge cu îmbelşugare; duzii plantaţi de dînsul pe străzi şi în cimitir, au adus nemărginite foloase, îmbogăţind comuna; aşa că bieţii duzi epuizîndu-şi seva s'au şi uscat, gaşca poreclită cu pomposul nume de „abatorul de păsări“ şi care a costat mulţi bani pe comună, fiecare scîndură fiind plătită cu mai bine de 20 lei bucata, face răle servicii, cu toate că de cînd e făcută stă cu uşa închisă, în timpul intemperiilor se adăpostesc într'nsa păsările cerului, căci doar pentru ele îi şi făcută. Traiul l'a eftinit într'un mod simţitor cu toate supra-taxele puse pe articolele de prima necesitate, în tot timpul anului trecut, carnea de miel nu s'a putut vinde cu preţ mai mic de 80 bani kilogramul în tot timpul binecuvîntatului primariat a lui Tassaro, populaţiunea a fost nevoită să plăţească pînea albă 25 bani pentru 600-700 grame, şi cea neagră 20 bani aceiaşi greutate; solicitudinea pentru locuitorii tîrgului i-a fost nemărginită, îngrijindu-se părinteşte de dînşii şi ţinîndu'i numai *„în palme“*, citez cîteva cazuri:

Iţicovici, Grumăzescu, Coşoreanu etc, cazuri petrecute în public pentru a arata întregei asistenţi cum înţelege dînsul să aplice celebrul principiu al partidului său: „asanarea moravurilor“. De modul cum administrează banul comunei nu spunem nimic deocamdată însă dacă şefii săi ar orîndui o minuţioasă cercetare, ar putea afla frumoase lucruri,

Isprăvind dar cu grijile obşteşti Tessaro şi-a îndreptat privirile în altă direcţie şi anume:

In centrul oraşului nostru se află hotelul „Dorobanţ“, pe care l'a închiriat d-sa şi unde a deschis un local de cafenea, crîşmă, restaurant şi hotel, pe numele d-sale propriu; în acest local se află trei odăi cărora nu le-a putut da nici o destinaţie comercială şi pentru a nu sta neproductive, i-a venit lui Tessaro, geniala idee de a le destina unui club. Pentru aceasta în sara zilei de 6 Februarie, c. a convocat în acest local pe toţi salariaţii statului din localitate, pe care i-a obligat să se înscrie ca membri ai acestui tripou, pe care l'a botezat „Cercul Familiar“, căci d-sa are mania numai a titlurilor pompoase. Puţinii care au răspuns chemărei d-sale s'au întrunit în zisul local constituindu-se in societate; preşedinte a fost ales Tesaro însuşi, vice preşedinte medicul veterinar Scarlat Iamandi şi Dim. Deliu, ajutor de primar, secretar a fost ales d. Gh. Peclovici administratorul agronom, al obştei „Unirea“.

S'a mai ales şi un preşedinţe de onoare în persoana d-lui Ion Diamandi, bătrînul şef al liberalilor locali, de almintrelea singura persoană străină de partidul conservator carpist, nesocotind pe salariţii care s'au înscris ca membri, aceştia fiind forţaţi, de şi poate în sine ar desaproba participarea lor la fundarea unui ordinar tripou.

Cotizaţiile au fost fixate la 3 lei lunar de fie-care membru, cu care bani să se plătească chiria, luminatul, încălzitul şi serviciul. In realitate însă toţi aceşti bani intră în buzunarul primarului Tessaro, căci localul e a lui, va fi luminat cu gazul cumpărat de comună, căci altmintrelea ce a căutat în sara deschiderei dl. T. Danilache, şeful fanaragiilor, în localul clubului; încălzitul se face cu lemnele primăriei, aduse la tripou, pardon la club, cu căruţa primăriei, iar serviciul se face cu odăiaşul primăriei.

Am întrebuinţat mai sus cuvîntul tripou, şi cu multă dreptate, căci parte din membrii constituanţi, au stat în acel local până la orele 5 dimineaţa, făcînd adevarată orgie, bînd şi jucînd cărţile sub nedemna patronare a primarului şi a şefului poliţiei locale, analfabetul fost vagmistru G. Boian.

Nu putem de cît să regretăm prezenţa în acest ordinar local a d-lui Ion Iamandi, prezenţă cu totul deplasată întru cît alăturea cu d-sa nu se mai află nici un alt representant al opoziţiei; şi deplasată cu atît mai mult cu cît strălucesc prin absenţa lor, doi dintre cei mai de frunte cetăţeni ai tîrgului, d-nii avocat P. Onu şi Al. Şt. Nedelcu, mare proprietar şi arendaş, care cu toată calitatea lor de consilieri comunali, au socotit că nu e de demnitatea lor a fi alături de primarul lor la fondarea unui tripou ordinar.

Cît pentru primarul Tessaro, nimic nu ne miară din partea sa, căci fiind rînd pe rînd antreprenor de hotel, crîşmă, cafenea, restaurant, s'a făcut acum şi antreprenor de tripou, ne mai rămînîndu-i de cît se devie şi antreprenor de zîne; alt, dar nu mai e nevoe se spun, căci ştie el singur ce mai are de făcut.

Notificare

Domnului Director al Societăţii Creditului Fonciar Urban din Iaşi

Subsemnata Eufrosina I. Ghiţescu, cu consimţimîntul soţului meu Iancu Ghiţescu, cu domiciliul ales în Iaşi str. Sărărie No. 65, notific prin aceasta d-lui Gr. I. Buicliu în calitate de Director al Societăţei Creditului Fonciar Urban din Iaşi, că posedînd scrisurile acelei Societăţi No. 30264, 38164, 38166 38167, 38538, 39855, 41327, 41600, 44471, şi 45019 în număr de zece, fie care a cîte 100 lei, aceste scrisuri împreună cu cuponul de Ianuarie 1912, au fost distruse prin ardere, în luna Decembrie 1911; Scrisuri pe care le-am cumparat acum 5—6 ani, de la bancherul Moses Iurist din Iaşi şi care au fost depuse la casa de Consemnaţiuni, pînă în Mai 1911, cînd mi s'au restituit cu plicul No. 30422 | 1911; iar ultimele cupoane au fost încasate de soţul meu, tot de la bancherul Iurist.

Aducîndu-vă aceasta la cunoştinţă, mă opun la plata sus aratatelor scrisuri şi a cupoanelor de Ianuarie 1912, în conformitate cu art. 2 din legea titlurilor la purtător, distruse, perdute sau furate din 21 Ianuarie 1883.

1912 Ianuarie 25

(s.) **Eufrosina I. Ghiţescu,**
consimt ca soţ
(s.) **I. Ghiţescu**

Corpul Portăreilor Trib. Iaşi
No. 39.—1912 Ianuarie 25
Prin mijlocirea noastră, conform art 16 a leg. Portăreilor
Şef Portărel, (ss.) **Sion**

INFORMATII

Ca răspuns la articolul d-lui Take Ionescu, publicat în „Flacăra“, marele nostru Caragiale a răspuns cu următoarea telegramă:

D-lui TAKE IONESCU

Bucureşti

Pretutindeni şi ori rînd trebuie să fii flacăra tuturor flăcărilor. Să trăeşti, te doreşte mult soldatul recunoscător.

CARAGIALE

Sub comisarul T. Brătianu, din Iaşi, fiind respins de la examenul de stabilitate, a fost scos din poliţie, astă iarnă, iar pe ziua de azi, a fost pus la loc.

Prefectul Stroja, care a fost respins de la examenul de maior, fraternisează astfel cordial cu semenii săi.

Greciniştii triumfă!

Nu numai ei s'au abţinut de la banchetul de alaltăieri—dar şi domnul A. C. Cuza.

Domnul Cuza s'a abţinut, în adevăr, dar cealaltă jumătate a „partidei“ naţionaliste, d. Şumuleanu, era de faţă—fapt asupra căruia *Evenimentul* nu spune nimic.

Şi nu relevă, iarăşi, prezenţa junimistului Tuffli, nici călduroasa telegramă a junimistului Velles.

Domnul I. Paul, directorul inv. primar, după ce şi-a acordat, din fondurile ministerului, 100,000 lei pentru o casă a sa din Iaşi, şi-a acordat acum medalia „Răsplata Muncii“.

Domnul I. Paul ţine la el—lucru mare.

Arresturile preventive.—Direcţia generală a închisorilor prin un ordin circular adresat prefecţilor de judeţe, atrage atenţia asupra stării rele în care se găsesc cele mai multe din arresturile preventive din ţară, asupra personalului fără chemare, care conduce arresturile.

Aceasta este însoţită de constatarea lipsei de ocupaţie a deţinuţilor şi a prevenitilor din aceste închisori. De asemenea lipsa de selecţie a celor deţinuţi numind aceste închisori şcoalele de educaţie către conrupţie şi trîndăvie.

O deosebită observaţie se face asupra stării sanitare a arresturilor. Medicul primar al judeţului şi al oraşului delegaţi cu supravegherea sanitară a arresturilor spune d-sa în ordinul circular sunt foarte departe de a-şi îndeplini însărcinările ce li s'au dat.

Lipsa de infirmerii, separarea deţinuţilor atinşi de maladii cantagioase şi alte multe lipsuri, au făcut din aceste arresturi, în locul caselor de corecţie, primul îmbold către recidivă.

Lipsa de localuri şi cele mai multe în stare de ruină, d-sa o atribuie relei administrări şi în deosebi prea puţinei privegheri a celor indicaţi de a cerceta şi controla de cine sunt conduse şi cum sunt conduse aceste prime case de corecţie.

In partea finală a ordinului circular direcţia roagă pe prefecţii judeţelor de a interveni în mod direct pe lîngă consiliile judeţiene că la întocmirea noilor budgete să prevadă un spor pentru îmbunătăţirea stărei materiale şi morale a arresturilor prev entive.

Un memoriu al maiştrilor de desemn.—*Din iniţiativa profesorilor secundari din Ploieşti, un memoriu a fost înaintat mlnistrului instrucţiel, în ce priveşte salariile maiştrilor de muzică, desemn şi gimnastică.*

Iată în esenţă, cuprinsul acelui memoriu:

Domnule Ministru,

Alături de noi, profesorii secundari, se găseşte o categorie de membri ai corpului didactic, asupra cărora măsura dreaptă şi bine făcătoare de mai sus n'a fost extinsă.

Această categorie o formează maeştrii de desemn, caligrafie, muzică şi gimnastică. Situaţia lor grea s'a arătat de către dînşii în 5 memorii adresate Onor. minister al instrucţiunii.

Deşi membri ai corpului didactic secundar, ei erau plătiţi pînă anul trecut cu cîte 210, 200 şi 180 lei, formînd 3 categorii. De la 1 Octombrie 1911 aceste 3 categorii au fost reduse la doua de cîte 225 şi 210 lei. Aşa dar, acum ei sunt plătiţi mai puţin ca institutorii. Mai mult, de la 1866 lefurile maeştrilor de desemn, cari pînă la 1883 erau de 260 lei (700 lei vechi) au scăzut continuu, aşa eă ei sunt renumeraţi cu mult mai puţin ca atunci şi după tabloul statistic întocmit cu date oficiale, riguros exacte, din toate ţările europene, de către d. profesor P. Zăhărescu, colegii noştri maeştrii sunt plătiţi mai rău ca în ori-ce ţară din Europa, unde primesc cel puţin două treimi din salariul profesorilor.

Situaţia noastră a profesorilor secundari nu este la înălţimea misiunei noastre şi a cerinţelor moderne ale şcoalei şi nu echivalează pregătirea şi munca noastră. Situaţia maeştrilor secundari însă, este cu totul umilitoare chiar faţă de a noastră. Şi cu toate acestea rolul maeştrilor, este foarte importantă mai ales din punct de vedere educativ.

Desemnul şi muzica sunt mijloace foarte preţioase pentru cultura sufletească, iar gimnastica astăzi nu mai este un sport, ci o adevărată ştiinţă necesară şi folositoare pentru toată viaţă.

Maeştrii cari predau aceste dexterităţi trebue să aibă o pregătire care cere o muncă prealabilă îndelungată. Apoi ei trebue să facă faţă cerinţelor sociale în acelaşi fel ca şi noi.

Mai mult încă. munca lor este aproape singura care esă în evidenţă cu ocazia tuturor manifestărilor extraşcolare sle elevilor, cum sunt serbările şcolare de tot felul şi expoziţiile de desemnuri.

Noi suntem în stare mai bine ca ori care să-i apreciem, căci suntem zilnic martori oculari ai străduinţelor lor, ai interesului şi dragostei ce depun pentru progresul şcoalei, dar tot noi suntem şi martori ai situaţiei lor umilitoare. ai nevoilor şi descurajării lor.

De aceia Domnule Ministru, făcîndu-ne o datorie de colegialitate, am luat hotărîrea să ne adresăm d-lor-voastre, rugîndu-vă ca în viitoarele modificări şi îmbunătăţiri ce veţi face corpului didactic să prevedeţi şi îmbunătăţirea situaţiei maeştrilor de dexterităţi, **Echitabil este pentru ei o leafă de 300 lei lunar.** Buna voinţa d-v şi circumstanţele bugetare, Vă vor indica însă mai bine sporul ce veţi crede că este necesar să se facă la lefurile actuale ale d lor.

Imbunătăţirea stărei materiale a maeştrilor de dexterităţi credem că se impune şi din consideraţiuni de viitor. Elementele bune cu cultură generală şi specială mai intensă, cu pricepere şi drugoste de muncă, nu vor mai alerga la catedrele învăţămîntului secundar, cari în schimbul unei munci prin felul ei destul de grea, nu le vor oferi de cît un salariu relativ mic. Cei puţin pregătiţi vor ocupa aceste catedre şi prin forţa lucrurilor lor şcoala va pierde.

(ss) Profesorii şcoalelor secundare din ţară.

Direcţia generală a căilor ferate, a autorizat deschiderea unui restaurant în gara Podul Iloae.

Ministrul de comerţ a aprobat virimentele de fonduri, cerute de Camera de Comerţ din localitate.

BANCA AGRICOLA — IAŞI

Convocare

In ziua de 19 Februarie (3 Martie) a. c., ora 10 dim., va avea loc, în Bucureşti, în salonul de sus al Palatului Băilor Eforiei, adunarea generală ordinară a Băncii Agricole.

D-nii acţionari cari doresc să ia parte la această adunare trebue să-şi depună acţiunile pînă la 14 | 27 Februarie a. c., ora 6 d. a.

In Bucureşti: la sediul Băncii.

In judeţe: la sucursalele şi Agenţiile Băncei.

Conform art. 47 din statute 10 acţiuni dau dreptul la un vot, numărul voturilor fiind nelimitat.

Banca Agricolă
Sucursala Iaşi

Ultime INFORMAȚII

❑ *Ministrul instrucției și a dat seama de nedreptatea ce s'a făcut d lui Chiricescu, distinsul fost profesor de la facultatea de toologie, care a fost scos din învățămînt prin o decisie criminală a comisiei de judecată a profesorilor.*

Prin acea decizle d. Chiricescu, potrivit legei, a pierdut și dreptul la pensie, pentru cei 20 ani serviți. Ministrul voiește să repare macar aceasta și de aceea va întroduce, în proiectul pentru reforma învățămîntului superior, un articol, prin care profesorii, scoși din învățămînt, vor putea beneficia de pensii, cu avizul comisiunei de judecată, întărită de ministru.

După ce articolul va fi votat, d. Chiricescu va putea cere să i se recunoască dreptul la pensie.

❑ O adresă către prefect — contra prefectului.

Cînd nu este prefect, d. Stroja este avocat, căci n'are obiceiul să pledeze, fiind-că clienții n'au obiceiul să-l cerceteze. Dar în barou se află înscris d. Stroja, și ca atare trebue să plătească legiuita cotezație.

Dar nu vrea. Decanatul i-a făcut atunci somație, care trebueste împlinită de un agent polițienesc. Aci avocatul devine prefect și pas să găsești un agent polițienesc care să împlinească formele la prefectul de poliție.

Contra faptului ilegal, consistînd în refuz de serviciu legalminte datorit, decanul baroului de disciplină s'a plîns astă-zi prefectului, prin adresă oficială, în care spune: „Domnule prefect Alex. Stroja, decanatul avînd a comunica o somație d-lui avocat Stroja, nici un agent de poliție nu vrea să împlinească formele, sub pretext că avocatul Al. Stroja ar fi identic cu prefectul Al. Stroja.

Să vedem ce va răspunde prefectul.

❑ D. Grigoriu, directorul trupei de operete, a încheiat un contract, pentru ca această trupă romînă, să dee 10 reprezentațiuni la Athena.

Reprezentațiile vor avea loc în cursul lunei Aprilie.

❑ Pentru catedra de Patologie medicală, rămasă vacantă prin trecerea d-lui dr. Bacalogiu, la clinica medicală, candidează d nii d ri Dobrovici, Zamfirescu și Tatușeș u din Capitală și Savini din localitate.

❑ † **Gr. Patrioiu.**—Astă zi, joi, se face la Bărlad înmormîntarea regretatului nostru prietin Gr. Patriciu, fost profesor, fost iuspector al învățămîntului secundar.

Neputînd asista la solemnitatea înmormîntării, d. A. A. Badareu a trimis eri următoarea telegramă d-lui Teodor Emandi, președintele clubului conservator democrat din Bărlad:

Regret, că alte împrejurări mă obligă să fiu neapărat mîine în Iași, în cît nu pot să dau, împreună cu voi, onorurile cuvenite rămășițelor pămîntești ale iubitului nostru tovarăș de luptă Grigore Patriciu, care a onorat, de o potrivă, corpul profesoral, ca și partidul nostru.

Rog să depui din partea mea o coronă pe sicriul lui, și să fii, pe lîngă ne consolata văduvă, și mult încercații sei copii, interpretul sentimentelor mele de adîncă dezolare pentru perderea atît de timpuriu a vrednicului lor soț și părinte asigurîndu i, că întreg purtidul își va face datoria către urmașii tovarășului, ale cărui zile au fost scurtate de munca fără preget, pentru împlinirea datoriilor profesionale, politice și sociale, și de loviturile primite în lupta în care, ca un viteaz era totdeauna în frunte.

(s.) **Badareu**

❑ Comisiunea aleasă de consiliul comunal, pentru elaborarea unui nou regulament de construcțiuni, a terminat această lucrare.

Comisiunea a îndepărtat multe din greutăți ce le punea în cale strălucitul serviciu tehnic al comunei, menținînd oare cari măsuri estetice numai pentru centrul orașului, lăsînd încolo libertatea de a se construi, ținîndu-se seamă numai de confortul necesar.

❑ Consiliul comunal a fost convocat pentru Sămbătă la ora 5 p. m.

❑ D. dr. Misir, medic comunal, în raportul seu lunar, despre activitatea desfășurată în cursul lunei, cere oare cari modificări, în ceia ce privește autorizarea de înființarea de industrii insalubre, în despărțirea întăia.

❑ **Școlare.**—Ministerul Instrucțiunei a aprobat următoarea mișcare, printre învățătorii din jud. Botoșani pe ziua de 1 Februarie 1912.

Învățătorul Sozont Robu de la școala din com. Cristești se detașează la școala din comuna Dracsini.

— Diaconul G. Carpen, învățător la școala din Com. Orășeni a fost transferat la școala din com. Cristești.

— Învățătoarea Elisa Paucă, de la școala din Tîrgu Ștefănești, a fost transferată lă școala din com. Orășeni.

❑ Examenul de ajutori învățători fixat să înceapă la 1 Mai, a fost amînat pe la 1 Septembre.

❑ **Tuastul d-lui Hogaș.** — *Iată în întregul seu frumosul tuast, rîdicat la banchetul de alaltăieri, de d. Calistrat Hogaș, distins profesor, unul din cei mai apreciați colaboratori ai* **Vieții Romînești:**

N'am să mai ating însemnătatea politică și, mai presus de toate națională, ce cuprinde în sine înlăturarea învrăjbirii dintre cei doi fruntași ai fraților noștri de peste munți, înlăturare datorită intervenirii prietenului nostru comun, C. Stere, de oare-ce vorbitorii dinaintea mea a pus această chestiune într'o lumină mai vie, de cît ar putea o face un simplu dascal de gramatică. Nu mă pot însă opri de a rîdica la adevărata înălțime un alt merit al lui Constantin Stere, merit, care, dacă nu are însușirea unei acțiuni imediate și spontanee, are însă însușirea mult mai de preț a acelor acțiuni lente și persistente care se petrec în puterea legilor firești, înțelepte și cuminți în drumul cărora nici o stavilă nu se poate pune și cărora nici zeii nu li se pot împotrivi; ce banal, dar tocmai pentru aceasta și foarte adevărat, că unitatea de cuget și de simțiri între fii aceluiași neam, alcătuește temelia cea mai trainică pentru năzuințele de viitor ale unui neam, și mărturisirea într'un gînd a unuia și aceluiași „credo" e chezășia unei legături, pe care cataclismul vremurilor nu o poate zădărnici; ei bine pe terenul acesta prietenul nostru Const. Stere pășește în fruntea noastră a tuturor, și cu toată modestia pe care toți i-o recunoaștem, nu mă pot opri a-l denunța „opiniei publice".

„Există o revistă literară și științifică, pe care toți o cunoașteți; am zis „Viața Românească"; o revistă, care sub o formă iscusită și acceptabilă imensului public românesc, a îmbrățișat întregul chip de a simți și de a vedea, a întregului neam românesc și a îmbrățișat chipul acesta de a vedea și a simți pănă acolo, în cît ertam cîte o dată, scribilor bizantini și înmănușați de a-l numi chiar „poporanist"; în esență, această revistă are ca țintă unică și înaltă de a unifica limba, simțirea și cugetarea întregului nostru neam; iar rezultatele se văd pe zi ce merge: transilvăneanul, bucovineanul, basarabeanul scriu *limba pur literară* a regatului; scriitorii din toate unghiurile românismului colaborează la această revistă, și ertați-mi un acces de legitimă mîndrie— revista aceasta a dus peste hotare și ține aprinse la neamul nostru de pretutindene, făclia culturei intelectuale, și ca steaua călăuză a magilor din răsărit nădăjduim că ne va îndrepta spre Betlehemul nostru viitor.

Ei bine, intemeetorul și sufletul acestei reviste e Const. Stere și lui i se datorește în timpul de față și cel viitor toată acțiunea binefăcătoare a ei.— Pentru sănătatea, pentru puterea de muncă și pentru hărnicia simțirilor ce insuflețesc pe C. Sterea, închin tuastul meu.

❑ Astă-zi s'a efectuat înmormîntarea bătrînului pensionar al Spiridoniei Dumitrache Suia.

Defunctul era pensionar de aproape 30 ani.

❑ Elevul bursier Cassian Constantin, din clasa VI a liceului militar din Iași, fiind cerut de familie, a fost șters din controalele liceului.

❑ Mai multe licențiate în litere, reușite la examenul de capacitate, dar nenumite la catedre, din cauză de lipsă de vacanțe, au adresat un memoriu ministrului instrucției, protestînd contra modificării legei în sensul ca profesoarele de studii ale școalelor profesionale, să fie admise, în aceleași condițiuni, ca și profesoarele înv. secundar de fete.

❑ Noul program cinematografic Pathé Frères din sala Circului Sidoli, se desfășoară astă seară J o i 9 Februarie.

Noul program, escelent alcătuit, cuprinde între altele:

Furtul din Norwood. Mare roman însuflețit după o adevărată întîmplare.

Sfîrșitul lui Robespierre. (9 Thermidor anul al 2-lea—27 Iulie 1794). Pagini reconstituite din Revoluția Francesă. Epoca teroarei. — D-ra Ventura interpretează rolul d-nei Tallien.

Școlile de înnot din Australia—Griselida, roman însuflețit—Vocațiunea Lolotei etc. etc.

Mîne Vineri 10 Febr. debutul maimuțelor și simpanzilor (oameni-momițe din pădurile Africei).

„Minunea naturei" scrie ziarul „Adevărul", care uimește atîta lume ce se grămădește la Circul Sidoli din București—cei 2 *Cimpansei: Jack și Daisy* —minunea aceasta a naturei este, totuși, o speță de animal, științificește bine cunoscută în zoologie.

Cimpanzeul este prin organizația sa, animalul cel mai apropiat de om și aceasta este ceea ce uimește în așa măsură publicul, la vederea celor doi cimpansei: Jack și Daisy.

Jack și Daisy sînt exemplarele cele mai perfecte ale Cimpanzeilor din insulele Guinee: tipul troglodiților negri, bine diferit nu numai de maimuțe, dar și de gorila, orangutan și gibbon. Navigatorul Hannon, care a descris călătoria sa din secolul al 6-lea, a aflat de la interpreți că femeile acoperite de păr pe cari le a întîlnit la Cornul de Sud, se numeau gorile, dar de fapt erau cimpanzei, cari aruncau cu pietre în el și oamenii lui,

Cimpanzeii—Jack și Daisy—o dovedesc zilnic la Circ, au o deosebită dragoste pentru femei și copii. Spiritul lor de imitație e fenomenal.

Incetul cu încetul, trăind cu omul, fiind bine tratați, răsfățați, încep să aibă aceleași gesturi, aceleași obiceiuri, aceleași gusturi. D. du Chaillu a publicat multe observații asupra spețelor de cimpanzei, Jack și Daisy ar merita de sigur și ei un volum și marii învățați din Apus îi studiază mereu, de cîte ori Jack și Daisy, apar la Paris, Londra, Berlin sau la Roma.

❑ Prin noul budget al casei sf. Spiridon leforile tuturor funcționarilor, în afară de medici, vor fi sporite cu zece la sută.

Proiectul de budget, împreună cu proiectul pentru vînzarea bunurilor mici, vor fi remise mîine, Vineri, ministrului de interne.

❑ **Judiciare.**—Procesul ce urma să se judece asta-zi la tribunalul Dorohoi, relativ la anularea unor ipoteci pe cari Mochi Fischer. le are instituite pe moșiile d-lui V. Miclescu, s'a stins prin transacțiunea intervenită între părți.

— Consiliul de familie al d-rului Goldenstein a fost convocat să se întrunească Sămbătă, 18 c., spre a se declara instituit.

D-rul Goldenstein se află internat în sanatoriul Doebling, lîngă Viena.

— Judecătorul de instrucție Sculi a ordonat o contra expertiză caligrafică în chestia pieselor plastografiate de care d-rul Șumuleanu acuză pe d. Cădere, Inspector școlar.

Contra expertul urmează să fie numit.

❑ **Opera rusească la Iași.**—Marea trupă de operă rusească de sub direcția d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iași și va da 5 reprezentații la Teatrul Național cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky*, *Viața pentru Tzar* de *M. Glinka*, *Dama de Pică* de *Tschaicovsky*, *Demonul* de *Rubinstein* și *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky*. Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet*; costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se rețin la librăria Iliescu (piața Unirei).

*

Afișe speciale vor anunța ziua și alte detalii.

❑ La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	45 bani
Litru	30 „

ULTIMA ORA

București 9 Februarie

Intrunirea de la clubul conservator-democrat

Discursul d-lui Take Ionescu

Manifestația din fața Palatului

București.—După cum am anunțat, aseară urma să aibă loc o întrunire la clubul conservator-democrat. Cu mult înainte de ora hotărîtă, saloanele clubului erau prea puțin încăpătoare, pentru a cuprinde marele număr de membri ce sosiră.

D. Take Ionescu a fost obiectul unei grandioase menifestația de simpatie.

*

Aclamat de adunare, d. Take Ionescu luînd cuvîntul zice:

Nu am plăcerea, să întru în club din ziua, în care ne-a vizitat glonțul. A fost unicul caz, cînd din partea apărătorilor oficiali ai ordinei, să se tragă un glonte în tr'un club politic.

Dacă a fost vizitat clubul nostru, aceasta însamnă, că avem destulă viață, cînd nu văd alt mijloc de cît să ne atace cu glonte.

Eu am încercat totul, pentru a face pe placul guvernului, dar n'am reușit.

Cînd, după faptele de la 8 Ianuarie, am suspendat lupta de răsturnare, pentru ca guvernul să înțeleagă, că este de datoria sa, să înlesnească soluția prin retragerea lui voluntară. ne-au acuzat, că ne am descurajat.

Acum, cînd după o așteptare prelungită, văzînd, că n'a revenit mintea la capul guvernului am reînceput campania de răsturnare, ei spun că aceasta este o dovadă de slăbiciune din partea noastră.

Toate aceste arată, că nu suntem pe placul guoernului.

*

De fapt guvernanții de azi sunt perduți, căci printre dînșii domnește un duh de răutate, care i-a făcut să-și piardă mințile.

Neavînd nici o forță morală, ei au crezut, că o vor putea înlocui prin violență.

Au vrut să lupte cu puterea economică a partidului liberel, și să terorisezе pe liberali, pentru faptul, că n'au vrut să meargă în cartel cu dînșii.

Acum au început să lupte cu justiția.

Se zice că au de gînd să meargă la Casație, în chestia sentinței dată de tribunalul de Ilfov.

Eu afirm, că nu vor merge.

Și dacă se vor duce, din instanță în istanță, să fie siguri că nu va rămîne una, care să nu afirme, că guvernul a calcat constituția.

Eu sunt mîndru, că cele donă partide de opoziție, s'au aliat pe principiul. că justiția are dreptul să anuleze legile ce calcă constituția".

*

Continuînd d. Take Ionescu, vorbind de tratativele de conlucrare, zice că acum 3 luni, făcîndu-ni-se propuneri de conlucrare, am cerut disolvarea parlamentului, pentru că nu înțelegem colaborarea cu un parlament, eșit din frauda electorală.

— *„Astăzi luptăm aliați cu liberali, pentru reîntronareu ordinei și legalității în țară.*

Știu că va veni vremea să lupt în potriva d-lui I. Brătianu, dar va fi o luptă leală și de stimă reciprocă".

— „Guvernul— continuă d. Take Ionescu, — nu poate merge înainte și în toate chestiile ce stărnește, se vede că și-a perdut mințile. Astfel și cu acea al reprimărei din 1907, pe care au stîrnit-o din senin.

Dacă erau convinși de cele ce afirmă de ce au lăsat să treacă un an de zile, fără a zice un cuvînt?

Și doară nu era un fapt necunoscut, de oare ce socialiștii au amintit-o mereu.

Toate ne dovedesc, că guvernanții și-au perdut mințile și s'au apropiat de sfîrșit. Ei au fost la guvern o opoziție, și e timp să treacă în opoziție".

*

In aplauzele adunărei d. Take Ionescu termină:

„—Nu încape nici o soluție, din care să iasă știrbită demnitatea vre unuia din cei doi aliați ai oposiției.

Am credința că nu s'a produs nimic, care să slăbească încrederea noastră și să clatine hotărîrea mea.

Reîncepem campania, pe care nu o vom înceta, nici suspenda de cît o dată cu căderea guvernului.

Si cînd se va pune la loc ordinea în stat, se va da fiecăruia, locul ce merită."

*

D. Disescu, luînd cuvîntul, rostește o cuvîntare inimoasă, mult aplaudată.

Intre altele, d. Disescu a zis:

— **„Regele a numit guvernul Carp, dar poporul nu-l vra. Dar nu în totdeauna regele este cel mai tare.**

*

După ce mai vorbește d. Barbu Păltineanu, membrii clubului, aclamînd pe d. Take Ionescu și pe ceilalți fruntași, formează o manifestație grandioasă și parcurgînd calea Victoriei, trec în fața Palatului regal, strigînd: jos guvernul!

In cea mai perfectă liniște, apoi lumea se împrăștie,

Mari dezordine cu ocazia procesiunei carnavalui (1000 de arestări)

Paris.—In timpul procesiunei carnavalului de eri, 970 persoane au fost arestate, în urma dezordinelor, dintre care 50 ca purtînd arme.

REFORMA UNIVERSITARA

București. — Membrii comisiunei universitare, să întrunesc în astă seară, la ministerul de instrucțiune, sub președinția d lui Arion, pentru a continua discuția asupra reformei învățămîntului superior.

Luni d. Arion va comunica tuturor facultăților anteproectul, cu rugăminte de a-l studia și a menționa obervațiile.

Abia după aceasta se va da proectului forma definitivă.

Un fost deputat, condemnat de Curtea marțială

Constantinopol. — Fostul deputat din opoziție Rizantenafic, a fost condemnat de Curtea marțială, la 25 zile închisoare, pentru că a ținut o conferință, fără avizul autorităților.

Alegerea Mitropolitană

București.—Guvernul a fixat în definitiv ziua de 14 Februarie, pentru alegerea Mitropolitului Primat.

Candidatul guvernului pare a fi episcopul Conon al Hușului.

Accidentul din Capitală

București.—Astă-zi dimineață, un automobil, trecînd 'n goană, a călcat un copil de 9 ani, în strada Fîntînei.

Victima a încetat din viață.

PARLAMENTUL

Camera.—D. Magnus Baileanu își dasvoltă interpelarea, în chestia anunțată asupra deposedărilor din Dobrogia.

Senatul.—Continuă a se ocupa de legea pentru încurajarea industriei naționale.

Duelul Ionel Brătianu-C. Mille

Viena.—Mai multe ziare străine, ocupîndu-se de chestiile din Romînia, spun că d. Ionel Brătianu, șeful partidului liberal, ar fi provocat la duel pe d. C. Mille, directorul „Adevărului".

In chestia excluderai a 16 elevi romîni din școli

Budapesta. — Deputatul Ștefan Pop, romîn, a interpelat pe ministrul de resort, cu prilejul excluderei celor 16 elevi romîni din seminarul din Oradea-Mare, măsură absolut nejustificată.

D. Pop, a cerut o anchetă serioasă, spunînd că Seminarul Greco-catolic, e silit să primească pe romîni, de oace ce și ei în momentul unirei celor două biserici, au adăugat fondurile lor bisericești la cel al catolicilor.

O ciocnire de trenuri într'un tunel

New-york. — In tunelul Howsak unul din cele mai lungi tuneluri din America, s'a întîmplat o ciocnire între un tren de călători și unul de marfă. In urma exploziilor s'a dat naștere unui incediu care a distrus o mare parte din vagoane.

Numărul victimelor nu s'a stabilit.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor și ospiciilor Sft. Spiridon din Iasi

Face cunoscut că în ziua de 8 Martie 1912 ora 2-4 p.m. se va ținea în camera acestei Epitropii, licitație publică prin oferte sigilate, pentru darea în antrepriză a funisării laptelui necesar spitalului Central, Pașcanu, Inst. Grigorian, Azilul Balș, ospiciu Socola și Galata, pe timp de 2 ani.

Concurenții sunt invitați a se presenta în acea zi însoțiți de o garanție provizorie în sumă de 500 lei în numerar sau efecte publice.

Licitația se va ținea conf. Art. 72—83 din legea Contabilității generale a statului

Orice informațiuni și condițiile se pot vedea și lua în orice zi de lucru la cancelaria Epitropii, la serviciul Administrativ.

No. 808
6 Februarie 1912

INȘTIINȚARE

La 13 Februarie se vinde pentru eșire din indiviziune, înaintea Trib. Iași secția III imobilul defunctului S. Sanft din Strada Cuza-Vodă 15—17 (foastă Golia). Casele sunt ipotecate peutru 20000 lei.

Pentru informațiuni a se adresa la **d-na Sanft** *Str. Cuza-Vodă No. 15—17.*

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No. 26.*

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anu ală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

București—II. Șoseaua Vitan II—București

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizeasă creșterea.
5. Contra înădușelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranutwein și vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

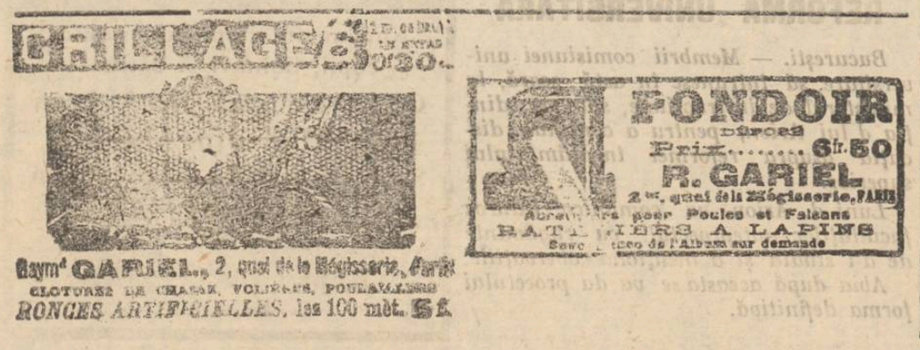

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primèso și înscrîș la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată in 89₂ —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale și Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELE !!

se obține prin întrebuințarea regulată a.

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Tipografia H. Goldner Iași Str. Mirzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, Str. Gr. Ghica 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX No 1515 - Sîmbătă 11 Februarie 1912

NOTA JUSTA...

Campania de răsturnare a reînceput, de şi nu se contenise nici ca cum. Şeful a zis'o la clubul central al partidului, explicînd de ce s'a acordat armistiţiul de o lună de zile. Guvernul n'a înţeles gestul opoziţiei şi în contra oricărei raţiuni a stat, voeşte a sta la putere, netulburat de nimeni.

Dar luna de zile a îngrămădit pe capul guvernului o serie de fapte, cari i-au agravat şi mai mult situaţia şi l'a făcut şi mai anormal.

Şi cu toate acestea, dacă ar fi să cază înainte de budgete, ar trebui să fie dărîmat înainte de 19 Februarie, cel mai scurt termen constituţional, ca să se poată face alegeri nouă.

Termenul e la uşă şi guvernul nu cade; şi nu va cădea nici după 19 Februarie, nici la 1 Martie, şi-şi va vota budgetul, fără să fie scutit de putinţa de a nu mai face prostii.

Se reîncepe campania de răsturnare. Ce va fi mai violent la 19 Februarie de cît a fost la 8 Ianuarie? Ori cu 10 prostii făcute pînă la 8 Ianuarie, ori cu o sută la 19 Februarie guvernul va sta, căci cine să judece prostiile guvernului şi să-l trimeată la primblare?

Ţara? da; ea ar fi în drept să tragă la răspundere pe guvernul ce-şi calcă şi pierde rostul! Pentru această ţară guvernul d-lui Carp s'a pregătit cu legi multe şi mărunte, cu cari se sileşte a face zgomot în ţară. Ba, pe această cale se sileşte a legifera ca să aibă o platformă de luptă pentru opoziţie. Pe de o parte bine face; dar nu e de ajuns a face legi de milă şi de pomană.

De ce nu se mişcă Regele la prostiile guvernului? Ori de ce, mişcarea Coroanei nu are aerul de a fi în unisonul naţiunei? Pe cine ciunteşte opera legislativă rea a unui guvern? Pe ţară? evident că nu. De sigur că pe Coroană; căcî promulgarea legilor fiind un prerogativ Regal, sancţiunea unei fapte rele, a unei legi rele, leagă pe Rege de acea lege, de acea faptă.

Nimeni nu cere că Coroana să anticipeze în aprecierele unui guvern şi să-l silească a se demite mai curînd. S'a zis şi s'a remarcat, că în cei 46 de ani de domnie a M. S. Regelui, Corona a dat 30 de ani guvernare liberalilor şi numai 16 ani conservatorilor, fără a deduce de aici o preferinţă vădită pentru liberali. Dar, faptul rămîne fapt şi în afară de vinile *interne* de partid, lumea mai leagă şi considerente *externe*.

Pare că e un făcut ca de astă-dată credinţa să se concretizeze. Corona a dat puterea d-lui Carp nu pentru că ţara a cerut vre-o dată un guvern Carp, ci pentru că... pentru că... la gestul semnificativ al Coroanei, d. Ionel Brătianu a recomandat la succesiune pe d. Carp.

Iată o normă *extra-constituţională*, dar palatistă, că tu şef de guvern care duci luptă aprigă contra adversarului tău; îl crezi că e o pacoste pentru ţară, opera lui legislativă întinată de păcate, de afaceri veroase; îi conteşti valoarea morală, aplici ferul roş asupră-i şi cînd la adică te crezi obligat prin *rotativismul* politic să-l recomanzi Coroanei tot pe el, nu că ar fi mai bun, nu că ar face operă legislativă mai bună, dar pentru că la gestul semnificativ al Coroanei, îţi faci datoria.

Pentru Coroană era o sarcină uşoară; căci departe de a se aviza după cum scrie litera legii, sileai pe şeful guvernului să dea aprobare adversarului său să-i ia succesiunea.

Acest sistem a dat faliment, căci astăzi d. Ionel Brătianu a fost silit a mărturisi ţării că a greşit; prin urmare formula Regelui trebue să înceteze. Este pentru întâia oară cînd raţiunea politică cere ca succesorul la putere să-l indice voinţa ţării, nu silit şeful guvernului căzut.

Coroana se află potrivit tradiţiei sale uzate în faţa unui impas. Ea nu poate cere şefului guvernului actual o recomandare de succesor, căci a sili pe d. Carp să indice de succesor pe d. Ionel Brătianu va trebui să dezică tot ce a rostit de la tribună aplicînd ferul roş sistemului guvernării liberale. Şi apoi în obraz subţire d. Ionel Brătianu nu ar putea primi o recomandare de la cel ce a trecut limitele luptelor politice, acuzînd de necinste şi de lipsă de bază morală pe un partid întreg cu şef şi cu stat major cu tot.

Iar dacă d. Carp ar face acest pas, nu l'ar primi însuşi d. Brătianu, căci încă n'a venit ceasul.

Acesta este impasul cel mare: Regele vede că guvernul nu mai poate merge; Regele vede că şeful guvernului nu mai are obraz să recomande pe succesorul său; nu că nu i-ar fi venit timpul; deja timpul a cam trecut; dar nu se crede îndrituit.

Ce face Coroana în acest impas? Stă, stă şi iar stă! S'o ia de la capăt nu poate! Să-şi schimbe sistemul, nu mai merge! Să schimbe guvernul silit de ţară, nu catadixeşte! De aceia Coroana are o formulă: *împăcaţi-vă*. Cu cine? cum? şi de ce?

Ţara Romînească aşa cum se găseşte cu nevoile ei, cu aspiraţiunile ei nu poate încăpea în 2 partide. Ori cît ar bate Măria Sa cu chilugul să intre ţara în 2 partide, crapă partidele, şi nu mai merge.

In cîmpul partidului conservator s'au adus lucrurile până acolo, că o readucere la o turmă şi un păstor, nici Măria Sa nu mai poate.

Şi cu toate acestea Regele o cere, o imploră, o impune. Preferă un guvern rău Carp, preferă acte de anarhie de guvern; preferă miniştri condemnaţi de tribunale; preferă să vază răsturnarea tuturor normelor de guvern; numai să nu se schimbe firma. Se sperie M. S. Regele de firmă nouă. Ca cum ar fi muştereii cei deprinşi cu firmele boite din vechi, cu boiaua ştearsă de ploae şi soare, şi dacă s'a pus pe firmă adaosul *fii* ori *succesorii*, apoi clientul ocoleşte firma zicînd că nu e cea veche.

Dar ţara merge înainte; şi ea cere dreptate.

Ţara cere legalitate,
Ţara cere dreptate,
Ţara cere ordine.

Ţara cere să-şi aibă şi ea cuvîntul ei.

Ţara cere că guvernele dacă au eşit din voinţa Regelui, asta să fie în formă; ele trebue să aibă nu satisfacerea prin ţară a voinţei Regale ci voinţa Regală să ţină samă în formarea guvernului, de voinţa expresă a ţării.

Şi de ce cerem cu atîta stăruinţă să se pună ţara în drepturile sale străvechi şi naturale? Pentru că dacă la voinţa ţării se pun zăgazuri, ele pot opri suirea apei până la un metru, doi metri, 5 metri; dar e periculos a nu lăsa hamzal de scurgerea apei, căci atunci se rupe ezătura.

Dl. Carp şi cu cercul elitei boereşti s'au pus să facă ezătură în jurul Coroanei; şi în dosul acestei iezături boereşti Măria Sa nu vede că apele cresc, coada iazului a ajuns departe; apa a înecat albia rîului; s'a suit la maluri; ajunge la hamzal şi cu vuet mare aleargă să treacă ezătura. Cu sălcile şi răchitele plantate la ezături nu poate stavili, puterea apei, cînd e dat de la D-zeu să crească.

Cam plouă de sus tare şi des... dar la întrunirea comitetului executiv al clubului fruntaşul nostru d. C. Disescu a fost în adevăr cînd a afirmat că a venit vremea să se arăte că ţara e mai tare în drepturile sale de cît Coroana.

Iată nota justă a situaţiei.

***

SITUAŢIA

Şeful nostru, d. Take Ionescu, s'a rostit, la întrunirea de Mercuri dela clubul conservator-democrat din Capitală, asupra situaţiei politice.

Trei sunt punctele culminante, care caracterizează această situaţie.

Primul e că, guvernul actual nu poate dăinui la putere. D. C. Dissescu, într'un magistral discurs a explicat această imposibilitate a d-lui Carp, de-a rămîne la cîrmă. Cauza e că guvernul a provocat pentru prima oară la noi, un grav conflict între puterile statului. — Dacă pînă în prezent am avut a ne plînge de arbitrarul administrativ, de data aceasta am avut de înregistrat arbitrarul puterei legiuitoare, arbitrar căruia a trebuit să-i pună capăt puterea legiuitoare.

Cea da-adoua caracteristică a situaţiei, după d. Take Ionescu, e că temeliile statului nu pot sta pe nn fundament strâmbat de un guvern violent şi că oricare ar fi guvernul de mîine, el are imperioasa datorie de-a restabili, în această ţară, legalitatea şi constituţia. Legea scelerată a d-lui Marghiloman, va trebui deci să fie înlăturată cu orice preţ.

Pentru a apăra statul deasemenea revoluţiuni de sus, d. Take Ionescu a declarat că de acord cu şefui partidului liberal, va introduce în viitoarea Constituţie modificată, principiul că judecătorii vor avea căderea să se rostească asupra arbitrarului administrativ — se va constituţionaliza, cu alte vorbe, contenciosul, iar pe de altă parte se va prevedea în chip expres dreptul justiţiei de-a pipăi constituţionalitatea legilor ordinare, ca o garanţie împotriva arbitrarului puterei legiuitoare.

De prisos să arătăm că aceste importante declaraţiuni ale şefuiui nostru au fost primite în entusiaste aplauze a celor de faţă.

A treia caracteristică a situaţiei a spus d. Take Ionescu—e că înţelegerea cu partidul liberal e una din cele mai leale, şi că nimic nu va putea să dărîme încrederea şi reciproca stimă a celor două partide democrate.

Ca adevărat om de stat, d. Take Ionescu a adăugat că nici d-sa şi nici d. Ionel Brătianu nu-şi fac iluzii că vor avea să se războiască în viitor. Ceiace e însă azi de finitiv cîştigat, e că în viitor, cînd marile interese ale ţării o vor cere, ambele partide, azi în opoziţie, îşi vor putea da mîna cu încrederea pentru a realiza binele Patriei.

Afirmările acestea ale şefului nostru constituesc cel mai bun răspuns acelora, care îşi închipuesc că prin intrigi mahălăgeşti şi prin samsari deochiaţi, vor putea desface înţelegerea făcută pentru salvgardarea intereselor esenţiale ale ţării.

Toţi oratorii au fost de acord că zilele guvernului sunt numărate,—punctul culminant al situaţiei.

Soarta d-lui Marghiloman

Soarta Ministrului de Interne e pecetluită. Sentinţa tribunalului Ilfov, prin care se declară inconstituţională legea tramvaielor, face situaţia d-lui Marghiloman absolut imposibilă în guvern şi în deosebi la ministerul de interne.

Tocmai din această pricină, au început să circule fel de fel de versiuni cu privire la o apropiată remaniere ministerială, care ar cuprinde pe d. Marghiloman şi care ar fi făcută tocmai în vederea îndepărtării sale de la Interne, înlesnind astfel guvernului o soluţie a afacerei tramvaielor.

După unii, d Marghiloman va trece la externe, şi în locul d-sale ar fi indicat să vină d. T. Maiorescu. După alţii, ar fi pur şi simplu vorba de o debarcare din guvern a d-lui Marghiloman şi înlocuirea sa cu d C. Olănescu, preşedintele Camerei.

Ne vine însă greu a crede că d. Carp va accepta o remaniere ministerială. In primul loc, pentru că scoaterea d lui Marghiloman de la Interne, în aşa împerjurări, ar însemna o directă decapitare a locotenentului d-lui Carp. Apoi, şi alte motive de ordin politic au fost de natură să oprească pe d. Carp să accepte propunerea unei remanieri.

In adevăr situaţia politică se presintă astfel că o cerere de remaniere ar însemna că d. Carp pune indirect, Suveranului, chestia de încredere. Or d. Carp îşi dă pe deplin seama de halul guvernării sale şi înţelege că o cerere de remaniere, neadmisă de Suveran, ar însemna pur şi simplu scurtarea existenţei acestui guvern—or, asta n'o vrea nici în ruptul Capului.

Iată de ce nu credem că se va face o remaniere ministerială. Faptul însă că ea a fost pusă pe tapet şi că s'a vorbit de scoaterea d-lui Marghiloman din guvern, în cel mai inalt grad e caracteristică pentru situaţia Ministrului de Interne,

Glumă serioasă

Epoca *a făcut o glumă de ale ei, punînd pe Pascal Toncescu să semneze un articol de ameninţare la adresa judecătorilor, pe cînd în realitate articolul în chestiune era un crâmpei dintr'un discurs al d-lui Toma Stelian.*

A fost dar o glumă şi gluma a prins. D. Pascal Toncescu a avut prilejul să afle încă odată drept ce e privit în această ţară: drept un samsar ordinar.

In ce priveşte gluma în sine, Epoca a nimerit-o ca totdeauna. Crâmpeiul semnat de amicul de chefuri al d-lui Cantacuzino, se aplică unui proces pendinte şi conţinea ameninţări la adresa unor magistraţi anumiţi; pe cînd discursul d-lui Toma Stelian, era enunţarea unei teorii generale, cu privire la principiul separaţiunei puterilor în stat.

„Epoca" însă, în calda ei dorinţă de-a face farse cu orice preţ, a neglijat acest principal amănunt şi a pus pe un personaj deochiat, să semneze nişte infamii la adresa judecătorilor servindu-se de un crîmpeiu, cu totul cu alt înţeles, din discursul d-lui Toma Stelian.

Numai comparaţia între orator şi semnatarul „Epocei" e trivială. Ziarul oficios al guvernului, cînd a avut nenorocita inspiraţie să primească semnătura samsarului a uitat că ceea ce e permis lui Joe nu permis lui .. Toncescu.

Unde duce orbirea!

Peste munţi se produsese spărturi în rîndurile fruntaşilor condeeri ai neamului. Las că Ungurii isbutise a atrage prin ademeniri pe o parte a Romînilor, alegîndu i ca deputaţi guvernamentali contra naţionaliştilor, lasă că cercul renegaţilor creştea pe zi ce merge; dar la această desmembrare, partidul naţionalist era ameninţat să fie rupt în două din cauza unei certe provenită aşa din senin.

Nu era vorba de a scoate din luptă pe un om ca Goga prin infamia tradării; nu era a lipsi luptele politice de un temperament combativ ca Vaida prin ponegrirea nedreaptă ce aruncase. Cei doi combatanţi erau directori a 2 ziare; fie-care ziar reprezenta un cerc Romîn. Unul—*Aradul*; altul—*Pesta*.

Şi aşa dusă acţiunea mai departe, se repercuta în miile şi sutele de mii de Romîni molima acestei lupte ucigătoare.

Azi pacea s'a adus. Cine a adus'o? Cum a adus'o? de ce a izbutit el şi nu altul? Care a fost ascendentul împăciuitorului asupra sfăditilor? Toate aceste sunt incidente. Faptul cel mare e că pe zi ce merge lucrurile se vor drege; spiritele se vor înfrăţi, şi numărul transfugiilor va diminua spre marele şi obştescul bine al fraţilor de peste munţi.

Cum însă faptele nu spînzură în aer, ci se produc de oameni cu stările lor morale şi materiale; cum curentele de idei se întrupează tot prin oameni, a fost dat Iaşiior, ca să aibă în sînul său un om—un romîn — moldovan de la Nistru, cu dor de fraţii săi de la Tisa şi Dunăre; om de carte; publicist; critic; stăpîn de Revistă Mare, care face să circule suflet romînesc în Revista sa la fie-care lună, nu în înjurături de cafenea, ci în hrană morală şi intelectuală, care face cinste Iaşilor, ţării.

Acest om cuprins în sine; care nu calcă berăriile, nu-şi pierde nopţile în spelunci, nu se vîră în intrigi mititele; ci trăeşte cu mintea în învălmăşagul neamului; crede, simte şi voeşte pentru neam însutit mai mult de cît toţi reclamagiii de bîlciu.

Ei bine; cînd acest cetăţan al Iaşilor a plecat şi a adus de la Pesta vestea cea bună că el a putut împăca nu 2 oameni, ci 2 stejari ai neamului, 2 zăvozi, 2 voevozi, unul de neam şi fapte, altul de vers şi gîndire; Iaşii au crezut că răspund la o datorie de onoare, a da semnalul recunoaşterei faptului mare, mărind prin acţiunea sa de aderare şi proslăvire la întăptuirea reală şi trăinicia împrietenirei.

Intelectualitatea Iaşilor n'a fost nici ca cum ştirbită prin lipsa guvernanţilor noştri; mai puţin 2—3 avocaţi; mai puţin 2—3 doctori; mai puţine cîte-va elemente administrative; mai jenaţi 2—3 pururi guvernamentali; în colo nimic.

Nu că n'au venit; dar au dat măsura orbirei lor, că în dosul omului n'au putut ceti ideia.

Iaşii nu se micşurează prin aceşti pitici ai zilei. Tonceştii regimului îşi po împrumuta numele, Tonceştii regimului îşi pot vărsa balele; Tonceştii regimului pot turba de mînie că n'au putut face treabă de Horaţiu, ei fiind numai Zoilii.

Iaşii au sărbătorit o idee, un fapt mare, cu adînci repercutări în sînul neamului.

Iaşii nu s'au desminţit pe sine. Şi cum să nu fie mîndru Iaşii că un Romîn de pe malul Nistrului, trăitor azi aici, a adus pace la Pesta şi la Arad, unind în suflet şi simţire pe 2 zăvozi ai neamului, ce luptă şi îndură din luptă, nu se resfaţă în gheliruri, ca toţi acei zoili care ne înjosesc cu micimile lor de zi.

Din „Igiena" Iaşului

Vreau să ating aici un colţ al acestui vast capitol—higiena prăvăliilor noastre de delicatesuri precum: unt, brînză, curma'e bomboane etc.

Cînd vizitezi unele din aceste prăvălii, ceia ce te izbeşte mai întâi este modul cum toate lucrurile de ale mîncărei stau descoperite, în cît sunt uşor învăluite de praf, vin adesea în atingere cu hainele cumpărătorilor şi ale vînzătorilor şi nu rare ori absorb şi ploaia ce rezultă din vreun strănut sau vreun suflat mai puţin precaut.

Vine apoi serviciul făcut într'un mod barbar şi de o neglijenţă fără seamăn.

Băeţii cari servesc, sunt deprinşi să mănînce cu mînile, furculiţa e pentru dînşii un lux, bun numai pentru a nu-ţi frige degetele şi de aceia li se pare curios cînd le observi că brînza, de pildă, nu se serveşte cu mîna.

Zilele acestea unul din aceşti vînzători puţin pregătiţi dintr'o prăvălie importantă mi-a răspuns, că el „nu cară gunoi" cu mînile, ca mie să-mi fie greaţă să mănînc din mîna lui. Şi lui i se părea că are dreptate, căci cel mult dacă şi suflă nasul cu mîna — fără betistă — sau dacă se scarpină în cap cu degetele, în cît e destul de curat ca noi să mîncăm în natură brînza strînsă de mîna lui, cu atît mai apetisantă, cu cît dimineaţa doară şi-o spală cu apă — adeseori fără sopon bine înţeles, că şi soponul e un lux. Aceşti vînzători trebue să fie instruiţi de către stăpînii lor, şi de la stăpîni avem dreptul să cerem măcar atît în prăvăliile cu delicatesuri din centrul oraşului.

In hală, la Berlin, vedeţi vînzătorii îmbrăcaţi în bluze şi şorţuri albe ca zăpada. Fetele vînzătoare sunt gătite ca de primblare şi nici nu ar putea înţelege barbaria de a-şi mînji mînele servind, fie chiar delicatesuri, precum sunt curmalele sau şunca.

Intre alimentul care e servit sau care se tae şi mîna vînzătorului se interpune o foaie de hîrtie, iar instrumentele potrivite pentru fie care nevoe se mănuesc mai estetic şi mai repede ca degetele atinse de tot felul de delicatesuri unsuroase ale vînzătorilor noştri.

Această stare de lucruri trebue să înceteze şi dacă stăpînii prăvăliilor nu înţeleg datoria lor, publicul cult trebue să-şi manifeste la fie care ocaziune această dorinţă de a fi servit curat şi igienic. Şi dacă o parte din public, din indolenţă, mai poate renunţa la igienă, în dauna sănătăţii, caci acel care serveşte cu mîna lucrurile alimentare ce se consumă în natură pe lîngă murdărie ne mai poate transmite şi boli contagiose, ştiut fiid că aceşti vînzători nu sunt examinaţi, înainte de a fi angajaţi ori în timpul serviciului, atunci aceste consideraţiuni e necesar să le supunem serviciului sanitar al oraşului. El are căderea de a face pe cei cu sarcina, să se conformeze, la început de nevoe, iar mai tîrziu din obicinuinţă dacă nu din convingerea cerinţelor igienice absolute.

De altfel ar trebui şi publicul să-şi impună oarecare rezerve, ştiind că o mînă nu e destul de curată pentru a atinge o substanţă alimentară de cît după ce a fost prealabil spălată cu sopon şi cu apă — afară de spălătura de dimineaţa, — şi mai ales de a se lăsa de obiceiul urît de a gusta din diferite alimente, luînd din ele bucăţi şi pornind îndărăt, căci dau cu aceasta un exemplu rău.

Dr. H. S.

Cutii şi Pachete

fără această marcă înregistrată nu conţin veritabil

:Franck: Adaus la Cafea

din fabricele firmei

Heinrich Franck Söhne

OAMENI ŞI LUCRURI

Sănătatea obştească

Spuneam—relatînd o întîmplare din domeniul activităţii medicale germane că se manifestă şi la noi o tendinţă nouă—de sindicalizare, sau, cel puţin, de organizare a corpului medical.

Intru cît însă faptul acesta—al alcătuirii medicilor practici în corporaţiuni profesionale—are importanţa unui eveniment social? E măcar lucrul acesta în corelaţiune cu o răspîndire a conştiinţei populare de a se supune îngrijirii medicale mai intense?

Fiind-că important, în înţelesul social al cuvîntului, nu este ca medicii —individual ori strînşi în corp organizat — să realizeze o mai bună stare, ci ca massele mari să se deprindă tot mai mult cu tradiţia căutării medicale, presupunînd că aceasta însamnă o creştere a garanţiei de bună stare fizică generală.

S'a putut ceti, în una din zilele aceste, următoarea ştire prin gazete:

„Poporul elveţian s'a pronunţat printr'un „referendum" asupra legei federale, votată anul trecut de Camere şi prin care se instituia asigurarea obligatorie contra boalei — în timp ce asigurarea contra accidentelor deşi subvenţionată de Stat rămîne facultativă.

Cu toată opoziţia vie ce i s'a făcut, legea fiind sprijinită de stînga radicală şi socialistă cît şi de conservatorii catolici a fost admisă prin 290 mii voturi contra 240 mii."

Iată o chestiune de mare însemnătate socială, în jurul căruea s'a putut stabili înţelegerea între partidele extreme — cum sunt socialiştii şi conservatorii catolici—ceea ce denotă că mai presus de convingeri şi de disenziuni politice, poate trăi o conştiinţă socială vie, sinceră, menită a inspira sentimente şi păreri comune. Mai greu a fost, se vede, ca însăşi marea mulţime — e vorba de un referendum popular la care şi-au dat avizul aproape o jumatate de milion capi de familie—să cadă de acord şi să înţeleagă că obligaţiunea de a-şi îngriji sănătatea e una dintre cele mai salutare şi cele mai demne de respectat. Ce păcat că vechii moralişti, atît de prevăzători în toate, n'au început poruncile lor, — fie cele zece, fie acele de ori ce alt număr — cu această elementară poruncă:

— Fii sănătos!

O educaţiune seculară ar fi întipărit omenirii o disciplină cu totul superioară în această direcţiune şi ar fi făcut-o infinit mai geloasă de propria sa bună stare fizică, lucru care, ridicat la înălţimea unui principiu universal ar fi însămnat că omul e dator, absolut obligat, a-şi cruţa sănătatea nu numai în interesul său, dar şi în al altora. Sănătatea unuia — privită ca un bun obştesc—iată filosofia care ar fi trebuit şi ar fi putut să predomine în societate şi ar fi întipărit, cu vremea, civilizaţiei noastre, culturii noastre, cuvenitele îndatoriri sociale şi morale ce decurg dintr'o astfel de... poruncă.

Sănătatea unuia —vigoarea fiecăruia, însamnă, prin derivare, tăria unei generaţiuni, —însamnă o omenire lipsită de atîtea neajunsuri şi suferinţe — în decursul secolilor.

Dar îndeplineşte oare lucrul *acesta* instituţia modernă a căutării medicale obligatorii? Prea puţin! E numai o intenţiune bună, ceea ce încă însamnă ceva, după cum vom vedea cînd vom reveni asupra temei în discuţiune.

Rodion

INŞTIINŢARE

La 13 Februarie se vinde pentru eşire din indiviziune, înaintea Trib. Iaşi secţia III imobilul defunctului S. Sanft din Strada Cuza-Vodă 15—17 (foastă Golia). Casele sunt ipotecate peutru 20000 lei.

Pentru informaţiuni a se adresa la **d-na Sanft** *Str. Cuza-Vodă No. 15—17.*

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

DESBINARILE...

Luptele de partid.—Raportul între preoţi şi învăţători.—Atmosfera creată de această situaţie.—Se impune de urgenţă o reculegere generală.

Cernăuţi 8 Februarie.—Frămîntările intestine ale Romînilor bucovineni se cunosc îndeajuns, aşa că nu e nevoe, să mai insist mult asupra lor. Şi daeă toţuşi m'am hotărît să mai scriu ceva în această privinţă apoi aceasta nu se datoreşte de cît faptului, că văd cum sîmburile discordiei, care se manifestă în rîndurile politicianilor începe a încolţi şi între preoţi şi învăţători, conducătorii fireşti ai poporului.

Cu atît mai mult această constatare mă surprinde, cu cît nu de mult începuse a se însenina orizontul înourat, care ameninţa a-şi revărsa urgia asupra preoţilor şi învăţătorilor şi cu încetul începuse a-şi face loc un curent nou, pacinic şi armonios între aceste două stări, ce sunt stîlpii, pe care se reazămă fără grijă neamul romînesc din Bucovîna, slăbit prin acutele lupte politice.

Şi acest curent a fost consfinţit în memorabila adunare a învăţătorilor din Rădăuţi şi mai în urmă de adunarea preoţilor în Cernăuţi.

Aceşti doi factori culturali îşi dăduse mîna frăţească de împăcare în folosul neamului—şi astfel se credea răpusă hidra neînţelegerilor dintre aceste două stări, spre bucuria generală a neamului întreg.

O altă atmosferă curată, înlocuia pe cea plină de miasme otrăvitoare, se puse începutul unei baze comune de muncă. Şi neamul privia acum fără grijă în viitor satisfăcut că s'au împăcat cei mai harnici şi mai desinteresaţi lucrători ai săi...

Acum însă din nou începe a se întuneca orizontul senin de înţelegere, din nou se arată semne rele, semne de sfîşiere. Învăţătorii ar voi parcă, să se resboiască din nou cu preoţii.

E foarte interesant de cunoscut cum luptele de partid se restring asupra raportului între preoţi şi învăţători: E de ajuns să se ivească neînţelegeri între conducătorii romîni, ca să se despărţecscă preoţii şi învăţătorii şi să înceapă a se lupta, sfăşiindu-se între o-laltă, Aşa dară întrebarea cărui partid aparţine cineva, decide soarta raportului între aceştia.

Dar acest punct de vedere e absolut greşit. Partidele se schimbă, dispar se reivesc altele noue, şi dacă raportul între preoţi şi învăţători trebue să îndure, în acelaş chip ca şi partidele, aceleaşi schimbări, atunci e evident, că luptele între acele două stări n'ar putea să se sfîrşească nici odată. Şi asemenea ar fi că unii şi alţii, cheltuindu-şi în zadar puterile, ar neglija datorinţele lor ce le au faţă cu neamul. In aşa caz e natural, că biserica şi şcoala ar da înapoi.

In genere poporul romîn din Bucovina ar merge mersul racului. Şi cine ar dori, fără să se îngrozească, această stare de lucruri? Şi apoi să se mai mire lumea, dacă în acest caz poporul ar privi cu neîncredere la preoţii şi învăţătorii săi şi i-ar combate ca pe cei mai mari adversari ai săi!

Luptele de partid deci, n'ar avea să aţiugă de loc raportul între acestedouă stări.

Ambele stări au o misiune înaltă de plinft. Luminarea, creşterea morală, în general binele temporal şi etern al respectivelor comune e terenul lor de activitate, şi aceasta presupune mergerea mîni'n mînă a acestor două stări. Numai acolo unde preotul merge alături cu învăţătorul, cînd e vorba de muncă, unde aceşti doi factori trăiesc în bună înţelegere, acolo e progres şi viaţă. Cît de folositoare e pentru poporul romîn munca acestor două stări ne arată progresul cultural şl economic din ziua de azi.

In tăcere şi fără zgomotul obicnuit de reclamă, au lucrat şi preoţii şi învăţătorii la ridicarea economică, culturală şi naţională a poporului romîn— şi pe cînd lumea îi ţinea în urma luptelor de partid, de leşinaţi, catastrul naţional şi conscripţia arată numărul cel mare, la care au ajuns romînii, prin munca acestor doi factori însemnaţi în viaţa poporului Romîn.

Bazaţi numai pe aceste consideraţiuni, preotul şi învăţătorul, ar trebui să nu se combată în zadar de dragul unor persoane, în detrimentul poporului.

Ori cine ar ajunge la putere desbinînd aceste două stări, n'ar fi în stare apoi să şteargă neînţelegerile iscate între ele.

Continuitatea neînţelegerilor are o putere prea mare de rezistenţă, şi eei care cred că o vor reteza cu o singură lovitură se înşală amarnic.

De aceea nu trebuie uitat că raportul dintre preoţi şi învăţători e un lucru aşa de gingaş, că o scîntee cît de mică ar putea să-l nimicească. Preotul şi învăţătorul vin aproape în fie care moment în contact. Ştim că uşor se poate întîmpla să se întîlnească caractere deosebite, aspiraţiuni deosebite, amiţii şi vederi deosebite. Dar aceste nimicuri sunt neînsemnate faţă de misiunea înaltă ce o are preotul sau învăţătorul, şi cu puţină bună voinţă se poate trece foarte uşor peste aceste inconveniente.

Preotul şi învăţătorul trebuie să trăească într'o armonie deplină servind poporului de exemplu.

Se mai zice, că învăţătorii luptă în contra clericalismului. Nici acest motiv nu e serios. Că preotul lucrează pentru cultura religios-morală a poporenilor săi, nu e clericalism, ci o sfîntă datorie.

Acelaş lucru îl fac şi cei mai mulţi învăţători, pentru că sunt convinşi, că în aceasta stă scaparea neamului.

Poporul romîn apelează la corpul învăţătoresc, să nu tulbure acest raport, ce ar avea urmări rele pentru el, ci în armonie unii cu alţii să meargă pe calea apucată în timpul din urmă.

Acei care nu vor lucra în acest sens, nu le este de muncă ci ei vînează şi poporul va şti să-i trateze lucruri efemere, după merit.

Aceasta s'o ştie tulburătorii raportului dintre preoţi şi învăţători.

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

Poemul-cimitir.—In articolul „Tribunei" menţionat în numărul de eri, asupra legăturilor lui Caragiale cu Ardealul literar se înregistrează şi un număr de anecdote literare, cari se povestesc cu drag peste munţi. Una, foarte picantă, e cea cuprinsă în următorul pasagiu:

„...Dintre cele mai multe însemnez aici numai una care-l caracterizează. A povestit-o d. Paul, profesor şi publicist ieşan originar de la noi, la serbările de la Blaj, în legătură cu colaborarea lui Duiliu Zamfirescu la „Romînul".

Se zice că era o şedinţă literară a „Junimei". Caragiale lipsea. Duiliu Zamfirescu, folosindu-se de ocazie,— maestrul îi făcea totdeauna aspre critici „pesimistului de la Soleni" şl ilustrului ciocoiu ardeleanofob—a scos nişte file din buzunar să citească o poezie. Deodată întră Caragiale:

— Protestez! D. Zamfirescu profită de absenţa mea.

— Bine, a zis Maiorescu, d. Duiliu va ceti din nou.

Şi Duiliu a început să citească iar de la început. La fiecare strofă răsuna însă glasul lui Caragiale cu comentarii prea puţin favorabile. Atunci a intervenit din nou Maiorescu:

— D-le Caragiale, te rog să-ţi spui observaţiile la sfîrşit.

— Prea sunt multe şi le uit, a răspuns maestrul în hohotul azistenţei.

S'a făcut însă o nouă intervenţie şi Caragiale a trebuit să ia în mînă al doilea manuscris al poeziei lui Zamfirescu, ca să însemnze cu o cruce, fiecare rînd excepţional.

A făcut maestrul cruci, a tot făcut pe marginea filei, pînă s'a săturat şi a trîntit creionul cu manuscris cn tot, strigînd enervat:

— Bine, domnilor, asta nu mai e poezie, asta-i cimitir!

*

Opera filantropică a Radiului va fi promovată în Franţa de un comitst instituit după stăruinţele d-nei Curie şi cu susţinerea materială a baronului Rothschild.

*

Leacul contra răului de mare pare definitiv descoperit. Observaţia unei domnişoare—fiica unui vechiu pilot— că surdo-muţii n'au suferit nici odată de această boală în cursul transporturilor pe mare a condus pe medicii marinari să recomande pasagerilor a-şi astupa urechile cu bumbac.

Mijlocul ar fi, se zice, absolut sigur, şi e nou. Dovadă că nu figurează în excelenta monografie a confratelui nostru dr, P. Zosin despre „Răul de mare".

*

Odată cu transformarea Imperiului chinez în Republică, s'a înnoit şi imnul naţional,—o adevărată odă către libertate, plină de îndrăzneţe imagini şi duioase invocări.

Chinejii au .. marselieza lor.

*

Inimitabilul D'Annunzzio scrie un roman despre „Omul care a furat pe Mona Lisa".

E o lucrare de imaginaţie pusă în legătură cu dispariţia Giocondei, tabloul lui Leonardo da Vinci.

*

A propos de furtul Giocondei. Ruşinoasa întîmplare istorică a făcut pe ministrul de finanţe al Franţei să prevadă în viitorul budget o sumă mult mai mare pentru înmulţirea gardienilor din muzee.

Nu-i deajuns să fie mulţi. Trebue să fie şi... deştepţi. Ziua ca şi noaptea.

*

STRUNA ZILEI

NATURA PRUDENTĂ

„Sunt specii de insecte, care au această inexplicabilă însuşire: bărbaţii au aripi şi femeile n'au", afirmă biologul Bouviel în urma unor nuoi experienţe.

Inexplicabil? Din potrivă:
Natura fu prevăzătoare:
N'a dat femeilor aripe,
Că prea le-ar fi uşor... să zboare.

INFORMAŢII

VERDICTUL PARISULUI

Modestia d-lui A. C. Cuza, dacă adversarii caută să-i o întunece, va fi trecută, totuşi, în istorie, ca pildă de virtute.

A doua zi după pronunţarea verdictului zis infam, o gazetă a d-lui Cuza aduse o veste fenomenală: „marele Romîn Cuza, spunea gazeta d-lui Cuza, a primit foarte multe telegrame de felicitări de la distinşi economişti ai ţării. Nu putem publica acele telegrame, de oare-ce d. Cuza, cu toate insistenţile puse de noi, refuză să ne permită publicarea.

Modestia aceasta trebue să fi stors lacrimi de la mulţi naivi. Mai ales că ea se arată a fi de două feluri: d. Cuza refuză să publicele telegramele distinşilor economişti, dar publică toate telegramele, scrisorile, manifestaţiile tuturor acelora cari nu sunt economişti.

Acum în urmă şi studenţii Romîni din Paris, nespecialişti în materie de Economie politică, mai ales pentru faptul că au învăţat o la d. Cuza, s'au pronunţat, telegrafic, asupra verdictului infam, de asupra căruia potrivit reţeţei casnice a d-lui Iorga, d. Cuza s'a rîdicat cu dispreţ.

Telegrama a fost publicată şi iată cuprinsul ei—fiind-că face să fie popularizat:

Vestejim cu toată revolta indignărei verdictul netrebnic al juraţilor de la Iaşi şi aşteptăm cu încredere ca justiţia adevărată a ţărei să-i scoată la stîlpul infamiei.

Trăiască marele prafesor A. C. Cuza, de la care tinerimea nniversitară învaţă religia sfîntă a idealismului.

Constatăm că Parisul se osebeşte asupra calificativului verdictului: el a fost decretat „netrebnic"—nu infam.

Apoi mai este ceva. Parisul se aşteaptă la o nouă judecată, nu a lui Cuza contra Socor, nici a plagiatului, ci la judecata juraţilor de către ţară, care ţară va *scoate* pe juraţi la stîlpul infamiei.

Trebue să-i *scoată*, de vreme ce d. Cuza nu este, precum se crede la noi, profesor de Economie politică, ci profesor de „religia sfîntă a idealizmului".

❑ **Consiliul de higienă.**—Consiliul de higienă al oraşului, s'a întrunit aseară, sub preşidenţia d-lui dr. Flor.

S'a cetit şi aprobat procesul verbal al şedinţei precedente.

După o scurtă discuţiune, consiliul aprobă deschiderea unui ambulatoriu cerut de Prima Societate Israelită fraterna din Păcurari, cu 8 voturi, pentru o abţinere şi 2 contra.

D. dr. *Mezincescu*, întreabă apoi pe medicul şef al oraşului, dacă au sosit rezultatul anchetei de la farmacii, făcută de către d. dr. Rigani, inspector sanitar.

D. dr. Flor răspunde, că n'a sosit nici un rezultat.

Faţă cu aceasta, d. dr. Mezincescu, formulează propunerea, de a se interveni la direrţia generală, spre a se cere actele anchetei, de care consiliul de higienă are dreptul a lua cunoştinţă.

Propunerea nu se admite.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei, şedinţa se ridică la orele 6 şi 30.

❑ In comuna Cucuteni s'a declarat epidemia de rugeolă.

BANCA AGRICOLA — IAŞI

Convocare

In ziua de 19 Februarie (3 Martie) a. c, ora 10 dim., va avea loc, în Bucureşti, în salonul de sus al Palatului Băilor Eforiei, adunarea generală ordinară a Băncii Agricole.

Domnii acţionari cari doresc să ia parte la această adunare trebue să-şi depună acţiunile pînă la 14 | 27 Februarie a. c., ora 6 d. s.

In Bucureşti: la sediul Băncii.

In judeţe: la sucursalele şi Agenţiile Băncei.

Conform art. 47 din statute 10 acţiuni dau dreptul la un vot, numărul voturilor fiind nelimitat.

Banca Agricolă
Sucursala Iaşi

❑ Societatea Ortodoxă a femeilor Romîne din Iaşi, a ţinut eri, la ora 4, în localul şcoalei Lambrior, o nouă şedinţă, sub preşedinţia d-nei Áspasia Râşcanu, asistată de d-na Netter, secretara societăţei.

S'a inaugurat noua secţie parohială numită sf. Atanasie, având în comitet pe d-na colonel Stroja, ca preşedinte, pe părintele Ruşescu de la biserica sf. Atanasie, ca vice preşedinte; d na Lucreţia Ivaşcu, casier, şi d-nele Eugenia Vârgolici şi Lucia Octav Erbiecanu membre.

Pentru strîngerea fondului se vor lansa liste de subscripţii.

Părintele Potropop Ţincoca, a ţinut apoi o cuvîntare, arătînd scopul ce urmăreşte această societate aducînd mulţumiri acelora ce-i dau concursul.

D. Ursu a dat cetire procesului verbal al comitetului central al sociatăţei de la Bucureşti, care aprobă ca secţia de Iaşi să fie autonomă în manevrarea banilor, urmînd ca la toamna viitoare să se deschidă în Iaşi o şcoală froebeliană.

După întîmpinarea acestor cheltueli va fi obligată a trimite la Bucureşti numai un sfert din fond, nu tot fondul ca celelalte secţiuni.

*

In cursul lunei Februarie a. c. se va inaugura o nouă secţie parohială în Tataraşi sub denumirea de secţia Hatmanul Nicoară.

❑ „Scrisorile din Iaşi" în „Ordinea" din 9 Februarie se ocupă de: Blocul farmacentic—Primele sporturi—Un număr fatal—Inţelegerea celor 13—Bătrîneţa care rezistă—Un stîlp al trenului —Cînd vine furtuna—Obiceiuri învechite—Majoritate şi minoritate—In dorul libertăţii—Chestii de interpretare— Ce vrea legea—Ce vor farmaciştii—Anchete suggestive—Leacuri suferinde—In era concurenţei—Anecdote.

❑ *Monitorul Oficial* de astă-zi publică decretul prin care împămîntenirea, cu dispensă de stagiu, este acordată d lui Iancu Faerştein, din comuna Miroslava jud. Iaşi.

❑ **Opera ruseasca la Iaşi.**—Marea trupă de operă ruseasca de sub direcţia d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iaşi şi va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky*, *Viaţa pentru Tzar* de *M. Glinka*, *Dama de Pică* de *Tschaicovsky*, *Demonul* de *Rubinstein* şi *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky*. Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet*; costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se reţin la libraria Iliescu (piaţa Unirei).

*

Afişe speciale vor anunţa ziua şi alte detalii.

! Inştiinţare!

Fac cunoscut onor. Doamnelor şi Domnişoarelor, că pe lîngă frizeria mea pentru domni, am deschis şi un **salon pentru cuafură de dame,** *în str. Lăpuşneanu No. 10, cu intrarea specială prin curte.*

Conducerea acestui salon, am în credinţat-o d-lui Jean Baptist Molièr, unul din cei mai renumiţi specialişti în arta adevăratei ondulaţiuni **Marcell,** *adus cu mari sacrificii din Paris.*

Se execută coafuri de zi, de jour fiexe, de soiree, de teatru şi de teatru şi de bal, precum şi ultimele creaţiuni în branşa postişei ca: **cozi, frissete, chignons, peruci transformaţiuni, bucle, bretoane,** *etc.*

Şamponarea şi uscarea părului cu aparatul electric în timp de cîte-va minute.

Se vopseşte *părul în: blond, chatain şi negru. Se primesc comenzi şi din provincie. Preţuri moderate.*

Onor. Doamne, care doresc a fi coafate la domiciliu, vor bine-voi a anunţa din timp, pentru a nu fi expuse la neplăcerile întîrzierei. Conversaţia în limbele franceza, engleza, germana şi italiană.

Cu stimă **GEORGES VOIT**

Ultime INFORMAŢII

❑ **Membrii partidului conservator-democrat din Iaşi, sunt rugaţi să se întrunească, în adunare plenară, Duminică, 12 Februarie, ora patru p. m., în localul clubului.**

❑ *Motivat de campania ce se duce contra sa, în ziarul grecinist local, d. Matei B. Cantacuzino a demisionat astăzi din clubul carpist din Iaşi, prin o scrisoare ce-a trimis-o d-lui P. P. Carp.*

❑ *Tuturor elevilor şi elevelor şcoalelor secundare din ţară, li s'a acordat o reducere de 50 la sută pe C. F., spre a putea merge de vacanţele Paştelui la vetrele lor.*

Elevii şi elevele vor trebui să anunţe din timp direcţiunile şcoalelor respective, pentru ca tablourile să poată fi remise ministerului cu zeee zile înainte de începerea vacanţei.

❑ *Ministrul justiţiei a admis ca procesele la Curţile cu juri din Tutova şi Suceava, cari vor începe la 15 Martie, să continue pînă la 24 Martie, iar pentru procesele ce vor rămînea nejudecate să se fixeze seziuni extra-ordinare, ale căror date urmează să le fixeze ministrul în acord cu procurorul general.*

❑ **Anarhia în Universitate.** — *Ni se aduce la cunoştinţă un fapt de o gravitate excepţională, petrecut la Facultatea de medicină din localitate şi care arată că asociaţia de tristă celebritate, a făcut din această instituţie anticamera intereselor lor, este pe cale să organizeze o mascaradă care este pur şi simplu o mişelie.*

Banda Bogdan-Socor, după ce a introdus în această înaltă instituţie sistemul patronărei fiilor, nepoţilor, cuscrilor, caută astă-zi să supună politicei tot ce-a rămas necompromis în acestă şcoală, care şi aşa se plînge în fie care zi de uitarea şi inferioritatea în care se află faţă de Facultatea din Bucureşti.

De cînd în această şcoală s'a introdus dezgustătoarea eră întronată de Bogdan, numai acei care merg la banchetele de la Bragadiru, pot să aibă trecere în faţa asociaţiei de interese personale, care conduce destinele şcoalei, prin Bogdan ca rector şi Socor, ca decan al Facultăţei.

Astă-zi unul dintre tovarăşii de la Bragadiru n'a avut trecere în lumea profesorală, în cît n'a fost numit la o catedră ce se crease înadins pentru el; din toţi profesorii facultăţei, numai Bogdan şi Socor, l'au susţinut. Fiind-că însă un altul a fost numit la această catedră, Socor, care este şi rudă cu cel căzut, tolerează cu bună ştiinţă şi îndeamnă chiar pe studenţi să facă o manifestaţie ostilă la lecţiunea de deschidere a cursului de către noul profesor, care a fost numit.

Acest fapt ne arată că acei care au introdus în universitate politica şi nepotismul, întroduc astă-zi şi anarhia într'o sărmană şcoală, care până acum macar de această ruşine a fost scutită.

Vom denunţa cu ultima energie procedeele mişeleşti ale acelora care nu fac în fie care zi, de cît să distrugă tot ce-au mai rămas curat în Universitate, numai pentru a-şi patrona rudele şi creaturile.

❑ *Marele colegiu parlamentar va fi convocat să se întrunească Marţi 14 c. spre a proceda la alegerea unui Mitropolit Primat.*

Va fi ales noul episcop al Romanului P. S. S. Teadosie Ploieşteanul, a cărui investitură ca episcop are loc Duminică 12 c.

Alegerea unui episcop al Romanului se va face Simbăta viitoare, 18 c.

❑ *Guvernul a oprit pe antreprenorii sălii Eforiei, să închirieze sala opoziţiei pentru întrunirea publică ce va avea loc Duminică, 19 c.*

Intrunirea se va ţine în sala Dacia şi va începe la orele 2 p, m.

❑ *Astă-zi s'a judecat la judecătoria, ocolului II din Iaşi procesul de contravenire la legea drumului de fer, care a fost intentat „individului" C. Cristodulu-Cerchez care nu este altul de cît preşedintele Camerei de Comerţ din Iaşi.*

Contravenirea de care s'a făcut vinovat d. Cerkez, consistă în faptul că a făcut semne desperate maşinistului să oprească trenul după ce ieşise din gara Sîrca, iar apoi d. Cerkez s'a urcat foarte comod în tren şi a plecat la Iaşi.

Judecata a condemnat pe contravenient la cinci sute de lei amendă.

❑ *In strada Păcurari, s'au constatat două cazuri de febră tifoidă.*

Cazurile s'au constatat a fi în regiunea unde a bîntuit epidemia în anul trecut.

Serviciul sanitar a luat severe măsuri de izolare.

❑ **In şedinţa de mîine, consiliul comunal, se va pronunţa, asupra condiţiunilor cerute de societatea tramvaiului, pentru a prelungi liniile la Copou şi Nicolina.**

❑ **Funcţionarii comunali au înaintat un memoriu administraţiei comunale, prin care, după ce arată scumpetea traiului şi reducerile efectuate în anii trecuţi, cer un spor la salariu, de 10 la sută şi gradaţii la fie ce 5 ani.**

In principiu administraţia comunală a aprobat cererea.

Congresul institutorilor

Primim următoarele din partea d-lui S. Haliţa, preşedintele cercului didactic din Iaşi:

Vă rog să binevoiţi a publica, în ziarul ce dirijaţi, spre ştiinţa foarte numeroşilor institutori din toată ţara, de la cari am primit adeziuni de participare la congresul covocat de cercul didactic din Iaşi, pe zilele de 12 şi 13 Februarie, că Ministrul, prin ord. No. 6380, nu aprobă ţinerea acestui congres.

Prin acelaş ordin mi se face cunoscut, că d. ministru al Instrucţiunei şi Cultelor, găsind dreaptă cererea institutorilor de a li se îmbunătăţi situaţiunea materială, va pune această chestiune din nou în comisiunea bugetară şi îşi va da toată silinţa pentru a obţine o cît de mică sporire a salariilor.

Celelalte două chestiuni puse la ordinea zilei: recrutarea pe viitor a institutorilor şi înfiinţarea unei reviste a membrilor corpului didactic primar urban, se vor discuta într'un congres, a cărui dată se va fixa mai tîrziu.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, a aprobat ca să se dee o cameră din casele bisericei din Bîrnova spre a servi de Cantină şcolară elevilor din acea comună.

❑ La catedra de patologie de la facultatea de medicină din Iaşi, candidează, pe lîngă medicii citaţi eri şi d. avocat dr. Al. A. Lambrior.

❑ Examenul de corigenţă pentru specialitatea rufăriei a fost fixat pentru ziua de 17 Februarie.

❑ Din ordinul d-lui Stamatiu, ajutor de primar, a fost acţionată în judecată, pentru contravenţie, doamna Hortense N. Drosso, stimata noastră concetăţeană.

Contravenţia de care s'a făcut vinovată doamna Drosso, consistă în faptul că d-sa n'ar fi dat ordine din timp să se curăţe ghiaţa şi de pe trotuarul din faţa grădinei cafei sale, din str. Lăpuşneanu.

Domnul Stamatiu nu şi-a făcut datoria să înştiinţeze pe proprietară, prin adresă, ci răspunsul i l'ar fi trimis, aşa pretinde deliciosul colaborator al d-lui Grecianu, prin *rîndaşul* curţii.

Dacă d. Stamatiu ţine să facă nedelicate excese de zel — să trimeată răspunsuri prin rîndaşi şi să cheme în judecată persoane de distincţia doamnei Drosso — îl întrebăm de ce nu se dă în judecată pe el singur, care lasă nerădicate gunoaele din curţi, cîte trei şi patru luni, de şi abonamentul de curăţire îl încasează foarte regulat perceptorii comunali?

❑ Ministrul instrucţiei a admis ca d. Lukan, profesor la şcoala evanghelică din Galaţi, să asiste la cursurile de drept şi Economie politică de la liceele din Iaşi.

E regretabil că admiterea n'a fost făcută şi pentru cursul universitar de Economie politică—căci la acel curs se învaţă carte—nu glumă.

❑ Societatea din Iaşi pentru protecţia animalelor, va acorda anul acesta premii la elevii şi la elevele gimnaziilor şi liceelor şi anume cîte două premii separtiste la fie care elev şi elevă.

Sujetul pe care elevii şi elevele vor avea să l desvolte este: care ar fi mijlocul de înmulţire a paserilor din speciile cele mai folositoare omului"?

Răspunsurile se vor adresa la sediul din Iaşi al societăţii, str. Păcurari, maximum pînă la 1 Aprilie.

❑ La tribunalul Dorohoi s'a ţinut eri licitaţie pentru vânzarea moşiilor d lui V. Miclescu. Preţul cel mai rîdicat — 1400000 lei — l'a oferit d. N. Catargi, asupra căruia tribunalul a făcut adjudecarea provizorie.

Supra licitarea va avea loc peste zece zile.

❑ Eri s'a distribuit de către prefectura jud. Iaşi, suma de 700 lei, ajutor acordat de comitetul pentru ajutorarea incendiaţilor şi inundaţilor locuitorilor din jud. Iaş, care au suferit daune.

❑ **Judiciare.**—La s. 2 a Curţii se pledează astăzi procesul d'intre doamna Alice N. Nanu, cu casa şcoalelor, care a fost condamnată să restitue d-nei Nanu cîştiurile ce le-a încasat, timp de 8 ani, pe acele părţi din moşia Pomîrla, cari au fost recunoscute a fi proprietăţile d nei Nanu.

Pentru casa şcoalelor pledează d-nii M. Antonescu şi Cireşianu, pentru d-na Nanu, d-nii V. Dimitriu şi N, Nanu.

— Tînărul I. Şoarec, din Piatra N., a fost dat judecăţii pentru că s'ar fi servit de un act falş la recrutare. Azi în apel, la s. I, sentinţa achităţoare a trib. Neamţ, a fost confirmată.

— Procesul lui Florea Tutunaru, pentru abuz de putere, a fost fixat să se judece la 11 Aprilie, la s. II tribunalului.

— Judecătorul de instrucţie al cabinetului 3, a declarat că nu este loc a fi pus sub urmărire neguţitorul Z Blaner, care după propria cerere a fost declarat în stare de faliment.

❑ La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	45 bani
Litru	30 „

❑ Astă seară Vineri, are loc la Circul Sidoli, prima reprezentaţie a maimuţelor şi simpanzilor (oameni-momiţe din pădurile Africei).

„Minunea naturei" scrie ziarul „Adevărul", care uimeşte atîta lume ce se grămădeşte la Circul Sidoli din Bucureşti—cei *2 şimpanzi: Jack şi Daisy* —minunea aceasta a naturei este, totuşi, o speţă de animal, ştiinţificeşte bine cunoscută în zoologie.

Şimpanzul este prin organizaţia sa, animalul cel mai apropiat de om şi aceasta este ceea ce uimeşte în aşa măsură publicul, la vederea celor doi şimpanzi: Jack şi Daisy.

Jack şi Daisy sînt exemplarele cele mai perfecte ale şimpanzilor din insulele Guinee: tipul troglodiţilor negri, bine diferit nu numai de maimuţe, dar şi de gorila, orangutan şi gibbon. Navigatorul Hannon, care a descris călătoria sa din secolul al 6-lea, a aflat de la interpreţi că femeile acoperite de păr pe cari le a întîlnit la Cornul de Sud, se numeau gorile, dar de fapt erau şimpanzi, cari aruncau cu pietre în el şi oamenii lui,

Şimpanzii—Jack şi Daisy—o dovedesc zilnic la Circ, au o deosebită dragoste pentru femei şi copii. Spiritul lor de imitaţie e fenomenal.

Incetul cu încetul, trăind cu omul, fiind bine trataţi, răsfăţaţi, încep să aibă aceleaşi gesturi, aceleaşi obiceiuri, aceleaşi gusturi. D. du Chaillu a publicat multe observaţii asupra speţelor de şimpanzi, Jack şi Daisy ar merita de sigur şi ei un volum şi marii învăţaţi din Apus îi studiază mereu, de cîte ori Jack şi Daisy, apar la Paris, Londra, Berlin sau la Roma.

Spectacolul cuprinde apoi: Maimuţele dresate de d-ra Dianda (14 maimuţe, papagali, cîni).

Două părţi de cinematograf cu cele mai interesante subiecte, apoi d. Vero maistrul imitator, de instrumente muzicale etc.

Aceste reprezentaţii, fiind alcătuite în genul teatrelor de varieteu din străinătate, a căror organizare e foarte costisitoare, Direcţiunea a fost nevoită a rîdica preţurile de întrare dar numai pentru aceste cîteva reprezentaţii după cum urmează:

Seara: Loja de 4 persoane 16 lei—Rezervat 3 lei—Stal 2 lei—Balcon 1 leu 50—Galeria 75 bani.

Matineu: Loja 8 lei—Rezervat 1.50 bani—Stal 1 leu—Balcon 75 b.—Galeria 50 bani.

Pentru aceste cîteva reprezentaţii sunt suspendate întrările de favoare şi reducerile. — Inceputul la 9 ore seara.

ULTIMA ORA

Bucureşti 10 Februarie

Tratativele între guvern şi liberali

Bucureşti.—Regele exprimîndu-şi dorinţa, ca gnvernul să aducă o înţelegere cu liberalii în chestia tramvaiului, d. Marghiloman a avut Marţi o întrevedere cu d. Ferechide în această privinţă, propunîndu-i condiţiunile acordului.

D. Ferechide a comunicat comitetului executiv liberal, care a refuzat să stea de vorbă cu guvernul Carp, pînă ce acesta nu va anula toate legile şi măsuriie luate în chestia tramvaiului.

Balotagiul din T. Severin

T.-Severin,—La balotagiul de eri, a fost ales d. C. Rădulescu, candidat independent, care a întrunit 205 voturi.

D. Nanu, guvernamental, a căzut cu 116 voturi.

O desmintire

Bucureşti.— Guvernamentalii desmint ştirea, cum că Regele ar fi autorizat pe d. Carp, să ceară d lui Ionel Brătianu, dosarele din 1907.

Aceasta, se zice, în urma unei declaraţiuni ce ar fi făcut-o d. Brătianu, că nu înţelege că Suveranul să-i transmită cererea prin d. Carp.

Greva brutarilor din Bărlad

Bărlad.— Primăria refuzînd cererea brutarilor, de a urca preţul pînei, aceştia au declarat greva generală.

Astă-zi oraşul e complectamente lipsit de pîne.

Pentru a veni în ajutorul populaţiei, Primăria a intervenit la manutanţa militară şi a cerut ministerului de războiu, să-i puie la dispoziţie manutanţele mobile din Focşani şi Roman.

Aseminea s'a telegrafiat brutarului Andrei Bogdan din Pogana, ca să fabrice un număr de pîni, pentru Bîrlad.

Brutarii declară, că nu vor ceda, căci li-e imposibil a vinde pîinea, după preţurile fixate de administraţia comunală.

Dispariţia celor 34 dosare

Bucureşti.—In urma ştirilor răspîndite în ziarele străine, cum că d. Ionel Brătianu, ar fi luat cele 34 de dosare ale rescoalei din 1907, Viitorul de azi, publică un comunicat, prin care someazǎ pe guvern, de a desminţi acel svon.

O călugăriţă condemnată la 18 luni închisoare

Paris.—Tribunalul corecţional, a condemnat pentru abuz de încredere, pe călugăriţa Candida, foasta directoare a operei Tuberculoşilor, la 18 luni închisoare şi 1000 franci amendă.

Arabii parlamentează cu generalul Caneva

Roma.—Tribuna, află din Tripolis cu data de 22 Februarie, că un arab venind din lajorne turc, a sosit la avant posturile italiene predînd generalului Caneva, o scrisoare din partea lui Nesad-Bey.

PARLAMENTUL

Camera.—Camera a luat în discuţiune proectul pentru organizarea poştelor.

Senatul.—Se votează legea asupra încurajerei industriei naţionale.

D. Neniţescu va răspunde interpelărei d-lui Tărnoveanu, în chestia modificărei legei agricole.

Balul eliberaţilor din Stăneşti

Giurgiu.—La 19 Februarie, va avea loc aci un bal cu tombola, organizat de graţiaţii din Stăneşti, în folosul văduvelor şi orfanilor, tovarăşilor lor, cari au murit în ocnă.

La tombolă se vor expune lucrurile, executate de organizatori, în cei 5 ani petrecuţi la închisoare.

Manuscriptele coptice din Cairo

Cairo.—Nu de mult miliardarul americanul Morgan cumparase nişte manuscripte coptice, pentru care plătise 1000000 lei.

S'au dovedit azi că toate acele manuscrise sunt falşificate.

Turistul Chevalier în Capitală

Bucureşti.— Aseară a sosit în Capitală turistul francez Chevalier, care a pariat de a face desculţ, ocolul lumei.

Chevalier s'a ţinut de cuvînt şi acum se'ntoarce în Franţa.

Inmormîntarea lui Aehrenthal Coroana Regelui Romîniei

Viena.—D. E. Mavrocordato, ministrul Romîniei, a depus în numele Regelui Romîniei, o splendidă coroană pe sicriul lui Aehrenthal.

Inmormîntarea a avut loc astări după amiază. Serviciul divin s'a oficiat la biserica Sf. Mihail.

Erau de faţă: Archiducele Francisc reprezentînd pe Impărat, reprezentanţii tuturor Suveranilor din Europa, corpul diplomatic, miniştrii, corpul ofiţeresc, preşedintele consiliului, etc.

Corpul a fost transportat la Doxan în Boemi, unde va fi depus în mormîntul familiei Aehrenthal.

Inmormîntarea s'a făcut după ceremonialul Curţii, din ordtnul Impăratului.

Goga la închisoare

Arad.—Goga a părăsit eri Aradul, pentru a se duce la Szeghedin, unde urmează să-şi facă pedeapsa.

A fost condus la gară de foarte mulţi prietini.

Goga a rugat pe directorul închisorei din Seghedin, să-l trateze mai uman, la care directorul a răspuns că nu va avea a se plînge, cu condiţiune să nu primească ziarişti şi să nu acorde interviewuri politice.

Şedinţa camerei italiene în onoarea armatei

Roma. — Camera.— Sala şi tribunile sunt pline. Preşedintele adunărei D. Marcora, învită pe colegii săi din parlament, să manifesteze prin aplauze, admiraţia parlamentului pentru armată şi marină. (Ovaţii furtunoase şi prelungite). Astă-zi ca în totdea-una a continuat oratorul vom fi pururi gata la ori ce sacrificii pentru onoarea şi mărirea Italiei (aplauze).

Şedinţa senatului, a avut deasemenea caracterul unei manifestaţii solemne în favoarea armatei şi marinei.

Greva şofeurilor din Paris greviştii aruncă bombe explosibile în garajuri

Paris.—Greviştii şofeuri, s'au răsbunat asupra patronilor, aruncînd eri 12 bombe explosibile în diferite garajuri. 10 garajuri au fost distruse şi multe automobile au fost sfărmate.

Doi poliţişti şi nişte lucrători care ridicau o bombă din garajul din Boulevardul Charronne au fost grav răniţi.

SVONURI DE CONCENTRARE

Bucureşti.—In unele cercuri politice, se afirmă, că regele ar fi făcut un demers, pe lîngă d. Th. Rosetti, pentru a-l îndemna să realizeze concentrarea conservatoare.

Se mai afirmă, că regele a făcut un astfel de demers şi pe lîngă d. Gh. Gr. Cantacuzino, care însă s'a scuzat, zicînd că familia îl opreşte de la ori ce activitate mai mare.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor şi ospiciilor

Sft. Spiridon din Iasi

Băile Slănic Moldova

Epitropia generală aduce la cunoştinţa doritorilor de a reţinea camere la Slănic pentru sezonul 1912, că scrisorile, cererile de prospecte şi cererile pentru reţineri de camere şi ori ce altă conrespondenţă, să le adreseze direct d-lui Gh. V. Mihailescu Sub Şeful serviciului Administrativ al Epitropiei, în Iaşi pînă la 1 Iunie 1912 şi de la acea dată la Baile Slănic. Tot pe numele d-lui Mihailescu se vor trimete şi aconturi din chirie.

1912 Februarie 6

No. 00954 8 Februarie 1912

De inchiriet 5 odăi cu antenansele lor toate în stare bună, în strada Lăpuşneanu 30.

A se adresa la Dl. Ph. Posner str. Banu 6.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITOARE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

— Covoare, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăţi —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase. Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

VIZITAŢI MAGAZINUL

de

BIJOUTERIE ŞI CEASORNICĂRIE

LAZAR IOSEF

din piaţa CUZA-VODA

în casele marelui otel Continental.

Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, braţari, broşe, lanţuri, etc. cu preţurile cele mai modeste.

Mare asortiment de diferite tacâmuri în argintării varitabile, precum şi cele mai noi fanteziuri în imitaţiune.

Cel mai frumos asortiment de Mărţişoare franceze

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi şi bătrâni

Conţine cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile şi farmaciile din ţară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

Bucureşti.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

București—II. Șoseaua Vitan II—București

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința în beneficiul publicului. care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizeasă creșterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranutwein și vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Prisăcăriei No 17.

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în 89₂ —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale și Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont — INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboauri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

II IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELE II

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smîrdan 24

GRILLAGES 1m de haut 0f30

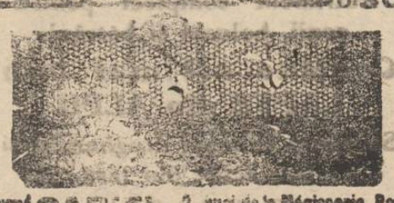

Maym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

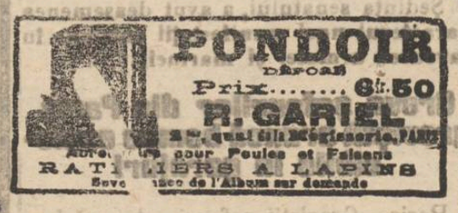

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile.

Tipografia H. Goldner, str. Mare — Instalațiile de lumină electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 36—Duminică 12 Februarie 1912

Guvern lipsit de demnitate

Dacă nesimțirea este un merit, dacă loviturile primite, ca efecte ale unor acte de guvernămînt anarhice și periculoase, pot da măsura valorii cui-va, atunci fără umbră de îndoială, guvernul d-lui P. Carp este cel mai valoros din cîte au fost în Romînia.

Nici un alt regim n'a avut de îndurat, într'un timp atît de scurt, descalificări mai crude și mai umilitoare și nimeni n'a consimțit să le suporte cu un cinism mai revoltător, de cît actuala ocîrmuire.

Mîndria d-lui Carp, acea mult trîmbițată extremă sensibilitate a d-sale, a fost așa dar o legendă, ca și toate celelalte, căci iată'l dispus pe bătrînul președinte de consiliu să prezideze chiar și ministerul picioarelor, după acel al palmelor în capul căruia se găsește, numai să poată prelungi, fie cît de puțin, amărîta și inutila sa guvernare.

E chestie de deșertăciune senilă, de ambiție bolnăvicioasă a măririlor și cînd asemenea infirmități se amestecă, simțirea cea sănătoasă nu mai are ce căuta.

Așa se explică pentru ce, după fiecare lovitură pe care o primește, obrazul guvernului se îngroașă și mai tare, insensibilitatea sa crește, reacțiunea devine imposibilă, iar oamenii acești, trăind într'un fel de beatitudine a inconștienții, par a'și fi constituit un ideal politic din nesimțirea care caracterizează o anumită specie omnivoră.

Începutul l'a făcut d. Marghiloman cu frumoasa sa lege a tramvaielor.

A fost avertizat d. ministru de interne să lase justiția țării să lămurească cu căderea și competența ei, neînțelegerea între Comună și S. T. B. Ambițiosul n'a înțeles: a intervenit în proces.

Dar, pătimașul politic a încasat-o, căci tribunalul a respins intervenția ministrului de interne. A mai fost povățuit, tot d. Marghiloman, să nu se bage în inima chestiunei, să aștepte ca tribunalul, în temeiul puterilor pe care le are, să înfrîneze abuzul—dacă spoliațiune a fost—și să întroneze Comuna în drepturile sale. Nerăbdătorul n'a așteptat și cu o lege, triplu inconstituțională, votată în grabă de majoritățile sale servile, a încercat să suspende cursul justiției.

— Ai s'o pățești, i-a strigat opoziția retrăgîndu-se din Parlament; e nulă și anticonstituțională legea d-lui ministru de interne, a zis Universitatea din Paris; grandomanul n'a ținut socoteală și tribunalul Iliov și-a dat sentința în senzul echității și al moralității,

Și acest blam dureros dar meritat, l'a primit d. Marghiloman împreună cu majoritățile, care au colaborat la acea lege unică în analele popoarelor civilizate, cu tot consiliul de miniștri sub a căruia înaltă ocrotire monumentul de injustiție a putut să vadă lumina zilei.

Cel puțin, dacă s'ar fi putut ca acea lege să nu fi fost promulgată sub semnătura M. S. Regelui—lucru imposibil de altfel—tot ar mai fi rămas o consolație oamenilor, care țin la respectul înalților noștri factori constituționali.

A înghițit d. Marghiloman reducerea la neant a operei sale machiavelice, cu aceeași ușurință—abia dacă a mormăit cîteva vorbe de amenințare la adresa justiției prin *Epoca*—cu care mai eri înghițise, numirea d-lui general Averescu la Statul-Major, interviewurile sale din „Universul" și atîtea altele. Are, ce e drept, d. ministru de interne, multe din aptitudinile Rechinului care, stimulat de foame, ca și d-sa de ambiția răzbunării, înghite, urmărind corăbiile, toate murdăriile și toate tinichelele ce se aruncă în mare, rezistînd, grație stomacului său viguros, la jena pe care atîtea corpuri străine ar fi natural să i-o producă. Rămîne numai să se vadă care din doi, Rechinul ori d. Marghiloman, va avea prioritatea, din acest punct de vedere.

După d. ministru de interne, a venit rîndul celui de războiu.

D. Marghiloman a fost făcut marți.

Sentințele justiției, discursurile, interviewurile, sunt mofturi. Situațiile penibile create după urma lor, se suportă cu ușurință chiar de mazetele ministerului. Să poftească cineva însă, ca d. Filipescu, să mistue, la interval de 48 ore, două comunicate Regale, unul în chestia Băncii și altul în acel asasinatelor din 1907, și după aceasta, să mai aibă puterea de a digera și un al treilea comunicat, mai urzicător ca toate, întru cît pornea din propria sa casă, dat fiind, scopul de a se pune capăt atitudinei scandaloase a ministrului de războiu în afacerea documentelor ce a publicat, în numele întregului partid conservator.

La guvernul actual se observă o adevărată molimă a lipsei de demnitate. Contagiunea trece de la un ministru la altul, fără însă, de a conferi imunitatea celor pe care o dată i-a atins. Până și pașnicul ministru de domenii a căzut victimă epidemii. După o slabă luptă în chestia moșiilor societăților de binefacere, a renunțat cu resemnare la principiul esențial al legei sale, sucombînd, fără nici un eroism, la atacurile de mînă moartă ale inofensivului Nabab

SALA EFORIEI

Opoziția de ambele nuanțe a anunțat o întrunire publică pentru 19 Februarie. Sala Eforiei, care s'a închiriat pînă în prezent, tuturor partidelor de opoziție, a fost refuzată de data aceasta.

D. Barbu Păltineanu relevînd acest fapt, la întrunirea clubului nostru din București, a căutat să-i dea și explicația. De unde pînă acum sala Eforiei era arendată la particulari, cari n'aveau nici un amestec cu politica, și deci puteau da oricui sala, de data aceasta sala a fost închiriată pe sub mînă de reprezentanții regimului la Eforie. Ziarul *Viitorul* **precizează că adevăratul arendaș al sălei e d. Grigore Cantacuzino, care nici n'a plătit chiria.**

E, așa dar, la mijloc o adevărată escrocherie, de care nu poate fi străin nici d. Pascal Toncescu, acolitul familiei Cantacuzino. D. Păltineenu a promis asistenței indignate, că odată venit la putere, va scormoni și această afacere pur pascaliană.

Iată de ce s'a opus d. Gr. Cantacuzino la răscumpărarea de către Stat, a moșiilor Eforiei. Fără proprietăți—funcția de prim-efor ar deveni plictisitoare...

DOUĂ CARACTERE

Guvernul nu găsea un Mitropolit Primat—acum a găsit doi. Nu găsea unul după maartea fostului episcop Timuș—fiind-că guvernul ținea ca recomandația s'o facă Sinodul—ca să nu se zică că guvernul face politică în biserică. Dar de cînd guvernul a renunțat la sistemul recomandațiilor și nu se mai sfătuește cu Sinodul—are candidat și caută candidat la primăție.

Pe cine are, cine sunt beligeranții, care vor cere voturile în ziua de 14 Februarie—asta ie foarte interesant, foarte edificător pentru situația în cler: I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și P. S. S. episcopul Konon al Hușilor.

Primul a declarat de zeci de ori, de la prima ivire a vacanței, că nu înțelege să se despartă de scumpa Sa eparchie, In convorbiri de bună ziuă, în interviewuri, la recepții solemne—I. P. S. S. Pimen, întrebat sau nu, a declarat că refuză Primăția și dacă ea i se va impune—se va retrage la schit.

Celalalt înalt Prelat, P. S. S. Konon, primind, în ziua de 6 Februarie, pe un trimis al Adevărului, *îi declarase că nu va primi Primăția, fiind-că judecata a fost nedreaptă cu P. S. S. Safirim.*

Acum, ambii acești Prelați, schimbînd tactica, s'au pus față 'n față și candidează. Mitropolitul, care nu voia și Episcopul, care iarăși nu voia, voiesc ambii să troneze pe jilțul primațial—și care va învinge, este cu totul egal—fapta lor însă, nu este de loc egală.

Mai ales înalții slujitori ai bisericei n'ar trebui să se joace cu declarațiile, să vorbească într'un fel, să gîndească și să facă în altul.

Evident, scaunul primațial nu trebuia să rămîie vacant; atît I. P. S. S. Pimen cît și P. S. S. Konon, întrunesc condițiile spre a fi ales unul din ei—dar nu ei ar fi trebuit să declare ceea ce n'au ținut să facă.

Dacă fie unul, fie celalalt din citații candidați va fi ales, scandalul în Biserică va reîncepe imediat, tocmai pe tema declarațiilor anterioare.

Pînă una alta este cineva, care se bucură de acest succes prea ieftin, prea regretabil chiar: este guvernul.

Guvernul declară că este tare, fiind că a reușit să aplaneze o criză dificilă; ministrul cultelor este rîdicat în slavă, fiind-că lui i s'ar datora convertirea celor doi prelați.

Nu invidiem guvernul pentru asemenea succes, căci va vedea cît de crudă va fi trezirea.

Individul necunoscut

— în chestia condemnării președintelui Camerii de Comerț din Iași —

Aiurea, ba chiar și la noi, în Iași, pînă anul trecut, președintele Camerii de Comerț se alegea în persoana unui comerciant consumat, distins, priceput și fireșe, fără proteste la portărei.

Junimiștilor le trebuia musai și Camera de comerț—și au cucerit-o: tot cu baioneta jandarmului rural, cu bețiu, cu poliție și cu promisiuni. După ce au cucerit astfel, au făcut să fie ales președinte, pe un om, care liberal sub liberali, avusese ca locma o avocătură ideală la ministerul de interne, pe care junimiștii o desființase ca atare; pe un om care se crede neguțitor fiindcă are un debit de tutunuri și chibrituri la pretinsa sa moșie, dar are, sau avea, și polițe protestate, sechestre asigurătoare și alte asemenea dureri, despre care tratează codul comercial.

Nimic extra-ordinar, Cosmovici și Stamatiu la primărie; Brief avocatul comunei, Stoica al statului, Stroja prefect—de ce n'ar fi președinte al Camerei de Comerț, instituție pe care d. G. D. Șerban a reușit s'o rădice pe treapta cea mai înaltă—de ce n'ar fi președinte, sub stăpînire grecinistă, d. Cerkez debitant la Lungani al produselor monopolizate de stat?

De la Lungani la Iași, adică de la tutungeria de acolo la Camera de Comerț, se vine cu trăsura pînă la stația Sîrca și de acolo, cu trenul. Domnul Cerkez, nu este omul, care pierde trenul, dovadă: a fost liberal sub liberali, este junimist sub grecinești. Dar adevăratul tren, cel pe roți, 'i trecuse pe d'inainte într'o zi în care, părăsind micul său comerț de la Lungani, se grăbea să vie la Iași, unde este după titlu, mai marele peste comerț și industrie.

D. Cerkez, trezit de gîndul că este la putere, începu să facă semne despe rate mașinistului ca să oprească trenul. Iar mașinistul, crezînd că este vorba să se evite o nenorocire, opri și debitantul de la Lungani, fruntea comerțului din Iași, se urcă într'un compartiment de cl. I se'nțelege—și fu dus la Iași să facă inovații în ale industriei.

Gestul energicului debitant de la Lungani, a avut totuși, adică de și d. Cerkez se află grecinist, un epilog jucătoresc. Reclamat de contenciosul direcției generale a C. F, ca „individ, care și-a permis să oprească trenul"—d. Cerkez s'a văzut condemnat ieri la cinci sute lei amendă.

Aiurea d. Cerkez n'ar fi putut fi președintele Camerei de Comerț. La noi, se vede, se poate. Dar se va putea oare, chiar la noi, chiar în sfertul de ceas grecinist, ca d. Cerkez să rămîe la postul său după condemnarea de eri și după cum se află tratat de direcția C. F.?

Să vedem!

Din groapă în groapă

Dacă n'ar fi sinistru, ai rîde cu hohote de sistemul abraș pe care 'l întrebuințează d. Carp pentru a-și da aiere că ieftenește traiul.

A dispensat de plata foncierei pe țăranii chiaburi cari au pînă la 12 pogoane de pămînt—și a făcut o gaură în bugdet, pe care o va acoperi contribuția țăranilor cari n'au nici o palmă de pămînt. A acoperit dar, o groapă cu pămîntul săpat pentru a face altă groapă.

A micșorat taxa pe orez—taxa pe obiectul din care se face budinca cu care se hrănește populația nevoiașă... Cu această generozitate, a astupat groapa din punga celor cari puteau cumpăra orez—dar a lăsat tot cu 47 de lei pe lună pe preoții și învățătorii de sat.

A luat deci, pămînt dintr'o groapă mare deja, ca să astupe altă groapă, care aproape nu se băga de seamă.

Cea din urmă, barem e clasică;

A obligt fabricile de hîrtie să scadă cu cîte-va centime prețul acestei mărfi, pentru calitatea de care se servesc ziarele. Și în schimb a dat fabricelor, din budgetul Statului, atîtea avantaje, în cît Letea a cîștigat de patru ori ceea ce a perdut.

Și budgetul Statului, îl alimentează Romînii toți.

Așa dar, a făcut o groapă ca să astupe alta.

Dacă ar avea vreme să ne întreiască impozitele ca să reducă prețul sărei de lămîie, guvernul d-lui Carp ar ajunge să ție recordul succesului în materie de ieftenire a traiului.

Din nefericire însă, nu vor trece nici o duzină de zile pînă ce d. Carp, desgustat de ingratitudinea poporului, își va relua reședința definitivă la Durnești, în casele cari slujesc de conac d-lui Spodheim, arendașul președintelui de consiliu și cumnat cu de toți cunoscutul Mochi Fischer.

Păcat.

OAMENI ȘI LUCRURI

Pînă la pungă...

Epitropia spitalelor sfîntului Spiridon și-a alcătuit un nou regulament pentru concursurile și numirile de medici, interni, externi, moașe etc....

Articolul 10 sună astfel în coloanele Monitorului Oficial:

„Străinii sunt admiși la concursul de externat și internat; ei se vor clasifica separat și nu-și vor putea alege locurile decît după ce mai întăi își vor fi ales locuri toți candidații romîni reușiți. Internii și externii străini nu vor avea drept în nici un caz la soldă."

Dispoziția de a se primi la concurs toți studenții în medicină, fără nici-o deosebire, constitue negreșit un progres față de sistemul de altă dată. Dovadă că în Capitală spitalele de ori-ce natură—cuprinzînd și acele ale Eforiei—admiteau la noi concursurile de internat și externat pe ori-ce student.

Nu odată ni se întîmplă să înregistrăm prin ziare, cu toată mîndria cuvenită, știrea că vre-un tînăr student romîn a reușit la concursul de intern, ori de extern al spitalelor din Paris,—ori din vr'un oraș francez cu facultate de medicină. Sunt în țeară medici—ajunși profesori, cei mai mulți—cari pot afișa, drept adevărate titluri de glorie, titlurile de fost intern, ori de fost extern la unul din spitalele din Apus.

Și cu drept cuvînt.

Internatul, ori externatul nu însamnă o „slujbă", — ci o consacrare a unor merite de studiu, recunoașterea unei superiorități—cum este ori-ce examen. Că atrage după sine oare cari avantagii, cu atît mai bine! Dar trebue reținut faptul acesta, generalminte cunoscut, că fiece medicinist, venit din orice colț al lumei, e în drept să concureze la posturile de intern ori de extern al spitalelor—și să le obțină.

E chiar în interesul învățămîntului să fie așa. Selecțiunea se face cu atît mai serios, cu cît alegerea reușiților are loc într'un mai mare număr de candidați și *numai* aceasta mărește valoarea reușitei.

Lucrurile, nu de mult, se petreceau cu totul altfel la spitalele noastre. Numărul locurilor era, în genere, mult mai mare decît al... candidaților și nu odată s'au văzut concursuri contramandate, sau „concursuri" ținute în condițiuni ca acele arătate mai sus, adică în lipsă de candidați suficienți.

Et la lutte cessa
Faute de combattants...

Lucrurile, prin noul regulament, sunt îndreptate—însă numai în parte. Lupta e numai relativ îngreuiată, întrucît odată cu deschiderea locurilor pentru străini, s'a înscris și sistemul preferinței.

Dar ceea ce e mai curios e condițiunea că străinii primiți, interni ori externi, adică primiți pentru că spitalele au nevoie de dînșii vor rămînea fără... „soldă".

Cu ce drept se bucură Eforia cassei sfîntului Spiridon de banul internului ori externului sărac și merituos? Ce soiu de interpretare a hrisoavelor o mai fi și aceasta?

Sub ce formă va economisi budgetul epitropiei sumele neplătite internilor ori externilor în condițiunile de mai sus?

S'a întors, pe semne, vorba anecdotei de altă dată și se poate spune astăzi:

— Cine *nu* plătește?

— Epitropia!...

Rodion

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

XVI

13 Martie 19 . .

. . . . . .

Timpul continuă să fie urît fără ca gîndurile mele să fie mai grele. In Noembrie era un timp de primăvară. Și acum în Martie totul e posomorît ca toamna. Ce primblări proectam eu prin împrejurimi, ce zile petrecute pe malul lacului!... Și acum abia pot să ies pentru cursuri și biblioteci. Se vede că și natura își are capriciile ei, întocmai ca și oameni: cînd nu te aștepți, atunci ei lucrează din potrivă de cum trebue...

Stau în casă și citesc. Și cu cîtă plăce o fac! Vremea întunecoasă pare că îmi face un cadru mai strîns în care cu toată liniștea mă pot concentra mai bine trăind în lumea ce o am înaintea ochilor...

Afară de aceasta zilnic mă lovesc de așa de variate fapte, în cît mă găsesc într'o nesfîrșită frămîntare intelectuală... Cu cît cunosc oamenii și viața mai mult, cu atît mi se pare o complexitate de spirit și sentimente foarte greu de pătruns.

Iată un caz de mică importanță, dar care mi-a dat de gîndit. Din primile zile ale instalărei mele în această nouă locuință fui lovită de o figură pe care o întîlnesc regulat suind sau coborînd scările. E o femee tînără, blondă și de o frumuseță ce n'am întîlnit încă. Aflai că era locatara d-nei Benoit, gazda mea — care mai are un apartament la rîndul întăi — și care e însărcinată și cu menajul acestei tinere. Se numește d-na P., e ruscă are 21 de ani, e măritată după un doctor din Moscova.

Acum cîteva luni ea a fost adusă aci de bărbatul ei care o instală și o înscrise la facultatea de medicină. El plecă lăsînd-o în grija unui prieten al lui, de asemenea student la medicină.

Mai zilele trecute d-na Benoit îmi propuse să merg cu ea la rîndul întăi în apartamentul d-nei P. care lipsește de acasă pentru a vedea o rochie splendidă pregătită pentru balul studenților ruși ce avea să aibă loc. Nu putui refuza, de și splendoarea acelei rochii nu mă ispitia de loc.

Intrînd în salonul d-nei P. unde era nu corpul delictului, ci obiectul curiozității, am rămas surprinsă. Mi se părea că mă găsesc în unul din saloanele descrise prin romanele visătorilor. Un tapet albastru deschis, mobile la fel, măsuțe de lac, covoare deschise totul aranjat cu o cochetărie și un gust rar.

Din acest salon prin ușa larg deschisă se vedea camera de dormit. Aci un pat capitonat cu muselină albastru deschis la fel cu pereții, volanele, dantelele și chipul lor de a fi dispuse arată în destul gustul și distincția stăpînii, într'un colț al camerei se vede o măsuță de tualetă îmbrăcată în volane și dantele la fel ca ca patul. Pe ea un arsenal întreg de sticluțe și cutii.

In fața mesuței o taburetă cochetă așezată pe o blană de urs albă încadrată cu postav la fel. O dormeusă peste care era aruncată o stofă bogată. Pernele c'am mototolite de pe ea arată urma corpului molatic ce și făcuse siesta. In jurul canapelei vre-o trei mesuțe pe care se află cărți, o cutie cu bomboane și o alta cu țigări.

Tot ce am văzut în această casă îmi arată că d-na P. e o femee cu mult gust artistic și un suflet foarte distins. Tablourile de prin pereți ce-i aparțineau erau numai opere de ale maiștrilor celebri.

Iar cărțile din biblioteca ei erau lucrările cele mai de seamă ale oamenilor iluștri. Pe măsuța de la pat avea *Le Trésor de Humbles* de Maeterlink lîngă, care se vedea și o scrisoare desfăcută scrisă cu caractere slavone. De sigur că era scrisoarea de la barbatul ei care zilnic îi scrie — după spusele d-nei Bensit. Și atunci mă oprii puțin și cugetai că această scrisoare ar putea cuprinde sentimentele cele mai frumoase, mai ideale; dar s'ar putea să fie și

numai un obiceiu, sau şi mai rău o mască...

Nu ţi-am descris rochia. Dar nici nu e nevoe.

Nu ţi-aş fi descris nici apartamentul d-nei P. dacă n'aş fi avut nevoe de aceasta pentru a ţi o arăta măi bine. Şi aceasta pentru a înţelege sufletul acestei femei. D-na Benoit, văzînd cu cît interes şi simpatie întreb de d-na P. totdeauna, pentru a-mi face plăcere mai multă, îmi spuse să nu o compătimesc prea mult pe d-na P. căci în fie-care seară prietenul în sarcina căruia a lasat-o bărbatul ei, vine de-şi prepară lecţiile împreună. Apoi un ceas fac muzică cîntînd ea din piano şi el din vioară.

Judecă, te rog! Şi în acest duo muzical scrisorile continuă zilnic să vie şi altele să pornească spre Moscova!! De ce oare frumuseţa exterioară n'ar fi ca totdeauna în legătură cu frumuseţa interioară?

De ce minciuna? De ce înjosirea? Şi aceşti oameni sunt inteligenţi. Am auzit că amîndoi sunt nişte elevi eminenţi. Profesorii o spun în toate părţile

Doamna şi Domnul voesc să devie doctori în medicină. Dar a fi *doctor* pentru cel conştient însemnează foarte mult. D-ta nu găseşti tot ast-fel?

Aceşti oameni înşală pe un al treilea, ori cît le-ar fi de mare şi sfînt amorul. Dar nici nu-mi pot închipui ca un amor conceput de nişte oameni cu totul conştienţi să poată trăi alături de minciună, de ipocrizie şi înjosire... Ce mizerie sufletească!

Şi dacă ai vedea ce fiinţă dulce, simpatică e această fiinţă şi cum... Te las. Cine-va bate la uşă.

. . . . . .

Să fie adevărat că vorbind de lup, el apare? Telepatia poate că ar putea da oare-care explicare.

In momentul cînd am întrerupt scrisoarea, d-na P. îmi bătea în uşă. Deşi surprinsă, simţii o plăcere nespusă. Modul ei de a se introduce m'a răpit. Ţi-o mărturisesc că cu n'aş fi avut curagiul ei nici odată. Imi întinse mîinile amîndouă zicîndu-mi: „Iatră-mă, d-nă că fără a-ţi cunoaşte sentimentele pentru mine, vin să-ţi spun că doresc să te cunosc". Intr'un ceas vorbirăm, cît nu ţi-aş putea scrie într'o zi. Ce inteligentă femee! Cît de mult a citit pînă la această vîrstă! Ce bine înţelege scriitorii mari! Cum pătrunde de bine toate subtilităţile sufletului uman! Ce ideal are de societate şi ce ardoare de a deveni folositoare.

Te înspăimînţi de siguri cîte subiecte am abordat. Şi poate că refrenul: *aşa s femeile* îţi revine în minte şi d-tale. Cu toate acestea cunoscînd unele lucruri la fel, era destul o părere pentru ca aceasta să atragă pe o alta. Ea-mi spuse că la sfîrşitul lui Aprilie aşteaptă pe bărbatul ei din Rusia pentru a face împreună un turneu oprindu-le la Nizza.

Vizita acestei femei m'a făcut să-mi schimb ideile ce le aveam mai înainte. Căci e de neînţeles ceea ce mi-am închipuit eu de ea. Nu. Nu se poate. Eu sunt vinovată, că am putut presupune asemenea lucruri. De ce să nu presupun că această femee păstrează relaţiile prieteneşti cu tînărul ce-i vine în casă, întocmai cum ar fi făcut acasă la ea, sau ca şi cînd barbatul ei ar fi aci? Şi cu atît meritul ei e mai mare. Iată adevărata cinste, virtute, pe care noi mai puţin cinstiţi în cugetul nostru nu o putem admite.

De sigur d-na P. e o femee rară, cum numai Rusia poate da. O Sofie Kowalevschi n'a trăit atita vreme — 6 ani — cu studentul care simulase căsătoria — într'o singură cameră?.. Acum îmi pare rău de cele ce ţi-am scris mai înainte. Şi dacă n'aş ţine să plece aceasta scrisoare astăzi, aş rupe-o pentru a scrie alta.

Ladeiro, institutorul portughez a venit să-şi ia adio, fiind chemat grabnic în patrie. M'a înduioşat atenţia lui, dar m'a făcut să şi rîd. La dispărţire mă asigură că de cîte ori va întîlni pe cineva cu idei nu la fel cu ale celorlalţi se va gîndi la mine. Ce declaraţie! Apoi îmi ceru să-i recomand un roman de citit. I-am spus să ia *Vérité* de Zola. roman pe care ori-ce institutor ar trebui să-l cunoască Imi făgădui să l citească şi să-mi scrie impresiile.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu.

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Păţania unei mirese

Cernăuţi 9 Februarie.—O întîmplare caracteristică, care a produs mult haz, s'a petrecut eri în oraşul nostru.

Iată amănuntele tragi-comice ale acestei întîmplări, care va fi de sigur şi obiectul de discuţie al multora, un timp mai îndelungat:

Nu de mult, un domn, văduv, în vrîstă de vre-o 55 ani, făcu cunoştinţă cu o doamnă, tot văduvă, în aceeaşi vrîstă ca şi dînsul. După un oare-care timp însă, acest „domn" începu a nutri simpatii către „doamna" în chestie, — care pe lîngă că nu era tocmai aşa urîtă, apoi mai posedă şi o căsuţă proprie—şi în cele din urmă îi ceru mîna, asigurîndu-i o dragoste şi un devotament nemărginit.

Se înţelege că doamna, care, ca orice femeie ce se mai simte în putere de a se mărita, n'a mai aşteptat ca acesta să repete cererea, şi fără să mai stea mult pe gînduri, i-a întins delicat şi cinstit ambele mîini, mîndră şi încîntată, de sigur, că s'a găsit şi pentru dînsa o inimă cinstită care bate...

Ambii făgăduiţi începuse a-şi forma cele mai frumoase iluzii pentru viitor, căutînd să se convingă reciproc, că nici la 50 de ani nu e tîrziu să fii tînăr, dacă eşti pătruns de sentimentalism...

Şi că dînşii nu făceau glumă ne dovedeşte şi faptul că şi-au anunţat pentru eri cununia religioasă, la care au poftit şi numeroşi invitaţi, pregătind bine înţăles, şi o bogată masă, aşa după cum se obicinueşte la toate cununiile.

Dăr, se vede, că în ultimul moment, aprinsul candidat de însurătoare şi-a schimbat ideile, căci fără să spună cuiva ceva, dînsul renunţă la scumpa-i jumătate, în chiar momentul cînd plecă la biserică să se cunune!

Trăsurile se oprise tocmai în faţa bisericei, iar mireasa însoţită de „cavalerii de onoare" se dăduse jos din trăsura ei şi aştepţînd să fie însoţită de mire în faţa altarului, pentru a primi binecuvîntarea lui D-zeu, observă—spre mirarea generală—lipsa acestuia.

Ce se întîmplase?

Pe cînd convoiul de trăsuri trecea pe strada Mare în spre biserică, mirele profitînd de faptul că se afla în ultima trăsură, face semn birjarului să oprească în faţa unei berării, unde se dă jos, spunîndu-i apoi să plece înainte. Trăsurile aflate înainte şi-au continuat de asemenea drumul spre biserică, ast-fel că lipsa mirelui n'a putut fi observată de cît la biserică.

La început s'a crezut poate că trăsura mirelui a rămas mai în urmă, şi mîngăiată de acest gînd, mireasa a intrat în biserică însoţită de oaspeţi, pentru a aştepta acolo sosirea viitorului ei bărbăţel. Dar, trece unu, două, trei ceasuri, şi mirele tot un-şi face apariţia.

Preotul nervos, văzînd lipsa mirelui, a declarat: „şedinţa închisă" şi a trimis pe nuntaşi de unde au venit.

Işi poate oricine închipui starea sufletească a bietei doamne. Dar de unde nu-i, nici D-zeu nu ia: astfel că şi neconsultata mireasă s'a reîntors acasă singură fără cununie şi fără alesul inimei ei, şi împreună cu ceilalţi oaspeţi s'a pus la masă, care era în abundenţă pregătită, şi în sunetele melodioase ale unui taraf de lăutari au tras un chef pînă în zorul zilei.... de necaz!

Epilogul acestei întîmplări va ajunge şi înaintea tribunalului, căci înşelata mireasă a intentat acţiune contra infidelului ei trubadur.

Interesîndu-mă de soarta mirelui aflu că şi dînsul a tras un chef în restaurantul de mai sus, de şi-a mers pomina, şi că s'a zis, săcăturind: „că viaţa de „tînăr" e un ideal pe care nu-l voi schimba pentru nimic în lume!..."

Regularea rîurilor în Bucovina

Astă-zi au început consfătuirile comisiunii regulării rîurilor din Bucovina sub preşidenţia şefului ţării contele de Meran, la care asistă şi reprezentanţii ministerelor de domenii şi lucrării publice.

Din partea comitetului ţării, ia parte mareşalul baronul Hurmuzachi.

S'a hotărît în principiu regularea rîurilor Suceava şi Siret, alegîndu-se o comisiune care să studieze bine afacerea şi să raporteze în şedinţa de mîine, ce sume necesitează aceste regulări.

Regularea rîurilor în Bucovina prezintă un interes deosebit, de aceea fie care aşteaptă cu nerabdare să cunoască hotărîrile luate de această comisiune

Mîine continuă desbaterile.

Procesul gardianilor care au înlesnit fuga lui Sicinschi

Din Stanislau se comunică că azi a avut loc acolo procesul contra mai multor gardieni, ai închisorii din acel oraş care ar fi înlesnit fuga lui Sicinschi, asasinul grafului Pototchi.

Doi gardieni au fost condamnaţi la cîte 4 ani de închisoare grea cu o zi de post pe lună, şi în fie care an la 10 Noembrie arest circular, iar ceilalţi au fost achitaţi.

Condamnaţii au făcut recurs.

Cei achitaţi au primit numeroase telegrame de feticitare iscălite „Sicinschi al II lea"!

Cu această ocazie, ziarele polone aduc ştiri după care Sicinschi s'ar afla în Bucovina sau Romînia.

Se înţelege, aceste ştiri sunt imaginare.

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

Arta şi oficialitatea. — Reflectînd asupra anchetelor anunţate de o revistă din Bucureşti asupra rolului statului în desvoltarea literaturii, confratele nostru „Ordinea" prin pana unui redactor literar, scrie între altele:

„Care e rolul statului în desvoltarea artei?

Noi credem că şi direcţia revistei o ştie bine: Statul nu poate interveni de cît falşificînd sau degradînd arta. Statul poate face, fireşte, ca artiştii să trăiască bine,—dar încă nu a dovedit dacă traiul bun e un element de rodire a talentului.

Şi apoi, e în măsură statul să facă acea selecţiune dreaptă ca să dea fiecăruia după puterea chemării lui?

Ei, au fost vremuri cînd artiştii îşi trăiau arta dispreţuindu-şi şi amărîndu-şi viaţa, — au fost vremuri eroice cînd nu numai arta, dar şi artiştii erau aşa de sus, că numai o propunere de sprijin din partea puternicilor silei ar fi fost socotită ca jignitoare.

Pe atunci a trăit un nepriceput, un nenorocit, care n'a ştiut a cere nici măcar o anchetă vr'unui potentat al statului,—pe atunci a trăit Eminescu.

Dar pe atunci nu exista nici sindicat al scriitorilor romîni şi aceştia nu ocupau dregătorii în stat şi nu erau poftiţi la balurile Curţii..."

*

In cantonul Zurih s'a votat — cu 137 contra 54 — întroducerea celibatului pentru institutoare.

Numai socialiştii şi unuii democraţi de alte nuanţe au votat contra dar majoritatea a învins.

Pe viitor o institutoare va trebui să şi părăsească postul de institutoare dacă va avea intenţia de a se mărita.

*

Intre alte amintiri picante povestite de Arthur Meyer în „Ce que je peux dire" este şi una privitoare la Napoleon III, care pre cît se pare, nu cunoştea de loc meşteşugul scrisului.

In 22 rînduri, scrise sub dictarea lui Prosper Merimée, Imparatul a făcut 32 de greşeli.

*

STRUNA ZILEI

CONJUGARE CONJUGALĂ...

Mai multe sute de doamne avute, doresc căsătorie imediată.

Anunciu berlinez.

Doamnele nerăbdătoare
De luat sunt mai uşoare
De cît grelele redute...
Dar spuneţi mi: n'au fost oare
Prea de multe ori... avute?

INFORMATII

Domnul Gr. Kessim certînd să i se retragă delegaţia de judecător de instrucţie al cabinetului II, ea a fost dată d-lui Volanski.

D. Kessim a trecut judecător de şedinţă la s. I a tribunalului, în locul d-lui Volanski.

Decretul pentru convocarea Marelui colegiu parlamentar, pe ziua de Marţi, 14 c, pentru alegerea unui Mitropolit Primat, va cuprinde şi alegerea, în aceiaşi şedinţă, a unui episcop.

Mitropolit Primat va fi ales P. S. S. Episcopul Konon al Huşului, iar la Huşi va fi ales P. S. Archiereul Nicodem Băcăuanul, vicarul Mitropoliei Iaşi, sau P. S. Arhiereul Meletie Constănţeanu, directorul tipografiei cărţilor bisericeşti.

*

In sesiunea de Martie a sf. Sinod se va proceda la alegerea arhiereilor.

După alegerea sinodală, Sf. Sinod va trebui să aleagă cîte trei candidaţi prin vot secret, pentru fie care vacanţă de arhiereu în parte, iar cei nouă candidaţi aleşi să fie recomandaţi ministerului cultelor.

Tot după această lege ministrul cultelor are latidudinea de a alege unul din cei trei candidaţi recomandaţi de Sf. Sinod.

Pînă acum, în cercurile bisericeşti, pentru cele trei vacanţe de archierei se vorbeşte de: Pr. Ec. C. Nazarie prof. universitar. P. C. Arhimandrit Ştefano superiorul capelei romîne de la Paris, P. C. Arhimandrit Iuliu Scriban, directorul seminarului Central, P. C. Arhimandrit V. Puiu, directorul seminarului din Galaţi, P. C. Arhimandrit Ilarion Mircea, vicarul Episcopiei Romanului, P. C. Theofil Mihailescu de la Mitropolia din Bucureşti, P. C. Arhimandrit Miron de la Mitropolia din Iaşi, şi P. C. Arhimandrit Batrotomeu Stănescu.

Preotul Gheorghe Cuşmuliuc, parohul parohiei Cucuteni, din judeţul Iaşi, a fost transferat în aceiaş calitate la parohia Muncelul de Sus, din jud. Roman, pe ziua de 15 Februarie 1912.

Exquatorul a fost acordat d-lui Frederic de Goetz, noul consul general austro-Ungar în Iaşi.

Domnul Constantin Enăşescu, a fost numit pe ziua de 15 Februarie impiegat auxiliat clasa II la vama Iaşi.

In seara de 28 Februarie, se va reprezenta pe scena teatrului — Circ — Sidoli, *Manase*, cu concursul artiştilor Teatrului Naţional.

Confiscarea unui ziar romînesc.—Numărul ultim al ziarului *Vremea nouă*, care apare în Cernăuţi, a fost confiscat.

Corespondetul nostru din Cernăuţi ne scrie următoarele:

Astă-zi a fost confiscat ziarul romînesc „vremea Nouă" în urma publicărei unor articole foarte violente la adresa democraţilor. Intr'un articol semnat de deputatul Boncheş ce îndeamnă poporul să-i scoată pe democraţii dr. Florea Lupu şi Onciul cu ciomagul din ţară.

Procuratura, care vede în tonul violent al acestei gazete un fel de îndemn la revoltă a hotărît să nu mai permită publicarea astui fel de articole.

Confiscarea aceasta a produs o senzaţie enormă în rîndurile romînilor cari îşi reaminiesc de timpurile vitrege de pe vremea guvernărei lui Burgignon, cînd ziarul „Patria" a fost confiscat de 72 ori după o laltă, din care cauză şi-a şi sistat apariţia.

Partidul naţional romîn a hotărît să înainteze un protest guvernului în această privinţă.

Opera ruseasoă la Iaşi.—Marea trupă de operă rusească de sub direcţia d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iaşi şi va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky*, *Viaţa pentru Tzar* de *M. Glinka*, *Dama de Pică* de *Tschaicovsky*, *Demonul* de *Rubinstein* şi *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky*. Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet*; costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se reţin la libraria Iliescu (piaţa Unirei).

*

Afişe speciale vor anunţa ziua şi alte detalii.

Pensiile se vor achita la administraţia financiară din Iaşi, cu începere de Simbăta viitoare, 18 c.

Comitetul societăţii „Cantina Şcolară" din Iaşi, aduce la cunoştinţă, că venitul net al reprezintaţiei dată în folosul acestei societăţi, la Teatrul Naţional, în ziuu de 1 Fevruar, cu piesa „Lumea 'n care ţi se urăşte", este de 1356 lei 60 bani.

In acelaş timp, comitetul aduce vii mulţumiri societăţei Dramatice, precum şi tuturor persoanelor, cari au binevoit să contribue la realizarea acestui succes aşa de frumos.

Şcolare.—D. Const. Crăescu, normalist, a fost numit învăţător la şcoala din com. Ciorteşti jud. Vaslui.

— Ministerul Instrucţiunei, a aprobat concediu următorilor învăţători: d-lui Gh. Olariu de la şcoala din Cristeşti judeţul Botoşani 23 zile; d-lui Ilie Dumitraş, de la şcoala din Calaraşi, acelaşi judeţ 40 zile; d-lui N. Rădeanu, de la şcoala din com. Corni, 2 luni şi d-rei Lucreţia Ivaneanu de la grădina de copii din com. Sabaoani, jud. Roman 3 luni.

— Invăţoarea Lucreţia Balan, de la şcoala din comuna Băceşti-Roman a fost detaşată pe ziua de 1 Aprilie la şcoala de băeţi No. 1 din Burdujeni, în locul d-nei Călinescu, care şi-a regulat drepturile la pensie.

AVIS. — Orice anunţuri şi abonamente se primesc NUMAI la Tipografia H. Goldner, singura în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

INŞTIINŢARE

La 13 Februarie se vinde pentru eşire din indiviziune, înaintea Trib. Iaşi secţia III imobilul defunctului S. Sanft din Strada Cuza-Vodă 15—17 (foastă Golia). Casele sunt ipotecate peutru 20000 lei.

Pentru informaţiuni a se adresa la **d-na Sanft** *Str. Cuza-Vodă No. 15—17*

SOCIETATEA CREDITULUI FONCIAR URBAN DIN IAŞI

TABLOU

de imobilele şi apartamentele din Iaşi ce sunt de inchiriat cu începere dela 23 April 1912

Amatorii de a lua în chirie apartamentele şi imobilele arătate în acest tablou, se vor adresa la Sediul Societăţii din Iaşi, Str. Lăpuşneanu No. 27, cu oferte inchise, în toate zilele de lucru, pînă la 27 Februar a.c.

Numele imobilelor	Str. şi No. casei	Felul incăperilor şi numele actualilor chiriaşi
Vasile Sculy	*Carol 53*	5 odăi, bucătărie, ocupate de d. colonel Gh. Tereuzescu.
Gh. Scorţescu	*Buua vestire 4*	una odaie, un grajd şi o şură, ocupate de d. S. Wachtel.
A. I. Gheorghiu	*Muzelor*	4 odăi şi bucătărie din etaj, camară şi pivniţă în comun.
Zamft şi Birnberg	*Răşcanu 2*	întreg imobilul ocupat de d-na Hana Drescher (Pităria).
Noe sin Avram	*Sft. Theodor 33*	două odăi bucătărie şi camară ocupate de d-na Maria Halpern.
Şapsa Fränkel	*„ „ 24*	întreg etajul de jos ocupat de d. S. Weisman.
Stru Velic	*Sft. Andrei 31—33*	mai multe odăi şi apartamente.
Emanoil Haier	*Soşeaua Racoviţă 3*	întreg imobilul deschiriat.
Dr. W. Finkelştein	*Pomir 6*	2 apartamente de cîte 3 şi 2 odăi, cu bucătărie, ocupate de d-nii dr. W. Finkelştein şi O. Grünberg
Victor Farra	*Veche 6—8*	magazia din capăt despre str. Cucu, cu 3 odăi în d dos şi 2 cămări pentru lemne, ocupate de d. S. Ludatscher.
N. Marcopol	*Piaţa Halei 3*	un subsol şi camară pentru lemne, ocupat de d. Z. Goldman olar.
Züssman şi Marantz	*Pomir 8*	2 odăi şi bucătărie în parter.
Gh. Ureche	*Anastasie Panu 24*	4 odăi, camară pentru lemne; pivniţă şi ogradă in comun, ocupate de d. Iţic M. Iancu.
Iosef Zamft	*Pomir 9*	apartamentele ocupate de d-nii Gutman, H. Braunştein şi N. Cahane; şi o odaie cu bucătărie deschiriată.
S. Braunstein	*De jos 43*	2 odăi şi bucătărie în etajul de jos, deschiriate.
Haim Lehrer	*Ştefan cel Mare 37*	localul de cafenea, o odaie în dos şi 2 odăi in ogradă, camară şi pivniţă ocupate de A. Haimovici şi apartamentul de locuinţă compus din 3 odăi, pivniţă şi camară, ocupate de d. avocat A. Stoica.
Gh. Tacu	*Anastasie Panu 47*	2 dugheni cu cîte o odaie în dos ocupate de d. L. Grün şi 2 odăi şi bucătărie ocupate de d. Grigore Hagiu.
Palatul Societăţii	*Lăpuşneanu 37*	o magazie la stradă şi 2 odăi în dos ocupate de d. T. Maximovici şi o dugheană cu o odaie ocupată de d. V. Feuerştein.
I. şi M Busch	*Crucei 39*	3 odăi deschiriate.
L. Iţicovici	*Aron Vodă 26*	un subsol ocupat de d-na Astra Leibovici şi 2 odăi şi bucătărie ocupate de Şendla Zisi.
M. I. Iacob	*Tataraşi 41*	localul de pitărie cu dependinţele lui şi locuinţele ocupate de d-na Debora Şloim şi 2 odăi ocupate de D. A. Elcovici.
A. Marcovici	*Albă 51*	mai multe apartamente şi baia.
L. Sadoveanu	*Aron Vodă 4*	atelierul de stolerie comupus din 3 odăi, ocupat de d. Sloim Avram.
M. Tocker	*Apeduc 55*	etajul de jos compus din 3 odăi, paravan, pivniţa în comun, ocupat de d. B. Schnürer.
I. Şmilovici	*De jos 9*	2 odăi deschiriate.
L. Iţicovici	*I. C. Brătianu 191*	mai multe apartamente în curte.

Direcţiunea

Ultime INFORMAȚII

❑ Membrii partidului conservator-democrat din Iași, sunt rugați să se întrunească, în adunare plenară, Duminecă, 12 Februarie, ora patru p. m., în localul clubului.

❑ *O seziune extra-ordinară de juați în Iași.*

In vedere că un număr de vre-o opt procese au rămas nejudecate în seziunea Curții cu juri din Ianuarie, procurorul general a cerut ministrului de justiție să încuviințeze o seziune extra ordinară, care va avea loc în primele zile ale lui Aprilie.

❑ *Curtea de Apel va lua vacanță de Paști de Sîmbăta viitoare, 17 Martie, și pînă la 2 Aprilie exclusiv.*

Secțiile tribunalului nu vor judeca procese de la 15 Martie la 2 Aprilie.

❑ *Se știe, că d. dr. Șumuleanu a făcut acțiune contra d-lui Cădere, inspector școlar, pentru plastografie.*

Faptul constă în următoarele: la ministerul de instrucție s'a primit un denunț contra d-lui Șumuleanu, semnat dr. Floru.

Conținutul fiind de competința direcției sanitare, denunțul fu remis acesteia. La direcția sanitară d. Șumuleanu a aflat despre denunț, l'a luat de acolo și l'a remis judecătorului de instrucție, acuzînd pe d. Cădere de autor și, deci, că a plastografiat semnătura d lui dr. Floru

Acum în urmă d. Șumulennu a declarat că-și retrage acțiunea, dar, asupra cererei d-lui Cădere, instrucția continuă.

❑ *O replică violentă a d-lui Matei Cantacuzino.*

Aflător încă sub impresia ce i-a produs-o abținerea junimiștilor de la banchetul oferit d-lui Stere și a articolelor comunicate, publicate în această privință de Evenimentul, *d. Cantacuzino, după ce a demisionat ostentativ din club, — unii pretind că și din partid — a avut astă-zi la palatul de justiție, o ieșire foarte violentă contra d lui Vasile Sculy-Logothetides, care și el s'a abținut ostentativ de la banchet.*

Domnul Cantacuzino se afla stînd de vorbă cu doi avocați, înrolați în partide de opoziție și fiind zărit astfel de d. Sculi, acesta i spuse:

— Bagă de seamă să nu te fure.

La care d. Cantacuzinv replică:

— In lumea aceasta sunt și oameni, cari trăesc din gheșefturi, alții, cari trăiesc din intrigi. D ta ești de plasat între intriganți.

O replică a d-lui Sculy n'a avut loc.

❑ *O explozie violentă, care, din nefericire, s'a petrecut fără accidente de persoane, a avut loc astă-zi dimineață în casele Rohr, strada Carol, în etajul de sus, locuit de d. Dimitrie Grecianu.*

O sobă de fier, așezată în vestibulul de intrare, a făcut explozie, făcîndu-se bucăți, spărgînd geamurile, strîcînd ușile și toate lucrurile ce se aflau în vestibul.

Din fericire, nimeni nu se afla în casă. Domnul Grecianu, sosind dimineață de la gară, a intrat acasă, din fericire, cinci minute după explozie.

Se crede că explozia a provenit d'intr'o minimală cantitate de dinamită, ce se afla în cox.

❑ *Ministrul instrucției a hotărît să scoată la pensie, din oficiu, pe acei profesori secundari, cari au împlinit 30 de ani de serviciu.*

Din Iași ar urma să fie scoși la pensie d-nii V. Botez, G. Bîrjoveanu, Ciolan și Ciolac.

Toți au fost inspectați, zilele trecute, de inspectoratul școlar.

❑ **Ministerul de finanțe, a încunoștințat prefecturile de județe din țară, că s'au primit la acel Minister, numeroase cereri din partea locuitorilor mărginași ai orașelor din țară, proprietari de terenuri mai mici de 6 hectare, cerînd să fie scutiți de plata fonciarii, conform legei.**

Ministerul de finanțe, face cunoscut, tuturor, că numai locuitorii, care au imobile urbane cu venit brut de 400 lei, sau neto 300 lei, vor beneficia, cu începere de la 1 Aprilie 1912 de scutirea acordată prin legea votată de corpurile legiuitoare în ședințele de la 15 Decembrie 1911 și 11 Ianuarie 1912.

❑ **Administrația comunală, convingîndu-se că se face ridicolă, în a statua acuma, ridicarea unei fîntîni monumentale în strada Alexandri, înainte a ști positiv cum va ieși proectul deschiderei noei străzi, a hotărît să lese această chestiune, la apreciarea unei comisiuni de sculptori.**

Aceasta comisiune va avea a se pronunța, asupra locului mai nimerit, unde va avea să se așeze fîntîna.

❑ **Consiliul general al județului se întrunește mîne la orele 10 dimineață, spre a discuta o sumă de chestiuni, rămase nerezolvite în ultima ședință.**

❑ **Medicul șef al orașului va interveni, pe lîngă administrația comunală, spre a da o ordonanță, cu privire la vînzarea de alimente și băuturi.**

❑ D. Gall, secretarul primăriei, în urma plîngerilor dese din partea arhivarului comunei, a pus capăt unei sălbătăcii, cu adevărat stupefiante.

Unii protegiați ai administrației comunale, ori de cîte ori aveau trebuință de vre-o hîrtie dintr'un dosar, li se părea prea greu a lua întregul dosar, ci rupeau file, distrugînd ast-fel dosarul.

Secretarul comunei, pentru a pune capăt acestei sălbătăcii, a oprit ori ce extragere de file de dosare, impunînd să se dea în primire întregul dosar, chiar dacă e vorba de interesul comunei, bine înțeles cu condiția ca acel ce privește dosarul, să semneze de primire.

❑ Nici un nou caz de febră tifoidă nu s'a mai constatat în strada Păcurari.

Se crede astfel că boala nu va lua proporții.

❑ D. Verzea, directorul general al Poștelor, însoțit de domnul inspector Perieșeanu, au fost ieri în Iași de unde au plecat la Vaslui.

Comisiile de prefaceri vor lucra pînă în ziua de 30 Februarie.

Comisia de apel va începe să lucreze în ziua de 5 Martie.

❑ Luni va începe examenul elevilor și aspiranților în corpul telegrafic din Iași.

Comisia va fi prezidată de d. d. inspector Perieșeanu.

❑ Un fapt care denotă cît interes și cîtă dragoste poartă d. ministru de comerț și industrie clasei muncitoare, este cel următor.

In dimineața de 8 Februarie, Mercuri, a încetat din viață lucrătorul dulgher Ion Ungureanu, bolnav de tuberculoză, în strada Măcărescu. De la 1 Februarie lucrătorul deși în curent cu cotizațiile la corporația constructorilor a fost lipsit de ori-ce ajutor medical. Ce e mai mult însă e că familia lucrătorului fiind cu totul lipsită de mijloace s'a adresat corporației pentru cheltuelile de înmormîntare. Comitetul zisei corporații deși are consemnată o sumă de aproape 6000 mii lei la casa de depuneri, n'a putut satisface cererea familiei și s'a adresat telegrafic ministerului ca să acorde dezlegarea, comitetul fiind oprit a lucra, în urma ordinului telegrafic de la 1 Februarie.

A telegrafiat de asemenea și soția lucrătorului defunct, dar nici pînă astăzi n'a sosit nici un răspuns, iar pentru înmormîntarea sărmanului muncitor s'a făcut astăzi o colectă.

Membrii corporațiunii constructorilor au convocat pentru mîne o întrunire de protestare, la care vor lua parte și lucrători din alte corporații.

❑ Mîine, la ora 10 dimineața, la cazarma regimentului 13, vor depune cuvenitul jurămînt elevii din clasa a 6 a și acei elevi din celelalte clase ai școalei normale „V. Lupu" care a îndeplinit 20 ani.

La această ceremonie va azista îngul corp didactic, precum și d. Praja ca delegat al ministerului de instrucțiune.

❑ La catedra de chimie minerală, vacantă la facultatea de științi din Iași prin retragerea d-lui Poni, candidează d-nii N. Costăchescu, actualul supliuitor al catedrei și d. dr. P. Bogdan.

❑ D-nii Cristea Simionescu, inspector financiar al județelor Vaslui, Botoșani și Suceava și I. Petrescu inspector județului Dolj, au fost mutați unul în locul celuilalt.

❑ Noul administrator financiar al județului Iași, a inspectat azi percepțiile din localitate.

❑ Eri și-a susținut teza de doctorat în medicină, tratînd despre „Senilitate și Longevitate", d-ra Ana Forărescu. căreia juriul, prezidat de d. profesor dr. Thiron, i-a acordat nota maximă.

❑ **Judiciare.**—Desbaterile în procesul d'intre casa școalelor cu d-na A. Nanu, despre care am vorbit ieri, s'au terminat.

Pronunțarea Sîmbăta viitoare, 17 c.

— Camera de punere sub acuzare, a menținut arestat pe Herman Lupu din Bacău, bancrutar fraudulos.

— Acțiunea pentru plata unui onorar de 50.000 lei, pe care avocatul Papadopol Calimach a intentat-o principesei Olga Sturza, urma să se judece astăzi la s. I a Curții, dar s'a amînat fiind un alt proces în continuare.

— Procesul fraudelor de la depozitul din Iași al produselor monopolizate de stat, se va desbate Luni la s. I a Curții.

Van Saanen, autorul principal, va fi asistat de d, avocat Șeptelici, Săvescu de d-ni L. Antoniu și G, Scarlet, Ecaterina Popovici de d-nii Pella și D. Botez, Leon Popovici de d-nii P. Pogonat și Sion, Drob de d. Climescu.

Direcția monopolurilor va fi reprezintată prin d. E. Herovanu și d. Moruzzi.

— Procesul falimentului fraudulos Moritz și Rosa Weinstein, se va iudeca la 10 Martie la s. II a Curții.

— Aceeași secție a judecat astăzi procesul fulimentului Iosef Pasmantirer, care a fost condamnat la 300 lei amendă și Rosa Mark, care a fost condemnată la 200 lei amendă.

— Doi bravi jandarmi rurali au fost judecați și condemnați astăzi de curtea de Apel s. II. Numiții G. Călin, șeful postului de jandarmi din Miroslăvești (Suceava) și Gh. Iacob, Caporal au torturat groaznic pe săteanul I. Ciobanu, pentru a-i stoarce o mărturie. Nu numai că l'au bătut groaznic, dar i-au aplicat și lovituri cu fierul roș.

— Curtea a condemnat pe ambii jandarmi la cîte 15 zile închisoare, 100 lei despăgubiri civile și 40 lei onorar de medic d lui Bobulescu.

— Băietanul Iosub Zeilig a fost calcat și omorît de automobilul d-lui T. Pogor.

Din lipsă de dovezi tribunalul s. II ă respins astă zi cererea de despăgubiri făcută de mama victimei.

❑ Astă seară Sîmbătă are loc la Circul Sidoli a doua reprezentație a maimuțelor și simpanzilor (oameni-momițe din pădurile Africei).

Jack și Daisy sînt exemplarele cele mai perfecte ale șimpanzilor din insulele Guinee: tipul troglodiților negri, bine diferit nu numai de maimuțe, dar și de gorila, orangutan și gibbon. Navigatorul Hannon, care a descris călătoria sa din secolul al 6-lea, a aflat de la interpreți că femeile acoperite de păr pe cari le a întîlnit la Cornul de Sud, se numeau gorile, dar de fapt erau șimpanzi, cari aruncau cu pietre în el și oamenii lui.

Spectacolul cuprinde apoi: Maimuțele dresate de d-ra Dianda (14 maimuțe, papagali, cîni etc).

Două părți de cinematograf cu cele mai interesante subiecte, apoi d. Vero maistrul-imitator de instrumente muzicale etc.

Aceste reprezentații, fiind alcătuite în genul teatrelor de varieteu din străinătate, a căror organizare e foarte costisitoare, Direcțiunea a fost nevoită a rîdica prețurile de intrare—dar numai pentru aceste cîteva reprezentații—după cum urmează:

Seara: Loja de 4 persoane 16 lei—Rezervat 3 lei—Stal 2 lei—Balcon 1 leu 50—Galeria 75 bani.

Matineu: Loja 8 lei—Rezervat 1.50 bani—Stal 1 leu—Balcon 75 b.—Galeria 50 bani.

Pentru aceste cîteva reprezentații sunt suspendate întrările de favoare și reducerile. — Inceputul la 9 ore seara.

Mîne Duminică au loc două matineuri (la ora 2 jum. și la ora 4 jum.) apoi seara reprezentație la ora 9. La toate aceste reprezentații apar șimpanzii și momițele, mai cuprinzînd programul 2 părți de cinematograf și producțiile artistice ale fantezistului Vero.

❑ Sumarul numărului de mîine din „Noua Revistă Romînă" de sub direcțunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăți: Transformarea Universităților în școli politechnice.--O broșură semnificativă.

Chestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru: Politica de resentiment. — Emil Isac: Lui I. L. Caragiale (scrisoare).

Chestiuni sociale: Ion D. Arginteanu: Mișcarea cooperativă din Gorj.

Critică: N. Em. Teohari: Fondul și forma în literatură (D. Pompiliu Eliad).

Folklor: Th. D. Speranția: Elemente egiptene în basmele romînești.

Cronica științifică: Dr. Birman Bera: Urechea la geniile muzicale.

Insemnări: H. G. Welis.—Pierre Quillard. — Comunicarea d-lui A. D. Xenopol la Institutul Franței. — Un regulament la ministerul de Finanțe. — Imnul național chinezesc.

Revista Revistelor: Revista penitenciară și de drept penal. — Luceafărul. — Romînia viitoare. — Aviațiune. — La Voce.

Memento.

ULTIMA ORA

București 11 Februarie

Intrunirea liberală de aseară

București.—Membrii partidului liberal, au ținut aseară o consfătuire în sala Amiciția.

D. *Adamescu*, a criticat cu vehemență actele guvernului. S'a ocupat în special de insinuările aduse Băncei Naționale, pe care d. Filipescu a numit-o tripou, cu toate că în consiliul de administrație al acelei instituțiuni, se găsesc mulți conservatori.

D. *Vintilă Brătianu*, analizînd actele guvernului, zice că azi opinia publică e pe deplin edificată, că opoziția apără legalitatea și ordinea.

Relevă atacurile aduse Coroanei și Justiției, și zice că justiția a dat perfectă dreptate cauzei drepte, susținută de opoziție.

*

Vorbind de casa centrală a meseriilor, d. Vintilă Brătianu, spune că se cheltuiesc jum. de milion ca lefuri, pe spinarea meseriașilor.

Intreagu lege nu are de scop, de cît îndepărtarea elementului romînesc, în favoarea jidanilor.

D. Brătianu termină, cerînd tuturor, să și facă datoria, pentru a împiedeca guvernul, care tinde să provoace un non 1907.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

Cel de pe urmă vorbește d. Emil Petrescu, după care asistența se împrăștie în liniște.

Reforma universitară

București.—Comisiunea instituită, pentru a se pronunța asupra proectului de reformă a învățămîntului superior, se întrunește azi, la ora 5 seara.

Discuțiile vor lua azi sfîrșit.

Sinuciderea din Giurgiu

Giurgiu.—Azi dimineață, s'a sinucis aci tînărul Valeriu Dogariu, originar din București.

O dragoste nenorocită este cauza acestui act.

VIITORUL MITROPOLIT

București.—Azi la orele 5, are loc la cameră, o consfătuire a majorităților.

Scopul consfătuirei, este a convinge pe membrii majorității, că guvernul trebuie să se ție de cuvîntul dat, pentru a alege pe episcopul Teodosie Ploeșteanul, ca Mitropolit.

Discuția va fi, se zice, destul de furtunoasă, de oarece sunt mulți deputați, care susțin candidatura episcopului Conon al Hușului.

UN RĂSPUNS

București. — „Viitorul" de azi, răspunzînd știrei lansată de unele ziare străine, zice că învinuirea ce se aduce d-lui Ionel Brătianu de a-și fi însușit cele 34 dosare ale răscoalei din 1907, este o josnică calomnie.

Demisia prefectului de Mehedinți

București.—In urma rezultatului alegerei din T.-Severin, prefectul județului d. Igișoreanu, și-a înaintat demisia.

GREVA DIN CÎMPINA

Ploești.— Aseară a avut loc o întrunire a unui mare număr de muncitori, în chestia grevei lucrătorilor de la creditul petrolifer din Cîmpina.

Muncitorii s'au declarat solidari, și au hotărît să declare greva generală, în eazul cînd nu se va da satisfacție tovarășilor lor din cîmpina.

O DESMINȚIRE

București. —Ziarul *Viitornl* desminte știrea, că s'ar fi urmat tratative între guvern și partidul liberal, în chestia tramvaiului.

Accident de Aviațiune

Pau. — Aviatorul Ducorneau a căzut în timpul unei ascenziuni de la o înălțime de 150 metri, într'o mlaștină unde s'a înecat. Cauza accidentului a fost ruperea aripelor aparatului.

O mare victorie a revoluționarilor

Kuldscha.—In lupta de lîngă Si ho, revoluționarii, au avut 20 morți și 60 răniți.

Pierderile trupeler guvernamentale sunt considerabile. Ele s'au retras la Si-ho, lăsînd pe cîmp 4 tunuri.

Revoluționarii au făcut 200 prizonieri.

O audiție muzicală la d. Djuvara ministrul Romîniei

Bruxelles.—La domnul Djuvara, ministrul Romîniei, a avut loc eri, o audiție muzicală, la care a luat parte, și contesa de Flandra.

Au debutat artiști romîni, între care și Enescu.

Lupte între guvernamentali și revoluționari

Mukden.—După o luptă crîncenă cu revoluționarii, *Tienlingul*, a fost ocupat de un detașament guvernamental.

Revoluționarii, s'au retras la Ciung.

CRIMA DIN CONSTANȚA

Constanța.—In urma unei certe, turcul Ahmed, a tras un foc de revolver, asupra coreligionarului seu Abdulah.

Acesta, grav rănit, a fost transportat la spital, iar criminalul arestat.

Două încercări de sinucidere în Capitală

București. — Azi avem de înregistrat două încercări de sinucidere.

In calea Rahovei 30, d ra Antoneta Eisenberg, a încercat să se sinucidă, bînd o cantitate de spirt denaturat.

Causa: neînțelegeri familiare.

*

Tot azi, tînăra Olga Guttman, modistă, a încercat să-și pune capăt vieței, printr'un foc de revolver.

Cauza trebue căutată tot în neînțelegeri familiare.

O stație radio-telegrafică la Benghazi

Roma.—Agenția Ștefani, află că stația radio-telegrafică din Benghazi a început funcționarea eri, vorbind cu Sicilia.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Se caută *50 metri grilaj vechiu de fier pentru balcon. A se adresa la Tipografia H. Goldner.*

Casele *din strada Carol No. 20. Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, șuri, 2 pivnițe, hambar, grădină și ghețărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

Isidor Rosenthal

— Strada Unirei No. 11 —

Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare și frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici**, *se recomandă a executa ori ce comandă prompt și în cele mai bune condițiuni.*

Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă și prețul moderat.

Orfana *26 ani, catolică, 180000 avere* **Franceza** *38 ani, 109000 avere* **Turcoaica** *22 ani 100000 avere precum și* **mai multe alte sute de dame avute,** *doresc căsătorie* **imediată.** *Amanute gratuite:*

Schlesinger, Berlin18.

Doamnelor,

Voiți să înfrumesețați corpul dv.?

Doriți să aveți o ținută dreaptă, un mers grațios și leger, atît de admirate de d-nele Parisiene?

Atunci cumparați **corsete** *numai la*

CUNOSCUTUL MAGAZIN

La „PARADIS"

Care e și bine asortat în manufactură, galanterie și furnituri de croitorie.

Deci, onor. clientelă, nu uitați „Paradisul" să vizitați.

Cu stimă

„LA PARADIS"

vis-à-vis Ad-ția Financiară

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buluciu,** *strada Veche No. 26.*

Se caută *un practicant de tipografie, care știe a lucra bine la zaț și Tiegeldruck-Pressé. Se plătește bine.*

A se adresa la Librăria Meierovici Podul-Iloaei.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultațiuni 3—6 p. m.

— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —

(intrare prin bolta magaziei Kahane

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucureşti—11. Şoseaua Vitan 11—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clăteşti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exercitiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" strada Teiului No. 17.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată in 89₂ —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale şi Accesorii

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELE !!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée Indulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu „GELÉE-KALODERMA".*

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu lumînare electrice, executată de Iehau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, [illegible]

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1517—Marți 14 Februarie 191[illegible]

Pacea pe gâlceavă

Mîne, marele colegiu prezidat de Mitropolitul Moldovei va procede la alegerea unui Mitropolit. Cu această alegere se crede că guvernul va închide chestia bisericească, numindu-se titulari la Episcopiile vacante din Arhierei, rădicați la rangul de Episcopi. Prin aceste măsuri formele s'au îndeplinit, dară se înșală amar cine ar crede că o dată formele îndeplinite — s'a satisfăcut și fondul.

Nu!

Chestia bisericească rămîne toată, întreagă, în picioare, căci tocmai prin felul cum guvernul d-lui Carp s'a pus să aplaneze criza, arată că ea rămîne și mai deschisă.

Ce s'a produs nou în lumea bisericească, ca să asistăm astăzi la o grăbire de resoluție, la o pletoră de candidați? Da; de unde eri toți se fereau de a candida la primăție, azi guvernul a găsit doi, trei, cinci candidați? Dispărut-a nelegiuirea făptuită de guvern? Aplanatu-s'a cu ceva nedreptatea? Asiguratu-s'a cu ceva trăinicia noilor aleși? Tăiatu-s'a din rădăcină răul din biserică?

In jurul scaunului Mitropolitan s'au deslănțuit de cîteva decenii, furtuni amenințătoare; toate patimele, toate interesele acolo s'au ciocnit. Oculta bisericească trăește; dosarele sale și le are pline de pagini negre; iar mai pre sus de toate este acel strigăt *de dreptate, de legalitate*, pe care l'a dat însuși candidatul de azi al guvernului.

Guvernul s'a oprit asupra persoanei Episcopului Conon de la Huși, ca cel mai curat și asupra căruia n'ar avea nimenea de zis nimic, că n'are nici unul din păcatele celorlalți Episcopi, despre cari Mafia călugărească ar putea zice ceva. Nu tăgăduim cucernicia Episcopului de Huși; dar ne miră graba I. S. Sale de a-și impune astăzi titlurile sale de vechime, el care acum o lună în urmă declarase ritos că nu va candida la Primație, pentru că ar fi a da *pacea pe gâlceavă*, și apoi ori-cine s'ar alege Episcop la Roman ar fi un uzurpator al scaunului lui Safirim.

Nu ne miră azi schimbarea de front, pentru că întorsătura ce a făcut'o guvernul trebue să mai ascundă ceva în dedesuptul ei, și care cît de curînd se va da la iveală. Și nu e greu de găsit! După cum în dosul sentinței date de Sinod contra lui Safirim a fost un tîrg rușinos de vindere și un asalt la conștiințl pentru demnități Episcopale, ce s'au dat astăzi; asemenea mîne se va vedea rostul unei întorsături cu multiplele candidaturi la Episcopat. Guvernul d-lui Carp, guvern boeresc, a întins milele și pomenile sale și la biserică, ungînd ochii la Vlădici pentru a le întuneca mintea.

Unul din cei întunecați e și Vlădica de Huși. El a condus desbaterile Sinodului în timpul pirateriei rușinosului proces al Mitropolitului Atanasie; el a formulat dezideratele Sinodului; el a găsit soluțiile pe care Pimen al Moldovei le punea în ședințe. Deci la aceste înlesniri făcute de Episcopul Conon la condemnarea Episcopului Safirim, azi vine guvernul și-i dă recompensa.

Ne aducem aminte că în 1900, cînd Conon candida la Episcopat, marele colegiu dînd votul pentru Safirim, Conon a zis în plină Cameră și tare să auză și Ministrul de atunci dr. C. Istrati, că *nu e Dumnezeu acasă*, lucru care i-a atras din partea ministrului Istrati o foarte aspră observație în cabinetul său.

Oare e astăzi *Dumnezeu acasă*, cînd se comit nelegiuri peste nelegiuiri, se fac tîrguri peste tîrguri cu conștiințile Vlădicilor pentru a se înăduși drepturi, a se acoperi sacrilegiul!

Nu fericim pe Episcopul de Huși pentru pasul făcut. Vilva măririi l'a cuprins și pe el, ca să se vază din răzeș de la Porcești, ajuns Primat al României. El nu se mai întreabă acum: sînt vrednic eu să port această sarcină, au ba? Reparatu s'a nedreptatea din biserică au ba?

Episcopia Hușilor se va crede ușurată cu trecerea Episcopului Conon la București; și nu se vor felicita decît cei ce au scăpat de o administrație sucită și nervoasă ca a Episcopului Conon, zicînd bogdaproste, mai cază beleaua asta și pe capul altora!

Iar dacă a fost sortit Episcopului Conon să intre în o horă mai mare, nu credem a ne înșela, că nu va fi la înălțimea sa să facă față situației, căci cu I. P. S. Sa, s'a întors proverbul: *locul sfințește omul, nu omul pe loc.*

Mâna moartă—moartă

Cantacuziniștii sunt potrivnicii declarați ai d-lui I. Lahovary. D. Gh Gr. Cantacuzino se opune cu energie—de data aceasta și fără blindețe—la votarea proectului de răscumpărare a moșiilor de mână moartă.

Proectul a rămas în secțiile Camerei și probabil că nu va eși de acolo pînă ce ministrul Domeniilor nu va consimți să-și emasculeze legea și să suprime obligativitatea vînzării proprietăților așezămintelor publice.

Cu prilejul discuției legei industriale la Senat, d. M. Rachtivan,—un cantacuzinist devotat—a ținut să amintească d-lui I. Lahovary atitudinea d-lui Cantacuzino față de proectul d-sale. In adevăr, d. Rachtivan a afirmat că dîndu-se avînt industrei la noi, țăranii vor găsi locuri în fabrici și nu vor mai aștepta să li se împartă proprietățile de mînă moartă.

Aluzia era evidentă, și ea a avut darul să confirme încă odată atitudinea președintelui Senatului față de punctul Ministrului de Domenii.

Neapărat, d. J. Lahovary își dă pe deplin seama că ar fi pur și simplu caraghios să-și modifice proectul în conformitate cu cererea cantacuziniștilor și de aceia nu mai inzistă.

Legea pentru răscumpărarea moșiilor de mînă moartă, trebue deci considerată și ea moartă.

Mormîntul ei: secțiile Camerei; văduv: d. J. Lahovary; în doliu: țăranii cari se așteptau să capete petecul de pămînt necesar lor, familiei și vitelor.

Două explozii simultane

— A sobei și a talentului stilistic al șerului —

Cine nu știe că șerul nostru Démétre nu face nimărui nemic? Nu face nemic în partid, nemic la Primărie, nemic la Cameră. Atunci, mă rog, de ce au putut gîndi doi oameni geniali — prefectul de poliție și sub-ipistatul de la siguranță, că soba șerului care a făcut explozie Sîmbătă, putea fi, de fapt, o operă meschină a unei mîini criminale—un atentat anarhist la viața unui om, care nu face nimărui și nicăiri nici un rău și nici un bine?

Dacă o sobă Sirius sau Vulcan, s'ar fi făcut țânduri la d-ta, care citești aceste rînduri sau la mine, care le scriu — nici macar gardistul din punct nu s'ar fi deranjat să vie să privească resturile sobei.

Dar nu numai prefectul și polițistul au sosit fulgerător la reședința de iarnă a șerului, ci, cum spune „Evenimentul", „foarte multă lume a venit să viziteze pe d. Grecianu".

Poliția n'a putut constata urmele unui atentat anarhist, iar lumea care a venit să „viziteze pe d. Grecianu" a plecat încîntată de modul afabil cu care a fost primită de omul popular.

Sub impresia exploziei sobei, șerul a reușit, în aceiași zi, să facă o explozie literară. „Iașul cultural" este titlul unui remarcabil articol, apărut în fruntea „Evenimentului" d'inspre Duminecă, în acelaș, număr, care, pe altă pagină, conține amănunte asupra exploziei sobei.

„Iașul cultural" este grecinismul, care s'a abținut de la banchetul Stere — pe cînd Iașul care a asistat la banchet, este Iașul analfabetic, poporanist, socialist, anarhist.

Partea întroductivă a articolului „Iașul cultural", merită să fie reprodusă, căci este frumoasă, arată superioritatea intelectuală a grecinismului și edifică și asupra restului „marelui" articol:

Iașul este orașul din țară, care simte mai mult de cît celelalte. A rămas acestui oraș o coardă mai simțitoare, acea a ființei ce s'a devotat și care, cunoscînd mizeriile mici ce trec neobservate, aiurea în mijlocul mișcărilor afacerilor de bani și de ambiții, trece mai cu seninătate și indulgență peste cele ce să petrec și își îndreaptă vederea spre ceva mai înalt.

Acesta ie Iașul! Un oraș căruia i-a rămas o coardă simțitoare—probabil că în vremuri avuse mai multe! Această coardă este o ființă și ce fel de coardă-ființă! O coardă ființă cu ochi foarte mari: cunoaște mizeriile mici, cari, aiurea, trec neobservate în mijlocul afacerilor de bani!

De aceea:

Iașul cultural s'a abținut de la ceea ce cobora ideea curată impersonală și în afară de politică a idealului ce i se pusese înainte.

Și astfel am ajuns cu gura cascată că poliția; ea nu știe de ce a făcut explozie soba șerului, noi nu știm cum a devenit Iașul, sub explozia condeiului șerului „oraș cu o coardă simțitoare aceea a ființei" și cu „coborîrea ideei curate impersonale".

VIITORUL PRIMAT

D. N. Filipescu a fost învins și în chestia bisericească. Ministrul să aleagă ca Primat al țării pe Teodosie, noul episcop al Romanului. Rezultatul intervenției d-lui Filipescu e că... guvernul va susține candidatura P. S. S. Conon al Hușilor!

Succesul e deci de partea d-lui Filipescu.

Nu vom merge pînă acolo încît să credem că d. Arion a voit să demonstreze împotriva colegului d-sale de la război.

Nu. Sunt alte motivele care au determinat pe Ministrul cultelor să nu primească candidatura protejatului d-lui Filipescu.

In primul loc, episcopul de azi al Romanului a lăsat unele rele amintiri la Bacău, unde fusese pe vremuri preot. Or, acele suveniruri nu sunt de natură a ridica pe Episcopul Teodosie la expusul scaun de Primat al Rominiei.

In al doilea loc, se opunea la candidatura noului Episcop al Romanului și o altă rațiune, cu mai multă greutate.

In adevăr, scaunul episcopal de Roman e cu bucluc, la alegerea actualului Episcop a avut loc în marele colegiu electoral o mică demonstrație, în favoarea P. S. Gherasim Safirim. In urmă s'au găsit 23 buletine albe—care nu erau tocmai albe—iar alți 21 membri ai colegiului s'au abținut de la vot.

A declara pentru a doua oară vacant scaunul de la Roman, și a proceda la noua alegere ar fi cel puțin imprudent din partea guvernului. Și cum d. Arion are tot interesul de a vedea închisă afacerea P. S. Gherasim Safirim, a preferit să determine pe Episcopul Hușilor să primească primația și să lase pe noul ales al Romanului la locul său.

Iată de ce d. N. Filipescu, are de înregistrat un nou succes politic.

Manifestația de la Roman

— Șase fruntași junimiști
părăsesc pe d. Carp —

Șase fruntași ai partidului Carpist de la Roman, între care d. Neculai Capri, care se află înregimentat la d. Carp din ziua înființărei grupului junimist, au părăsit pe d. Carp și partidul seu.

Reproducem mai la vale textul demisiei celor șase foști junimiști; din care se va vedea că ei au plecat desilusionați de politica d-lui Carp și de direcția nenorocită ce s'a dat acestui partid.

„Nu mai avem încredere în partidul conservator" — spun textual demisionații — fiind că „patima a venit să iee locul razelor de lumină, care cădeau, altă dată, asupra partidului".

Acum să vorbească demisionații:

Prea stimate domnule Carp,

Am hotărît să părăsim partidul conservator.

Devotați amici politici ai d-voastră, cel mai în vrîstă dintre noi s'a mîndrit să-și zică junimist de cînd d-vstră v'ați chemat așa, iar cei mai tineri de cînd politicește au deschis ochii.

Să nu ne puneți dar în rîndurile nemulțumiților obișnuiți, care profită de timpuri grele, căci, nici ambiții nemăsurate, nici avantagiile puterei nu am rîvnit în tot timpul cît v'am urmat.

Astă-zi, cînd iluziile cari le aveam ne au lăsat, cînd încrederea în unii din șefii noștri am perdut-o, cînd chiar direcția politică dată de guvernul d-stre ne este cu totul străină și deosebită de aspirațiile și idealurile ce am urmărit alături de d-voastră și cu d-stră, datori suntem față de conștiința noastră a vă părăsi.

O facem cu un profund regret, căci nu putem uita frumoasele predici ținute în biserica conservatoare și la al căror ecou, atîta amar de vreme, v'am răspuns cu o dragoste entuziastă.

Incredere, însă, în partidul conservator nu mai avem, razele de lumină care cădeau asupra lui și pentru care atîta vreme v'am admirat se frîng astă-zi, în ceia ce omenește se cheamă patimă.

Plecînd, ducem cu noi — în ceea ce privește viitorul politic al partidului conservator — amărăciunea speranțelor noastre înșelate.

Primiți prea stimate domnule Carp, asigurarea distinselor noastre considerațiuni.

(ss) Neculai Kapri, D. Tatos, avocat, Tăchel Kapri, George A. Goilav, I. Baroncea, George Kapri, Sava Iacob.

OAMENI ȘI LUCRURI

Glossa tiparului

Ce poate fi mai trecător decît tiparul sub forma gazetei zilnice? De abia ai terminat de cetit și nimic din ce ai cetit nu mai există. E în pregătire ziarul de a doua zi, dacă nu chiar a doua edițiune din aceeași zi, cu alte noutăți, cu alte surprize, cu alte senzații...

Așa e în aparență, dar realitatea e alta și ea îți arată că veșnic adevarat este străvechiul dicton „scripta manent",—ce e scris, rămîne și... doare.

Numai acei cari „fac" ziarul — ieau, poate, mai puțin în serios cuprinsul lui, însemnătatea și seriozitatea lui. Nu tot așa însă și acei care-l cetesc. De altfel aci este și misterul puterei publice atît de mari a gazetei, a înrîuririi pe care o exercită, a misiunii ce îndeplinește în lume.

Nimic nu are o persistență mai îndărătnică decît rîndul tipărit; nimic nu rezistă, cu toată fragilitatea aparentă, nimic nu durează atît de mult, cu toată aparența efemeră; nimic nu străbate atît de adînc, cu toată superficialitatea din care s'a născut.

E grozav lucru tiparul!

Și este grozav, pentru că însamnă—ireparabilul. Ceea ce s'a tipărit, nu se mai șterge. Se poate tipări ori-ce alt lucru împotrivă,—dar nimic nu șterge tiparul dintăiu, nimic nu-l slăbește și nu-l nimicește.

Numai cine știe lucrul acesta, poate înțelege în toată complexitatea ei marea dramă a imprimatului zilnic, sub forma cea mai vie: gazeta.

Sub înfățișarea cea mai inofensivă, fiece rînd în parte produce un efect, atinge anumite interese, bucură pe unii, amărăște pe alții—și acel care a așternut rîndurile de cele mai de multe ori, n'a bănuit măcar tăria pe care o poartă slova dată la tipar și apărută în coloane de ziar.

„Și e ireparabil, e veșnic, e neșters ceea ce odată a fost scris.

Strînse fără un criteriu anumit; adeseori fără alte intențiuni decît a umplea spațiul obligatoriu, impus fiecăruia dintre acei datori a umplea ziarul—a-l umplea fără nici-o scăpare—toate micile lucruri ce alcătuiesc, pentru o singură zi, conținutul unui număr de ziar pot da naștere unei nespuse cîtimi de impresiuni—mulțumiri și contrarietăți personale, iar fiecare în parte formează o mică comedie ori o dramă, după imprejurări, avînd eroii săi, prologul și epilogul său, originile sale, tainele sale, urmările și intențiunile sale, știute de unii, nebănuite de alții. Astfel în jurul fiecărui rînd, fiecărui cuvînt, se pun în mișcare sentimente și resentimente, se nasc frămîntări și peripeții, —palpită viață într'un cuvînt!

Dar vom mai avea cîte ceva de spus în această privință, uzînd de experiența noastră de toate zilele.

Rodion

Un Atheneu în Iași

(casa Artiștilor)

Iașul, leagănul culturei și orașul luminei, n'are încă un Atheneu.

Lipsa aceasta este mult simțită.

Trebuie să recunoască or-cine, că dacă Iașul nu e azi un centru economic prea desvoltat,—cea ce natural face ca viața de aci să nu fie prea intensă, nici luxoasă,—această lipsă de plăceri pur materiale este pe deplin Compensată cu un ce specific în favoarea lui, pe terenul cultural. Aici poate, mai mult ca or unde în țară, avîntul spre un ideal mai emancipat, une ori chiar spre acele sfere înalte de satisfacerea pur intelectuală sub toate formele Artei, își găsește cu deosebire un mediu de desvoltare prielnic. Și e natural să fie așa, căci lupta de prioritate dintre cele două elemente constitutive ale ființei omenești—materia și sufletul—se dă în acest mediu de cultură cu totul în favoarea părței spirituale.

Pătura suprapusă, prin ascuțimea gusturilor ei specifice și năzuințele ei firești, spre un ideal din ce în ce mai ridicat, simte aici în Iași, cu deosebire trebuința de un templu al artelor, atît de necesar desvoltărei gustului frumosului sub toate formele.

Dar, simpla simțire, or-cît de lăudabilă și ideile cele mai sublime, dacă nu își găsesc o aplicare practică, devin absurdități, une ori cu consecințe chiar periculoase. De aceia înțeleapta vorbă a țiganului „tehoria.... ca tehoria dar praftică... e totul", își are o mare aplicare în viață.

De acest principiu sănătos, adică nu vorbe ci fapte, a fost condus, de sigur, distinsul și neobositul nostru concetățean Dl. Dr. St. Possa, profesor la școala de Arte frumoase din Iași, cînd a conceput fericita idee a unui Atheneu aici, sub denumirea de „Casă a Artiștilor" în care scop a lansat un lăudabil Apel însoțit pentru amatori și de un „Proect de statut".

Mărturisesc că citind acest proect, am remas uimit în entusiasmul meu, văzînd de ce e capabilă o inițiativă serioasă, ca cu mijloace modeste dar persistente, să se ajungă cu timpul la adevărate minuni.

Regretînd că spațiul nu ne permite a abuza de o ospitalitate ori-cît de binevoitoare a „Opiniei", reproduc din Apelul d-lui dr. St. Possa, următoarele:

„Cîți-va intelectuali, sfătuindu ne împreună, credem că pentru siguranța reușitei în acest mărețl scop, trebue să înființăm o Societate pe acțiuni, cu un capital de cel puțin de 50,000 lei la în-ceput, cu cari bani și cu alte venituri, să clădim o Casă a Artiștilor", pe un loc în centrul orașului, cedat gratuit de cătră primărie".

Și mai la vale:

„Societatea va trebui să cuprindă 6 Secțiuni de membri:

„I. Secțiunea comercială a acționarilor;

„II. Secțiunea artelor frumoase: pictură, sculptură, gravură;

„III. de arhitectură, artă decorativă și arte industriale;

„IV. Secțiunea de ornamente bisericești, argintărie și gravură de obiecte prețioase;

„V. Secțiunea de cusături și țesături artistice;

„VI. Secțiunea de muzică și artă dramatică.

„Sperăm că toți bunii romîni, ce vor lua cunoștință de această propunere, nu vor refuza să subscrie un număr de acțiuni, v 50 lei una, plătibile odată, sau în zece rate, cari să se varsă lunar; iar în totul acțiunile subscrise să fie complect achitate în timp de doi-trei ani".

Odată subscripția complectată, acționarii s'ar presinta la Tribunal, ar face actul autentic de Societate; s'ar începe apoi clădirea și uzîndu-se de mijloace ad-hoc ca loterie, baluri, conferințe, a ceastă frumoasă idee care unor sceptici li s'ar părea o utopie: *ar deveni o realitate* Timpul realisărei natural că depinde: ar putea fi poate prea scurt, dar ar putea fi și prea lung, de aceia ar fi nimerit să punem cu toți umăr lîngă umăr și mînă de la mînă, spre a realiza cît mai curînd acest frumos proect al ingeniosului inițiator d. dr. S. Possa.

„Casa Artiștilor", ar fi de un real folos tuturor talentelor artistice, pe ori ce teren; ar deveni un loc de întîlnire al tuturor intelectualilor și ar fi chiar de un folos material pentru acționari, cari

pe lîngă dividentele capitalului, vor fi şi coproprietari pe acel minunat templu al artelor.

Imbrăţişînd cu mare entusiasm ideia, fac la rîndul meu un călduros apel la toţi amicii şi cunoscuţii, — mai ales la acei întimi cu care adesea discutam şi proectam între noi un centru intelectual de întîlnire, spre deosebire de „cluburi", cari au alte meniri şi ale căror consecinţi le cunoaştem, — spre a se interea de aproape şi a da ca şi mine, tot concursul lor, la realizarea ideei în faptă.

Rog în acelaş timp stăruitor şi plin de recunoştinţă, pe toate organele de publicitate,—fiind vorba de o operă de interes superior şi general,—să dea ospitalitate acestui călduros Apel.

George Skarlet, *avocat*

❑ **Opera rusească la Iaşi.**—Marea trupă de operă rusească de sub direcţia d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iaşi şi va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky*, *Viaţa pentru Tzar* de *M. Glinka*, *Dama de Pică* de *Tschaicovsky*, *Demonul* de *Rubinstein* şi *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky*. Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet;* costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se reţin la librăria Iliescu (piaţa Unirei).

*

Afişe speciale vor anunţa ziua şi alte detalii.

Intrunirea de ieri de la clubul nostru din Iaşi

La clubul conservator democrat din Iaşi a fost ieri adunare generală. Un număr imens de prieteni umpleau toate sălile clubului.

Au luat cuvîntul domnii: dr. Ştefănescu-Galaţi, G. Ghibănescu, G. Skarlet, Osw. Teodoreanu şi A. A. Badareu—ale căror discursuri au fost viu aplaudate.

Intrunirea, începută înainte de orele 5 s'a terminat la şapte jumătate.

D. Dr. Stefănescu-Galaţi

Incepe prin a constata că faptul că clubul n'a avut ocazia să se întrunească de cît o dată dela alegerile generale, a fost speculat de adversari fie ca o slăbiciune a noastră, fie ca o disensiune de idei, între şeful nostru local şi direcţia partidului.

Nu mai este nevoe a se stărui mult asupra faptului că înţelepciunea şi tactul politic al d-lui Badareu, trec peste priceperea acelora, care n'au ştiut să vadă în conduita sa tocmai înţelepciunea de a lăsa guvernul la lucru, pentru a putea apoi să judecăm nu ca nişte pătimaşi ci ca oameni deplin convinşi în judecata noastră.

Fiind-că activitatea guvernului se poate astăzi judeca, merită s'o privim prin toate feţele sale. Trei sunt caracteristicile activităţei guvernului: o luptă de şefie, o tiranizare de fie care zi a Suveranului şi fiind-că aceste două activităţi nu mai lăsa timp la nici o muncă folositoare, avem o activitate parlamentară absolut nulă.

In ce priveşte lupta de şefie, se vede din toată lupta din anul trecut că d. Carp a trecut chiar din prima zi şefia d-lui Marghiloman, căruia toată oştirea guvernamentală îi atribuia calităţile eminente ale unui generalism emerit. Ce-a făcut acest generalism s'a văzut, în momentul cînd a crezut că toată acţiunea sa trebue să se mărginească a lua de piept pe un singur un om. N'a fost greu de văzut că în această luptă nu d. Marghiloman avea forţa să doboare un asemenea adversar.

Atunci într'o singură zi, a eşit la iveală al doilea şef, d. Filipescu, căruia însă, tot numai o zi i'a fost de ajuns ca să arate că şefia sa ar aduce partidului boclucuri pe care tot partidul să nu le poată descurca.

In aseminea condiţii, dacă d. Carp a abdicat şefia, iar cei doi şefi unşi, au aratat aşa curînd neputinţa lor, putem conchide că partidul de la putere este în realitate într'o criză de şefie. Nu trebue să fie judecata noastră, soldaţi care am dat tot sufletul nostru unui şef care este o glorie pentru orice partid, dar inima ori cărui conservator trebue să'şi zică de sigur, că numai un şef ca Take Ionescu poate să ducă la limanul de glorie un partid, care piere azi din lipsă de conducere.

A doua ramură de activitate a guvernului este sdruncinarea ce-a adus temeliilor însă-şi a statului, prin criza din biserică şi prin terorizarea Regelui. Terorizarea Regelui, manifestaţiile ostile ce i se fac de Camere, ne arată că în sufletul celor cari au venit la putere prin terorizarea Palatului, este credinţa că Regele poate fi atacat, ceia ce este o primejdie pentru o ţară care cu atîtea sacrificii, şi-a căpătat prosperitatea actuală, bazată numai pe unire şi egalitate.

Ne rămîne de judecat activitatea parlamentară, în care nu găsim de cît legi de favorizare a diferitelor clase sociale, legi menite să dreneze voturi spre un partid care nu poate să le capete de cît boereşte, prin pomana celor nevoiaşi.

Chiar legea contenciosului, care ar fi putut să ne fie pentru nol ieşenii o dovadă strălucită a meritelor celui mai mare Ministru de justiţie a ţărei, care a făcut contenciosul, nu este de cît tot o armă personală, cu care fie că se caută a se satisface nevoile momentului în ce priveşte legea tramvaiului, fie că se speră aprobarea d-lui Badareu, care cine ştie ce urmări ar putea avea pentru ei.

In aseminea condiţii nu e greu de văzut că guvernul nu poate şi nu trebue să dureze. Dacă se menţine totuşi, nu este de cît cramponarea de putere a acelora cari ştiu că dacă vor cădea de rîndul acesta nu mai pot avea nădejdea să mai recapete vre o dată puterea, ne avînd cine să i mai patroneze.

Activitatea actualului guvern nu este de cît agonia unui muribund care abia respiră; respiră prin Tîrnoveanu la Senat şi prin Magnus Băileanu la Cameră, adică prin nulitate şi transfugere, care sunt caracteristicele actualei guvernări.

Dacă guvernul mai tráeşte, este pentru că oamenii nevoeşi cînd mor, medicii ştiu că moartea este inevitabilă, lasă să se isprăvească chinul de a vedea prelungită inutil o agonie dureroasă, pe cînd muribundul bogat îşi plăteşte luxul a tot soiul de stimulente, care la urmă în nici un chip nu pot îndepărta moartea, care este fatală. (Aplauze prelungite).

Discursul d-lui Gh. Ghibănescu

Iubiţi Prieteni,

Suntem astăzi în 12 Februarie, *luna Februariştilor* şi mintea mă duce cu 11 ani în urmă, cînd — fiind şi eu deputat—am fost chemaţi să ne dăm votul contra guvernului Carp, de şi eram membri din majoritate.

L'am dat cu toată convingerea că fac o operă de însănătoşire în partid, grăbind cu un ceas curăţirea atmosferei, de greul guvernului Carp.

Acelaşi proces de luptă este şi astăzi între noi şi un guvern Carp, de şi au intervenit ceva schimbări în alipirlle şi deslipirile de persoane.

Atunci 11 ani în lupta noastră aveam în cap pe Nababul, azi d-sa face căptuşală de lînă guvernului Carp, ameninţînd din cînd în cînd—ca în legea vînzării bunurilor de mînă moartă — să-şi întoarcă cojocul pe dos.

Cu ce a servit d. Carp ideia conservatoare, că astăzi după 11 ani aă pretindă că numai d-sa să guverneze în numele acestei idei?

Ce a făcut d-sa în aceşti 11 ani, ca să merite încrederea şi dragostea întregului partid conservator, fără nici un pic de rezervă de conştiinţă?

In afară d-sa a valsat 3 ani cu liberalii, fiind *întreţinutul* partidului liberal.

Iar în lăuntru domnul Carp şi cu bisericuţa d-sale a trebuit să atenteze la şefia partidului conservator în felul cum s'a făcut în toiul răscoalelor din 1907, ca de a doua zi să fie lupte surde în organizarea partidului, cînd cu prilejul alegerilor din Maiu 1907, că apoi să facă lovitura teatrală de la 9 Ianuarie la clubul Vanicu şi să silească formarea partidului conservator-democrat, consacrată în marea intrunire de la 3 Februarie.

D-sa s'a purtat, ca ariciul, dînd afară cu nepusu'n masă pe toţi acei ce de departe sau de aproape aveau sentimente pentru Take Ionescu.

D. Carp îşi făcuse un calcul simplu şi hotărît. Izgonim din organizarea partidului întâiu pe Take Ionescu şi silim apoi pe toţi aderenţii săi să se plece ori să plece.

Şi noi am plecat; dar am plecat trei pătrimi din partid. Cu ce scop? cu ce gînd? Nici un interes de moment, nici un interes material! Convingerea că se face o operă de mers înainte, o operă de evoluţie politică prin acţiunea noastră; dragostea şi încrederea în şeful nostru şi deplină convingere că numai ast-fel slujim ţării ca să punem în stare pe şeful nostru a sluji bine şi eficace ţara aceasta săracă în oameni mari, nefiind împiedecat în drumul său de firmele goale şi găunoase ale celor slabi şi nechemată.

Vă spusesem că d. Carp socotise simplu chestia: Măria Sa Vodă s'a fost deprins a lucra numai cu şefii de partide. El simţise această formulă palatistă în trecerea puterei în 1904 iarna; de aceea a luptat să acapareze şefia, steagul, nu sufletul partidului.

Sufletul partidului s'a dus cu Take Ionescu; steagul, adică băţul steagului a rămas la d. Carp şi cu acest băţ d sa a învins la Palat, căci aşa s'a deprins să judece Palatul. Cine are băţul steagului, acela are şefia guvernului.

Dacă Măria sa crede că se poate mulţumi cu firmele goale şi spălăcite, îl priveşte; pe noi ţară şi partid ne interesează a ne organiza ca să putem într'o vreme da Coroanei adevăratul concurs şi slujbă în treaba ţării.

Dacă o clipă numai raţiunea de Palat ne-ar fi călăuzit în acţiunea noastră politică, ne-am fi căutat de treabă; dar cum nu suntem legaţi de nici o raţiune palatistă în acţiunea noastră, cred că sunt în asentimentul tuturor de a judeca cu ce a slujit actualul guvern pe Măria Sa, după ce Măria Sa l'a ajutat pe d. Carp atît de bine.

Noi credem că partidele trebue să fie puse în slujba tronului, nu ca acum cînd tronul s'a pus să slujască pe boeri, căci numai în seama raţiunei acestei boerii au fost aduşi la putere.

Şi noi ştiam că Măria Sa s'a deprins să joace politica ca la *ţicul în doi*; şi noi ştiam că e greu a se cere Coroanei acum la bătrineţe să schimbe Ţicul său politic în *trei*, de pildă, sau în patru! Şi noi ştiăm că facem acţiune de întărirea ţării şi a organizmului de partid în ţara romînească fără un imediat cîştig de putere,

Dar nu se poate d-lor, că prin acţiunea noastră legată şi organizată să nu slujim în definitiv şi Corona, căci ce fel de Coronă poate fi bazată pe o ţară de sclavi şi de oameni fără voinţă!

Noi nu silim mîna nimăruia, lăsăm ca guvernul să meargă înainte pentru a se istovi această firmă goală şi găunoasă şi a se vindeca şi însăşi Corona de sistemul său de rotativism politic.

Guvernul actual şi'a grăbit el singur, căderea, căci tot ce face, tot ce legiferează ori este operă de imprumut, ori e fapt de anarhie.

Pînă acum n'am văzut guverne, dezaprobate de Rege şi ele să rămînă.

N'am văzut guverne dezorientate ca aceste de acum.

Anul trecut la alegerile generale şeful guvernului s'a dat afund, lăsînd d-lui Marghiloman să comită toate ticăloşiile în alegeri,

Anul acesta după ce a văzut eă un nebun s'a uzat, a dat drumul altui nebun mai fuguos, d lui Nicu Filipescu ca să lovească în aşezămintele ţării cu furia lui de la Făurei!

S'a demodat.

Guvernul nu mai merge. Corona e rău slujită. Demnitatea Ei e ciuntită. Guvernul luptă s'o dărîme chiar.

Ce trebue să facem noi? Să ne întregim cadrele; să ne purtăm cu aceiaşi dragoste şi încredere în şeful nostru căci dacă el e mare prin sine, tăria lui o dăm noi; şi lucrînd astfel vom sluji foarte bine ţara, iar Corona va fi bine mulţumită, cînd va vedea că i-am dat nu numai un şef, ca vrednicul şi genialul nostru şef, ci şi un organ de acţiune politică, cel mai tare şi prin număr şi prin perfecţionarea întocmirei sale (aplauze prelungite).

Discursul d-lui G. Skarlet

Domnilor şi fraţi de luptă,

Toate meseriile în lume se învaţă greu, de aceia în ori-ce meserie unii sunt artişti, iar alţii cîrpaci, cari încurcă lumea. Meseria cea mai grea e politica... şi ea se învaţă cea mai puţin. De aceia în politică găsim mai mulţi cîrpaci ca în alte meserii. Să privim la guvernul de azi. A venit la putere, fără să fie indicat, căci n'avea nici partid tare, nici legături cu masele cetăţeneşti.

De aceia de la început, odată cu nişte alegeri sălbatice ce nu s'au mai văzut de pe vremea lui Vogoride, au început a guverna prin adevărate acte de anarchizm. D. Carp, care a cerut guvernul în numele asanărei moravurilor, a debutat prin cea mai imorală faptă, prin propunerea făcută pertidului liberal de a continua „Dansul" oferindu-le vre'o 50 locuri în parlament, fără să mai fie luptă.

Fiind-că a fost refuzat, a început o campanie de distrugere a liberalilor în chestia tramvaiului. Dacă liberalii primiau, erau cei mai corecţi oameni politici, căci spera că cu concursul lor să distrugă partidul nostru; dar fiind că n'au primit, a venit cu ridicolul „fer roş".

Face apoi istoricul partidului conservator, de la moartea marelui Lascar Catargiu, arătînd cum intrigi interne ţesute în special de d. Nicu Filipescu, au paralizat toată activitatea acestui partid.

Arată cum după Lascar Catargiu şi Alexandru Lahovary, singur d. Tache Ionescu forma personalitatea cea dintăi în luptă, dar şi cea mai atacată, care tocmai fiindcă devenise o glorie conservatoare, aceasta nu i s'a erfat de cei invidioşi, *cari căutau a forma dinastii domnitoare, aristocratice, iar nu succese pentru Partid.*

Explică, că dacă azi conservatorii sunt la putere, este fiindcă au făcut campanie anti-dinastică şi au ameninţat Coroana, pe cînd d. Tache Ionescu de şi a avut succese electorale şi politice, unice în istoria politică a Ţărei, ca cucerirea celor 3 locuri de la colegiul al II din Capitală şi alte multe succese, totuşi, tocmai fiind că e om prea înţelept şi prea mare patriot, atît Coroana cît şi cealaltă ramură conservatoare îşi-au zis: *el nu e periculos, căci nu ne temem de înţelepciunea lui, ci de nebunia altora!*

Conchide zicînd că azi situaţia politică e aşa: *Guvernul conservator nu mai poate guverna, după retragerea oposiţiei şi înfierarea lui de Justiţie, că liberalii nu pot veni, şi că Partidul Conservator democrat se impune la cîrma statului.*

*

(Discursul prietenului Osw. Teodoreanu, frenetic aplaudat, îl vom publica în numărul de mîine.)

*

Discursul d-lui A. A. BADAREU

In aclamarea generală, d. Al. Badareu ia cuvîntul.

„Constat cu mulţumire, — zice şeful nostru, — că inovaţia de azi, ni-a dat plăcuta ocazie, să ascultăm cuvîntările entuziaste ale tinerilor şi negreşit, am căştigat din aceasta.

Aceasta mă îndrituеşte să nu vă fac un discurs, ci să analisez cele spuse şi să fac oare cari declaraţiuni.

Situaţia politică

Intrebarea ce se impune, e a şti, dacă de la 6 Ianuarie, ziua în care ne-am întrunit pentru ultima oară, s'a produs vre-o schimbare în situaţia generală politică, şi care e rezultatul acţiunei noastre ca partid? La această întrebare, toată lumea e de acord, pentru a constata curentul general spre ţelul comun: guvernarea acestei ţări de către Tache Ionescu şi impunerea sa, ca şef al întregului partid conservator.

Azi toată lumea este convinsă, că n'avem guvern, de şi avem 9 miniştri. Dacă acest guvern mai prezintă în aparenţă oare cari simptome de solidaritate, este că epuisează ultima forţă a instituţiunilor noastre, care formează patrimoniul comun din trecut şi speranţele ţerei în viitor.

Neînţelegerile din guvern

Legiferarea acestui guvern n'are nici un temeiu şi felul seu de a guverna, e supus presiunilor din afară.

Aceasta s'a observat cu prisosinţă cu legea pentru vînzarea bunurilor de mînă moartă. Acest proect a dispărut, pentru că acest guvern neputincios, e la discreţia partizanilor şi nu poate învinge, nici cînd e vorba de o chestie mare.

Se prea poate, să se prezinte o lege pentru vînzarea bunurilor de mînă moartă, dar va fi o lege moartă.

S'a adus obiecţiunea, că prin proectul acesta, guvernul aducea o nouă lovitură constituţiei.

Vina însă cade în întregime asupra guvernului, care a făcut promisiunea cu această lege, cu toate că era guvern conservator şi ştia că proectul se loveşte de constituţie.

Guvernul a făcut prin urmare un act anarhic, trezind prin promisiunea sa atîtea speranţe, care mîine, prin deziluzie, vor produce mişcări anarhice.

De o cam dată legea e moartă, pentru că aşa a vrut ramura Cantacuzinistă, care nu ţine ca pe moşiile străbunilor lor, să calce opinca; preferind înainte de toate a strînge la masa verde a casinului eforiei, pe toţi juisorii partidului.

Maşina de vot

Intr'un interview acordat de un membru al guvernului, am putut ceti declaraţiunea, că guvernul e mai tare ca ori cînd, pentru că poate vota ori ce lege.

E poate drept aceasta, căci nici o dată maşina de vot n'a funcţionat cu atîta uşurinţă,—căci azi parlamentul este o simplă maşină de vot.

Rezultatul acestei stări anormale, este că d. Neniţescu, este astăzi cel mai activ ministru, şi l'ar fi lăudat şi meseriaşii, dacă nu s'ar fi descoperit circulara, prin care ministrul se ruga să i se facă osanale.

De alfel creaţia legei meseriilor e relativ eftină, căci este opera unui agent de asigurare, căruia s'a dat un premiu de 7000 lei şi împămîntenirea.

Acesta a făcut o expunere de motive, bazată pe logaritme, pe care nu o pot pricepe de cît specialiştii. Ca raportor al legei, a figurat unul, care a părăsit liceul, tocmai dia cauza logaritmelor, —iar în comisiunea cuvenită, au figurat deputaţii Iaşului, dintre cari, nu se găseşte unul, care să priceapă cetirea logaritmelor.

Unindu-ne la aplicarea legei meseriilor, vedem că ea urmează a se face din excedente, cu sacrificii mari, de o potrrvă, cu marile nevoi ale echipărei armatei.

Mult mai drept şi mai folositor. ar fi fost, dacă în locul sumelor ce urmează a se cheltui, s'ar fi făcut un mare imprumut, din care să se fi creat o casă de ajutor, care prin capital pus la dispoziţie să înlesnească munca meseriaşului, dîndu-i astfel putinţă de a se rîdica.

Dar făcîndu-se astfel, negreşit că nu s'ar fi creat o lege personală, cu funcţii grase şi scump plătite.

Parlamentul de partid unic

Mulţumită acestui guvern, am ajuns azi la parlamentul de partid unic, care dăinueşte de cîte-va luni, cu toate că guvernul a avut prilejul să iasă din această situaţie. Guvernul putea perfect să primească demisiile representanţilor din parlament ai opoziţiei şi să consulte ţara, dînd şi Coroanei posibilitatea de a judeca forţa morală a guvernului.

S'au temut însă guvernanţii de această experienţă şi bănuiau că nu vor obţie nici autorizaţia necesară pentru aceasta, ceea ce i-a făcut ca şi în această privinţă să recurgă la un expedient, ascuzîndu-se sub regulament.

Astfel guvernul acesta a ajuns să aibă drept parlament o maşină de vot, care e în acelaşi timp şi puterea executivă.

Oare la aceasta, a trebuit să ajungem?

Negreşit că guvernul are convingerea, că viitoarele guverne ar avea ca datorie să facă tabula rasa de tot ce face această maşină de vot, şi cu drag ar vroi să facă plocon d lui Take Ionescu parlamentul de azi, pentru a-l scăpa de naufragiu.

Inlocuirea legei prin decret

Şi aşa merg lucrurile, în cît unele lucruri, guvernul nici nu le trece prin maşina de vot, ci le face pur şi simplu prin decret.

Astfel în Bucureşti, se aplică legea asupra cîrciumelor astfel de cît în restul ţărei.

Aşa cîrciumarii din Bucureşti pot vinde la un loc ori-ce băuturi, şi nu plătesc integral nici patenta şi nici taxa de licenţă.

Se poate oare ca o lege să fie bună pentru restul ţărei şi rea pentru Bucureşti? Şi toată această stare anormală, se crează fără de lege, ci numai pe baza unui simplu decret.

Cînd oare se va întrona legalitatea în ţară?

Continuînd astfel lucrurile, e de aşteptat ca neguţitorii de băuturi din Capitală, să ceară şi viitoarelor guverne privilegii, pe baza precedentului, creat azi

Guvernul tramvaiului

Această situaţie e generală pentru toată viaţa acestui guvern.

De 40 de ani, d. Carp a împedicat ori-ce activitate a parfidului conservator, sub motiv că are drept ideal reforma administrativă, iar la urmă, a ajuns ca să lese ca guvernul său să fie un guvern al tramvaiului.

Toată legiferarea acestui guvern, e făcută în vederea tramvaiului.

Ca dovadă, să spicuim cîte unele din programul d-lui Carp.

In ceia ce priveşte eftenirea traiului, despre care s'a făcut atîta zarvă în campania electorală, s'a eftinit hîrtia de gazetă. Aceasta tot în interesul tramvaiului, pentru a face oarecare atmosferă, ştiut fiind, că n'avem ziare cu totul desinteresate.

Cu aceasta, d. Carp s'a achitat de eftenirea traiului.

Legea dobrogeană e şi ea legată de chestia tramvaiului. Nu ar fi făcut o lege largă, dacă n'ar fi avut nevoie să-şi populeze întrunirile, pentru a contrabalansa potopul de cetăţeni, care veneau la întrunirile opoziţiei şi să-şi cîştige simpatiile sindicaliste, uşurînd prin aceiaşi lege, reabilitarea d-rului Racovski.

Nu zic că e o lege rea, nici că doctorul Racovski n'ar avea dreptate, dar aceste nu sunt legi, ci expediente, şi cu îngrijorare ne întrebăm ce va deveni ţara, dacă se va continua a se legifera, cu aseminea expediente?

Aţi aflat negreşit, că opoziţia nu se mai poate întruni în sala Eforiei. Şi aceasta are legătură cu tramvaiul.

D. Carp are interes, ca opoziţia să nu mai facă întruniri la Eforie.

Cine a văzut întrunirea guvernamentală din sala Eforiei, ocupată de sindicalişti, şi pe d. Carp, care o vi ţă întreagă a declarat că nu se va atinge de Constituţie, zîmbind la baierele sindicaliste, îşi vor da seamă de năzuinţa d-lui Carp: vra ca sala Eforiei, să rămîie, sub impresia acestei întruniri.

Nu zic că nu trebue lărgit dreptul politic al cetăţenilor, dar e totuşi straniu, ca după ce o viaţă ai ţipat că nu te atingi de Constituţie, să te închini, din cauza tramvaiului, la stindardele sindicaliste.

Aceasta e mentalitatea guvernului, —totul se reduce la chestia tramvaiului.

*

Mai dăunăzi, la Senat, d. Carp a scos din nou fierul roş, dar de astă dată nu l'a îndreptat numai în potriva opoziţiei, ci l'a arătat şi Cantacuziniştilor, cari s'au împotrivit legei de incompatibilitate.

Eu aprob această împotrivire, căci încă suntem săraci în oameni, şi acelaşi om, dacă e de valoare, trebuie să fie şi în o parte şi în alta.

Dar şi în această scoatere a fierului roş, se constată aceeaşi ipocrizie a guvernanţilor de azi.

Urmărind pe domnii Cantacuzinişti, îi vedem alergînd să-şi creeze instituţii, tocmai de felul celor create de liberali, însă sunt prea grăbiţi, şi cu desăvîrşire lipsiţi de prudenţă. Ei caută să facă parte din toate consiliile de administraţie.

In frunte zărim chiar pe d. Nenițescu, care nu se găsea în fruntea luptelor politice, dar în schimb figura în multe consilii de administrație liberale.

Ipocrizia aceasta, nu se manifestă numai față de partizani, dar chiar și față de partidul liberal.

Dacă liberalii ar vra să facă o tranzacție pe chestia tramvaiului, apoi negreșit d. Marghiloman ar lua ferul roș din mînele d-lui Carp, și i-ar pune în loc un buchet de flori albe.

Eu înțeleg să recunoștem inferioritatea partidului conservator, față de cel liberal, din punctul de vedere al activității economice, dar pentru a te ratrapa, înțeleg să faci o operă de tactică, să iei toate precauțiile, ca să nu fii pus din cauza aceasta chiar în imposibilitate de a guverna

Este bine știut, că cetăți economice nu se pot crea și nici nu se poate întra în ele prin jandarmi și nici cu legi speciale,—ci creind instituții similare și cu multă prudență.

Dar pentru aceasta, se cere ca să fie oameni, conștienți de datoria lor.

Dacă s'ar fi făcut întregirea partidului conservator, negreșit că noi n'am fi făcut în această privință o operă de distrugere ci o operă de întărire economică

Guvernanții în această privință, au făcut o lege specială. Din momentul acela, n'a mai fost cu putință să ne solidarizăm cu parlamentul, care a adus un atac brutal constituției.

Ne-am retras—și de la Ianuarie, s'au arătat fapte, care au dovedit, că retragerea noastră era legitimă.

Protestarea semnăturii regale

S'a văzut justiția anulînd o lege, fapt grav, care se petrece pentru întâia oară, Vor fi poate controverse, dar de netăgăduit că nu avem altă garanție, de cît aceea a justiției.

N'avem parlament, n'avem nici o presă absolut deslegată, nici la rege nu putem apela, căci și drepturile sale sunt mărgenite, așa că nu ne rămîne, de cît garanția justiției.

Și am văzut cum justiția a declarat nulă legea d lui Marghiloman ca neconstituțională, și implicit semnătura regală în josul unei legi, a fost contestată.

Consecințele acestui fapt, sunt de tot grave. Ce se va zice aiurea de acest protest al semnăturei regale?

Incotro mergem? Iată întrebarea ce e pe buzele fie cărnia.

*

Situația devine din ce în ce mai îngrijitoare, căci inconștiența guvernului crește. El a ajuns să considere pe Rege ca pe guvern și el opoziție, și în virtutea acestui sistem, terorizează pe Rege.

Prin aceasta, cred că guvernul de azi a ajuns astfel la ultimul grad de anarhie.

E drept că une ori opozițiile au făcut greșala de a turbura liniștea regelui, dar în acele momente regele a avut un cerc de scăpare, în guvern; dar cînd această tulburare e ridicată de însuși guvernul, cu care trăește ceas cu ceas, e o stare ce nu se mai poate tolera.

Am ajuns astăzi, că n'avem constituție, parlamentul e o simplă mașină de vot, iar regele a devenit prizionierul guvernului.

*

Așa dar tramvaiul a ajuns să caracterizeze întreaga noastră viață politică,

Ca și în celelalte chestiuni, s'au petrecut lucrurile identic, în chestia bisericească, care a adus o criză gravă în biserică.

Cele ce se petrec în sinod, sunt încă caracteristice, A refuzat unul să primească Primăția, au refuzat-o toți; o primește unul, acuma toți vor să candideze.

Acesta nu e tocmai un semn de rădicarea prestigiului bisericei. Dar dacă s'ar mai adeveri, că și Mitropolitul Moldovei, candidează, după ce a declarat solemn, că nu va candida, de oare ce vrea să termine Mînăstirea de la Cetățuia?

Dar înalțarea bisericei, nu se poate face, cîtă vreme ne găsim încă în fața nelegiuirei făptuite cu fostul episcop de Roman. Se vede cît colo, că sentința smulsă de ministrul respectiv, n'a fost o sentință bisericească, ci una lumească, ticăloasă.

Acelaș ministru pregătește și o reformă a învățămîntului superior, care e întocmită după calapodul rezolvirei chestiei bisericești, adică tot în mod ipocritic, întocmind o sumedenie de paragrafe, pentru ca nimeni nici în viitor, să nu poată găsi alte numiri, de cît acele ale partizanilor vizați prin noua lege.

Intregirea partidului conservator

Nu mai e posibil, ca acest balamuc social și politic să dăinuiască încă multă vreme.

De aceia să urmăm cu voiciune campania noastră de răsturnare, și să se știe, că nu vom mai tolera situația de azi, și că nu ne luăm răspunderea,

Dar veți spune, că aceasta trădează o schimbare în forul meu interior,—dar cele ce vă spun, reprezintă însă cu adevărat ecoul sufletului meu.

Incă înainte de a se ști, cine va fi chemat la guvern, eu am opinat pentru colaborare.

In fond d. Tache Ionescu era de acord cu mine, căci vedeam aceiași țintă.

Dorința mea era de a vedea cu o oră mai curînd, schimbarea ce se impune în direcția partidului, încredințînd-o omului, care a dat atîtea strălucite dovezi de activitate rodnică pentru țară și partidul conservator.

Take Ionescu însă zicea, că nu are încredere în voința și ideile unor oameni, că preferă ca împrejurările să aducă rezultatul dorit, pentru ca să se convingă că nu au altă scăpare, de cît a apela la direcția sa.

Eu aveam credința în înțelegere și doream ca ea să se facă, pentru ca Take Ionescu să fie pus mai curînd în situația, de a salva neamul și partidul.

Imprejurările au dat însă dreptate d-lui Take Ionescu și constat că acele împrejurări s'au opus la realizarea dorinței mele.

Dar trebuie să exprim și un regret. Am vrut, ca în munca pentru binele țărei și a partidului, să participe toți cu capitalul lor de muncă, să rămîie Carp cu aureola lui, Nicu Filipescu și ceilalți.

Ei n'au vrut.

Azi împrejurările se impun altfel și prin reducerea capitalului guvernanților de azi. O spun cu regret, pentru că țara e săracă de oameni. Mă doare în suflet, dar nu sunt de cît un om, și împrejurările sunt mai tari.

Astă-zi nu mai poate fi vorba, de alta, de cînd de constatare că pe Take Ionescu l'au impus împrejurările și într'un viitor foarte apropiat, toată suflarea conservatoare se va îndrepta spre dînsul, ca la o salvare.

Nici o dată n'a fost un desacord de idei, între șeful iubit și mine, cel mult a fost o deosebire de tactică.

Dar acest desacord de tactică, n'a putut să aibă nici o înrîurire rea.

Eu am știut că el e șeful, și are răspunderea. El trebuie să aibă astfel ultimul cuvînt. Eu, ca soldat, am putut da un sfat, dar nu să fac presiuni.

*

Adversarii noștri, să-și scoată prin urmare din minte, ticăloasa insinuare de defecțiuni, din anturajul d-lui Take Ionescu.

Poate că, dacă aș fi fost în țară, aș fi sfătuit, să nu eșim din partid, dar dacă așa s'a hotărît, am făcut cauză comună.

Așa vedem, că după 4 ani, nici unul nu lipsește din jurul d-lui Take Ionescu, și astăzi stăm mai uniți, ca ori cînd.

E drept că d. Fleva ne-a părăsit.

Dar d. Fleva nu s'a solidarizat cu noi, de cît după închegarea noastră ca partid.—Și a rămas cu aceiași notă personală. El s'a raliat pentru răsturnarea liberalilor, pe cînd noi neam gîndit cum să ajungem la un guvern Take Ionescu.

Și apoi așa a fost Fleva întotdeauna. E artist și i place mai curînd concerte în solo, care îl pun în evidență, de cît să cînte în orchestră.

Dar chiar ca solist, i-aș fi dorit împrejurări mai bune, de cît aceia, de a veni la întrunire într'o trăsură a inspectorului de poliție, și să primească un buchet, din același cupeu.

Eu l'am prevenit.

*

Dar aceasta nu poate să împedice acțiunea noastră. Vom merge cu toții la București, și vom cere ca să înceteze balamucul social și politic de azi.

Și neputînd să ne ducem la Eforie, ne vom duce la Dacia, de unde, în 1899, d. Nicu Filipescu a trecut în strada Enei.

*

Cu aceasta d. A. Badareu și-a terminat cuvîntarea, care a fost des întreruptă de aplauze și aclamațiuni.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Domnul Matei B. Cantacuzino a demisionat și din partidul carpist.*

Prin scrisoarea de demisie, adresată d-lui P. P. Carp, d. Matei Cantacuzino motivează demisia pe faptul, că comunicatul apărut în Evenimentul, *îndreptat contra d sale, a fost reprodus în ziarul* Epoca.

❑ *Directorii regionali, creați prin noua lege administrativă, vor avea un salar fix de 1500 lei lunar, fiecare, în plus cîte 1000 lei lunar diurnă.*

Ei vor fi recrutați, de preferință, d'intre foștii miniștri, foști secretari generali vice-președinți de Parlament, directori generali de poștă.

Primăriile Iași, București și Craiova nu vor fi descentralizate, așa că ele vor depinde, ca și acum, direct de ministerul de interne.

Noua lege va fi pusă în aplicare la 1 Aprilie 1912, dar primul budget regional va intra în vigoare abia la 1 April 1913.

❑ *Subscripția pentru Societatea otelurilor nu s'a putut acoperi, în cît a trebuit să se prelungească termenul de subscriere.*

❑ *Consiliile profesorale ale facultăților din Iași vor fi convocate să se întrunească Joi, spre a lua cunoștință de ante proiectul pentru reforma universitară.*

Comisia Universitară, care întocmește ante proiectul, se va întruni la minister, pentru ultima oră, mîine, Marți.

Ante proiectul va fi depus pe biroul Camerei în ziua de 20 c.

❑ *Produce senzație actul săvîrșit de un tînăr arendaș, care ține în arendă una din cele mai mari moșii din județul Iași.*

Acel tînăr, sfătuit de un deputat junimist din Botoșani, a vîndut unui agricultor, pentru ridicula sumă de o sută mii lei, toate sămănăturile moșiei și vasta gospodărie, reprezintînd o valoare de 500,000 lei.

❑ *Epitropii Spitalului Sf. Spiridon, cări s'au arătat așa de strașnici păzitori ai moralei și ai cinstei, sunt pe cale să organizeze un gheșeit care face parte din marele program al asanărei.*

Este vorba, adică, a se numi fără concurs *ca medic primar al Spitalului, pe același Doctor Bacaloglu, care se știe prin ce mijloace de dezgustătoare lingușiri, a ajuns, să fie numit la Universitate în locul ilustrat altă-dată de către regretatul Dr. Russ. Pentru aceea se observă că acest loc nu figurează între acele pentru care s'a publicat de curînd concursul.*

Pentru a se acoperi această ordinară căpătuială, se caută a se invoca Regulamentul Epitropiei, care prevede că Epitropia poate numi medic primar fără concurs, pe profesorul *de clinică „dacă crede de cuviință“; nu s'a „crezut de cuviință“ aceasta pentru profesori de reputația și priceperea d-lor D-ri Sculy, Juvara, Manicatide, Demetriade și se va crede de cuviință pentru un degenerat moral, care nu s'a ilustrat de cît prin lipsa de rușine cu care a știut să facă să i se răsplătească lipsa de caracter.*

Această numire pe lîngă imoralitatea ei, acopere și o călcare sfruntată a acelui regulament ce se invoacă, de oare ce citatul articol prevede numirea pentru profesorul *de clinică, nu pentru agregatul, cum este cazul numitului lingău politic.*

Să nu se zică că este o chestie de cuvînt, de oare-ce acest cuvînt este deslușit precizat de legea instrucției, de care se conduce regulamentul Epitropiei. Toți agregații de clinici ai facultăței de medicină, n'au căpătat secții de spital de cît după ce au fost profesori definitivi, cum cere legea. Prin urmare, dacă meritele acestui trist lingușitor nimesc atîta administrația spitalelor Sf. Spiridon, este mult mai cinstit a'l puue în măsură ca prin concurs să'și valorifice o dată macar meritele, pentru a ne face și pe noi să'l credem.

Pînă atunci, dacă se va realiza și această tristă căpătuială, se va dovedi că legi, moralitate, cuviință, n'au trecere nici măcar cînd e vorba a se salva sănătatea bolnavilor și banul lăsat cu atîta creștinească dragoste, de către donatorii Spitalului.

❑ *Concursurile medicale pe care le-a anunțat Epitropia, vor trebui să fie amînate, din cauză că de la Monitorul Oficial s'au trimes Epitropiei înapoi publicațiile pentru concursuri. Cauza este că primul concurs ce anunța, era fixat pentru ziua de 9 Mai, în cît după Regulamentul Epitropiei, trebuia ca publicația în Monitor să fie făcută cu 3 luni înainte. ceea ce nu se putea, de oare ce la Monitor publicațiite au ajuns după 9 Februar.*

Toate concursurile vor trebui, deci, amînate.

❑ **Căsătoria funcționarelor teleg.-postale.** — Direcția generală a poștelor, telegrafelor și telefoanelor a dat o decizie cu privira la căsătoria funcționarelor, în urma numeroaselor cereri de dispensă pentru căsătorii cu bărbați, cari nu fac parte din corpul telegrafo-poștal.

Iată textul și justificarea deciziunei:

Prin art. 127 din regulamentul de aplicare al legii pentru organizarea corpului Telegrafo-Postal, se prevede că funcționarele femei sunt considerate demisionate din moment ce să mărită cu persoane, cari nu fac parte din corp.

Cu toate acestea foarte multe funcționare solicită Direcțiunii a se trece prevederile citatulul articol, și cer să li se acorde dispensă de a se căsători cu persoane din afară de corp.

In vedere că foarte adesea ori bărbatul cu care funcționara se mărită, fiind însuși el funcționar și supus la diferite transferări și cum femeea trebue să urmeze pe soț, Direcțiunea este nevoită din cauza aceasta, să le transfere pe la oficii, unde n'ar fi nevoie să se adauge nici chiar o femee și cum în unele cazuri pentru satisfacerea acestor mutări, trebuie să se lovească în interesele altor funcționari, direcțiunea decide că începînd de la 1 (14) Martie 1912, nu se mai acordă nici o dispensă funcționarelor femei pentru căsătorie cu persoane în afară de corpul telegrafo-postal.

Ele vor fi considerate demisionate din momentul ce se mărită, potrivit sus menționatului articol din regulament.

❑ Duminică 19 Februarie a. c. d. Gh. Ghibănescu va vorbi la Ateneul din București, tratînd despre: *„Partea femeilor în evoluția [illegible]“*.

❑ Membrii clubului liberal din Iași au fost convocați să se întrunească în adunare plenară, mîine Marți, ora 4.

In lipsa d-lui Stere, care se află la Arad, întrunirea va fi prezidată de d. N. Gane.

❑ Pentru a face pe funcționarii Spiridoniei să trăiască în speranța unor vremuri mai bune, eforii au făcut să circule versiunea, că lefurile tuturor funcționarilor, în afară de ale medicilor, vor fi sporite, prin viitorul budget, cu zece la sută.

Suntem în măsură să afirmăm că versiunea aceasta nu este întemeiată de cît în parte. Eforii și-au sporit diurnele lor cu cîte 60 lei lunar; apoi au sporit lefurile: directorului—cu 50 lei; contabilului șef—cu 50 lei; registratorului cu 30 lei; ajutorului contabil—15 lei; ordonanțatorului—25 lei; secretarului de contencios—40 lei; ajutorului șefului serv. administrativ—20 lei; sub-șefului—25 lei; sub casierului— 40 lei; arhivarului—15 lei; inginerii silvici cîte 50 lei și architectului 30 lei.

La restul funcționarilor nu s'a adăugit nimic. Dacă Epitropii ar fi renunțat să-și mărească diurnele lor și lefurile unor funcționari, cari stau destul de bine și așa, s'ar fi putut veni, în mod eficace, în ajutorul funcționarilor cu adevărrt nevoiași.

❑ In „Scrisori din Iași“ din ultimul număr al „Ordinei“ se vorbește de: „Ințelegere cu întîrziere — Solidaritate parțială— Iarăși problema farmaciilor— Cauze și efecte — Furniturile politice— Sacrificii cari nu așteaptă—Cei mari și cei mici — Un vers dintr'o fabulă — O soluțiune dreaptă—Generozitatea farmaciștilor—Proletarizarea medicilor— Aurea praxis— Reducțiune și gratuitate— Polițe miraculoase—Cronica indiscretă“.

❑ Eri s'a serbat cu deosebită pompă depunerea jurămîntului pe steag a elevilor normaliști, de la școala Normală „V. Lupu“ cari au împlinit 20 ani de vlață.

Serbarea s'a făcut la cazarma regimentului XIII. De și nu aveau de cît 36 elevi internați, a depune ostășescul jurămînt, întru cît școala e organizată militărește, au asistat toți elevii, și întreg corpul didactic al școalei.

Aghiasma a oficiat'o păr. Agapi, parohul regimentului. După depunerea jurămîntului, a ținut o scurtă și *personală* cuvîntare d. C. V. Praja, inspectorul general școlar, stăruind asupra îndoitei chemări a viitorilor, învățători, de a fi purtători ai spadei și ai luminei la țară. Apoi colonelul Cernătescu, le-a vorbit inimos, arătîndu-le steagul regimentului, care are cele mai mari decorații, pentru că Reg. XIII, este cel dintâiu care a deschis focul în războiul de la 1877, în asaltul dat la 27 August în fața Griviței. Sîngele celor morți, și vitejia primilor eroi ai războiului din 1877 l va fi o pilduire vie; apoi a trecut asupra chemării de dascal, ca propovăduitori ai iubirei de om și de progres.

Asemenea serbări înălțătoare de suflet sunt chemate a înrăuri adînc asupra sufletelor tinerelor generațiuni.

In curînd se vor grada elevii soldați normaliști și se va face serbare intimă școlară între profesori și elevii școalei Normale.

❑ Domnii loc.-colonel Grigore Berindei, de la comandamentul diviziei IV și locot.tcolonel Alex. Văitoianu, comandantul batalionului IV vînători Iași, au fost mutați, unul în locul celuilalt.

❑ Gazeta șerului a devenit teleliță de slugi.

Ce are să mai ajungă—vom vedea.

❑ Comisia industrială a dat aviz favorabil cererei fraților Diamant de a li se acorda avantagiile legei industriale pentru moara ce-au ciădit-o în Iași strada Lișman.

❑ Acționarii casei de scont și împrumut din Iași, întruniți eri în adunare generală, au luat cunoștință de mersul prosperînd al afacerilor, care permite să se distribue acționarilor un divident de 8 la sută.

Adunarea a dat consiliului cuvenita descărcare. In consiliul de administrație au fost realeși domnii A. D. Handoca și Victor Vrabie ieșiți la sorți, iar cenzori au fost alași domnii St. Drăghici, preot Fiorescu, Andrei Badareu, P. Comarnescu, Econ. Șerban și I. Recht.

❑ In numărul nostru de Sîmbătă, am înregistrat știrea că la Giurgiu s'ar fi sinucis un tînăr anume Valeriu Dogariu.

Trebue să arătăm, că nu e vorba de d. Valeriu Dogariu originar din Iași.

❑ O naștere sub cer liber.

Lîngă gardul pepinierei Ottge, într'un șănțuleț, s'a găsit eri pe la 4, de către un frînar de la C. F.. la locul numit Cicrul lui Peretz, eadavrul unui copilaș de sex masculin, născout de curînd, despuiat și așezat pe niște fuste.

S'a constatat că micuțul fusese născut chiar în acel loc și apoi lăsat în părăsire.

❑ Domnul profesor Ilie Bărbulescu a fost delegat, din partea facultății de litere, în senatul universitar din Iași, în locul d-lui Al. Philippide al cărui mandat a expirat.

❑ Senatul universitar se va întruni mîine, Marți, ora cinci, spre a alege un asesor în comisia de judecată a institutorilor, în locul d-lui D. Pompeiu, care a fost transferat profesor la București.

❑ Un furt s'a comis eri la d-na Maria Patron, sora președintelui Tribunalului Buzău, din strada Calarași No. 7.

In timpul lipsei de acasă a d-nei Patron, care era plecată la Buzău, hoții s'au introdus în casă, prin spargerea unei ferestre, furînd mai multe lucruri din casă și o casetă de fer în care se aflau mai multe bijuterii, cîteva monezi de aur și acte.

Casa d-nei Patron de și vine situată peste drum de comisia V-a, și alături cu casa comisarului Uță, celebrul detectiv al Iașului, totuși hoții ca o sfidare pentru poliția d-lui Stroja, au făcut această spargere putînd transporta mobile din casă pe fereastră și alte lucruri fără a fi supărați de agenții forței publice.

Caseta s'u găsit spartă, aruncată pe malul Calcainei.

❑ † **Natalia A. Simionescu.**—Cu multă părere de rău înregistrăm doliul de care au fost loviți prietinul nostru Cezar Simionescu și familia sa, prin moartea prea timpurie și neașteptată a d-nei Natalia A. Simionescu, mama prietinului nostru.

Foastă profesoară la școala „Reuniunei femeilor romîne, din Iași“, Natalia Simionescu, rămasă văduvă de tînără, dete dovadă de enormă putere de muncă și de mare rezistență în lupta pentru trai, susținînd ea singură o familie numeroasă și educînd în mod ales, copii rămași orfani de tată.

Cînd aproape toți copiii ei, avînd studiile isprăvite, erau chemați să procure ei mamei lor, bătrînеți liniștite și o odihnă bine meritată, o boală foarte grea vine să răpească familiei cea mai scumpă a ei afecțiune.

In vrîstă numai de 52 ani, Natalia Simionescu a fost biruită de moarte, după o scurtă dar grea suferință, Sîmbătă noaptea.

Inmormîntarea regretatei, la sicriul căreia jelesc șase orfani, va avea loc Marți 14 c.

Luăm prietinească parte la nenorocirea crudă de care a fost isbită familia Simionescu și-i exprimăm adînca noastră părere de rău.

❑ Astă seară Luni are loc la Circul Sidoli o reprezentație a maimuțelor și simpanzilor (oameni-maimuțe din pădurile Africei).

Jack și Daisy sînt exemplarele cele mai perfecte ale șimpanzilor din insulele Guinee: tipul troglodiților negri, bine diferit nu numai de maimuțe, dar și de gorila, orangutan și gibbon. Navigatorul Hannon, care a descris călătoria sa din secolul al 6-lea, a aflat de la interpreți că femeile acoperite de păr pe cari le a întîlnit la Cornul de Sud, se numeau gorile, dar de fapt erau șimpanzi, cari aruncau cu pietre în el și oamenii lui.

Spectacolul cuprinde apoi: Maimuțele dresate de d-ra Dianda (14 maimuțe, papagali, cîni etc).

Două părți de cinematograf cu cele mai interesante subiecte, apoi d. Vero maistrul-imitator de instrumente muzicale etc.

Aceste reprezentații, fiind alcătuite în genul teatrelor de varieteu din străinătate, a căror organizare e foarte costisitoare, Direcțiunea a fost nevoită a rîdica prețurile de întrare—dar numai pentru aceste cîteva reprezentații—după cum urmează:

Seara: Loja de 4 persoane 16 lei—Rezervat 3 lei—Stal 2 lei—Balcon 1 leu 50—Galeria 75 bani.

Matineu: Loja 8 lei—Rezervat 1.50 bani—Stal 1 leu—Balcon 75 b.—Galeria 50 bani.

Pentru aceste cîteva reprezentații sunt suspendate întrările de favoare și reducerile. — Inceputul la 9 ore seara.

❑ **Judiciare.** — Domnul P. S. Alexandrescu, artist pensionar, acționat astăzi în judecata Curții de Apel comitetul teatral din Iași, pentru motivul că prin procesul verbal încheiat în ziua de 8 Februarie c., comitetul a recunoscut reclamantului o pensie de 130 lei lunar, d. Alexandrescu pretinzînd că i s'ar cuveni 267 lei și 60 bani lunar.

Afacerea urmează să fie repartizată și terminată.

— In audiență publică, la tribunalul Vaslui, s'a urmat un schimb de cuvinte între avocații V. Sassu și G. Marinescu.

Venind afacerea înaintea consiliului de desciplină, acesta aplică d-lui Marinescu pedeapsa imputării, care a fost confirmată astăzi de s. I a Curții.

— Camera de punere sub acuzare a hotărît astăzi următoarele: a menținut arestat pe băcanul D. Solomici, din Iași, pentru dare de foc; idem pe numitul Gh. a Catrinei, pentru dare de foc; a declarat că nu este caz de a se menține arestați pe numiții Solomon Iancu, G.

A se ceti urmarea în pag. IV-a.

Borilă, V. I. Radu, deţinuţi pentru ultragiu adus unui magistrat din judeţul Bacău.

— Afacerea falimentului Z. Blauer se instrueşte astăzi de judecătorul cab. III. Blauer a fost depus.

— Tot la cabinetul III se instrueşte un denunţ făcut contra lui Froim Fischer, că ar fi în contra prevederei legei, arendaşul unei moşii din jud. Iaşi.

— Afacerea fraudelor de la depozitul regiei din Iaşi, se judecă astăzi la s. I a Curţii.

Pînă la ora la care scrim, au fost ascultaţi martorii, autorul principal, Van Saanen, şi complicii.

Apoi a început să pledeze partea civilă, reprezintată prin d. E. Herovanu.

— Tribunalul s. III, a condemnat pe cîrciumarul Lupu Sacru, din P.-Iloaie, la o lună închisoare şi 500 lei despăgubiri civile către d. I. Misirliu, pentru calomnie.

❑ AVIS. — Orice anunţuri şi abonamente se primesc NUMAI la Tipografia H. Goldner, singura în drept a încasa orice sumă pentru tot ce priveşte administraţia acestui ziar.

ULTIMA ORA

Bucureşti 13 Februarie

COMBINAŢIILE D-LUI FILIPESCU

Bucureşti.—In cercurile guvernamentale, se afirmă, că membrii guvernului, alarmaţi de situaţia ce şi-au creat, respîndesc fel de fel de combinaţii, în speranţa că vor găsi o soluţie.

Ultima este aceea a d-lui Nicu Filipescu, care propune o remaniere ministerială şi anume d. Vlădescu să primească ministerul de interne, în locul d-lui Marghiloman, care să se retragă pentru moment.

Scopul remanierei ar fi să se restabilească relaţiile cu partidul liberal şi să se încerce fuzionarea cu partidul conservator democrat.

SCUMPIREA PEŞTELUI

Bucureşti. — In capitală a produs o adîncă indignare, faptul că preţul peştelui s'a urcat, într'un mod încă neobicinuit.

Astfel cega, se vinde cu 12 lei chilogramul, iar crapul 2.80.

Conflictul Filipescu-Cantacuzino

Bucureşti. — Un viu conflict s'a născut între d-nii Nicu Filipescu şi Mişu Cantacuzino, pe tema sentinţei tribunalui în chestia tramvaiului.

Numiri la Universitate

Bucureşti.—La întrunirea comisiei universitare, d. Arion a cerut să se menţie dispoziţia sa din anteproect, prin care să dea dreptul ministrului de a face unele numiri.

După cum se afirmă, d. Arion proectează în primul rînd să se numească pe însuşi d-sa la Dreptul Comercial pe d. Take Ionescu, la Drept constituţional şi pe d. Manolescu Rîmniceanu la Dreptul Jurisprudenţial.

D. Manolescu Rîmniceanu căruia d. Arion i-a şi făcut propunerea a refuzat să accepte.

Bine înţeles că d. Arion n'a îndrăznit încă să facă propunere d-lui Take Ionescu.

Retragerea d-lui Pretorian

Bucureşti.—Se vorbeşte despre retragerea din justiţie a d-lui Pretorian, membru la Inalta curte de Casaţie.

Sinuciderea din Capitală

Bucureşti.—Azi dimineaţă artistul Lucien Haille, de la Teatrul Majestic, în urma unei certe cu prietena sa a încercat să se sinucidă trădîndu şi două gloanţe în coaste. In stare gravă a fost dus la spital.

Sborurile din Capitală

Bucureşti. — Locotenentul Capşa a executat eri un sbor de asupra Capitalei la o înălţime foarte mare. Se consideră că înălţimea a fost de 1500 metri.

Expulzarea tuturor italienilor Starea de asediu proclamată

Constantinopole. — Consiliul de miniştri a hotărît expulzarea tuturor italienilor, care locuesc în vilaetele din Alep, Siria şi Beirut în timp de 15 zile.

Starea de asediu a fost proclamată în aceste vilaete.

D. CARP ŞI REFORMA ADMINISTRATIVA

Bucureşti.—D. Carp a rugat pe membrii majorităţei, să facă un larg comentar reformei administrative. In acest scop, va face ca discuţia să dureze cîte-va septămîni.

In aşteptare, a şi început tîrgul pentru cele 24 de dregătorii, ştiindu-se că sunt posturi, mai bine retribuite, de cum sunt astăzi miniştrii.

D. Carp ar dori să facă propuneri şi unor liberali, dar e chestie de a şti, dacă va reuşi.

Stricăciunile bombardărilor de către italieni

Constantinopole.—O depeşă a Valiului, spune că bombardarea, a dărîmat, Vama şi dependinţele băncei Otomane, banca Salonic şi două imobile private. Restul şrapnelelor a căzut afară din oraş.

Numărul celor ucişi trece de 50, răniţi sunt 98.

Reforma universitară

Bucureşti.—Comisiunea şi-a terminat aseară, observaţiile sale cu privire la proectul reformei universitare. Mîine proectul va fi înaintat tuturor facultăţilor.

Congresul angrosiştilor de petrol

Bucureşti.—Angrosiştii de petrol, s'au întrunit azi în congres, în sala Amiciţia.

Asistă numeroşi delegaţi.

In şedinţa de dimineaţă, s'a redactat o telegramă de devotament către rege.

Sporul de la finanţe

Buc.—Prin proectul de organizare al ministerului de finanţe, s'a prevăzut un spor de salariu, la directori, sub-directorii şi şefii de birou.

Personalului inferior nu s'a adus nici o îmbunătăţire.

REMANIARE MINISTERIALĂ

Bucureşti.—Cu privire la remaniarea ministerială, ni se mai comunică următoarele:

La combinaţia de a se face remaniarea, stăruie mai mulţi miniştri.

După propunerea acestora, e vorba ca d. Olănescu să primească internele, d. Th. Rosetti externe, d. Maiorescu justiţia, d. Mişu Cantacuzino să treacă la lucrările publica şi d. Filipescu la domenii.

Cît priveşte portofoliul ministerului de răsboiu, el să fie încredinţat unui general.

CAMPANIA CONTRA D-lui COSTINESCU

Bucureşti. — Intr'un ziar din Capitală, va apărea mîine un studiu al d-lui Emil Costinescu cu privire la politice economică a guvernului.

Guvernul a aflat de aceasta şi pregăteşte o campanie în contra d-lui Costinescu pe chestia zaharului.

Se ştie că d. Costinescu e preşedintele consiliului de distribuţie.

Alegerea din Botoşani

Botoşani.—La alegerea de eri d. Savinescu, a fost ales decan al baroului de Botoşani.

In consiliul de disciplină au fost aleşi d-nii Darie şi Lupaşcu.

Bombardarea portului Rodos

Constantinopol.—O ştire sosită aci anunţă că un vas italian a bombardat portul Rodos.

Oficial ştirea nu e confirmată.

RĂSBOIUL ITALO-TURC

Lupte navale

Roma.—Agenţia Stefani, află din Constantinopol, că după ştirile primite din Beirut, cînd vasele Italiene au deschis focul lor contra vaselor turceşti Anvillah şi Angora care se găseau în port. Cele două vase otomane au luat poziţia de apărare şi au răspuns energic, dar curînd vasul Anvillah atins de ghiulele Italiene şi un cazan a exploadat.

S'a trimis trupe, pentru întrirea garnizoanei.

PARLAMENTUL

Camera.—Se discuta proectul de modificare a tarifului vamal.

Senatul.—Se ocupă cu indigenate.

✝

Intristaţii: Profira Parteni, Alecu şi Elena, Natalia, Cesar, Petru, Ştefan, Gheorghe, Sofia şi Dimitrie Ionescu cu copii, Elena şi Cezar Parteni Antoni cu copii, Adelina şi Constantin Manciu, Maria şi Căpit. Alex. Sobieschi, Nena şi Igin. Ionel Niculescu cu copiii, Ecaterina şi Căpitan Leon Nechitovici cu copiii, Preotul Vasile Nechitovici cu copiii, Lucia Antoni, Constantin şi Alexandrina Sobieschi cu copiii, Căpitan Ioan Simionescu, Mihai şi Elena Simionescu, Emanoil şi Profira Bardasare cu copiii, Ida şi Ion Simionescu cu copii, Maria şi Petru Simionescu, Em. Sihni cu copiii, Dimitrie Simionescu, Mândiţa şi Alex. Simionescu cu copiii, Natalia şi Alex. Valeriu, precum şi familiile: Gusti, Ciuley, Beloi, Mavromati, Cavalioti, Inginer Hălăceanu, Cadelcu, Gavriliu, Andoniu, Căpitan Iorgulescu, Voişel, Chendrino, Neculau, Platon, anunţă încetarea din viaţă a prea iubitei lor: fiice, mamă, soră, vară, nepoată, cumnată. şi mătuşă

Natalia A. Simionescu

născută Antoni Parteni

în etate de 52 uni

decedată în urma unei scurte şi grele suferinţi în ziua de 12 Fecruaie a. c. la orele 12 jum. p. m., şi vă roagă să bine voiţi a lua parte la această ceremonie ce va avea loc în ziua de 14 Februarie a. c. la orele 3 p. m.

Cortegiul funebru va pleca de la locuinţa defunctei str. Serărie No. 78, unde se va oficia serviciul.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor şi ospiciilor

Sft. Spiridon din Iasi
Băile Slănic Moldova

Epitropia generală aduce la cunoştinţa doritorilor de a reţinea camere la Slănic pentru sezonul 1912, că scrisorile, cererile de prospecte şi cererile pentru reţineri de camere şi ori ce altă conrespondenţă. să le adreseze direct d-lui Gh. V. Mihailescu Sub Şeful serviciului Administrativ al Epitropiei, în Iaşi pînă la 1 Iunie 1912 si de la acea dată la Baile Slănic. Tot pe numele d-lui Mihailescu se vor trimete şi aconturi din chirie.

1912 Februarie 6
No. 00954 8 Februarie 1912

De inchiriet 5 odăi cu atenansele lor toate în stare bună, în strada Lăpuşneanu 30.

A se adresa la Dl. Ph. Posner str. Banu 6.

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITOARE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
— Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăţi —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase.

Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

VIZITAŢI MAGAZINUL
de
BIJOUTERIE ŞI CEASORNICĂRIE

LAZAR IOSEF

din piaţa CUZA-VODA

în casele marelui otel Continental.

Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, braţari, broşe, lanţuri, etc. cu preţurile cele mai modeste.

Mare asortiment de diferite tacâmuri în argintării veritabile, precum şi cele mai noi fanteziuri în imitaţiune.

Cel mai frumos asortiment de Mărţişoare franceze

Marele HOTEL EUROPA-IAŞI

—COMPUS DIN 50 CAMERE —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele, şi d-lor pasageri că Hotelul, trecînd sub o nouă administraţie s'a renovat şi înzestrat din nou cu tot confortul modern.

Odăi bine încălzite, se găsesc la ori-ce oră din zi sau noapte

Restaurant, Bucătărie franceză şi romînă.

Dejunuri sau mese fixe. Se primesc abonamente cu preţuri antajoase. D-nii voiajori, vor avea o reducere insemnata atît la camere cît şi la restaurant.

Toate autorităţile situate în apropiere. Tramvai la întrarea în Hotel.

Antreprenor, **I. ZENTLER.**

CURA

— Cea mai raţionată de UNT DE PEŞTE pentru ADULŢI şi COPII —

e numai acea cu:

UNT de PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT de PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai multe distincţiuni.

Unt de Peşte iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: *Anemiei. inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, ghinguri inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.* Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de 1 kgr. 6 lei,* la care se adaugă porto.

Unt de Peşte iodoferat cu fosfor e un medica ment special pentru *copii rachitici,* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterci copiilor, în stările limfatice şi a stadiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kgr. 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.

Depozitul general *la farmacia* **I. Werner**, *farniz orul Curţei Regale* **Iaşi.**

Pentru Bucureşti: la Drogueria *I. Zaharia,* Str. L pscani No. 35.

Pentru Craiova: la Farmacia *Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debilităţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Se caută *50 metri grilaj vechiu de fier pentru balcon. A se adresa la Tipografia H Goldner.*

Casele *din strada Carol No. 20. Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, şuri, 2 pivniţe, hambar, grădină şi gheţărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

Doamnelor,

Voiţi să înfrumeseţaţi corpul dv.?

Doriţi să aveţi o ţinută dreaptă, un mers graţios şi leger, atît de admirate de d-nele Parisiene?

Atunci cumparaţi **corsete** *numai la*

CUNOSCUTUL MAGAZIN

La ‚PARADIS'

Care e şi bine asortat în manufactură, galanterie şi furnituri de croitorie.

Deci, onor. clientelă, nu uitaţi „Paradisul" să vizitaţi.

Cu stimă

„LA PARADIS"
vis-à-vis Ad-ţia Financiară

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiuciu,** *strada Veche No. 26.*

Se caută un practicant de tipografie, care ştie a lucra bine la zaţ şi Tiegeldruck-Presse. Se plăteşte bine.

A se adresa la *Librăria Meierovici* Podul-Iloaei.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultaţiuni 3—6 p. m.

— Strada Ştefan cel Mare No. 6 —

(intrare prin bolta magaziei Kahane

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE

Dr. med. I. Nimereanu

— Iaşi Str. Banu No. 1 **(colţ cu strada Lăpuşneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero-reacţia Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc.) analize de puroi, secreţiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestaţii primare (ulcer syphilitic) şi secundare, (ulcer simplu) examenul părului, falşe membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori şi diverse secreţiuni patologice, etc.

Orfana *26 ani, catolică, 180000 avere*
Franceza *38 ani, 109000 avere*
Turcoaica *22 ani 100000 avere precum şi* **mai multe alte sute de dame avute,** *doresc căsătorie* **imediată.**
Amanute gratuite:

Schlesinger, Berlin 18.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Sion 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1518—Mercuri 15 Februarie 1912

Gura păcătosului....

Expunerea de motive ce însoțește proectul pentru reforma administrativă, a lăsat cu mult în urmă renumita Halima orientală.

Iar acela care va rezolva rebusurile semnate și îngrămuate acolo de d. P. P. Carp, pe lîngă că va binemerita de la Patrie, apoi va avea un drept imprescriptibil la un monument cioplit nici mai mult nici mai puțin de cît de marele Rodin al Franței.

De cît, noi suntem niște muritori de rînd și, la rîndul nostru ne adresăm cu scrisul nostru unor cititori, care nu ambiționează la mări exagerate și sigur, nu visează nici statui de Rodin în piețele publice.

De aceia, noi nu ne vom avînta în deslegările șaradelor d-lui Carp, ne vom ține de proza pămîntească, și vom încerca să relevăm niște adevăruri de toate zilele, pe care președintele consiliului și le spune sie și, în de acum pururea celebra expunere de motive.

Lăudînd descentralizarea sa administrativă, d. P. P. Carp arată că printre alte multe bine-faceri, ea va avea darul să asaneze—veșnica asanare!—moravurile politice ale acestei țări.

Iată, de altfel, cum descrie d. Carp relele politice care decurg din sistemul prea centralisator, azi în vigoare la noi:

„Partidele care nu sunt expresiunea unei majorități, care cu alte cuvinte nu se sprijină de cît pe majorități create de guvern, nu sunt tari de cît la guvern și ridicol de slabi în opoziție. De acolo tendința opoziționiștilor de a transporta lupta în afară de Parlament".

Gura păcătosului adevăr grăește!

D. Carp e aici foarte realist. D-sa nu s'a căznit prea mult să ne dea într'o formulă limpede întreaga situație politică de azi: d-sa și-a descris propria guvernare, a dat în vileag sistemul d-sale de-a pune mîna pe guvern.

«Ridicol de slab în opoziție", d-sa a transportat lupta politică în stradă s'a scoborît în Piața Teatrului, și apoi a dat drumul nebunilor noaptea pe străzile Capitalei, Nebunii d-sale au necinstit statuele publice, au spart geamurile miniștrilor liberali, au neliniștit somnul venerabilei văduve a lui Ion C. Brătianu—și apoi d. Carp a venit la putere ca să poată descrie în chip așa de sugestiv mecanismul constituțional al luării puterei.

Dar d. P. P. Carp se explică, căci continuă:

„Ne avînd nici o credință în alegători ele dau asalt guvernelor prin mijloace anarhice și alternanța partidelor la guvern, nu mai e rezultatul nici al unei schimbări de opinie publică, nici a greșelilor guvernanților, ci a unei agitațiuni lipsită ades te temeiu și totdeauna de scrupul".

Leit, situația noastră politică, în momentul venirei d-lui Carp la putere.

Pentru ce a fost chemat d-sa la cîrmă? Pentru ce a fost preferat, d-sa înaintea d-lui Take Ionescu, care a repurtat atîtea victorii electorale în opoziție fiind?

D. Carp zice că aceasta e un rău provenit din prea tiranica noastră centralizare,—cu toate acestea d-sa s'a folosit de tarele vieții noastre de stat și a primit și stă la guvern.

Fericită centralizare.

*

Dar d. Carp citează, între alții și pe Tacit, în expunerea de motive. Așa fiind, hai să-l cităm și noi pe Tacit. Marele istoric roman zice în Analele lui, că nu se poate scrie istoria trecutului, fără a nu se face aluzie la prezent.

Or, d. Carp cade tocmai în păcatul observat de Tacit. Făcînd expunerea de motive la proectul său, președintele consiliului face aluzie la situația politică de azi; descrie, nu se poate mai bine rolul pe care Coroana e nevoită să-l joace în timpul unui guvern păcătos, ca cel al d-sale.

Dar să dăm cuvîntul d-lui Carp:

„Că în asemenea condițiuni partidele nu se gîndesc la interese superioare, care sunt de multe ori în contradicțiune cu interesele momentului, ci numai la apetiturile și la pasiunile maselor, cade sub bunul simț.

Normele constituționale nu mai ascund de cît falșificarea regimului parlamentar, principiile dispar, anarchia începe prin a domina ideile și sfîrșește prin a domina faptele. Coroana la rîndul ei ne mai avînd a face cu partide puternice este obligată să reguleze ea transferarea puterei de la un partid la altul. In timpi normali această procedare are aparența unei forțe reale a Coroanei, în timpi furtunoși se va manifesta însă repede, cît de slab este sprijinul ce-l pot da partide fără consistență. Interesele unei libertăți conștiente, de forța ei, se întîlnesc deci cu interesele dinastice și nimic nu garantează armonica lor conlucrare mai mult, de cît o serioasă și largă descentralizare".

*

Nu-i așa că-i bine? E chiar perfect! Expunerea de motive semnată de d. Carp are cel puțin darul să ne arăte că președintele consiliului nu e chiar cu totul străin de cele ce se petrec în jurul d-sale—și că cu toată aparența de indiferență, pe care o afectează, d. Carp vede, aude și dacă mai totdeauna tace, apoi cîte odată știe să se răzbune împotriva d-lui Marghiloman, pe calea expunerilor de motive.

CELE 60 LOCURI

Guvernul actual a pățit o rușine fără precedent: luptînd, în alegeri parțiale, contra unor candidaturi independente, nesprijinite de opoziție, fiind-că ea se desinteresează de viața politică - guvernul a fost învins de independenți.

Acum fie care va înțelege de ce guvernul, sub pretextul unui articol din regulament, se ferește să declare vacante cele aproape 60 locuri, vacante în Cameră și Senat, prin retragerea opoziției.

Am înțeles respingerea demisiilor—era o chestie de delicatețe; dar nu înțelegem prelungirea acelei delicatețe la infinit.

Opoziția nu va reveni cît va dăinui actualul Parlament, care s'a făcut vinovat de calcarea Constituției. Atunci de ce lasă vacante atîtea locuri, mai ales că opoziția nu se va prezinta la o eventuală luptă?

Foarte simplu. Guvernului îi este frică de refuzul Coroanei de a admite convocarea colegiilor. Și chiar dacă d. Filipescu și-ar lua angajamentul, pentru a invedera solidaritatea sa cu guvernul—să convingă, Coroana pentru convocarea colegiilor — guvernului i-ar rămînea altă frică, de care este stăpînit chiar și d. Filipescu: frica guvernului de căderi în alegeri.

Precedente au dovedit că guvernul cade în alegeri, învins de independenți, fără agenți electorali, fără posibilitatea de a face promisiuni, amenințări. Independenții, care înving guvernul, sunt aproape necunoscuți în politică, guvernul nu luptă contra nimărui și este învins—ceea ce s'ar întîmpla și la o eventuală convocare a corpurilor electorale pentru împlinirea celor 60 vacanțe parlamentare.

De aceea moștenirea nu se declară deschisă și guvernul a rămas, în Parlament, cu unanimitățile lui. La ce rezultat a ajuns, se vede: la cea mai dureroasă decădere a vieții parlamentare.

Banca ministerială se resfrînge asupra unui ministru unic: d. Nenițescu, căruia i face proiecte de legi un achizitor de asigurări de la *Dacia*. Leaderi ai majorității sunt Pascal Toncescu, Gr. Vericeanu, Marele Băileanu, Rachtivan.

De aceea îi și dă mîna d-lui Carp să spună că voiește ca discuția proiectului de descentralizare să fie cît mai largă: știe d. Carp că n' are cine vorbi.

Guvernul o duce minunat în aceastăsituație, în care d. Nenițescu, profitînd că d. Sanielevici știe algebră, a devenit, de fapt, președintele consiliului de miniștri; o situație în care d. Mișu Cantacuzino poate fi ministru de justiție și d. Toncescu raportorul contenciosului.

Mai greu va fi de viitorul Parlament, care va trebui să desfințeze tot ce au putut produce logaritmii d-lui Sanielevici, cunoștințele dobrogene ale d-lui Băileanu și—bate-te pe gură—știința dreptului d-lor Cantacuzino și Toncescu.

TRAMVAIELE

Guvernul a întrat într'un mare impas, cu legea d-lui Marghiloman.

Pe de o parte, justiția a anulat legea scelerată, iar pe de altă parte acționarii tramvaielor nu primesc noile statute; la întrunirea de Duminecă nu s'au presentat de cît 7 acționari, representînd 184 acțiuni.

Din nefericire pentru noi, în materie de contencios justiția noastră nu poate rosti hotăriri erga ommes. Legea d-lui Marghiloman, anulată în procesul cu tramvaiele, e nulă numai în acest proces și rămîne în picioare față de terții, cari n'au figurat în instanță.

Așa fiind, Primăria Capitalei a fost în dreptul ei să provoace întrunirea acționarilor, care a avut loc Duminică.

Că această adunare a dat fiasco pentru guvern, e o dovadă că d. Marghiloman s'a băgat într'o afacere fără soluție. Tentativa d-sale de a trata cu partidul liberal, prin d. Ferekide, a fost un dezastru cu toate desmințirile ziarelor liberale, comunicatul partidului lasa să se întrevadă că propuneri au venit din partea guvernului, dar că ele au fost respinse de partidul liberal, din principiu.

Iată dar guvernul, pe de o parte cu legea anulată de justiție; pe de altă parte în imposibilitate de a constitui noua societate pe baza legei d-lui Marghiloman.

Văzîndu-se în imposibilitate de a da o soluție legală chestiei tramvaielor, d. Marghiloman a crezut că poate împăca lucrurile pe calea milogelei la partidul liberal. Azi însă, cînd a fost tratat cu picioare unde se cuvine d. Marghiloman e în imposibilitate să rezolve chestia.

..Și cu toate acestea d. Carp crede că merge bine și că va merge înainte cu guvernul său.

VENIT—PLECAT

Ziarul guvernamental local are specialitatea unei statistici foarte puțin instructive, în ce privește unii prietini ai sei: este statistica plecărilor și sosirilor unora din slabii poternici ai zilei din Iași.

Domnii Matei Cantacuzino, P. Sion, dr. Stroici, general Skeletti, carpiști veritabili, nu sunt trecuți nici-odată în statistică; venirile și revenirile șerului flgurează cu litere mari, iar plecările prefectului de județ, barbatul care împarte peste leafa sa cu ziarul citat, sunt anunțate cu anticipație: „d. L. C. Negruzzi, prefectul energic al județului, va pleca peste opt zile la București, în interes de serviciu". Statistica aceasta, pe care, la gară, o face ipistatul, a suferit, pe ziua de azi, o inovație de redactare, care face toate paralele. Ea privește pe d. G. A. Scorțescu, deputatul, distins, se înțelege, al colegiului II de Iași, și sună textual astfel:

Distinsul nostru amic, d. deputat G. A. Scorțescu care a petrecut o jumătate de zi *în orașul nostru, s'a reîntors seara în Capitală.*

Distinsul amic al *Evenimentului*, n'are, precum se vede, vreme de perdut. Devotat cu totul intereselor mari ale Națiunii, d. Scorțescu are un rol preponderent și multilateral în Camera d-lui Carp: cît ai clipi din ochi, d. Scorțescu devine autorul unui proiect de lege, a cărui urgență se votează, fără să se voteze, vre-o dată și proiectul; e specialist în finanțe, în legislație, ici îl vezi autorul unui proiect contra cartelurilor, dincolo vocea sa răsună, în comitetul delegaților, la proiectul contenciosului.

Pentru asemenea om time is money, în înțelesul cel mai ideal al acestui proverb englezesc: vremea ie un profit pentru patrie.

Venit eri în Iași, după o lipsă de mai multe săptămîni, netrecut nici în lista deputaților cu absențe motivate, nici în acea cu nearatare de motive, locuitor permanent al edificiului parlamentar din Dealul Mitropoliei, venit ieri dimineața în Iași, d. Scorțescu n'a stat de cît o jumătate de zi și repede statistica l'a putut trece între cei plecați—cu trenul.

A doua zi a fost din nou în Cameră, la locul seu, o strajă permanentă la nevoile Națiunii și iarăși, de sigur, istoria s'a repetat: „d. deputat G. Scorțescu depune un proiect de lege pentru...".

Absolut indiferent pentru ce. Urgența se votează—proiectul nu. Atîta minte li-a mai lăsat D-zeu deputaților d-lui Carp: nu votează proiectele „distinsului nostru amic, care a petrecut o jumătate zi în orașul nostru".

Va'—orașul nostru!

OAMENI ȘI LUCRURI

Un apologist al medicinei

In legătură cu reflecțiile ce ne suggerează, din cînd în cînd, recenta manifestare a unei tendinți de organizare a muncii medicale profesionale, cităm aci un mic pasagiu dintr'un foarte recent articol al lui Bernard Shaw: „Virtuțile medicilor". Marele scriitor-filosof englez a răspuns în acel articol observațiilor ce-i s'au făcut cu privire la piesa lui de teatru: „Doctorul în dilemă..."

„Gîndiți-vă — scrie Shaw — că de la doctor se cere cu deosebire o bună tratare a semenilor lor, pe cînd ei singuri sunt supuși unui tratament neuman. Nimeni nu cere măcelarului sau pitarului să hrănească pe consumatori, decît dacă aceștia plătesc; dar un doctor care lasă pe unul din semenii săi să sufere ori să piară, fără a-i da un ajutor, e privit ca un monstru. Chiar dacă nu socotim serviciul de spital—salariat ori-cum,—încă rămîne multă muncă gratuită ce se cere medicilor în practica lor privată. Și atunci cînd e plătit, doctorul se găsește într'o situațiune cu totul diferită de a comerciantului, deși articolul „consult și tratament" — pe care-l vinde — e unul și același pentru toate clasele sociale, pretențiunile lui bănești, ca și veniturile lui, variază după categorii. Medicul la modă, bogat în succese, își poate permite luxul de a refuza pe unii clienți, dar obișnuitul medic-practic trebuie să țină seamă de dorința și situația pacienților săi.

Puneți apoi — neglijarea propriei sale sănătăți și odihne. Aceasta vine de acolo, că noi chemăm medicul în momente de mare nevoie și grabă. Suntem politicoși sau delicați față de doctor, cînd îl primim ca prieten, ori ca musafir; dar cînd copilul e atins de crup, sau cînd soția zace în ferbinți mari, ori cînd bunicul și-a frînt un picior, nimeni nu vede în persoana doctorului decît pe mîntuitor. Poate să fie flămînd, trudit, somnoros și istovit, pentru că mai multe nopți de-arîndul l'a întrerupt tortura care se cheamă „soneria de noapte": cine se gîndește lucrurile aceste, cînd e vorba de o îmbolnăvire subită, ori de un accident nenorocit? Tot așa de puțin ne gîndim la starea medicului care îngrijește de un bolnav al nostru, cum ne pasă de starea pompierului chemat a stinge un incendiu. In toate profesiunile lucrul de noapte se plătește mai scump, ori se renunță la el. Muncitorul care are rîndul de noapte, se odihnește ziua, mănîncă potrivit cu somnul și cu lucrul. Unui doctor îi cerem să muncească ziua și noaptea. Cei angajați ca medici de organizațiuni, case de ajutor — în care membrii și pacienții sunt foarte numeroși, pentru că sunt căutați „en gros", ajung de multe ori să nu se desbrace noaptea, fiindcă pot fi chemați din moment în moment, fără să aibă o oară de repaos, a lor. In afară de truda legată de asemenea sforțări neumane, mai este și pericolul molipsirii permanente. Imbolnăvirea și... prostirea sunt frequente. La aceasta se mai adaugă plata mizerabilă și nesigură, onorariul fiind încă, pe alocurea, socotit ca un ce benevol și facultativ. Chiar medici dintre cei mai reputați rămîn — precum arată biografiile multora—pînă în vrîsta maturității cu totul lipsiți de avere. Intr'un cuvînt medicul are mai adeseori încă nevoie de ajutorul nostru, decît noi de al lui..."

Chiar dacă tabloul e cam exagerat de sombru în unele prisinți, e un document destul de interesant de cugetare și de psihologie modernă. E mai cu seamă de actualitate, — o actualitate despre care va mai fi loc de vorbit.

Rodion

O reformă Legislativă în Franța

— Cercetarea Paternității —

Ziarele din Franța ne aduc știrea că parlamentul francez, în urma ezitărilor și tergiversărilor, care au durat mai bine de 30 ani, sub impulsiunea ideilor noi democratice și după stăruințele comitetului de reformă a căsătoriei, a admis modificarea art. 340 din codul civil (307 din c. civ. romîn), autorizînd cercercetarea paternității, dar numai cu oare cari restricțiuni, și anume cînd va exista *un început de dovadă înscris*, ceea ce face ca această lege să fie aproape iluzorie.

Discuțiunile urmate în această privință atît în corpurile legiuitoare cît și prin presă, au fost din cele mai animate și din cele mai interesante, atît din punctul de vedere psihologic și social. S'a arătat în culori vii și cu argumente bine simțite cît de cinică este situațiunea creată astăzi de legile pozitive femeei și în special fetei tinere virgine, inexperimentate, ce cade prada mrejelor meșteșugite ale oamenilor perverși sau puțin scrupuloși cari odată ce-și satisfac pasiunile și mai de multe ori singurul amor propriu, se desinteresează cu desăvîrșire, fie din cauza interesului moral sau poate chiar a prejudecăților sociale nu numai de fructul operelor lor, dar și de femeea cu care a convețuit oare care timp, lăsînd-o fără nici cel mai mic sprijin, în voia întîmplărei. Este injust și inuman!

Această stare de lucruri constituie, cum s'a zis triumful supremației și al omnipotenței masculine, consecință a concepțiunei despotice a trecutului și a vederilor intransigente și autocrate ale lui Napoleon, manifestate membrilor din Tribunal cu ocaziunea alcătuirei codului civil, situațiune ce nu mai cadrează nici cu ideile de moralitate, de protecțiune și de convenienței sociale, nici cu principiile de egalitate efectivă și reală de drepturi și obligațiuni pentru ambele-sexe, idei și principii ce pe zi ce trece ies la lumină pătrunzînd în legislațiunile moderne.

Sub impulsiunea ideilor umanitare și a mișcărei generale în favoarea revendicărilor femeniste, legiuitorul francez, ne mai putînd rezista puterniculni curent de ameliorare a condițiunei juridice și sociale a femeei înșelată, a trebuit să caute a satisface cel puțin în aparență, una din justele și echitabilele doleanțe ale sexului slab. De aceia s'a și grăbit, prin legea de față, a-i acorda o nouă protecțiune, care însă drept vorbind este aproape iluzorie și lipsită de eficacitate; ceia ce explică că această reformă nu a provocat mare entusiasm în lumea franceză, ba chiar a fost primită cu oare care rezervă, presa în general fiindu-i ostilă, considerînd-o ca o lege mort-născută, dat fiindcă condițiunile de admisibilitate pentru căutarea paternității impuse de legiuitor sunt atît de dificile în cît rezultatul în definitiv va fi aproape nul și avantajele acordate nu vor fi de loc satisfăcătoare pentru repararea prejudiciului material și mai cu seamă moral cauzat acestora.

In adevăr, cercetarea paternității, în afară de cazurile permise astă-zi adică violul și raptul — ultimul caz oare cum romantic — atunci cînd epoca comiterei lor corespundea cu aceea a concepțiunei (zămislirei) copilului nu este admisă și autorizată de legea cea nouă de cît numai în cazul cînd există un început de dovadă scrisă (titluri de familie, registre și hîrtii caznice). Este în adevăr ceva dar prea puțin absolut insuficient ca protecțiune pentru copil și mama părăsită, căci efectiv dacă exceptăm pe omul brav și loial, cu inima curată, animat de sentimentul moralității și al responsabilității care se va interesa și va îngriji din propria sa inițiativă de fiul operelor sale, și deci nu-i va fi teamă și nu se va sfii a scrie femeei pe care a ademenit'o, care altul din cuceritorii femeilor va fi atît de puțin precaut sau de naiv ca să adreseze scrisori, fie chiar concepute în mod

Observaţi bine
semnul distinctiv al veritabilului
:Franck:
Adaus la Cafea şi
Feriţi-Vă
de Imitaţiuni înşelătoare.

Marca registrată.

laconic sau echivoc, procurînd victimei armele necesare pentru înfrîngerea sa; cu alte cuvinte el însuşi să-i pue la dispoziţie documentele necesare pentru constatarea existenţei relaţiunilor intime avute cu acea femee şi mijlocul de a stabili şi dovedi paternitatea.

Din contra omul incorect şi deloyal ştiind de aci înainte ce valoare legală de probaţiune pentru căutarea paternităţei vor avea scriptele şi corespondenţa sa, se va feri în viitor de a manifesta vre o dată prin scris faptele şi gesturile sale ilicite, reamintindu-şi în fie care moment maxima *scripta manent*, mai cu seamă că juridic vorbind, aceste scripte vor constitui în mîna femeei delăsate un mijloc de dovadă *jures et de jure*.

Totuşi trebue să recunoaştem că noua lege a făcut un pas înainte în calea protecţiunei acordate femeei-mame.

Această dispoziţiune fiind o bună îndrumare, o ameliorare a stărei actuale a femeei şi în definitiv a copilului, moralmente abandonat, întru cît pe lîngă celelalte cazuri clasice existente, în cari se permite căutarea paternităţei, se mai adaogă şi acel bazat pe un început de dovadă scrisă emanînd de la tatăl seducător.

S'a propus în Senat, pe cale de amendat, cu ocaziunea discuţiunei legei de faţă, să se meargă mai departe în această direcţie şi să se acorde căutarea paternităţei ori de cîte ori ar fi prezumpţiuni grave, precise şi concordante de existenţa raporturilor intime între părinţii copilului, cum ar fi de exemplu, concubinajul notoriu în timpul perioadei legale a zămislirei pruncului, posesiunea de stat, etc., dar temîndu-se de isbucnirea şantagelor din partea femeilor de rea credinţă şi prin urmare de consecinţele funeste la cari s'ar da loc prin introducerea copiilor străini în familii şi stabilirea raporturilor legitime de tată şi fiu între persoane fără nici o legătură de sînge, aducînd perturbaţiune în societate, s'a respins amendamentul propus. Temerea aceasta este de sigur exagerată şi în tot cazul, se puteau edicta pedepse aspre contra celor de rea credinţă.

In definitiv, ceea ce interesează mai mult şi în general în căutarea şi stabilirea paternităţei, fie pentru mama sedusă, fie pentru fiul repudiat de tată, nu este atît interesul moral, care trebue s'o recunoaştem, este foarte mare, cît reparaţiunea prejudiciului material cauzat lor prin faptul părăsirei lipsei de mijloace de întreţinere; căci, în adevăr, ori cît de perfectă ar fi o lege, ori cît ar voi să proteagă pe copil, ea nu va reuşi nici odată să facă aceea ce natura omenească refuză, într'un cuvînt nici odată legea nu va putea să sădească în inima şi conştiinţa omului sentimentul de tată, de care el este naturalmente lipsit, nu va reuşi să dea fiului iubirea paternă, nu va putea face legalmente aceea ce nu este posibil în mod firesc, uman, ast-fel că chiar dacă legea ar permite cercetarea paternităţei într'un mod larg, generos, ea ar face de sigur ca copilul să reuşească a fi proclamat juridiceşte ca fiind fiul cutărui tată, introducîndu-l ast-fel în mod legal în familia acestuia din urmă, dar rezultatul nu ar fi eficace de cît din punctul de vedere material (precuniar), iar nu moral, tatăl presumat tîrît în faţa justiţiei, văzînd în fiul său în fie-care moment un intrus, faţă de care nu ar avea nici iubirea, nici afecţiunea paternă.

De aceea, de foarte multe ori, în imensa majoritate a cazurilor, prin căutarea paternităţei nu se urmăreşte alt ceva ca scop final, de cît obţinerea sumelor de bani necesare creşterei şi întreţinerei copilului, cu alte cuvinte pensiunea alimentară indispensabilă existenţei mamei şi copilului.

Prin urmare, privînd chestiunea din acest punct de vedere, inovaţiunea legei franceze constitue un progres netăgăduit faţă de trecut.

De altmintrelea, să nu uităm că jurisprudenţa, atît în Franţa cît şi la noi a hotărît, şi încă în nenumărate rînduri în absenţa ori cărui text de lege categoric şi numai bazîndu-se pe principiile generale de drept, că femeea sedusă avea drept, pentru asigurarea existenţei sale şi a fiului natural născut în timpul convieţuirei cu omul ce o părăsise, la repararea prejudiciului suferit, acordînd, într'o largă măsură, sub formă de pensie alimentară şi daune, sume de bani, înfăturînd ast-fel în mod deghizat şi deturnat dispoziţiunile proibitive ale art. 340 cod. civil.

Tot sub impulsiunea ideilor de egalitate şi protecţiune a femeei, s'a depus pe biroul camerei franceze un proiect de lege tinzînd a suprima din codul penal delictul de adulter. S'a zis că trebue aplicată egalitatea de sancţiune consistînd în condemnaţiunea la daune în caz de nerespectarea ori căreia din obligaţiunile (credinţa, sprijin, ajutor) impuse soţilor de art. 212 din codul civil. Principiul libertăţei persoanei o exige.

Este bine să observăm modificările introduse în legislaţiunea popoarelor cilizate şi să ni le apropiem, ori de cîte ori ele pot fi utile ţărei noastre, urmărind pas cu pas progresele realizate şi cari se impun ca o necesitate a concepţiunei şi al modului de a fi al societăţei moderne.

Al. Nicolau
Procuror la Curtea de apel din Bucureşti

Discursul d-lui Oswald Teodoreanu

— Rostit în adunarea plenară de la 12 Februarie, a clubului nostru din Iaşi. —

Domnilor,

Intrerupînd pe prietenul Ghibănescu, i-am spus, că noi suntem *conservatorii ideilor democratice*. Vorba nu era spusă în şagă, ci iera foarte serioasă, şi o voiu explica. Vremile în care trăim, au proclamat drepturile omului, dînd fiecărui om fără distincţiune de origine ori clasă socială, putinţa de a conlucra pentru binele şi prosperitatea patriei, neîncătuşînd libertatea nimănui, recunoscînd tuturora vocaţiunea la direcţiunea trebilor publice, în măsura aptitudinelor, talentului şi puterii de muncă a fiecăruia.

Aceste idei consfinţite prin programul partidului nostru, formează raţiunea existenţei noastre; pe baza lor solicităm sufragiul ţării, în puterea şi pentru realizarea lor va trebui să ajungem la cîrmă, ori ce legături politice am fi siliţi să contractăm.

Noi am primit evoluţia şi sîntem în curentul ei, noi înţelegem că societatea ie în continuă prefacere şi nu ne putem pune în curmezişul ei, noi dorim consacrarea prefacerilor sociale şi înlesnirea lor legală, pentru realizarea a maximum de propăşire şi pentru desăvîrşirea a maximum de prosperitate a ţării şi a neamului. Atît de adevărat ie aceasta, în cît spre a ne reduce, adversarii noştri din guvern, au fost nevoiţi să îmbrăţişeze un program electoral democratic, doar vor drena către ei, curentul popular care mergea cu noi şi către noi.

Cum o puteau face însă în mod serios şi durabil, nişte oameni cari revendicau puterea în numele unei *clase sociale*, cu un fond de idei şi sentimente cu desăvîrşire vrăjmaş democraţiei? Dar cît de tristă ie situaţiunea acestor oameni, o vede toată lumea. Cînd orientarea sufletească şi politică ie lasată pe mîna *clanului gentilomilor de cameră*, ai nababului, d-nii Pascal Toncescu, Brăiesko, Băileanu & Co., sub comanda Delfinului, Ministrul justiţiei şi sub administrarea Ministrului comerţului, ca *arbiter elengatiarum*, rezultatele se văd şi nu pot fi tăgăduite. Bizantinismul cel mai repugnant, diriguieşte toate acţiunile, el prezidează la toate actele.

Şi-mi amintesc cu această ocazie de data de 11 Februar, pe care o relevă prietenul Ştefănescu Galaţi. Mă'ntorc cu mintea cu un veac urmă şi mi se strînge inima văzînd deslipindu-se de Moldoaa, sora iei în dreaptă Basarabia, prin tradarea unui prinţ din Bizanţ.

Şi-mi amintesc că eri s'au împlinit 46 ani de la detronarea domnului Romîniei, *a marelui moldovan Alexandru Ioan Cuza*, a acelui domnitor, sînge şi suflet din sîngele şi sufletul poporului romînesc, care a tăiat brazdă luminoasă în ogorul romînismului, brazdă pe care au calcat cu siguranţa pasului lor eroii, de la Griviţa şi Plevna şi vor calca toţi domnitorii următori ai ţării romîneşti. Şi mai aproape văd pe acel 11 Februarie 1901, cînd un vot de blam, care a umezit ochii multora, trîntea guvernul bizantin al d-lui P. P. Carp. Şi de tot aproape văd pe 11 Februarie 1908, cînd bizantinismul unor foşti tovarăşi de luptă, crea partidul nostru, un partid care azi nu mai ie al nostru *ci al ţării şi al neamului*. Bizantinismul, ie marele stăpîn al celor ce ne stăpînesc.

Triste zile a ajuns venerabilul d. P. Carp, acum către finele carierei sale politice, să se vadă prizonierul unor oameni cari au sfîşiat în picioare tocmai cele mai scumpe credinţe ale sale. D-sa care o viaţă întreagă a preconizat: *asanare*, a tolerat alegerile asanatoare ale d-lui Marghiloman, ba ne a făcut imensul serviciu de a ne asana partidul, căci ne-a luat toată acea pleavă, pe care interesul personal o mînă către alcătuiri politice, pe care a cumpărat'o căci ie totdeauna gata să se vîndă, şi cu care s'au lăudat că ne-a distrus, dacă poate fi o laudă să-ţi apropiezi tot ce are mai rău duşmanul. Pe noi ne-a servit.

A mai preconizat: civilizarea luptelor, moderarea lor, temperarea lor. Citiţi ziarele guvernului, ascultaţi pe oratorii lor, uitaţi-vă la procedeurile lor. Au căzut în obscen, apoi în trivial şi acum sînt în abject. Mai susţinea venerabilul d n P. Carp, că ţara aceasta nu are nevoie de legi, căci prea are multe şi acesta ie un adevăr netăgăduit, colecţiunea Hamangiu, face dovada înmulţirii ameţitoare a legilor. Nici o ţară în ultimul deceniu n'a legiferat atît. Dl. Carp zicea, această ţară are nevoie de administraţie. De care? De acea a d-lui Toni Arion la Roman? De acea a d-lui Calimaki la Botoşani? Sau de acea viitoare? Şi aci o înfrîngere a sa, căci va pleca poate şi nu şi va realiza visul *marei sale* reforme administrative.

Aceste înfrîngeri însă, sînt atîtea amaruri pe cari partizanii săi le-au servit d-lui Carp. Dar bizantinismul lor merge şi mai departe. Nemulţumiţi că 30 ani au fost purtaţi în crupa partidului liberal, nerecunoscători şi perfizi, a doua zi după ce şeful liberal le-a deschis poarta Palatului Regal pentru a-i împinge la guvern, se reped salbatec asupra lui spre a-l distruge. Şi lupta o încep pe minima chestiune a tramwayelor, pentru a ajunge la atacul oficios al *Ministrului de răsboi*, contra Băncii Naţionale. Dar aceşti oameni remorcaţi la luptă şi la putere de partidul liberal, au îndrăzneala să acuze, cartelul nostru electoral cu acel partid şi acţiunea noastră paralelă în opoziţiune, învinuindu-ne că am dat mîna cu liberalii spre ai distruge pe ei!

Ie şi temerar, ie şi necuviincios, ie apogeul bizantinismului. Da am dat mîna cu liberalii şi o vom da, fără nici o rezervă mentală, atîta vreme cît vom fi puşi în imposibilitate de a realiza singuri, modestele revandicări democratice, înscrise în programul nostru, cari sunt isvorite din prefacerile şi nevoile de astăzi ale ţării noastre. Nu vînăm *puterea pentru putere*, ci vroim să dovedim că, isvoriţi din nevoile ţării noastre, nu ne mai sparţirem, ci avem o chemare socială, pe care trebue să o desăvîrşim cu ori-ce preţ. Dacă va trebui, vom pieri până la unul în luptă, dar vom muri glorios, căci vom muri apărînd steagul democraţiei. Nu vom muri însă, ci vom birui fiind că lupta noastră ie sfîntă şi sufletele noastre sînt curate. Bizantinismul lor va nimici şi prăbuşi pe iei, ideile şi sentimentele noastre ne vor înălţa pe noi. Iată de ce conservatori ai ideilor democratice, intrăm în luptă strîns uniţi în jurul unui şef ilustru, credincios acelor idei şi sentimente, cel mai vrednic purtător de steag, avînd fie-care din noi credinţa că luptăm pentru neam şi ţară şi că trebuie să biruim.

(Aplauze prelungite).

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Adunări populare

Cernăuţi 10 Februarie.—Partidul naţional-romîn a început ţinerea unei serii de adunări populare în toate districtele romîneşti, pentru a-şi expune programul şi de a lămuri poporul asupra situaţiei politice.

Prima adunare s'a ţinut zilele acestea în Vatra-Dornei la care au luat parte foarte mulţi ţărani de pe la munte.—Au vorbit deputaţii Sârbu şi Boncheş, fiind aclamaţi de mulţime.

In cele din urmă s'a votat o moţiune prin care se cere convocarea de urgenţă a Dietei, iar alta prin care poporul se declară solidar cu acţiunea deputaţilor, acordînd chiar un vot de incredere pentru deputaţii Sîrbu şi Boncheş.

In curînd va avea loc o astfel de adunare şi la Suceava.

Un monstru

Din Sirete se anunţă autorităţilor noastre superioare că acolo a fost arestat pentru violuri monstruoase, comerciantul S. Königsberg, care avea mania de a smomi fetiţe între 8—10 ani, cu bomboane şi alte dulceţuri, în pivniţa prăvăliei sale, unde comitea asupra lor acte monstruoase.

Faptele mizerabile ale acestui satir au fost însă descoperite, graţie unei scrisori anonime.

Parchetul deschizînd o anchetă a stabilit adevărul denunţului şi a dispus arestarea monstrului care are asupra conştiinţei sale mizerabile, vre-o 14 victime.

El va fi înaintat parchetului general din Cernăuţi?

Atentatul stagiarului Sand

Cetitorii noştri îşi reamintesc de atentatul stagiarului Sand asupra unei profesoare, întîmplat acum cîteva săptămîni în Cernăuţi, într'o şcoală din chiar centrul oraşului.

Atentatorul fiind depus în arestul preventiv, a cerut eliberarea pe cauţiune ceea ce i s'a şi admis, de către camera de punere sub acuzare.

Contra acestei hotăriri, procurorul a făcut recurs, care s-a judecat eri la curtea superioară din Lemberg.

Astăzi curtea s'a pronunţat, admiţînd recursul procurorului şi dispunînd menţinerea în arest a stagiarului Sand, pînă la terminarea procesului, aceasta cu atît mai mult, cu cît se bănuieşte că dînsul, odată liber, va săvîrşi un nou atentat asupra foastei sale mirese.

Profesoara se află complect restabilită.

Acest proces se va înfăţişa în viitoarea sesiune a curţii cu juri, care va avea loc în luna Mai 1912.

Distincţiunea unor deputaţi romîni

Consiliul comunal al oraşului Cîmpulung a numit cetăţeni de onoare ai acelui oraş pe deputaţi romîni George Sîrbu şi Romul Renţ.

Felicitări.

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

In exil.—Se află oare bardul Cincinat Pavelescu, autorul recentului şi splendidului volum de „Poezii",—exilat, ori de bună voie în vechea Tomis,—la Constanţa?

Judecînd după revista „Flacăra" s'ar părea că magistratul-poet se simte „dépaysé", cu toată atenţiunea ce a întîmpinat acolo,—culminînd în actul prefectorial de a-i tipări volumul „editura Pariano":

„...*Flacăra* se vede silită azi să declare, că afară de ţelul de a stimula producţiunea literară bună şi de a fi un organ de onestă propagandă culturală, revista şi a mai impus un scop. Acest scop se poate formula astfel: permutarea d-lui Cincinat Pavelescu la Bucureşti.

Părerea noastră este că exilul la Tomis al acestui distins poet trebue să înceteze. De aceea noi credem că cel dintăi act de guvern pe care d, M. Cantacuzino îl va face după apariţia acestor rînduri, este să permute pe magistratul Cincinat de la Constanţa la Bucureşti sau, în cazul cel mai rău, să-l lase să *figureze* ca magistrat acolo, dar în acelaşi timp să i permită să *fie* magistru al poeziei la Bucuresti.

„Flacăra" nu va dezarma, pînă cînd acest legitim deziderat nu va fi realizat.

Pînă atunci, ca şi cenzorul Catone, vom repeta în ori şi ce împrejurare: „*Et caeterum censeo Cincinatum permutandum esse*",

Inclinăm a crede că „Flacăra"—căreia chiar în acest ultim număr poetul i-a dat o superbă poezie, „Oglinda"—simte trebuinţa de a avea mai aproape pe distinsul ei colaborator şi poate va reuşi să-l mute chiar în contra voinţei lui.

*

„Nietzsche-tînăr" se intitulează o nouă carte publicată de d-na Elisabeth Förster-Nietzsche sora defunctului filosof şi scriitor. Noua lucrare literară aruncă multă lumină asupra temperamentului şi asupra tinereţei ilustrului cugetător german.

*

La academia de ştiinţe din Paris, prinţul de Monaco a făcut o interesantă comunicare asupra unor foarte curioşi monştri marini, găsiţi de curînd.

Unul, găsit la o adîncime de 4,500 m., e aşa de transparent, că se poate foarte uşor studia anatomia sa şi se poate asista la exerciţiul mecanismului organelor sale interne.

Altul are un ochiu, împărţit în două cu partea superioară animalul vede, iar cu cea de jos luminează.

*

In cartierul Saint-Honoré din Paris, s'a fundat un pensionat pentru cîni, cu plata lunară de la 50 la 150 franci.

Pe lîngă întreţinere, „elevii" capătă o adevărată instrucţiune, învaţă manierele de salon şi aşa mai departe.

*

„Die Brücke"—Podul—se intitulează o recentă organizaţiune, care a fost creată la München: un institut internaţional pentru gruparea muncei intelectuale, pe toate tărîmurile.

In fruntea organizaţiei se află profesor Wilhelm Ostwald, K. W. Bührer, dr, Saager.

Dncă pînă în lunie 1914 se va fi colectat suma de un milion mărci, atunci se va proceda la executarea programului de activitate.

Cercurile preoţeşti din St.-Petersburg caută să ajute o operă de profanare a numelui lui Lew Tolstoi.

Intr'un pamflet pus în circulaţie de un număr de femei superstiţioase se povesteşte cum a fost muşcat de un şarpe un băiat de 10 ani pe mormîntul defunctului scriitor.

Iar popii adaogă „explicaţia", că mormîntul lui Tolstoi e plin de şerpi, drept pedeapsă divină şi aşa mai departe!

*

STRUNA ZILEI

PROBLEMĂ ACVATICĂ

Ne căzîndu-se de acord asupra proiectelor cu fîntîna monumentală din str. Alexandri, — s'a amînat pentru studiu...

Ştire.

Hotărîtă dară
Proştii la olaltă:
Chestia... fîntînei
Să rămînă... baltă.

INFORMAŢII

❑ Aseară mai mulţi prieteni au luat o masă împreună la cercul didactic, sărbătorind aniversarea a 37 ani de viaţă a d-lui Crudu, profesor.

Intimitatea şi veselia cea mai mare au domnit în tot timpul mesei.

❑ Mîine, Mercuri, de la orele 5 înainte se va discuta la cercul didactic din localitate, noul proect de lege asupra învăţămîntului primar, (şcoalele medii).

Cum acest proect de lege interesează pe toţi institutorii şi protesorii, căci parte din ei vor funcţiona; se invită pe toţi membrii cercului didactic, să ia parte la discuţia în contradictorii ce va avea loc.

❑ **Patima cea mare**, apreciata lucrare dramatică a lui Raul Auernheimer se va reprezinta Joi pe scena teatrului din Iaşi, în traducerea domnului C. Săteanu.

❑ In afară de 2500 lei leafă şi diurna lunară. directorii regionali vor primi şi locuinţă gratuită, sau îndemnizare de locuinţă.

❑ Demisia d-lui C. Grigorescu, inspector financiar cl. I a fost primită pe ziua de 1 Aprilie c, spre a-şi regula drepturile la pensie.

❑ Cantonistul Const. Oancea, de la cantonul de pe soşeaua Poeni, eri seară pe cînd se întorcea acasă de la cancelaria picherului, de unde îşi primise salarul, a fost atacat pe soşea de 3 indivizi spoiţi cu negru pe faţă, cari după ce l'au bătut într'un mod groaznic, i-au luat banii ce-i avea asupra-i şi hainele dispărînd în urmă.

Fiind găsit în soşea de alţi drumeţi, a fost transportat la spitalul Paşcanu unde a fost internat.

Starea lui este foarte gravă. Se fac cercetări de jandarmii rurali, cari bănuesc ca autori pe nişte locuitori din Poeni.

❑ A apărut „Arta Romînă", anul al V-lea, Ianuarie 1912—No. 1 cu următorul sumar:

A. D. Atanasiu.—In al V-lea an. D-na Maria Dr. Buteanu—Arta în raport cu natura. (Despre imaginaţie şi sufletul artistului). Viorela—De la München la Lungano.

Ada—Federaţia internaţională pentru instrucţia desemnului şi limba internaţională „Ido".

Viorela—Cronica teatrală: O viaţă sfărîmată de I. Petrovici. Inşiră-te mărgărite de V, Eftimiu. Păpuşile de Wolf. Zile vesele după războiu, de un călugăr de la M rea Neamţ.

Ada—Cronici (Casa artelor. Odoarele de la Neamţ—Secu de Petrescu. A. I. Zirra—Isabeau de Masoagni.—Ilustraţii.

❑ La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	45 bani
Litru	30 „

❑ Astă seară Marţi şi mîne seară Mercuri au loc la Circul Sidoli ultimele reprezentaţii ale maimuţelor şi simpanzilor, cu două părţi de cinematograf cu cele mai interesante subiecte absolut noue. De asemenea şi simpaticul Vero va apare numai astăzi Marţi şi mîne Mercuri în splendidele şi neimitabilele sale creaţiuni, tipuri şi imitaţiuni de instrumente muzicale.

Poimîne Joi 16 Februarie reîncep reprezentaţiile obişnuite cinematografice cu un program absolut nou, compus din patru părţi mari şi cuprinzînd între altele:

Prince sentimental, comedie cu simpaticul humorist.

Max Linder şi cîinele său Dick, satiră cu incomparabilul comediant.

Miss Fuller, scene artistice de varieteu.

Suprema întîlnire, grandios roman modern, etc.

Preţurile de intrare vor fi cele obişnuite ale cinematografului şi anume: Loja 8 lei — Rezervat 1.50 bani — Stal 1 leu—Balcon 75 b.—Galeria 50 bani.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Aseară profesorii Facultăței de medicină au fost chemați a alege un decan în locul d-lui dr. Socor; a fost aclamat cu o mare majoritate d. dr. Leon.*

❑ *Ca nici odată, funcționarii comunali, sunt azi nevoiți, pentru a preîntimpina calamități, să puie în joc însăși existența lor, spre a se opune uneltirilor administrației comunale.*

Am înregistrat la timp multe; vom arata una nouă pe ziua de azi.

Zilele aceste, administrația comunală a ținut să-și creieze un partizan, prin a-l numi funcționar la casieria comunală.

La casierie însă se cere pricepere și muncă, iar casierul comunei d. Christea Neculau, a înțeles repede, că noul funcționar nu va face de cît să încurce lucrurile, ceia ce va fi negreșit în dauna unei bune administrațiuni.

Pentru a evita o atare numire, d. Neculau s'a prezintat primarului, și i-a spus că nu poate accepta acea numire, iar în caz cînd ea se va face, își dă demisia din postul de casier comunal, post ce-i impune și răspunderea pentru toți funcționarii casieriei.

Șerul a înghițit și numirea nu s'a făcut.

❑ **Inundațiile din județ.** — *Apele Prutului și ale Jijiei au crescut în mod simțitor. Jijia a revarsat pe șesul dintre Bosia și Minzătești, acoperindu-l cu apă.*

Șoseaua de comunicație cu Iașul este complect inundată.

In comuna Sculeni, Prutul, e umflat pînă în maluri, amenințînd, din oră în oră, cu revărsarea.

Bahluiul vine din sus, foarte mare. Șoseaua Tomești Holboca este inundată, iar podul de la Grivulea rupt.

S'au luat măsuri, încunoștiințîndu se pe locuitori de a fi gata, ca în caz de inundație, să-și poată salva avutul și vitele. De asemenea podurile de pe Jijia spre a fi întărite.

❑ Comisiunea însărcinată de către Societatea viticolă, pentru a studia organizarea unei bănci, care să favorizeze interesele podgorenilor, și-a terminat lucrările. Se va înființa o casă de împrumut, care se va numi „Casa podgorenilor", în sensul în care este organizată și casa rurală.

Organizatorii și au asigurat deja concursul puternicelor instituții financiare naționale, în cît noua instituție își asigură o prosperitate garantată.

Duminică 19 Februar organizatorii vor chema la o consfătuire pe toți acei cari s'au declarat partizani ai ideei înființării acestei instituții.

❑ Seziunea parlamentară va fi prelungită până la 1 Martie.

❑ Elevii cl. VIII a liceului național din Iași, vor face o escursiune la Constantinopol sub conducerea d-lui profesor V. Teodoreanu; elevii cl. VIII ai liceului internat vor face o excursiune la Cairo, sub privigherea d-lui T. Neculau, directorul acelui liceu.

❑ Cu începere de mîne 15 Februarie comisiunile de recrutare își încep lucrările.

Pentru orașul Iași, comisiunea de recrutare se compune din: prefectul poliției, președinte, asistat, de d-nul Lt.-colonel Lupașcu din regimentul 8 artilerie Roman; d. col. Renescu Ioan delegatul comunei Iași, d Tempovici, delegat județian și ofițerul delegat de depozitul de recrutare.

Ca medic recrutor, d. maior dr. Spiridon Constantinescu.

Comisiunea va lucra mîine la comisia I-a.

*

Pentru județ, comisiunea se compune din: prefectul județului, Maior Macarovici, și consilierii județieni Dumitru a Lupoaiei și Iorgu Ciolan,

❑ La 12 Martie se va ține la Primărie, licitație, pentru darea în întreprindere al pavărei stradelor.

S'au prezentat numeroase oferte.

❑ La magazia căiei ferate din localitate, se vor vinde mîine, prin licitație, un mare număr de obiecte, rămase în părăsire.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în localitate, două cazuri noui de scarlatină.

❑ La abatorul din vaslui, s'au tăiat în cursul anului trecut, 40 boi, 169 vaci, 177 junci, 187 junce, 3 viței, 2774 miei și 437 porci.

❑ *Mercuri 22 Februarie*, la Teatrul Național din Iași, se va juca pentru prima oară, spirituala piesă a lui Lemonnier și Pericaud „Mareșala" (madame Sans Gêne ajunsă Mareșală).

Doamna *Amalia Hasnaș*, originară din Iași, artistă societară a Teatrului Național din București, care dă această reprezintație va juca rolul Mareșalei creat de d-sa și în care a avut cel mai complect succes la Teatrul Național din București.

Un program special va anunța distribuțiaa rolurilor; prețurile remin cele obicinuite.

❑ **Școlare.** — Membrii comitetului „Colonia școlară", sunt convocați a se întruni în ziua de 16 Februarie c., în localul școalei Gheorghe Asake, spre a se efectua alegerea noului comitet, și a se face darea de seamă pe anul expirat.

— Ministerul instrucțiunei, a aprobat următoarele transferări printre învățători, pe ziua de 1 Februarie.

— Învățătorul V. Mancaș, de la șc. din comuna Bătrinești, transferat la șc. din com. Averești Golani.

— Învățătorul Vechente Gavrilescu, detașat să suplineze catedra de la șc. din Bătrinești.

— D-ra Efrosina Singereanu, de la grădina de copii din Mircești Jugani, transferată la grădina de copii din Săbăoani în locul d-rei Lucreția Ivănceanu, aflată în concediu,

— D-ra Olimpia Iorga, a fost numită suplinitoare la grădina din copii din com. Mircești.

— D C. Ionescu, a fost numit învățător la școala din com. Rădășani în locul d-lui C. Tescaru demisionat.

— D Corneliu Tescaru, a fost numit învățător la șc. din com. Poiana în locul învățătorului V. Alexandrescu demisionat.

— D. N. Mihalache, a fost numit suplinitor, la catedra d-nei N. Ionescu din Tătărași.

— D. I. Cimpeanu a fost numit suplinitor la școala din com. Boroaia în locul învățătorului A. Mălinescu, eliminat din învățămînt pentru fapte incorecte.

❑ Balul ce a organizat pentru Simbăta trecută, Comitetul Societății „Crucea Roșie" a doamnelor romîne, filiala Iași, a produs un beneficiu net de 1687 lei. Comitetul mulțumește tuturor persoanelor care au bine voit a contribui la succesul acestei sărbări și în special mulțumește cu recunoștință d-lor general Lambrino și colonel N. Cernătescu.

❑ Domnul profesor Al. Myller a fost recomandat de consiliul facultății de științi să supliniască catedra de mecanică rațională, vacantă prin strămutarea la București a d lui D. Pompei.

❑ La cabinetul III al judelui instructor, continuă și astă zi instruirea privitoare la faptul că Froim Fischer ar fi interpus pe fiul său, Carol, să ție în arendă o moșie în județul Iași, în contra prevederei legei trustului.

Se credem că parchetul va deschide acțiune contra d-lor Froim și Carol Fischer.

❑ *„Uniunea Educatoarelor Romîne"* își va ținea obicinuita ședință, *Joi 16 Februarie*, orele 4 din zi, la școala „Oltea Doamna". Se va vorbi daspre femeia: Spania, Portugheză, Belgiană și Sviterană

❑ **Judiciare.** — Desbaterile în procesul fraudelor comise la depozitul regiei din Iași, au continuat ieri până la orele 6, cînd procurorul și-a terminat acuzarea, cerînd primirea apelului primului procuror.

Astă-zi vor pleda avocații autorului principal și complicilor.

— S'a pus termen la 6 Martie, la secția I-a a Curții, pentru judecarea acțiunei d-lui P. S. Alexandrescu, privitoare la majorarea cvantumului pensiei reclamantului, fixat de comitetul teatral.

— Curtea de apel s. II, a respins astă-zi apelul făcut de d. profesor P. Gîrcineanu, contra sentinței prin care domnii I. Caraiani, profesor universitar și G. Pascu, fost subbibliotecar al universității sunt achitați de faptul de calomnie.

— Tribunalul a hotărît scoaterea în vînzare, pentru indiviziune, a casei din strada Cogălniceanu, în care a locuit Mihail Cogălniceanu.

Fiica lui M. Cogălniceanu, d-na Lucia Bogdan, a declarat apel contra acelei hotărîri.

— Adolf Weinberg, făcînd avocătură clandestină în Botoșani, a fost condemnat la trei luni închisoare. Astăzi urma să se judece apelul lui Weinberg, dar dosarul a fost declarat închis, prin decesul apelantului.

— Curtea s. II a respins astă zi, în lipsă, apelul comerciantului David Helfmann din Vaslui, condemnat la un an închisoare pentru bancrută simplă și frauduloasă.

— Au fost înaintați instrucției numiții Anton Casanofski și Aron Mendelovici, cari au introdus tutun de contrabandă din Rusia.

❑ **Teatrale.** — Astă-seară, se va reprezinta pe Scena Teatrului Național *Sulivan*, comedie în trei acte de Melleville, în beneficiul artistului pensionar, Em. Manoliu.

*

Marți 28 Februarie, se va reprezinta pe scena teatrului Sidoli, în scop filantropic, *Manasse*, piesă originală în patru acte de Ronetti Roman, cu concursul artiștilor de la Teatrul Național.

Rolul lui „Manasse", va fi interpretat de d. G. A. Cirjă, D. Boldescu, va interpreta rolul lui Zeilig Șor misit.

Biletele la librăria Socec.

❑ **Opera rusească la Iași.** — Marea trupă de operă rusească de sub direcția d-lui profesor *Medwedieur*, va sosi în Iași și va da 5 reprezentații la Teatrul Național cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky*, *Viața pentru Tzar* de *M. Glinka*, *Dama de Pică* de *Tschaicovsky*, *Demonul* de *Rubinstein* și *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky*. Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet*; costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se rețin la librăria Iliescu (piața Unirei).

*

Afișe speciale vor anunța ziua și alte detalii.

ULTIMA ORA

București 14 Februarie

GUVERNUL ȘI CHESTIA TRAMVAIULUI

București.—In sfîrșit, după multe ezitări, guvernul a făcut azi recurs la Casație, în potriva sentinței Tribunalului Ilfov, care a declarat inconstituțională legea d-lui Marghiloman, în chestia Tramvaiului.

NOI TUNURI

București.—In cercurile militare, se comentează, mult faptul, că ministerul de răsboi a comandat noi tunuri, la Casa Schneider & C-ie din Creuzot, pe cînd armata noastră este azi aprovizionată numai cu tunuri Krupp.

Bombardarea Beirutului

Paris.—Majoritatea ziarelor critică cu asprime bombardarea Beirutului.

O proclamare

Luxemburg. — Monitorul oficial proclamă suirea pe tron a marei ducese moștenitoare Maria Adelaida.

RĂSBOIUL ITALO-TURC

Atacarea unui fort

Tobruk. — Eri dimineață mai multe grupe de Turco arabi au atacat cu înverșunare fortul. Atacurile au fost respinse de focul artileriei. Italienii n'au suferit pierderi.

ALEGEREA MITROPOLITULUI PRIMAT

București. — Marele colegiu a procedat azi la alegerea Mitropolitului Primat.

La oara 1 s'a oficiat un serviciu religios la catedrală, de către P. S. S. Sofronie Craioveanul, înconjurat de clerul Mitropoliei.

La oarele 1 și 20, deputații și senatorii s'au întrunit la Cameră. Toate tribunele sunt ocupate.

Asistă toți membrii Sinodului și ai Consistoriului.

Prezidează I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

Au fost 195 voturi.

5 anulate.

Au întrunit Episcopul Conon 188 voturi, Episcopul de Argeș 1 vot și Episcopul de Roman 1 vot.

Episcopul Conon de Huși, a fost proclamat ales ca Mitropolit Primat.

I. P. S. S. rostește o scurtă cuvîntare, prin care mulțumește pentru alegerea sa.

Notiță biografică: I. P. S. S. Conon s'a născut în comuna Bahna-Arameşti, din județul Roman.

Școala primară a urmat-o la Roman, după care a urmat seminarul din Mănăstirea Neamț. De aci a venit la Iași, unde a urmat seminarul de la Socola.

La 1880 a plecat la Cernăuți, unde a absolvit facultatea de teologie.

Intors în țară, a fost numit profesor la seminarul Veniamin.

La 1897 a fost rădicat la rangul de arhiereu, cu titlul de Bacaoanul.

La 3 Martie 1902 a fost ales episcop al Hușului.

Grave excese la Agram

Agram. — In noaptea de Simbătă s'au produs manifestații pe străzi, cu privire la care opoziția publică ști'ri false. Noaptea trecută manifestațiile au luat caracterul de grave excese, manifestanții au spart geamuri, lanterne de gaz și au aruncat petre asupra poliției. Sunt mulți răniți și 36 arestați

Capturarea unui vas

Roma — Agenția Stefani află din Trapani că vasul „Prascuer" a fost capturat azi, pe bordul acelui vas s'au găsit 250 butoae cu material de răsboi în lăzi: mitraileze, puști, șrapnele, grenade, muniții, evident destinate lagărului inimic din Tripolitania. Din Beirut se comunică sigur că cu ocazia distrugerei în portul Beirut a celor două vase turcești de către escadra italiană numai două case au fost ușor stricate fără voia tirului italian.

Manifestații Anti-maghiare

Mostar.—Alaltă-eri studenți și cetățenii Croați au organizat manifestații anti maghiare. Două drapele ungurești au fost incendiate.

Poliția și trupele au stabilit liniștea făcînd arestări.

Un nebun descarcă focuri de armă, în cameră

Londra.—In cursul ședinței de azi a camerei comunelor s'a produs un incident în culoarele parlamentului; un om bolnav de alienație mintală a tras un foc de revolver spre plafon. Omul a fost arestat.

Francia și răsboiul Italo-Turc

Paris,—„Le Matin" crede a ști, că guvernul italian nu și propune să bombardeze porturile turcești, nici să ocupe teritorii în Asia Mică sau insule din marea Egee.

Acția Italiei se va mărgini să distrugă toate vasele de răsboiu turcești aflate în marea Egee. Cercurile diplomatice din Paris cred, că a venit momentul ca marile puteri să întreprindă o acțiune energică la Constantinopol spre a face pe guvernul turcesc să înțeleagă că continuarea ostilităților sunt contrare intereselor Turciei și marilor puteri.

Apararea Dardanelelor

Londra.—Agenția Reuter află, că guvernul turcesc a hotărît nu de mult spre a preveni o surprindere, că va da ordine pentru apararea Dardanelelor în cazul cînd operațiile italiene s'ar întinde în marea Egee. Guvernele străine au fost inconștiințate de această hotărîre.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Se caută *50 metri grilaj vechiu de fier pentru balcon. A se adresa la Tipografia H Goldner.*

Isidor Rosenthal

— Strada Unirei No. 11 —

Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare și frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici**, *se recomandă a executa ori ce comandă prompt și în cele mai bune condițiuni.*

Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă și prețul moderat.

Petru Al. Pogonat

DOCTOR IN DREPT

AVOCAT

— Iași Str. Muzelor No. 13 —

SOCIETATEA CREDITULUI FONCIAR URBAN DIN IAȘI

TABLOU

de imobilele și apartamentele din Iași ce sunt de inchiriat cu începere dela 23 April 1912

Amatorii de a lua în chirie apartamentele și imobilele arătate în acest tablou, se vor adresa la Sediul Societății din Iași, Str. Lăpușneanu No. 27, cu oferte inchise, în toate zilele de lucru, pînă la 27 Februar a.c.

Numele imobilelor	Str. și No. casei	Felul încăperilor și numele actualilor chiriași
Vasile Sculy	*Carol 53*	5 odăi, bucătărie, ocupate de d. colonel Gh. Tereuzescu.
Gh. Scorțescu	*Buua vestire 4*	una odaie, un grajd și o șură, ocupate de d. S. Wachtel.
A. I. Gheorghiu	*Muzelor*	4 odăi și bucătărie din etaj, camară și pivniță în comun.
Zamft și Birnberg	*Rășcanu 2*	întreg imobilul ocupat de d-na Hana Drescher (Pităria).
Noe sin Avram	*Sft. Theodor 33*	două odăi bucătărie și camară ocupate de d-na Maria Halpern.
Șapsa Fränkel	*„ „ 24*	întreg etajul de jos ocupat de d. S. Weisman.
Strul Velic	*Sft. Andrei 31—33*	mai multe odăi și apartamente.
Emanoil Haier	*Șoseaua Racoviță 3*	întreg imobilul deschiriat.
Dr. W. Finkelștein	*Pomir 6*	2 apartamente de cîte 3 și 2 odăi, cu bucătărie, ocupate de d-nii dr. W. Finkelștein și O. Grünberg
Victor Farra	*Veche 6—8*	magazia din capăt despre str. Cucu, cu 3 odăi în dos și 2 cămări pentru lemne, ocupate de d. S. Ludatscher.
N. Marcopol	*Piața Halei 3*	un subsol și camară pentru lemne, ocupat de d. Z. Goldman olar.
Züssman și Marantz	*Pomir 8*	2 odăi și bucătărie în parter.
Gh. Ureche	*Anastasie Panu 24*	4 odăi, camară pentru lemne; pivniță și ogradă în comun, ocupate de d. Iițic M. Iancu.
Iosef Zamft	*Pomir 9*	apartamentele ocupate de d-nii Gutman, H. Braunștein și N. Cahane; și o odaie cu bucătărie deschiriată.
S. Braunstein	*De jos 43*	2 odăi și bucătărie în etajul de jos, deschiriate.
Haim Lehrer	*Ștefan cel Mare 37*	localul de cafenea, o odaie în dos și 2 odăi in ogradă, camară și pivniță ocupate de A. Haimovici și apartamentul de locuință compus din 3 odăi, pivniță și camară, ocupate de d. avocat A. Stoica.
Gh. Tacu	*Anastasie Panu 47*	2 dugheni cu cîte o odaie în dos ocupate de d. L. Grün și 2 odăi și bucătărie ocupate de d. Grigore Hagiu.
Palatul Societății	*Lăpușneanu 37*	o magazie la stradă și 2 odăi în dos ocupate de d. T. Maximovici și o dugheană cu o odaie ocupată de d. V. Feuerștein.
I. și M. Busch	*Crucei 39*	3 odăi deschiriate.
L. Iițicoviei	*Aron Vodă 26*	un subsol ocupat de d-na Astra Leibovici și 2 odăi și bucătărie ocupate de Șendla Zisi.
M. I. Iacob	*Tatarași 41*	localul de pitărie cu dependințele lui și locuințele ocupate de d-na Debora Șloim și 2 odăi ocupate de D. A. Elcovici.
A. Marcovici	*Albă 51*	mai multe apartamente și baia.
L Sadoveanu	*Aron Vodă 4*	atelierul de stolerie comupus din 3 odăi, ocupat de d. Sloim Avram.
M. Tocker	*Apeduc 55*	etajul de jos compus din 3 odăi, paravan, pivniță în comun, ocupat de d. B. Schnüer.
I Șmilovici	*De jos 9*	2 odăi deschiriate.
L. Iițicovici	*I. C. Brătianu 191*	mai multe apartamente în curte.

Direcțiunea

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a inceput fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 1

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată in 89_2 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale şi Accesorii

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont - INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

II IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELE II

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smirdan 24

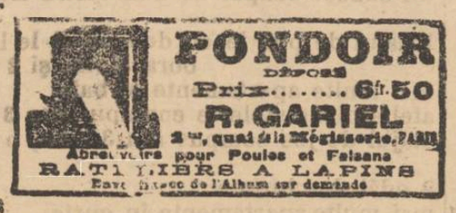

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, str. G. Lazăr 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1519 — Joi 16 Februarie 1912

P. P. CARP

Ori-care ar fi situația noastră actuală față de d. Carp, nu putem să uităm că o dată l'am urmat, l'am crezut șeful luminat și destoinic, care putea să aducă țărei și partidului toate foloasele ce erau în drept să așteptăm, de la un om care și prin inteligență și prin întreaga lui situație, era chemat să stea mai drept de cît ori-care om politic al țărei.

Suntem readuși astăzi la amintirea acestui trecut, fiind-că de cînd ne-a deprins să-l vedem în conflict cu trecutul său, d. Carp abia azi, prin expunerea de motive a proectului de descentralizare administrativă, ni se arată din nou în toată frumusețea rigidității sale, de om care vede limpede cusururile vieței noastre politice și le stacă fățiș, cu toate că este în fruntea unui guvern care mai fățiș ca ori-care altul a exagerat aceste cusururi.

Suntem, deci, datori să recunoaștem că toate decepțiunile pe care, afară de noi le au avut toți acei cari din afară de partidele politice, l'au văzut ca gladiator de arenă, dînd lovituri într'un singur om, consumîndu'și numai în atacuri personale toată vigoarea sa, capabilă de alte silințe productive, au găsit o ușurare în clipa cînd expunerea de motive a legei de descentralizare, ni'l arată pe d. Carp ridicîndu-se din colbul personalităților, acolo unde l'am știut adesea și atacînd, parcă, tocmai guvernarea sa, izvorîtă din relele ce semnalează.

Nu putem citi această expunere, fără să nu găsim la fie-care rînd stăruindu-se tocmai asupra cusururilor din care a izvorît guvernarea Carp; „majorități „create de guvern, care nu sînt tari de „cît la guvern și ridicol de slabe în o„poziție", „formele constituționale nu „ascund de cît falșificarea regimului „parlamentar", „Coroana ne-avînd a „face cu partide puternice, este obli„gată ea singură să reguleze transfera„rea puterei de la un partid la altul", sunt atîtea observații dureros de adevărate, care par a fi convins pe d. Carp despre nevoia absolută de a schimba baza organizației noastre administrative, tocmai din observarea amănuntelor dureros de triste, a guvernărei d-lui Carp.

Pentru acei cari recunosc în toată viața d-lui Carp, ceea ce francezul numește *droiture*, nu se poate ca citirea acestei expuneri, să nu le aducă în minte ideia că numai d. Carp este în stare să atace cu atîta curaj, niște rele pe care tocmai el a fost silit să le speculeze mai mult ca ori-care altul și nu se poate ca fie-care să nu-și zică tot așa de drept: *c'est bien lui!*

Toate aceste constatări ne silesc însă, să remarcăm, că alături de chipul așa de drastic cu care tratează niște rele de care nu este străin, nu'și găsește explicația conduita sa de șef al guvernului, care a abuzat de aceste rele.

In adevăr, nu se poate admite că gestul acesta leal al d-lui Carp, să fie deșteptarea leului adormit sub farmecul îmblînzitorilor, cari l'au pus să sară prin cercuri, să se lupte în arenă și să facă pe ciclopul, menit să pregătească fulgere și fiare roșii; un om ca d. Carp nu se lasă amăgit, dacă nu are în vedere ceva mai de seamă.

De sigur d. Carp a văzut de la început prăpastia în care îl înfundă a tot puternicia d-lui Marghiloman; și-a dat seamă de tot ce are compromițător pentru sfîrșitul vieței sale politice, mocirla de transacții, de compromisuri și de tot soiul de nelegiuiri, în care a înnotat guvernarea sa. Pentru aceea a lăsat să dea drumul zagazurilor corupțiunei, pe acei cari nu pot să propăvăduiască—cum face d. Carp—că omul politic trebue să fie model de cinste în viața privată, model de corectitudine în viața politică.

Cum că d. Carp a văzut bine cît este de compromis numele său în această guvernare, se vede și din aceia că nu s'a solidarizat cu nici unul din actele fantastice ale fugoșilor săi colaboratori; s'a dat totdeauna de-o parte și a lăsat pe fie-care să-și iea și răspunderea și să culeagă și roadele respective a nebuniilor ce comiteau.

Faptul că astăzi pentru prima oară,—afară de afacerea fierului roș, care nu era de cît o solidarizare obligatoare în fața primejdiei—d. Carp ridică fruntea și ni se arată cum îl așteptam, ne face să alăturăm puțin unele de altele faptele trecute și să tragem oare-care concluziuni asupra celor prezente.

Dacă un om ca d. Carp, a tolerat tot ce-au vrut să facă în numele său cei 2 subșefi grăbiți a-l moșteni, dacă singura guvernare în care a avut sceptrul, n'a fost de cît o dezmințire a întregei sale vieți de pînă azi, dacă s'a expus ca într'o zi pe cartea închisă a vieței sale politice, posteritatea să pună — ca pe a altora—titlul „bătrîn sinistru", om care pentru a se menține la putere a otrăvit toată viața politică a țărei, nu 'i facem insulta de a crede, că sufletul luminat care ni se arată azi, a putut de bună voe să 'și păteze în așa mod tot trecutul său politic.

Credem mai curînd că a fost silit să primească, de hătirul unui scop mai înnalt, tutela fără scrupul a acelora cari au vrut să tragă foloase personale din libertatea de acțiune ce li s'a lăsat. Nu e un secret pentru nimeni, că de vreme îndelungată d. Carp mîngâe în sufletul său, ca pe un vis scump al bătrînețelor sale, ideea descentralizărei. In momentul cînd destinul i-a arătat că în cartea vieței sale politice nu mai este de cît o pagină și că în toate paginele precedente nu este nici o literă majusculă, ci numai scris mărunt și necitet, d. Carp va fi gustat amărăciunea de a vedea, că o viață care nu e mai pre jos de a altora, nu poate lăsa nici o dungă de lumină, pe un cer pe care aștri mărunți țipă tot soiul de lumini bengalice. Atunci a fost silit să accepte tutela unui partid care 'i dădea putința să realizeze visul ce trebuia să fie încoronarea vieței sale politice.

Pentru acest om, care toată viața lui a trecut disprețuitor pe lîngă toate formele noastre politice, care nici n'a cultivat dragostea partizanilor, ci a fost înconjurat de fanatismul lor, nevoia de a găsi într'un partid politic și în putința guvernărei, realizarea visului său de descentralizare, l'a silit să tolereze ori-ce gimnastică morală din partea partidului său.

Pentru aceea astăzi, cînd regăsim în d. Carp, tocmai cu ocazia proectului său de descentralizare, pe vechiul om al asanărei, nu ne putem opri de a gîndi că poate și pînă acum a fost același, dar activitatea colaboratorilor săi, cari 'i aduceau sprijinul unui partid, 'i-a compromis tot vechiul renume.

Dacă va fi fost așa, poate că judecata istoriei va uita cu privire la domnul Carp, că reversul descentralizărei a fost guvernarea nelegiuită din 1911; dar nu va ierta nici odată pe acei cari fără a fi mînați de nici un scop înalt, ci numai pentru a specula în folosul lor titlul firmei a cărei procuriști erau, au otrăvit toată viața noastră politică.

S. G.

Dispariția „numărului"

— Acțiunea transfugilor —

Transfugii, recrutați cu grele cheltueli de d. Marghiloman, au o îndoită acțiune, un dublu rol politic.

In primul loc ei au asanat celelalte partide politice, scutindu-le de elemente dubioase și în al doilea loc, au avut un efect disolvant asupra „numărului" atît de detestat, al d-lui Carp.

Ori unde s'au introdus transfugii, organizațiile guvernamentale s'au desagregat.

La Bărlad, înscrierea nemernicului Grigoriade a avut de efect plecarea din partid a unei personalități ca d. Suțu; la Galați, banda Fortunescu, a produs în partid o puternică disidență, care, scărbită de onorurile ce se făceau trădătorilor, a părăsit pentru totdeauna pe corupător:

Acum a venit rîndul Romanului. Partizanii cei mai de seamă, cei mai devotați și cei mai vechi ai d-lui Carp, i au trimes o scrisoare de demisiune. Corpul străin introdus în organizmul carpist de acolo—transfugul Roiu—n'a întîrziat să producă frîgurile prevestitoaze ale desagregării.

Partidul carpist, care la Roman a fost totdeauna de-o slăbiciune scheletică, e azi de fapt desființat.

Dacă aceasta ar fi situația guvernamentalilor numai la Roman, încă n'ar fi poate nimic. Ultimele alegeri parțiale au dovedit însă că „numărul" înjghebat de d. Marghiloman în toiul alegerilor, se evaporează ca roua în faptul zilei. La Suceava și Mehedinți, guvernul a perdut alegerile fără a avea împotriva-i o opoziție organizată.

Deși d. Carp și colegii săi, legiferează numai pentru galerie și caută să satisfacă interesele, chiar nelegitimate ale diferitelor straturi sociale—chiar în dauna statului—totuși, regimul nu numai că n'a izbutit să cucerească încrederea publicului, dar încă a perdut-o și pe aceia pe care orice guvern o are în țara noastră.

Curînd guvernul nu va rămîne de partea sa, de cît numai cu cei nouă miniștri care îl compun.

Guvern de răzbunare

Dela manifestul program din Decembrie 1910, prin care guvernul d-lui Carp se intitula *„al reparațiunei sociale"*, și pînă la halul de dezmățare în care se găsește, deosebirea este ca dela cer la pămînt.

N'a mai rămas în picioare, după 13 luni de guvernare, nimic, din ceea ce garantează într'un stat ordinea și siguranța zilei de mîine.

Ca un guvern să sdruncine toate temeliile vieții, nepriceperea și greșala n'ar fi de-ajuns, și, oricât de incapabili și de păcătoși sunt, n'ar fi izbutit să împrăștie atâta anarhie și crimă, dacă setea sălbatecă de răzbunare n'ar fi unica rațiune de viețuire a acestui guvern.

Ce altă explicațiune s'ar putea găsi pentru nebunia care constituie tot fondul proectelor de legi supuse aprobărei Parlamentului de distrucțiune socială?

A guverna înseamă a prevedea și a fi cumpătat. Fără moderațiune, fără înțelepciune, nu-i posibilă, într'o țară constituțională, existența nici unei guvernări, căci dacă solicitudinea comună pentru binele obștesc se înlocuește prin violență și patimă politică, atunci echilibrul dintre partidele chemate să conlucreze se rupe și nimic trainic nu se mai poate clădi.

Acest echilibru, care-i fundamentul ori cărui regim, domnul P. Carp l'a distrus definitiv, l'a nimicit din ceasul în care partidul liberal n'a consimțit să se facă instrumentul șefului junimiștilor la încercarea senilă a acestuia de a paraliza și reduce la neant partidul conservator-democrat.

Pînă la 15 Noembrie, anul trecut, pe cîtă vreme guvernul mai hrănea iluzia că va izbuti să izoleze și pe d. Take Ionescu, politica junimistă a oscilat între ochii dulci pe care d. P. Carp încerca să i mai facă șefului liberalilor și amenințările d-lui Al. Marghiloman.

După deschiderea actualei sesiuni parlamentare, însă, după ce linia de conduită a opoziției s'a desenat cu o preciziune care nu putea lăsa nici o îndoială asupra izbîndei finale, guvernul, încredințat de neputința sa de a făptui ceva temeinic pentru țară, hotărăște să-și consacre puținele zile cari îi mai rămîneau, la cea mai josnică politică de vendetta care s'a văzut vreodată în România.

Porniți pe această cale, membrii guvernului ne oferă spectacolul infernal al conspiratorilor criminali, care, cu torțele aprinse în mînă se întrec unii pe alții în frenezia incendiului și a distrucțiunei.

Mai bine să piară țara, de cît să nu isbutească guvernul cu chestia tramvaiului—zicea d. Al. Marghiloman intimilor săi.

Nu voiu pleca de la cîrmă, chiar de a-și fi gonit cu pietre și de Națiune și de Rege—adăuga domnul P. P. Carp, la o partidă de poker la Jokey-Club.

Să terorizăm Coroana și să-i dovedim că la rigoare vom trece chiar peste indicațiile Ei—exclamă d Filipescu, înaintînd Suveranului acea demisie-parodie care a uimit țara de atîta inconștiență și cutezanță.

Hotărîți să guverneze cît vor mai putea în contra tuturor factorilor constituționali, miniștrii profită de scurtul timp care le-a mai ramas pentru a face cît mai mult rău posibil și cît mai multe legi de răzbunare.

Și paralel cu acțiunea aceasta josnică, a răzbunării politice, a doua: o serie întreagă de proecte, nestudiate și neserioase, menite—așa zic d-lor—să arăte *intențiile* guvernului, mare și patriotic dar n'a fost lăsat să trăiască. Aci intră ridicolele scutiri de impozite cari au făcut goluri bugetare scumpind traiul: legea de încurajare a industriei și organizare a meseriilor; proectul bunurilor de mînă moartă; legea contenciosului, reforma descentralizării administrative și celelalte.

Ingroziți de presentimentul sfîrșitului lor tragic, oamenii aceștia profită de fie-ce minut pentru a adăuga noui dezastre, multe ireparabile, numai ca în urma lor să nu mai rămîie nimic de cît ruină și pustiire.

Președintele de consiliu desfide Coroana, personal, prin ziarele de partid și străine; d. Filipescu se joacă cu M. S. Regele de-a demisia, aprinde focul războiului civil acuzînd partidul liberal de asasinate, amenință cu tîrnăcopul instituțiile țării; d. P. Carp pregătește un budget de *adio* care va pune finanțele țării în cea mai mare primejdie la prima încercare a Cerului; d. Marghiloman face cauză comună cu sindicaliștii, preparîndu se pentru ziua de mîne, cînd, *„à titre de revanche"*, ar putea din nou, ca opozant, să se servească de metoadele lor anarchice pentru a lovi în guvernul viitor.

Vandalii și Pecinegii, cînd erau puși pe goană de armatele regulate ale ținuturilor ce cotropeau, nu procedau cu mai multă sălbătăcie fugind, de cît guvernul d-lui P. Carp în goana sa din capul treburilor publice.

Două documente

Publicăm două acte, din cari reesă că administrația d-lui Carp este așa organizată, încît formează o bandă de haiduci. Descentralizînd-o cum năzuiește președintele consiliului, Romînia va deveni un conglomerat în care bandele autonome vor lucra, fiecare pe contul ei, cum fac cetele de apași cari 'și împart cîmpul de operațiune în sectoare, pe cartiere.

Incă un document:

Un oare-care căpitan Velciu, fruntaș junimist printre bulgarii din Constanța, e chemat în judecată să restitue o sumă de bani — și la interogator răspunde, ca să dovedească cum că nu amestecă politica cu afacerile:

„Am convenit cu reclamantul ca în „schimbul sumei de lei 200, să-i fac ce„rere și să stăruiesc să se scoată la lici„tație lotul 16 din careul 200, lucru ce „l'am și făcut; apoi m'a rugat să fac și „ofertă și am făcut.

„Lotul s'a adjudecat asupra d-sale".

Samsarii de la Obor nu fac altfel — dar aceea nu stăruesc la autorități și au omenia să nu pretindă că cu potlogăriile se asanează moravurile publice.

Alt document:

De cînd s'a făcut, la București, manifestația de la 8 Ianuarie, negustorii cari vin de la țară nu-și mai pot exercita comerțul pe piață dacă n'au certificat de la primăria respectivă cum că n'au luat parte la manifestație.

Ca dovadă, citiți *certificatul* de mai jos, eliberat de primăria comunei Prundu, județul Argeș, cu No. 115, de la 8 Februarie curgător:

„Prin care se certifică de noi cum că „d. Ion Toma Lupu, delegatul satului „Geamăna, pendinte de comuna Prundu, „în ziua de 8 Ianuarie 1912, nu a fost „la întrunirea opoziției în Capitală.."

Nu știm cum o fi fost pe vremea lui Pericles, pe care o evoacă d. Carp, dar bandiți ca pe vremea guvernului de „reparație socială" nu credem să se găsească nici în speluncile unde se adăpostesc pușcăriașii.

Ne-am întors, cu d. Carp, la stăpînirea haiducilor.

OAMENI ȘI LUCRURI

FEROCITATE

Nespus de tragică este povestirea întîmplării care a făcut, în zilele aceste din urmă, ocolul presei. Un număr extrem de atrăgător într'un circ oarecare chema lumea să admire pe echilibristul fără pereche care trecea cu bicicleta pe o sîrmă întinsă peste o cușcă de lei, deschisă de asupra.

N'a fost o reclamă amăgitoare. Din potrivă! Publicul avu tristul prilej de a se convinge că n'a fost atras în cursă, —căci spectacolul avu un deznodămînt sfîșietor. O clipă de emoțiune fu de ajuns, ca să-și peardă artistul echilibrul tocmai cînd se află în punctul primejdios. Căzu în cușca leilor—unde fiarele nu așteptară mult, ci săriră asupra victimei nenorocite, rupînd-o în bucăți.

Elementul senzației și atracțiunii a ramas, astăzi ca și în vremi de mai de mult, tot ferocitatea sub forma cît mai extraordinară posibilă. Dovadă că toate predicele și campaniile pe tema moralității n'au putut izgoni din omenire spectacolul luptelor cu taurii care se menține și exercită în Apus, astăzi încă, un farmec straniu, dar foarte puternic.

Cu cîteva zile în urmă s'a putut ceti prin ziare știrea despre o altă întîmplare destul de ciudată și de rară. Doi „luptători" anunțați în programul unui spectacol de circ se încăierară după tradiționalele regule ale... artei. Cunoscutele mișcări și încordări; obișnuitele contorsioni și violențe, pînă ce într'un moment deciziv, cînd publicul, extaziat și nerăbdător, se pregătea să aplaude și să aclame pe cel învingător—se respîndi vestea că.. unul din luptători e mort. Intr'adevăr— sucombase sub puterea îmbrățișării celuilalt și, ramas fără suflare, încoroni funesta victorie a adversarului său.

Autoritățile se alarmară; se numiră pe loc oarecari experți. Rezultatul cercetărilor acestor din urmă fu că biruitorul nu e vinovat, nici răspunzător, întrucît nu abuzase de avantagiile lui fizice în chip nepermis și luptase după regulele admise...

Publicul n'avea decît să-l aprobe cu ropote de aplauze, ca pe un învingător onest și legal.

Rămășițe ale cultului fizic din vremile barbare, obiceiurile luptelor corp la corp, spectacolele sîngeroase ale luptelor de fiare, priveliștea legată de cele mai mari primejdii—învederează numai cu cîtă încetineală se îndeplinește prefacerea omului, pînă să ajungă să nu mai samene cu el însuși și să facă loc supra-omului visat de marii cugetători...

Rodion

Un academician specialist

Am menționat dăunăzi apariția unei broșurele a d-lui dr. Urechia intitulată „Răspuns d-lui I. Bogdan". E o prefață pe-care spiritualul doctor-publicist a scris-o pentru a treia edițiune a dicționarului francez-romîn.

Asupra dicționarului în chestiune, academicianul domn I. Bogdan a scris în „Analele Academiei" un raport defavorabil, aducînd autorului diverse acuzațiuni.

Cu un succes desăvîrșit, d. dr. Urechia răfuește însă pe autorul raportului. Ca exemplu de modul cum își răpune adversarul, cităm cîteva pasagii din broșura menționată:

O invinuire adusă este că dicționaru *„conține multe cuvinte cari ar fi putut să lipsească fără nici un incoveninet (d. p. termenii technici, cari în romîneşte sunt tocmai aşa ca în franţuzeşte)"*.

Iată răspunsul: „Cu toată afirmația d-lui profesor Bogdan, perzist a crede că într'un dicționar francez-romîn (ca și într'unul francez german or francez-englez, etc.) nu s'ar putea suprima *„fără nici un inconvenient"* cuvintele cari în romîneşte sunt *„tocmai aşa ca în franţuzeşte"*. Să nu uite d. prof. Bogdan, că un dicționar francez-romîn nu e făcut numai pentru romîni ci și pentru francezi.

Firește că un romîn nu va căuta în acest dicționar, cum se zice pe romîneşte *télégraphe* sau *électricité*, dar oare un francez este și el în aceeași situație? Știe el oare tot francezul, neapărat, că aceste cuvinte și altele analoage sunt la fel în romîneşte? De unde să știe el, că cutare cuvînt tehnic este în romîneşte „tocmai aşa ca în franţuzeşte"? Și cînd va căutà cuvîntul și nu-l va găsi, va da vina pe d. Bogdan ori pe dicționar? Putem noi scrie în capul dicționarului: Avis, conform cererii d-lui profesor Bogdan, unele cuvinte technice au fost excluse pentru că sunt „tocmai aşa ca în franţuzeşte". Și oare sunt ele tocmai aşa ca în franţuzeşte? N'au ele în romîneşte o altă ortografie, o altă pronunțare, o altă terminație, etc? Cine va fi de vină dacă, urmînd părerea d-lui Bogdan, vom suprima din dicționarul nostru *électricité physique* etc, și francezul, care nu a găsit aceste cuvinte va scrie: am citit électricité în phisique..."

Nu, domnule profesor Bogdan, termenii, cari în romîneşte sunt, să zicem „tocmai aşa ca în franţuzeşte" nu „pot lipsi fără nici un inconvenient". Și de aceea i-am păstrat. Procedînd astfel, eu „nespecialistul" nu fac de cît să mă conformez specialiștilor: deschidă d. profesor Bogdan un dicționar oare

Marele HOTEL EUROPA-IAŞI

— COMPUS DIN 50 CAMERE —

Aduce la cunoştinţa onor.clientele, şi d-lor pasageri că Hotelul, trecînd sub o nouă administraţie s'a renovat şi înzestrat din nou cu tot confortul modern.

Odăi bine încălzite, se găsesc la orĭ-ce oră din zi sau noapte

Restaurant, Bucătărie franceză şi romînă.

Dejunuri sau mese fixe. Se primesc abonamente cu preţuri autajoase. D-niĭ voiajori, vor avea o reducere insemnata atît la camere cît şi la restaurant.

Toate autorităţile situate în apropiere. Tramvai la întrarea în Hotel.

Antreprenor, **I. ZENTNER.**

care francez-englez, englez-francez, german-frnncez, etc, etc, şi va găsi trecut în el şi termenii technici, chiar ch ar de sunt la iel în amîndouă limbile dicţionarului.

Iată, bună oară. dicţionarul francez-englez din cunoscuta colecţie Feller. Deşi acest dicţionar este redus *la minimumul posibil,* deşi este un *„dictionnaire de poche"* (300 pagini, format microscopic) totuşi el ne dă: *Electricité, f. electricity; Electrique, a. electric; Electrisation, sf. electrization* etc. *Télégraphe, s. m. telegraph; Télescope, s. m. telescope; Wagon, s. m. Waggon; Yacht, s. m. Yacht,* etc. Cine are dreptate? Lexicografii trecuţi, actuali şi viitori sau d. I. Bogdan?

Sunt convins că lectorul se miră de inzistenţa pe care o pun pentru a demonstra un lucru pe care nu-l contestă de cît d. Bogdan.

Evident că inzistenţa noastră ar fi inutilă, dacă am avea în faţa noastră pe simplul domn I. Bogdan, dar avem în faţă pe d-nul Bogdan profesor şi decan al Facultăţii de litere, pe d. Bogdan membru al Academiei romîne. Părerile d sale au fost publicate în Analele acestei academii, iată de ce îmi fac o datorie (nu-i vorbă şi o plăcere) să inzist asupra... să zicem ciudăţenici lor".

In altă parte raportorul Academiei mustră pe d. Ion Bogdan.

„In traducerile sale autorul întrebuinţează prea adeseori cuvinte romîneşti neliterare, provincialisme sau mahalagisme bucureştene; după părerea noastră, un dicţionar nu trebue să dea de cît limba literară, sau adevărata limbă populară". Iată răspunsul:

„In teorie sunt, fireşte, de acord cu d. Bogdan: afară provincialisme, afară mahalagisme, să rămînă, numai „limba literară sau (nu şi?) adevărata limbă populară". Greu însă în practică, greu cînd e vorba de limba romînească. Cine o să ne dea criteriul adevăratei limbi literare, şi mai ales cine pe acela al adevăratei limbi literare, şi mai ales cine pe acela al „adevăratei limbi populare"? Cine o să aleagă provincialismele? Moldoveanul sau munteanul? Cine, mahalagismele? Domnul Bogdan? Recuz. D. Bogdan este strein de limba românească, de limba romînească din Muntenia şi de cea din Moldova, iată de ce d-nia sa taxează de provincialism şi de mahalagism tot ce nu este braşovenism.

Probe: domnul Bogdan ne cere să dăm afară din dicţionar ca a rásoli, a sastisi, a economisi (pe cineva), a delasa, botos, cuvinte „neliterare, provincialisme sau mahalagisme bucureştene". Voi arata însă prin citaţii că aceste cuvinte au intrat în literatură: Creangă, Sbiera, Alexandri, Eminescu, Vlăhuţă, Caragiale le întrebuinţează. Şi voi mai arata că unele din ele se găsesc şi în adevărata limbă populară. Pot oare asemenea cuvinte lipsi dintr'un dicţionar? Şi n'ar fi oare a sărăci limba românească dacă am exclude termeni atît de întrebuinţaţi, atît de necesari ca a rasoli, ori ca botos? Eu cred că lipsa acestor cuvinte dintr'un dicţionar ar fi nu o calitate cum susţine d. Bogdan, ci un defect.

Să cercetăm exemplele aduse de d. Bogdan. D-sa ne impută că am dat adaport în dicţionarul nostru lui *sastisit* Sastisit decretă d. Bogdan „nu e literar". Dar cuvîntul se găseşte în literatură. Beldiman scrie: „Baţ rămîne în uimire, ameţit şi sastisit". V. Alexandri scrie: „Nu mă satisesc nici de cum", şi tot el: „Nu acum că's prea sastisită". Vlăhuţă scrie: „Copila, sastisită de atita lume..." şi tot acesta: „salutînd din toate părţile sastisit..." (Dan). Ei, ce facem cu decretul de expulzare iscălit de d. Bogdan? De nu mi-ar fi teamă să mîhnesc pe d. Bogdan eu i aş mărturisi că, dacă e vorba de limba romînească, între d-nia-sa şi Alexandri... Dar d nia-ta lectorule?"

Mai uşor încă îi vine d-lui dr. Urechia să-şi învingă adversarul pe tema unor alte observaţiuni. D. Ion Bogdan e cam slab în ale francezei şi observaţiile d sale nu rezistă.

...Dar ne vine o nedumerire: dacă în toate o fi procedînd la fel, ilustrul academician, autorul raportului asupra „Poporaţiei" d-lui A. C. Cuza, — atunci, pseudo-economistul iaşan nu are motive să se prea afişeze — cum obişnueşte a face — cu laudele raportului — specialist în diferitele probleme în care îşi dă părerea.

A.

O anchetă filologică

Dl. H. Tiktin, directorul Seminarului de limba Romînă din Berlin, ne trimite un chestionar de filologie, cu următorul scop, că unul din studenţii seminarului său, lucrînd la un studiu asupra unor fenomene din graiul nostru popular, ar dori să ştie cum se pronunţă multe cuvinte din lista dată mai jos. Am crezut că nu putem satisface mai bine aceste cerinţi ale prietenului nostru d. H. Tiktin, de cît rugînd pe cetitorii ziarului nostru a ne răspunde prin scrisori la tot chestionarul sau în parte la unele întrebări, ca aşa să putem comunica din vreme observările necesare pentru săvîrşirea operii începute. Pe toţi acei ce ne vor răspunde îi rugăm a ne arata vrista, comuna de unde e născut, şi dacă însemnarea ne e dată în graiul de acasă.

Iată chestionarul amintit:

cine) tşine, şine
alege) aledje, aleje
culege) culedje, culeje
(fata mare) zestre, zăstre, dzestre, dzăstre
porcii) portşii, porşii
(mănîncă) jir) jîr
(şi) ghindă) dindă, djindă
zi) zĭ, dzi, dzĭ
şi (noapte)) şĭ
cuţite) cuţite, cuţiti, cuţiti
(şi) furculiţe) furculiţă, furculiţĭ
(ghĭaţa se) topeşte, topcheşte, tocheşte, toteşte, totşeşte
(de la) şase) şese, şasă, şăse, şesă, şăsă, şasĭ
(la) zece) zăce, dzăde, zeşe, dseşe, zăşe, dzăşe
(nu) vorbi (degeaba), vorbghi, vorghi, vordi, vordji
ulmi (nalţĭ), ulmni, ulni
vĭremele (roade mărul), vermele, yermele, ghermele, jermele
vorbeşte (odată), vorbgheşte, vorgheşte, vorbdeşte, vordeşte, vorbdjeşte, vordjeşte
limbi (de boŭ), limbghi, linghi
(un cuĭb de) viespi, viespschi, vĭeschi, vespi, vespchi, veschi, yespi, yespchi, yeschĭ, ghespĭ, ghespchĭ, gheschĭ, jespi, jespchĭ, jeschĭ.
abĭà (pe jumătate) abghĭà, aghĭà, abghè, aghè
(coadă de) bicĭ, bghicĭ, ghicĭ
bĭet(ul copil) bghet, ghet
(un) bĭvol, bghĭvol, ghĭvol, bĭhol, bgĭhol, ghĭhol
(o) fiară (sălbatică), hĭară, şĭară
ficat (de boŭ), hicat, şicat
(pat de) fier, her, şer
(apă) fierbinte, herbinte, şerbinte
(un) fir (de aţă), hir, şir
(mă) împiedec) împchedec, închedec
(de un cĭot))
mic (şi mare), mnic, nic
(un) mĭel, mnel, nel
(dulce ca) miere(a), mnere) nere
(o) mie (de leĭ), mnie, nie
opincă) opchincă, ochincă
(şi) obĭală) obgĭală, oghĭală
pĭatră (de moară), pchĭatră, chĭatră
(mă) pic (cu ceară) pchic, chic
(o) picătură (de apă) pchicătură, chicătură
(un) picĭor (de om), pchicĭor, chicĭor, pchişor, chişor
(mănuşĭ de) pĭele, pchele, chele
(m'a apucat de) pĭept, pchept, chept
pĭeptene (de os), pcheptene, cheptene
(romînul nu) pĭere, pchere, chere
(o) pilă (de oţel), pchilă, chilă
(un) spic (de grîŭ), spchic, schic
(la-l în) spinare, spchinare, schinare
(o) spiţă (de roată), spchiţă, schiţă
viţă) viţă, jiţă, ghiţă
(de) vie) yie, jie, ghie
(oaĭa) zbĭară, zbghĭară, zghĭară
(te-am) visat, yisat, ghisat, jisat
(nu ştie) nimic, nimnic, ninic
(viŭ (saŭ mort), yiŭ, ghiŭ, jiŭ
copil (de ţiţă), copchil, cochil
(ocol de) vite, yite, jite, ghite
pripici (de cuptor) pripchicĭ, prichici, pripchiş, prichiş
vin (vechĭ, yin, ghin, jin
albina) albghina, alghina
(dă) mĭere) mnere, nere
mĭel) mnel, nel
(mîncat de lupĭ) lupchĭ, luchĭ
apropie-(te)) apropehite, aprochie
(şi) vorbeşte) vorbgheşte, vorgheşte
(ghĭaţa s'a topit, topchit, tochit
(lumina) lumnina, lunina
(mă orbăşte) orbgheşte, orgheşte
(păsările au) àripĭ, àripchĭ, à-ichĭ, ăripchi, ărichi, aripĭ, aripchi, arichĭ, aripe, aripe
(de ce te) temi) temĭ, tenĭ
(nu) scupi) scapchĭ, scăchĭ, scăpchĭ, scăchĭ
(aluatul dospeşte) dospcheşte, doscheşte
(în) àlbie albghie, a'ghie
fierbĭ (lapte), fierbghĭ, fierghĭ, herbĭ, herbghĭ, herghĭ serbghĭ, serghĭ, serbĭ.
(ce tot) suspinĭ, suspchinĭ, suschinĭ
(porcul se) scărpină) scărpchină, scărchină
(la) cerbice) cerbghice, cerghice
(sprîncene) îmbinate, îmbghinate, înghinate
cerbĭ) cerbghĭ, cerghĭ, şerbghĭ, şerghĭ
(şi) vulpĭ) vulpchĭ, vulchĭ, hulpchi, hulchĭ
şoimĭ,) şoimoĭ, şoinĭ
(şi) hulubĭ) hulubhĭ, hulughĭ
(sau) porumbeĭ, porumbieĭ, porumbgheĭ, porunghĭ
rupĭ (cizmele), rupchĭ, ruchĭ
(mama mă) iubeşte) iubgheşte, iugheşte
(şi mă va) iubì) iubghì, iughì
plopĭ) plopchĭ, plochĭ
strîmbĭ) strîmbghĭ, strînghĭ
şi mesteacănĭ)
albĭ) albghĭ, alghĭ
(nu) dormì) dormnì, dornì
(ci du-te de) despică (lemne) despchică, deschică
(nicĭ) bine (nici rău), bghine, ghine, dine, bdine, bdjine, djine
(am) scobit) scobghit, scoghit.
grobiţe (în)) gropchiţe, grochiţe
piatră) pchiatră, chiatră
(vacă cu) viţel, viţăl, yiţel, yiţăl, ghiţel, ghiţăl, jiţel, jiţăl.

Intrunirea dela Clubul liberal din Iaşi

— Cuvîntările d lor N. Gane. — C. Climescu. — Georgel Mîrzescu. — Gh. Săndulescu. — Dimitriu Păuşeşti şi Ath. Gheorghiu. —

Membrii clubului liberal din localitate s'au întrunit aseară în adunare plenară.

In lipsa d-lui Stere, consfătuirea a fost prezidată de d. Nicu Gane, fost primar.

Cuvîntarea d-lui N. Gane

D. Gane luînd cuvîntul zice:

— „Ne-am întrunit aci, pentru ca împreună să avizăm, asupra mijloacelor ce se impun, după redeschiderea campaniei de resturnare. In timpul întreruperei, guvernul a capatat o sumă de lovituri simţitoare din partea opiniei publice, a coroanei şi a justiţiei, care pot fi considerate ca suficiente, pentru a provoca căderea guvernului.

Analizează acele lovituri, modul cum a fost dezavuat d. Nicu Filipescu, şi în sfîrşit sentinţa tribunalului Ilfov, care după cum cu drept a spus-o d. Badareu, ne-a dat prilejul să vedem protestată o semnătură regală.

Dar cu toate aceste lovituri de măciucă, guvernul actual se face a nu înţelege.

Scopul acestei întruniri, e deci să avizăm la cele ce mai sunt de făcut, faţă de starea anormală în care se găseşte ţara.

Cuvîntarea d-lui C. Climescu

Spune că cele petrecute de la 8 Ianuarie sunt toate în defavoarea guvernului, cu toate că opoziţia îi acordase un armistiţiu.

Critică eşirile impetuoase ale d-lui Filipescu, pentru care a căpătat cuvenitele desminţiri. Una din ele au provocat o manifestaţie ostilă a Camerei, faţă de Coroană.

Critică legile votate de guvern şi spune că prin legea industriei, se încurajează mai ales străinii.

Face un apel călduros la membrii clubului, pentru a se întruni, aşa ca la un moment dat, să ne fie dat a da şefului nostru un concurs efectiv, pentreîntronarea legalităţei în ţară.

Cuvîntarea d-lui Mîrzescu

Spune că n'a considerat campania de răsturnare ca suspendată. Situaţia e atît de gravă, în cît acţiunea noastră urmează să fie permanentă.

Datoria noastră este de a face o incontiuuă propagandă, căci numai în forţa cetăţenească, se vor găsi mijloacele de a apăra ţara şi coroana.

Aminteşte de 1907 şi de unirea tuturor partidelor, care şi-au dat mîna pentru ca să se înaugureze o altă politică, aşa ca să nu mai reînvie flăcările din 1907. Se părea că s'a convenit ca cele două partide să se complecteze şi să se controleze.

Azi vedem că partidul de la guvern, n'a făcut nemic pentru a cimenta înţelegerea din 1907 Intreaga sa activitate s'a rezumat în a scotoci toată ura şi lupte personale, care nu pot face parte din doctrina conservatoare.

Anarhia la care a dat naştere, a mers crescînd, şi azi nimeni, nu se mai poate întreba, care pot fi mijloacele pentru a reîntrona echilibrul constituţional.

Guvernul nu are azi, nici încrederea ţărei şi nici a Coroanei. Nu are nici pe acea a parlamentului său, aşa că asistăm la o demagogie, făptuită de 9 oameni, cu o rară violenţă.

Compară situaţia de la noi, cu cea din Anglia, din anul 1880, cînd Coroana a fost silită să reducă pe Gladstrue la cîrma ţerei.

La noi, a putut în 1910 să creadă Coroana, că d. Carp reprezintă partidul conservator, dar azi, Coroana trebule să fie convinsă, că partidul conservator este acolo unde se găseşte d. Take Ionescu.

Aminteşte diferitele chestiuni, petrecute în ultimul timp, şi accentuiază mai ales asupra conflictului dintre guvern şi Coroană, ceia ce înseamnă, că ne găsim în plină revoluţie.

Cu drept a spus d. Badareu, că trebuie să salvăm Coroana, căci Regele este terorizat de guvern.

Spune că guvernul nu se bucură de nici o încredere. Toate legile sunt numai înşelăciuni. Dacă s'au grăbit să complecteze locurile din biserică, nu e însă mai puţin adevărat, că a rămas golul din sufletele noastre, provocate, prin scandalosul proces.

Guvernul nu se poate rezema nici pe parlament, de oare ce nu mai e parlament constituţional, crci lipseşte discuţiunea şi controlul opoziţiei. Chiar partizanii îl părăsesc, în toate oraşele, iar în Iaşi d. Mateiu Cantacuzino a refuzat să se solidarizeze cu actele arbitrare ale guvernului.

Se poate ca mîne d. Filipescu să zică că guvernul e tare, pentru că dispune de armată

Iată ce cerem, organizarea noastră, ca să veghiem la salvarea Coroanei.

D. Mîrzescu termină, asigurînd pe bătrinii liberali, că liberalii ieşeni, vor merge la o laltă, avînd deplină încredere în şeful partidului.

Cuvîntarea d lui Gh. Săndulesou

Ţara la 8 Ianuarie, a dat guvernului un plin avertisement, că el nu mai poate dăinui, căci altfel dacă ar fi vrut ar fi văzut sub ochii noştri, cum se prăbuşeşte un regim ciocoesc de ticăloşi.

Inţelepciunea şefilor noştri, n'a vrut aceasta şi atunci castelanul de la Ţibăneşti a devenit temerar, ameninţînd Coroana şi răspîndind anarhia.

Ciocoiul nu se dă şi se cramponiază de putere. Mai mult, primul ministru vrea să facă un prizonier din Coroană.

Aceasta nu se poate, căci Coroana reprezintă supapa de siguranţă pentru vieaţa neamului.

Ţara nu poate să tolereze aceasta şi cere ca anarhismul să înceteze, că pericolul a devenit prea mare.

Jos ciocoii!

*

După ce mai rostesc cuvîntări entuziaste d nii Dimitriu Păuşeşti şi Athanasie Gheorghiu, se redactează o telegramă de devotament către d. Ionel Brătianu.

Oratorii au fost des întrerupţi de aplause sgomotoase.

INFORMATII

❑ Caragiale către Anestin.

Cunoscutul artist craiovean d. Iancu Anestin, trimiţînd o scrisoare de felicitare maestrului Caragiale, cu prilejul aniversării naşterii sale, a primit următorul răspuns;

„Decanului Scenei romîne,
Artistului Iancu Anestin
Craiova"

„Frate Anestine, dragă tisule, celebre artist, bătrîne şi iubite prieten.

„Suflenr ţi-am fost, regisor ţi-am fost director ţi-am fost, fabricant de roluri ţi-am fost şi în toate ni-am bucurat, că ţi-am fost pe plac.

„Dar mai presus de toate crede-mă că mai mare bucurie mi-a făcut să constat astăzi, primind frumosul tău portret şi cuvintele calde cu care l'ai însoţit,—că şi ca prietin m'ai preţuit din toată inima.

„Iţi mulţumesc şi-ţi urez şi eu iubite frate Iancule ani îndelungaţi, veseli, sănătos şi cuminte cum te-am ştiut.

„Om de spirit şi de inimă, fire de adevărat meşteşugar subţire.

„Dumnezeu să vă păzească de rele, pe tine şi pe ai tăi, şi să vă dăruiască tot binele ce-l doresc pentru mine şi pentru ai mei.

„Imbrăţişindu-te cu frăţească nestrămutată dragoste, sunt şi rămîn al tău bătrîn prieten".

(ss,) *Caragiale.*

Iar în josul portretului, ce i l'a trimes odată cu scrisoarea, maestrul a scris:

„Primului prieten din tinereţe, eminentului artist Iancu Anestin, cu înaltă stimă şi dragoste frăţească".

(ss.) Caragiale.

❑ EXAMENELE DE LA POŞTA.— Direcţiunea generală a poştelor, telegrafelor şi telefoanelor a hotărît:

1) In cursul lunei Aprilie a. c. d-nii inspectori de circumscripţie vor examina personal pe toţi funcţionarii telegrafo-poştali, barbaţi şi femei, de la gradul III de elev pînă la inclusiv gr. I din oficiu inferior, asupra felului cum transmit şi primesc la aparatele telegrafice., dînd menţiune de bine celor ce primesc şi transmit în bune condiţiuni ori ce aparat, şi de slab celorlalţi.

Rezultatul examinărei se va înainta direcţiunei până la 1 Maiu 1912 stil vechiu.

In afară de excepţiunea prevăzută în penultimul aliniat al circulărei din 24 Iunie 1911, care se aplică şi amploiaţilor din corp, cei ce se vor constata că nu pot primi şi transmite la aparatul Mors şi au o vechime de cel puţin 6 luni în corp de la salariere, li se va aplica pedeapsa suspendărei, în scop de a se opri la înaintare pe tînărul prevăzut în legea de organizare şi regulament pentru aceasta.

După împrejurări, se vor aplica pedepse şi diriginţilor care nu s'au conformat îndatoririlor ce au pentru a face ca funcţionarii de sub ordinele lor să fi putut dobândi cunoştinţele de întregul mecanism al serviciului.

❑ Marele colegiu electoral va fi convocat să se întrunească în ziua de 18 Februarie, Sîmbătă, spre a proceda la alegerea unui Episcop al Huşilor.

Archiereii Nicodem Băcăuanul, vicarul Mitropoliei Moldovei, şi Meletie Constănţeanul, directorul tipografiei bisericeşti, candidează la episcopatul vacant.

❑ In ziua de 12 Februarie curent, Cercul cultural sătesc, „Belceşti", a ţinut conferinţă.

Invăţătorul Ion Cososki, a vorbit despre modul cum se poate realiza în învăţămînt o metodă care să nu îngreueze munca copiilor acasă.

❑ Domnul Maior Macarovici, din artilerie, sub şeful statului major al Corpului IV Armată, a fost numit, comandant al pieţei în locul d-lui Maior Stoianovici care trece la Corp.

❑ **Crimă.**—Individul N Vacaru, din com. Coarnele Caprei întîlnind pe soşea pe Flăcăul V. Toma, contra căruia avea o veche ură, i-a aplicat mai multe lovituri de ciomag şi cuţit, lăsîndu-l scaldat în sînge.

Găsit de trecători a fost transportat în agonie la spitalul din Podul-Iloaei.

❑ **Opera rusească la Iaşi.**—Marea trupă de operă rusească de sub direcţia d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iaşi şi va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky, Viaţa pentru Tzar* de *M. Glinka, Dama de Pică* de *Tschaicovsky, Demonul* de *Rubinstein* şi *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky.* Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet;* costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se reţin la librăria Iliescu (piaţa Unirei).

*

Afişe speciale vor anunţa ziua şi alte detalii.

! Inştiinţare!

Fac cunoscut onor. Doamnelor şi Domnişoarelor, că pe lîngă frizeria mea pentru domni, am deschis şi un **salon pentru cuafură de dame,** *în str. Lăpuşneanu No. 10, cu intrarea specială prin curte.*

Conducerea acestui salon, am în credinţat-o d-lui Jean Baptist Molièr, unul din cei mai renumiţi specialişti în arta adevăratei ondulaţiuni **Marcell,** *adus cu mari sacrificii din Paris.*

Se execută coafuri de zi, de jour fiexe, de soiree, de teatru şi de teatru şi de bal, precum şi ultimele creaţiuni în branşa postişei ca: **cozi, frissete, chignons, peruci transformaţiuni, bucle, bretoane,** *etc.*

Şamponarea şi uscarea părului cu aparatul electric în timp de cîte-va minute.

Se vopseşte *părul în: blond, chatain şi negru. Se primesc comenzi şi din provincie. Preţuri moderate.*

Onor. Doamne, care doresc a fi coafate la domiciliu, vor bine-voi a anunţa din timp, pentru a nu fi expuse la neplăcerile întîrzierei. Conversaţia în limbele franceza, engleza, germana şi italiană.

Cu stimă **GEORGES VOGT**

Ultime INFORMAȚII

❑ O lege anticonstituțională, respinsă de tribunalul Iași, și sentința confirmată de curtea de casație.

In anul 1878, ministru de justiție fiind Alexandru Lahovari, se votase un proect de lege, prin care unica impămîntenire, adică dreptul de a fi alegători comunali, era recunoscută evreilor născuți și crescuți în țară.

In baza acelei legi, avocatul Goldenthal, d-rul Finkelstein și defunctul dr. Rosenthal, [tustrei din Iași, cerură înscrierea lor în listele comunale.

Tribunalul, compus din d. Alexandru Teodoreanu, președinte și defunctul Mihail Grigoriu, judecător, respinse cererea de înscriere pe motivul că legea din 1873 era anticonstituțională, de oare-ce pentru a [recunoaște evreilor dreptul de vot, trebuie modificată constituția, iar nu să se voteze o lege specială.

Din ordinul ministrului de justiție, procurorul Cristodulo făcu recurs, dar înalta instanță consacră în totul motivele tribunalului, declarînd legea de inconstituțională.

❑ *Se crede că concursurile medicale publicate de către Epitropia Sf. Spiridon, vor trebui să fie amînate, pentru o vreme mai îndelungată.*

Cauza este că regulamentul de concursuri publicat acum de curînd, nu corespunde cu ceea ce au hotărît medicii primari ce l'au elaborat în colegiul medical. Pentru aceea acești medici au hotărît să intervină la Epitropie și să declare că nu'și ieau răspunderea unui regulament care nu reprezintă vederile lor. Cum în acest regulament s'au introdus prevederi care n'au fost votate de medici și s'au scos din cele admise de ei, vor cere să se facă un regulament care să fie expresiunea adevărată a colegiului medical, de oarece actualii medici primari va fi chemați să-l aplice, ca membri în juriile de concursuri.

❑ *Consiliul profesoral al Facultății de medicină, va fi convocat pentru Vineri 17 Februar la oara 6, spre a alege un delegat în Senatul universitar, în locul d-lui dr. Pușcariu, al cărui mandat expiră.*

Se crede că va fi ales d. dr. Manicatide.

❑ *Preotul Alexandru Dolinescu, ajutor de protoereu al județului Dorohoi, a publicat sub a sa semnătură, într'o gazetă naționalistă din Dorohoi, un articol prin care aduce grave înjurii și însinuări, juraților cari au judecat procesul Cuza-Socor.*

Unul din jurați d. D. P. Ioan, simțindu-se grav atins, de acuzările preotului, l-a acționat în judecata curții cu juri, pentru calomnie prin presă.

Procesul se va judeca Sîmbătă 18 c. înaintea curții cu juri din Dorohoi, care va fi prezidată de d. consilier Victor Antonescu.

❑ *Recursul pe care ministrul de interne l-a întrodus eri, în contra sentinței tribunalului Ilfov, secția II a, prin care legea tramvaelor se declară anticonstituțională, va fi respins ca inadmisibil, de oarece recursul a fost făcut în numele legii și numai ministrul de justiție are dreptul să facă asemenea recurs.*

❑ *Episcop al Hușilor, va fi ales arhimandritul Nicodem Băcăuanul, vicarul mitropoliei din Iași.*

Arhimandrit, în locul vacant va fi ales părintele Stefano, superiorul capelei romîne din Paris, care va fi numit și vicar al mitropoliei din Moldova.

❑ *Anunțăm că marea întrunire publică, pe care opoziția unită o va ținea la București, în ziua de 19 Februarie, va avea loc fără delegați din provincie.*

O întrunire cu delegați din provincie, va avea loc în București, în ziua de 26 Februarie sau 4 Martie.

❑ *Numirea d-lui I. Th. Burada, primul președinte al Curții de Apel din Iași, în postul de director regional, al regiunii Iași, este definitiv hotărîtă.*

D. Burada va demisiona de la Curte, și de la catedra de drept roman, de la facultatea juridică din Iași.

Se crede, că d. Victor Antonescu, abia numit consilier de Curte, va fi înaintat prim-președinte, în locul ce va deveni vacant.

Director regional al circumscripției Brăila va fi numit d. LupuCostache, iar intr'o altă circumscripție va fi numit d. George Bogdan.

❑ **Aseară, după întrunirea dela clubul liberal din localitate, s'a expediat d-lui Ionel Brătianu, telegrama următoare :**

„Astăzi la oara 5 p. m. am avut adunarea generală a tuturor membrilor clubului liberal ieșan, cari m'au autorizat a vă asigura de întregul lor devotament în lupta de resturnare, ce cu toții am hotărît a se reîncepe".

Președinte, N. Gane.

❑ *Președintele Camerei de comerț din Iași—necunoscut în Iași.*

Domnul C. Cerkez, președintele Camerei de comerț, își confecționează garderoba la București—dar, se vede, nu și achită croitorul, de oare-ce acesta l-a acționat în judecată pe d. Cerkez, cerînd ca președintele Camerei de Comerț să fie condamnat să-și achite garderoba.

Dacă creditorul a avut tot dreptul să se mire, că un reprezintant al comerțului nu și achită micile datorii—mai mult încă s'a mirat cînd a reprimit de la Iași citațiile cu procesul verbal, care spunea că „d. Cerkez, președintele Camerei de Comerț din Iași, este necunoscut în Iași".

Poliția d lui Stroja a făcut acest mic serviciu președintelui Camerei de Comerț din Iași—necunoscut aci.

Un protest al institutorilor din Iași

Publicăm cu plăcere următorul protest, semnat de un număr însemnat de institutoare și institutori din Iași :

Subsemnații institutori din Iași, luînd cunoștință de cele publicate în ziarul „Evenimentul" din 11 Februarie a. c., relativ la proectatul nostru congres, protestăm contra insinuărilor din numita gazetă și declarăm, pentru știința tuturor, că congresul ce urma să aibă loc în zilele de 12 și 13 Februarie c., *era hotărît și aprobat de noi toți*, și nu de 3—4 colegi, cum se afirmă cu multă rea credință.

Protestăm de asemenea, cu energie, și descalificăm purtarea colegului I. Dimitriu, care fără nici un motiv, prin scrisoarea din „Evenimentul" cu aceeași dată, nu numai că ne gratifică cu epitete ce nu le merităm, dar își permite a fi necuviincios cu d. S. Haliță, președintele cercului didactic, care nu are altă vină de cît doar aceea, că *rugat de noi, a convocat cercul și a aparat cu toată căldura, dreapta noastră cauză,*

Ne simțim obligați a mulțumi d-lui S. Haliță, pentru colegialitatea și dragostea ce ne-a arătat și îl rugăm să primească asigurarea considerațiunei noastre deosebite :

Sevasta Vîrlănescu, N. Ionescu, M. Tulbure, M. Roiu, L. Roiu, Cezar Tăzlăuanu, C. Andriescu, Natalia C. Zaharia, C. C. Zaharia, Luisa Stoica, Cas. Tincu, El. C. Vartic, L Constantinescu, Sofia Rosin, C. V. Buțureanu, Maria C. Buțureanu, Adela D. Bottez, Ed. Cosmitza, N. Oraga, A. Scobai, Ana Mancaș, I, Petrescu, Ema Briul, Pr. A. Popovici, H. Constantinescu, Eleonora Dimachi, I. V. Cucu, H. Ghidionescu, I, C. Vîrlănescu, S. I.Stăncescu, N I. Mitescu, V. Munteanu, H. V. Munteanu, P. Eug, Stoica, Cl, dr. Popescu, M. Teodorescu, Maria Guțu, Iulia Motăș, Natalia Lateș, Natalia V. Pallade, Eufrosina Dimachi, Elena B. Stadescu, E. V. Kostaki, N. V. Popescu, M. Pastia, V. Agapi, R. V. Bușilă, L. Dimachi, N. D. Arbore, Elena I. Silvestru, Lazăr Grecea, G, Ștefănescu, N. Sebastian, L. C. Vasiliu, Lucreția Borcescu, A, Bottez, D. Sachelarescu, Eug. Dimitriu,, Cl. Ștefăniu, Ortansa P. Popescu, El. Poruzzan, Elena Popovici, C. H. Vartic, Viorica Atanasiu, Viorica V. Lecca, I. C. Apostol.

❑ D. dr. Floru, medic șef al orașului, a primit azi următoarea telegramă, din partea Direcțiunei generale a serviciului sanitar :

Doomnule Medic șef,

Constatîndu-se, că unii din domnii medici eliberează recepte medicale aproape necitibile și fără a arata modul de întrebuințare a medicamentelor prescrise, fapt care dă loc la erori în expediarea medicamentelor de către farmaciști și la întrebuințarea lor de cătră public,—am onoare a vă ruga domnule Doctor, ca pe viitor să scriți cît se poate de clar rețetele ce eliberați bolnavilor, arătînd în același timp precis modul cum să se întrebuințeze fie-care medicament prescris și semnînd citeț numele d-voastră în ordonanța eliberată.

Despre cele ce preced, vă rog să binevoiți a comunica tuturor domnilor medici practiceni, pentru a se conforma întocmai".

Medicul șef a făcut ca circulara să fie adusă la cunoștința tuturor medicilor din localitate.

❑ Domnul C. C. Bacalbașa, fost raportor al legei meseriilor, face prin *Epoca*, sub proprie semnătură, o dare de seamă a titlurilor ce posedă, declarînd că are șapte clase liceale și bacalaureatul.

Grație acestor titluri d. Bacalbașa a putut ajunge, sub guvernul Carp : deputat, leader al Camerei și raportorul legei d-lui Sanielevici—dar—declară d. Bacalbașa—„am ramas om sarac".

Sărăcia este o virtute—spune proverbul. O fi și mai mare virtutea bacalaureatului ; cu bacalaureatul nu poți ajunge astăzi mai departe de cît la postul de copist. Copiști bogați nu există. Domnul Bacalbașa, tot cu bacalaureatul, a ajuns raportorul unei legi mari—dar a ramas, ca și colegii sei de titlu, bacalaureații, om sarac.

Foarte sărac ca avere, dar extrem de bogat ca situație politică ; d Bacalbașa este leaderul absolvenților a șapte clasa liceale.

❑ Sîmbătă în 18 a lunei va avea loc în sala Turn-Verein, balul organizat de Uniunea chelnerilor, filiala din Iași.

Va fi o frumoasă serbare.

❑ D. Arion, ministru de instrucțiune, a însărcinat pe d. Popovici, directorul școalei de Belle-Arte din Iași, de a întocmi, un anti-proect, privitor la modificarea regulamentului școalelor de Belle-Arte.

❑ Mîine are loc la București, concursul, pentru ocuparea catedrei de sculptură, vacantă la școala de Belle-Arte din Iași.

❑ De la cîrciumarul Haim Moșcovici, din strada Cismăriei No. 15, s'a furat astă noapte, prin spargerea unui sertar de la tejghea, un portofoliu cu suma de 4000 lei in hîrtii de bancă și mai multe chitanțe.

Odată cu constatarea furtului s'a observat și lipsa din casă a vînzătorului Moritz Gotleib.

Păgubașul s'a adresat imediat brigadei de siguranță, care după trimiterea pe la circumscripții a unei circulare cu semnalimentele bănuitului, a început a face percheziții pe la oteluri, încredințați că posesorul unei sumi de 4000 lei sigur s'a adăpostit la vre-un otel. Cercetare zadarnică. Dar pe la orele 10, sergentul C. Chelariu, din strada Ștefan cel Mare, a observat trecînd pe lîngă el un individ care se potrivea cu semnalimentele din circulară. Oprindu l și întrebîndu-l unde se duce, și cine e, numitul se încurcă în răspunsuri.

In drum spre secție, individul a spus sergentului, că-i dă suma de 500 lei, să i dea drumul.

Cinstitul sergent, mai cinstit ca șefii lui, a refuzat și ducîndu l la secție s'a dovedit că el este autorul furtului de astă noapte.

Circiumarul Haim Moșcovici, a oferit ca premiu sergentului Chelariu suma de 100 lei.

❑ Astăzi se va citi decretul prin care sesiunea corpurilor legiuitoare va fi prelungită pînă la 15 Martie.

❑ M. S. Regele a iscălit ieri, imediat după efectuarea alegerei, decretul prin I. P. S. S. Konon Arămescu Donici, este întărit în scaunul de Episcop și mitropolit Primat.

❑ Direcțiunea liceului militar din Iași, a fost înștiințată eri, că C. Romanescu e numit profesor la catedra de matematici a acestui liceu în locul d-lui D. Pompei, numit ispector general al învățămîntului superior și secundar.

❑ Nici pînă acum președinții foastelor corporațiuni, n'au primit circulările, anunțate de diverse ziare din Capitală, referitoare la continuarea ajutoarelor și la menținerea secretarilor comptabili.

Numai la corporația constructorilor a sosit o telegramă din partea Casei centrale, semnată de d. Catargiu, sub director, anunțînd că se vor trimite instrucțiuni. Aceasta în urma repetatelor reclamațiuni telegrafice, făcute în chestia lucrătorului Ungureanu, mort în împrejurările pe cari le am arătat.

Telegrama d-lui Catargiu este întăia și pînă acum singura legătură între vechile corporațiuni și noua instituție a Cassei centrale.

❑ D. V. Dinicu, inspector al școlilor secundare particulare, a fost în Iași o singură zi—Simbătă—și s'a înapoiat în București.

❑ **Judiciare.**—Curtea de apel s. I, a fost ocupată eri toată ședința de continuarea desbaterilor în procesul fraudelor de la depozitul Regiei din Iași. A vorbit în această ședință numai d. avocat Lascar Antoniu, din partea complicelui Lazăr Săvescu.

Apărarea reușind a elimina dovada ce se aducea în sarcina lui Săvescu, cum că ar fi purtat corespondență în străinătate cu autorul fraudelor Raul Van Saanen și că i-ar fi trimis chiar bani la Geneva prin mandat telegrafic, d. procuror general simțindu-și slăbit rechizitorul, a intervenit, în mijlocul pledoariei d lui avocat Antoniu, pentru a cere curții să facă comisii rogatorii la Paris, Bruxelles, Geneva, în dovedirea schimbului de scrisori și a mandatului telegrafic în chestiune.

Curtea, după deliberare, a admis cererea procurorului de a se completa instrucția asupra faptelor de mai sus, prin comisii rogatorii pe cale diplomatică, și făcînd dijungerea procesului dinire inculpatul Van Saanen, deținut preventiv și ceilalți complici, a dispus amînarea în ceia ce privește pe toți complicii și judecarea imediată a lui Van Saanen, condamnîndu l la un an închisoare pentru delictul de falș în acte publice.

— D-na Ernestina Fischer, cu consimțimîntul soțului ei d. Froim Fischer, a intentat astăzi acțiune pentru instituirea unui consiliu judiciar, fiului ei d. David Fischer.

Motivele acțiunei sunt: David Fischer fiind destinat de părinți să facă agricultură, părinții, i-au pus la dispoziție un capital de două sute mii lei, cu care David Fischer a luat în arendă moșia Cucuteni, iar la expirarea contractului moșia Bădeni. Ca arendaș al acestei moșii David Fischer ar fi dat semne de podigalitate și de dezordonare în afaceri, luîndu și asociați nechemați la exploatarea moșiei și cheltuind sume mari în petreceri.

Se propune instituirea unui consiliu judiciar, compus din șase rude ale lui David Fischer.

Acțiunea a fost repartizată la secția a II a a tribunalului.

—Tribunalul secția I, va judeca mîne procesul falimentului fraudulos Antoniadi fost băcan în Iași.

❑ Toți ofițerii în rezervă din Iași, s'au prezintat astă-zi la depozitul de recrutare, în ținută de campanie, conform unui ordin al marelui stat major al armatei.

O comisiune compusă din d-nii maior V. Fărcășanu căpitanul Drăgulănescu și locotenentul Gogu Bancov, au trecut în inspecție, starea echipamentelor ofițerilor, după care ofițerii au fost invitați să meargă acasă.

❑ Intr'unul din posturile de directori regionali va fi numit și d. Paul Kiriacescu, directorul general al Regiei Monopolurilor Statului.

❑ Tribunalul s. III, după divergință, a confirmat astăzi mandatul de arestare al negutitorului falit Z. Blauer.

❑ Astă seară Mercuri are loc la Teatrul Circ Sidoli irevocabil ultima reprezentație ale maimuțelor și simpanzilor, cu două părți de cinematograf cu cele mai interesante subiecte absolut noue. De asemenea și simpaticul Vero va apare numai astă seară Mercuri în splendidele și neimitabilele sale creațiuni, tipuri și imitațiuni de instrumente muzicale.

Mîne-seară Joi 16 Februarie reîncep reprezentațiile obișnuite cinematografice cu un program absolut nou, compus din patru părți mari și cuprinzînd între altele :

Prince sentimental, comedie cu simpaticul humorist.

Max Linder și cînele său Dick, satiră cu incomparabilul comediant.

Miss Fuller, scene artistice de varieteu.

Suprema întîlnire, grandios roman modern, etc.

Valea Areberg (Tirol), scene și vederi de călătorie.—Coafurile din cele mai vechi timpuri pînă în prezent.—Salvați cu ajutorul telegrafiei fără fir, roman de actualitate.—Rosalia vrea să se îngrașe, comedie, precum și cel mai nou număr din Pathé Journal, care conține între altele :

Misiunea engleză asistă la exercițiile cazacilor din Moscova—Reîntoarcerea suveranilor Angliei de la serbările încoronărei din Delhi : Sosirea la Malta —O vizită la Paris, marea paradă în onoarea Suveranilor—Sosirea la Londra, intrarea Suveranilor în Palatul din Buckingham etc.—Incendiul de la Abatorul din Barcelona—O deraiare de tren la St. Petersburg—Aniversarea de 200 ani a lui Frederic al II-lea, marea revistă militară la Potsdam înaintea Impăratului Wilhelm II, etc.

Prețurile de intrare vor fi cele obișnuite ale cinematografului și anume : Loja 8 lei — Rezervat 1.50 bani — Stal 1 leu—Balcon 75 b.—Galeria 50 bani.

ULTIMA ORA

București 15 Februarie

Medicii recrutori

Au fost numiți medici recrutori.

Botoșani.—Loc.-colonel Drașcă Emil, din divizia II-a.

Buzeu.—Căpitan Ion Dobrinescu, din reg. Rovine 26.

Dorohoiu.—Maior Constantin Bombosescu, din reg. Buzeu 8.

Fălciu.—Locot. Constantin Musteață, din batalionul căilor ferate.

Ialomița.—Locot.-colonel Alex. Gavrilescu, de la spitalul militar din Iași.

Orașul Iași.—Maior Spiridon Mihailescu, din reg. Vlașca 5.

Județul Iași. — Căpitan Constantin Constantinescu, din batalionul 6 vînători.

Neamtz.—Locpt.-colonel Frederic Mezer, de la spitalul militar Regina Elisabeta.

Roman.—Căpitan Neculae Constantinescu, din reg 2 de artilerie.

Suceava.—Maior Neculai Georgescu, din reg. Putna 7.

Tecuci.—Căpitan Gh. Dobrotescu, din 10 artilerie.

Tutova.—Locot. Virgil Brătescu din reg. 4 roșiori.

Vaslui.—Maior Vasilescu Albu, din reg. 1 Dolj.

Examenile particulare

București.—La ministerul de instrucție, s'a pregătit o circulară, cu privire la examenele particulare, de curs secundar.

Nu vor fi primiți la aceste examene, elevii care au frequentat o școală secundară a statului și au părăsit'o, după 31 Decembrie.

Cererile de admitere, se vor adresa ministerului, între 15 Februarie și 30 Aprilie.

Balul coloniei austro-ungare

București.—Aseară a avut loc la Teatrul Național, balul coloniei austro-ungare. Se vorbea că unii studenți, ar vroi să organizeze o manifestație ostilă, simțindu-se atinși că Teatrul național va fi decorat cu steaguri ungurești și se va juca czardașul.

Față cu asigurarea dată de ministrul austro-ungariei, că nimic nu e adevarat în acel svon, studenții s'au liniștit.

Poliția a luat totuși măsuri de precauțiune.

Comunicatul Turciei către marele puteri

Constantinopol.—Poarta a însărcinat pe ambasadori să declare categoric tuturor puterilor, că ori-ce înțălegeri pe baza decretului italian.e cu neputință.

Franța va interveni pe lîngă cele alte state pentru împacarea turco-italiană

Paris.—Guvernul francez și celelalte două puteri din tripla alianță vor interveni la Berlin, ca cu toții să ceară turciei să-și retragă trupele din Tripolitania, pentru terminarea răsboiului.

Reforma învățămîntului superior

București. — Membrii comisiunei au terminat aseară discuția, cu privire la anteproectul reformei învățămîntului superior.

Mîine anteproectul va fi trimis tuturor facultăților.

Ofițerii în rezervă

București.—In conformitate cu ordinul ministrului de răsboi, azi s'au prezintat la comenduire, ofițerii de reservă din Infanterie.

Mîine se va prezinta cei din artilerie iar Sîmbătă ofițerii din cavalerie.

Comande de obuziere

București.—Ziarele oficioase anunță, că s'au comandat 15 baterii cu obuziere ușoare la fabrica Krupp, și 2 duzine grele la fabrica din Creuzot.

Convocarea marelui colegiu

București.—In „Monitorul Oficial" de azi, a apărut decretul de întărirea noului Mitropolit Primat și convocarea marelui colegiu, pentru 18 Februarie, spre a alege un episcop, în locul vacant.

Procesul trădărei cauzei evreești

București.—D. Petreanu, condemnat de curtea cu juri la o lună închisoare, pentru că ar fi calomniat pe d. Brociner, a declarat recurs la Inalta Curte de Casație.

Infrîngerea Italienilor

Constantinopol.—O știre de pe cîmpul de războiu, arată oă italienii au suferit la Zanzur, o infrîngere cumplită.

Casele *din strada Carol No. 20. Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajduri, 2 pivnițe, hambar, grădină și ghețărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

VIZITAȚI EXPOZIȚIA
de
— Mărțișoare —
LA MAGAZINUL DE
BIJOUTERIE ȘI CEASORNICĂRIE
LAZAR IOSEF
din piața CUZA-VODA
în casele marelui otel Continental.
Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, brațari, broșe, lanțuri, etc. cu prețurile cele mai modeste.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ
Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni
Conține cel mai bun LAPTE din ALPII
Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară
Cutia lei 2.—
Repr. SAM. LÖBL
București

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE

Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Cefalgiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase* cari le resistă celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri, unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Fabrica de oglinzi

Israil Berghér—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

BROSSE TAPIS

Prix 0f.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Frimdrici No 17,

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

FONDOIR

déposé

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Appareils pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES in debout 1m 50 Of.30

Daym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX - No 1520 - Vineri 17 Februarie 1912

BIBLIOTECA CENTRALĂ

De ale Budgetului

Cînd Francezii au ajuns cu budgetul lor la un miliard cine-va sculîndu-se în Cameră a zis: salutați miliardul. Noi, mai modești, vom zice chiar anul acesta: salutați jumătate de miliard.

In adevăr, budgetul pe care-l va vota Camera trece de cifra de mai sus.

Noi învățăm multe lucruri despre toate și despre toți și le învățăm cu intențiа să profităm. Greșelile pe cari le au făcut alții, ar trebui să ne servească de lecțiune și chiar de aceia le și învățăm, pentru ca la ocaziune să le evităm. Dar, pare că e un făcut. Vedem bine că alții au greșit, vedem că nu e bine să mergem pe urma lor, și cu toate acestea comitem aceleași greșeli.

In Franța astăzi la putere e un mare minister, căci cuprinde nume din cele mai ilustre ale acelei țări, capacități de mîna întâia. Or, în programul lor de guvernămînt un punct de căpitenie este: *economie în badgetul Statului.*

Evident că dacă atîtea capete luminate au ajuns să formuleze un astfel de postulat, atunci s'a trecut peste anumite limite, că puterea economică a acelei țări e pusă la grea încercare.

La noi creșterea cheltuelilor a urmat o progresiune destul de accentuată în anii din urmă. In momentul cînd s'a făcut unificarea budgetului, acum vre o patru ani, budgetul general prevedea suma de 411 milioane. Astăzi avem un prisos de cheltueli de aproape 100 milioane, căci budgetul actual se echilibrează la cheltueli cu peste 505 milioane.

Negreșit că un Stat nu stă pe loc. Populația lui în virtutea unei legi oare cum fatale se înmulțește. Bogăția generală, rezultantă a avuțiilor individuale, sporește necontenit. Fie-care forță nouă aduce contingentul său pentru sporirea acestei bogății.

De altfel creșterea aceasta a avuției e un principiu de ordin financiar așa de puternic, în cît întreaga știință a finanțelor se conduce după el.

Totul însă se reduce la armonizarea dintre această sporire de bogăție și impozitele pe cari ea le poate suporta. Și aceasta e îndatorirea celor chemați a chibzui asupra măsurilor de ordin financiar. Căci, de sigur, nu se va zice că e o bună prevedere financiară, cînd acum întinzi coarda cheltuelilor peste măsură, iar cînd vine vremea de nevoe, vei sta să stringi și chiar să nu faci de cît economii și iar economii. Buna rînduială financiară stă tocmai în evitarea unor atari extreme.

Populația noastră sporește pe fie-care an cu cîte 100,000, așa că dacă astăzi avem 7 milioane locuitori, ne asteptăm în vremuri normale, ca peste 70 ani să avem îndoit număr de locuitori. Dar budgetul cheltuelilor urmează și dînsul o astfel de normă? Dacă ar fi să ne luăm după cele pînă astăzi petrecute, cînd budgetul s'a ridicat pe fie-care an cu aproape 25 milioane, e ușor de văzut că îndoitul budgetului de astăzi se va putea aduce la îndeplinire în vre-o 20 de ani.

Dar de sigur nu aceasta e măsura, după care să judeci sporurile budgetare. Căci dacă populația crește în o anumită măsură, nu tot așa se poate zice despre puterea productivă a țării. Aici intervin mulțime de factori a căror contingență trebue bine studiată.

Se pare că la noi criteriul pentru a judeca dacă budgetul poate fi sporit în partea cheltuelilor e acela a excedentelor budgetare. Și dacă în adevăr așa stau lucrurile, atunci e evident că cheltuelile pot fi sporite aproape fără primejdie. De cînd budgetele noastre au început a se solda cu excedente, media acestora se zice a fi de 50 milioane pe an. Cheltuelile sporindu-se în medie cîte 25 milioane se vede a se fi păstrat o margine în limitele căreia, ori-ce pericol e cu siguranță îndepărtat.

Să fie acesta un criteriu sigur pentru a ne face idee de adevărata putere de producție a țării?

Dacă ne îndreptăm atențiunea către izvorul de unde vin aproape toate resursele Statului, cam ce auzim? Că impositele atît cele directe, dar mai ales acestea, cît și cele indirecte sunt nedrepte.

Baza sistemului nostru fiscal sunt fără îndoială impozitele directe. Ele ne dau sume aproape certe, sume asupra cărora putem conta pentru formarea budgetului. Impositele indirecte negreșit sunt foarte elastice, dar ele nu rezistă la timp de primejdie. Or, tocmai impositelor directe li se aduc critici și critici întemeiate.

Credem că e locul a se da budgetelor viitoare o bază sigură și a nu-l lasa la fluctuațiuni, cari să amenințe în existența lor chiar instituțiuni a căror utilitate este necontestată. Căci de sigur la aceasta am putea fi aduși într'un moment de criză, cînd am fi siliți să mai facem ceia ce am făcut altă-dată, adică să aplicăm reduceri budgetare.

Pe motiv de dreptate socială, trecutul guvern propunea înlocuirea celor șase impozite directe, prin un impozit unic asupra venitului net general a fie-cărui contribuabil.

Și pentru a ilustra nedreptatea ce poartă în ele acele venituri, va fi de ajuns a arăta că acel care se pare că e mai potrivit, mai echitabil, impositul fonciar, chiar și acela are într'însul multă inichitate. El nu se așează asupra venitului net real al contribuabilului. In adevăr, nu se scoate din venitul caselor sau moșiilor, datoriile ipotecare, pe cari mulți proprietari le au. Și așa se face că de și acest impozit e numai de 6 la sută asupra venitului fonciar, în realitate el poate ajunge la 11 ori 24 la sută sau chiar și mai mult.

E drept că noi imităm în multe pe alte țări. Și poate că facem bine, în afară de aceia că noi transformăm în legi și chiar și aceia ce ar putea face obiectul unor preocupări de gospodărie. Noi facem legea și apoi credem că totul s'a isprăvit. Țara va merge bine.

Ar trebui să imităm în materie financiară, ceea ce se face în alte State Pe acolo budgetele se cercetează, se examinează și se discută ca fiind prima și cea mai importantă legiuire, care cade în atribuțiunile corpurilor legiuitoare. La noi aceasta se face în cinci șase ședințe.

Și cînd se știe, că nu te poți mișca fără bani, bani și iar bani, ar fi locul a se da deosebită îngrijire fondului productiv, din care îi scoatem. Să tundem oaia, dar numai atît!!

V. I. Radu

Rectificarea „Epocei"

— Monitorul carpist încearcă o „rectificare" pentru a împăca pe d. Matei Cantacuzino —

Se confirmă oficial știrea Opiniei, *că d. Matei B. Cantacuzino a demisionat din clubul Carpist din Iași și din partid, pentru motivul că aberațiile* Evenimentului *la adresa demisionatului au fost reproduse de* Epoca.

Confirmarea consistă într'o „rectificare" apărută în Epoca *de astăzi, „rectificare" ce vine la două săptămîni după apariția atacului și opt zile după demisia d-lui Cantacuzino.*

In pagina a II, într'o notiță foarte încîlcită ca redactare, înaintea unei alte notițe ce tratează despre căsătoria funcționarelor, telegrafiste — se „rectifică" atacul vehement, aproape epileptic, adresat unui om de valoarea—cu toate defectele incontestabile ce le are—de valoarea d-lui Cantacuzino.

Trebue să reproducem, în scurtul ei întreg, notița apărută la sfîrșitul rubricei „Informații"—ca s'o putem cerceta mai de aproape.

„Am relevat, **după** *Evenimentul,* **partea de reclamă a d-lui Stere pentru acțiunea ce-a întreprins în Transilvania.**

Este evident că un alt sentiment decît numai patriotismul a îndemnat pe d. Stere să intervie în conflictul de peste munți, cu o ostentație și o gălăgie ce nu poate decît păgubi luptătorilor din Ungaria.

Bine înțeles că critica noastră privea pe d. Stere și nu pe acei ce de bună credință au participat la banchetul din Iași, cu convingerea că nu pot să nu răspunză la un apel învăluit în sentimente patriotice.

*„Epoca" n'a relevat precum pretinde, ci a reprodus aidoma comunicatul carpist din Iași. Domnul Stere nu și-a făcut nici o reclamă, n'a făcut nici o gălăgie în jurul frumoasei sale isbînzi: ideea banchetului—el constitue „reclama" și „gălăgia"—***a pornit de la d. Cantacuzino,** *care el,* **primul, a venit să i propună** *d-lui Stere.*

Partea din urmă a „rectificării", privitoare absolut pe d. Cantacuzino, nu este mai puțin perfidă.

„Critica noastră", „rectifică" Epoca, privea bine înțeles pe d. Stere, dar nu pe acei ce cu bună credință au participat la banchet".

Reproducînd comunicatul carpist din Iași, Epoca *vorbea de „naivi", cari cearcă să ridice piedestal de glorie „șarlatanului" Stere.*

Naivul era d. Cantacuzino. In rectificarea „Epocei" tot naiv a rămas, căci ce este decît un naiv omul, care, fără să-și dee seamă despre ce este vorba de fapt, vine și ia parte la banchetul unui „reclamagiu gălăgios".

Dacă d. Cantacuzino se va mulțumi cu asemenea „rectificare" asta îl privește în mod absolut și numai senzație nu va produce o eventuală a sa revenire în partid, căci prea des pleacă și prea des se reîntoarce, ca să mai poată fi vorba de senzație.

„Rectificarea" gazetei carpiste are, însă, o însemnătate politică: teama carpiștilor din guvern de greceniști. Dacă notița a fost redactată cum s'a văzut și pusă în pagină la loc foarte puțin de onoare, este că centrul a voit mai puțin să-l împace pe d. Cantacuzino și mai mult să nu-l supere pe d. Grecianu.

Adevărat faliment fraudulos al carpismului din Iași.

Confuzie gravă

Insfîrșit d. Carp pare că-și vede visul cu ochii. Reforma administrativă la care, dacă e să-l credem, s'a gîndit o viață întreagă, și în numele căreia primul ministru a preconizat principiul „asanării administrației", a fost cristalizată într'un proect de lege depus pe biroul Camerii.

In acest proect de reformă, pe care d. Carp îl numește „de descentralizare administrativă" stă salvarea țării. Curios lucru însă, că d. Carp nu vede, că scopul primordial al acestui proect nu va fi și nu va putea fi atins.

Este proectul d-lui Carp un proect de descentralizare administrativă? Iată o întrebare, care se impune cînd citești proectul d-lui Carp. Descentralizarea administrativă înseamnă eliberarea organelor administrative elementare, de puterea organului administrativ central într'o măsură oarecare; înseamnă crearea unei vieți autonome a acestor organe. Proectul d-lui Carp nu tinde la aceasta. Organele nouă ce crează acest proect de reformă nu sînt de cît tot atîtea piedece nouă autonomiei vieții și funcționării organelor elementare.

In proectul de reformă al d-lui Carp poate fi vorba de *împărțirea muncii administrative,* în nici un caz însă de descentralizare. Se ușurează viața și funcționarea ministerelor, dar nu se ușurează viața și funcționarea organelor administrative locale, cari în mecanismul vieții lor întîmpină dificultățile și aservirea noilor organe create.

A meditat d. Carp o viață întreagă pentru a ajonge la un rezultat microscopic și chiar ridicol față de pretențiunile și aspirațiile sale. E curios, că d. Carp, care face politică de 40 de ani, n'a ajuns încă să facă elementara distincțiune dintre descentralizare și împărțirea muncii administrative. Pe această gravă contuzie se întemeiază „marele" proect de reformă al d-lui Carp.

OAMENI ȘI LUCRURI

A IMITA...

Ne pregătim de o vizită la circul Sidoli. E ultima seară în care mai sunt de admirat momițele dresate, Jack și Daisy,—cum s'ar putea dară să lipsim? Și chiar dacă s'ar putea să cedăm oboselei și să nu mergem, — încă am fi datori să nu lipsim: a fost „toată lumea".

...Eternul spirit de imitație ce se cuprinde în formula: „toată lumea..." cuprinde în același timp și o filosofie, acea a imitației de care ne ocupăm aici.

Ce admirăm oare în ingeniozitatea maimuțelor dresate?

— Spiritul de imitație a unor anumite gesturi, a unor acte și mișcări. Animalul acesta, venind pe scara viețuitoarelor în rangul cel mai apropiat de om, duce la culme știința și priceperea de a imita omul, — de a-l „maimuțări și, cum se zice într'un cuvînt consacrat...

In toate manifestările activității omenești găsim mai mult ori mai puțin desvoltat spiritul de a imita.

Copilul, în casă, în școală, în lume, nu face decît să imite. El imită pînă devine om—iar odată devenit om întreg nu continuă decît aceeași primitivă operațiune mentală și fizică: a imita...

Cît de rară este, în societatea omenească, adevarata originalitate! Atît de rară, încît se confundă aproape cu excentricitatea și cu nebunia...

Arta se grupează în „școli"—ca să se consacre mai bine imitația... oficială.

Pe scenă actorul se străduește să imite viața, iar în versuri poetul imitează simțirea. Totul este *să pară*..

Intîmplător, am trecut eri, în tovărășia excelentului regisor și artist Cuzinski, prin cele două garderobe ale teatrului și am admirat colecțiile de costume vechi. Ce de-a repertorii trecute, prezente și viitoare! Ce îngrămădire de roluri dispărute ori nenăscute încă!.. Și menirea tuturor acestor costume este numai ca să se poată *imita* oameni, vremuri și obiceiuri; regi, duci, marchizi, conți, tot felul de eroi...

Unde nu se imită? Cine nu imită? Nu vedem oare profesori universitari ridicînd în sistem imitația — dusă pînă la plagiat și cerînd să triumfe, să dicteze, să terorizeze în numele ei?

De ce admirăm dară cu zgomot și aplaudăm talentul de imitațiune al maimuțelor? Cu ce drept și la ce folos le răpim ceea ce au *original* în firea lor și le supunem unor grotești deprinderi de a purta haine omenești, de a imită mișcări și apucături omenești, — cînd maimuțăria este înăscută și inerentă omului civilizat, ca și omului primitiv și jumătății de om reprezentat în univers prin ciudatul locuitor al pădurilor exotice, — maimuța?

Rodion

Discursul d-lui A. A. BADAREU

Rostit la întrunirea clubului Conservator-democrat din Iași, în ziua de 12 Februarie 1912

— După notele stenografice —

Iubiți Prieteni,

Cred că îmi sunteți recunoscători pentru inovațiunea ce am făcut în întrunirea de astă seară, provocînd să ia cuvîntul tovarășii de luptă cari m'au precedat și din ale căror cuvîntări inimoase și substanțiale, s'a putut naște în d-voastră un sentiment de mîndrie pentru rezervele de valoare ale partidului nostru. Mulțumită d-voastră de alt-fel va găsi un ecou plăcut în sufletele adversarilor, căci pentru astăzi nu am dat drumul de cît celor cuminți.

Și sarcinea mea este astăzi mai ușoară căci nu-mi mai rămîne de cît să rezum cele dezvoltate înainte d-voastră și să le complectez cu cîte-va declarații.

Chestiunea care se pune pentru noi, este dacă de la ultima noastră întrunire, de la 6 Ianuarie și pînă astăzi, situațiunea politică generală, s'a schimbat cu ceva și dacă situațiunea partidului nostru a făcut vre-un progres spre ținta pe care o urmărim cu toții: guvernarea țărei de către partidul conservator democrat.

Din nenorocire, în ce privește situațiunea politică generală, avem de constat aceeași criză politică și socială, aceeași stare de anarhie.

Nu avem guvern, deși avem miniștri; guvernarea se face pe baza principiului dinamic, numit „la vitesse acquise„; guvernul trăește din capitalul de rezervă, uzînd instituțiile cari cu mari strădănuințe din partea tuturora începuse de abia a funcționa.

In ultimul timp s'a simțit chiar o activitate guvernamentală extra-ministerială. Actualul guvern pusese între punctele de căpetenie ale programului său, vînzarea în loturi, la țărani, a bunurilor de mînă moartă. Ideia a dormitat mult în capul ministrului de domenii, dar în fine a văzut lumina zilei sub forma proiectului de lege pentru expropierea bunurilor de mînă moartă. Cantacuziniștii s'au ridicat contra acestui proiect de lege fie că s'au temut ca nu cumva după expropierea bunurilor de mînă moartă, să urmeze și expropierea celor de mînă vie, fie că s'au temut să nu se răscolească cenușa strămoșilor din morminte, dacă bunurile Eforiei vor ajunge pe mîinile mojicimei, înainte ca această boerime să-și găsească o compensațiune în creațiunea demnă de boerimea modernizată, care se va ridica pe cel mai vestit din domeniile Eforiei Casino de Sinaia, care va rămîne în istorie ca cel mai măreț monument al celei mai ipocrite epoce a istoriei noastre politice: epoca ferului roșu.

Eu nu admit formula din proiectul d-lui Lahovary, căci expropierea averilor nu cadrează cu opera unui partid conservator. Același echivoc: nici vorba după port, nici portul după vorbă. Cu atît mai mult formula merită dezaprobarea unui conservator, cu cît ea este inutilă. Se putea ajunge pe o altă cale mai simplă, mai inofensivă, la vînzarea acestor bunuri.

Toate acestea însă nu împedică să constat că acțiunea cantacuzinistă este un simptom de disoluțiune a guvernului și în același timp un act culpabil din partea cantacuziniștilor. Dacă cantacuziniștii sunt oameni serioși, pentru ce au permis să se pue în programul guvernului un principiu atît de primejdios, care a născut atîtea speranțe, din cari au eșit atîtea decepții ce pot aduce mari sbuciumări în viața noastră socială.

Inconștiența guvernului, totuși este atît de complectă, în cît ministrul care trece drept sufletul acestui guvern, a afirmat într'un interview că guvernul e mai tare de cît ori cînd. Pentru ce? Pentru că mașina de vot funcționează cu aparențele unei mișcări perpetue, în dealul Mitropoliei ca și în palatul Universității, iar d. Nenițescu a ajuns cel mai mare ministru, pentru că dînsul învârtește neobosit manivela acestei mașini.

Merită să ne oprim puțin asupra d-lui Nenițescu, căci d-sa a avut darul să obție o mențiune onorabilă de la domnul Carp, care în viața sa nu a lăudat pe nimeni.

Opera fericită în josul căreia și-a pus d. Nenițescu semnătura, este legea pentru asigurarea meseriașilor. Adevărul e că d. Nenițescu este numai autorul unei anexe a acestei legi: autorul circulărei către toate polițiile din țară, ca să se adune pe meseriași în întruniri și aceștia să aducă osanale proectului și autorului său preferat.

Poate ar fi nedrept dacă și recunoaște d-lui Nenițescu numai meritul circulărei. D-sa a mai contribuit încă, la alcătuirea proectului de lege, și cu mandatarea din fondurile ministerului a sumei cu care s'a plătit un funcționar dela o societate de asigurare, în a cărui competență de specialitate cred bucuros, care a alcătuit proectul de lege și acea celebră expunere de motive în care tabelele de logaritm sunt puse la o extraordinară contribuție.

Cum să nu pue în extaz un așa proect, cu o așa expunere de motive, pe raportorul legei, care a părăsit băncile liceului ca să scape de tabelele de logaritmi!

Care din deputații Iașului nu ar fi putut figura cu onoare în comitetul delegaților, ca să explice ucenicilor și călfiților secretul acestor tabele? Luați-i pe rînd, și vă veți convinge de adevărul spuselor mele.

Fondul marei reforme a d-lui Nenițescu, poartă aceiași pecete ca mai toate reformele acestui guvern: crearea înainte de toate de funcțiuni cu titluri pompoase, cu lefuri gras plătite. Cu anuitatea de o jumatate milion care reprezintă lefurile reformei d-lui Nenițescu, dacă s'ar fi constituit, printr'un împrumut, capitalul unei bănci a meseriașilor, cu creditul căreia să fie ajutate asociațiunile de meseriași, în întreprinderile lor, în sporirea muncei lor, ce reformă în adevăr mare, recunosc însă cam prea simplă, ar fi făcut d. Nenițescu!

Un semn că crearea funcțiilor și menirea funcționarilor inamovibili a fost preocuparea de căpetenie a reformatorului, îl găsim în faptul că s'a afectat o parte din excedentul budgetar la plata acestor lefuri, pentru ca nu cumva numirea funcționarilor să aștepte pînă la 1 Aprilie, cînd viltoarea luptei actuale

KALODONT.

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löhl, Bucureşti.

ar fi putut aduce o schimbare a titularului care urma să facă numirile.

Aveam un rudiment de parlament. Actualul guvern l'a desfiinţat. Coroana declară continuu că idealul regimului constituţional este existenţa a două partide şi totuşi este nevoită să tolereze un parlament unic, al unui partid unic. Guvernul nu mai are nevoie de întrunirele oficiale ale majorităţilor. Adio ceaiu şi bufetul de la ministrul de externe! Intrunirea majorităţilor este permanentă şi oficială în însuşi locului parlamentului.

Parlamentul şi puterea executivă s'au contopit. Cu toate că actualul parlament este atît de comod, totuşi puterea executivă, din sentimentul contopirei, merge pînă la suprimarea lui şi consideră de-a dreptul ordinele executivului, ca legi.

Un exemplu despre suprimarea înregistrării ordinelor puterii executive la biroul parlamentului, îl avem în dispoziţiunile relative la crişmarii din Bucureşti.

Guvernul are o mare frică de agitaţia opoziţiei-unite, în Capitală. Nu se ocupă de cît de aceasta şi fiind că crişmarii sunt cei mai buni şi cei mai interesaţi agenţi, pentru că Duminicile şi sărbătorile să atragă mulţimea la dinşii în loc să o lase să se ducă la întrunirile opoziţiei, guvernul a făcut crişmarilor din Bucureşti, o situaţiune absolut excepţională şi privilegiată. In toată ţara crişmarii care plătesc patenta şi licenţa excepţională numai pentru vin şi bere, dacă vînd alcool cad într'o contravenţie aspru pedepsită. La Bucureşti însă, întreaga această categorie de crişmari, vînd şi alcool, fără vre-un supliment de patentă sau licenţă ci numai prin ordinul verbal al puterii executive, care sub regimul actual şi cu un aşa parlament, echivalează cu legea.

Guvernul face aşa caz de parlamentul său, încît nu mai este un secret pentru nimeni, că chiar viaţa actualului parlament a fost pusă la dispoziţia d-lui Take Ionescu, dacă acesta ar consimţi să scape guvernul de naufragiu.

S'ar părea totuşi că în ultimul timp guvernul a reuşit să scape din criza acută, pe una din cele mai mari instituţii: Biserica. Se produse în Biserică un fenomen ne mai pomenit: greva candidaţilor la scaunul de mitropolit primat.

Mare entuziasm în rîndurile guvernamentalilor. Clocoteşte văzduhul de osanale către ministrul cultelor, care a reuşit să facă să înceteze această grevă.

Metoda? Tot ce poate fi mai josnic; tot ce poate fi mai înjositor pentru Biserică. A făcut abstracţie de existenţa sinodului, a ignorat sentimentele celei mai înalte instituţii din Biserica noastră. A rechiziţionat doi archierei pentru episcopat, gata să meargă cu rechiziţia lor pînă la primăţie. Efectul grevei a fost suprimat şi episcopii grevişti se întrec astă-zi cu ofertele pentru cîrja de primat. Ministrul Arion cu abilitatea lui, a făcut dovada că episcopii noştri sunt ca oile lui Panurge. Se ştie că atunci cînd oaiei din fruntea turmei i se pare, chiar pe loc drept, că este o prăpastie, se opreşte şi toate cele ce-o urmează fac acelaş lucru. Din contra, dacă celei dintăi, prăpastia i se pare că este loc plan, se aruncă într'insa şi toată turma se zdrobeşte imitînd gestul celei dintăi.

Să fie oare un atare moment al episcopatului nostru, un moment de înălţare a Bisericei? Pentru oamenii conştienţi, un astfel de moment nu poate fi de cît un moment de rătăcire, moment de înjosire.

Criza acută din Biserică era rezultatul nelegiuirii cu episcopul de Roman şi criza va dăinui cît timp această nelegiuire va rămîne în picioare.

Succesele ministrului cultelor pun şi mai în evidenţă gravitatea nelegiuirei. In adevăr, dacă la numărul celor cinci sfinţi părinţi membri ai sinodului, care a doua zi după sentinţă au trecut pe la ghişeul Casei bisericei ca să-şi primească arginţii lui Iuda, vom adăugi pe prea sfîntul care reclamă scaunul de mitropolit primat, ca un drept la înaintare, nu cu sufletul de apostol ci cu sufletul de simplu lefegiu dacă la aceştia vom mai adăugi pe cei doi arhirei făcuţi episcopi, din cari unul a fost chiar acuzatorul P. S. Safirim, atunci se vede lămurit cine a condamnat, pe cel mai luminat şi mai sfînt dintre prelaţii Bisericei noastre.

Şi cînd a avut atîtea succese în Biserică, de ce actualul ministru al cultelor, nu ar umbla după succese de aseminea natură şi în şcoală? Iniţiaţii discută un proect, prin care se va aranja şi Universitatea, după chipul şi aranjarea celorlalte instituţii. Din cîte a transpirat asupra proectului de lege al d-lui Arion, legea universitară va fi o lege ad-hoc şi decapătuială. D. Arion intră în şcoală cu mantia ipocriziei. In adevăr, pe cînd d. Dissescu, în proectul său, spunea pe faţă că în timp de şase luni ministrul are facultatea să numească direct pe profesorii universitari şi-şi lua formal răspunderea acestor viitori profesori care erau: Take Ionescu, Gh. Panu, Corneliu Manolescu Rîmniceanu, numiri acceptate cu entuziasm de întreaga opinie publică competentă, d. Arion îşi spală mîinele pentru viitoarele numiri excepţionale.

In proectul d-lui Arion, numirile excepţionale sunt îngrădite în aparenţă prin anumite condiţiuni, pe care trebue să le îndeplinească candidatul. Aceste condiţiuni sunt însă aşa formulate, în fraze lungi, cu propoziţii numeroase în cît greşală asupra identificărei candidatului desemnat, nu poate să fie. Pentru fie care caz se poate uşor ghici numele. Totul este astfel organizat, în cît ori care ar fi ministrul, care ar aplica legea nu va putea numi alţi candidaţi de cît pe acei pe care i-a avut şi d. Arion în vedere, căci dintre ceia în viaţă numai acestor candidaţi se potrivesc condiţiunilor puse în lege.

Noroc că pentru toate aceste încercări culpabile, există un remediu radical. Legile eşite din mîinele unui guvern anormal, ca actualul guvern, şi trecute prin biroul de înregistrare al unui parlament, ca acel actual, vor fi considerate ca nul şi neavenite de guvernul viitor.

Vă puteţi explica pentru ce cu un aşa guvern, cu astfel de parlament, cu aşa legi, situaţia politică rămîne dominată tot de chestia tramwayelor. Graţie neputinţei actualului guvern, chestia tramvaiului a devenit cuiul în jurul căruia se învîrteşte de aproape un an, toată viaţa noastră politică.

Cine ar fi prevăzut că ironia soartei va face ca d. Carp, care timp de 40 de ani, a spus continuu că are un panaceu pentru schimbarea radicală a moravurilor acestei ţări: reforma administrativă, va forma la 1910 un guvern care în loc să rămîie în istorie ca guvernul reformei administraţiei, va rămîne guvernul tramwayelor!

Tramwayul Bucureştiului a ajuns punctul cardinal al politicei noastre. Din programul guvernului nu se execută de cît acele părţi, care sunt în legătură cu tramwayul. Toată legislaţia, toată activitatea guvernului, poartă pecetea tramwayului. Astfel ieftenirea traiului atît de trîmbiţată în programul guvernului, s'a aplicat asupra a două articole. S'a ieftenit hîrtia pentru tipar, omagiu către gazetele cu mare tiraj, care au susţinut guvernul în chestia tramwayului. S'au ieftenit cuele ca pedeapsă pentru d. Costineseu care a susţinut societatea tramwayului Bucureştiului, contra Societăţii din buzunarul guvernului.

S'a făcut o lege pentru acordarea drepturilor Dobrogenilor pentru satisfacerea şefului sindicaliştilor, care, s'au obligat să susţină guvernul contra opoziţiei în chestia tramwayului.

Fără tramvae guvernul nu şi-ar fi adus aminte nici de nedreptăţirea lui Rakovski, nici de nedreptăţile Dobrogenilor de şi ambele datau de multă vreme.

Sala Băilor Eforiei a fost închiriată unei Bănci, ca să nu mai poată fi închiriată pentru întrunirile opoziţiei unite, cu speranţa că nu se va mai reproduce acel fenomen de la 8 Ianuarie: un potop de oameni din toate clasele sociale, din toate colţurile ţărei veniţi să aclame pe şefii partidului naţional liberal şi partidului conservator-democrat.

Poate că în gestul d-lui Grigore Cantacuzino să mai fie şi un alt motiv. D-sa a dorit să închidă stagiunea cu ultimul spectacol din sala Băilor Eforiei cînd s'a văzut pe scenă pe d. Carp agitînd flamura guvernului său, pe care stă scris: „nu ne vom atinge de Constituţie", aclamat de cetele sindicaliste care strigau „voim sufragiul universal".

Dreptate a avut d. Grigore Cantacuzino, cînd a hotărît să cadă pentru totdeauna cortina după un aşa spectacol de irozi.

In această chestiune gravă a tramwayelor s'a produs de la ultima noastră întrunire, un fapt nou. Ştiţi cu toţii că atacul guvernului contra societăţei tramwayelor, face parte dintr'un sistem întreg: alungarea liberalilor din cetăţile economice dirigiuite de dinşii, pentru a introna în acele direcţii pe prietenii actualului guvern.

Recunosc că era legitim ca partidul conservator să se gîndească la restabilirea unui echilibru, la suprimarea stării de inferioritate în care se află acest partid, în ce priveşte viaţa economică faţă de partidul liberal. Pentru aceasta însă calea normală era să ţi pregăteşti întăi oameni trebuitori. Aceşti oameni nu s'ar fi putut găsi de cît prin întrunirea celor două partide conservatoare. D. Marghiloman însă rău inspirat de un anumit interes politic a crezut că se poate trece de fuziunea celor două partide conservatoare, d. Take Ionescu nu ar fi consimţit la o lucrare de distrugere a instituţiunilor economice create de liberali, ci ar fi cerut crearea unor instituţii paralele, şi-a pus în minte să înlocuiască oamenii prin forţa administrativă prin poliţie şi jandarmi.

Cînd nici poliţia cu jandarmii nu au fost suficienţi d. Marghiloman a recurs la legile speciale pentru ca Parlamentul să reguleze averea privată a oamenilor. A avut însă imprudenţa să aducă această lege înaintea justiţiei. Justiţia a înlăturat-o găsind-o neconstituţională. Iată-ne deci după 46 de ani de regim constituţional, înaintea acestui fapt nemai pomenit de grav semnătura Regelui este protestată de justiţie şi nu de un decret care regulează situaţiunea mai mult sau mai puţin interesantă a unei singure individualităţi, dar din dosul unei legi chemată să reguleze interese generale.

Celalt epitet de cît de guvern criminal, merită un guvern, care în patima i oarbă, zdruncină instituţia regalităţii expune pe Rege care a jurat pe Constituţie, să apară în faţa poporului ca sperjur? Cum să nu facem pe guvern răspunzător de zdruncinarea unei instituţii atît de scumpe nouă, cînd faptele criminale se repetă în fie care zi, cînd expune pe M. Sa să autorize dimineaţa un comunicat, după amiază un contracomunicat, a doua zi un nou comunicat, pe care a treia zi Camera de conivenţă cu guvernul îl dezaprobă în mod formal?

D. Carp şi în lipsa opoziţiei, a arătat din nou deunăzi, la Senat, ferul roş. Data aceasta se pare însă că l'a scos mai mult pentru cantacuzinişti. Cu ocazia legei asupra incompatibilităţilor, cantacuziniştii şi au arătat sentimentele lor. Eu, de şi nu sunt membru nici într'un consiliu de administraţie aprob pe cantacuzinişti.

O lege asupra incompatibilităţilor este astăzi prea timpurie la noi, cînd nu avem oameni suficienţi, cînd nu avem încă diviziunea muncii, cînd acelaş om trebuie să desfeşoare cel puţin trei activităţi, una de profesionist, una politică şi o a treia economico-socială.

Dacă ai scoate din marele noastre instituţii economice, pe oamenii cari au un nume şi în politică, viaţa altor instituţii ar fi periclitată.

Nimeni nu a crezut că d. Carp se va ralia la un proect, explicabil să iasă din mintea iniţiatorului său, căruia nimeni nu i-ar încredinţa o administraţie.

Cantacuziniştii de altfel, în gestul lor au fost consecinţi cu faptele lor. Ei sunt adevăraţii şcolari ai liberalilor. Mentorul lor, d. Nenişescu, nu a fost militant pînă ce a intrat în minister; s'a mulţumit să intre în toate consiliile de administraţie ale societăţilor fundate de liberali, să înveţe la şcoala lor.

Recunosc că ultimul joc cu ferul roş, era îndreptat de d, Carp şi contra liberalilor, cari se îndărătnicesc să continue a face acţiune comună cu noi. Dacă s'ar desface liberalii de noi, d, Marghiloman ar scoate din mîna d-lui Carp ferul roş şi i-ar pune în loc un buchet de lăcrămioare. Banca Naţională din tripou ar deveni pîrghia întregei noastre vieţi economice, iar fraţii Brătianu ar deveni urmaşi ai marelui lor părinte,

Cu toate păcatele sale, guvernul se cramponează la putere şi nu se sfieşte să declare M. Sale că concediarea guvernului ar putea provoca un cataclism în ţară. Incă o nouă inovaţiune primejdioasă. Turburarea judecăţei suveranului este un fapt neadmisibil, chiar cînd este provocată de violenţele opoziţiei. Efectele acestei tulburări sunt însă restrînse, pentru că opoziţia vine rar în contact cu suveranul.

Opoziţia nu poate turbura liniştea internă a palatului. Cînd însă guvernul care prin exerciţiul funcţiunei sale, pătrunde în fiecare zi, în fiecare ceas chiar în cabinetul de lucru şi de meditare a M, Sale, se dedă la declaraţiuni de violenţe, libertatea de avizare a M. Sale este ridicată, cea mai înaltă prerogativă regală este încălcată, regimul constituţional este suprimat.

Iată unde ni-a adus un guvern de neputincioşi!

Ţara nu mai poate tolera un astfel de guvern.

In ce priveşte în special situaţiunea noastră de partid, nimeni nu poate contesta, că am făcut un mare pas înainte spre impunerea d-lui Take Ionescu, la direcţia întregului partid conservator. După ultimele evenimente, ce om cu minte mai poate vedea, în partidul conservator, vre'un rival pentru Take Ionescu, pentru şeful partidului?

Personal, regret că acest pas l'au făcut nu pe cauza faptelor pozitive, produse cu ocazia guvernărei d-lui Take Ionescu, ci prin greşelile acelor cari se încumetau să treacă de rivali ai d-lui Take Ionescu. Acele greşeli nu au redus numai oamenii, dar au redus de fapt o mare parte din capitalul comun al întregului partid conservator.

Cei cari nu voiau să intre în fondul lucrurilor şi-au închipuit, că în ultimul timp ar fi existat o deosebire de vederi în privirea orientărei politice, între mine si şeful meu. Mare greşală! Deosebirea era numai în tactică. Ţinta era aceeaşi. Sunt zece ani de cînd eu nu văd salvarea partidului conservator ridicarea şi normalizarea vieţei politice în această ţară şi satisfacerea intereselor legitime ale poporului romînesc, de cît într'un partid conservator mixt, sub direcţiunea d-lui Take Ionescu. Pe cînd însă şeful meu credea că numai puterea împrejurărilor îi vor impune la această direcţie, eu credeam că d. Take Ionescu poate ajunge pe un drum mai scurt, cu o luptă mai puţin secătuitoare, prin voinţa conştientă a oamenilor luminaţi din ambele tabere conservatoare, care-şi dau seamă de răspunderea ce o au în faţa ţării.

Ştiţi că acum 18 luni am făcut în acest club primul apel la aceste conştiinţi şi cu perseverenţa pe care o pun în toate convingerile mele, am continuat zi cu zi propovăduirea sentimentului meu. Constat cu adîncă părere de rău că cuvîntul meu nu a avut nici un ecou. Nu sunt însă omul, care să stînjinesc interesele generale, din amor propriu, mă supun împrejurărilor.

Nu m'am sfiit să dau şefului meu unele sfaturi, deşi ştiam că ele contraziceau sentimentul său intim. Aşa credeam eu că 'mi servesc mai bine şeful şi partidul. In sfaturile mele însă nici odată nu am ridicat glasul, nici odată nu am făcut nici cea mai mică presiune tocmai pentru a lăsa neatinsă libertatea judecăţei şefului, judecată continuu inspirată de sentimentul răspunderei pe care noi i-am dat-o şi el şi-a luat-o către ţară.

Găsesc o mîngăiere pentru greutăţile luptei lungi şi în mare parte sterilă, în faptul că întreg statul major din jurul d-lui Take Ionescu, a făcut dovadă de conştiinţa misiunei partidului conservator democrat.

Toţi cîţi am asistat pe şef la oficiarea sfinţirei steagului acestui partid, ne aflăm pînă la unul şi astăzi în jurul steagului, împrejurul şefului.

Cazul d-lui Fleva nu constitue o excepţie la afirmaţiunea mea. D. Fleva a venit, după ce partidul nostru trecuse prin focul luptelor grele, cînd ne surîdea gloria, după multe succese obţinute, cînd capitala ţărei era aşa de legată sufleteşte de partidul nostru, în cît cîteva zile după sosirea lui Fleva, cel mai numeros colegiu din ţară, colegiul al 2 lea de Bucureşti, a scos din urnă pe toţi candidaţii conservator democraţi, în frunte cu Fleva.

D. Fleva credincios unui vechi sentiment, a venit de la Roma mai ales ca să răstoarne guvernul Brătianu. Noi toţi ceilalţi tovarăşi eram preocupaţi în primul loc mai mult de pregătirea viitoarei noastre guvernări, de cît de răsturnarea guvernului d-lui Brătianu, chemat la prezidenţia consiliului şi la şefia partidului numai de cîteva zile.

Deosebirea de tendinţe dintre noi şi Fleva s'a accentuat din ce în ce mai mult. La actuala situaţiune a fostului nostru tovarăş politic, a contribuit poate şi temperamentul său.

Dînsul este un artist, şi la artişti mai cu seamă la vrîsta lui Fleva, amorul propriu este determinător. Artisul cu mult amor propriu, preferă în general, să apară pe scenă solo, de cît în orchestră. E şi mai sus scena de cît locul orchestrei!

V'am chemat pentru ca punîndu-vă dinaintea ochilor situaţiunea politică în toată complexitatea ei, să vă convingeţi că numai este altă soluţie pentru nimicirea balamucului politic de astăzi, de cît reluarea cu toată energia a campaniei de răsturnare.

Refuzîndu-ni-se sala Eforiei, vom merge Duminica viitoare la Dacia. Nu trebue să ne credem înjosiţi. De la Dacia, d-nii Filipescu şi Take Ionescu, au scos guvernul din 1899. Să sperăm că de data aceasta, cei de la guvern nu ne vor sili să trecem şi prin strada Enei, ca să ajungem la putere.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor şi ospiciilor

Sft. Spiridon din Iasi

Aduce la cunoştinţa Generală că în anunciul No. 846 din luna curentă în care era publicat (în mai multe ziare) ţinerea concursurilor de medici ai acestei case, se fac următoarele rectificări:

In loc de ziua de 9 Mai se va ţine concurs la 18 Mai a. c.
In loc de 22 Mai la 31 Mai.
In loc de 28 Mai la 5 Iunie.
In loc de 4 Iunie la 11 Iunie
In loc de 10 Iunie la 17 Iunie.
In loc de 16 Iunie la 24 Iunie.

Iar pentru cele două locuri de medici secundari la spitalul din Bărlad nu se va mai ţine concurs, nefiind acolo încă servicile regulate.

No. 1130 14 Februarie 1912

INFORMATII

Reforma inv. superior. — Comisiunea universitară a terminat discuţiunea proectului de reformă universitară.

Modificările introduse în textul proectului sunt, în majoritate, numai de ordin redacţional.

*

Astfel la art. 53, în loc de „Sunt două Universităţi", s'a făcut „Universităţile sunt două".

La art. 54: Studiile universitare se vor face prin un număr de cursuri..." s'a şters un număr.

La art. 57, în loc de „prin regulament" s'a zis „prin regulamente".

La articolul privitor la vacanţe şi sărbători comisiunea a adăogat că sărbătorile se vor fixa pentru fiecare Universitate de către rectorat, şi numărul lor nu va trece peste 16 zile.

La lefuri s'au introdus modificări mai însemnate, reducîndu-se cele prevăzute în proect, astfel:

Art. 81. — Profesorii universitari vor primi leata de 550 lei pe lună, agregaţii leafă de 430 lei pe lună.

Lefile profesorilor şi agregaţilor universitari sunt supuse gradaţiunii conform art. 37.

Nimeni nu poate ocupa două catedre universitare, afară de cazul suplinirei, prevăzut la art. 68. Catedrele suplinite se plătesc cu leata prevăzută pentru agregaţi.

Profesorii şi agregaţii cari vor avea a dirige un institut, un laborator sau un seminar' vor mai primi o diurnă de de 100 lei pe lună. Directorii laboratoriilor de pe lîngă catedrele de clinice nu vor fi plătiţi. Salariile şi diurnele prevăzute în acest articol se vor micşora cu 20 la sută pentru suplinitori.

Diurna rectorului va fi de 270 lei pe lună, în loc de 500 prevăzută în proect.

Termenul pentru recomandarea suplinitorilor ca agregaţi, s'a urcat de la 6 luni, cît era în proect la doi ani de la promulgarea legei.

Cum am spus acestea sunt modificările mai de seamă care nu schimbă economia fundamentală a proectului d-lui C. Arion.

Academia romînă a vîndut definitiv „Naţionalei", terasa şi parcul Oteteleşanu pentru suma de 1.455,355 lei.

Actul a fost transcris ieri la tribunalul Ilfov.

Mîine seară, Sîmbătă, ministrul de interne va oferi un ceai, în saloanele ministerului de externe, majorităţilor parlamentare.

D' Marghiloman doreşte să supra încălzească aceste majorităţi.

Pe cînd d. Marghiloman oferă ceaiuri, este vorba ca majorităţile parlamentare să ofere ele un banchet ministrului de culte. Iniţiativa a luat-o domnul senator Emil Lăzărescu, iar scopul este de a sărbători pe d. Arion, pentru că a readus pacea în biserică.

Conon Mitropolit Primat şi Emil Lăzărescu organizator de festivităţi!

Duminică 19 c. se va face cu acelaş ceremonial ca la investirea Episcopilor de Argeş şi Roman, investirea I. P. S. S. Mitropolitul Conon Aramescu şi a noului Episcop ce se va alege pentru Huşi.

A apărut „Raţiunea" No. 3—4 anul II, cu un sumar foarte ales.

Consiliul comunal a fost convocat, pentru Sîmbătă la orele 4 p. m.

Duminică la orele 9 dimineaţă, are loc o nouă întrunire, în vederea constituirei unei bănci Viticole.

Intrunirea se va ţine în localul camerei de comerţ.

Duminică, la orele 3 p. m. are loc adunarea generală a membrilor Băncei meseriaşilor „Providenţa".

La ordinea zilei, mai multe chestiuni importante.

Locuitorul Gh. Bejenaru, a fost numit epitrop, din partea guvernului, al bisericei parohiale din comuna Voroveşti.

Din partea locuitorilor a fost ales Petrache Gh. Mertic, pe restul periodului 909—914.

Opera rusească la Iaşi.—Marea trupă de operă rusească de sub direcţia d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iaşi şi va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky, Viaţa pentru Tzar* de *M. Glinka, Dama de Pică* de *Tschaicovsky, Demonul* de *Rubinstein* şi *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky*. Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet;* costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se reţin la libraria Iliescu (piaţa Unirei).

*

Afişe speciale vor anunţa ziua şi alte detalii.

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

UN CONFLICT CU SENATUL UNIVERSITAR

Studenţii evrei cer recunoaşterea oficială a naţionalităţii lor la Universitate. — Manifestaţiuni zgomotoase.—Telegramă de protest adresată ministrului de instrucţiune.—Pe viitor studenţii evrei se vor înscri la Universitate, cu naţionalitatea romînă.

Cernăuţi 14 Februarie. — Se ştie, că studenţimea evree din Cernăuţi, duce de mai mulţi ani o luptă aprigă pentru recunoaşterea oficială a naţionalităţii lor la Universitatea locală. In ultimul timp însă, studenţii evrei convingîndu-se că senatul universitar nu este dispus a le admite cererea, a mai făcut o ultimă încercare, chiar la începutul anului de studiu curent. Primind şi atunci un răspuns negativ, comitetul central al corporaţiunilor studenţilor evrei a hotărît ca aceştia să se abţie de la orice serbare oficială a Universităţii, atîta timp cît cerinţele lor nu vor fi îndeplinite.

In luna Decembre a avut loc solemnitatea inaugurării noului rector magnific al universităţii, de la care, conform hotărîrei, au absentat toate societăţile academice evreeşti. In acelaş timp însă, dînşii au publicat în ziarele locale un comunicat, prin care îşi motivau abţinerea, repetînd din nou cererea.

Senatul universitar, considerînd nota comunicatului ca o abatere de la spiritul de disciplină faţă de universitate, a luat măsuri excepţionale contra corporaţiunilor studenţilor evrei, luîndu-le dreptul de a purta insignele respective.

Această hotărîre, fiind comunicată zilele acestea corporaţiunilor, a produs asupra studenţilor evrei o indignare generală. In cele din urmă aceştia au hotărît să protesteze.

Ei au trimis o deputaţiune rectorului, pentru a-i cere voie ca să ţie o adunare în aula universităţii. Rectorul însă, le-a refuzat cererea. Din această cauză spiritele studenţilor s'au îndîrjit şi mai muit, care îndîrjire, ameninţa să ia dimensiuni colosale. După ce au întonat demonstrativ, mai multe cîntice naţionale, ei au format un impozant cortegiu, parcurgînd mai multe străzi principale, ceea ce a atras curiositatea unui public imens.

După aceea studenţii au convocat o mare întrunire de protest într'o sală publică, unde s'au ţinut cuvîntări entuziaste, îndemnînd pe studenţi a nu se lăsa intimidaţi şi să lupte mai departe pentru dobîndirea cererei lor.

S'a rostit o moţiune prin care studenţii evrei îşi exprimă regretul faţă de măsura luată de senatul universitar care moţiune a fost telegrafiată ministrului de instrucţiune.

La sfîrşitul întrunirei studenţimea a format iarăşi un cortegiu, demonstrînd zgomotos în faţa universităţei şi la locuinţa profesorului Petschek. După ce au mai intonat cîntece naţionale, studenţii s'au risipit, anunţînd o altă întrunire pentru astăzi.

Astăzi la orele 11 dim. studenţii evrei s'au întrunit din nou, în număr foarte mare.

S'a hotărît ca pe viitor studenţii evrei să se înscrie la universitate sub naţionatitatea romînă sau ruteană, boicotînd pe cea germană. (Evreii sunt consideraţi germani la şcolile din Austria.

La această întrunire s'a votat o nouă moţiune prin care studenţii evrei protestează contra Senatului universitar, care le face imposibil de a se întruni în localităţile universităţii, socotind această măsură de despotică.

După aceea studenţii au demonstrat din nou în faţa universităţii, iar apoi la locuinţa profesorului Adler.

Repetarea continuă a acestor demonstraţiuni a produs asupra publicului o impresie penibilă. Se aşteaptă un comunicat oficial al Senatului universitar în această privinţă.

Gama

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

Legea din 1909 fixînd o sumă de 300,000 lei pentru a se ridica în oraşul Iaşi un monument comemorativ al Unirei Ţărilor Romîneşti;

Primăria Comunei Iaşi publică un concurs pentru întocmirea unui proiect de monument, care va reprezinta o fîntînă simbolică ce se va înălţa într'una din pieţele mai principale ale oraşului.

Se fixează un premiu de 5000 lei pentru cel mai bun proiect.

Proiectele se vor înainta Primăriei Comunei Iaşi pînă la 11 Iunie a. c. ora 4 p. m.

Primar, (ss) D. A. GRECIANU

Secretar-general, *(ss) C. Gall*

No. 2820
1912, Fevr. 15.

Ultime INFORMAŢII

❑ O împăcare politică, fără mare însemnătate, dar foarte caracteristică pentru situaţia d-lui Matei Cantacuzino, a avut loc zilele trecute: d-nii Dimitrie Grecianu şi A. D. Holban s-au reconciliat şi evenimentul a fost sărbătorit printr'un dejun.

Reconciliarea a avut loc cu prilejul comunicatului apărut în „Evenimentul", în contra d-lor C. Stere şi Matei Cantacuzino — unii pretind chiar, că comunicatul a fost redactat, în tot cazul inspirat,—de d. A. D. Holban, care duşmăneşte de o potrivă pe d-nii Stere şi Cantacuzino.

❑ *Relativ la sentinţa dată de tribunalul Iaşi, în chestia inconstituţionalităţii legei din 1875, relativă la darea drepturilor comunale evreilor, mai putem da următoarele detalii: legea a fost votată în anul 1875 şi abrogată 1880. Chiar consiliul comunal refuzase întăi înscrierea petiţionarilor în listele comunale.*

De legea din 1875, s'a ocupat într'o broşură, defunctul Gh. Mărzescu, care a fost de părere, că judecătorii au dreptul de a refuza aplicarea unei legi neconstituţionale.

❑ *Bahluiul revarsînd a inundat complect, şoseaua Leţcani-Cucuteni pînă la Iaşi.*

Aseminea din cauza inundaţiei, comunicaţia este întreruptă, între Horleşti Cucuteni şi Cucuteni-Cojeasca.

Prefectura de judeţ a luat măsuri de prevenire.

❑ *Decanii facultăţilor din Iaşi, au primit astăzi antiproectul pentru reforma învăţămîntului superior şi consiliile profesorale, au trebuit să şi dea avizul cel mai tîrziu pînă la 22 Februarie.*

In afară de cîteva modificări pur redacţionale, nu este nici o osebire între primul ante proect, şi cel modificat, aşa că Universitatea din Iaşi rămîne pusă pe picior de inferioritate faţă de Universitatea din Bucureşti.

Marele colegiu universitar va fi convocat spre a se ocupa de ante proect şi se prevăd discuţiuni foarte furtunoase.

❑ **Inundaţiile din judeţ.** — *In comuna Sculeni, Prutul care de eri atingea aproape malul, a revarsat aseară inundînd, împrejurimile satului Frăsuleni.*

Locuitorii care erau preveniţi au făcut în părţile ameninţate mici diguri de pămînt, care nu vor putea rezista la o nouă revarsare.

Jijia a revarsvt, inundînd terenurile comunelor: Goldeşti, Ungheni şi Tutova. Apa nu s'a apropiat de locuinţele locuitorilor şi nici semănăturile n'au fost stricate.

❑ Publicăm scrisoarea de demisie din gruparea d-lui Iorga, a S. S. Şerboianu:

D-lui Nic. Iorga, şeful partidului „naţionalist-democrat" Văleni de Munte.

Cînd am aderat la ideile partidului „Naţionalist-democrat" mă aşteptam cu totul alt-ceva, de cît la aceea ce a-ţi făcut din cea mai sfîntă doctrină politică. N'am înţeles să aştept nici căpătuială, nici satisfacerea vre-unor interese sau ambiţii personale; dar nădăjduiam să găsesc în partidul d-voastră democratism sincer şi neclintită iubire de adevăr şi dreptate, şi pe acestea nu le văd.

Cu durere vă rog dar să mă socotiţi ca retras din gruparea d-voastră politică, fără a-mi schimba cu nimic sentimentele mele de naţionalism şi democraţie.

Ierodiaconul Calinic I. Popp, Şerboianu

❑ Una din cele mai frumoase serate cinematografice va avea loc în seara de Mercuri 7 Martie 1912 în sala Circului Sidoli.

❑ Postul de medic inspector al băilor Slănic a fost desfiinţat prin noul budget al Eforiei.

Vor fi trei medici: la hidroterapie, unde a fost numit d. dr. Antoniu; la inhalaţii, unde a fost numit d. doctor Meţianu; la electricitate, unde va fi numit d. dr. Russ; şi la băile calde, unde s'a propus d lui dr. Zossin, care a refuzat.

❑ Medicii din Iaşi, cari fac parte din consiliul sanitar superior, au fost convocaţi pentru mîine Vineri, la o şedinţă importantă.

❑ Zăpada curăţită de pe străzi în loc a fi depusă ca alte ori pe şesul Bahluiului, sau pe valea Ciricului; se transportă de căruţele com. pe locurile virane din oraş, ca în strada Zugravilor sau pe platoul din faţa şcoalei de arte şi meserii în apropierea caselor.

Cum zapada depusă se topeşte din cauza căidurei sau a ploaiei, casele din apropiere sunt ameninţate cu inundarea şi dărîmarea.

Atragem atenţiunea administraţiei, spre a lua măsurile necesare, cum ar fi silirea căraţilor de a face un drum cova mai lung pentru a scapa astfel multe case de inundaţii.

❑ *La liceul internat, s'au constatat 3 cazuri de anghină difterică şi un caz de scarlatină.*

Atît serviciul sanitar, cît şi direcţiunea au luat măsuri, pentru îngrădirea boalei.

❑ Membrii consiliului judeţian, se vor întruni Duminică la orele 11 a m. pentru a discuta chestiunile rămase neresolvite în ultima şedinţă.

❑ La camera de comerţ, se pregătesc lucrările, pentru întemeiarea biroului de informaţiuni, care va fi alipit acestei camere.

In urma înfiinţărei acestui birou, camera îşi va retrage protecţiunea acordată până acuma, birourilor particiulare de informaţiuni.

❑ A apărut „Curierul Judiciar" No. 13 anul XXI, cu data de Joi 16 Februarie.

❑ Comitetul executiv a clubului liberal din localitate, se'ntruneşte azi la orele 5, pentru a discuta mai multe chestiuni importante.

❑ Senatul a admis a se prevedea prin lege înfiinţarea catedrelor de limba germană şi istoria literaturei romîne, care în prezent sunt prevăzute numai în budget.

❑ D-nii P. Dragomirescu şi I. Răducanu, au fost autorizaţi de Senatul Universitar să ţină cursuri libere la facultatea juridică, după ce vor dovedi titlul de abilitare ca docenţă.

❑ D-nii profesori dr. Em. Puşcariu, Dragomir Hurmuzescu şi Ioan Găvănescul, au fost recomandaţi ministerului pentru a alege unul, care va funcţiona ca membru asesor în comisia de judecata a institutorilor şi învăţătorilor.

❑ **Judiciare.** — Camera de punere sub acuzare a admis eliberarea provizorie pe o cauţie de 600 lei a lui David Solomovici, deţinut pentru dare de foc.

— Z. Bercovici, tovarăş cu David Fischer la exploatarea moşiei Bădeni, a cerut tribunalului să declare reziliat actul de asociaţie şi să institue un sechestru judiciar asupra exploatării moşiei. Mai cere Bercovici ca Fischer să-i restitue capitalul ce l'a depus şi să fie condemnat la 140.000 lei daune.

Afacerea a fost repartizată la s. II.

❑ La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „

❑ Astă seară Joi 16 Februarie reîncep la Circul Sidoli (Pathé Freres) reprezentaţiile obişnuite cinematografice cu un program absolut nou, compus din patru părţi mari şi cuprinzînd între altele:

Prince sentimental, comedie cu simpaticul humorist.

Max Linder şi cîinele său Dick, satiră cu incomparabilul comediant.

Miss Fuller, scene artistice de varieteu.

Suprema întălnire, grandios roman modern, etc.

Valea Areberg (Tirol), scene şi vederi de călătorie.—Coafurile din cele mai vechi timpuri pînă în prezent.—Salvaţi cu ajutorul telegrafiei fără fir, roman de actualitate.—Rosalia vrea să se îngraşe, comedie, precum şi cel mai nou numar din Pathé Journal, care conţine între altele:

Misiunea engleză asistă la exerciţiile cazacilor din Moscova—Reîntoarcerea suveranilor Angliei de la serbările încoronărei din Delhi: Sosirea la Malta —O vizită la Paris, marea paradă în onoarea Suveranilor—Sosirea la Londra, întrarea Suveranilor în Palatul din Buckingham etc.—Incendiul de la Abatorul din Barcelona—O deraiare de tren la St. Petersburg—Aniversarea de 200 ani a lui Frederic al II-lea, marea revistă militară la Potsdam înaintea Impăratului Wilhelm II, etc.

Preţurile de întrare sunt cele obişnuite ale cinematografului şi anume

Loja 8 lei — Rezervat 1.50 bani — Stal 1 leu—Balcon 75 b.—Galeria 50 bani.

ULTIMA ORA

Bucureşti 16 Februarie

Organizarea breslelor

Bucureşti.—Ministrul de industrie, a autorizat persoanele notate mai jos, spre a proceda, în conformitate cu noua lege a meseriilor, la organizarea breslelor:

Iaşi.—C. Cerchez şi Alex. Dimitrescu.
Dorohoi.—Alex Dimitrescu.
Suceava-Botoşani.—C. Tudor.
Vaslui.—Ştefăniu.
Roman.—Virgil Holban.
Neamţ.—I. Săndulescu.
Fălciu.—Manolescu-Mladian.
Tutova.—I. Săndulescu.
Tecuci.—V. Stavăr.

Creva minerilor

Londra.—După o statistică în Londra, sunt 100.000 mineri care nu vor să lucreze.

Ancheta judiciară din Galaţi

Galaţi.—D. Fr. Papp, procuror general a început eri ancheta, relativ la reclamaţia adresată ministrului de justiţie de către d. avocat Nicu Drăgănescu, în contra d-lui Aronovici prim preşedinte al Tribunalului.

D. Drăgănescu s'a plîns că prezidentul a răspins un apel al unui client al său, înainte ca d-sa să-şi fi terminat pledoaria şi a refuzat să consemne protestul său în procesul verbal.

O CONVORBIRE

Bucureşti.—D. Carp, întrînd azi la Cameră, zări pe d. C. Rădulescu, noul ales de la Severin.

Adresîndu-se acestuia, cc. Petrache zise;

— Ce cauţi aci? Eu nu te-am adus!

— Aşa-i, răspunse d Rădulescu, dar d-ta ţi-ai calcat angajamentul luat în opoziţie, cînd ai declarat că vei da drumul nebunilor. Ai vrut să mă sechestrezi la Severin, dar am scăpat şi am venit aci, cu sau fără voia d tale.

Studenţi Greci în vizită la Sofia

Sofia.—Ziarul Dnevnic, află că 800 studenţi greci, au hotărît să vină la Sofia spre a face o vizită colegilor lor Bulgari.

Furtună. 12 oonaşi morţi

Alexandrovsk.—O groaznică furtună cu zapadă, s'a deslănţuit eri aci. 12 condamnaţi care se duceau spre Petropawloska, cu excorta lor, au murit.

Mutări la administraţia finnanciară

Bucureşti.—D C. Popescu, impiegat auxiliar la administraţia financiară din Iaşi, trece la Botoşani în locul d-lui Em, Antonescu notat la Iaşi.

Mişcare în învăţămînt

Bucureşti.—D. Ilie Mitescu, de la Gimnaziul Tecuci, trece la Gimnaziul Alexandru cel Bun şi liceul militar din Iaşi.

D. Vasiliu Ion, de la liceul Pomîrla, trece la gimnaziul din Vaslui.

D. Gh. Manoliu de la liceul din Bacău, trece la şcoala normală din Iaşi.

D. Dolijan, de la Gimnaziul din T.-Măgurele, trece la gimnaziul din Vaslui.

Transacţiune

Bucureşti.—Camera a votat azi transacţiunea încăeiată de comuna Tg. Frumos pentru alimentarea tîrgului cu apă de Timişoşti.

Comuna Tg. Frumos va pláti comunei Iaşi 4745 lei anual.

Falşa Contesă Török

Bucureşti.—Falşa Contesă Török, arestată eri la Piatra N. a fost adusă azi în Capitală.

Contesa are la acţiunea ei un mare număr de îndrăzneţe escrocherii.

O desmînţire

Bucureşti. — Prin cercurile oficioase, se desminte ştirea, că guvernul ar fi reuşit să răscumpere de la d. Allard, vechile linii de tramvaiu.

Consiliu de miniştri

Bucureşti. — In consiliu de miniştri, ţinut aseară, s'a discutat asupra construcţiei palatului Senatului şi al exproprierilor, ce necesitează această construcţiune.

CIOCNIRE DE VASE

— *Comandantul şi 6 marinari înecaţi* —

Paris.—Un remorchez s'a ciocnit eri seara lîngă Karre-Alvor, mica canonieră „Faro", care s'a scufundat. Sunt 6 morţi între care şi comandantul Vasului.

Canoniera e considerată ca perdută.

RASBOIUL ITALO—TURC

Lupta de la Nergheb a durat o zi

Roma.—Generalul Rejsoli, telegrafiază din Homs că e i dimineaţă trupele italiene au ocupat înălţimile din Nergheb, respingînd pe turco-arabi, după o crîncenă luptă, care a ţinut păuă seara.

Duşmanul a avut mari pierderi.

Tratative de pace

Constantinopol.— Poarta e informată că o propunere a d lui Sasonov, ar tinde să se facă la Constantinopol şi Roma demersuri, spre a se trata condiţiunile păcei.

Greva mecanicilor

Londra.—Mecanicii din mine, au declarat că se vor pune în grevă, fără a mai ţine socoteală de greva minerilor.

Greva mecanicilor, ar atrage oprirea muncei în tot bazinul carbonarilor.

Acţiunea puterilor şi răsboiul italo-turc

Roma.—Ziarul „Tribuna", publică din loc competent, că în urma iniţiativei luată de Rusia spre a se grăbi terminarea răsboiului italo turc, pe baza suveranităţei italiene asupra Tripolitaniei şi Ceremaicei.

Un schimb de vederi urmează acum între marile puteri, care toate sunt inspirate de aceiaşi dorinţă de a coopera la acest sfîrşit.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE

Dr. med. I. Nimereanu

— *Iaşi Str. Banu No. 1* **(colţ cu strada Lăpuşneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero reacţia Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc,) analize de puroi, secreţiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestaţii primare (ulcer syphilitic) şi secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori şi diverse secreţiuni patologice, etc.

Isidor Rosenthal

— Strada Unirei No. 11 —

Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare şi frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici**, *se recomandă a executa ori ce comandă prompt şi în cele mai bune condiţiuni.*

Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă şi preţul moderat.

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITAORE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
—Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăţi —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 completă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase. Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Casele *din strada Carol No. 20. Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajduri, 2 pivniţe, hambar, grădină şi gheţărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

Doamnelor,

Voiţi să înfrumeseţaţi corpul dv.?

Doriţi să aveţi o ţinută dreaptă, un mers graţios şi leger, atît de admirate de d-nele Parisiene?

Atunci cumparaţi **corsete** *numai la*

CUNOSCUTUL MAGAZIN

La ‚PARADIS'

Care e şi bine asortat în manufactură, galanterie şi furnituri de croitorie.

Deci, onor. clientelă, nu uitaţi „Paradisul" să vizitaţi.

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi şi bătrâni

Conţine cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile şi farmaciile din ţară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

Bucureşti.

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile, muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger t, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghér—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui *dmi[illegible]tor al ziarului* *Opinia* *da[illegible] r [illegible] 17,*

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] *Nevralgiele cele mai grele de Lumbago, Migrenele, Durerile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase [illegible] [illegible] celorlalte remedii*

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Dacă omenul n'a simţit vro ușurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sêra nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe di

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, à PARIS, *care se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

BR[illegible] TAPIS

Prix [illegible] fr.

R. GA[illegible]

2me quai de la Me[illegible]

PARIS

Envoi franco de Catal[illegible]

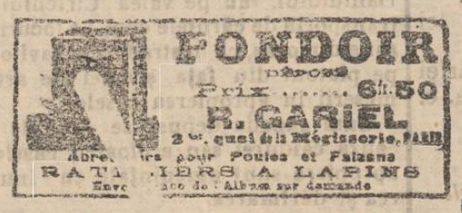

Maym[illegible] GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

MONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 65 f.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu — Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyżanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

3 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 152 — Sîmbătă 18 Februarie 1912

Pentru a pune capăt situațiunei anormale creată de actualul guvern și a cărei primejdie crește din zi în zi

Partidul Național-Liberal și partidul Conservator-Democrat

vor ține o mare

INTRUNIRE PUBLICA

DUMINECA 19 FEBRUARIE 1912, ora 2 jum. d. a.

IN SALA DACIA

Turbarea Guvernului

Discursul din urmă al d-lui Take Ionescu a provocat, în cercurile guvernamentale, o explozie de furie. Toate organele partidului de la putere, ne atacă cu o violență extra-ordinară, ceea ce este departe de a ne surprinde.

Dar, paralel cu violența pe care o întrebuințează, aceleași organe nu se sfiesc de a ne declara definitiv pierduți politicește, sfîrșiți și îngropați, așa că, dacă se mai ocupă de noi, și încă într'un limbagiu birjăresc, o fac pentru a dovedi că despre morți se poate vorbi și alt-fel de cît bine.

Atîta deslănțuire de patimă, față de un discurs ca al șefului nostru din care transpiră, mai mult ca ori cînd, o liniște sufletească desăvîrșită și o complectă siguranță a zilei de mîine, s'ar părea neexplicabilă din partea unor adversari cari susțin că sunt stăpîni pe situație. De ce îi supără așa de grozav reluarea campaniei noastre de răsturnare, dacă în realitate guvernul are a face cu o opoziție pierdută?

Explicația contrazicerei aparente în care a căzut guvernul, înverșunîndu-se în potriva unor cadavre—cum ne numesc ei—e clară ca lumina zilei.

Guvernul știe că nu poate merge mai departe și pe lîngă aceasta, mai știe încă un lucru, anume că odată plecați de la putere, închegarea conservatoare de sub șefia d-lui Carp va trebui fatalmente să se disolve.

Dacă ideea că vor pierde puterea curînd, foarte curînd, îi disperează, conștiința clară pe care o au că se vor topi împreună cu guvernul, îi face să înebunească.

Junimiștii și cu tărmiturile vechiului partid couservator, închegate în mod artificial sub egida d-lui Carp, își dau bine socoteală că ori-ce ar face și ori cît ar încerca, după nenorocita lor guvernare, trebue să urmeze torțat, partidul conservator-democrat, aclamat de întreaga țară și chemat să restaureze edificiul ruinat de pe urma nefastei lor guvernări. Or, un guvern Take Ionescu, înseamnă triumful ideei conservatoare, pentru care lucrăm de atîția ani. Care dintre conservatori, după ce d. Take Ionescu va birui—și cine se mai poate îndoi astăzi de izbînda noastră! —care va mai consimți, dacă ține în adevăr la gloria acestui partid, să se retragă, bolborosind ,în cortul său, de dragostea acelui bloc de mucava, în loc de a pune umărul bărbătește la treabă?

Perspectiva aceasta care, pe zi ce merge, se desenează cu contururi tot mai văzute iată, în fond, cauza adevărată a violențelor guvernului.

Mai e încă ceva care exasperează pînă la demență pe cei de la cîrmă.

Un partid, cît de mare și cît de puternic, nimic nu poate să facă, dacă alăturea de rațiunea sa de a existe, nu se vor găsi și celelalte elemente constituționale. In primul loc, este opinia publică, voința cetățenilor și simpatiile lor, iar în al doilea loc, ca făcînd parte tot din cadrul opiniunei publice pe care o reprezintă, va trebui să punem pe cellalt partid de guvernămînt.

De lucrul acesta este bine încredințat partidul conservator. A ajuns la putere, este adevărat, fără sprijinul opiniei publice, în contra voinței ei; a avut cel puțin în schimb, concursul și asentimentul partidului liberal, chezășie nemeritată ce'i drept, dar care a fost judecată ca îndestulătoare pentru a se încerca cu junimiștii o tristă și ultimă experiență.

Or, partidul conservator democrat, revendicînd cu energie puterea, are de partea sa și opinia publică și stima liberalilor. La valoarea sa intrinsecă, la strălucitele calități ale șefului, partidul nostru adaugă garanția tuturor elementelor vieții publice.

Așa prezentîndu-se, în realitate, problema politică, ori cine înțelege desnădăjduirea guvernului.

In discursul de Mercuri, d. Take Ionescu a stăruit asupra înțelesului pe care-l are alianța noastră cu partidul liberal, arătînd cît de înalte și lipsite de ori ce preocupări înguste de partid sunt criteriile care însuflețesc sforțarea noastră comună, alcătuită, din ambele părți, numai din jerfe pentru binele general, din onoare și lealitate.

In fața realității, guvernul va sfîrși, de sigur, prin a se declara învins.

Pînă atunci, însă, datoria lui este să lupte, și dacă ne surprinde ceva în sforțările supreme pe care le face, nu'i de cît naivitatea cu care'și închipuie că va putea să cîștige bătălia pe terenurile în care s'a băgat ca s'o dea, terenuri imposibile și periculoase.

In adevăr, toate străduințele guvernului se concentrează în două puncte: desfacerea [illegible] roanei.

In amîndouă aceste direcțiuni eșecul este manifestat.

O alianță între partidele de opoziție, pornită dintr'un sentiment de datorie către țară și către Coroană și pe deplin justificată prin răsturnarea complectă a bazelor existenței Statului de către regimul de azi, cum ar putea să fie desfăcută, mai înainte de a'și fi îndeplinit misiunea, prin calculele meschine și șantajele puse la cale de coteria care ne guvernează?

Ce sorți de izbîndă poate să aibă atitudinea scandaloasă a guvernului față de Coroană, pe cîtă vreme Suveranul, absolut imparțial cum este, nu poate să'și îndeplinească rolul de arbitru altfel de cît în mod strict constituțional adică făcînd *tabula rasa* de tot ce e intrigă și tripotagiu și luînd în considerație numai ceea ce e conform cu voința manifestă a țării?

CĂRCIUMARII

Cum se resfrînge întreg universul într'un bob de rouă, tot astfel se poate resfrînge întreaga activitate a unui guvern într'o singură acțiune a sa.

Activitatea guvernului Carp se resfrînge minunat și credincios, în chestia cărciumarilor.

Primul-ministru e un dușman neînfrînt al „comerțului strămoșesc", d-nii Deșliu și Marghiloman sunt partizanii calzi ai acestor elemente electorale.

D. Carp a promis o lege mai aspră de cît cea a d lui Emil Costinescu,—d. Deșliu a permis o licență desăvîrșită a plătitorilor de... licență.

Mai toți cărciumarii—și în deosebi cei din Capitală — sunt niște contravenienți la legea cărciumarilor, și aceasta din indemnul direct al d-lui Deșliu. Negustorii de băuturi nu numai că au contravenit în chip expres la legea Costinescu, dar ei încă plătesc o licență inferioară aceleia pe cari ar trebui s'o plătească, avînd în vedere băuturile pe cari le desfac în prăvăliile lor.

Situația cărciumarilor e îndoit de misericordioasă: pe de o parte ei sunt contravenienți la legea cărciumarilor, iar pe de altă parte ei păcătuesc față de fisc, căci plătesc o licență inferioară aceleia pe cari ar trebui s'o plătească, în urma permisiunei anarchice a d lui Deșliu, de a călca o lege a țării.

Cărciumarii, conștienți de situația lor neregulată față de lege și de fisc, s'au întrunit la București și au cerut ca Guvernul, care le-a permis să calce legea, să le reguleze situația față de ea. Cum însă acest lucru depinde de ministrul finanțelor, înțelege oricine că d. Carp nu va satisface pe cărciumari.

Neaparat vina nu i a cărciumarilor, ci sunt victima demagogiei albe.

Viitorul guvern, ori-care ar fi el, va trebui să țină cont de situația specială ce s'a creat negustorilor de băuturi — cu toate acestea el nu va putea tolera ca o întreagă categorie de cetățeni să calce legile țării pe față. Iată de ce credem noi că negustorii aceștia au trebuit să insiste ca d. Deșliu, care a permis ca cărciumarii să iasă din lege, să ceară ca d-sa să obțină o modificare a legei în sensul stării de fapt creată de d-sa. Dacă însă d. Deșliu nu va putea să obțină modificarea legei, cărciumarii au datoria — pentru bincle lor—să între ei în lege.

O glumă serioasă

Ceea ce franțuzul numește les travaux d'approche nu mai există de mult între *Evenimentul* și primul-procuror Bercea. Travaux d'approche, în materie de dragoste, sunt preparativele, sunt, în traducere ceva mai brutală, tîrcoalele ce le dă o parte ca să se apropie de cealaltă, pe cînd, în cazul de care ne ocupăm, suntem departe peste preliminări.

Dragostea între părți nu este unilaterală. Domnul Bercea stă la dispoziția puternicilor zilei și vice-versa. Nu există avocat, avocățel, guvernamental, mare sau mărunt, care să bată la ușa cabinetului primului-procuror și pe urmă să între. Iar guvernamentalii și gazeta lor, au numai laude pentru șeful parchetului.

Il tachinează chiar. Cine se iubește se tachinează. Il tachinează în mod regulat, în același fel, dîndu-i atribuțiile procurorului general. Poate că au să-l facă într'o zi în locul lui Toneanu, cînd Dumnezeu se va milui și nu va mai lăsa ca vocea lui Soare să strige în pustiu.

Pînă atunci, însă, *Evenimentul* îl tachinează pe d. Bercea, cînd anunță—ca în numărul de ieri: „d. prim-procuror Adam Bercea va pleca Marți în inspecția parchetului Botoșani?

Săptămîna trecută îl trimisese să inspecteze parchetul Tutova—dîndu-i astfel atribuții ce nu le are de cît procurorul general sau unul din procurorii de Curte, delegat de procurorul general.

Nu se poate zice că „Evenimentul" ar ignora, că șeful parchetului unui tribunal n'are cădere să inspecteze alt parchet. Știe foarte bine, dar se joacă cu d. Bercea, fiind-că îl iubește. Și face—ie drăguț băiatul și știe închide ochii, cînd dă de cîte o afacere curată a samsarilor de la putere.

Nouă ne place cum se iubește simpaticul primul-procuror, ilustrul magistrat, cum i zice d. Cuza, cînd are proces la jurați — cum se iubește cu puternicii zilei.

Cînd a devenit grecinismul mai mare peste Iași, situația era tocmai contrarie: era ură mare contra d-lui Bercea, fiindcă importația lui la Iași o făcuse d. Stelian.

Cu talentul oratoric ce-l are d. Bercea de a convinge — ura merse repede în descreștere—și astăzi nu mai este vorba, cum era anul trecut, să-l mute undeva în Muntenia; astăzi grecinismul se tachinează cu d. Bercea și din glumă îl trimite să inspecteze unde n'are cădere, pentru ca mîine, tachinarea să devie realitate și d. Bercea să plece, în adevăr, în inspecția parchetelor din țară.

Și d. Toneanu întâi s'a iubit cu puternicii zilei și la urmă a devenit, în plin secol al luminei, procuror general la Iași.

Iașul ie destinat pentru asemenea mărfuri de import.

Bietele meserii!

Moto extras din **Epoca**: «d. I. Manolescu-Mladian, **doctor în drept a fost rugat** de consiliul casei meseriilor, să organiseze breslele în județele Tutova și Fălciu.

Un căpitan în retragere din Dorohoi, vechiu aderent politic al lui Ion Brătianu, își pusese în gînd să ceară și să obțină numirea sa într'un post de medic de plasă. Intre zeii Marte și Esculap nu fusese nici odată, nici un fel de asemănare—așa că, natural, Ion Brătianu n'ar fi voit de loc să satisfacă cererea neînțeleasă a căpitanului în rezervă. Dar la urmă, legenda spune, căpitanul primi decretul de medic de plasă—dar după ce, mai întâi, admisese că nu va călca prin plasă, căci altcum avea să strice toată prietenia cu Ion Brătianu.

Nimeni nu crede că faptul s'a petrecut, în realitate.

Ne închipuim că legenda a fost creiată pentru a ilustra atot puternicia lui Brătianu și felul cum marele barbat de stat era exploatat de anumiți aderenți ai săi.

Și iarăși ne duce gîndul, că visul căpitanului, de a fi medic de plasă, fie pentru a plăti o poliță cucoanei moașe din sat, fie pentru a putea intra în bunele ei grații—că acel vis a existat, în adevăr, și a fost realizat—de oare ce vedem anomalii la fel petrecîndu-se cu trei-zeci ani mai tîrziu, după ce țara, zice-se, ar fi reușit să facă progrese uriașe.

Căpitanul ajuns medic de plasă, se angajase a juca rolul boierului scăpatat care, după ce a ramas lefter, și-a adus aminte că statul are obligația să-i premieze desordonarea și ignoranța în ale noțiunii valorei—și să-l numească consilier perpetuu la Curtea de conturi.

Aseminea numiri potrivite se fac cu o condiție: nu cumva să se amestece în treburi consilierul perpetuu, căci destul este, că un nesocotit a fost pus mai mare peste socotelile publice.

Dar doctorul în drept, care, în 1912, sub guvernul europeanului cu leagănul rătăcit în orient—este, nu doar numit, ci *rugat*, implorat, să se demeneze în două județe din Moldova spre a organiza meseriile?

Rugat înseamnă, așa ne închipuim noi, că doctorul în drept își declinase competința în ale meseriilor, dar că, rugat de consiliul de administrație, primi neștiuta însărcinare, probabil convins că meseriile, la noi, le aranjeaaă incompetinții: d. Nenițescu, avocat, d. Bacalbașa bacalaureat, și acum d. Manolescu—doctor în drept.

rilor—ar urma ca meseriile sa ne cnemate să dee revanșă avocaților—și n'ar fi mirare dacă guvernul, care a rugat pe bacalaureat să fie raportorul legei meseriilor și pe doctorul în drept să le organizeze—să implore pe domnul Soare Georgescu, cizmarul, să susție recursul ministrului de interne în contra sentinței infame privitoare la legea tramvaielor.

Atît cît se pricep bacalaureatul Bacalbașa și doctorul în drept Manolescu—în ale meseriilor—trebuie să se fi pricepînd și făcătorul de pingele în ale dreptului.

Cerem cu insistență ca interesele ministrului de interne, în recursul inadmisibil, să fie susținut de d. Soare Georgescu—adică, potrivit formulei, guvernul să-l roage pe d. Georgescu să-l facă pe avocatul.

OAMENI ȘI LUCRURI

Din lumi exotice

Se poate ca știrea—în momentul cînd noi reproducem dintr'un ziar străin să nu mai fie adevărată. Dar o dăm așa cum am cetit-o și anume:

La procesul pe care i-l intentase o americană lui Carusso, pentru delictul „de neținere a promisiunei de căsătorie", acesta a cerut tribunalului să nu ție seamă de scrisorile ce adresa foastei sale iubite de o clipă, pentru că.. „scrisorile artiștilor nu trebuesc luate nici odată în serios".

Tribunalul nu s'a pronunțat încă asupra acestui incident. Nu s'a pronunțat pentru că hotărîrea ar însemna o jurisprudență periculoasă: mîine altul ar cere ca nici polițele artiștilor să nu fie luate în serios și așa mai departe.

Cu toate aceste e și oarecare adevăr în apărarea ce-și face artistul. In materie de sentimente, de dragoste, scrisoarea nu poate — și nu trebue, cred unii—să aibă puterea materială a unui angajament, întrucît sancțiunea definitivă este acea a simțirii, de esență pur sufletească. Obligația de a ținea cuvîntul e de mică însemnatate, din momentul cînd nu poate exista o îndatorire de a împărtăși iubirea cuiva.

Și cu toate aceste americanii—poate cei mai practici în ale filosofiei și în ale sentimentalismului—aplică în chip foarte riguros legile lor aspre în cazuri de natura celui de mai sus. Fi-vor judecătorii neclintiți și pentru artistul favorit al Americei, tenorul Caruso?

Ceea ce este sigur, e că soarta lui ar fi mult mai de jelit, dacă ar fi să l judece femeile. Nu pentru că ar răsbuna cine știe ce vechi nedreptățiri ale sexului lor, dar pentru că—se pare—instinctul de dreptate pulsează mai viu în inimele *lor*, judecînd după o altă relațiune, pe care o găsim în ziare, tot din acele regiuni exotice.

La curtea cu juri din orașul Seatle, în statul Washington, unde femeile au cîștigat exercitarea deplină a drepturilor politice, au participat pentru dată, acum cîte-va săptămîni, două fiice ale Evei în calitate de jurați.

Dar chestia zilei nu a fost aceasta, ci mai degrabă severitatea excesivă a celor două jurate împotriva unei fete care fusese tărîtă înaintea justiției pentru excese contra unui magistrat.

Pe cînd cei 10 jurați bărbați se arătau indulgenți, gata aproape să achite, cei doi colegi în rochii au fost nemiloși rămînînd neclintiți în hotărîrea lor. Sărmana fată, care la începutul ședinței șoptise apărătorului ei că nu e nevoe să se înfierbînte, de vreme ce sunt și femei printre jurați, se înșelase amar!

Căci în cele din urmă cei doi jurați femenini au convins tot juriul și acuzata a fost condamnată.

Care ar fi situația marelui artist, încăput pe mîna unor asemenea judecători, bună oară?

..Dar nu toată America e, de pe acum, atît de originală ca femeile să judece. De aceea tenorul va putea să revină încă *liber* din Lumea Nouă...

Rodion

CENTENARUL zaharului de sfeclă

Anul acesta se împlinește un secol de la producțiunea industrială a zaharului de sfeclă. Chimicește, zaharul s'a extras din sfeclă de mai înainte, dar [illegible] datează din anul curajare luate de Napoleon I.

Cîteva secole înainte de Christos, Indienii obicinuiau să bea cu mare plăcere un fel de zeamă dulceagă, stoarsă dintr'o trestie ce crește pe Coastele Bengalului. Pe la 300 înainte de Christos ei reușiră, să concentreze zeama aceia pînă la consistența siropului. Trei secole după aceia, Indienii au fost în stare să evaporeze siropul pînă la transformarea lui în consistență solidă. In secolul al 7-lea după Christos, Chinezii învățară de la indieni fabricațiunea zaharului brut. De la mijlocul secolului al XIII-lea, Egiptenii învățzră rafinarea zaharului.

Grecii antici au cunoscut trestia de zahar la 327 înainte de Christos, cînd cu expedițiunea lui Alexandru Macedon în India. Dar la Grecii antici ca și Romani, mierea ținea locul ori cărui edulcerant. Abia la 1400 străbătu zaharul pînă la Bizanț de și împaratul Eracliu a adus zaharul din expediția sa interprinsă în contra Perșilor la 627. Plantațiunile de trestie de zahar existau în secolul al VI lea în jurul îmbucăturei Eufratului, și industria zahariferă mergea prosperînd în toată regiunea persicană. Pe timpul cuceririi Arabilor producțiunea zaharului era atît de înfloritoare, Califii au impus-o la biruri grele, ce, mai adesea ori, se plăteau în natură. Zahărul pe vremea acea se consuma la curtea Califilor. Cuceritorii Arabi introduseră zaharul de trestie, apoi în Epipt, de acolo la 710 în Maroc și cîți-va ani mai tîrziu în Spania și în cele de pe urmă în Cipru, Sicilia și Palestina.

Pînă în secolul al XV-lea statele mărginașe ale Mediteranei și insulele occidentale ale Africei, au fost mari producătoare de zahar. Veneția concentra tot zaharul spre a-l trimite în toate părțile Europei. La 1573 se înființă o rafinărie la Augsburg iar la 1579, alta la Dresda. Cîți-va ani mai în urmă se înființară mai multe fabrici și în Franța. Regii Franței acordară titluri de nobleță celor cari se ocupau cu rafinăria zaharului. Francezii încercară să aclimatizeze trestia de zahar în Provence, dar nu izbutiră. Din contra, încercările făcute în Antile reușiră de minune. Christofor Columb a introdus trestia de zahar la Saint Domingue, în anul 1493 în a 2-a călătorie.

La 1515 trestia de zahar fu sădită pe imense teritorii în insula Cuba, în Mexic și Brazilia. De atunci, zaharul produs în America se importa pe la Lisabona și Anvers, și a concurat învingător zaharul European. Pe la mijlocul secolului XVI-lea plantațiunile din Europa dispărură, și zaharul deveni un produs special al „insulelor" cum se

zicea atuncea în o mare parte a Europei.

Industriaşii din Anglia, Olanda şi Franţa făcură însă mari opintiri, pe care statele respective le încurajeară după putinţă. Graţie acestei protecţiuni, ce a avut un caracter constant, consumaţiunea zăharului trecu de la 75.000 de tone de cît era la 1730, la 125 000 de tone în 1800. Atunci zăharul trecu în rîndul alimentelor de prima necesitate. Un kilo nu era mai scump de 60—70 centime. Dar Europa continua cu toate toate acestea, a fi cu totul tributară „Insulelor". De aceea cînd Napoleon I-iu decretă boclul Continental, zahărul din ţările transoceanice nu mai putea pătrunde în Europa, de cît în proporţii cu totul insuficiente. Un kilo de zahăr ajunsese la cîte-va luni 6 franci. Trebuia deci, făcut ceva ca să se extragă zahăr dintr'o altă sursă, de cît trestia cea dulce.

Mintea născocitoare a omului, a ajuns să facă faţă şi acestei necesităţi.

Incă pe la anul 605 Olivier de Serres a semnalat în sfecle prezenţa unei substanţe dulci.

Un chimist german Margraff a dovedit în 1747, indentitatea acestei substanţe cu a zahărului de trestie. Acestui lucru atît de important, nu i s'a dat atenţiunea necesară şi descoperirea a rămas fără efect. Abia la 1785 un francez instalat la Berlin, Achard, a reluat experienţele. Regele Prusiei Friederik Wilhelm al III-lea şi-a instalat o uzină pentru extragerea zahărului din sfeclă. După patru ani de muncă el a reuşit la 1797 să producă un fel de zahăr cu preţul de 65 centime kilogramul. Regelui s'a prezintat mai multe monstre, pe care el le a supus studiului Academiei din Berlin. Academicianii au considerat monstrale acelea ca nişte curiozităţi ştiinţifice, dar o pornire industrială serioasă nu s'a dat cercetărilor lui Achard.

Intre aceia, Napoleon I-iu declară blocul Continental pentru a nimici total comerţul Angliei. Intre articolele, ce nu se mai puteau importa din colonii, nici de Englezi, nici de alte state maritime era şi zahărul. Napoleon I-iu promise, la 10 Ianuarie 1811 recompense considerabile acelora cari se vor strădui să extragă zahăr din sfeclă. Delesseri a organizat la Passy o fabrică pe baza cercetărilor lui Achard şi în 1812 a putut produce cîteva mii de kilograme.

La 20 Ianuarie 1612 el a încredinţat lui Chaptal primele instalaţiuni de zahăr francez scos din sfeclă. Impăratul auzind de aceasta, se duse la Uzina de la Passy şi decoră pe directorul fabricei în faţa tuturor muncitorilor cu „Legiunea de Onoare" (20 Ianuarie 1812).

Conform unui raport a lui Chaptal şi Montalivet, datat de la 15 Ianuarie 1812 s'a însămînţat 100 000 de hectare proprietate naţională cu sfeclă. Apoi s'au înfiinţat cinci sute de fabrici, s'au deschis cinci şcoli în diferite oraşe, s'au instalat 4 fabrici mari Imperiale dintre cari una pe domeniul Rambouillet. In fine s'a alocat un credit de un milion de franci cultivatorilor de sfeclă.

Aşa dar, iată că serbăm în Ianuarie 1912 centenarul zahărului de sfeclă. Iată o sărbătoare ce onorează geniul omului şi care însemnează un triumf mult mai glorios, de cît ori-ce cucerire pe cîmpul de batălie. Din triumful acesta trăesc sute de mii de cultivatori, industriali, chimişti, muncitori de uzină, comercianţi.

Se produce în lumea întreagă 8 şi jum. milioane de tone de zahăr. Această enormă producţiune reprezintă miliarde ce unitatea o datoreşte în prima linie solicitudinei marelui Impărat pentru zahăr.

Ulysse Mavraky.

Casele *din strada Carol No. 20. Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, şuri, 2 pivniţe, hambar, grădină şi gheţărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

Iarăşi tripoul din Tg-Frumos

Un amic mi-a atras atenţia, asupra numărului din 14 Februarie a. c, al ziarului „Evenimentul", în care se află o corespondenţă din Tg.-Frumos, ca răspuns conrespondenţei apărută în ziarul „Opinia" din 10 Februarie c. Articolul ziarului „Evenimentului" nu merită nici un răspuns, căci a stîrnit indignarea şi desgustul general printre locuitorii tîrguşorului nostru, cari toţi cunosc exactitatea tuturor afirmaţiunelor cuprinse în articolul din „Opinia", şi nici nu a-şi fi scris presentul articol dacă de la apariţiunea trecutului articol, nu s'ar mai fi petrecut fapte care merită a fi aduse la cunoştinţa publicului cetitor, spre a'şi face o idee exactă de mentalitatea bolnăvicioasă şi depravată a şefilor autorităţilor administrative locale,

De la început cer voe să nu răspund la trivalităţile debitate în articolul „Evenimentului", trivalităţi cari nu mă pot atinge, întru cît nici odată balele calomniei unui frecventator al tripourilor şi crîşmelor ordinare, nu pot atinge pe un om cinstit.

In treacăt însă trebue să arăt, că e adorabil articolul „Evenimentului" cînd apără ca neexactă numai afirmaţiunea că „Cercul familiar" din Tg. Frumos, asupra celor alte puncte arătate în articolul din „Opinia", tăcere care întăreşte şi mai mult adevărul acelor afirmaţiuni.

Apararea cercului familiar, o face arătînd că acel cerc este înfiinţat cu scop de a strînge legăturile de prietenie şi de a procura distracţii, mai arată că se ţin conferinţe şi se organizează petreceri şi diferite sporturi şi alte, alte multe elucubraţiuni patologice pornite dintr'o imaginaţiune bolnavă, căci realitatea faptelor ne arată cu totul contrarul.

Mă voiu baza pe fapte în afirmaţiunile mele şi din care fapte se va vedea adevăratul scop ascuns al tripoului primarului Tessaro şi şefului poliţiei Boian, căci primul este antreprenorul şi secundul, patronul şi unul dintre cel mai asidui partaşi la sporturile ce se practică pe o scară întinsă în acest tripou, asiduitate care'l împedică de a descoperi pe autorii furturilor făptuite în centrul tîrgului. precum şi de a ancheta conştiincios pe acele unde i se dau indicările cele mai sigure pentru a afla pe autori.

In seara zilei de 6 Februarie c. a fost inaugurarea tripoului, inaugurare care după cum s'a arătat a ţinut pînă la 5 dimineaţa în care timp participanţii s'au indeletnicit cu sportul lui Bacchus şi au ţinut conferinţă asupra interesantelor volume de cîte 52 file ale celebruiui autor parisian B. P. Grimaud.

Şi cu o sară înaintea deschiderei, tot pînă aproape de ziuă, au stat iniţiatorii „Cercului familiar" exprimentînd sportul şi conferinţa arătată mai sus, pentru a vedea roadele ce se pot culege de către antreprenor, de pe urma înfiinţărei tripoului numit în deridere „Cercul familiar".

Fapt mai grav însă este următorul: In seara zilei de Joi 9 Februarie c., a apărut articolul prim în „Opinia", şi cu tot acest articol, mai sus pomeniţii antreprenor şi patron al acestui tripou, nu s'a sfiit nici de ochii lumei, au dispreţuit şi atribuţiunile funcţiunilor lor; căci au atras în cursă vre-o cîţi-va naivi străini de club, pe care i-au spoliat la cărţi de avutul lor, după ce mai întăiu au participat la sportul obişnuit al cercului, cu damigeana plină. Prin aceasta ne întăreşte şi mai mult în afirmaţiunea noastră, că acest local nu este decît numai un tripou de cea mai ordinară specie, întru cît ştiut este de toată lumea că principala caracteristică a unor asemenea tripouri este tocmai atragerea şi spoliarea la cărţi a naivilor care au bani.

Am spus că nu s'au sfiit nici de ochii lumei, şi aceasta pentru că au eşit cu toţii din tripou, ziua amiaza mare pe la orele 9 dimineaţa în văzul tuturor oamenilor, după ce au băut şi jucat cărţi o noapte întreagă.

Să se ştie deci de toată lumea, că acestea sunt sporturile şi conferinţele tripoului lui Tessaro & Boian, şi desfid acum pe vulpoiul de la „Evenimentul" să mai zică că afirmaţiunile mele sunt fapte ale unui inconştient şi incult; nu-i cunosc cultura vulpoiului, însă după articolul scris, cam nu poate se depăşască cu mult peste patru clase primare.

M'am mulţumit de o cam dată să citez numai faptele; să nu mă silească însă să dau şi nume de ale participanţilor acestor bacchanalice şi grimaudice şedinţi nocturne ale tripoului ordinarilor stăpîni şi protectori ai lui *Clis* şi *Şoimariu*, şi a tuturor coţcarilor şi şarlatanilor de iarmaroace, a tuturor mînuitorilor de cărţi şi 3 degetare, care au mişunat nesuparaţi prin iarmarocul din Iulie 1911. Unii din aceşti participanţi sunt oameni simpatici şi cred că după lecţia capatată în noaptea de 9 Februarie se vor păzi ca de ciumă de a se mai apropia de acel local.

Cît pentru d. vulpoiu, autorul articolului din „Evenimentul", regret că a perdut o bună ocasie de a arăta că are isteţimea animalului al cărui nume l'a împrumutat, căci în mod prostesc s'a lăsat să cadă în cursa întinsă de autorii morali ai articolului scris de d-sa, încercînd să apere o chestie perdută mai dinainte.

Vom mai reveni şi asupra altor puncte din articolul „Evenimentului" articol care nu poate face cinste ziarului care i-a dat ospitalitate.

—.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un imn şi un steag. — Am arătat aci că odată cu proclamarea republicei chineze s'a redactat şi noul imn al fostului Imperiu ceresc. Iată după „La Revue" textul acestei. . marsilieze:

„Ah! libertate, una din cele mai mari binefaceri ale cerului!—Unită cu pacea, tu vei face pe pămînt,—Zeci mii de minuni noi.—Gravă ca un spirit, înaltă ca un gigante,—Care ajunge pînă la nouri.—Purtată de nouri şi dusă de vînt,—Vino şi stăpîneşte pămîntul; —Vino şi ne luminează, ca o rază de soare,—In întunecimea sclăviei noastre!

„O albă Europă: Tu eşti in adevăr, —Fiica părtinită a Cerului!—Tu ai pîne şi vin în belşug!—Pentru mine libertatea mi-e dragă ca o soţie.—Ziua, în [illegible] Văd toate mizeriile patriei.—Dar, cu natura ei schimbătoare, libertatea mă împiedică să o ajung.—Vai! fraţii mei sunt încă sclavi!

„Vîntul este aşa de armonios şi roua aşa de strălucitoare;—Florile aşa de parfumate; Oamenii, cu toţii, vor ajunge odată să fie regi!"

In acelaşi timp s'a confecţionat şi un steag nou, care a fost înţeles în diferite moduri:

Noul drapel al republicei chineze se compune din cinci fâşii orizontale ale căror colori sunt: albastru, galben, roşiu, alb şi negru

Care este simbolul acestor culori?

La început s'a crezut că ele reprezintă cele cinci rase cari trăiesc în China. Adevărul însă este altul.

Ele reprezintă cele patru puncte cardinale adică: albastrul răsăritul, albul apusul, roşiul sudul, negrul nordul, iar mijlocul lor unde se găsea imperiul cerului este reprezintat prin culoarea galbenă care a rămas şi sub republică.

*

Raoul Aurnheimer, a cărui gingaşă lucrare de teatru s'a jucat aseară la noi sub titlul de „Patima cea mare", este unul dintre cei mai ingenioşi scriitori dramatici ai Austriei.

*

Al 29-lea congres german de medicină internă va avea loc la Wiesbaden de la 16 la 19 April 1912.

Se va discuta: „Intrebuinţarea razelor Röntgen pentru dragnosticarea şi tratarea boalelor de stomach şi intestine".

*

Edmond Perier a transmis Academiei de ştiinţe din Paris, o comunicare asupra continentului ce ar fi existat între Africa şi America: „Atlantida".

Fauna celor două coaste de azi, cum şi a insulelor rămase necotropite de ocean, fosilele, madreporele sunt aceleaşi.

*

O statistică germană arată 5 la mie, mortalitatea celor ce sunt nevoiţi prin meseria lor să trăiască în praf. Prafurile minerale sunt cele mai primejdioase, apoi cele de tutun şi în sfîrşit cele de la blănuri, piei, lînă, bumbac, şi hîrtie.

Numărul deceselor ce se produc prin oftică la aceşti meseriaşi, variază după natura prafului.

*

„Bărbaţii veacului al XX lea fug de grecească, tîrîţi fiind de vultoarea vieţii; femeile din potrivă, sunt atrase de frumuseţea geniului grec. Dar suişul pînă la templu e greu; gramaticii l-au aşternut cu pietre. Eu am încercat să ta o potecuţă şi să pun cîte-va flori pe de marginele ei. Ea tot potecuţă a rămas, dar o potecuţă care duce la cel mai frumos templu din lume, aşa că merită osteneala de a o sui".

Cu chipul acesta amabil, *Salomon Reinach*, cunoscutul scriitor francez de artă şi literatură, învită pe femeile moderne la studiul limbei şi literaturei grece. Volumul, şi el, poartă un titlu gingaş: *Eulalie ou le grec sans larmes* (Hachette-Paris, 5 fr.)

*

Intre 12 şi 24 Martie se va deschide la Paris, pentru a treia oară un „Salon" artistic, în care vor expune produsele lor artistice numai membrii aparţinînd corpului medical: profesori practiciani, interni, studenţi.

In cei doi ani precedenţi expoziţiile în chestiune au avut mare succes.

*

A murit sculptorul francez cunoscut Mathurin Moreau.

Iubit în arondismentul unde locuia, el primise să ia conducerea treburilor municipale acolo şi reuşise să facă multe lucruri bune pentru folosul concetăţenilor săi.

*

Parisienii sunt dornici de sensaţional. Aşa se explică succesul cu care Gaston Leroux—gazetar cunoscut—a putut pune pe scenă „Misterul camerii galbene", o piesă plină de extraordinarul romanelor sensaţionale.

*

STRUNA ZILEI

D. A. Vlahuţă va pune în vînzare tablourile din colecţia defunctului Grigorescu, cu care poetul era cel mai intim prieten.

Ziarele.

Rău exemplu, dar s'arată
Prea străvechiu şi prea de sus:
Doară de ai tăi alt'dată,
Tu ai fost vîndut, Isus!

„Evenimentul" şi cercul didactic din Iaşi

Ca răspuns la insinuarea publicată în ziarul *Evenimentul* din 11 a. c., institutorii şi institutoarele din Iaşi, sub a lor semnătură, au desminţit în mod civilizat şi demn, acuzarea ce se aducea [illegible] institutori au convocat congresul în numele colegilor; au descalificat — aşa cum merita — pe institutorul, care, sub semnătură, a insaltat, în mod nedemn, pe Preşedintele cercului didactic din Iaşi. Protestul demn al instituturilor a fost publicat în ziarele: „Opinia" şi „Mişcarea" din 15 a. c.

Inspiratorii ziarului „Evenimentul" continuă să atace corpul didactic din Iaşi, în No. de la 17 a. c. la rubrica informaţiuni.

Acuză de escrocherie pe institutori şi numeşte *institutori şi institutoare de duzină pe semnatari*. Semnătura d-nei institutoare, de la Nizza, plecată în concediu, pentru caz de boală, se va lămuri la timp, de cei în drept.

Rămîne să întrebăm pe inspiratorii gazetei, pentru ce continuă cu polemica de aproape o lună în potriva corpului didactic urban, care nu a avut şi nu are altă vină, de cît a-şi apara drepturile recunoscute de însuşi *d. Ministru C. Arion.*

Institutorii din Iaşi au convocat un congres. Toţi colegii din ţară, prin adeziuni foarte numeroase, s'au unit la părerea lor. Un conducător al asociaţiei din Bucureşti, crezînd că face un serviciu Ministrului, a dat un comunicat — fără autorizarea membrilor — împotriva congresului. Acest comunicat a fost desavuat de întreg corpul didactic din ţară, prin comunicate publicate de toate ziarele. *Nenocitul s'a făcut de tot rîsul dăscălimei din ţară.* „Evenimentul" în cîteva numere s'a pus şi el de a curmezişul congresului.

Pentru ce? Pentru ce? Ne întrebăm toţi institutorii din Iaşi, şi nu putem ghici.

I s'a părut „Evenimentului" că mişcarea noastră are aparenţă de protest în potriva ministrului? I-am atras atenţiunea, că institutorii urmăreau tocmai scopul contrar — *de a veni în ajutorul d-lui C. Arion pentru a realiza dorinţa sa proprie* pentru sporirea salariilor noastre, forţînd mîna comisiunei bugetare a repune în buget suma necesară prevăzută pentru mărirea salariilor noastre.

Congresul nostru mai urmărea scopul studierii unor chestiuni în legătură cu reformele anunţate de d. C. Arion, chestiuni care neputîndu-se desbate în congresul anual ce s'a contramandat— tot prin inspiraţia conducătorilor de la „Asociaţia" din Bucureşti — erau neaparat de trebuinţă a se studia de noi în congres, tot pentru folosul cunoaşterii ideilor şi intenţiunilor noastre de către d. Ministru C. Arion.

Dar în fine, d. Ministru sfătuit de inspiratori neprielnici nouă, a contramandat congresul nostru, făgăduind a se ocupa de starea noastră naţională, dîndu-ne satisfacţie.

Noi aşteptăm cu încredere realizarea făgăduinţei,

Nu înţelegem însă ce caută bănuelile *de politicianism, acuzările de carteluri politice, batjocurile şi insinuările, adresate instituorilor, cercului didactic şi în special vizarea directă a preşedintelui nostru d. S. Haliţa,* care nu are altă vină de cît aceia că şi-a făcut datoria de preşedinte al cercului nostru.

Atitudinea ziarului „Evenimentul", faţă cu corpul didactic din Iaşi — constituit în cerc — este provocătoare.

La această provocare corpul didactic va răspunde demn ca totdeauna.

Atît de o camdată.

Sen

INFORMAŢII

❑ De sub tipar a apărut ieri un important volum, de aproape 500 pagini, intitulat: „Documente privitoare la turburarea bisericească şi apărarea prea sfîntului Episcop al Romanului, D. D. Gerasimu Safirimu, în procesul sinodal din vara anului 1911".

Documentele sunt precedate de următoarea introducere semnată † Gerasimu:

In strîmptorarea materială în care mă găsesc, nu mă puteam gîndi la publicarea **Documentelor** *şi* **Apărărei** *de faţă, cu toate că din toate părţile mi se cereau, cînd un nobil romîn şi evlavios creştin, de bună voea sa şi-a luat asupră-şi cheltuiala cu darea la lumină a acestei publicaţiuni.*

Aş fi voit să-l numesc şi să aduc mulţămiri publice acelui nobil romîn şi creştin ortodox, dacă n'ar fi vrut, după cuvîntul Sfintei Evanghelii, ca mîna sa cea stîngă să nu ştie de fapta cea bună pe care o plineşte mîna sa cea dreaptă.

Pentru această mărinimoasă faptă, aibă mîngăere în aceste sfinte cuvinte: pre dătătorul de bună voe iubeşte Dumnezeu.

Invredniceasca-l Bunul şi Milostivul Dumnezeu de tot fericitul bine, atît în veacul de acum, cît şi în cel ce va să fie!

† Gerasimu

❑ Duminică 19 Februarie are loc la corporaţia confecţiilor îmbrăcarea unui număr de copii ai meseriaşilor săraci, fără deosebire de naţionalitate, aparţinînd acelei corporaţiuni,

❑ Domnii ajutori de primari—de d. primar în persoană nu mai pomenim —n'au vizitat de sigur nici odată mahalaua Adunaţilor, din disp. 4-a a oraşului, ca să se convingă la ce inundaţii de noroiu sunt expuşi bieţii locuitori ai acelui cartier din cauza depozitelor de ghiaţă făcute acolo de căruţele primăriei şi care acum, prin topire, înneacă mahalaua şi face imposibilă ori-ce circulaţie.

❑ Ieri au sosit tuturor preşedinţilor de corporaţii carnetele provizorii pentru încasările ce se vor face pînă la 1 Aprilie şi pentru ajutoarele medicale ce se vor continua a da meseriaşilor în curent cu plata.

❑ INCENDIU. — Un incendiu a distrus astă-noapte la orele 1 jum., casa lui Gheorghe Zaghin din fundacul Badareu No. 1.

Focul a isbucnit de odată în podul casei, aşa că ori ce ajutor era de prisos.

Proprietarul se culcase aseară pe la orele 9, după ce astupase cu un capac jumătate de coş de la cuptorul unde făcea foc. De la scînte, însă, s'a aprins o grindă ce era lîngă horn şi de aci toată casa.

Pompierii din postul Toma-Cozma sosiţi la faţa locului, ne mai putînd da nici un ajutor, au aparat numai clădirile învecinate.

La orele 2 jum. focul a fost localizat după ce distrusese pînă în temelie casa numitului Zaghin.

Pagubele se urcă la 2000 lei.

Imobilul fusese asigurat, însă poliţa de asigurare axpirase acum o lună, fără a mai fi reînoită.

D. Sub comisar Martin, a fost însărcinat cu facerea cercetărilor.

❑ **Opera rusească la Iaşi.**—Marea trupă de operă rusească de sub direcţia d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iaşi şi va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky*, *Viaţa pentru Tzar* de *M. Glinka*, *Dama de Pică* de *Tschaicovsky*, *Demonul* de *Rubinstein* şi *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky*. Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet;* costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se reţin la libraria Iliescu (piaţa Unirei).

*

Afişe speciale vor anunţa ziua şi alte detalii.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Directorii regionali vor fi numiți și vor lua salarii de* **2,800 lei** *lunar, cu începere de la 1 Aprilie 1912, dar în funcții vor întra abia la 1 Aprilie 1913.*

Cei 24 directori regionali vor primi, deci, într'un an de neactivitate, **864,000 lei** *salarii.*

Astfel se ieftenește traiul.

❑ *Prevederea noastră că d. Matei Cantacuzino se va mulțumi cu ridicula rectificare a Epocei și că-și va retrage demisia, s'a adeverit.*

Și iarăși s'au adeverit prevederile noastre, că revenirea d-lui Cantacuzino, ca și demisia sa, nu va fi de senzație..

❑ *La marea întruuire publică de Duminecă din București, vor lua cuvîntul domnii: I. I. C. Brătianu, M. Ferekide, C. Banu, Take Ionescu, A. A. Badareu și N. Titulescu.*

❑ *Domnul C. Meissner, actual secretar general al ministerului de instrucție, are promisiunea să fie numit director regional la Iași, departamentul instrucției.*

❑ *Consiliul profesoral al facultății de drept din Iași se va întruni mîne seara, Sîmbătă, ora opt, spre a-și da avizul asupra ante-proiectului universitar.*

Ante proiectul, modificat, este mai viclean, conține mai multe șiretenii de cît primul ante-proiect, care a fost vehement combătut de consiliul facultății de drept.

Vom reveni mîne, pe larg, asupra conținutului ante-proiectului.

O decizie a Casației în materie de inconstituționalitate

O speță identică cu cea din Iași, despre care am vorbit într'un număr trecut, a fost judecată și de tribunalul Ilfov, care a refuzat să recunoască și dînsul legea Lahovari din 1875, iar Curtea de casație, s. II, prin decizia No. 124 din 24 Septembrie 1875, a confirmat acea sentință, prin care tribunalul Ilfov respinsese înscrierea în listele comunale a d-lor Rosenthal, Blumenfeld și Roth.

Iată decizia Casației:

„Curtea

„Ascultînd pe d. Filiti membru raportor, pe d-nii recurenți în desvoltarea motivelor de casare;

„Pe d-nii P. Vioreanu, procuror general în concluziile sale; și deliberînd:

„Asupra mijlocului de casare ramas în divirgență, exces de putere și violarea art. 24 din actuala lege comunală, Curtea nu putea să declare abrogat un articol expres menținut în legislatură și a critica sau corige opera legislativă.

„Văzînd art. 7 alin. 2 din const. care sună: numai străini de rit creștin pot dobîndi împămîntenirea precum și art. 24 din legea cumunală care cuprinde: israeliții pămînteni, pînă ce vor arata că au simțurile și moravurile românești, și până la o modificare a legei de față nu vor putea exercita drepturile comunale de cît în condițiunile următoare: a) dacă servind armata romînă au dobîndit gradul de sub-ofițer; b) dacă au săvîrșit cursul de colegiu sau de facultate; c) dacă după studii regulate, au dobîndit de la o facultate străină diploma de doctor sau licențiat în verce specialitate trebuind însă ca această diplomă să fie recunoscută de guvernul țărei; dacă a întemeiat în România o fabrică sau manufactură folositoare țărei și care ocupă cel puțin 50 de meseriași".

„Considerînd că după cum rezultă din sentința Tribunalului Ilfov, doctorii Rosenthal, Blumenfeld și Roth, de ritul israelit, recurenți azi în Casațiune, au cerut a fi înscriși în listele electorale ca alegători ai Consiliului Comunal din București, în puterea art. 24 din legea comunală din 1874, de oare-ce sunt israeliți pămînteni cu titluri de știință, recunoscute de guvernul țărei";

„Considerînd că atît Consiliul Comunal, cît și Tribunalul le-au respins cererea pe cuvîntul că dînșii neflind de ritul creștin, nu pot însuși condiția de pămînteni, conformă cu art. 7 din constituție, condiție esențială pentru exercițiul drepturilor politice, cerute de art. 6 din constituție, dreptul electoral comunal flind și dînsul un drept „politic"; și **„că art. 24 din legea comunală, stînd în contradicție cu art. 7 din constituție, care primează toate legile, rămîn neaplicabil";**

„Considerînd că dreptul de a alege pe consilierii municipali și de a fi ales în consiliu (art, 48 leg. com.) este un drept politic, de oare-ce consiliile comunale se ocupă cu interesele generale ale comunelor și cu chestiuni, cari fac parte toate din dreptul public al Statului nostru, precum formarea budgetelor comunale (art. 50 leg. com.) impunerea și suprimarea de contribuțiuni (art. 77), dresarea listelor de alegători pentru Adunare și Senat și a listelor de eligibili la Senat (art. 89) și judecarea contravențiilor de simplă „poliție";

„Considerînd că constituția în art. 7 și 8 interzice israeliților de a exercita drepturi politice iar legea comunală în art. 24 le acordă aceste drepturi, cînd au diplome de știință;

„Considerînd că în fața a două legi care se contrazic și se distrug una pe alta, judecătorul care este ținut să se pronunțe se vede obligat a aplica numai una din ele, nesocotind pe cealaltă;

„Considerînd că în procesul de față, dinaintea acestei antinomii vădite, judecătorul trebuie să aplice sau dispozițiunile constituției, neținînd samă de legea comunală, sau din contra să judece cu dispozițiunile legei comunale, înfrîngînd atribuțiunile exprese ale constituției;

„Considerînd că în specie nu poate fi îndoială că trebuiesc aplicate dispozițiile Constituției în detrimentul legei comunale, pentru că Constituția e legea fundamentală și principală în Stat, după care se reglează tot mecanizmul puterilor publice și stabilește monarhia constituțională pentru că judecătorii conform art. 107 din legea organizării judecătorești, jură credință și ascultare Constituției și, în fine, pentru că Constituția, nefiind modificată conf. art. 120, dispozițiile art. 7 și 8 sunt încă în vigoare și obligatorii pentru judecători; considerînd astfel că motivul invocat este neîntemeiat și urmează a fi respins.

„Pentru aceste motive:

„Respinge etc".

❑ Astă-zi a încetat din viață, la spitalul central, d-na Sofia Teneșache din Huși. Defuncta venise la Iași, spre a fi operată de cancer.

❑ Consiliul de revizie a respins recursul sublocotenentului Dușescu—Bărlad, din administrație, care a fost condemnat la un an închisoare, pentru delapidări, de consiliul corpului IV de armată.

❑ Au fost transferați următorii profesori secundari: d. Ilie Mitescu, profesor de geografie la gimnazul din Tecuci, la liceul național, gimnaziul Alexandru cel Bun și școala comercială din Iași; d. Gh. Manoliu, profesor de matematici de la liceul din Bacău, la școala normală „Vasile Lupu" din Iași, d. Vasiliu Ioan de la liceul din Pomârla, la Vaslui.

❑ Actualii secretari comptabili ai corporațiilor desființate, vor adresa ministrului de comerț și industrie un memoriu cerînd ca să fie îngăduiți cel puțin un timp de 6 luni de zile, pentru a se putea pregăti de concursul cerut prin noua lege.

Acești funcționari sunt dispensați de titlurile impuse candidaților noi, dar concursul li se impune de aceleași materii, ceea ce echivalează cu posesiune de titluri.

❑ Sf. Sinod a fost convocat pentru ziua de 25 Februarie pentru a lege trei arhieriei, în locurile vacante.

❑ Domnul N. Forăscu a fost numit subcomisar cl. III în Iași.

❑ In salonul palatului administrativ din Vaslui s'a deschis o expoziție ce cuprinde machetele pentru statuia lui Peneș Curcanul. Sunt expuse 28 machete, prezentate de 14 sculptori din țară. Atenție osebite atrag machetele sculptorului Iordănescu.

Din Iași au expus sculptorii Țațomir și Celesti Fabio. Lucrarea va costa 30,000 lei. Examinarea machetelor se va face la finele lunei curente.

*

Pentru mărirea fondului statuei Peneș Curcanul, va avea loc, în seara de 6 Martie, o representație teatrală dată de Penel—Pella, cu concursul artiștilor teatrului din Iași.

Se va reprezenta piesa *Bébé*.

❑ Dl. dr. Juvara a fost concentrat ca medic căpitan la Batalionul 4 vînători, pe timpul cît medicul acestui corp va fi dus în lucrările recrutărei.

❑ Astăzi Vineri, la ora 6, consiliul profesoral al Facultății de medicină, se întrunește pentru a recomanda un suplinitor la catedra de patologie internă.

Au cerut această suplinire d-nii d-ri Lambrior și Savini din Iași și Tatușescu, Zamfirescu și Dobrovici din București.

❑ Mîine Sîmbătă 18 Februar la ora 2 jum., d. dr. Ionescu, noul profesor de Farmacologie la Facultatea de medicină, își va deschide cursul său, în Amfiteatrul institutului de Anatomie.

❑ **Inundațiile din județ.** —Bahluiul vine din ce în ce mai mare, așa că prin părțile unde malurile sunt mai joase, revrasă inundînd terenurile.

Șesul de lîngă șoseaua Cucuteni și până în apropierea Iașului e cu totul acoperită de apă.

In comuna Cucuteni, apa a împrejmuit întreaga comună împedicînd circulația cu satele învecinate.

Podurile de legătură cu comunele Cogeasca și Horlești sunt rupte de valuri.

❑ Prietenul nostru d. Ioan Zippa s'a căsătorit cu d-ra Emilia Donciu din Bărlad.

Felicitări.

❑ **In chestia băilor Slănic.**—*Facem loc cu plăcere următoarei scrisori a d lui dr. Zosin:*

Domnule Director,

Ziarul „Opinia" a dat o informațiune exactă, cel puțin cu privire la faptul că eu am refuzat să fiu numit *medic pentru băile calde* la Slănic în Moldovei. De unde putea reeși pentru ori cine, fără nici-o altă lămurire, că refuzul meu era îndreptățit, de oarece alt medic a fost preferat și numit la *hidroterapie*, pentru care anume fusesem chemat în vara trecută în toiul sezonului și pentru care era logic, că dacă serviciile mele au fost satisfăcătoare și dacă angajamentele morale nescrise pot fi tot atît de sfinte ca-și cele materiale scrise, tot eu să fi fost numit și pentru vara viitoare. O dată ce cel puțin una din aceste din urmă condițiuni nu se mai susținea, evident că oferirea unui alt rol de cît acela ce-l avusesem nu mai putea să-mi convie fără a nu fi atins în sentimentele mele de om și de profesionist și deci refuzul meu are toată logica unui act de bună chibzuință și de cuviincioasă purtare. Socoteam, văzînd informațiunea cu pricina, că lucrul reesă clar, că toată lumea va înțelege atitudinea mea, necomportînd nici lipsă de modestie, nici trufia obișnuită une ori la aceia cari n'au nevoie să-și angajeze munca și meșteșugul lor.

Totuși care nu-mi fu suprinderea cînd mai multe persoane din cele îngrijite de mine astă-vară la Slănic și cu gînd de-a merge vara viitoare, mi s'au adresat:

— Cum, d le Director, vrea să zici ne-ai părăsit? Nu mai vrei să vii la Slănic?

— Cum să nu! Dar înțeleg să vin în rolul pentru care s'a apelat la mine.

— Bine înțeles. Să aplici hidroterapia.

— Ei! vedeți. N'ați urmărit de aproape informațiunea: tocmai la hidroterapie s'a numit alt medic.

— Cum se poate! Așa?

— Da.

— A! înțeleg... Știi că eram intrigat, cum d-ta să nu vrei să te angajezi la Slănic. Și conversațiunea cu zisele persoane s'a oprit stereotipic aice. Ele n'au stăruit mai departe, pătrunzînd acum parcă cu mult mai mult de cît spunea și comporta informațiunea; iar eu fiind scutit de-a întra în faza penibilă a interpretărilor și explicațiunilor.

Ast-fel veni incidental cazul meu cu refuzul angajamentului la Slănic, pentru a ilustra cum se înțeleg informațiunile, și de cîte ori chiar cele mai clare, căci nu se poate spune că informațiunea cu pricina nu-i clară, nu edifică însă pe cetitori asupra înțelesului întreg al unei situațiuni. Și cazul se înțelege că devine penibil, mai ales atuncea cînd cine-va este personal vizat, și tocmai înțelesul în care ar fi să se ia, rămîne mai mult sau mai puțin acoperit, ba poate și cu un dezavantaj cel puțin moral pentru acela ce-l privea.

Așa că refuz să mă angajez la Slănic, pentru-că mi se dă alt rol de cît acela pentru care onorata Epitropie s'a îndreptat la nevoie către mine, și lumea dă să creadă că eu aș face pe trufașul, pe îndestulatul, odată ce m'am ghiftuit de bani—vorba vine—într'o jumătate de vară la Slănic, acuma să nu mă mai duc: îngrat de o mie de ori îngrat. Așa că informațiunea cu pricina trebuia să capete acest larg comentar ce nu țin să-l refer de altminterea atît la cazul meu, unul dintre zecele de mii ce se petrec statornic în îngăduitoarea noastră țărișoară; ci la faptul mai capital al chipului cum se înțeleg informațiunile și cît de atent trebuie să fie cineva ca atunci cînd vre o informațiune îl privește, să caute anume, nu prin întîmplare numai, a-și da samă, dacă înțelesul ce i se dă cadrează cu realitatea. Altfel e nimerit să intervie spre a limpezi cît poate mai bine chestiunea, pentru că ar fi și trist și pacat ca după ce că interesele îți sunt stînjenite și nevoile nesocotite, să mai fi păgubit și sub raportul moral.

Cu toată stima,

Dr. P. Zosin

❑ In „Ordinea" de astă zi „Scrisorile din Iași" se ocupă de: „O teamă în continuare—Probleme nerezolvite—Intențiuni și urmări—De la cauză la efect— Desființarea rabatului farmaceutic—Incercări mai vechi—Istoria se repetă—Cînd doctorii sufăr— Leacul farmaciilor—Soluții grele—Remedii care nu vindecă—In căutarea unei dezlegări—Conflictele științei în comerțul—Exces de gratuitate—Vînzarea de mîne—Rele înrădăcinate.

❑ *Patima cea mare*, apreciată lucrare dramatică a lui Raoul Auernheimer, traducere de d. C. Sáteanu, a obținut ieri, în premieră la teatrul din Iași un succes bine meritat.

Doamna Aglae Pruteanu, în rolul principal, a avut o splendidă creație.

După cererea generală, piesa va fi reluată Joi, 24 c.

❑ Din Vaslui ni se scrie, că din ordinul polițaiului de acolo, d. Magheru, a fost arestat șeful de biurou al prefecturei de județ, d. Șerbănescu.

Prefectul județului, care duce casă rea cu polițaiul, a denunțat cazul parchetului general, cerînd anchetă.

Cu prilejul dureros al decesului scumpei noastre mame, Natalia Simionescu, am primit atîtea dovezi de simpatii, că suntem puși în imposibilitate a mulțumi fie căruia în parte.

Recurgînd la calea publicității, exprimăm tuturor, cari ne-au mîngăiat, prin viu grai sau prin scris, cele mai profunde mulțumiri.

Familia Simionescu

❑ Membrii cercului didactic din Iași, sunt invitați a se întruni în ședință plenară Sîmbătă 18 a. c. ora 5 p. m.

❑ Orașul Vaslui are de ieri seara lumină electrică, o lumină frumoasă, ultra violetă.

Conductele de apă sunt așezate aproape în tot interiorul orașului, iar izvorul este colectat la Kitoc, aproape de Vaslui.

❑ Mîine sara, Sîmbătă, are loc în saloanele societății „Cultura", serata veselă, organizată de un comitet de d-ne din elita israelită, în folosul școalelor acelei societăți.

Serata promite a fi măreață.

❑ **Judiciare.**—Iacob Segal, negutitor din Huși, a fost condemnat de tribunalul Fălciu la o lună închisoare pentru bancrută simplă.

Astă-zi, în apel, la s. I, judecarea apelului a fost amînată pentru a se aduce registrele falitului.

— Curtea s. I a respins apelul procurorului general, contra sentinței Trib. Tutova prin care achită pe comerciantul C. Budai, de bancrută frauduloasă.

A admis însă, apelul falitului, reducîndu i pedeapsa pentru bancrută simplă, la 50 lei amendă.

— Tribunalul s. I va pronunța mîine sentința în procesul falimentului fraudulos A. Antoniade.

— Falitul Z. Blauer a introdus apel la Camera de punere sub acuzare, pentru a i se infirma mandatul de arestare.

❑ Astă seară Vineri 17 Februarie reîncep la Circul Sidoli (Pathé Freres) reprezentațiile obișnuite cinematografice cu un program absolut nou, compus din patru părți mari și cuprinzînd între altele:

Prince sentimental, comedie cu simpaticul humorist.

Max Linder și cînele său Dick, satiră cu incomparabilul comediant.

Miss Fuller, scene artistice de varieteu.

Suprema întîlnire, grandios roman modern, etc.

Valea Areberg (Tirol), scene și vederi de călătorie.—Coafurile din cele mai vechi timpuri pînă în prezent.—Salvați cu ajutorul telegrafiei fără fir, roman de actualitate.—Rosalia vrea să se îngrașe, comedie, precum și cel mai nou număr din Pathé Journal, care conține între altele:

Misiunea engleză asistă la exercițiile cazacilor din Moscova—Reîntoarcerea suveranilor Angliei de la serbările încoronărei din Delhi: Sosirea la Malta—O vizită la Paris, marea paradă în onoarea Suveranilor—Sosirea la Londra, intrarea Suveranilor în Palatul din Buckingham etc.—Incendiul de la Abatorul din Barcelona—O deraiare de tren la St. Petersburg—Aniversarea de 200 ani a lui Frederic al II-lea, marea revistă militară la Potsdam înaintea Impăratului Wilhelm II, etc.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu prețuri populare obișnuite, și mîne Sîmbătă seara reprezentație cu program nou, și care va cuprinde între altele:

Da! Există fericire. Film danez de mare artă. (2 părți de cinematograf).

Pentru Patrie!! Una din cele mai sublime desfășurări din toate subiectele reprezintate pînă'n prezent și care este apogeul cinematografiei actuale.

ULTIMA ORA

București 17 Februarie

Intrunirea opoziției din Focșani

Focșani.—Opoziția unită a ținut aseară o frumoasă intrunire publică. Azistă un mare număr de cetățeni, precum și mulți săteni cu toate că prin comunele rurale s'a sunat din goarnă și s'a spus țăranilor, că n'au voe să vie la Focșani.

Au vorbit d-nii Tomulescu, Georgescu, Olănacu. Teodoru și N. Săveanu.

Consfătuirea de la d. Tache Ionescu

București.—Membrii comitetului executiv conservator-democrat, s'au întrunit aseară la d. Take Ionescu, deliberînd asupra situației,

D. Jean Richepin în Capitală

București.—D. Jean Richepin, cunoscutul scriitor și conferențiar francez, a sosit aseară în Capitală. D-sa a fost întîmpinat la gară, de d nii C. Disescu, Briol, Cincinat Pavelescu, V. Eftimiu, Garnabat, căpitan Despres, Scarlat Lahovari și de d-nele Blondel, Olga Bernard. D. Richepin e găzduit la Otelul Bulevard.

UN ZVON

București.—Circulă zvonul, că opoziția proectează, ca începînd de săptămîna viitoare, să ție întruniri publice în permanență.

PROTESTUL MESERIAȘILOR

București.—Meseriașii din Capitală, s'au întrunit azi, în sala Amiciția, protestînd în contra legei meseriilor.

S'a hotărît a se interveni, pe lîngă șefii opoziției, și a li cere concursul, pentru a scăpa de legea d-lui Nenițescu.

500,000 mineri în grevă

Londra.—După discuții prelungite delegații muncitorilor nu au consimțit la nici o modificare la condițiile stabilite de ei. Azi la ora 2 după amiază numărul greviștilor se urca la 500,000.

Răsvrătirea trupelor chineze

Peking.—Două mii de soldați a lui Yuai-Sik-Kai s'au răsvrătit. Au jefuit incendiat numeroase case. Mai multe mii de soldați au fost trimeși contra resvoltanților.

Reprimarea din 1907

București. — „Adevărul" de azi, publică un document de pe vremea răscoalelor, din care rezultă, că din ordinul unui procurer, s'ar fi împușcut un sătean, cîte-va zile după potolirea răscoalelor.

Legea Dobrogeană

București.—Camera a luat în discuție legea Dobrogeană.

O încercare îndrăzneață de furt

Paris.—Trei indivizi cari au sosit la Pontoise într'un automobil, au cercat să jăfuiască în timpul nopții birourile notarului, dar fiind surprinși talharii au tras numeroase focuri de revolver, dispărînd în direcția Parisului. Semnalmentele automobilului corespund cu cel care a trecut place du Havre și care a cauzat moartea sergentului Garmer. Automobiliștii criminali din place de Havre au trecut eri la Pont sur Yvonne după ce au încercat să prade birourile notarului din Pontase și au părăsit automobilul lor lîngă Saint Quin încercînd să-l incendieze. Automobilul a fost recunoscut de proprietar. Tălharii au dispărut spre Paris.

RASBOIUL ITALO—TURC

Bombardarea Zaletinului

Constantinopol. — După o comunicare făcută de ministerul de războiu, un încrucișător italian, însoțit de un transport, a bombardat localitatea Zaletin din Tripolitania, lîngă Homs.

Patronii și greviștii mineri

Londra.—Mai mulți proprietari de mine de cărbuni, au părăsit Londra, spre a se duce pe teritorul grevei, unde domnește de altfel liniștea, căutînd să ajungă la o înțelegere cu ei.

JEANA ROSENSTEIN
MICHAEL DANIEL
LOGODIȚI
Iași *București*
In loc de ori-ce altă înștiințare

VIZITAȚI EXPOZIȚIA
de
— Mărțișoare —
Cu prețurile cele mai reduse
LA MAGAZINUL DE
BIJOUTERIE ȘI CEASORNICĂRIE
LAZAR IOSEF
din piața CUZA-VODA
în casele marelui otel Continental.
Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, brațari, broșe, lanțuri, etc. cu prețurile cele mai modeste.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după uu lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primèso şi înscrişi la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magazinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
— Casă de încredere, fondată in 1892 —

NOTE de MUZICA
Asortiment complect după Programa Conservatorului

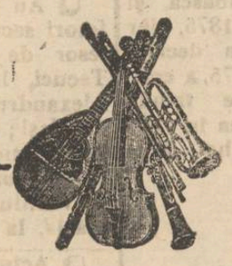

Instrumente muzicale şi Accesorii

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine
Reprezentanța renumitelor fabrici
STEINWEG, ROSENKRANZ
Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE
PENTRU SKATING
Calitate superioară—Preturi reduse

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Fabrica de oglinzi
Israil Berghèr—Iaşi
Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneției, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentație
Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă
Matineuri
Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Prețurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!
se obține prin întrebuințarea regulată a
Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn
care preservă mîinile şi obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée Indulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă
Representantpentru — România — H. ŞIEBENEICHER — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

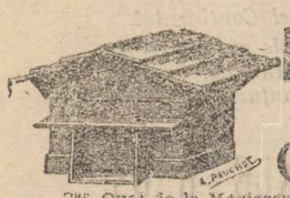

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix: 20f
Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 75

Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Album sur demande

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Sf. Ap. Petru 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1522—Duminică 19 Februarie 1912

D. Carp dă bobărnace M. S. Regelui

Am cetit și eu economia marelui proect al descentralizării administrative a d-lui Carp; am cetit și expunerea de motive, ce însoțește proectul de lege.

Impresia generală ce-ți lasă acest proect de lege, e că d. P. P. Carp se poartă ca dr. Drasch în vindecarea generală a țării.

Săracă țară romînească; mulți doctori ai avut și tu te-ai oftigit! Mulți reformatori au răsărit din sinul tău, nație romînească, și tu ai rămas pururi cămp de experiență!

Fericită țară, că soarele lui D-zeu o soreşte; vîntul o svîntă; ploile o udă și frigul o înghiață; fără aceste daruri D-zeești ar fi o uscăciune materială și economică de la un cap la altul, căci uscăciunea minței omenești e mai mare.

Țara noastră și neamul nostru în evoluția sa a desvoltat 2 lucruri: o boerime de slujbe, care a trăit și trăește *prin exploatare*, și o clasă numeroasă de plugari, cari duc în spete pe exploatatori.

Nicăiri ca la noi raporturile economice dintre exploatatori și exploatați n'au fost mai din vechiu și des frămîntate ca la noi.

Țăranul dus să poarte obida și greul, a fost ținut departe de carul Statului, care în cea mai mare parte a fost făcut să stringă în chingi pe săteni. De aceea și săteanul nu se interesează *absolut* de loc de mersul trebilor publice din această țară, unde tocmai trăesc și se zbat cei mai mari reformatori, cei mai geniali administratori, cel mai iscusiți vînzători de vorbe!

Boerimea de slujbe a rămas cu boala ei veche: interesată, utilitaristă, șovăelnică și esclusivistă pentru sine de tot rostul Statului. Deprinsă a pluti în un cerc ingust de viață politică, ea n'a avut puterea de a-și da șie și țării alt organism, de cît circuitul ingust al castelor de colegiu, ca să-și asigure preponderența pentru cei puțini și interesați.

Iar pe deasupra M. S. Regele simțind mersul vieții publice de la noi din țară s'a lăsat la adăpostul acestei clase diriguitoare, pentru a-și asigura stăpînirea prin cea mai largă și necontrolată domnie în ceea ce privește ruajul vieții publice.

Țara n'a fost chemată la viața publică, mecanismul vieții publice n'a fost îngrădit suficient cu garanțiile de lealitate și perfectă funcționare; iar punerea budgetului țării în slujba electorală a stăpînit viața în acești 46 ani de domnie.

Guvernele chemate la cîrmă prin voința Regală, ele au căutat să contamineze tot rostul vieții publice, pentru a-și asigura traiul și deci a fi în voința Regală.

De aceea s'a desvoltat la noi acea falsă viață politică, îndolentă ca și agricultura, cu sezonul agricul și cu așteptarea ca totul să curgă de la mila Măriei Sale, ca și ploaea de la mila Cerească.

Cu ce se arată mai destoinic plugarul care fără brazdă adîncă are ploae îndestulă la vreme pentru a înrodi înmiit, față cu plugarul care brăzdueşte adînc pămîntul, dar norul cu ploaea îl ocolește și seceta îl bîntue!

Așa și în viața noastră politică? Ducem o politică agricolă! Pe cei mai nechemați oameni ploaea milei Regale îi face să rodească și să ia la întrecere, ba își și bate joc de brăzdarea adîncă, ce se face în ogorul țării de luptători harnici și pricepuți!

Așa stăm cu România. Jos, dedesupt hlei, lut și humă! Pămînt bun pentru brazda politică nu-i; ploaea Regală dă iluzia unei fertilități aparente; dar atîta! Cum ploaea Regala încetează, huma apare și sărăcia politică a partidelor se vede.

Cel mai humos și cleios partid a fost al d-lui Carp. A venit ploaea Regală și i-a dat aparența unei puteri. Dar umezeala dată de puterea Regală e așa de străvezie, că chiar d. Carp o vede, o simte, o înțelege.

El știe, prin lunga-i experiență, că din vălva de azi nu va rămînea de cît amintirea ploaei Regale la chemarea sa la putere; și de aceia nu cîntînd cîntec de lebădă, dar pentru a vesteji această viață publică, bătrînul om de stat scrie la proiectul său de lege că viața noastră politică e falsă; avem guverne pretisne tari și partide foarte slabe. Cel mai tare guvern, cum se duce de la putere, n'are nici un razim în țară.

De ce? Nu există țară? Nu; nimeni n'a voit s'o creeze, și mai puțin Măria Sa Vodă.

Și acum vine doctorul P. P. Carp. Ca să întăresc țara îmi mai trebuesc 24 doctori, nu de plăși, ci de căpitanate.

Patru la Botoșani,
Patru la Iași,
Patru la Brăila,
Patru la Buzeu,
Patru la București,
Patru la Craiova.

Și treaba s'a făcut!

Și cum s'a făcut?

Tăind din unghii guvernului? Nu, Cetățenilor? Nu. Dar cui? Legilor. De ce?

Noi legiterăm cel mai des; facem și desfacem totul, pe hărtie; de fapt mergem așa de încet cu moravurile că nu ne miră că nici cei 24 doctori noi administrativi nu se va urni mare lucru, dacă buba centrală există: regimul nostru politic pe deantregul.

Și acum: cînd ar fi ajuns d. Carp prim-ministru de n'ar fi fost Vodă, ci numai țara?

Și cu toate acestea milogul se rădică și zice că răul cel mare ce-l avem în țară ne vine din lăuntru, de sus, căci avem o Coroană slabă hultuită pe o țară fără educație politică.

Hotărît, guvernul d-lui Carp face opoziție pe față Coroanei, nu numai în felul său de a se purta, ci și în judecarea operei politice a Măriei Sale Regelui.

* * *

Reforma universitară

Universitățile sunt chemate să judece încă un proect de reformă a învățămîntului superior, al treilea care le vine de cîțiva ani și care de sigur că întrunește cu mult mai mult ca cele două precedente, toate condițiile pentru a fi absolut refuzat, în special de Universitatea din Iași.

Dacă cele două proecte precedente au fost făcute de oameni de școală, profesori universitari, cari au făcut sau aplicat vechea lege și, deci, erau în măsură să'i poată ști cusururile, actualul proect este o operă de croitor, care la fiecare moment schimbă cîte un petec de colo dincolo, pentru ca în ultimul moment să vadă că haina este tot schioadă.

Pe această haină, apoi, nu este greu să vedem că lese pe mărgini căptușeala, care nu este de cît tendința personală și politică.

Dacă precedentele proecte au provocat greve profesorale din pricina catedrelor ce înființau pentru prietenii politici, actualul proect le întrece pe toate, fiindcă fără nici o rușine prevede putința de a fi numit la universitate pentru ministrul însuși care iscălește proectul.

Este o nerușinare din cale afară strigătoare, a prevede la catedrele de doctorat în drept, ca mod de recrutare a profesorilor, putința de a numi pe advocații cari s'au distins prin pledoarii, cum e actualul ministru al școalei. Pe de o parte o pledoarie nu este un titlu științific, iar pe de altă parte se lasă ori cărui ministru libertatea de a introduce în universitate orice advocat mărunțel.

In afară, apoi, de nenumăratele porți ce proectul deschide la nenumărați favoriți, anume vizați prin anume articole,—ceea ce dă legei aspectul unei liste de club politic,—pentru Universitatea de Iași noul proect nu este decît consfințirea definitivă a unei rușini care de mult ne amenință: inferioritatea absolută și definitivă față de universitatea din București.

Dacă în comisiunea anteproectului actual, Iașul a fost reprezentat prin Bogdan, nu e greu de ghicit că nu un asemenea om va apăra prestigiul universității ieșene; sunt datori, însă, toți acei cari văd că nici de astă dată Iașul nu capătă egalitatea absolută cu Bucureștii, să arăte că la Iași nu sunt numai spinări care se pleacă, ci și capete care judecă și care nu pot, prin tăcerea lor, să semneze uciderea Iașului.

PANAITESCU

Ziarul Adevărul *a relevat în repetate rînduri, influența nefastă și rușinoasă a nemernicului de la siguranța Statului.*

Spionul Panaitescu este unul din cei mai netrebnici fii ai acestei răbdătoare țări.

Pentru a parveni, nimic nu i-a părut nedemn și nepermis. Spionajul, organizarea de atentate, crima morală și chiar cea materială Afacerea Racowsky, cu toate urmările ei nefaste pentru reputația țării noastre, atentatul de la 1908 împotriva vieței iubitului nostru Suveran,—toate sunt produsul perversității acestui individ periculos ordinei publice, și slabelor noastre libertăți.

Spionul Panaitescu a știut să linguşească și să se tărască față de oamenii noștri politici, cărora, în taină le întocmea dosare secrete, menite a i servi pentru șantaj.

D. N. Filipescu, ministrul de azi al războiului, a căzut prima victimă a acestui scărbos.

Infernalul Panaitescu a știut să șantajeze în așa fel pe d. Filipesescu, în cît ministrul de războiu s'a văzut nevoit să-l numească—rușinea rușinilor—membru în comitetul secret al apărarii naționale, comitet presidat de însuși M. S. Regele.

Aici au ajuns lucrurile.

D. Al. Marghiloman, care e azi o simplă jucărie în mînele criminale ale spionului său, știe aceste lucruri—și cu toată dorința de a-l scoate din minister, n'o poate face, dovadă cît e de compromis.

Panaitescu e începutul de gangrenă pe trupul acestei biete țări. El va trebui înlăturat cu orice preț—e o rațiune de stat aceasta,—nu mai găsi-se-va chirurgul îndrăzneț?

S'o sperăm, spre binele țării.

PIDOSNICIE

Trebuie să se realizeze, sub guvernul Carp, și vorba de care s'a rîs strașnic, la mahala, acum două zeci ani, cînd o femee, în ceartă cu soțul, crezu că a atins recordul sudălmilor, zicîndu-i: „să te văd moașă de dispărțire“.

Adică ce mi-e barbat moașă de cvartal și ce sunt toate cîte le vedem, In notăm în era specialiștilor romîni—și iată încă două pe ziua de azi.

Domnul Holoney își dă avizul tipărit în chestia jurnalului tribunalului Ilfov. Și faptul că *Epoca* reproduce pasagii din acea broșură, ne scutește a mai arata ce cuprinde broșura.

Dar cine este d. Holoney? Nimeni nu știe. O fi poate, pseudonimul d-lui Pascal Toncescu—de vreme ce *Epoca* recomandă cu atîta fierbințeală citirea „interesantei“ broșuri.

Dar este oare natural ca într'o chestie juridică de importanța celei în discuție, guvernul să cheme în sprijinul său pe d. Holoney?

Ce impresie poate face o consultație juridică, dată de un necunoscut. Noi am fi înțeles s'o fi dat unul cu semnătura indiscifrabilă—dar d. Holoney!

Uite alta. O extragem din *Evenimentul*:

Mecanicii din gara Iași au înaintat un memoriu d-lui D. A. Grecianu, prin care-l roagă să intervie ca să nu se mai considere indemnizarea de chirie ca avansare.

Vrea să zică d. Grecianu a ajuns Parlament.

Memorii privitoare la competința corpurilor legiuitoare se adresează direct d-lui Grecianu, pe adresa sa din Iași, sau a otelului unde locuește, în București!

Domnul Grecianu—zis și Parlamentul romîn—o fi avînd chiar dreptul să rezolve asemenea memorii—de vreme ce ele se adresează lui, care nu este măcar ministru.

Dacă n'ar fi așa, dacă d. Grecianu n'ar avea dreptul să fie corp legiuitor, de ce mecanicii din gara Iași i-ar fi adresat lui memoriul—și nu Camerei?

Avem ferma convingere că guvernul merge spre marele progres de-a numi barbați în posturile de moașe de dispărțiri.

Un guvern pidosnic, care face toate pe dos și toate i iesă pe dos.

Pentru a pune capăt situațiunei anormale creată de actualul guvern și a cărei primejdie crește din zi în zi

Partidul Național-Liberal și partidul Conservator-Democrat

vor ține o mare

INTRUNIRE PUBLICA

DUMINECA 19 FEBRUARIE 1912, ora 2 jum. d. a.

IN SALA DACIA

Tăcere mormîntală

Ziarele guvernamentale păstrează o prudentă și mormîntală tăcere în jurul a două chestiuni: represiunea de la 1907 și Banca Națională.

Ambele chestiuni au fost rîdicate de firea impulsivă a d-lui Filipescu și ambele au căzut grație intervenției Suveranului.

Dacă pentru partidul liberal, ieșirea nepolitică a d-lui Filipescu a însemnat un mare triumf de opoziție, apoi pentru ministrul de răsboi, ea a însemnat o lovitură aproape mortală.

D. Filipescu are un temperament nenorocit și care-l deservește pentru idealul ce-l urmărește de atîția amar de ani șeful partidului conservator. Pe lîngă alte mari calități, i se cere unui șef, în primul loc, tactul și prudența. Dacă Lascar Catargiu a putut sta respectat, o viață lungă de om, în fruntea partidului conservator,—apoi aceasta se datorește exclusiv tactului și bunului său simț înăscut.

Cu d. Filipescu însă, lucrurile stau cu totul altfel. D-sa n'are prudența nici de doui bani, iar tactul îi este cu desăvîrșire necunoscut.

Pentru a și crea o oarecare reputație de om cu minte, d. Filipescu s'a abținut un an de zile, de la orice act politic. Dar ministrul de războiu și-a dat repede seama că inacțiunea, dacă-l poate reabilita în ce privește cumințenia, apoi nu-l poate duce acolo unde d-sa crede că are dreptul să stea: în fruntea partidului conservator.

De-aceia a erupt—da, acesta e termenul—a erupt în arena politică și a comis acele două groaznice gafe, despre care s'a vorbit atîta și despre care azi nu se mai vorbește nimic.

Că nu se mai vorbește nimic de „cea mai mare excrocherie a veacului XIX“ și despre asasinatele orînduite „din liniștea cabinetelor“, asta nu-i nimic—dar ce e mai trist, nu se mai vorbeşte nici despre d, N. Filipescu.

Asta e soarta oamenilor neastîmpărați: cînd nu fac nimic, sunt mulțumiți alții, și nu sunt mulțumiți ei și cînd se pun pe „lucru“ sunt mulțumiți ei, dar nemulțumesc pe toată lumea.

Ultimele sgitațiuni convulsive ale d-lui Filipescu, au avut darul să ne arăte că d-sa a rămas cu acelaș temperament impulsiv și violent și că dacă e bun pentru orice alt ceva, însă pentru șef de partid, nu face.

OAMENI ȘI LUCRURI

Ce vor ști alții...

Nu știm pînă la ce punct omenirea va fi mulțumită și liniștită luînd cunoștință de profețiile eruditului medic engiez Harry Bulway, cu privire la frumusețea... viitoare a femeei.

In recentele sale cercetări, zisul medic a studiat cu tot dinadinsul această chestiune de o vibrantă și pasionantă actualitate. O actualitate de mîne, în ori-ce caz: de a se ști cum se va prezenta, fiziceşte, femeea vremilor viitoare, în comparație cu acea de astăzi.

Bulway crede că va fi mai frumoasă, că va întrece mult în grații și în însușiri fizice pe contemporanele noastre, după cum aceste din urmă sunt, de fapt, superioare femeilor din epoci mai vechi.

„Aproape pe fiecare figură de femee—crede cercetătorul, găsim astăzi o oare-care nobleță sufletească și ea atrage pe bărbat mai mult decît cea mai mare regularitate a liniilor. De multe ori ne surprinde îndrăzneala și inteligența ce tronează pe cîte o frunte de femee, ne uimește lărgimea, libertatea privirii care devine cu atît mai ademenitoare, fiindcă e frumoasă și prietenoasă. Iar înfățișarea femeei de astăzi se poate numi aproape ideală față de a femeei de odinioară.“

Autorul arată rolul pe care-l îndeplinesc sporturile în această desvoltare fizică, oțelită prin exerciții și mișcări, mulțumită cărora natura poate fi uneori.. corectată și complectată.

Tocmai cultura corpului pregătește generațiilor viitoare organizme rezistente și atrăgătoare, dobîndind din ce în ce mai multe însușiri superioare celor ce posedă astăzi.

Și cu toate aceste d-rul Bulway nu e din cale afară optimist într'o privință, cînd conchide:

„..Cu toate aceste oamenii viitorului vor avea, probabil, pentru frumusețea femeilor tot atît de puțină înțelegere cum are generația de astăzi pentru grațiile femeei noastre de acum. Și atunci se vor extazia în fața chipurilor păstrate drept amintiri din vremile trecute și vor exclama: „Ce frumoase erau femeile de altă dată—și nu vor prețui frumusețea pe care o au atîta de aproape de dînșii...“

Se prea poate. E una din tragediile sentimentale ale oamenilor,—de a rămînea nemulțumiți, admirînd ceea ce li se pare că au avut alții, înaintea lor, sau—vor avea alții mai tîrziu.

Nu e oare același lucru astăzi, cînd așteptăm să se îndeplinească proorocirile englezului — întruparea unui ideal de frumusețe femenină —în loc să privim în jurul nostru și să admirăm abundența de frumusețe ce palpită, cheamă și ispitește?

In loc de aceasta, noi invidiem însă pe acei ce încă nu s'au născut încă și cugetăm cu părere de rău că *ei* vor cunoaște o fericire, o mulțumire *mai* mare decît a noastră, — plăceri și încîntări *mai* vii decît ale noastre.

..Veșnicul paradox omenesc!

Rodion

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

XVII

19 Martie 19 . .

. . . . . .

. . . cu toate acestea mă simt măgulită, chiar dacă în cele ce-mi scrii ar fi și exagerări.

— Imi pare bine cînd părerea mea găsește răsunet în ideile d-tale. Ce bine zici că medic ar trebui să devie sinonim cu *preot al societății moderne.*

— Dar m'a durut ceia ce mi-ai spus cu privire la Sofie Kowaleschi. Cum? Numai faptul că ea n'a iubit pe bărbatul ei, numai atît a oprit-o? Voința ei n'a intrat în joc? Dacă ea ar fi voit să încerce pe cel pe care mai mult întîmplarea i l-a scos înainte?...

— Mă întrebi ce numesc cinste. De sigur că și eu văd în această privință la fel cu d-ta. Cinstit însemnează cînd faptele cueva sunt în acord cu principiile ce le are el, nu cu cele pe care i le dictează alții. In cazul special poate că ai dori să spun: faptele în acord cu sentimentele cueva.

Dar aceasta nu-i totdeauna cu putință. Știu că d-ta îmi vorbeşti de individualitățile bine marcate.

— In privința păcătuirei cu gîndul și eu sunt de acord. O asemenea păcătuire poate fi mai vinovată de cît o alta. Dar pe d-na P. nu mai voesc să o învinovățesc nici cu atît.

— De ce biciuești cu atîta reutate pe bietul Portughez. Simplu și stîngaciu cum era, ce putea spune mai mult? Eu l'am scuzat.

— In privința repaosului meu te înșeli. Nu lipsesc de la nici un concert,

Mă duc odată pe săptămînă la teatru. Chiar şi conferinţele la care asist, îmi servesc tot de repaos.

Pe la Uniunea femeilor continuu să mă duc destul de des. Pe lîngă schimbul cărţilor mai sunt şi convorbirile ce le am cu D-na Richard, de şi ideile mele nu sunt la fel cu ale ei. Ea însă, nu bănueşte acest lucru.

Şi oare care mustrare de conştiinţă simt. Veşnica duplicitate la care împrejurările supun pe om! Şi poate ca aceasta să nu revolte cel puţin pe cel conştient? Cu toate acestea caut să judec şi să-mi scot un pic de dreptate.

Dacă aş fi aratat d-nei Richard că nu-i împărtăşesc ideile — şi aci nu-i vorba de ideile mai reci, ci de sentimentele ei, cele mai intime — ea nu mai are pe nimeni şi nu i-a mai rămas de cît Biserica — zic, că dacă i-aşi fi arătat că nu-i admit credinţa, că în aceste forme exterioare şi neînţelese de o minte luminată, i-aşi fi amărît sufletul, i-aş fi produs o nemulţumire şi o decepţie. Ea n'a bănuit că eu nu cunosc felul asocierei lor. Dar mă mîngîi că această duplicitate a mea nu poate avea nici o urmare mai gravă... Mă gîndesc însă ce înseamnă duplicitatea în relaţiile mai temeinice dintre oameni, în amor, în prietenie, în ataceri, în politică, o spun fără şovinism...

O convorbire ciudată avui cu d-na Richard acum vre'o 2 zile. O găsii singură, dusă pe gînduri în faţa unui vas de metal în care se vedea cenuşa unor hîrtii arse. Fără să-i adresez vre-o întrebare, ea-mi spuse că se pregăteşte „pour le grand voyage".

Işi arsese toate scrisoorile pentru ca mîini şi ochi profani să nu i le mînjească. Pentru moment nu înţelegeam despre ce-i vorba. Dar lăudînd bunătatea şi misericordia cerească am înţeles. Îi murise barbatul, doi feciori mari şi perduse averea toată într'o interprindere.

Discuţia se întinse asupra altor chestii sociale şi morale. Printre altele d-na Richard îşi exprimă şi durerea ce are văzînd că religia e ameninţată de liber cugetători.

Pentru ea „liber-cugetător" e sinonim cu ateu. Imi spuse că în vederea acestei ameninţări toate sectele protestante biserica liberă şi cea naţională s'au unit.

Doi duşmani cari se împacă pentru a sfăşia pe al treilea? Nu înţeleg după care principiu moral şi religios s'au luat sfinţii părinţi?

Ei şi-au trimis pastorii de la o biserică la alta. Şi nu de multă vreme ei au făcut rugăciuni de dimineaţă pînă seara într'un sat în apropierea oraşului timp de 8 zile. „Aşa că, zise d-na Richard descurajată, liberi-cugetători, au fost stimulul unor rugăciuni mai fierbinţi, şi a unei agitaţii şi alarmări între pastori, căci fie vorba între noi, dar şi pastorilor ca şi femeilor, le lipseşte îndemnul, focul sacru pentru cele sfinte"!

După aceasta mai schimbarăm subiectul. La urmă îmi spuse un *haz* despre un delegat dintr'un sat, trimis la *marele consiliu*. Acesta nu lua cuvîntul nici odată, la nimic. Odată fu solicitat de ceilalţi să vorbească şi el. Bietul om foarte încurcat indrugă cîteva vorbe şi la urmă zise îndesat şi satisfăcut! „*Voilà! C'est mon opinion, et ye la partage*"!

Am intrat în vorbă cu profesorul din America pe care îl văd la cursul de pedagogie. E din Mexic. Un tînăr foarte distins. Inalt bine pus, urit; dar se poartă ras şi aceasta îl face mai simpatic—cel puţin pentru mine. Imi ceru părerea asupra cursului. Aflai apoi că nici el nu-i mulţumit. A venit în Europa pentru 4 ani, va trece în Germania şi apoi în Anglia pentru a studia diferitele sisteme de educaţie, pe care comparîndule va căuta pe cît cu putinţă să le adopte ţării lui unde e directorul unei şcoli primare superioare. Limba lui, e cea espaniolă; religia cea catolică, dar nu o urmează—îmi spuse el zimbind.

Il pricepui. Conversaţia noastră alunecă asupra femenismului—teren unde toate sistemele terminate în *ism* se întîlnesc—nu aşa? El admite pe femee în întreaga viaţă socială, crezînd-o capabilă în aceiaşi măsură ca şi pe barbat; dar are oroare de exagerările unora, care caută a se identifica cu barbatul contrafăcînd natura, Nu mă putui stăpîni şi-i strînsei mîna felicitîndu-l de ideile sănătoase şi bune ce are în această privinţă.

Vorbirăm mult pe această temă. Ce înălţător pentru o femee de auzi pe un bărbat vorbind cu atîta respect şi încredere despre semnele ei. El are un cult pentru femee şi vorbia cu mult drag de compatriotele lui.

— E curios cum am intrat în oarecare legături mai curînd cu bărbaţii de cît cu femeile. Nu ştiu pentru ce, dar cu un barbat, cel puţin eu, mă simt mai deschisă la suflet.

Se înţelege că nu cu ori-care. Acelaş lucru l-aş putea spune şi de o femee... Dar vezi... aci am rămas tot cea din ţară. E un defect al meu contra căruia nu pot mult lupta. Şi încă de femeile simple, modeste, mă alipesc, dar de cele cu oare care pretenţii, de acestea mă tem.

Am căutat să mă apropii de studentele de aci.

Ei bine, nu s'a prins. Cîte va vorbe cu multă politeţă adresate şi... nimic. Şi vede că lipseşte afinitatea sufletească dintre noi. O fi şi faptul că eu sunt mai în vrîstă de cît ele?... Nu ştiu. In ori-ce caz în relaţiile inteligente cu un barbat se găseşte un farmec deosebit cînd e vorba de 2 oameni serioşi pentru care *flirtul* e o degradare a demnităţii şi o batae joc a sentimentelor sincere. In legătura dintre un barbat şi o femee lipseşte invidia, scrutarea celor mai curate intenţii, nesinceritatea, pe cînd...

Dar aceasta nu înseamnă că barbaţii nu cunosc invidia şi toate celelalte. Eu însă vorbesc de barbaţii cu adevarată cultură a sufletului; de barbaţii cari înainte de a vedea în femee sexul, văd „personalitatea, sufletul şi valoarea de om"—rămînînd se înţelege ca acel bărbat cînd va simţi o inclinare adevărată pentru o femee s'o arăte pe faţă sau să n'o arăte nici odată, cînd n'ar simţi reciprocitate.

Mă întrebi de d. Ch. Il văd des şi mă simt foarte bine cu el. Imi place din ceea ce-l cunosc, în afară de viaţa lui intimă, pe care nici nu caut să i-o ştiu, căci nu mă priveşte. Am aflat că-i neînsurat. Aceasta poate spune foarte mult—la vrîsta lui, căci nu mai e tînăr—dar şi foarte puţin. Cîte odată e mai bine să nu cunoşti viaţa intimă a cui-va.

— E urît, dar zilele trec—deşi monotone.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu.

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Prăbuşirea balconului Primăriei

Cernăuţi, 16 Februar.—Eri, trecătorii cari traversau piaţa Principală fură uimiţi de o puternică detunătură în faţa Primăriei. Balconul etagiului I-iu al monumentului clădirii s'a prăbuşit, producînd un sgomot colosal şi făcînd ca în mai puţin de cîte va minute să se adune mii de oameni la faţa locului.

Intîmplarea a vrut, că accidentul să nu se fi întîmplat seara, cînd lumea iese de la teatru, sau dimineaţa cînd faţada primăriei este ocupată exclusiv de temei de la ţară cari vin la târg, şi astfel din fericire nu avem de înregistrat nici un accident de persoane.

Pompierii chemaţi în grabă, au închis imediat circulaţia din faţa Primăriei, procedînd la dărâmarea unor rămăşiţi ale balconului, care mai rămăsese atârnate, ameninţând să se prăbuşească dintr'un moment într'altul.

Impozanta clădire a Primăriei a fost clădită între 1842—1847, având astfel o vechime de 65 ani.

Cauza prăbuşirei se datoreşte faptului că fiind construită numai din piatră şi cărămizi în urma îndelungatului şir de ani, bârnele de piatră care o susţineau au început a putrezi crăpând în numeroase locuri, iar în ultimile zile începînd a se topi zapada udeala a dislocat pietrele una de alta producînd astfel prăbuşirea.

Se ventilează ideia că cu această ocazie se vor aduce clădirei Primăriei mari îmbunătăţiri.

Comunicatul senatului universitar şi manifestaţiile studenţilor evrei

Astăzi a apărut un comunicat al Senatului universitar în chestia conflictului cu studenţii evrei.

Din acel raport reesă adevăratele amănunte comunicate de mine în coresp. de eri. Senatul universitar declară categoric, că nu poate admite cererea studenţilor evrei, în privinţa recunoaşterei naţiunii evreşti în mod oficial ca atare, din cauză că această chestiune se află la ministerul de instrucţiune, de unde încă n'a sosit nici un răspuns.

Atitudinea studenţilor evrei este veştejită cu indignare, cu atît mai mult cu cît ei s'au dedat la manifestaţiuni jignitoare faţă de persoane cari n'au nimic aface cu rezolvarea acestei chestiuni.

In acest comunicat se atrage atenţia studenţilor, asupra urmărilor ce vor rezulta din aceste manifestaţiuni.

Senatul universitar declară că în caz cînd studenţii evrei nu vor cere la timp scuzele cuvenite, va lua măsuri foarte aspre contra acestora, neputînd admite, că demnitatatea universităţii să fie compromisă în adunări publice.

Pentru Sîmbătă studenţii evrei au convocat o nouă întrunire, de astă-dată însă, în aula Universităţii, pentru a se hotărî ce măsuri trebuie să ia faţă de comunicatul rectoratului.

Măsura care interzice studenţilor evrei de a purta cocardele respective, va fi ridicată, tocmai la sfîrşitul anului de studiu curent.

Gama.

EPITROPIA GENERALA a Casei spitalelor şi ospiciilor Sft. Spiridon din Iasi

Aduce la cunoştinţa Generală, că în ziua de 6 Martie a. c., ora 2 p. m., se va ţine licitaţie publică cu oferte închise în cancelaria acestei Epitropii pentru vînzarea spre exploatare a unui număr de 600 de arbori de stejar, cu grosimea în circonferenţă de la 1 m. şi 10 — 1 m. 15 aflători în pădurea Dumeşti, Comuna Dumeşti judeţul Vaslui.

Condiţiunile de vînzare şi exploatare se pot vedea la serviciul silvic şi domenial al Casei în ori ce zi de lucru.

Garanţia provizoră 1000 lei.

Licitaţia se va ţine conform art. 72—83 din legea comptabilităţei G-le a Statului.

No. 01227 17 Febr. 1912

Litere-Ştiinţe-Arte

Sistem A. C. C.—Acum cîteva zile presa literară şi teatrală din Capitală a urmărit cu atenţiune peripeţiile unui mic—de tot mic—plagiat.

E vorba de o dare de seamă apărută în „Ramuri" din Craiova şi care articol s'a dovedit că fusese luat dintr'un ziar parizian.

După ce s'a vorbit mult de această mică afacere redacţia „Ramurilor" craiovene a publicat în „Rampa" o lămurire:

„„Intr'un număr recent al ziarului „Rampa", s'a publicat un articol neiscălit intitulat „Revista Ramuri", în care se denunţă ca plagiată cronica teatrală, despre piesa „Păpuşile", din numărul 3 al revistei noastre. Socotim că aţi fost induşi în eroare de către autorul acelui articol, întru cît în cronica aceia teatrală se pune aşa: „zice un critic francez", iar în alt loc se spune că aprecierile sunt luate după Leon Blum".

Faptul că s'a putut aduce învinuirea de plagiat şi chiar modul cum revista „Ramuri" rectifică lucrul, însamnă că e ceva... suspect.

Intîmplarea mai însamnă şi altă ceva anume, că o publicaţiune ultra naţionalistă ca acea din Craiova nu se jenează să... reproducă pe jidovul Blum uzînd de „trucul" cunoscut al nevăzutei paranteze, al parantezei echivoce:

— „spune un critic..."

E sistemul pur cuzist, procedeul brevetat A, C. C...

*

Se anunţă pentru seara de 5 Martie un concert dat de marele violonist şi compozitor George Enescu, pentru crearea unui fond destinat artiştilor pensionari, sub patronagiul M. S. Reginei.

*

A apărut „Sanatatea" anul XI No. 24 cu data 15 Februarie 1912. Revista conţine un sumar foarte bogat şi variat, avînd şi numeroase ilustraţiuni.

*

In „Les Annales" cronicarul Jules Claretie, a publicat dăunăzi nişte interesante amintiri despre Heinrich Heine, din timpul boalei ilustrului poet.

*

S'a deschis un loc în Academia franceză prin moartea generalului Langlois.

Henri Dagan publică „Arta de a guverna după filosofi şi marii oameni de stat". El a pus la contribuţie înţelepciunea lui Platon şi a lui Aristot, formulele lui Machiavel, principiile lui Solon, ideile lui Napoleon şi pe cele ale lui Montesquieu, Voltaire, Mazarin şi Chateaubriand.

El îndeamnă pe oamenii de stat să îndrepte acţiunea lor după învăţăturile pe care le dau aceşti cugetători. Căci, cum spune el, „nu sunt sfaturi mai bune de cît acelea pe cari ni le dau morţii".

*

STRUNA ZILEI

DOMN' AJUTOR

La ocolul II, d. Stamatiu a intentat 1200 contravenţii persoanelor cari n'au curăţit ghiaţa.„

Mişcarea.

Eu despre domnul Stamatiu
Puţine ştiu, puţine scriu...
Dar îndoieli nu se încap,
Că ghiaţă-i trebuie.. la cap.

❑ **Teatrale.** — Sîmbătă 18 Februarie, se va reprezenta pe scena teatrului naţional, pentru a patra oară, *Zile vesele după răsboi*, comedie în trei acte.

*

Duminică la orele două jumătate, *Inşiră-te mărgărite*, Poem feeric cu cîntece în 4 părţi de Victor Eftimiu.

*

Seara, *Păpuşele* (Les marionettes) piesă în 4 acte de P. Wolf.

INFORMATII

❑ **Concentrarea ofiţerilor rezervişti.**—Marele stat major al armatei publică următoarele:

1). In anul acesta, vor fi chemaţi la concentrare, ofiţerii de rezervă al seriei a II a (1912).

Ofiţerii de rezervă dispensaţi de mobilizare, nu sunt dispensaţi şi de concentrările pentru instrucţie.

Pe lîngă ofiţerii de rezervă ai seriei a II-a, se vor mai chema şi ofiţerii din seria I-a (1911), cari au lipsit de la concentrare, justificat ori nu, precum şi acei rămaşi nechemaţi din cauze independente de voinţa lor.

Pentru a conciliia interesele armatei, cu acele ale serviciilor publice, în care se găsesc unii din ofiţerii de rezervă şi în limitele posibilului chiar şi cu cele personale ale ofiţerilor, împărţirea în grupe se va face pe baza cererei şefilor serviciilor unde se găsesc în funcţiuni publice ofiţerii, precum şi pe acelea ale ofiţerilor, dacă sunt fondate.

In acest scop ofiţerii de rezervă îşi vor alege grupul în care daresc a fi chemaţi, comunicînd această înscriere corpului cel mai tîrziu până la 15 Martie a. c.

Grupele vor fi concentrate, cîte 20 zile:

I-a: între 1 Aprilie şi 31 Maiu;

A II-a: între 1 Iunie şi 30 August;

A III-a: în luna Septembrie.

2). Odată împărţirea în grupe hotărîtă, ea va rămîne obligatorie şi va fi comunicată de corpuri celor interesaţi.

3). Ofiţerii sanitari de rezervă cari nu aparţin corpurilor de trupă, vor fi şi ei împărţiţi în 3 serii de către direcţiunea sanitară şi vor fi chemaţi după aceleaşi norme arătate mai sus, astfel ca fiecare ofiţer sanitar să facă o concentrare la 3 ani.

4). Ofiţerii de rezervă cari au etatea de 42 ani în cursul acestui an, nu se vor chema la concentrare. Această măsură nu priveşte însă pe ofiţerii sanitari.

5). Ofiţerii de rezervă cari solicită a fi concentraţi, în afara rîndului seriei lor, pot obţine aprobarea, dacă cererea va sosi la timp pe calea erarhică la Marele Stat-Major. Această aprobare însă, nu le schimbă rîndul seriei şi prin urmare nu-i scuteşte de concentrarea cu seria din care fac parte.

6). Ofiţerii de rezervă combatanţi, vor face concentrarea numai la corpurile căror aparţin. Ofiţerii sanitari de rezervă, atît cei cari aparţin corpurilor de trupă, cît şi de la comandamente, vor face concentrarea, acolo unde trebuinţa va cere, după chibzuiala direcţiunei sanitare.

Inlesnirile de mai sus, făcute ofiţerilor de rezervă, au de scop, de a pune în măsură pe ori-ce ofiţer, să se prezinte la concentrare şi de a-i face să renunţe definitiv şi categoric, la ori-ce fel de motive şi interveniri, pentru a fi scutiţi sau amînaţi.

❑ **Rezultatul examenului de controlori.**—La examenul ce s'a ţinut printre învăţători, pentru posturile de controlori au reuşit următorii:

Anastasiu P. Andrei, Gh. Bobîrnac, Bădescu I. Bănulescu, I. Cotal, V. I. David, St. Dragomir, T. Dinulescu, Gh. preot Albert, Gh. Filon, Şt. Georgescu, St. Gheorghiu, G. Ionescu, Lepădatu, S. Lăzărescu, S. D. Macovei, D. Mateescu, N. Mărgineanu, C. Marin, D. P. Mihăilescu, F. A. Mocanu, C. Nicolescu, E. C. Pană, D. Pantazi, G. Papadopol, V. Popescu, C. Predescu, D. Rădulescu, St. M. Rădulescu, V. G. Săndulescu, G. Zamfir şi Barbu Zara.

❑ Un congediu de cinci zile, cu începere de la 20 Februarie, a fost acordat d-lui Diaconescu, preşedintele trib. Iaşi, s. III.

❑ Legea contenciosului administrativ va fi pusă în aplicare cu începere de la 1 Aprilie, iar în ce priveşte partea referitoare la avocaţii stagiari, de la 1 Septembrie.

❑ Membrii societăţii de ajutor „Munca" vor avea mîine Duminică, o sfătuire cu medicul societăţii, privitoare la scumpirea medicamentelor de către farmaciştii din Iaşi.

❑ Raportor general al budgetelor a fost ales domnul N. Ianovici, iar preşedinte al comisiei budgetare d. M. Deşliu.

❑ D. Cicherski, copist la s. III a tribunalului, va fi transferat la s. I, iar la s. III va fi numit studentul Nemţeanu.

❑ Sumarul numărului de azi din „Noua Revistă Romînă" de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Matru este:

Noutăţi: Suferinţele Bisericei după noul Mitropolit primat.—Şcoalele medii.

Cestiuni actuale: Marin Ştefănescu—Rolul Metafizicei în cultură.

Cărţi noui: C. Antoniade — Tomas Carlyle (cu o ilustraţie).

Literatură: George Duma—Din trecut (după H. de Régnier). — Castor & Pollux—Din Heine.—Aureliu Weiss — Teatrul lui Oscar Wilde (cu o ilustraţie.

Impresii: Ion Popescu — Homerica luptă a unui om mare cu nişte gîndaci mici (Fantazie critică).

Cronica ştiinţifică: Emanuel Grigoraş—Noutăţi ştiinţifice: Urechea internă, spaţiul şi timpul.—Origina cometelor.

Polemice; Dr. Iosif Popovici: In chestia Bibliografiei romîneşti.

Insemnări: Centenarul lui Dickens.—Chimia la Universitate—Anchete şi interviewuri—Feţe bisericeşti.

Revista revistelor: Viaţa Romînească—Convorbiri Literare—Reforma Alimentară—Revue de Synthèse historique.

❑ La Agenţia „Thalia", str, Lăpuşneanu, se fac înscrieri de bilete pentru serata cinematografică din seara de Mercuri 7 Martie 1912, care se anunţă a fi una din cele mai frumoase şi mai interesantă din această stagiune a cinematografului Pathé Freres din sala circului Sidoli.

❑ Stradela Armeană a ajuns şes de depozit a gunoaelor din stradele din împrejurimi. Locatarii ne roagă să atragem atenţia d-lui Donici, pentru a lua cuvenitele măsuri de a se curăţi strada şi a preveni pe d-rul Flor, de pericolul molimei ce ameninţă.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar a intervenit pe lîngă administraţia comunală, cerînd a se înfiinţa fîntîni, pe străzile care nu sunt canalizate.

Aceasta pentru a evita o nouă epidemie, prin întrebuinţare de apă de fîntînă.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar a dispus ca localul din strada Sărărie, ce fusese închiriat pentru serviciul sanitar să fie pus la dispoziţia d-lui profesor Slătineanu, pentru a-i servi ca laboratoriu de bacteorologie.

❑ D. dr. Floru, medic şef al oraşului, a intervenit din nou la Primărie, cerînd ca de urgenţă să se iee cuvenitele măsuri pentru a aduce în stare bună pavilionul de la spitalul Paşcanu, pus la dispoziţia acestui serviciu de către epitropia sf. Spiridon, pentru eventuale cazuri de holeră.

❑ **Opera ruseasoă la Iaşi.**—Marea trupă de operă ruseasca de sub direcţia d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iaşi şi va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky*, *Viaţa pentru Tzar* de *M. Glinka*, *Dama de Pică* de *Tschaicovsky*, *Demonul* de *Rubinstein* şi *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky*. Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet*; costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se reţin la librăria Iliescu (piaţa Unirei).

*

Afişe speciale vor anunţa ziua şi alte detalii.

❑ Poliţaiul oraşului Roman, d. Naum, a fost telegrafic detaşat la Piteşti, ca pedeapsă, fiind-că n'a împlinit procedura cu prilejul procesului electoral al d-lui Anton Arion.

Inspectorul poliţienesc Brăescu a sosit la Roman spre a ancheta cazul.

❑ La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „

Marele HOTEL EUROPA-IAŞI

— COMPUS DIN 50 CAMERE —

Aduce la cunoştinţa onor. clientele, şi d-lor pasageri că Hotelul, trecînd sub o nouă administraţie s'a renovat şi înzestrat din nou cu tot confortul modern.

Odăi bine încălzite, se găsesc la ori-ce oră din zi sau noapte

Restaurant, Bucătărie franceză şi romînă.

Dejunuri sau mese fixe. Se primesc abonamente cu preţuri antajoase. D-nii voiajori, vor avea o reducere insemnata atît la camere cît şi la restaurant.

Toate autorităţile situate în apropiere. Tramvai la întrarea în Hotel.

Antreprenor, **I. ZENTNER.**

Ultime INFORMAȚII

❑ **Consiliul profesoral al Facultăței de medicină a fost chemat aseară, să recomande un suplinitor la catedra ce a ramas vacantă, prin trecerea Doctorului Bacalogiu la catedra regretatului dr. Russ.**

Consiliul în unanimitate a hotărît, că de care ce numirea Doctorului Bacalogiu s'a făcut cu ignorarea deșăvîrșită a avizului Universității din Iași, consideră această numire ca o ofensă adusă acestei universități și ca o ilegalitate pe care în nici un caz n'e poate consfinți acest consiliu.

De care ce această numire nu poate fi luată în seamă, consiliul consideră că nu este vacantă catedra de la care a fost transferat zisul domn și deci nu are a recomanda nici un suplinitor.

Dacă, totuși, ministrul crede că Universității din Iași trebuie să i se impună numirile și să i se trimeată ca profesor pe cine cred de cuviință stăruințele politice, Facultatea lasă ministrului și politicei grija de a numi și pe suplinitorul catedrei pe care tot acești 2 factori au aranjat'o și declară că și pe viitor Facultatea de medicină din Iași nu va mai face nici o recomandare, cît timp nu se va ține seamă de avizele ei.

❑ **Condemnarea Slănicului.**—*Epitropii Spitalelor Sf. Spiridon sunt pe cale de a consfinți, prin numirile ce fac pentru sezanul de vară la Slănic, decăderea complectă și definitivă a acestei frumoase stațiuni.*

Singura stațiune a Moldovei, la care Iașul și toată Moldova ținea cu o legitimă mîndrie, este pe cale de a'și perde caracterul moldovenesc și ieșan, prin escluderea de la conducerea sa medicală, a medicilor ieșeni, cari au contribuit la renumele stațiunei și 'și-au dat toate silințele pentru a reține în țară și în Moldova, pe toți suferinzii, ce s'au confiat îngrijirilor lor.

La o stațiune la care, medici ieșeni, cunoscuți în toată Moldova și de reputația regretatului dr. Russ și a doctorilor Brăescu și Zosin, au dus și priceperea și tragerea de inimă a moldoveanului cuminte, ni se aduce acum o celebritate îndoelnică, de calibrul d-rului Antoniu, a cărui singură reputație constă în cele două ceasuri pe zi, ce consacră pudrărei obrazului și facerei părului cu ferul.

Nu știm dacă meritele acestuia purced din oficina ministrului de interne direct, sau dacă titlurile i le dă faptul, că este tatăl vitreg al copiilor unui reprezentant al Iașului. Ori cum ar fi, declarăm că vom începe o energică campanie, pentru a se reda Slănicul Iașului și pentru a nu fi împinși la rușinea de a se zice, că nu se găsește într'un oraș cu o Facultate de medicină, nici un medic priceput și trebue să ni se importeze toate paiațele prinse în corset și pudrate.

❑ *In urma avizului consiliului profesoral al Facultății de medicină, prin care protestează împotriva numirei Doctorului Bacaloglun, ne întrebăm care este situația acestui domn? Cum poate să mai pretindă să mai stea alături cu atâția profesori, cari consideră manoperile sale ca ofensătoare pentru demnitatea facultății în care s'a introdus prin procedee nepermise? Nu'i rămîne de cît să stea alături cu agenții din clubul politic care l'a numit profesor și între cari își află așa de bine locul.*

❑ *La 1 Martie urmează a se celebra 100 ani de la moartea lui Crețulescu.*

Inițiativa pentru această comemorare o va lua Academia romînă.

❑ *Se pun mari stăruinți pe lîngă ministrul instrucțiunei ca să nu confirme alegerea d-lui profesor dr. N. Leon ca decan al facultății de medicină din Iași.*

Motivul pentru care se cere neconfirmarea, este că d. dr. Leon n'ar fi medic, ci zoolog. Adevăratul motiv, însă, este că noul ales nu face parte din clica Socor Bogdan și deci, prezintă pericol pentru citadelă.

Este foarte probabil, că d. Arion care s'a pretat la multe infamii și nelegiuiri, se va preta și la aceasta.

❑ *Inaintea Curții cu jurt din Dorohoi se judecă astă zi procesul de calomnie prin presă intentat preutului Al. Dolinescu, de d. D. P. Ioan.*

Partea civilă este asistată de domnii Osw. Teodoreanu și C. Stoianovici, iar delicventul de d. avocat Romulus Scriban.

La ora trei jumătate, cînd vorbim cu Dorohoiul, desbaterile continuă.

❑ Direcția societății „Union" din Iași, concesionara lucrărilor pentru aducția apei, va fi desființată pe ziua de 1 Mai c. st. n.

Pînă la 1 Mai 1913, lucrările de supraveghere le vor avea domnii Petigrew și Ionescu.

❑ Directorul general al închisorilor și d. procuror de Curte M. Ionescu-Ghinea, au fost ieri la închisoarea de la Trg.-Ocna, unde au format tabloul de grațierile ce urmează a fi făcute cu prilejul sărbătorilor de Paști.

❑ **Eftenirea pașpoarteior.**—*Romănia este țara unde taxele pe pașpoarte nu sunt numai cele mai scumpe, dar scampetea lor întrece ori-ce închipuire. De aceea va fi bine venit proiectul depus la Cameră și prin care taxa actuală — 20 lei — se reduce la jumătate, creindu-se și pașpoarte valabile pe 6 luni, cu taxa 5 lei, iar pentru trei luni—3 lei.*

Taxa biletelor de liberă trecere, valabile 5 zile, se va reduce la 30 bani.

❑ *Mitropolitul Moldovei pune toate insistențele să fie ales Episcop al Hușului, P. S. S. Nicodem, vicarul Mitropoliei Moldovei.*

I. P. S. S Pimen, de și el l'a adus vicar pe arhiereul Nicodem, trăește foarte rău cu el și unii preuți au asistat chiar, în ziua de 24 Ianuarie a. c., la un viu schimb de vorbe urmat între cei doi prelați.

❑ Epoca *a refuzat să publice o scrisoare a d-lui Matei Cantacuzino prin care acesta protesta contra reproducerei comunicatului din* Evenimentul. *Publicarea scrisoarei fruntașului junimist a fost refuzată de direcția* Epocei.

Domnul Cantacuzino a voit să publice scrisoarea în Universul, *dar intervenind d. Carp, a reușit să-l împace pe d. Cantacuzino și să-l facă să se mulțumească cu rectificarea publicată în* Epoca.

❑ *976 lei celebrului Găvănescul.*

Sub ministeriatul d-lui Haret în 1909, d. Găvănescul fu înlocuit din postul de director al seminarului pedagogic din Iași și invitat să părăsească locuința, pentru a o preda succesorului său, regretatul Stravolca.

Nevoind să se mute, ministrul reținu o sumă de bani din salarul de profesor universitar al d-lui Găvănescul iar acesta acționă în judecată ministerul, cerînd restituirea sumei.

Procesul a fost pendinte aproape trei ani de zile, iar acuma a intervenit o tranzacție, ministerul acordînd reclamantului 976 lei pentru stingerea procesului.

Dacă nu intervenea tranzacția, d, Găvănescul ar fi perdut procesul, și de aceea i s'a făcut dreptate pe de lături!

❑ *Domnul A. D, Holban a trimis ieri* Evenimentului, *spre a fi publicată, o scrisoare în care, vorbind de repetatele demisii și reveniri în partid a d-lui Matei Cantacuzino, făcea pe acesta* **moară de vînt.**

Scrisoarea n'a fost publicată în urma insistențelor puse pe lîngă d. A. D. Holban.

❑ Acționarii Băncii „Moldova" din Iași, întruniți astă-zi, au aprobat bilanțul, dînd cuvenita descărcare.

In consiliul de administrație a fost reales d. W. Dinnermann, iar în consiliul de cenzori d. H. Müller.

Tantiema consiliului de administrație a fost de 13,846,65, iar a cenzorilor de 3,700 lei.

❑ Inscrieri de pensionari noi: d-na Maria I. Mardare, soția def. institutor I. Mardare, 176 lei lunar; Jeana Groholski și minorul, văduva și copilul def. I. Groholski, fost oficiant poștal, 273 lei lunar; minora Adriana T. Antonescu, copila def. profesor universitar 104 lei lunar.

❑ George Enescu, marele virtuos, se va prezinta publicului din Iași, pentru prima oră, în seara de Luni, 5 Martie, într'un concert la Teatrul Național.

Concertul, un mare regal artistic, îl aranjează „Thalia", care a și deschis locația.

❑ Primul procuror al tribunalului de Bacău, d. Rădulescu, ar urma să fie dat în judecata consiliului superior al magistraturei, în urma unui raport al procurorului general, care, după cum ni se scrie din Bacău, aduce acelui magistrat învinuiri de neglijență în serviciu.

❑ Astăzi la ora 2 jum. a deschis cursul său de farmacologie, noul profesor d. dr. Ionescu, în fața unui public numeros, format din profesori și studenți universitari.

D-sa a făcut o sinteză generală a studiilor farmacologice, arătînd cum cele mai noi succese ale medicinei se datoresc cercetătorilor de farmacologie experimentală, cari în frunte cu Ehrlich, au introdus în medicină ultimul cuvînt al chemo-terapiei.

Noul profesor a arătat calități pedagogice și de erudițiune, care au făcut pe auditor să recunoască în d-sa un element de mare valoare pentru facultatea noastră de medicină.

Auditorul a răsplătit cu meritate aplause sfîrșitul acestei instructive lecțiuni.

❑ **Inundațiile din județ.** —Prutul continuă a inunda toate satele situate pe malul lui.

Satul Oprișenii, a fost complect inundat. Locuitorii avertisați din timp, au reușit să se retragă cu vitele și avutul lor pe un deal din apropierea satului.

Comunicația între comuna Prisacani —Moreni și Iași e întreruptă de oarece șoseaua e complect acoperită de apă.

*

Jijia, revărsind, a inundat în multe locuri șesurile, rupînd podurile și întrerupînd comunicația.

D. Țințu, inginer al județului a plecat la fața locului, pentru a dispune repararea podurilor și restabilirea comunicației.

❑ Astă noapte a încetat din viață d. Czakmary, un vechiu comerciant din localitate.

❑ Mîine la orele 3 se va întruni consiliul de disciplină al baroului local, pentru a se ocupa de tabloul corpului de avocați și socotelile gestiunei financinre pe exercițiul 1911—1912.

❑ **Judiciare.** — Anton Urziceanu, negustor din Bacău, fiind condemnat la 5 zile închisoare pentru bancrută, a făcut apel, care i-a fost respins astă-zi de secția II, a Curții.

— Dragomir Agapi, factor poștal, în comuna Tazlău (Neamț), s'a făcut vinovat de falșuri și delapidări, fapte pentru care Curtea l'a condamnat astă-zi la un an închisoare.

— Trihunalul s. I s'a pronunțat astă-zi în procesul falimentului Antoniade condemnînd pe Anton Antoniade, fost bacan în Iași, la trei ani închisoare.

— Ilie Scaețeanu, fost învățător la școala din Tomești, făcîndu-se vinovat de furturi, a fost condemnat astă-zi de Curte la un an închisoare.

— Consiliul de familie al d-rului Goldenștein, întrunit astă-zi, a numit administrator al averei doctrorului pe fratele acestuia d. Zissu Goldenștein, cu condiția expresă d'a nu putea administra și averea dotală a internatului.

Dosarul a fost trimis parchetului pentru concluzii.

— Parchetul a pus concluzii pentru convocarea consiliului de familie sub care urmează a fi pus domnul David Fischer,

Consiliul a fost convocat pentru ziua de 25 Februarie în camera de deliberare a secției II a tribunalului.

— Curtea de Apel s. II a condemnat astă-zi administrația casei școalelor și ministerul de instrucție să plătească d-nei Alice N. Nanu suma de 223 883 lei, cu procente de 5 la sută socotite de la 10 Octombrie 1908, sumă provenită din încasarea cîștiurilor moșiei Lișna foastă a lui Anastasie Bașotă ale cărei venituri au fost încasate de minister timp de patru ani, iar judecata a recunoscut proprietară pe d na Nanu.

❑ Astă seară Sîmbătă 18 Februarie, are loc la Circul Sidoli (Pathé Freres) reprezentație obișnuită cinematografică cu un program absolut nou, compus din patru părți mari și cuprinzînd între altele:

Moartea lui Saul. Măreață reconstituire după legendele biblice, cu o fidelă imitare a costumelor și armelor după iconografia epocei.

O victimă a concurenței, Scene humoristice.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua cu prețuri populare obișnuite, și mîne Sîmbătă seara reprezentație cu program nou, și care va cuprinde între altele:

Da! Există fericire. Film danez de mare artă. (2 părți de cinematograf).

Pentru Patrie!! Una din cele mai sublime desfășurări din toate subiectele reprezintate pînă'n prezent și care este apogeul cinematografiei actuale.

Mîne Duminică au loc 2 matineri primul începe la ora 2 jum. fix. | al doilea la 4 jum. La al doilea matineu se va adăoga o grandioasă dramă.

Prețurile de întrare sunt cele obișnuite ale cinematografului și anume:

Loja 8 lei — Rezervat 1.50 bani — Stal 1 leu—Balcon 75 b.—Galeria 50 bani.

ULTIMA ORA

București 18 Februarie

NOUL EPISCOP DE HUȘI

București.—Marele colegiu a fost convocat pentru azi, pentru alegerea unui episcop de Huși, în locul ramas vacant, prin alegerea episcopului Conon, ca Mitropolit Primat.

La ora 1 s'a oficiat la Mitropolie un serviciu religios.

Ședința marelui colegiu se deschide la orele 2.

Voturi exprimate 196.

Au întrunit.

Archiereul Nicodem Munteanu 161.

Meletie Constănțeanul 16.

Calistrat Botoșăneanul 15.

Sofronie Craioveanul 4.

Intrunind numărul voturilor cerute, arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei din Iași, este proclamat episcop de Huși.

Noul episcop, rostește o cuvîntare de mulțumire.

Notiță biografică.—Archiereul Nicodem Băcăoanul vicarul Mitropoliei din Iași. P. S. Nicodem Băcăoanul s'a născut la 1866 în com. Pipirig (jud. Neamțu).

După terminarea cursului primar în Tg. Neamțu a concurat pentru o bursă a Seminarului „Veniamin" din Iași reușind printre cei dintăi. Absolvind cu succes cursurile Seminarului în 1890. P. S. Sa și-a continuat studiile la Academia teologică din Kiev.

In anul 1895, obținînd titlul de licențiat în teologie cu lucrarea „Propaganda Papistă la Romîni", părintele Nicodem s'a întors în țară.

In același an a fost numit predicator la Sf. Mitropolie a Moldovei, apoi arhidiacon, mare echesiarh și arhimandrit și vicar al Sf. Mitropolii din Iași, post pe care l'a ocupat pînă la 1902.

De la 1902 pînă la 1908. Prea Cuviosul Nicodem a funcționat ca Vicar al Episcopiei „Dunărei de Jos". De la 1908—1909 a fost director al Seminarului din Galați.

In anul 1909, în urma alegerii Sf. Sinod, a fost hirotonit, Archiereu cu titlul de Băcăuanul și numit iarăși vicar al Sf. Mitropolii a Moldovei, post pe care îl ocupă și în prezent.

P. S. Archiereul Nicodem Băcăoanul are foarte multe lucrări teologice și filozofice, din care cităm:

„Mult știe oare omul despre „Univers" ?

„Creațiunea lumii după știință și biblie".

„Cuvîntări despre natură".

„Religiunea și știința".

Celelalte lucrări au mai mult un caracter de propagandă a principiilor creștine precum:

„26 Predici la credința creștină sau tîlcuirea crezului".

„51 Cuvîntări la postul mare".

„Ce să crezi și cum să trăești".

Alte publicațiuni în fine, denotă tendința autorului de a răspîndi în popor preceptele practice de viață morală creștinească, precum:

„Călăuza creștinului la Biserică".

„Argatul lui Moș Procopie", etc. etc.

Puterile și republica chineză

Vashington.—Asupra notei secretarului de Stat d. Knox cu privire la o eventualitate a unei procedări comune în China.

Anglia, Rusia, Germania și Japonia au dat un răspuns aprobator.

Austro-Ungaria, Franța și Italia nu a răspuns încă.

Ceaiul de la d. Marghiloman

București.—Aseară a avut loc la d. Marghiloman, un ceaiu politic, la care au fost invitați 160 deputați și senatori.

Au participat și miniștrii Arion, Nițescu și Delavrancea.

Conferința d-lui Richepin

București.—In față unui public de elită, d. Jean Richepin, și a desvoltat aseară în Ateneu, conferința anunțată, vorbind despre legenda lui Napoleon.

Conferențiarul a fost viu aplaudat.

INTRUNIRILE OPOZIȚIEI DIN CAPITALA

Opoziția a ținut aseară în Capitală, două întruniri. La ambele a vorbit și d. Tache Ionescu, șeful partidului conservator democrat.

*

Intăia a avut loc în saloanele clubului conservator democrat, cu alegătorii din culoarea de negru.

Prezidează d. Costăchescu.

D. Tache Ionescu, aclamat, se ocupă de reforma administrativă, depusă de d. Carp, zicînd că această lege este o minciună și un caragios.

Nu cred ca această reformă să ia ființă, dar dacă aceasta se va întîmpla, apoi ea ne va da îndărăt. Legea aceasta este și inconstituțională, căci după constituție puterea stă în mîinele Regelui, iar azi ea va fi predată directorilor d-lui Carp.

Constituția o avem de la 1866, dar instituția județelor există cu mult mai înainte, ele aparțin patrimoniului străbunilor, sunt istorice.

Rostul împărțirei făcută de d. Carp nu are nici un rost. S'a făcut o direcțiune la Buzeu, pentru că acolo există o anume vilă. Din același motiv, s'a creat o direcțiune la Brăila.

Oare toate aceste aduc vre-o înlesnire ?

Nici una.

Romînul e deprins să vie cu jalbă la minister, și chiar la Vodă, avînd convingerea că aci va găsi mai curînd dreptate.

Dar guvernul adoptînd legea, va trebui să schimbe și liniile ferate, căci amestecînd județele, au amestecat și liniile.

*

A doua întrunire a avut loc în sala Amiciția. Aci au vorbit d-nii Brătescu, Tache Ionescu și Duca.

Intre altele d. Duca, a zis că guvernul de azi, este guvernul jidanilor.

Legea incompatibilității

București.—In „Monitorul Oficial" de azi, a apărut decretul, prin care se promulgă legea incompatibilității.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

Logodna princesei Elisabeta

Paris.—La „Presse associée", afirmă că la București și Sofia, s'a stabilit definitiv, logodna principelui moștenitor al Bulgariei, Boris cu princesa Elisabeta a Romîniei.

Princesa Elisabeta împlinește 18 ani și este de o frumusețe rîpitoare.

Faptul s'a stabilit la Londra, cu prilejul serbărilor de încoronare.

Logodna va avea loc la primavară. La palatul de la Cotroceni, se fac în acest scop, cuvenitele pregătiri.

O victorie a Turcilor

Paris.—Corespondentul ziarului Temps, telegrafiază asupra recentei lupte de la Homes:

Italienii cari primiseră întăriri de 10 mii oameni au făcut o eșire, ocupînd Coloina.

Turcii au alungat pe italieni cu baioneta.

Lupta a durat de la răsăritul soarelui pînă la oarele 10 seara.

Italienii s'au retras cu pierderi considerabile.

Moartea d-rului Mina Ionescu

Tîrgoviștea. — Aseară a încetat din viață, doctorul Mina Ionescu, fost șef al conservatorilor-democrați din Dîmbovița.

El lasă regrete unanime.

PARLAMENTUL

București.—După ședința marelui colegiu, deputații s'au întrunit la Cameră.

Ședința s'a deschis la orele 3 p. m.

Noui înfrîngeri ale italienilor

Constantinopole.—Agenția telegrafică locală publică o depeșă din Dehibat în Tunisia asupra luptei de la Mergheb, lîngă Homs, după care turco-arabii au avut 80 uciși între care un ofițer.

Pierderele italienilor sunt foarte mari.

Lipsa de cărbuni pentru vapoare

Glasgow.—Vre-o 50 de vapoare sunt imobilizate din cauza lipsei de cărbuni.

O nouă sursă minerală

Marienbad. — O nouă sursă de apă minerală, a fost captată cu un debit de 700 litri zilnic.

Greva Minerilor

Londra.—Se crede că greva minerilor se va sfârși pînă la finele săptămînei viitoare cu rezultatul favorabil pentru mineri.

Serata din Bruxella

Bruxella. — Ziarul „L'Independance Belge", face o dare de seamă, despre serato, ce a avut loc în saloanele ministrului României. Saloanele erau decorate cu tablori de Grigorescu, Voinescu, Mircea și alții. Invitatii au ascultat cu plăcere concertul de compositorul romîn Enescu. Serata a fost onorată cu presența Contesei de Flandra.

Demoiselle *l'âge de raison, connaissant à perfection français, angalis, allemand, cherche place ici où à la campagne.*
A. T. au journal.

Isidor Rosenthal
— Strada Unirei No. 11 —
Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare și frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici**, *se recomandă a executa ori-ce comandă prompt și în cele mai bune condițiuni.*
Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă și prețul moderat.

Dr. J. BRENER
Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*
Specia ist în Boale de Femei
MAMOȘ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucuresti—11. Soseaua Vitan 11—Bucuresti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efete nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele
LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein
de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator democrat
Cel mai răspîndit ziar din Moldova
primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" str. Primăverei No. 11.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
— Casă de încredere, fondată în 892 —

NOTE de MUZICA
Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale şi Accesorii

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine
Reprezentanţa renumitelor fabrici
STEINWEG, ROSENKRANZ
Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING
Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Preţuri ieftene

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f
Gariel
2ue, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f

Fabrica de oglinzi
Israil Berghèr—Iaşi
Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentaţie
Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă
Matineuri
Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!
se obţine prin întrebuinţarea regulată a
Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn
care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée Indulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Gliicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă
Representantpentru — România — H. ŞIEBENEICHER — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: [illegible] 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1523 — Marți 21 Februarie 1912

Politica și afacerile

Recunosc că în vălmășagul luptelor politice, ce ne-a cuprins, rămîne puțin loc pentru speculațiuni și observațiuni pur obiective.

Ai spus un cuvînt, ori ai scris despre ceva, nu ți se admite că ai putut fi imparțial. Imediat se cercetează spre a se vedea din ce partid politic face parte cel ce a vorbit ori scris și răspunsul ce fie-care și-l dă apoi e: „dar putea oare acel cineva să fi zis sau scris altfel, întru cît face parte din partidul politic cutare? Pentru mentalitatea multora, cei ce sunt înrolați în diferite partide politice nu pot spune adevărul, căci tot ce ar spune ei, chiar de ar fi adevărat și curat ca lumina zilei, tot e considerat ca pornind dintr'un punct de vedere unilateral. Aceste reflexiuni îmi vin în minte, cînd mă uit la cîtă trudă își dau mulțime de oameni bine intenționați, pentru a nu fi bănuiți.

Căci e un adevăr netăgăduit că elita noastră socială, pătura cultă și care înțelege mai bine nevoile și aspirațiile țării, pătură de altfel destul de redusă e grupată în partide politice. Unii pe față, iar alții cu simpatiile, pentru că nu se pot manifesta deschis, sunt pentru un partid ori altul.

Astfel, cu toții am putut observa, că ori de cîte ori mai mulți vor să înjghebeze o treabă serioasă, cel dintâi lucru pe care trebue să-l facă, e să afișeze că nu se va face politică. Se alcătuește o societate, se organizează un club (în afară de cele politice) și de la început propunătorii se simt oare-cum obligați să spue, că în acea creațiune se exclude ori-ce gînd de politică.

Cu ocaziunea creării unor așezăminte cu caracter economic ori cultural, unii au crezut că vor goni pe rău făcătoarea politică din ele, dacă în consiliile cari trebue să le conducă, vor lua din fie-care partid politic cîte un număr de membri.

Să ne aducem aminte numai cu toții ce lupte s'au dat pentru compunerea Consiliului de Administrație a Băncii Iașilor, între toate partidele politice din localitate?!

Și cu toate acestea pentru observatorul imparțial e evident, că dacă ideia creațiunii unei atari instituțiuni a pornit de la cetățeni aparținînd unei anumite grupări politice, majoritatea conducătorilor ei vor fi luați din mijlocul ei.

Procedîndu-se astfel au crezut unii, că s'a pus capăt incursiunii a ceea ce numim politică în domeniul afacerilor, în care ea nu are ce căuta. In realitate însă, tocmai ea a fost intronată cu tot cortegiul ei.

Alții își propun a găsi oameni independenți, pricepuți și cu oare-care situațiune materială și morală, buni pentru asemenea lucrări. Dar cînd toți aceștia, oameni de elită de altfel, nu-i găsești în marea majoritate a cazurilor de cît împrăștiați printre partidele de guvernămînt? Noi avem încă lipsă de oameni. Puțini pe cari îi avem, fac de toate. Astfel ei fac politică, ei contribuesc cu vorba și fapta la promovarea economică a țării.

N'am ajuns încă acolo, unde fie-care avînd chemarea sa, să știe a rămînea în limitele ei. Nici n'am ajuns încă la acea împărțială a lucrului, unde fie-care să aibă chemarea sa. S'a putut face apoi și o altă observațiune. Personalități politica, a căror principală ocupațiune e politică au spus de multe ori „eu nu fac politică" în anumite împrejurări. Astfel, nu de mult, miniștrii actuali de Instrucțiune Publică și de Rezboiu, au scapat de unele acte dependente de departamentele lor prin „eu nu fac politică în administrațiunea mea". Așa să fie oare?

Am făcut aceste cîte va mici observațiuni, pentru că vreau să-mi pun întrebarea, pe care, de sigur și-o pun încă mulți alții, și anume, dacă se poate complect separa politica de ceea ce noi obișnuim a numi afaceri.

Și dacă ne-am mărgini numai la această împărechere de cuvinte, cu cari suntem deprinși, ca politică economică, politică comercială, etc., de la început ar trebui să răspundem negativ. Din acest punct de vedere lucrurile nici nu stau altfel în realitate. Noi socotim și cu drept cuvînt că Statul modern e dator să stea veșnic atent asupra îndrumării, pe care o iea economia lui. Socotim că el are datoria să aibă priveghere, deci să se amestece în ceea ce numim ordinea economică.

E bine înțeles, că atunci, cînd vorbim astfel, înțelegem a ne referi la economia națională a unui Stat.

Și de sigur, că într'o țară în care inițiativa individuală a locuitorilor ei ar fi destul de vie și puterea economică, adică capitalurile lor destul de însemnate, Statul va trebui să aibă un rol modest de tot, în ce privește amestecul lui. Dar acolo, unde, ca la noi, și inițiativa lasă de dorit, și nici capitalurile nu sunt tocmai îndrăzneațe, de sigur rolul lui trebue să fie mai pronunțat.

Și nu trebue să negăm, că chiar dacă avem oare cari capitaluri ne lipsește însă spiritul practic al afacerilor, ne lipsește inițiativa pentru lucrări, care caracterizează o operă.

Puțini oameni buni pentru așa ceva, sunt în acelaș timp și politicieni de samă, ba chiar aceasta din urmă însușire e dominantă la ei.

Deci, ca principiu, acțiunea Statului în o țară ca a noastră, alăturea cu cea a indivizilor, nu poate primejdui dezvoltarea și progresul țării.

Și dacă astfel stau lucrurile, dacă cu toții înțelegem că acțiunea Statului, județului ori comunei, în alăturare cu a indivizilor sau cum se obișnuește a se zice astăzi, regia cointeresată, nu e o acțiune rea, cu atît mai puțin se înțelege revolta ce simțesc unii, cînd aud de amestecul oamenilor politici în afaceri.

Căci în adevăr în țările democratice, —și noi ne fălim a fi,—se cheamă la politică oameni de afaceri. Avem mai multă încredere, că acel care a putut să conducă bine și onest, suma de afaceri va ști să facă tot așa și cu statul. Și ne place mai mult acel care este încă în afaceri ca agricultor, industriaș, comerciant, bancher etc, de cît cel care nu face nimic.

Noi socotim că teoria, după care numai acelui ce are un venit de cîteva mii lei, dar fără să facă vre-o treabă, să-i fie rezervată politica, ca fiind o teorie a altor vremuri, dar nu celor a noastre.

Așa fiind lucrurile, va rămînea totdeauna un punct de întrebare, dacă omul politic, care e și om de afaceri nu va da mai multă atențiune acesteia din urmă, întru cît e și personal interesat?!

Dar așa e logica lucrurilor, că nu putem complect depărți aceste două noțiuni: politica și afacerile.

Chiar în țări mai bine dotate ca noi, atît sub raportul oamenilor, cît și sub cel al capitalurilor ori întreprinderilor, lucrurile acestea nu s'au putut face.

In Franța, de exemplu, decedatul ministru de rîsboiu Berteaux era agent de afaceri. Fostul prim-ministru Caillaux de asemenea lua parte la o mulțime de societăți și întreprinderi.

Acolo ca și la noi au cercat unii să propună legi pentru separarea acestor idei, dar nu s'a reușit

Negreșit că și întreprinderile agricole industriale etc. sunt utile unei țări. Pentru înmulțirea lor, pentru formarea oamenilor capabili a le conduce, luptăm cu toții.

Acei oameni capabili, ridicați prin meritele și activitatea lor, și ajunși oameni politici, vor fi de sigur cei mai bine chemați a contribui la progresul lor, dîndu-le și sprijinul Statului.

Ei nu fac rău astfel.

Se pot face negreșit legi de răzbunare politică, cum bună oară văzurăm pe cea din urmă de la noi, dar legea imprejurărilor e mai tare și probabil ele nu vor trăi.

V. I. Radu.

Vacanța regională

Evenimentul, *numindu-ne foiță, ne servește, din proprie inițiativă, două cursuri gratuite la olaltă: 1) de aritmetică și 2) de citire. Ziarul grecenist s'a dedat la această dublă oboseală, indignat de știrea noastră, perfect exactă, precum se va vedea, că legea de descentralizare se va pune în aplicare abia la 1 April 1913, pe cînd cei 24 directori regionali—4 de fie-care regiune din cele 6—vor intra în budget de la 1 Aprile 1912, adică vor primi lefuri foarte gras plătite—cele mai mari din budget — pe un an întreg de vacanță.*

Evenimentul, *în cursul aritmetic ce ne servește—spune că nu-i adevărat că leafa generală a fiecărui director regional va fi, precum am spus noi, de 2800 lei lunar—ci numai de 2.500 lei: 1.500 leafa și 1000 lei diurna.*

Dar este prevăzut și pasagiul, pe care ziarul grecinist îl ignorează: „în plus fiecare director va primi locuință gratuită, sau indemnizare de chirie".

Această indemnizare noi am socotit'o 3.600 lei anual, minimum posibil la scumpetea excesivă a chiriilor. Va să zică 2.5000+300=2.800 lei lunar, așa cum am afirmat noi.

Al doilea curs, de citire, ce ni l serve ște ziarul—nu foița—este privitor la data aplicării legei. Noi am susținut că directorii vor intra în budget de la 1 Aprilie 1912, iar legea va fi aplicată drept un an mai tîrziu, iar ziarul—nu foița—susține că legea și directorii vor intra în activitate la aceeași dată de 1 Aprilie 1912.

Și ca să spulbere „infamia" debitată de noi, ziarul nu foița—reproduce, cu litere foarte grase art. 59 din proiect, în cuprinderea următoare: legea de față se va pune în aplicare de la 1 Aprilie 1912, **în ce privește numirea personalului** *necesar la aplicarea ei".*

Vrea să zică numai în ce privește numirea personalului, care va fi necesar la aplicare, legea se pune în aplicare la 1 Aprilie 1912.

Dar în ce privește însăși legea? Dacă ar fi urmat ca legea să fie pusă în aplicare la 1 Aprilie 1912 proiectul n'ar fi zis în ce privește personalul, ci: „legea de față se va pune în aplicare de la Aprilie 1912

Este dar perfect exact, că numai directorii regionali, în număr de 24, vor fi puși în funcții, fără să aibă ce face, cu începere de la 1 Aprilie 1912 și vor încasa, în total, într'un an de neactivitate, **opt sute șase zeci patru mii lei.**

Motivul este foarte simplu: legea neputînd fi aplicată de cît la anul, d. Carp, care știe că la anul va face iarăși opoziție milogită, s'a gîndit să-și pună oamenii sei în funcții.

O furătură îndrăsneață mai mult la activul acestui guvern, personal al M. S. Regelui, care guvern a rădicat și rădică furtul la principiul de guvernămînt al unui regim, care a luat puterea prin furt!

La întrunirea publică, pe care opoziția unită a ținut-o ieri în București, s'a votat următoarea

MOȚIUNE

Cetățenii Capitalei, întruniți în sala Dacia, în ziua de 19 Februarie 1912, ascultînd cuvîntările oratorilor opoziției;

„Considerăm că prezentarea proectului de lege, porecilt al descentralizărei administrative, de către un guvern, care prin violența lui pătimașă și votare de legi neconstituționale a silit eșirea opoziției din parlament, constitue o provocațiune din cele mai îndrăzneațe.

Considerînd că zisul proiect de lege, departe de a urmări descentralizarea administrativă, duce la un adevărat despotism birocratic.

Considerînd că zisul proect de lege în contra pactului nostru fundamental, desființează de fapt și județele, așa cum le-a alcătuit dezvoltarea istorică a statului romîn, și le înlocuește cu o împărțire teritorială arbitrară și fantezistă;

Considerînd că prin zisul proect de lege, un crimpeiu de partid năzuește să pue stăpînire în profitul său pe toată viața statului, protestează în contra zisului proect de lege.

„Invită pe conducătorii opoziției să întrebuințeze toate mijloacele ca să împedice transformarea lui în lege și se declară gata să răspundă la ori-ce chemare a acestor conducători".

Un preut delicvent

— Al doilea verdict „infam" al juraților —

Intîmplarea a voit ca în toiul postului mare, în săptămînele dedicate cu totul celor sfinte, un om în haine preoțești să apară înaintea judecății poporului, ca delicvent, pentru faptul că, fără convingere, fără dovezi, a pus la îndoială cinstea, a adus incriminări, fără seamăn de grave, unor oameni pe care nu-i cunoaște, nu i-a cunoscut, nu-i va cunoaște nici odată—probabil.

Banca acuzaților a fost creată de sigur, pentru toată lumea, pentru veri cine ar deveni în conflict cu legile. Dar parcă nu merge, nu-i moral, ca un om care s'a dedicat religiunei, care este marea mîngăietoare a sufletelor, care este prima și cea mai puternică apărătoare a păcii, care caută să alunge vrajba și să înseminteze concordia—este, zicem, anormal, ca un apostol al religiunei, să fi luat loc pe banca acuzaților, ca insultător public—pentru o faptă așa de gravă, așa de neobișnuită în lumea slujitorilor păcii—că, sosit delicvent la Curtea cu juri, a plecat condemnat, dovedit calomniator și, deci, nevoit să lepede antereul, să renunțe la cruce, pentru a deveni scriitor de sudălmi la vre-o gazetă naționalistă.

România nu-i s'a părut destul de naționalistă acelui fost popă de la Dorohoi. Voia el să colaboreze, alături de Cuza, la crearea unei Românii nuoi. Pe calea scrisului voia să colaboreze și iată-l scriind un articol, sub proprie semnătură, articol prin care aducea cele mai grave injurii juraților, care au zis că Cuza este plagiator.

In juriu se aflase un tînăr, care, rămas orfan din copilărie, se înrolă repede, la școala muncii și a cinstei, muncind pentru a întreținea o familie numeroasă, muncind așa de cinstit, că nimeni, nici o dată, n'a avut să se plîngă contra acelui muncitor.

Cînd un asemenea om, care respiră ușor cînd stă de vorbă cu conștiința lui, se vede acuzat de un slujitor al Bisericii, care are dreptul să pună cruce înaintea numelui său, că a judecat, ca jurat, ascultînd de poronci politice, că a judecat primind bani de la zărăfia Cahalului—acel om prefect cinstit, d. D. P. Ioan, a avut tot dreptul să-i cheme în judecată pe calomniator, precum tot dreptul are să considere ca o satisfacție dată cinstei sale—faptul că juriul de la Dorohoi a răspuns afirmativ la chestia dacă Dolinescu a calomniat.

Să poftească afară din biserică, acel domn Dolinescu. Să lese crucea pe care a pîngărit-o și să se mulțumească cu succesul enorm, că a fost aparat „întîmplător"—de d. Matei Cantacuzino, care ține discursuri cu prilejul împăcării Romînilor de dincolo și apără, în țară, pe un popă, care a calomniat pe un Romîn din țara liberă.

Asemenea succese ieftene merită chiar și calomniatorul naționalist de la Dorohoi.

OAMENI ȘI LUCRURI

Peste mii de ani...

Poetul Jean Richepin, care a scris „Les Blasphèmes", care a scris „Les Chansons des gueux" poartă acum din oraș în oraș cuvîntul de slavă în cinstea marelui împărat al Francejilor care fu Napoleon I.

Ziarele din București au înregistrat, toate, nota de înflăcărat entuziasm, cu care inimosul poet,— cîntăreț al proletariatului, el însuși cîndva proletar în genul lui Maxim Gorki și astăzi membru al Academiei—a evocat figura măreață a Cuceritorului, arătînd însemnătatea culturală și civilizatorie a formidabilelor campanii napoleoniane.

Acei cari cunosc abundenta operă poetică a lui Richepin își pot aminti că, de mult încă, acesta nutrește o adîncă admirațiune pentru eroul francez, pe care în „Les îles d'or" îl arată ca un idol al Franței:

...Heureuse de son sang versé comme de l'eau
Et lorsqu'au bout de tout surgira Waterloo,
Après quinze ans de guerre et cent victoires vaines,
Le pâle sang qui roule encore dans ses veines,
Le hoquet d'agonie à ses lèvres éclos,
Sa suprême parole en suprêmes sanglots,
Et tout le pauvre peu qui lui reste de vie,
Elle les répandra, toujours folle et ravie,
Non à vomir sa foi, cause de tant d'horreur,
Mais dans un dernier cri de «Vive l'Empereur»

N'a fost oare, înaintea lui Richepin, marele Victor Hugo un poet democrat, un cîntăreț al celor mici, al norocelor în suferință? Hugo, care avea să biciuiască în versuri de foc—mai tîrziu—pe Napoleonii cei mici, pe descendenții, nedemni de marele lor predecesor, n'avea cuvinte destule pentru a slăvi gloria lui Napoleon I. Il urmărește și-l imortalizează pretutindeni, — în toată cariera lui și în captivitatea lui tristă:

Nu homme en ta marche hardie
N'a vaincu ton bras calme et fort;
A Moscou, ce fut l'incendie;
A Waterloo, ce fut le sort.
Que t'importe que l'Angleterre
Fasse parler un bloc de pierre
Dans ce crin fameux de la terre
Où Dieu brisa Napoléon,
Et, sans qu'elle même ose y croire,
Fasse attester devant l'histoire
Le mensonge d'une victoire
Par le fantôme d'un lion?

Să mai amintim de nenumăratele ode și strofe inspirate de figura lui Napoleon atîtor poeți ai tuturor popoarelor? Unul dintre cei mai mari ai Franței—Edmond Rostand — deschide epopeea de apărurea superbă a Napoleonilor—„L'Aiglon"—prin o strofă a lui Heinrich Heine. E o strofă din aceeași genială și emoționantă baladă duioasă, a sărmanilor soldați, cari nu vor să știe, nici de foamea lor, nici de dorul copiilor lor, —numai să vadă scăpat din închisoare și exil pe Suveranul lor; e refrenul melodios și pătrunzător:

Der Kaiser, der Kaiser gefangen!...

Poetul Richepin crede că vor trece încă 4000 de ani pînă cînd omenirea să poată cunoaște și admira, în toată măreția ei, figura marelui Impărat.

Timpul va șterge oare în adevăr toate relele legate de marile lui victorii? Nu se va vorbi oare de plaga depopulării Franței din pricina necontenitelor lui războaie? Nu se vor mai admira tablourile lui Vereschagine? Nu se vor imputa cuceritorului greșelile și excesele lui, nimic, nimic?

Se poate!

.. Poeții cînd fac proorocii, trebuie crezuți. Nici profeții biblici n'au fost istorici arizi, ci vizionari și poeți.

Rodion

Corespondența amoroasă

DINTRE

Mihail Eminescu și Veronica Micle

E o problemă dintre cele mai interesante și mai vitale aceia a provenienței pudicității la specia umană: cu drept cuvînt pudicitatea putînd fi socotită ca însușire strict omenească, ca o trăsătură sufletească care, în domeniul sentimentalității, pune pecetea specifică pe om. Animalul în deobște nu este pudic; iar ceia ce s'ar putea interpreta poate ca pudicitate ar fi mai degrabă o atitudine care numai se aseamănă cu pudicitatea, o mișcare de simplă conservare, de evitare a primejdiilor la care animalul poate fi expus. Astfel că odată statornicită ca un caracter specific omenesc, în orice caz mai manifest omenesc, se naște întrebarea: de unde se naște pudicitatea? cum s'a închegat acest sentiment?

Meditînd asupra chestiunii, m'am oprit la încheierea ce mi s'a părut mai verosimilă, anume aceia că pudicitatea ar repreprezenta atitudinea sufletească a omului pe punctul de a se trada în el animalitatea pe care este ținut s'o înfrîneze tocmai spre a se vădi într'ensul omul, și a se întuneca animalul. Cum însă omul nu se poate realminte sustrage animalului căci animalul îi formează substanța și fondul, dînsul caută să-l acopără pe cît poate pe animal, pentru că ceia ce-l face mîndru de sine, negreșit că nu-i însușirea de animal ce-o poate revarsa cu lesniciune; ci însușirea de om care cere luptă și greutate spre a se revarsa.

In sfera aceasta de relevare a omului — și de înfrînare a animalului, — partea cea mai principală și mai îngreuitoare o formează sexualitatea. Animalul se vădește în om mai ales prin pornirea sexuală, prin care se poate chiar spune că omul este înrudit de aproape cu cel mai infim animal, și chiar cu cel mai infim vegetal. Atunci la ce să-i servească omului a-și exiba sexualitatea? Prin sexualitate, sufletește vorbind, omul se scoboară; se scoboară fără să i se poată face nici-o imputare, se scoboară printr'o necesitate de la care nu se poate sustrage. Dar să facă omul caz de aceasta? Cîtuș de puțin: el se silește a se arăta, a se desfășura, a se expune prin însușirile sale de om, ascunzînd ca un ce fără importanță sexualitatea, fiind-că pe aceasta și cele mai infime viețuitoare ținute sînt s'o satisfacă. Omul se năcăjește chiar de biruința ce o dobîndește de atîtea ori animalitatea asupra i și-și exprimă nă-

cazul acesta prin cugetul lui Eminescu cînd, în scrisoarea IV-a din poeziile sale, se întreabă intrigat:

Se sfinţeşti cu mii de lacrimi un instinct atît de van
Ce le-abate şi la paseri de vre-o două ori pe an?...

Atitudinea aceasta constitue, după mine, pudicitatea. Acestui sentiment particular omenesc se datoreşte că oamenii nu se expun în legăturile lor de sex precum o fac animalele şi plantele. Oamenii dosesc relaţiunile lor sexuale, precum dosesc în general toate celelalte nevoi ale lor fizice, şi toate alintările şi farmecele ce se leagă de ele, ca pe un tezaur ce-i de preţ numai prin tăinuirea ori cel puţin nerelevarea lui, prin conştiinţa că acesta-i fondul comun al vieţii, fie animală, fie vegetală. Oamenii nu şi pot atribui nici-un merit întru îndeslularea necesităţilor sexuale, şi fizice în general, pentru-că ele se impun prin prolificitatea vieţii; de aceia oamenii îşi fac un merit numai din pornirile ce-i deosebesc de animale, pornirile sufleteşti, pentru că în aceste porniri se relevă puterea discernămîntului şi gradul conştiinţei ce-s însuşiri specific omeneşti.

In acest înţeles dragostea apare ca o pornire de restrînsă consideraţiune, interesînd numai pe aceia care o fac, constituind numai pentru ei singuri o comoară şi un farmec. Prin dragoste sexele răspund nevoii obşteşti a vieţii generale: ele servesc o pornire isvorîtă din inconştient şi din instinct, pornire ce li se impune şi care îşi atinge farmecul culminant la om prin tăinuire, prin ascundere, prin nerelevare în tot cazul, spre a lasa neîntinată partea vieţii strict sufleteşti. De îndată ce se încearcă sau împrejurările aduc a se exiba îndestularea sexuală în viaţa publică, se produce pudicitatea care face ca animalitatea să reintre în domeniul ei şi să nu stînjenească ceia ce deosebeşte pe om de animal.

Odată ce lucrurile stau astfel, se pune întrebarea: în ce măsură se poate divulga corespondenţa intimă amoroasă a unor îndrăgostiţi, fie şi după moarte, ba poate că şi mai grav după moarte, fără să nu se jignească sentimentul pudicităţii şi, pentru morţi să se cadă în profanaţiune, mai ales cînd îndrăgostiţii nu s'au putut gîndi nici-un moment să se expună? Această întrebare ni se impune cu prilejul publicării corespondenţei amoroase dintre Mihail Eminescu şi Veronica Micle, din care nu răsare alt scop şi alt efect fără de cît acelea al senzaţiunii şi al jignirii pudicităţii, ceia ce nu poate contribui de cît să strice, în ochii multora, reputaţiunea distinşilor dispăruţi, şi mulţi, incapabili de a fi în artă la înălţimea acestor eroi, să se mulţumească a fi cel puţin în dragoste ca ei. Şi să te pomeneşti cu o navală publicistică de corespondenţe amoroase intime, cari de care mai banale putînd prin aceasta doar să devie senzaţionale, lipsind altminterea ori-ce alt interes de a se urmări, cum negreşit că apare lucrul cu Eminescu şi Veronica Micle.

Mai cu samă în corespondenţa dintre Eminescu şi Micle, care s'a întreţinut evident fără nici-o umbră de gînd că s'ar putea vre-odată să se dea în vileag, deşi nu-s chear tocmai atît de banale rîndurile referitoare la legăturile lor sexuale, întru cît însă rîndurile referitoare la starea lor de suflet nu se impun prin nimic mai deosebit ce-ar fi putut îndreptăţi publicarea, tot exibarea sexualităţii se va avea în vedere şi se va urmări, ceia ce nu ne arată de cît animalitatea care s'a manifestat la aceşti eroi cum se manifestă în de obşte la toată lumea. Şi ca dovadă, reiesă prea clar la ce anume se referă Veronica, cînd scrie lui Eminescu:

„... fericirea mea nespusă care am simţit-o lîngă tine, nebuniile fericite şi acea beţie divină"... „... am fost tot atît de neexperimentată ca şi la 14 ani"... „... sunt lucruri cari cu greu le-aş putea confia unei scrisori"... „... îmi pare destul de rău că nu pot măcar să te sărut pe ochii tăi cei frumoşi; fă-mă să-i pot săruta cît mai în grabă"... „..de mă iubeşti... vei veni la Iaşi să ne mai îmbătăm unul de altul"...

Şi să nu mi se aducă imputarea că am văzut numai eu aceasta în corespondenţa în chestiune. Aceasta a văzut-o şi o remarcă, dintr'un alt punct de vedere de alt-fel, şi d. Rodion, de la care am luat pomenitele citate, şi cred că pentru nimeni nu va răsări altă ceva mai palpitant, întru cît restul corespondenţei nu se impune prin vre-o notă mai deosebită ce-ar întuneca aceste manifestări intime ce privesc strict numai sexualitatea. De aceia nu vedem cîtuş de puţin folosul publicării acestei corespondenţe; ba dimpotrivă, ponosul ce vulgaritatea va arunca asupra dragostei celor doi eroi, îndreptăţindu-şi exibarea propriilor ei porniri.

Să nu ni se împotrivească cumva că spre a cunoaşte mai bine firile alese ce-au fost Eminescu şi Veronica, era necesar a se cunoaşte firile animale ce se ascundeau într'înşii. Animalitatea se presupune implicit în om şi înregistrarea ei documentară nu poate sluji de cît cel mult pentru un studiu ştiinţific, şi încă şi atunci, dacă apar elemente deosebite de cele comune. Altfel relevarea animalităţii nu face de cît să întunece, pentru minţile vulgare, reala valoare umană a persoanelor în cauză, aşa că acestea în loc să slujească pentru purificarea umanităţii, pentru degajarea ei mai strălucitoare din implicita gangă a animalităţii, dimpotrivă, cu chipul acesta, al unei accidentale găsiri a unei corespondenţe, urmărită pentru senzaţie, cînd mai bine ar fi fost de s'ar fi ars, eroii sunt tîrîţi într'un domeniu în care evident că se scoborau fireşte, dar cei dintăi dînşii n'ar fi vrut, ar fi fost scandalizaţi peste samă, a se face caz de aceasta.

Căci, o dată scoborîndu-ne în domeniul intim, domeniu ce trebuie să rămîie respectat în taina sa prin tapiul intimităţii sale, nu mai ştii unde să te opreşti. O dată ce ai arătat „cum a iubit Eminescu", şi lucrul acesta părut de senzaţie, închipuindu-şi unii că poate geniul iubeşte alt-fel de cît ceilalţi oameni, ce-ţi mai rămîne—căci lumea, de, e foarte curioasă—de cît să arăţi cum a mîncat Eminescu, cum a dormit, cum s'a spalat ş. a. m. d.

Dar ce poate fi aceasta de cît degenerarea analizării vieţii oamenilor iluştri. Da; se analizează viaţa intimă, însă nu spre a i se arăta părţile ei animalice ce fie-care prin sine le cunoaşte şi le constată ori cînd, în văzul tuturora, la animale; ci se analizează viaţa intimă spre a se arăta părţile curat omeneşti, legăturile acele intime cari au de substrat desvoltarea însăşi a sufletului omenesc, părţile acele din sufletul omului prin care acesta este specialmente om: legăturile lui sufleteşti de sex, de paternitate, de prietenie, de iubire de oameni şi de ori-ce alte vieţuitoare, de iubire de natură, de iubire de patrie, de entuziasm, de devotament, ş. a. m. d.

Iată pentru ce corespondenţa intimă dintre Eminescu şi Veronica Micle, nu ne poate sluji—şi acesta-i unicul folos pentru care se va putea scuza de-a se fi publicat — de cît ca să ne arăte ca nici odată să nu mai facem una ca aceasta cu ceilalţi oameni iluştri de-ai noştri. Daca, prin întîmplare o corespondenţă de acest gen ori similară, se află la cineva ce a devenit, fie şi întîmplător, depozitarul unor ast-fel de însemnări, scumpe la locul şi la timpul lor, scumpe cu deosebire pentru aceia ce-au fost în cauză, sentimentul de pietate, şi dacă nu de pietate în ori-ce caz de corectitudine, de bună cuviinţă, în definitiv sentimentul de bine să-l oprească a le da în vileag, dacă nu va găsi mai cu cale să le ardă ori să le confieze academiii romîne pentru eventuale anumite cercetări psihologice. In ori-ce caz să nu se cadă cumva în ispita unui serviciu ce s'ar aduce slavei persoanelor în cauză cedînd acele însemnări, indiferent supt ce condiţiuni, persoanelor cari îşi închipuiesc, presupunînd că n'o fac din curat mercantilism, că şi aceia e valoare şi celebritate, ce s'ar lega de îndeletnicirea de-a răscoli şi de-a releva „toate micile mizerii" ale persoanelor ilustre.

De altminterea, dintr'alt punct de vedere luat lucrul, chear şi împrejurarea aceasta neplăcută poate sluji ca să ne arăte neîntinabilul geniu prevăzător al lui Eminescu, cînd în scrisoarea I-a din poeziile sale, glăsueşte atita de amar şi de profetic:

.... vor căta vieţii tale
Să-i găsească pete multe, răutăţi şi mici scandale...
Astea toate te apropie de dînşii... Nu lumina,
Ce în lume-ai revarsat-o, ci pacatele şi vina,
Oboseala, slăbăciunea, toate relele ce sînt
Intr'un mod fatal legate de o mînă de pămînt,
Toate micile mizerii unui suflet chinuit
Mult mai mult îi vor atrage de cît tot ce ai gîndit.

Dr. P. Zosin

Curtea cu juri din Dorohoiu

Procesul preotului Al. Dolinescu

Simbătă, 18 Februar 1912, s'a cercetat dinaintea Curţii cu juri din Dorohoiu procesul de calomnie prin presă intentat de d. Dim. P. Ioan, student din Iaşi, preotului Al. Dolinescu, sub protoiereu al jud Dorohoi.

Curtea era prezidată de d, consilier V. Antonescu asistat de d-nii membri de şedinţă Balasan şi Radovici.

Fotoliul ministerului public ie ocupat de d. Lovincscu, Procurorul Trib, Dorohoi.

Partea civilă e asistată de d-nii avocaţi C. Stoianovici şi Oswald Teodoreanu, pe banca apărărei iau loc d-nii avocaţi Matei B. Cantacuzino, G. Marcu, C. C. Coroi, Stefan Scriban, G. Tomaziu şi N. I. Buţureanu.

După constituirea juriului şi a recuzărilor ostentative făcute de aparare în persoana unor cetăţeni marcanţi ai Dorohoiului, d. grefier G. Frank, dă cetire plîngerii d lui Ioan şi articolului încriminat din ziarul Dorohoian „Solia" No. 17 din 29 Ianuar 1912, articol intitulat „Verdictul infam" şi semnat de preotul Al. Dolinescu.

Partea civilă avînd cuvîntul:

D. avocat *C. Stoianovici*, deputat al Dorohoiului, într'o vehementă pledoarie arată care-i rolul preotului şi al hainei ce poartă, nu de a scrie la gazetă şi a se învenina în luptele politice, scoborîndu-se pînă la rolul de a fi agent electoral, ci de a fi păzitor al legei şi al credinţei. Gestul preotului, ie un gest culpabil şi se cuvine a fi pedepsit.

Dl. avocat Oswald Teodoreanu, face o ochire retrospectivă, semnalînd pe marii barbaţi ai acestei ţări. Aminteşte pe marii noştri voivozi, cronicari şi bărbaţi politici, comparîndu-i cu epigonii de astă-zi. Aminteşte pe marii noştri clerici. Mitropoliţii Dosofteiu, Veniamin Costache, Vlădicii Neofit şi Filaret Scriban şi Melchisedec şi rememorează, marile servicii pe cari le-au adus aceşti iluştri prelaţi, ţării şi neamului. Nu se incumetă a-i compara cu epigonii lor de astăzi, căci biserica noastră către care merg toate sentimentele noastre de pietate şi de recunoştinţă, trece astăzi prin momente de criză şi de perturbare, cari fac a ni se strînge inimele. Una din cauze ie învrăjbirea politică, care şi-a făcut drum şi în biserică. Unul din efecte este şi cazul preotului Dolinescu. Dar acest caz, zice d-sa, mai este efect şi nu cauză, al unei mentalităţi speciale, a unui curent de ură şi învrăjbire, al căruia campion ie dl. A. C. Cuza. Cazul preotului Dolinescu, ie un accident în manifestările anarhice şi în sentimentele sau mai exact resentimentele d-lui A. C. Cuza şi ale energumenilor săi. Viaţa publică a ţării aceştia după concepţia şcoalei d-lui Cuza, purcede de la d-sa, monopolul dragostei de neam şi ţară îl are numai d sa şi ai săi, toate celelalte partide politice sînt în slujba străinilor, toţi ceilalţi barbaţi politici sînt vînduţi străinilor toţi sînt mici la suflet, incapabili, etc. etc., numai d-sa şi partidul său, sunt mai presus de toţi şi de toate, nu-s supuşi nici greşelei, nici criticei, judecăţile şi faptele lor sînt înviolabile. De aci desemnarea vindictei publice, a tuturor acelora cu cari partidul naţionalist vine în conflict. Acest partid a monopolizat până şi opinia publică, aceasta nu mai ie cea reală, ci acea a cenaclului său. Din această concepţie de intangibilitate, de superioritate şi inviolabilitate s'a născut şi procesul Cuza-Socor. Dl. Teodoreanu, arată în rezumat în ce a constat procesul Cuza Socor, cari au fost şi cusururile şi calităţile faptelor şi oamenilor interesanţi în preces. D-sa susţine că în definitiv, nici cartea şi nici meritul d-lui Cuza n'au fost judecate, întru cît atare judecată nu aparţine juriului, dar şi mai puţin încă lucrarea critică şi valoarea reală a acuzaţiunilor d-lui Socor, despre care juriul, care i-a apreciat şi valoarea şi munca, n'a spus doar alta decît că, nu este calomniator, implicit deci, că lucrarea sa ie cercetare de ştiinţă, care aparţine altei judecăţi. In ura lor însă, d. Cuza şi ai săi s'au năpustit asupra adversarilor, căutînd a teroriza pe toată lumea şi împingînd temeritatea până la violarea dreptului sfînt al apărării, la injuria şi scandalul de stradă. Nu-i de mirare deci, cînd eşti adeptul unei astfeliu de şcoale să cazi în toate pacatele ei. Acesta-i cazul preotului Dolinescu. Dar dacă învăţătura divinului Christ, spune preotului „cuvîntul tău să fie aşa, aşa, şi nu, nu," aceiaşi învăţătură, face din preot, un sol al păcei, al dragostei şi al binelui, nu un răsbunător, nu răsvrătit şi nu sămănător al urii.

Nu haina preotului interesează, ci faptele lui. Doisprezece oameni desemnaţi după rînduelile legii au fost chemaţi să-l judece pe Socor. Iei n'au cerut aceasta. Dar stăpîni pe sufletul şi pe conştiinţa lor, spre deosebire de judecătorii comuni, cari-şi motivează părerile şi hotărîrile, acei 12 juraţi, au rostit hotărîrea lor. Care din ei a spus da, care a spus nu, aceasta nu se ştie, aceasta nu se poate şti, căci se violează secretul scrutinului lor, aceasta nu trebuie să se ştie. Şi cu toate acestea a tot ştiutorul d. Cuza o ştie. Cine a violat o taină legală? Dar chiar dacă o ştie, are dreptul suscitînd resentimentele, să violenteze libertatea şi conştiinţa acelor judecători, fiind-că a pierdut litigiul? Şi cu toate acestea o face d. Cuza, o fac adepţii şi discipolii săi.

Citează şi citeşte în sensul acestor susţineri articole din „Neamul romînesc" şi arată cum preotul Dolinescu, care nici măcar n'a citit „Poporaţia" d lui Cuza, precum a mărturisit-o, căci într'o lucrare în care se relevează mai cu seamă „sistemul gîndului meu, sau gîndul sistemului meu", după cum pleda d. Cuza, n'o poţi aprecia printr'o citire fragmentară, ca acea alegată de preut. D. Teodoreanu, termină pledoaria sa, arătînd primejdia accidentelor anarchice de specia Dolinescu, injusta jignire adusă unor reprezentanţi legali ai Iaşului judecător, dintre cari un tînăr mai presus de ori-ce bîrfire şi bănuială, d. D. P. Ioan, a rîdicat mănuşa, nu pentru a cere „moartea păcătosului", ci spre „a-l întoarce şi să fie viu". Iată pentru ce în esenţă cere un verdict de condamnare.

*

D. Procuror Lovinescu, face un mic istoric al partidelor politice. Recunoaşte că partidul d-lui Cuza şi-a cîştigat un număr de adepţi, dar nu împărtăşeşte nici esclusivismul şi nici forma de manifestare anarhică a acestui partid. Toţi oamenii au dreptul să trăiască sub sunetul legilor, şi acel cari le înfrînge trebuie să-şi iea pedeapsa. Deşi fruct al unei scoale şi al unui sistem, care se socoate mai presus de legi, preotul Dolinescu, a săvîrşit o acţiune rea şi ca atare nu trebuie încurajat prin o achitare, ci osîndit, ca să nu uite că mai ales preotului i se cere respectul legilor şi al credinţei şi misiunei sale.

*

D. Matei B. Cantacuzino, declară că nu l socoate vinovat pe preot. Dînsul ie rezultatul mediului în care trăeşte şi a ideilor acelui mediu. Vina nu ie a sa, căci vrajba şi resentimentele le-a cules de la însăşi şefii şcoalei naţionaliste, care deşi au raţiunea lor de a fi şi a se manifesta, pun însă în manifestările lor patimă şi ură şi desigur că nu resentimentele sunt calităţi, cea mai superioară calitate a omului fiind bunătatea. D-sa arată că nu de juriu ci de o jurisdicţie eclesiastică relevă faptul imputat preotului, căci nu trebuie judecată haina ci omul şi omul ie simpatic, ie inteligent, dar ie fructul unui curent, care are calităţi dar are şi defectele semnalate. Conchide la achitare.

*

D. C. C. Coroi, atacă pe juraţii din Iaşi, cari nu l'au condamnat pe Socor, căci zice d sa, pentru mine Socor cu toată achitare alui este *un calomniator*. Reeditează în bună parte desfăşurarea procesului Cuza-Socor, cu pleduaria d-sale şi a d-lui Cuza. Arată că preotul Dolinescu ie un fervent şi convins naţionalist şi că dacă s'a făcut ecou al opiniei publice, dînd curs unei legitime indignări, a făcut'o fără a tinde să jignească personal pe cineva ci ca un omagiu de credinţă şi admiraţiune pentru marele profesor şi romîn care ie d. A. C. Cuza.

*

D. Gh. Tomaziu, susţine că preotul Dolinescu, ie de bună credinţă, că dînsul ie liber ca ori-ce alt cetăţean să aibă simpatiile şi antipatiile sale, că preoţii se pot manifesta politiceşte şi că articolul în criminat nu trebuia a-l face pe preot să sufere nici excesul de onoare al judecăţii sale de juraţii Dorohoieni, dar nici nedemnitatea condamnării sale. Cere deci un verdict achitator.

*

D. preşedinte Victor Antonescu, face apoi un succint dar foarte exact rezumat al desbaterilor, pentru care merită toate elogiile şi d-nii juraţi trec în sala de deliberare.

*

După o deliberare de o oră, la orele 7 jum. juraţii aduc un verdict afirmativ.

D. avocat Scriban din partea inculpatului, cere suspendarea verdictului şi după o deliberare de cîte va minute, Curtea condamnă pe preotul Al. Dolinescu la 30 lei amendă.

CONFERINŢA

D-lui Gh. Ghibănescu la Ateneu

Dumineca seară, în faţa unui ales şi numeros public, d. Ghibănescu şi-a desvoltat la Ateneu importanta conferinţă despre: *„Partea femeei în evoluţia proprietăţei în România"*.

Conferenţiarul împarte chestia în 3 părţi:

a) Femeia nu este un factor de extenziune teritorială a proprietăţei, căci lipsindu-i elementul de Stat n'a avut putinţa boerilor de slujbe şi arme în căpătarea şi întinderea proprietăţei. Cazurile sporadice ce se întîlnesc în documentele vechi, întăresc, în loc de-a slăbi, această regulă.

b) In partea a doua, arată ca femeea a fost şi este un factor de *deviaţiune economică în transmiterea proprietăţei.*

Da şi femeea a luat parte egală cu bărbaţii la moştenirea părintească şi deci a contribuit şi ea cu o foarte largă măsură la pulverizarea proprietăţei teritoriale, faptul acesta economic a fost mai statornic la răzeşi şi mazili; iar prin măsuri lăturalnice a fost atenuat de boeri, cari prin instinct de clasă şi-au rezervat proprietatea mai mult în mîna unuia dintre fraţi, — tocmai spre a nu se face una cu răzeşii ţarani, — prin plata în bani la fraţi şi surori a părţei lor, iar, în foarte dese cazuri, prin trimiterea la mînăstire a unora dintre ei.

In rolul femeei ca factor de de deviaţiune economică, ea a slujit în cele mai multe cazuri la perderea proprietăţei, înlesnind prin căi piezişe în o mai largă măsură de cît bărbaţii la acumularea mai multor pămînturi în una şi aceiaşi mînă.

Nu mai puţin interesantă a fost şi partea în care a aratat cum devisarea proprietăţei s'a făcut pe cale extraegală şi adică: după cum cu elementul bărbătesc, proprietatea a trecut de la stăpîn la foşti vechili şi oameni de afaceri, tot aşa pe calea femeiască proprietatea a deviat de la adevăraţii stăpîni bătrîni senili şi erotici, la unele femei din casă constituind prin aceasta o bună parte din boerimea teritorială de azi.

In partea a treia a conferinţei d. G. Ghibănescu stărue asupra rolului femeei ca factor etnic în *romînizarea ginerilor străini introduşi în familiile de boeri pămînteni.*

Oratorul închee cu credinţa că din cele expuse auditorul a putut înţelege rolul pe care femeia romînă l'a avut în evoluţia proprietăţei.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor şi ospiciilor

Sft. Spiridon din Iasi

Băile Slănic Moldova

Epitropia generală aduce la cunoştinţa doritorilor de a reţinea camere la Slănic pentru sezonul 1912, că scrisorile, cererile de prospecte şi cererile pentru reţineri de camere şi ori ce altă corespondenţă, să le adreseze direct d-lui Gh. V. Mihailescu Sub Şeful serviciului Administrativ al Epitropiei, în Iaşi pînă la 1 Iunie 1912 şi de la acea dată la Baile Slănic. Tot pe numele d-lui Mihailescu se vor trimete şi aconturi din chirie.

1912 Februarie 6
No. 00954 8 Februarie 1912

INFORMATII

❑ Directorul manufacturei de tutun din localitate, a luat buna dispoziţie. de a acorda lucrătoarelor, un ragaz de jumătate de oră, la orele 4 p. m. In acest interval lucrătoarele au putinţa de a lua un ceaiu bine-venit.

❑ In urma ordinului direcţiunei generale a serviciului sanitar, d-nii dr. Floru şi Mezincescu, vor pleca mîine la Timişeşti, pentru a-şi da seamă asupra cauzelor ce au produs cele cîte-va cazuri de febră tifoidă constatate în acea comună.

❑ O delegaţiune a comitetului corporaţiei Confecţiilor, compusă din d-nii N. Teleman, Al. Olşanski, N. Vasilescu, D. Buzilă, V. Vasilescu a procedat eri, 19 Februarie, la îmbrăcarea copiilor săraci aparţinînd membrilor acestei corporaţii fără nici o deosebire. S'au îmbrăcat 14 copii din venitul seratei cinematografice de la 23 Decembrie. O altă grupă de copii se vor îmbrăca la 25 Februarie, cînd va avea loc şi o serată a funcţionarilor zisei corporaţii.

❑ Serata dată Sîmbătă seara în folosul şcoalelor Cultura, a obţinut un venit neto de peste 5000 lei.

❑ Serviciul sanitar al oraşului, a dat la lumină o ordonanţă prin care se supun la o sumă de măsuri higienice localurile în care se vînd alimente, destinate a fi consumate şi fără a mai trece prin foc.

❑ Pe ziua de azi, s'a constatat în localitate un nou caz de scarlatină, şi un caz de anghină difterică, adus din comuna Bucium.

❑ Consiliul facultăţei de drept a acordat bursele fondaţiei universitare următorilor studenţi: Manolescu V., Popov Andonis, Negură M., Georgescu Mircea şi Vasiliu H. N.

❑ Astă-zi, la ora 5 jum., se întruneşte consiliul profesoral al facultăţei de litere pentru a lua în dezbateri proectul pentru reforma învăţămîntului superior.

❑ Pentru Duminecă, 26 Februarie ai c., studenţii de la cantină şi bursieri. sunt convocaţi la Universitate, pentru a-şi primi subvenţiile pe luna curentă.

❑ Indivizii Ştefan şi Neculai P. Cîmpu din Mogoşeşti trăind în duşmănie cu locuitorul Gh. Vlădeanu pentru a se răsbuna i-au dat foc la o poiată, care a ars complect împreună cu nişte paseri şi o juncă ce se aflau închise în ea.

Pagubele se ridică la suma de 500 lei. Rău făcătorii au fost arestaţi.

❑ Societatea pentru combaterea tuberculozei la copii din Bucureşti a propus prefecturei de judeţ de se trimite copii saraci din judeţul Iaşi în cura sanatoriului sus zisei societăţi.

Taxa zilnică de fie care bolnav după regulamentul societăţei e de trei lei zilnic. Domnul prof. dr. Manicatide a bine voit a se însărcina cu examinarea prealabilă a copiilor prezentaţi.

❑ D. Chiriac, inspector, de învăţămînt, a sosit în localitate şi a început ancheta, cu privire la un conflict iscat între d. Sibianu directorul Conservatorului de muzică şi unii profesori din această instituţiune.

❑ **Opera ruseasoă la Iaşi.**—Marea trupă de operă ruseasă de sub direcţia d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iaşi şi va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky*, *Viaţa pentru Tzar* de *M. Glinka*, *Dama de Pică* de *Tschaicovsky*, *Demonul* de *Rubinstein* şi *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky*. Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet;* costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se reţin la libraria Iliescu (piaţa Unirei).

*

Afişe speciale vor anunţa ziua şi alte detalii.

Ultime INFORMAȚII

Opoziția-unită va ține o nouă întrunire publică în București, Duminica viitoare, 26 Februarie.

La această întrunire vor participa fruntașii politici ai opoziției din provincie.

O mare întrunire publică, cu delegați din toată țara, va avea loc în București, Duminecă, patru Martie.

Ministrul domeniilor, studiind actele și legatele moșiilor lăsate Spiridoniei din Iași, a găsit că, din 59 moșii, 12 au fost testate cu clauza de a nu putea fi nici o dată înstrăinate.

Spiridonia va vinde deci patru zeci șapte moșii Statului.

Consiliul profesoral al facultății de drept din Iași, a discutat Simbătă și Duminecă ante-proiectul pentru reforma învățămîntului.

Consiliul a făcut multe observații, hotărînd să aviseze, dacă ele nu vor fi luate în considerație.

Raportor al proiectului de reformă a învățămîntului superior, la Senat, va fi d. dr. George Bogdan.

Dacă punem pe planul al doilea faptul, că cel mai ignorant dintre profesori va fi raportorul unei legi universitare, trebue să subliniem faptul, că un profesor universitar din Iași se prinde a fi raportorul unei legi, care, cu persistență, coboară prestigiul Universității noastre și tot rîdică pe acel al universității din orașul lui Capșa.

Legea incompatibilităților fiind promulgată, somăm guvernul să declare vacant mandatul de senator, al colegiului II de Iași, ce-l deține d. G Botez, sau să se publice în Monitor *demisia d-lui Botez din postul de sub-director al Creditului Fonciar Urban din Iași,*

Guvernul va veni cu un proiect de lege, care va impune băncilor, cari au consilii de administrație, ca unul cel puțin din consiliu să fie de profesie contabil, pentru a putea verifica, cu competință, bilanțurile băncilor.

„Opinia" va publica mîne, în extenso, discursul rostit de d. A. A. Badareu, la întrunirea de Duminecă a opoziției-unite.

Moșiile din Dorohoi ale d lui V. Miclescu, au fost adjudecate definitiv, Simbătă, la supra licitare, asupra d-lui Nicu Catargi.

Senatul universitar și consiliul facultății de științi, au fost convocate să se întrunească mîine, Marți, spre a se ocupa de recomandarea unui candidat la catedra de chimie tecnologică, vacantă la facultatea din Iași.

Candidează domnii: dr. Ilie Pisovski, Nicolescu—Otin și Severin.

Păunița d-lui Stavăr.

Domnul I. V. Stavăr, avocat, constată alaltăieri, cu regret, că o păuniță ce o avea în curte, a dispărut.

Făcîndu-se cercetări, păunița fu găsită nu departe de casele d-lui Stavăr, anume la administratorul „Maternității"—fruntaș junimist.

Asanare de moravuri.

La examenul de capacitate pentru specialitatea muzicei vocale, au reușit definitiv următorii candidați din Iași: Cirillo Albert, Gidei Grigore, Horhogea Gh., Ilogoș Sidonia, Berescu Th. Alice, Zavalide Valeria și Dogariu Beatrice.

Consiliul tehnic superior, a înapoiat administrației comunale caetul de sarcini, pentru extinderea rețelei de lumină electrică, cerînd a se introduce cîteva modificări.

Principala modificare, consistă în faptul că cere a se stipula un control al luminei, măsură pe care de altfel, a cerut și d. inginer comunal Virlănescu. Modificările cerute de consiliul tehnic superior, vor veni în desbaterea consiliului comunal în cea mai aproiată ședință, după care caetul de sarcini va fi înaintat parlamentului,

Oarecari neînțelegeri au intervenit în sinul consiliului comunal din Vaslui, cu privire la furnizarea comptuaelor necesare la instalația luminei erectrice pe la particulari.

Unii consilieri, cer ca această furnizare să se facă astfel, ca furnizorul să garanteze buna lor funcționare pe cîțiva ani cel puțin.

Și au dreptate.

Banca viticolă.—Inițiatorii creării unei Bănci viticole, s'au întrunit din nou eri, la ora 4 p. m, S'a continuat votarea statutelor.

S'au hotărît ca acțiunile să fie de 500 lei fiecare numărul lor va fi de 1500.

In consiliu de administrație vor fi 7 membri, dintre care 5 vor trebui să fie acționari și viticultori, iar doi vor putea fi simpli acționari.

Neterminîndu-se votarea tuturor articolelor în ședința de eri s'a convocat membri la o nouă consfătuire, ce va avea loc Mercuri, la orele 8 jum. seara.

Contra proiectului de descentralizare

Proiectul nu va fi votat.—Guvernul se va retrage.—Incercarea unui guvern de tranziție.

Elementul Cantacuzinist, după ce a reușit să transforme cu totul proiectul referitor la vînzarea bunurilor de mînă moartă, a început acum o campanie discretă dar foarte violentă, contra proectului administrativ al d-lui Carp.

Cantacuziniștii au reușit să provoace o mișcare a prefecților contra proectului, pe motivul că proeptul desființează prefecturile de județe, și că prefecții vor rămînea funcționari de mîna a doua. Unul din cei mai declarați prefecți cantacuziniști, d. Luca Elefterescu, prefect de Prahova, a și pornit o acțiune printre prefecți, pentru a aduna cît mai multe iscăliturі, pentru un protest contra legei de descentralizare.

Pe de altă parte, un număr de două-zeci de deputați se vor declara autorizați de alegătorii lor. să lee cuvîntul contra proectului, pentrucă ei răstoarnă o întreagă situație de lucruri, că nu va aduce înlesniri publicului, că proectul reprezintă o cheltuială enormă, și că prin el se reduce regimul parlamentar.

Este aproape sigur că proectul d-lui P. P. Carp se va opri în comisiunile delegaților, și că nu va fi adus în discuțiune publică.

Discuțiunile în sînul delegațiilor vor fi foarte lungi, așa că mai întâi se vor vota budgetele, iar în urmă d. Carp va declara, că convingîndu-se ca țara aceasta este o țară de nebuni, se retrage din viața politică, iar guvernul prezidat de d. Carp se va retrage de la treburile Statului.

*

Se va propune Suveranului un minister de tranziție, sub președinția d-lui Titu Maiorescu, în care guvern nu va intra nici un alt membru din actualul cabinet. Ar urma să intre în primul loc d. Matei Cantacuzino, la mînisterul de justiție, fiindcă el s'a declarat adversar al legei tramvailor și prin urmare ar schimba cu totul linia de conduită a actualilor miniștri, față de justiție. Intr'un guvern de transiție ar urma să intre și d. Ionaș Grădișteanu, pe care d. Nicu Filipescu a reușit să-l împace.

Este însă, sigur că Coroana nu va accepta un asemenea guvern, de oare-ce Regele a declarat în cîte-va rînduri, că nu va accepta o altă formațiune carpistă, așa că dacă nu se va ruina determina pe d. Carp să-și retragă proectul de lege,—ceea ce este o imposibilitate, un alt guvern, de altă culoare politică, va fi chemat să conducă treburile statului.

In astă seară, Luni, orele 8 jum. va ține ședință societatea de științi din Iași, în amfiteatrul laboratorului de fizică a Universității din Iași.

Se vor face următoarele comunicări: D. profesor I. Simionescu.—Resturi de reptile în traisul dobrogean; A. Myller, Suprafețe transformabile în ele însăși printr'o anumită operație funcțională; N. Costăchescu. — Combinațiuni complexe de crom., I. Borcea. — Zoocecidii din România; Gh. Zotta.—Asupra unui Flagelat de Herpetomonas la Pyrrhochoris; C. Petrescu.—Contribuțiuni asupra geografiei botanice a județului Neamț.

Din comuna Sculeni ni se comunică că Prutul și Jijia, în ce privește creșterea, în prezent stau pe loc și pe teritoriul comunei încă n'au revarsat făcînd stricăciuni.

Recursul procurorului general de Iași contra sentinței achitătoare a Curții de Apel secția II, relativă la procesul penal al trusturilor, a fost fixat să se judece la 7 Martie, la s. II a curței de Casație.

Prin noua lege de descentralizare administrativă, desființîndu-se serviciile județiene, 1000 funcționari, din care unii cu cîte 15—20 ani de serviciu, rămîn pe drumuri.

Acești funcționari, au înaintat ministerului de interne, un memoriu, arătînd situația în care se vor găsi la aplicarea legei, și cum mai toți n'au nici o meserie, roagă pe d. ministru să decidă ce se va face cu ei. Vor rămîne pe drumuri sau vor fi plasați pe la alte instituții?

Consiliul județian a ținut eri, sub președinția prefectului de județ, ședință extra ordinară.

La ordinea zilei: votarea budgetului drumurilor pe 1912—1913 și sporirea unei zecimi, pentru executarea lucrărilor necesare de apararea terenurilor inundabile.

S'a votat budgetul în întregime, decizîndu-se numirea unei comisiuni, care să studieze aceste lucrări și să-și dea avizul.

In vederea asociațiilor comunelor rurale s'a aprobat crearea unui post de architect al județului, care să se ocupe cu construirea de școli, biserici și întreținerea lor, plătit fiind de ministerele de Culte, lucrări publice și județ.

S'a cerut, conform art. 174 din legea pentru organizarea comunelor rurale, tuturor comunelor din judrț, să delege cîte doi membri, cari să fie aleși prin votare și cari membri, să se întrunească în vederea multiplelor lucrări ce sunt a se executa în diferite comuni, în viitoarea campanie de lucru.

Domnul I. Contu, șef de secție cl. II în administrația financiară din Iași, și-a regulat drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

Examenele particulare de curs secundar. — *Direcțiunele școalelor secundare din Iași au primit următoarea circulară privitoare la examenele particulare de curs secundar:*

1. Elevii și elevele pregătiți în familie sau în institute private precum și acei rămași corigenți la Septembrie sau la examenul de diferență sunt admiși treacă examene pentru materiile cursului secundar în Iunie 1912.

Nu vor fi admiși la aceste examene școlarii eliminați, nici școlari cari, fiind înscriși într'o școală secundară a statului, au părăsit-o după 31 Decembrie.

2. Cererile pentru examen se adresează Ministerului, direcțiunei învățămîntului profesional și particular, în intervalul de la 15 Februarie până la 30 Aprilie inclusiv a. c.

Cererile primite după această dată se vor pune la dosar și nu li se vor da curs sub nici un motiv.

3. Pe lîngă petițiunea de înscriere la examen vor trebui să se anexeze și următoarele acte:

a). Dacă se cere a se trece examen pentru clasa I secundară, certificat public de trecerea claselor primare și actul de naștere; iar dacă se cere a se trece examen pentru o altă clasă secundară, va prezenta certificatul de promoțiunea clasei precedente.

b). Recipisa din care să se constate că s'a vărsat la o casă publică, în contul Ministerului de Instrucțiune, suma de lei 50 pentru cursul inferior de liceu (gimnaziu) sau școală secundară de gr. I de fete și lei 80 pentru cursul superior de liceu sau școala secundară de gr. II de fete.

Pentru celelalte școale se va plăti 80 lei pentru elementar sau inferior și 40 lei pentru cursul superior.

Taxa pentru corigență este de 25 lei, iar pentru diferență de 20 lei pentru fiecare clasă.

Pentru orice scutire de taxă petiționarii se vor adresa direct Administrației Casei Scoalelor, alăturînd la cerere certificatul de paupertate.

Recipisele de plata taxelor de examen vor fi separate pentru felul fiecărui examen ce se solicită. Ele pot fi înaintate Ministerului până la 30 Aprilie.

Pentru Septembrie nu vor fi admiși să se înscrie de cît corigenții da la examenele din Iunie și cei amînați de Minister pentru motive bine și la timp justificate.

Inscrierile la aceste examene se vor face până la 10 August cel mai tărziu.

Zilele de examen (în Iunie) vor fi de la 1—20 Iunie inclusiv, fără deosebire de Duminici și sărbători; iar pentru clasa IV și VIII de la 1—18.

Pentru examenele de absolvire de gimnaziu, liceu și școală secundară de fete, condițiunile sunt acele arătate în regulamentul școalelor secundare.

Grigore V. Enache din serviciul școalei normale Vasile Lupu fiind, în pădurea școalei a căzut jos în nesimțire și a fost găsit mort. Numitul suferea de epilepsie. Parchetul a autorizat înmormîntarea.

Noul program de astă seară, Luni 20 Februarie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli ne reprezintă între altele:

Copenhaga, capitala Danemarcei, cinematografieri luate din balon.—Darul de anul nou, scene comice.—Din zbuciumul vieței: Inimă de mamă, emoționantă dramă socială într'un prolog și două părți. Din seria filmelor lungi teatrale.—O poveste veselă, comedie.—Intr'un abuz anume construit, americanul Bobby Leach, trece înnot cataractele Niagarei. Scene filmenate la fața locului.

Nenorocita cădere a lui Reichelt, croitorul parieian, care a inventat haina umbrela pentru salvarea aviatorilor la cazuri de accidente, a fost cinematografiată de Casa Pathé Freres și mîne seară Marți va fi exact redată pe pînza din sala Sidoli.

Cu toate că experiențele cu păpușe îmbrăcate cu haina sa inventată au reușit în totdeauna la orice cădere, **Reichelt vrînd să cerce cu sine însuși el și-a dat drumul la 10 Februarie, de la etajul al 2-lea al turnului Eiffel. Mecanizmul hainei-umbrele nefuncționînd însă tocmai la acea cădere, nenorocitul aviator a căzut cu o viteză atît de mare în cît corpul său a găurit pămîntul de 14 centimetri și Reichelt și-a găsit moartea instantaneu.**

ULTIMA ORA

București 20 Februarie

Campania de răsturnare

București.— Aseară, după întrunirea publică, comitetele executive ale partidelor de opoziție au ținut consfătuiri importante.

Membrii comitetului executiv liberal, s'au întrunit în localul clubului, iar cei conservatori-democrați, la locuința d-lui Take Ionescu.

Dintre resoluțiunile luate, aflăm următoarele:

Opoziția unită a hotărît ca în cursul săptămînei viitoare să se ție în Capitală întruniri publice permanente, ce vor avea loc în fie care seară și aceasta pînă la răsturnarea guvernului.

*

In toate orașele din țară, se vor ține de aseminea întruniri, publice, în fie care Joi seara.

La toate aceste întruniri, se vor vota moțiuni. care vor fi telegrafio aduse la conoștința Suveranului.

*

In ceia ce privește reforma administrativă, opoziția va provoca cereri din țară, pentru retragerea proiectului.

Aceste cereri vor fi înmînate Suveranului. de către șefii partidelor de opoziție, din fie care oraș.

Tratativele cu șefii arabi

Roma.—Agenția Stefani află din Cairo cu data de 2 Mart că misiunea trimisă șeicului Idris de Inam Jahia în urma cererei Turcilor spre a'l hotărî să înceteze ostilitățile și să accepte condițiile favorabile ce i s'au oferit, n'a isbutit

Idris a răspuns că nu poate renunța la misiunea sa de a da Arabilor independența de sub dominația care a condus țara în cea mai mare sărăcie, a schimonosit religia profetului, a corup moravurile și puterile țărei.

Idris coborînd apoi spre coastă cu trupele sale a atacat Midi luînd fortul și silind pe turci să capitaleze.

Intreaga garnizoană din Midi s'a predat fără condiții și a fost făcută prizoniera Șeicului.

Revoluția din China

Londra. — Agenția Reuter află din Tientsin că soldații rebeli ajutați de populație au pradat eri sara băncile și toate străzile principale. Focuri de pușcă se trag necontenit. Poția e neputincioasă.

Administrația financiară și cartierele principale au fost incendiate și pradate.

Pagubele trec de 100 milioane. Sunt 100 morți. Consulatele sunt păzite de 5000 soldați.

Stare de asediu la Peking

Londra.—Știri din Peking, anunță, că față cu neorînduelele constatate în ultimele zile, s'a proclamat starea de asediu.

PARLAMENTUL

Camera.— D. Marghiloman, declară că guvernul își insușește proectul de regulament cu privire la indigenate.

Se începe votarea pe articole.

Clemenceau grav bolnav

București. — D. George Clemenceau se află greu bolnav.

Medicii spun, că va fi nevoie de o intervenție chirurgicală.

Prefectul Capitalei la Rege

București.—D. Mitilineu, prefectul Capitalei, a fost primit aseară în audiență la Rege.

Retragerea domnului Tudor Rădulescu

București.—Unele ziare anunță retragerea pe ziua de 1 Aprilie, a d-lui Tudor Rădulescu, directorul general al Casei de Depuneri.

La Tribunalul Iași secția III s'a vândut prin licitație casele def. Sigm. Sanft din strada Cuza Vodă (toastă Golia).

Termenul de supralicitare la 22 Februarie crt.

Demoiselle *l'âge de raison, connaissant à perfection français, anglais, allemand, cherche place ici où à la campagne.*
A. T. au journal.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Casele *din strada Carol No. 20. Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, șuri, 2 pivnițe, hambar, grădină și ghețărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE

Dr. med. I. Nimereanu

— Iași Str. Banu No. 1 **(colț cu strada Lăpușneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc.) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Doamnelor,

Voiți să înfrumesețați corpul dv.?

Doriți să aveți o ținută dreaptă, un mers grațios și leger, atît de admirate de d-nele Parisiene?

Atunci cumparați **corsete** *numai la*

CUNOSCUTUL MAGAZIN

La „PARADIS"

Care e și bine asortat în manufactură, galanterie și furnituri de croitorie.

Deci, onor. clientelă, nu uitați „Paradisul" să vizitați.

Mobile Löbel

Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași

DORMITOARE

SUFRAGERII

SALOANE

BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,

—Covoara, Perdele, storuri —

— Ultimele noutăți —

Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă

BIROURI AMERICANE

— Lămpi electrice —

— PREȚURI EFTINE —

Face și condițiuni de plată avantajoase. Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 16.

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiuciu,** *strada Veche No. 26.*

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Dr. C. Miclescu

OCULIST OPERATOR

Consultațiuni 3—6 p. m.

— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —

(intrare prin bolta magaziei Kahane

De inchiriet 5 odăi cu a tenansele lor toate în stare bună, în strada Lăpușneanu 30.

A se adresa la Dl. Ph. Posner str. Banu 6.

Orfana *26 ani, catolică, 180000 avere*
Franceza *38 ani, 109000 avere*
Turcoaica *22 ani 100000 avere precum și* **mai multe alte sute de dame avute,** *doresc căsătorie* **imediată.**
Amanute gratuite:
Schlesinger, Berlin 18.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

București—11. Șoseaua Vitan 11—București
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieceare dimineață adaugă „Diana" Franzbranntwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizează creșterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranntwein și vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijlociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înaintea la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" str. da Frumăriei No 17.

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI
— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale și Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici
STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE
PENTRU SKATING
Calitate superioară—Prețuri reduse

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

!! IGIENA ȘI FRUMUSEȚEA PIELEI !!!

se obține prin întrebuințarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile și obrazul în contra influențelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulcește și nutrește imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconținînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină și miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete și catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se atașează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu „GELÉE-KALODERMA".*

De vînzare la toate Farm. Drog. și Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — **H. ȘIEBENEICHER** — BUCUREȘTI — Str. Smirdan 24

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix: 20f
Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f.

GRILLAGES, etc.
Envoi franco d'album sur demande

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.— Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: Str. Gr. Ghica 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1524 — Mercuri 22 Februarie 1912

Discursul d-lui A. A. Badareu

— rostit la întrunirea publică a opoziției unite, în București, Duminecă, 10 Februarie c. —

— după notele stenografice —

Iubiți cetățeni,

După discursul șefului partidului liberal național, atît de interesant, atît de substanțial, învălit în cuvinte intenționat măsurate, dar cu mare autoritate, după fermecătorul discurs al lui Titulescu, umplut de imagini după cum și oratorul umple de o extraordinară speranță, nu numai partidul conservator democrat, căruia îi aparține, dar întreaga țară, rog să îngăduiți vorbirea mea cu nota omului, care nu-și astupă nici odată urechele, care, în fața lucrurilor și a oamenilor, nu închide ochii și care și spune verde sentimentele și ideile, care-i frămîntă sufletul.

Ați înțăles cu toții, că scopul întrunirii de astă-zi nu este protestarea contra vre-unui act al guvernului, căci protestarea nu are rost de cît cînd crezi că greșala este întîmplătoare, că protestarea ta poate servi sau ca să se repare greșala, sau ca să nu se mai repete. Toate acestea presupun credința despre conștiința acelui căruia te adresezi cu protestarea. Cînd, însă, ne aflăm în fața unui guvern, care, prin monstruozitatea faptelor sale, îți dă impresia că a ajuns la ultimul grad de inconștiență, datoria ne obligă să lăsăm calea protestărei și să o luăm pe acea a răsturnărei.

D. Carp, în expunerea de motive a reformei administrative, de și pe pagina întâia are aerul că se referă la clasicii cei mai puri, la doctrinarii cei mai obiectivi și mai senini, pe pagina a doua *„și îs două de toate“*, se referă la întrunirea noastră, la activitatea extra parlamentară a opoziției și, cu această ocazie, produce următorul aforism: „activitatea extra parlamentară este semn de slăbiciune; partidele foarte tari la guvern, devin foarte slabe în opoziție și de aceia se dedau la acțiune extra parlamentară.“

Cu acest aforism a crezut, probabil, că va prinde vreun naiv, care să facă un exercițiu de argumentare, a contrario cărui aforism, d. Carp să-i sugereze un alt aforism: „partidul lui Carp, n'a făcut nici odată opoziție, deci acest partid trebue să fie foarte tare la guvern“.

Ce valoare, însă, pot să aibă aceste aforisme—sofisme, pe lîngă faptul, că actuala acțiune extra parlamentară este dusă de cele mai viguroase partide din țară, am putea zice de singurele partide, care au rădăcini puternice în toate straturile poporului nostru.

De altfel însuși d. Carp ține Coroanei un limbaj cu totul altul, de cît cel din expunerea de motive, declarîndu-i, că acțiunea sălbatică pe care actualul guvern o duce contra celor două partide din opoziție, are la bază trebuința de stabilirea unui echilibru, reducînd din atot-puternicia acestor două partide.

Guvernul d-lui Carp nu mai poate dăinui pentru că este în conflict cu sine însuși, în conflict cu țara, în conflict cu Coroana.

Este în conflict cu sine însuși pentru că faptele sunt în dezacord cu vorbele.

Oamenii cari una spun și alta fac, pot fi puși în două categorii: caraghioși sau inconștienți. Nu s'au văzut însă popoare, cari cu bună știință, să-și încredințeze soarta în mîinele vre-uneia din aceste două categorii. Domnii de la guvern nu pot cere poporului romîn o atare uitare de sine.

Cite-va exemple despre contradicția dintre vorbă și fapt chiar la șeful actualului guvern: De și după prima pagină a expunerei de motive, s'ar părea că d. Carp trăește în mintea sa, cu concepția acestui panaceu: reforma administrativă, încă de pe cînd era pe băncile școalei, de cînd a cetit pe Tacit, totuși, în pagina a doua ne descopere că obiectul acestei reforme este foarte local și de mare actualitate: salvarea dinastiei prin întărirea partidelor.

Mai întâi, ca concepție, un partid parazit, care toată viața sa a trăit pe socoteala celorlalte partide, să aibă pretenția să creeze partide sau măcar să regenereze partidele pe socoteala cărora a trăit. Acesta este văscul care ar pretinde că din sporii săi, care pot da naștere cel mult la alte ghemuri de paraziți, să iasă contra tuturor legilor naturei, tulpini groase.

Să lăsăm concepția și să vedem faptele. D. Carp întăritor de partide, cînd toată activitatea guvernărei sale a fost îndreptată mai ales către distrugerea partidului liberal, care i-a refuzat sprijinul la alegeri, și a partidului Conservator-democrat, care i-a refuzat concursul chiar prin pasivitatea pentru distrugerea partidului liberal.

Domnul Carp ne afirmă că dorul cel mai scump al inimei sale este să scoată administrația din politică. In fapt însă chiar la ministerul său a înlocuit pe secretarul general, funcționar de carieră, printr'un agent politic pe seama căruia a lăsat în mod exclusiv primeneala funcționarilor acelui minister, afacerile acelui minister — seecretar general care a făcut din ministerul de finanțe cea mai vastă întreprindere de conrupere de conștiință.

Ministrul de instrucțiune s'a pus în conflict cu facultățile de medicină. Nu mai departe de cât eri, facultatea de medicină din Iași, a refuzat ori ce relațiune cu acest ministru. Senatul universitar și facultatea de medicină recomandase la catedra vacantă de clinică medicală pe profesorul dr. Negel, cu unanimitatea voturilor.

Electorul Iașului însă a fost de o altă părere. Preferența sa era pentru dr. Bacaloglu, care în ajunul alegerilor generale să înscrisese în partidul conservator.

Intre elector și cele două facultăți ministrul instrucțiunei n'a ezitat. Cînd însă ministrul s'a adresat facultăței de Iași, ca să-i ceară avizul pentru numirea unui suplinitor la catedra rămasă vacantă prin transferarea d-rului Bacaloglu, facultatea a răspuns ministrului că nu mai stă de vorbă cu d-sa.

D. Carp învîrtește continuu mîna și cu o oarecare predilecție, fierul roș; cu dînsul are pretenția să înfiereze democrația budgetivoră, care ar fi elementul hotărîtor al partidului liberal. In fapt nici un guvern n'a creat vre-o dată, într'un timp așa scurt, atâtea funcții ca guvernul Carp. Nici un alt guvern nu și-a permis să întrebuințeze până și excedentele la creațiuni de funcții.

Chiar fa'moasa reformă administrativă, destinată să fie aplicată la 1 April 1913, conține o dispozițiune care prevede aplicarea ei cu începere de la Aprilie 1912 în ce privește numirea de functionari și mai ales numirea celor 24 de vice-miniștri, plătiți cu 2500 lei pe lună plus indemnizarea de locuință.

Partidul liberal putea invoca rațiunea de stat, pentru creațiunile de funcții absolut indispensabile pentru ca organele constituitoare ale Statului să poată fi puse în mișcare. Pletora de funcționari a d-lui Carp, care se întrec în titluri pompoase, în grade înalte, în lefuri grase, n'are nici un motiv altul de cît creațiunea unei democrații budgetivore albe.

Eftenirea traiului, punct esențial în programul d-lui Carp, în fapt sporirea budgetului într'un singur an cu mai mult de 50,000,000, crearea atîtor funcții nu pot fi scoase de cît tot din taxele vamale, din impozite, care la rîndul lor aduc scumpirea traiului.

Actele guvernului d-lui Carp pun acest guvern în contrazicere cu misiunea ce și au luat-o, de a fi guvernul unui partid conservator. Partidul conservator care de cînd trăim sub regimul constituțional a guvernat cel mai puțin, are cel mai mare interes ca țara de fapt să fie condusă de cel puțin două partide; dînsul are cel mai mare interes ca glasul oposiției să găsească ecou în sinul guvernului și cu toate aceste un guvern al partidului conservator s'a găsit să creeze precedentul guvernărei printr'un singur partid, fără nici o relație posibilă cu partidele în opoziție.

Se crease o practică constituțională, ca problemele cele mai relative la interesele capitale și permanente ale țărei să fie rezolvite prin acordul portidelor. Țara, dar mai ales partidul conservator, a profitat de această piedică, împiedicînd unele reforme prea radicale din programul partidului liberal. Grație acestui acord crearea casei rurale a fost împiedecată timp de 20 ani, pînă ce experiența a adus o concepție a acestei clase mai aproape de starea actuală de lucruri. Tot grație acestei practice reformarea Constituției, reforma electorale n'a mai fost repetată de la 1874.

Cu precedentul, că un partid odată ajuns la guvern n'are să ție cont de cît de sentimentele și inspirațiunile sale, ce obligațiune morală va mai reține viitorul guvern liberal în avîntul său de reformă?

Cum se mai poate întitula partid conservator, partidul care pentru satisfaceri momentane de luptă de partid, desgroapă o revoluție socială, care a pus cel puțin regatul la un deget de peire. Ce spectacol ne dă șeful acestui partid care în 1907 făcea pe guvernul de atuncea răspunzător de discursurile care se țineau la clubul sindicalist, care cerea înainte de toate represiune și care după ce s'a făcut represiunea nenorocită dar inexorabilă, care a adus pololirea rescoalelor, astăzi, în acord cu aceeași sindicaliști, se face ecoul acuzațiunei acestora, că represiunea a fost o operă de asasini și crează o atmosferă care dă naștere la fapte monstruoase ca acela că astă-noapte la Giurgiu s'a dat un bal urmat de un banchet în onoarea soldaților, cari, la 1907 s'au răsvrătit și au asasinat pe proprii lor comandanți. Balul și banchetul de la Giurgiu sînt consecința logică a monstruoasei atitudini a guvernului Carp. Dacă guvernul de la 1907 a făcut o operă de asasini, actul soldaților cari au ucis pe comandanții lor, instrumentele asasinelor, au făcut o operă foarte legitimă.

Relativ la sindicaliști îmi voiu permite să relevez un fapt, care dovedește cît de departe merge acest guvern cu procedeurile sale de guvern de expediente. Acest guvern consideră la inceputul guvernărei sale pe șeful sindicaliștilor, un așa de monstruos criminal, în cît a pedepsit cu destituirea pe inspectorul agricol, Artur Gorovei, funcționar inamovibil, scriitor de valoare, om foarte stimat, pentru că acesta și-a permis să se suie alăturea cu d-rul Racovschi în trăsura cu care acesta își făcea intrarea în țară. De ce nu sunt macar logici. In ziua cînd s'au convins, pentru trebuința luptei politice, că d-rul Racovschi, departe de a fi un criminal este o victimă politică, de ce n'au anulat motivat, destituirea d-lui Artur Gorovei, care a ajutat victima să între în țară pentru a-și scoate dreptatea la lumină.

Cum mai poate pretinde la misiunea de guvern conservator, guvernul Carp, care comite una după alta violări de constituție prin legea relativă la tramvaie, bazată pe principiul că guvernul are dreptul să reguleze prin legi, averea privată a oamenilor; prin legea de expropriere a bunurilor de mînă moartă etc.

Guvernul Carp este în conflict continuu cu țara, compromițîndu-i toate instituțiile, după ce de la început venise la guvern contra indicațiilor țărei, repetate cu o extraordinară perseverență.

Au compromis rudimentul de parlament pe care'l avea, abuzînd de regulament, de puterea brutală a votului, transformîndu-l după ce l'a curățit de reprezentanții a 60 de colegii, într'o mașină de vot.

Au înjosit biserica, falșificînd cele mai hotărîtoare judecăți privitoare pe biserică, prin conruperea cu bani a înșiși conducătorilor bisericei.

Au scoborît autoritatea justiției, singura speranță a tuturor nedreptățiților, care din nenorocire sunt legiuni în această țară, mai întâi prin declarația, pe care însuși primul ministru a făcut-o de pe banca ministerială, că n'au încredere în judecata instanțelor judecătorești; iar mai apoi cercînd să ia din mîna justiției, printr'o lege adhoc, procesul tramvaiului, supunînd cu aceasta la tortură conștiința judecătorilor, obligați să aleagă între aplicarea constituției și aplicarea unei legi de ocasie contrară constituției; a batjocorit mai pre sus de toate armata, pavăza noastră supremă ca neam și stat, menită să ne asigure în zile grele, liniștea vieței și muncei noastre.

Actele nesocotite ale guvernului Carp au aruncat în discuția publică atitudinea armatei în două momente: 8 Ianuar 1912 și Februar 1907. La 8 Ianuar, cu ocazia unei pașnice manifestații politice, armata a intervenit pentru guvern contra opoziției, iar unii generali uitîndu-și rolul lor, din comandanți s'au transformat în soldați executori și prefăcînd arma Manlicher în ciomag, s'au umplut de glorie prin spargerea capetelor manifestanților.

La Februarie 1907, aceeași armată a fost trimisă de guvernul de atunci să înăbușe o nenorocită revoluție socială, care amenința cu peirea în statul nostru. Au putut să se comită abuzuri inevitabile panica catastrofelor sociale, dar armata a făcut dovada cea mai extraordinară despre puterea disciplinei și sentimentul datoriei. Intr'un răsboiu ordinar sufletul soldatului este încălzit de ură contra dușmanului, de sentimentul atavic al iubirei de patrie, de întreaga educație pe care a primit-o. Intr'un răsboiu civil din contra, toate sentimentele omenești îl rețin contra necesității de a-și ucide frații și numai puterea disciplinei și sentimentul datoriei îi pot înfrînge ezitarea.

Te-ai aștepta că mai cu seamă un guvern conservator să facă apologia acțiunei armatei, din 1907 și în loc de aceasta am văzut pe ministrul de răsboiu solidarizîndu-se cu ostentațiile, cu generalii cari au operat la 8 Ianuarie și acuzînd de asasini pe comandanții trupelor cari au operat în răscoalele de la 1907. Ce procedeu primejdios în faptul că se găsesc miniștri cari să apere o operă politică a armatei pe care a comandat-o dînsul, nu găsim însă pe ministrul de răsboiu care a comandat opera socială din 1907 să-și apere armata, chiar cînd i se aduc cele mai nedrepte și mai infame acuzațiuni.

Guvernul d-lui Carp se află într'un grav conflict cu Coroana. Coroana a dorit fusiunea celor două partide conservatoare. D. Carp și-a luat angajamentul formal, că va face această fusiune și a cerut puterea numai ca un mijloc pentru a ajunge la această fusiune. Odată la putere, d. Carp a subtilizat misiunea ce i-a încredințat Coroana și s'a servit de putere pentru a distruge partidul conservator democrat, ceea ce l'a dus la lupta sterilă și la neputința în care se află astăzi.

Prin amenințări de crize ministeriale și de crize grave politice, a silit Coroana să-i acorde mesagiul printr'o lege care calcă constituția și a știrbit autoritatea Coroanei cînd a provocat justiția să aleagă între două semnături ale M. Sale. Cînd a plănuit desistarea justiției printr'o lege ad-hoc, guvernul era cu atît mai dator să fie precaut cu descoperirea Coroanei cu cît cunoștea că există în constituție un art. 93 al căruia unul din aliniate sună „Capul Statului nu poate interveni, prin nici un mod, în administrația Justiției“.

Culmea operei de ouvriers saboteurs care sapă bazele instituției a căreia întărire îi este încredințată, a atins'o guvernul cînd a pus parlamentul să manifesteze, cu ostentații contra unui act important emanînd personal de la Capul statului.

M. S. văzînd cît de primejdios era curentul provocat și alimentat de actualii săi sfetnici, contra armatei invinuită de a fi făcut în 1907 o operă de asasini, împins de datoria ce o impune constituția, care face din capul statului în special capul armatei, a manifestat solidaritatea sa atît cu armata, cît cu și guvernul din 1907, transmițînd prin d. Pherechidy cunoscutul comunicat. A doua zi parlamentul provocat de guvern a manifestat sgomotos contra gestului M. Sale.

Este primul caz de cînd suntem regim constituțional, când un guvern în desacord cu capul statului, în loc să plece, încearcă o luptă îndrăzneață contra capului statului. Dacă fapte de asemenea natură s'ar repeta nepedepsite, s'ar distruge singura instituție care a rămas în picioare în mijlocul vijeliilor care ne-au servit de pavăză în momente primejdioase: Coroana și Dinastia.

M. Sa trebue să se convingă că este în interesul țărei să nu tolereze guverne slabe, fără rădăcini în țară, căci sunt incalculabile relele, pe care le pot aduce asupra țărei, spasmele neputinței unui astfel de guvern.

In momentele sale lucide guvernul, însuși își recunoaște slăbiciunea și invoacă o circumstanță atenuantă pentru rămânerea sa la putere. Ultima formulă, pe care ori unde pot, o șoptesc din om în om, pe care au strecurat-o zilele din urmă, destul de străveziu prin presa lor este următoarea:

Regele nu poate congedia actualul guvern pentru că este în neputință de a constitui un alt guvern. Ce atentat la demnitatea Coroanei acuzînd-o de neputință și ce injurie la adresa țărei, afirmînd că au devenit indispensabili cei mai sterpi și mai neputincioși oameni de guvern pe care a trebuit să-i tolereze blînda noastră țară, de cînd trăim sub regimul constituțional, Acuzarea Coroanei de neputință echivalează pur și simplu cu afirmarea că Coroana și-a perdut rațiunea de a fi.

Guvenamentalii așează problema astfel: pe Brătianu nu-l poate aduce la putere, iar pe Take Ionescu, Regele nu-l voește? Rațiunea pentru care nu-l poate aduce la putere pe Brătianu? Nepopularitatea, își zice probabil d. Carp. Iată-ne în sfîrșit și în această situațiune caraghioză ca d. Carp să distribue certificate de popularitate.

Las pentru moment de oparte formarea unui guvern de către partidul liberal național, iniru cît nu este un mister că M. Sa cunoaște precis sentimentul șefului partidului liberal național, care crede că toate împrejurările cer înlăturarea guvernului Carp și înlocuirea lui printr'un guvern Take Ionescu.

Să fie oare adevărat că judecata M. Sale asupra d-lui Take Ionescu ar fi atît de greșită, în cît să aprecieze pe acest om de stat, în raport invers cu încrederea extraordinară pe care i-a arătat-o țara in ultimii 10 ani, în cît a făcut dintr'nsul un om legendar, în raport invers cu admirația pe care în treaga pătură diriguitoare o are pentru geniul d-lui Take Ionescu și pentru extraordinara sa putere de muncă și care are la dispoziția sa pe cel mai puternic partid politic din țară, al cărui devotament către șeful său atinge fanatismul.

De altfel o dovadă despre considerațiunea pe care M. Sa o are pentru d-nul Take Ionescu o vedem în faptul cunoscut de toți, că M Sa este dispus să uzeze de cea mai înaltă prerogativă pe care i-o dă Constituția și să disolve actualul parlament, ales în special contra d-lui Take Ionescu, dacă șeful meu ar consimți să colaboreze împreună cu partidul său la o guvernare cu partidul conservator. Nu este de asemenea un mister pentru nimeni că conducătorii partidului conservator sunt dispuși să-i acorde cel mai hotărîtor rol în această colaborare, lăsîndu-i la dispoziție cel mai important minister în practica noastră politică: Ministerul de interne.

Dacă dorința, a-și putea zice rugăciunea M. Sale, nu poate fi satisfăcută, cauza este că la boala actualului guvern trebue un alt remediu, de cît colaborarea d-lui Take Ionescu și a partidului său. Neputința guvernului Carp, stă în slăbăciunea cîrmaciului. Un guvern și un partid cîrmuit de un om care a ajuns șef de partid și șef de guvern. la o vîrstă cînd în rezolvirea dificultăților zilei de astăzi se conduce de mîngăerea că nu va simți răspunderea consecințelor soluțiunilor sale, de oare ce d. Carp își poate zice continuu „apres moi le déluge“.

D. Carp în proectul său de reformă administrativă, a pus pentru vice miniștrii, directorii regionali o limită de vîrstă: 65 ani. D-sa crede însă că pentru un ministru și mai ales pentru un șef de minister nu e nevoe de limită de vîrstă sau crede cel puțin că d-sa e un om excepțional care se poate sustrage de la consecințele tuturor legilor fiziologice.

Dacă pentru conducerea armatei se pune o limită de vîrstă de care nu e dispensat nici generalul încărcat de gloria campaniilor fericite ori cît de numeroase ar fi ele, cu atît mai mult se impune limită de vîrstă în conducerea popoarelor, politica nefiind identică cu filosofia politică, complexitatea vieței politice, cerînd mai ales în țările nouă fără tradiție de guvernare, fără instituție solide, intervenția personală și continuă, a celor care au răspunderea conducerei și-i obligă să pue în acțiunea lor elementul temperament, elementul energiei.

Și mai înțelege ca șeful de partid, care din cauza unei lungi șefii este depozitarul tradițiilor partidului, sinteza părței invizibile și inapreciabile din sufletul și tendința acelui partid să rămie la postul său ca șef onorific cu vot consultativ, cît D-zeu îi mai ține șir și temeiu în sfaturile sale. Dar cînd un ast-fel de șef ar fi cuprins de frigurile distrugerei oamenilor partidelor și instituțiilor existente pentru a clădi dînsul după propria-i concepție, lucruri ne mai văzute și ne mai închipuite ca din povești, simptomele devin prea alarmante

şi toleranţa celor care au răspunderea ar fi criminală.

Tot ce se poate face pentru un ast-fel de şef, este nu să fie îngropat cu onorurile pe care dl. Carp, le propusese altă dată pentru Lascar Catargiu, dar să fie înaintat în grad şi trecut şef onorar cum se procedează în Universităţi cu profesorii.

Nu se poate să nu înţeleagă Coroana cea dintăi, ceea ce înţelege toată ţara, că guvernarea cea mai primejdioasă este guvernarea neputincioşilor şi că partidul conservator, oropsit timp de atîtea generaţii pentru o stare de inferioritate, merită o viaţă normală, cînd are la dispoziţie atîta forţă şi cînd poate avea şi un cîrmaciu de valoarea d-lui Take Ionescu.

Noi, partidele politice de opoziţie, ne vom face datoria pînă la capăt, ori cîte jertfe ni s'ar cere. Rămîne ca şi dumnevoastră cetăţenii, prin viociunea sprijinului d-voastră, să ne ajutaţi să scurtăm sbuciumările zilei de azi, pentru a ajunge la limanul zilei de mîne.

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Situaţia Parlamentară

Statul austriac şi interesele economice ale Bucovinei.—Regularea rîurilor va costa peste 50 milioane.—Contribuţia fondului regionar. — Se impune convocarea de urgenţă a Dietei.—Poporul şi actualii lui reprezentanţi.

Cernăuţi 19 Februarie.—Bucovina ar trebui să fie socotită de nerecunoscătoare, în cazul cînd nu va recunoaşte cu satisfacţie, că statul este decis, să facă cele mai mari sacrificii materiale pentru interesele ei culturale.

De cînd cu regularea şoselelor, care au fost construite acum cîte va decenii pentru a face Bucovina mai accesibilă legăturei cu lumea din afară, apoi marea şi însemnata acţiune a regulării rîurilor, este una din cele mai frumoase şi mai însemnate proiecte economice—culturale, ce statul le-a adus vre-o dată ţării noastre. Crearea numeroaselor şcoli superioare, în primul rînd a universităţii, înmulţirea instituţiunilor judecătoreşti şi administrative, ajutoarele băneşti la nenorociri, ca cele din vara trecută, şi în fine toate actele mai de seamă ale guvernului faţă de interesele Bucovinei, n'au atins nici pe departe, însemnata acţiune a regulării rîurilor.

Ambele rîuri, a căror regulare urmează a fi în curînd începută necesitează un budget de cel puţin 20 milioane. Prutul şi Cereumşul, împreună cu numeroasele rîuleţe care se revarsă într'insele, vor costa de-asemenea o sumă egală celei de sus, şi în casul cînd tot programul regulării rîurilor din Bucovina va fi adus la îndeplinire, apoi statul va fi necesitat de-a sacrifica pentru acest scop cel puţin vre-o *50 de milioane cor.*

Aceasta este, cu adevărat, o sumă, care merită a fi cunoscută de toată lumea. Ea este cea mai bună dovadă, că Austria e pe deplin conştientă de datoriile ei mai ales în cele mai îndepărtate regiuni, ajunse a fi azi, ale monarhiei.

Bucovina s'a plîns în nenumărate rînduri, despre un tratament vitreg, din partea statului şi acum abia, i se vor satisface dreptele cereri şi interesele ei resolvate. E cam tîrziu, nu e vorbă, dar mai bine mai tîrziu, de cît nici odată.

*

Regularea rîurilor însă nu poate fi începută, pînă cînd Parlamentul provincial, Dieta, nu va elabora o lege specială în această privinţă. La aceste 20 milioane, e nevoie ca şi ţara să contribuiască cu vre-o 3 milioane cor., pe cînd rotunda sumă de 70,000 cor. o va solvi fondul regionar, a cărui domenii se află de-alungul rîurilor care urmează a fi regulate. Dar, cum partea de cheltueli ce cade asupra ţării, se poate acoperi numai pe cale de contribuţiuni noi, e nevoie absolută, ca Dieta să fie de urgenţă convocată, pentru a se elabora o lege în această privinţă.

E posibil, că ministerul de finanţe să mai puie la dispoziţie şi alte sume, din fondul general al regulării rîurilor monarhiei, dar în primul rînd, ţara trebuie să-şi asigure qunota ei, ca astfel guvernul să nu aibă motiv de-a mai amîna lucrările, pentru cine ştie cîţi ani. In cas cînd lucrările trebuincioase, nu se vor începe chiar la primăvară, pierderile ce le va suferi ţara, din această cauză vor fi incalculabile.

*

Deputaţii dietali, aflîndu-se însă actualmente, într-o complectă desorientare politică, din cauza certurilor personale dintre dînşii face să se creadă, că o convocare urgentă a Dietei e exclusă.

De sigur că acest fapt nu e îmbucurător şi că deputaţii vor avea să tragă şi consequenţele.

O sesiune scurtă de 3—4 zile, din cari să fie excluse certurile nofolositoare, ar fi de ajuns pentru legiferarea unui proiect de lege corespunzător şi astfel s'ar putea asigura începerea lucrărilor de regulare, chiar în perioada construcţiilor de primăvară.

Aceasta însă nu se va realiza şi bănuim că nici acum regularea rîurilor, care a fost şşteptată cu atîta nerăbdare un şir lung de ani, nu va fi nici acum tapt îndeplinit, ci amînată din nou, din cauză că deputaţii fiind în toiul luptelor personale, n'au timpul nici autoritatea, să se ocupe cu chestiuni de pe urma cărora poporul ar avea cu adevărat foloase practice. Poporul îşi va nota însă evenimentul şi viitoarele alegeri ne vor aduce de sigur, multe schimbări în lista actualilor deputaţi,

După cum se vede situaţia parlamentară a Bucovinei, e foarte tulbure şi nu se poate prezice cari vor fi urmările şi dacă actualii reprezentanţi ai poporului vor şti să-şi menţie echilibrul,

E adevărat deputaţii romîni ai partidului naţional, au intervenit în nenumărate rînduri la şeful ţării, pentru a-i cere convocarea Dietei, dar intervenţia lor a rămas infructoasă, din cauză că deputaţii celorlalte partide nu sunt înţeleşi. In lagărul romîn, deasemenea domneşte o debandadă generală astfel că chiar în casul, dacă s'ar convoca actualmente Dieta, i-ar lipsi o majoritate care să-i asigure o activitate serioasă. Sub astfel de împrejurări e cam greu a se face o descriere amănunţită a situaţiei parlamentare de la noi. In schimb pentru a spune cu hotărîre, că poporul nu e mulţumit cu situaţia ce i's'a creat de către actualii politiciani şi că în caz cînd lucrurile nu se vor schimba în spre bine, ne aflăm ca şi în ajunul desvoltării Dietei şi a seriei de alegeri noui.

*

Opinia generală este însă, că şeful ţărei contele de Meran, nu stă nepăsător şi că îşi dă cea mai mare silinţă pentru înpăcarea deputaţilor şi liniştirea spiritelor, astfel că e posibil să fim surprinşi în curînd cu convocarea Dietei.

Vigilenţa şefului ţării e de mult cunoscut, de aceea poporul cu drept cuvînt şi-a pus mare speranţă în d-sa.

Aşteptăm ziua de mîine!

Gama.

Legea Administrativă

— O petiţie către M. S. Regele —

Iată textul petiţiunei contra proiectului administrativ al d-lui Carp, petiţie ce circulă în toată ţara şi care, acoperită de semnături, va fi înaintată M. S. Regelui:

SIRE,

Proectul de lege zis de centralizare administrativă, depusă în Cameră de guvernul Majestăţei Voastre, constitue un atentat la drepturile noastre isvorîte nu numai din Constituţiune, dar şi din tradiţia istorică a acestei ţări.

Impărţirea teritorului Rominiei în judeţe, plăşi şi comune, singura primită de Constituţiune, datează din începuturile chiar ale principatelor romîne, răspunde la nevoile fireşti ale ţărei şi constitue parte din viaţa nu numai materială, dar şi sufletească a neamului nostru.

Proectul de lege desfiinţează în fapt vechea noastră alcătuire, răpeşte mai toate atribuţiile Corpurilor alese ale judeţelor, scoboară pe dregătorul judeţuţului (numit în vremuri ispavnic şi acum Prefect), stinge viaţa din 26 capitale de judeţe pe care nu le-a creat capriciul nimănui, ci frămîntările vremei.

Motivul că acest atentat la viaţa noastră naţională aduce o uşurare a trebuirilor publice nu este de cît un pretext.

Hotărîrile celor 24 de pseudominiştri şi Ministere, cari cad ca o grea şi nefolositoare sarcină pe finanţele ţărei, fiind supuse la aprobarea sau desaprobarea consiliului de miniştri, treburile noastre în loc să fie uşurate, vor fi mai rău îngreuiate. In loc să avem de-a face numai cu capitala Regatului unde ne aduc şi nevoile noastre de tot felul, vom avea să facem două drumuri, unul la oraşele pe cari capriciul guvernului le-a transformat în centrele nouei organizaţii, altul la Bucureşti.

Proectul de lege nu face descentralizare administrativă, ci dislocare biurocratică.

Nu face descentralizare administrativă fiindcă nu sporeşte, din potrivă scade atribuţiile corpurilor alese. Iar dislocarea biurocratică pe care o stabileşte va duce la a adevărată congestiune administrativă dacă consiliul de miniştri ar uza serios de dispoziţia care-i dă dreptul să modifice încheerile aşa zişilor directori regionali. Consiliul de miniştri avînd el să examineze actele administrative din toată ţara ale celor patru departamente din fiecare directorat regional, ar îndeplini sau o simplă formalitate, ceea ce ne ar da legaţi capriciilor quasi-miniştrilor de regiuni, sau ar aduce o adevărată confuziune administrativă care n'ar putea dura nici cîte-va luni de zile.

Dacă proectul s'ar transforma în lege, răspunderea ministerială faţă de parlament, — care este cheia de boltă a organizărei noastre de stat,—şi corolarul nerăspunderei Regale ar deveni cu timpul o legendă. Intr'adevăr, nu este cu putinţă să faci răspunzător pe un ministru de nişte hotărîri pe care le ia un altul şi despre care el n'are alt drept de cît să facă recurs la consiliul de miniştri.

Ştim, Sire, că nenorocita aplicaţiune a acestei legi nu ar putea să dureze multă vreme pe spinarea noastră.

In cea dintăi încercare de punere în aplicare s'ar învedera neseriozitatea concepţiei şi imposibilitatea execuţiunei.

Dar ne dor inimile ca Statul nostru în perioada lui de reinviere şi strălucitoare devoltare, sub glorioasa domnie a Majestăţei Voastre, să fie materie de experienţe pentru născocirile nechibzuite ale oamenilor cari nu-şi dau seama de adevărata viaţă sufletească a Regatului.

Turburarea care s'ar aduce ţării prin încercarea de punere în execuţie a acestei legi nenorocite s'ar resimţi ani de zile după ce legea va fi fost desfiinţată şi de veci înmormîntată.

De aceea, Sire, ne mai avînd nici o încredere în Corpurile Legiuitoare, care cu iuţeala fulgerului votează tot ce li se înfăţişează, uzăm de dreptul garantat nouă prin constituţie şi ne adresăm M. Voastre, care stă pe deasupra patimelor zilnice, simbol şi garant al intereselor superioare permanente ale neamului nostru, ca să uzeze de înaltele ei prerogative constituţionale şi să împedice ca proectul zis de descentralizare administrativă să devie legea a statului romîn.

Suntem, Sire, ai M. Voastre prea plecaţi şi supuşi servitori.

INFORMATII

❑ Instalările noului Episcop al Romanului şi noului Episcop al Huşului, se vor face Duminică, 4 Martie.

Domnul D. Boroianu, directorul Casei Bisericilor, va reprezinta pe ministrul Cultelor la Roman, iar d. M. Popescu, directorul Casei şcoalelor, va reprezinta pe ministru la Huşi.

Noii episcopi vor pleca la eparhiile lor, Sămbătă, trei Martie.

❑ Domnul Al. Fara, directorul general al închisorilor, a fost ieri în Iaşi, pentru întocmirea tabloului de graţieri.

❑ In ziua de 19 Februarie a. c., a încetat subit din viaţă în Tg.-Bivolari Ioan Maxim, fratele d-lui Alecu Maxim mare proprietar şi fost deputat de Neamţ.

Defunctul era un fruntaş al comerciului din jud. Iaşi şi Preşedintele băncii populare din com. Bivolari.

Inmormîntarea se face azi ora 2 p. m. în cimitirul din Trg. Bivolari. Condoleanţele noastre îndureratei familii.

❑ Vila din Constanţa a defunctului princepe Gr. A. Sturza, a fost vîndută d-lor S. O. Grosswald şi M. Wachtel, din Iaşi, pentru suma de 168,000 lei.

❑ **In chestiunea băilor Slănic.**— Ca răspuns ziarului „Evenimentul" cu privire la numirile medicilor la Slănic d. dr. Zosin ne adresează următoarea scrisoare:

Domnule Director,

Ziarul „Evenimentul" mă socoteşte autorul ambelor relevări din „Opinia" privitoare la numirea medicilor de la băile Slănic, cînd uşor era de văzut că mie nu-mi revine de cît scrisoarea ce-am publicat-o supt proprie semnătură, făcîndu-mi un obicei şi o linie de conduită de-a nu releva nimic, de ordin personal mai ales, supt anonimat. In acest scop aş putea chear face declaraţiunea de cinste cum că, mai ales în chestiunea băilor Slănic, să nu mă ascund nici odată supt anonimat sau supt pseudonim; şi aş fi extrem de încîntat ca şi aceia ce vor avea să vorbească împotrivă-mi în această chestiune să facă la fel.

Luînd în consideraţiune obişnuinţele unora de-a se dedubla, manifestîndu-se cînd supt numele lor cînd anonim, după cum cred a-şi sluji mai bine cauza, „Evenimentul" crede că şi eu aş fi făcut la fel. E locul de a-i arăta că se înşală şi că relevarea anonimă din „Opinia" privitoare la băile Slănic nu reprezintă de sigur de cît părerea ziarului, aşa precum, anonim exprimată, părerea opusă o reprezintă „Evenimentul". De aceia nu vreau să mă amestec în punctele ce se referă la relevările „Opiniii" supt anonimat, lăsînd-o să se ocupe dînsa precum va crede. Nu pot însă lasa fără răspuns punctele ce privesc arătările din scrisoarea mea.

„Evenimentul" scrie că Epitropia, în urma cunoscutelor întîmplări din vara trecută de la Slănic, „căutînd un alt medic (la hidroterapie), a dat peste d. dr. Zosin", adică peste mine, cum putea să dea peste ori-care altul; însă eu am „acceptat imediat propunerea", dînd oare-cum a se înţelege că graba a fost din partea mea, ca şi cum Epitropia ar mai fi putut aştepta ori s'ar fi putut chear lipsi. Iacă de aceia e greu să stai de vorbă cu cineva supt anonimat, pentru-că ţi-i teamă că, desfăşurînd certe dovezi pentru restabilirea faptelor, să nu jignești pe acei direct interesaţi pentru cari intervenţiunea anonimă poate fi tot atît de neavenită ca şi pentru tine care nu ştii cu cine anume urmează să te explici.

Cît priveşte că eu m'aş crede „predestinat" pentru Slănic şi că ne fiind angajat, aş porni „o aşa zisă campanie" din „nemulţumire personală", aceasta nu reiesă din scrisoarea mea; şi nu reiesă, pentru că n'am de ce să fiu nemulţumit, din moment ce oficiile mele nu mai sînt de nevoie, că doar nu de dragul ochiilor mei am obţinut vre-odată ceva în viaţă. Aş putea numai să-mi arăt surprinderea că cei trei medici, cari vara trecută, cînd „Epitropia Sf. Spiridon căutînd un alt medic" (la hidroterapie.) se aflau la Slănic, n'au răspuns acestei nevoi, în cît Epitropia a fost nevoită „să dea peste" mine: în specie n'a răspuns acestei nevoi tocmai medicul de-a cărui „preferinţă" aş fi „nemulţumit". Totuşi să sperăm că „se va resimţi prea puţin renumele Slănicului".

Cu toată stima

Dr. P. Zosin

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a intervenit pe lîngă medicul şef al oraşulului pentru a observa, ca în Campania de primăvară. să se facă vaccinarea şi revaccinarea copiilor cu toată stricteţa posibilă.

EPITROPIA GENERALA
a
Casei spitalelor şi ospiciilor
Sft. Spiridon din Iasi

Face cunoscut, că în ziua de 15 Martie 1912, oara 2—4 p. m., se va ţine în camera acestei Epitropii licitaţie publică, prin oferte sigilate, pentru furnizarea încălţămintelor, adecă botine necesare depoului pentru orfanii casei şi anume: 160 perechi botine de 6 mărimi de piele de vacs de viţel cu capsule şi două rînduri de şireturi, după modelele casei.

Concurenţii sunt invitaţi a se presenta în acea zi însoţiţi de o garanţie provizorie de 100 lei, cunoscînd că garanţia definitivă va fi de 20 la sută asupra sumei rezultată la licitaţie.

Licitaţia se va ţine conform art. 72—83 din legea comptabilităţei generale a Statului.

Condiţiunile şi ori-ce alte informaţiuni se pot vedea şi lua în ori-ce zi de lucru la serviciul administrativ din cancelaria Epitropiei.

No. 01289 20 Februarie 1912

❑ **Banca** *Viitorul* **din Trg.- Frumos.**—Duminică 19 Februarie curent ora 2 p. m. s'a ţinut în localul şcoalei de băeţi din Trg.-Frumos, adunarea generală a societarilor băncei populare „Viitorul", aprobîndu-se bilanţul şi dîndu-se descarcarea consiliului de administraţie de gestiunea anului trecut 1911.

Sau ales 3 membrii în locul celor eşiţi la sorţi.

S'au ales cenzori şi suplianţi pentru anul 1912 pe d-nii: Oto Ruş comerciant, Diacon D. Bejan, Gh. A. Popovici cîntăreţ, C. Buiceag agricultor, Preotul Nicu Vavilan şi Mihai a Costioaei, agricultor.

Economul Neculai Dărăngă a ţinut o cuvîntare bine simţită, tratînd despre foloasele ce aduc băncile Populare şi modul de economie ce trebuie să urmeze locuitorii, îndemnîndu-i ca micele lor economii să le depună cu încredere la această bancă, care în tot timpul de 5 (cinci) ani de la înfiinţarea ei au dat şi dă rezultate bune; mulţumită, conducătorilor, care în mod dezinteresat, au lucrat şi lucrează pentru propăşirea ei.

S'au adus mulţumiri d-lui P. Alexandrescu, casierul băncei, care lîngă munca ce depune, a pus la dispoziţia băncei în mod gratuit una din camerile sale, chiar de la înfiinţare.

In urmă consiliul de administraţie, care se compune din d-nii N. Cocolea institutor, P. Alexandrescu proprietar, Preotul econom N. Dărăngă, Ştefan Dembinschi Farmacist, C. Munteanu proprietar, Ion Poenariu Agricultor, D. Ravariu Agricultor, Dimitrie Iamandi doctor, N. Marcopol proprietar, s'au întrunit şi au reales ca Preşedinte pe N. Marcopol, vice-preşedinte N. Cocolea, casier P. Alexandrescu şi Secretar Cezar Menciu.

❑ Persoanele doritoare, de a lua parte la Marea Seară Cinematografică de Miercuri 7 Martie, a Teatrului Pathé Frères din sala Circului Sidoli, sunt rugate a'şi procura la timp bilete de Loji şi Locuri Rezervate, care sunt depuse de pe acum la Agenţia Teatrală „Thalia" str. Lăpuşneanu.

❑ Ministrul instrucţiei a aprobat ca d. profesor A. Myller să suplinească catedra de mecanică raţională de la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

BANCA IAŞILOR
BILANŢUL GENERAL
Incheiat la 31 Decembrie 1911

ACTIV

Acţionari			196,050	
Casa			33,288	50
Efecte scontate: în portofoliu	1,357,307	41		
Efecte scontate: predate casei.	51,853	85		
Efecte scontate: în depozit	89,000			
Efecte scontate: reescontate	1,321,202	30	2,819 363	56
Conturi curente debitoare.			798,359	44
Efecte în gaj: în portofoliu	396,676	55		
Efecte în gaj: în depozit	195,000			
Ipoteci, Cesiuni şi Titluri în gaj	507,615	80		
Efecte publice angajate	318,800		1,418,092	35
Cauţiuni			125,000	
Efecte publice	20,400		20,274	15
Cupoane scontate			5,082	10
Efecte spre încasare			41,811	40
Mobilier			8,262	70
Corespondenţi de încasări.			36,645	85
Diverse conturi			62,199	10
			5.564,429	15

PASIV

Capital			1,000,000	
Depuneri spre fructificare.			742,694	25
Conturi curente			744,674	98
Trate de plată			42,000	
Deponenţi de cauţiuni			125,000	
„ de efecte publice	277,800			
„ „ „ în gaj	591,676	55		
„ „ ipoteci, cesiuni, titluri în gaj	548,615	80	1,418,092	35
Deponenţi de efecte spre încasare			72,612	60
Diverse efecte reescontate.			1,321,202	30
Resscont			28,152	67
Beneficiu net			70,000	
			5,564,429	15

CONTUL DE PROFIT ŞI PERDERE
Incheiat la 31 Decembrie 1911

DEBIT

Cheltueli de administraţie	35,064	85
„ „ înfiinţare	6,855	25
Mobilier 10% amortisment	918	
Reescont	28,152	67
Beneficiu net	70,000	
	140.990	77

CREDIT

Dobînzi de la Scont	103,307	61
„ şi beneficii	37,683	16
	140,990	77

Preşedinte, C. CLIMESCU

Director, *Cristea Daniel*

Şef-contabil, *Gr. Vasilia*

Ultime INFORMAȚII

❑ Opoziția unită din Iași va ținea o întrunire publică Joi, 23 Febrarie, ora patru jumătate în sala teatrului regal (Pastia).

Intrunirea se ține pentru a protesta contra proectului de descentralizare. Se va semna petiția către M. S Regele, al cărei text îl publicăm în numărul nostru de azi.

Petiția va fi remisă Suveranului de d-nii C. Stere și A. A. Badareu.

❑ Consiliul profesoral al facultății juridice din Iași a hotărît să suspende cursurile, dacă ministrul nu va lua în considerație modificările ce le-a introdus acel consiliu în ante proectul pentru reforma învățămîntului superior.

❑ *Domnul C. G. Vernescu a intentat acțiune la tribunalul Botoșani, prin care revendică fabrica de zahar de la Ripiceni.*

❑ *Un nou sistem de comerț cu carne vie.*

De vre-un an de zile, la anumite epoci, s'au putut vedea în Iași patru țigani, puși în costume frumoase și vorbind între ei mai multe limbi străine. Țiganii spuneau că sunt de fel din Tunis și că, în drum spre Rusia, unde au afaceri, se opresc în Iași.

Acum s'a dat de gol că acei patru țigani, de fel din Persia, supuși turci, fac comerț de carne vie într'un chip necunoscut pînă acum: spunînd că sunt foarte bogați și că ar voi să se însoare cu europene, țiganii găseau, de cîte ori veneau în Iași, fete sărace, cari, spre a scapa de mizerie, prindeau să se mărite și să plece cu soții lor.

Ajunse în Constantinopole femeile țiganilor erau vîndute de soții lor pe la case de toleranță, după care țiganii se întorceau în Romăuia și se... însurau din nou, pentru a repeta negoțul.

Descoperiți, țiganii au fost arestați și ancheta urmează.

❑ *Un motiv foarte demn.*

Primind procesul-verbal al consiliului profesoral al facultății de medicină din Iași, privitor la refuzul de a recomanda un suplinitor la catedra de patologie internă, ministrul instrucției a spus funcționarilor superiori:

— Am trecut peste avizul consiliului profesoral medicinist din Iași, în privința numirei d-rului Bacaloglu, fiind-că, macar de 20 ani încoace, toți miniștrii au trecut peste avizurile facultății de medicină din Iași.

❑ **Voturi și polițe.**—*Ziarul caracterelor universitave, care se înscriu de preferință în partidele de la guvern, comentează ședința profesorilor de la facultatea de medicină, în care s'a arătat ce cred despre numirea ca profesor, a unei dezgustătoare caracude politice.*

Luînd apărarea acestui nenorocit caracter, ziarul său minte cu neruşinarea cu care Bacaloglu linguşeşte guvenul de azi, precum l'a linguşit pe cel de eri.

Este drept că unii din profesorii cari au asistat la acea ședință, pretind că nu s'a pus la vot moțiunea, de și n'au luat nici unul cuvîntul contra ei, *ceea ce neaparat a lăsat să se creadă că sunt pentru ea.*

Cu toată această revenire, însă, care ne arată că era îndreptățită mirarea cu care am privit acest act de independență a unora dintre profesori, totuși din 9 profesori prezenți, șapte au iscălit numita moțiune. Cei doi cari mai rămîn, ne lasă să privim foarte curios revenirea lor, de oarece unul a declarat în consiliu, că dacă ar fi fost el decan cînd s'a facut numirea Doctorului Bacaloglu, 'și-ar fi dat demisia pentru a protesta contra numirei făcută de ministru.

Mai rămîn de cercetat voturile acelora, cari au revenit, fiindcă sunt datori bani pe polițe, unora dintre acei cari 'i țin toată viața legați de aceste polițe și care toată viața n'au votat de cît ceea ce au vrut alții.—Pentru aceea unul dintre reprezentanții Iașului în Parlament va trebui să mai depună încă o lege de incompatibilitate, prin care să se decidă că profesorii datori pe polițe, nu mai au drept de vot.

În asemenea condiții, se vede care este succesul gazetei care face caz de retragerea a două voturi din 9.

❑ *Fiind-că suntem amenințați de inundații și va fi nevoe de mulți bani pentru ajutorare, credem momentul oportun sosit de a ruga pe prefectul județului Iași să publice sumele ce au fost colectate astă vară, cu ocazia inundațiilor, pentru victimele din județul Iași și să arăte ce au devenit acei bani.*

❑ *Intrebăm administrația comunală ce măsuri are de gînd să iee pentru rîdicarea enormelor cantități de gunoaie și de ghiață, depozitate în oraș?*

Acum cînd suntem în preajma desprimăvărărei, depozitele acele constitue un mare, foarte mare pericol pentru sănătatea orașului—și sperăm că administrația va lua urgente măsuri.

❑ In ziua de 19 Februarie a. c. a avut loc adunarea generală a acționarilor „Băncei Folticeni" sub președinția d-lui D. Stourdza, senator.

Au fost față 43 acționari, reprezentînd un Capital de 105,000 lei

In unanimitate s'a hotărît sporirea capitalului social la 300,000 lei, care s'a și subsris.

❑ Aducem la cunoștință Domnilor comercianți de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calitățile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiții avantajoase.

Pentru informațiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

❑ Membrii societății de binefacere din Iași, sunt convocați să se întrunească în adunare generală Duminică 26 Februarie, ora 3 p. m. în sala „Piu al X-lea" din curtea bisericei catolice.

La ordinea zilei: aprobarea statutelor modificate, darea de samă a comitetului provizor și alegerea unui nou comitet.

❑ **Budgetul Comunal.** — Consiliul comunal n'a fost încă sezizat spre a se ocupa de viitorul budget comunal care urmează să intre în vigoare la 1 Aprilie.

Dar nu numai atîta, dar pănă în acest moment, nici un membru al administrației comunale, nu s'a îndeletnicit cu studiarea diferitelor nevoi comunale, spre a le găsi o dreaptă soluție prin noul budget.

Se crede că consiliul comunal va fi convocat în seziune extraordinară pe ziua de 15 Martie.

Probabil că se va repeta tot ceia ce s'a petrecut în anul trecut, adică se va vota un budget fictiv, într'o ședință nocturnă.

❑ Din partea medicului șef al orașului, s'au întocmit buletinul statistic, pe luna Ianuarie.

Din acest tablou, rezultă următoarele:

Nașteri: Au fost 258 nașteri, dintre cari 123 bărbați și 135 femei. Dintre aceștia au fost 148 romîni ortodoxi, 10 catolici și 100 israeliți.

Au mai fost 22 născuți morți.

Decese: In cursul lunei Ianuarie au fost 190 decese, dintre care 107 bărbați și 83 femei. După religiuni au fost 126 romîni, 6 catolici și 58 evrei.

Cauzele mortalității se datoresc în mare parte tuberculozei și pneumoniei.

In cursul lunei, au avut de înregistrat o sinucidere și un accident mortal.

❑ Apele Prutului și ale J jiei, au scăzut în mod simțitor, retrăgîndu-se de pe terenurile inundate.

La Oprișeni, unde au fost inundate 45 de case, apele stagnează.

❑ La Huși s'a făcut astă-zi înmormîntarea regretatului Const. G. Buznea, fost ajutor de primar, membru al partidului conservator democrat.

Defunctul, care s'a distins mai ales prin crearea casei de Economii din Huși, o instituție înfloritoare, era văr cu prietinul nostru Emanoil Buznea și decesul seu a provocat unanime regrete.

Condoleanțe familiei.

❑ D. Chiriac, inspector școlar, avînd a pleca aseară, se va întoarce mîine dimineață pentru a continua ancheta de la conservatorul de muzică.

❑ Apelurile fiscale vor începe la 25 Februarie și vor continua pînă la 6 Martie, în localul administrației financiare.

❑ De la 10 și pînă la 20 Februarie au fost în localitate un caz mortal de scarlatină și 3 cazuri de anghină difterică.

❑ Zilele aceste a apărut Tabla de Materii generală a primelor zece volume din *Noua Revistă Romînă*. Colecțiunea acestor volume formează o excelentă enciclopedie literară și științifică; iar cercetarea Tablei de Materii, în care articolele sunt grupate pe specialități, interesează și folosește tuturor categoriile noastre de intelectuali. Ea se poate cere în chip gratuit de la Administrația „Nouei Reviste Romîne", calea Victoriei 62, București.

❑ Un congediu pe timp de patru zile, pînă Vineri, a fost acordat primului președinte al Tribunalului Iași.

❑ Domnul Gh. Kirilă, registratorul secției I Tribunalului Iași, și-a regulat drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 22 Februarie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „

❑ D. dr. Grigoriu, medic comunal, a inspectat azi școala primară Cuza-Vodă. pe care a găsit-o în cea mai perfectă curățenie.

❑ **Judiciare.** — In rolul proceselor de mîine, Mercuri, de la secția II-a a Curții, sunt înscrise și apelurile procurorului de Botoșani, d-lor C. G. Vernescu și Abraham Fischer, referitoare la reziliarea contractului moșiei Ripiceni, pe baza legei trustului.

Apelurile neflind juncționate, juncționarea se va face la termenul de mîine și se va fixa termen nou pentru judecată.

— Respingînd recursul d-lui Abgar Buicliu contra deciziei prin care a fost condemnat la două sute lei amendă pentru calomniarea d lui Em. Socor, Curtea de Casație s. II a stabilit următoarea jurisprudență: Delict politic este ori ce crimă sau delict al cărui nu numai caracter predominant, dar și scopul este exclusiv și unic politic, sau împedicarea cetățenilor de a-și exercita drepturile politice sau stingerea organizațiunei politice și sociale a Statului.

Prin urmare, faptul astfel precum îl constată instanța de fond, de a afirma în public, cu ocazia unei întruniri publice că o persoană și a împrumutat numele jidanilor într'o scriere prin care se defăimează un profesor universitar și se discreditează Academia romînă, acest fapt nu întrunește nici unul din caractereIe delictului politic mai sus arătat, așa că nu poate fi considerat ca delict politic.

Cînd un inculpat își face, înaintea instanței de apel, singur apararea, este în măsură a da toate explicațiile ce necesitează apararea sa, așa că nu e nevoe de un interogator formal, consemnat în deosebit proces verbal.

Faptul că o instanță de fond pune în vederea părței ca să se mărginească la chestiune, avînd de j decat un alt proces în continuare, nu este o dovadă că a împedicat-o de a-și face apărarea.

— Camera de punere sub acuzare a respins apelul inculpatului Samoil Iancovici din Vaslui, deținut pentru bancrută simplă și frauduloasă, de a fi eliberat.

A fost respinsă și cererea inculpatu-Gh. al Catrinei, deținut pentru dare de foc, de a fi eliberat pe cauțiune.

— Tribunalul s. II a confirmat mandatele de arestare ale numiților N. I. Babuță și V. Florea, deținuți pentru furt cu efracție.

— Alex. Zissu Mantel, Bercu Solomon și Iți Șmilovici, condemnați de tribunal la cîte zece zile închisoare pentru contravenție la legea recrutării, au făcut apel, a cărui judecată a fost amînată astă-zi la secția II-a a Curții.

— Aceeași secție a amînat astă-zi judecarea apelului lui Abr. I. Schäffer, condemnat de trib. Vaslui la un an în chisoare pentru faliment.

❑ Nenorocita cădere a lui Reichelt, croitorul parizian, care a inventat haina umbrela pentru salvarea aviatorilor la cazuri de accidente, a fost cinematografiată de Casa Pathé Freres și astăseară Marți va fi exact redată pe pînza din sala Sidoli.

Cu toate că experiențele cu păpușe îmbrăcate cu haina sa inventată au reușit în totdeauna la orice cădere, Reichelt vrînd să cerce cu sine însuși el și-a dat drumul la 10 Februarie, de la etajul al 2-lea al turnului Eiffel. Mecanizmul hainei-umbrele nefuncționînd însă tocmai la acea cădere, nenorocitul inventator a căzut cu o viteză atît de mare în cît corpul său a găurit pămîntul de 14 centimetri și Reichelt și-a găsit moartea instantaneu.

Noul program de astă seară, Marți 21 Februarie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli ne reprezintă între altele:

Copenhaga, capitala Danemarcei, cinematografieri luate din balon.—Darul de anul nou, scene comice.—Din zbuciumul vieței: Inimă de mamă, emoționantă dramă socială într'un prolog și două părți. Din seria filmelor lungi teatrale, o capo'doperă cinematografică care atrage admirația tuturor.—Soacra, comedie—O poveste veselă, comedie.—Intr'un obuz anume construit, americanul Bobby Leach, trece înnot cataractele Niagarei, scene filmenate la fața locului. etc. etc.

❑ **Opera rusească la Iași.**—Marea trupă de operă rusească de sub direcția d-lui profesor *Medwedieur*, va sosi în Iași și va da 5 reprezentații la Teatrul Național cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky*. *Sămbătă 25 Febrnar; Viața pentru Tzar* de *M. Glinka*, *Duminecă 26 Februar; Dama de Pică* de *Tschaicovsky*, *în matineul de Duminică 26 Februarie; Demonul* de *Rubinstein*, *Luni 27 Februdrie;* și *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky*, *Mariți 28 Februaruarie.* Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet;* costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se rețin la librăria Iliescu (piața Unirei).

*

Afișe speciale vor anunța ziua și alte detalii.

❑ *Domnul Petre Missir, profesor de drept internațional la facultatea juridică din Iași, va fi numit la catedra similară, secția doctoratului în drept, la București.*

❑ *Trei medici, cari părăsesc Iașul.*

Domnii profesori doctori Emil Pușcariu și Ernest Juvara și doamna dr. Elena Pușcariu, vor părăsi Iașul de la Aprilie și se vor stabili în București.

Domnii profesori Pușcariu și Juvara vor veni la Iași, în zilele în cari vor avea curs.

❑ D. Scîrlătescu, inspector, a inspectat azi administrația financiară din localitate.

ULTIMA ORA

București 21 Februarie

IN CHESTIA ORORILOR INUTILE

București.—In „Adevărul" de azi d. Constantin Mille, face o sumă de destăinuiri, cu privire la ororile inutile.

Directorul Adevărului afirmă, că fostul procuror Măldărescu, părăsind Mihăeștii de jos, a mers 5 kilometri mai departe, pînă la comuna Crețulești de jos. Aici a scos 10 țărani din sat și a ordonat ca ei să fie împușcați, în numele legei. Ordinul a fost executat și țăranii îngropați în șanț.

De aci Măldărescu a plecat în comuna Dudu, unde alți 9 țărani, au fost împușcați, tot din ordinului fostului procuror.

Convocarea Sinodului

București.—Sinodul a fost convocat pentru ziua de 27 Februarie. Ședința va fi prezidată de I. P. S. S. Conon, Mitropolit Primat.

Sinodul va proceda la alegerea a 3 archierei, în locul arhiereilor Nicodem Munteanu, Calist Botoșăneanul și Teodosie Ploeșteanul, aleși episcopi.

Se crede că vor fi avansați arhimandriții Iulius Scriban, Teofil Mihailescu și Puiu, directorul seminarului din Galați.

Greva lucrătorilor Croitori

Berlin.—Patronii Croitori au concediat pe Croitorii din atelierele lor din toate orașele unde s'a declarat grevă.

Moartea d-nei Casimir Perier

Paris, — Aseară a încetat din viața d-na Casimir-Perier, soția fostului președinte al republicei franceze,

Ea lasă o avere de 32 milioane, care revine fiicei sale, d-na Sommer.

PARLAMENTUL

Camera —Se continuă cu votarea modificărei regulamentului Camerei, cu privire la indigenate.

Senatul.—Votează diferite legi, de interes local.

Atentatul contra baronului de Rotschild

Londra.—Un individ a tras eri mai multe focuri de revolver, asupra baronului Leopold Rotschild fără a-l nimeri.

Unul din glonțe a lovit mortal pe un polițist.

Atentatorul a fost arestat.

Un furt îndrăzneț

Ploești.—Tănărul Bombonel Bogza, fiul avocatului Bogza, profitînd de lipsă momentană a părinților, a furat din casă bijuterii și valori, în suma de 300,000 lei, precum și 5000 lei în numerar.

Dîndu-se aralma, tînărul fiu a fost prins, pe cînd voia să treacă froutiera în automobil.

Condamnarea din Pitești

Pitești.—Tribunalul de Pitești, a judecat eri, pe Tiberiu Teodorescu, fost administrator de plasă, învinuit că ar fi violat pe d-ra Ecaterina preot Dinescu, în vrîstă de 21 ani.

Partea civilă era reprezentată prin d. avocat Purcăreanu.

Acuzatul a fost asistat de d-nii Pompiliu Vlădescu și Mihailescu deputați.

După o lungă deliberare, tribunalul a condemnat pe Tiberiu Teodorescu la un an închisoare și 1000 lei despăgubiri.

Conferințele lui Jean Richepin

București.—D. Jean Richepin, a ținut aseară la Ateneu, a doua conferință, vorbind despre: *Cîntecul Vagabondului*, Conferențiarul a fost mult aplaudat.

RĂSBOIUL ITALO—TURC

Italienii s'au fortificat în pozițiile din Benghazi

Constantinopol.— La ministerul de răsboiu s'au primit telegrame care vestesc că italienii, după cucerirea pozițiilor de la Benghazi, le-au fortificat întărindu-se în ele.

O victorie a Turcilor

Derna.—La 20 Februarie, Turco-Arabii, dînd o luptă disperată au intrat în Derna, distrugînd o parte a fortificațiilor.

Turburările din China

Londra.—Știri din Tien-Tsin anunță isbucnirea de mari turburări.

5000 soldați japoneji au plecat într'acolo spre a restabili ordinea.

Moartea comandantului flotei italiene

Tarent.—Amiralul Aubri, comandantul suprem al forțelor navale italiene, a murit în urma unei boli fulgerătoare, pe vasul amiral Viitore Emanuel.

Reduceri pentru presă

București.— Prin noua lege de organizare telegrafo-poștală, se prevede pentru presă o reducere de 50 la sută la telegrame, precum și o reducere simțitoare la taxele telefonice.

INTRUNIRELE OPOZIȚIEI UNITE

Ploești.—Opoziția unită a convocat pe cetățeni la o mare întrunire publică, pentru ziua de 24 Februarie.

Intruniren va avea loc în sala teatrului Cooperativa, la orele 9 seara.

Reducerea Circulărei trenurilor

Londra.—Din cauza grevei minerilor circulația trenurilor va fi redusă. O stație în oraș și 14 stații din împrejurimele Londrei vor fi închise.

Peste 100000 lucrători din industrie n'au de lucru din cauza grevei minerilor.

Accidentul de la Măcin

Brăila.—Marinarul Spiridon Dănescu vrînd să lege vaporul „Oltenița" de Pontonul de la Măcin și nebăgînd de seamă, piciorul drept îi fu apucat de frînghie și rupt pînă la genunchi.

In stare gravă nenorocitul a fost transportat la spital.

Focurile de revolver din piața Teatrului

București.— Judecătorul de instrucție Vasilescu, a terminat ordonanța, cu privire la învinuirea ce se aduce d-lui P. I. Sasu de a fi tras un foc de revolver, în seara de 8 Ianuarie.

E probabil că procurorul va termina zilele acestea rechizitoriul prin care d. Sasu urmează să fie trimis în judecata curței cu juri.

Până la proces d. Sasu va fi pus în libertate.

Casele *din strada Carol No. 20. Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, șuri, 2 pivnițe, hambar, grădină și ghețărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

Demoiselle *l'âge de raison, connaissant à perfection français, anglais, allemand, cherche place ici où à la campagne. A. T. au journal.*

Isidor Rosenthal

— Strada Unirei No. 11 —

Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare și frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici**, *se recomandă a executa ori-ce comandă prompt și în cele mai bune condițiuni.*

Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă și prețul moderat.

VIZITAȚI EXPOZIȚIA

de

— Mărțișoare —

Cu prețurile cele mai reduse

LA MAGAZINUL DE

BIJOUTERIE ȘI CEASORNICĂRIE

LAZAR IOSEF

din piața CUZA-VODA

în casele marelui otel Continental.

Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, brațari, broșe, lanțuri, etc. cu prețurile cele mai modeste.

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—11. Şoseaua Vitan 11—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clăteşti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată in 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

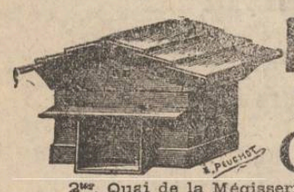

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f

Gariel

2ms, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
IV, 40 „

Redacția și Administrația: Iași, Str. G. Mârzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul IX No 1525 Joi 23 Februarie 1912

Partidul Național Liberal
și
Partidul Conservator-Democrat

invită pe cetățenii Iașului, să participe la

Marea INTRUNIRE Publică

care va avea loc

Joi, 23 Februarie, ora 4 jum. p. m.

IN SALA PASTIA

pentru a discuta și lua rezoluțiuni asupra actelor anticonstituționale și anarhice ale guvernului conservator.

Vor lua cuvîntul la această întrunire, d-nii: Ath. Ath. Gheorghiu, fost deputat; dr. M. Ștefănescu-Galați, docent universitar; Lascar Antoniu, fost deputat; C. Crupenschi, fost prefect al jud. Iași; Vespasian I. Pella, fost deputat; dr. M. Manicatide, prof. Universitar; Eugen Herovanu, avocat; G. Săndulescu, fost prefect; Osw. Teodoreanu; Gh. Gh. Mîrzescu, fost deputat; C. Stere, fost deputat și prof. Universitar și A. A. Badareu fost ministru.

Se va da citire și unei petițiuni de protestare, pe care șefii celor două partide de opoziție din Iași o vor remite M. S. Regelui.

JUDEȚELE

Legea prezentată de d. Carp cu descentralizarea administrativă pune pe tapet o chestie de organizare politică de cea mai mare însemnătate.

Țara noastră de la întemeiarea ei a fost împărțită în *județe*, peste care are autoritate un *jude*, magistratul judecător avînd primul pas în împărțirea teritorială pe baze judecătorești.

Din nevoile Domnului de a-și strînge veniturile țării prin dijmă, adică prin luarea de a zecea parte din toate produsele pămîntului: fîn, pîne, ceară, miere, pește, vin etc. etc. apoi vite, mori, crîșme, și alte alijverșuri, Domnia a rînduit boeri *țiitori* pe la județe, cari plătind prin anticipare partea aferentă a acestor dijme, luau în stăpînire, *ținеau* pentru sine, administrarea bănească a acestor județe și așa au devenit pentru țară *ținuturi* pe lîngă județe, sau cum li se zicea în limba veche a cancelariei *derjava*.

Strîngerea acelor dări, dijme și mai ales birul se făcea de oamenii boerului ținutaș, care luase ori *în credință* ori *în vînzare* veniturile județului.

Intre aceste 2 cerinți mari ale țării: cerințele judecătorești și cerințele fiscale, s'a evoluat împărțirea administrativă a țării, iar ca despărțire teritorială s'a avut în vedere mersul văilor, culmea dealurilor și *mai ales mersul proprietăților mari*.

Cu desvoltarea vieții tîrgurilor s'a dat pentru normala lor desvoltare anumite regiuni din țară—*ocoluri*—supunînd pe locuitorii din această regiune a ocolurilor tîrgurilor la aceleași însărcinări către administrația orașelor, de a da dijmu, de a înlesni la întocmirea drumurilor, de a sta în judecăți, și altele, că din aceste domenii întinse cedate de voevozi ocolurilor tîrgurilor s'au desvoltat foarte multe mari proprietăți prin dărurile Voevozilor, în dauna locuitorilor așezați acolo.

Nevoi militare de împărțirea țării nu se vedeau, întru cît toți cnejii, vatamanii și stăpînii de moșii, trebuiau să dea domniei în caz de războiu cîte 3 oameni călări, echipați complect și cu hrană și *cinci-zeci zecimea*.

Nevoile religioase au avut alt resort și vechile Episcopii au fost înființate după rațiuni politice, nu atît de lățirea credinței.

In special șefii blsericei au stat pe lîngă capii statelor și dovadă avem că vechea Mitropolie a Proilavului a umblat după locul de reședință a hanilor Tătărești, cum și Mitropoliții țării au îmblat cu capitalele politice ale țărilor.

Deci cele două mari nevoi ale statului, fiscul și justiția au împărțit țara în județe.

Prima concentrare de județe s'a făcut pe cale fiscală. Pe cînd administrația propriu zisă menținea aparte județe ca Herța și Dorohoi, fiscul le unise într'o singură circumscripție. Tot așa pe cînd Lăpușna, Orheiul și Soroca aveau fiecare parcalabul lor, cerințele fiscale le-au unit într'o singură circumscripție și așa au ramas mai apoi.

Tot așa Trotușul, Adjudul și Bacăul, tot așa Cărligătura, Hărlăul și Botoșanii, etc. etc.

Rațiunea fiscală a precumpănit rațiunea judecătorească, căci pentru nevoile judecătorești și administrative, autoritatea centrală de la Tîrgoviștea și Suceava s'a biufurcat în două: *țara de sus* și *țara de jos*, fiind doi vornici; apoi s'au făcut *patru*, și *patru logofeți* și așa au luat diferențiare autoritățile centrale pentru întinsa satisfacere a nevoilor țării.

După 1838 s'au fixat definitiv județele așa cum le avem, pentru bunul mers al treburilor din lăuntru. Pe te meiul lor s'a făcut împărțirea tribunalelor, armatei, bisericei, finanțelor, etc.

Pe lîngă aceste rațiuni politice au venit și altele economice ale marilor proprietari și s'a văzut de o dată după 1820 răsărind pe teritorul țării tîrgușoare înființate prin hrisoave domnești pentru înmulțirea alijverișurilor moșiilor. Așa avem *Călărașii, Alexandria, Mizilul, Podu Iloaei, Negreștii, Codăeștii, Pungeștii, Ștefăneștii, Săvenii, etc. etc.*

Iar vechile tîrguri perzîndu-și calitatea de centre administrative au căzut ca *Bucovul* al județului Saac, Hărlăul, Tîrgul-Frumos al Cărligăturei, Neamțul, Fălciul etc. căci în jurul vieții politice s'a dat prilej rădicării unui oraș sau decăderii lui.

Astăzi d. Carp face o lovire capitală la 26 centre politice județene, fiind-că le ia trei sferturi din resortul vieții lor de stat, și le asumă la 6 orașe alese pe sprinceană; căci de ce Brăila și nu Galații? de ce Buzeul și nu Ploeștii? de ce Botoșanii și nu Bărladul?

Dacă toți ne plîngem de prea multă concentrare și centralizare la Bucnrești; dacă toți ne plîngem că prea pentru nimica toată, se face drumul la București, dacă cu toții ne plîngem că Bucureștiul înghite prea mult din vlaga țării și nu se lasă viață provinciei, căci mai toate legile votate în ultimele vremuri sînt centralizatoare, nu însamnă să vii astăzi să lovești mai de hai în județe, luînd cu o mînă de la Capitală și cu zece mîni de la județe

Legea d-lui Carp surpă viața economică a țării din 2 părți: și de sus și de jos, și desface o descărcare de biurouri la București, pentru alte 6 centre, desființază mai multe servicii din alte 28 orașe și judete.

Vădit lucru, d. Carp nu înțelege legea progresului. Nu cunoaște trecutul țării; nu cunoaște evoluția scărilor prin care a trecut ca administrație; nu știe cîntări și măsura pasul progresului, și așa hodoronc-tronc vine pe capul țării cu o lege deandoasele, cum deandoasele e întreaga sa guvernare, avîndu-și în față numai pe Mária Sa, care e cel mai nou venit în țară, pe cînd noi cu ai noștri sîntem de cînd moșii-roșii.

Gh. Ghibănescu.

Cosmovici și amicul

— Un articol de pus în cadru și de făcut dar muzeului de rarități —

Domnul Cuza ar fi scris, sau a scris, un articol asupra situației politice, iar la acel articol i răspunde, sub semnătură, cunoscutul domn Leon Cosmovici.

Domnul Cuza ar fi vorbit asupra guvernului de mîine, d. Cosmovici, în replică, tratează despre guvernul de astăzi. Guvernul de astăzi a meritat excesul de comicărie de a fi descris și aiparat de d. Cosmovici, care scrie în introducere: „guvernul de astăzi nu este pe ducă, din contra, ie mai *statornic* ca ori cînd". „Guvernul nu este uzat", proclamă d. Cosmovici; „norocul ajută că acea uzare se datorește unor revoltătoare contraste". „Guvernul actual conduce toate ramurile administrației cu o cinste de *necrezut*".

După ce arată, dar, că guvernul este statornic și că norocul ajută că uzarea se datorește unor revoltătoare contraste, replicantul revine asupra acelor contraste și glăsuiește: „natural că între administrațiile trecute și cea actuală, este un contrast revoltător și păcat că tocmai amicul nostru Cuza ne aruncă în obraz această sfîntă calitate".

Așa dar contrastul între foastele guverne și actualul guvern este revoltător, acest contrast revoltător este o sfîntă calitate, pe care amicul Cuza o aruncă în obraz amicului Cosmovici.

Aruncăturile cu confetti devin de tot prozaice față de aruncăturile în obraz cu contrastele revoltătoare, cari sunt o sfîntă calitate.

De la acest nou joc de tennis cu aruncături de revoltătoare contraste, replicantul ia bilet retur și se întoarce hăt îndărăpt, la telegramele de protestare către Rege, cu prilejul alegerilor generale din 1911: „confirmă că *a* fost cu pudoare și naționaliste telegramele date de liberali cu ocazia alegerilor trecute? Sunt afirmațiuni cari mă mir că vin de la un A. C. Cuza și asupra acestui punct nu vreau să spun mai mult".

Păcat că nu vrea. Căci fiind vorba de telegrame lipsite de pudoare și naționaliste, ar fi fost, de sigur, foarte actual, acum cînd se discută reorganizarea corpului telegrafo-poștal, să știm cu toții cum vin acele telegrame cu pudoare și naționaliste—căci au aerul a fi telegrame sub-marine—pe uscat!

Este și o parte medicală în pledoaria scrisă a replicantului: „trec, scrie el, „peste politica de istericale meschine de cari acuză guvernul actual, nefiind precizată prin un fapt concret".

Istericale meschine—n'au nemic comun cu contrastele revoltătoare, cari sunt o sfîntă calitate, nici cu depeșile naționaliste. Contrastele revoltătoare aparțin divinității—ele fiind sfinte; depeșile aparțin sau sistemului Mors, sau sistemului Marconi. Istericalele meschine, însă, dacă medicina nu le cunoaște, le cunosc foarte bine bieții funcționari ai Primăriei Iași. Le vom cunoaște și noi, dacă nenorocitul articol al d-lui Cosmovici va face serii.

Infatigabilul șer

Comisia pentru ajutorarea inundaților, din care face parte și d. D. A. Grecianu, a repartizat 65,000 lei pentru inundații din Iași. (Evenimentul).

On n'est jamais trahi que par le siens.

Dacă ziarul grecinist n'ar fi avut nemerita idee să publice comunicatul lapidar de mai sus, n'ar fi aflat biograful d-lui Grecianu, că d-sa, muncitorul fără pregret, face parte și din importanta comisie a inundaților, pe lîngă că face parte din primăria Iași, din comisia budgetară, comisia de petițiuni și foasta comisie tragică pentru reînființarea, pe bază de operetă, a contenciosului administrativ.

Deci dar, există o comisie a inundaților; d. Grecianu își ineacă talentul oratoric și într'insa și 65,000 lei au fost dați Iașului inundat—grație, firește, faptului fericit că din zisa comisie face parte și d. Grecianu.

Amicii d-lui Grecianu au de cusut două pagini proaspete în activitatea parlamentară a fruntașului între fruntașii țării și în dragostea lui fără fund pentru Iași.

Ca să fi obținut 65,000 lei pentru Iașul inundat, de sigur d. Grecianu n'a înaintat concluzii scrise, nici n'a vorbit, prin semne, păsărește. Ci a ținut un discurs.

Apoi, obținînd 65,000 lei subvenție, d. Crecianu a încărcat, cu un punct mai mult, datoriile de recunoștință ale Iașului către el. D. Grecianu face îndatoriri la toată lumea, precum activitatea sa politică nu se rezumă de cît în „a face bine".

Cine va publica odată, într'o coală de tipar, activitatea politică a „domnului Iașului", nu va da la lumină nici discursuri, nu va arata lupta omului pentru o idee, nici felul cum biografiatul a știut, prin idei sau principii, să încălzească masele sau să cucerească aderenți.

Nu. Dar pomelnic de îndatoriri, de hatăruri, de puși în slujbe—o gramadă. Aceasta pentru oameni. Pentru oraș—pentru Iași—nici o idee spre rădicarea lui economică, scolastică, comercială. In schimb—cifre: 50,000 lei obținuți pentru clădirea unui cămin studențesc; 65,000 lei pentru ajutorarea inundaților; o sută lei întrarea la un bal, 20 lei pentru o țigaretă Pelișor, gentil cumpărată, la același bal.

Intatigabil este șerul în această ordine de idei. Infatigabil este și ziarul său personal de a povesti imediat, cu literele știrilor de gravă importanță, ori ce s'a adaus la activitatea, în această direcție, a ilustrului barbat de stat din Iași.

On n'est jamais trahi que par les siens.

Quandoque bonus dormitat Homerus

Latinul zice că și divinul Homer moțăie cîteodată.

Divinul Homer, e marele nostru președinte al consiliului,—că d. Carp moțăie cîte odată foarte des nu face nici o îndoială. Dar moțăială ca aceea pe care a moțăit-o cu prilejul întocmirei reformei administrative, cu adevărat mai rar.

Cc. Petrache a uitat pur și simplu județul Olt. A împărțit țara în șase gubernii—dar a uitat județul Olt.

Se știe că acolo e tare și mare, cîte odată, renumitul principe Griguță Minerva. D. Carp a voit să avantajeze pe acest principe și i-a constituit ca apanaj întregul județ Olt.

Noroc numai că presa a dat alarma, și președintele consiliului a fost nevoit să revină asupra împărțelei, garantînd astfel integritatea teritorului nostru.

Lăsînd însă gluma la o parte, semne ca acele cu uitarea județului Olt, sunt îngrijitoare pentru un om de vrîsta lui cc, Petrache.

Și să se noteze, președintele consiliului are pretenția că face ucenicie.

Ce-ar mai fi fost dacă d. Carp ar fi cerut un carnet de maestru?

Sigur, am fi perdut intreaga Oltenie. Ca pe vremea nemților,

OAMENI ȘI LUCRURI

VORBE...

Ne-a ramas și ne răsună în amintire o frază recentă din articolul unui tînăr critic, despre care în vremile din urmă s'a vorbit mult, s'a vorbit și bine și rău, s'a vorbit și serios și ironic.

De ce ne urmărește acea unică frază din articolul criticului? Pentru că ea pune din nou în nedumerire asupra acestei importante probleme: care e limita unde se oprește dreptul, sau libertatea criticei? Ce se iartă și ce nu se iartă unui critic și care e răspunderea care e sancțiunea în această gingașă materie?

Vorbind despre cîteva producțiuni mai recente ale poetului St. O. Iosif—„cîntece" — criticul mustră pe un recenzent care ar fi scris într'un ziar că „amintesc onorabil pe Heine"—și: furios de această reflecție, cere nici mai mult, nici mai puțin de cît *streangul* pentru acet biet recenzent, neînțelegător al frumuseței ce se ascunde în armonia cîntecelor acelora, pe care criticul le prețuiește extraordinar de favorabil: „De la „Luceafărul" lui Eminescu nu s'a scris nimic mai frumos de cît „Cîntecele" aceste..."

In treacăt fie zis, pedeapsa streangului prea tinde a se generaliza sub influența unui faimos economist naționalist al Iașului, care a cerut să se spînzure în „Piața Unirii" pe toți acei oameni politici cari nu se unesc cu doctrina zisului apostol.

Dar, ca să revenim la literatură,—afirmarea că de la „Luceafărul"—care e sinteza comorilor de frumusețe ce a produs pînă astă-zi graiul și simțimîntal poetic în literatura romînă—cădem de-adreptul în domeniul cîntecelor d-lui Iosif, este fenomenală și de aceea fenomenală este și încheierea că cine n'ar avea simțul estetic destul de cultivat ca să le admirs și să le pună alături de geniala bucată a lui Eminescu, ar merita,.. streangul!

Intre acele „cîntece" întîlnim strofe ca aceasta:

Și ce sălbatic a iubit-o
Sărmana inimă ce moare
Și cum ea însă-și a zdrobit-o,
Cum a călcat-o ea'n picioare!

Sau ca această-laltă:

Te chem și zi și noapte, dar
Tu nu-mi auzi în veci chemarea,
Și nu-i mai floroasă marea
In zbuciumarea ei, ca marea
Mea jale, chinul meu amar!

Recenzentul care a acris că-i amintesc onorabil pe Heine, nu cunoaște frumusețile acestui din urmă, pe care nu e în căderea noastră să-l... apărăm. Dar alăturarea de „Luceafărul"?

Iată de ce ne întrebăm: care este sancțiunea pentru excesele criticei—în bine ori în rău, căci e tot una!—și întru cît o afirmare, nedemonstrată, neilustrată măcar—din partea unui scriitor care vrea să fie, ori a fost consacrat, critic literar, se cuvine să impună marelui public, mereu terorizat de arbitrariul critic?

O imancipare a opiniei publice de sub teroarea criticei estetico-literare ar fi, negreșit o revoluțiune făcută în folosul literaturii și al gîndirii omenești redîndu-se acesteia din urmă putința și dreptul de a-și croi drumuri sănătoase...

Rodion

Soarta ofițerilor noștri de rezervă

1) IMPORTANȚA LOR

Evenimentele trecutului ne-au așezat în răsăritul Europei, tocmai acolo unde raporturile între popoare sunt într-o stare de echilibru mai puțin stabilă de cît în ori ce altă parte a continentului. Răul isvorăște de acolo, că Turcia, care odinioară înfipsese steagul verde pe zidurile Budapestei și împresurase Viena, răspîndind spaima în toată Europa, de vre-o 240 încoace *neîncetat de îndărăt*. Rînd pe rînd Ungaria, Grecia, Romînia, etc., au scuturat stăpînirea musulmană, așa că Turcia europeană, cît Romînia împreună cu Serbia, sau, mai exact, cît Bulgaria împreună cu Grecia, Această slăbire neîncetată a forțelor musulmane în colțul Sud-estic al continentului nostru atrage după sine 2 grave consecințe: *Statele cele mici nu sunt mulțămite cu întinderea de azi*, recunoscută de congresele internaționale; ele ambiționează să împartă și restul de teritoriu aflător în stăpînirea sultanului, și mai departe, caută să se sfășie între ele, doar vor ajunge la întruparea visului lor, anume ca granițele politice să fie în același timp și naționale, așa în cît teritoriul regatului bulgar să cuprindă întreaga națiune bulgară a regatului sîrb pe toți Sîrbii, etc.

A II consecință gravă este, că marile puteri așezate în coastele Romîniei, *Austria și Rusia, doresc să iasă la marea Egee*, să să aproprie de canalul Suez, pe unde trece marele drum de negoț al lumii. Mai cu osebire pentru existența imperiului moscovit — cucerirea Constantinopului devine o chestie vitală. Intr'adevăr Rusia, cea mai întinsă țară din Europa, este și cea mai rău așezată. La Nord să lovește de ghețurile polare. La apus strîmtorile Balticii sunt pe mîna popoarelor scandinave, iar Bosforul la miază-zi, stă supt paza tunurilor turcești. In asemenea condițiuni negoțul său maritim poate fi lesne isolat de lume, fără a mai socoti că vasele de război din marea Neagră n'au voe să treacă prin Dardanele.

Așa dar statele din sud-estul Europei să pîndesc fără curmare unul pe altul, fie care spionează cusururile vecinului, și stau înarmate pînă în dinți, așteptînd ziua răfuelei.

Țara noastră nu putea rămănea cu brațele încrucișate, cînd primejdiile ne înconjurau din toate părțile. Sîrbii doar să n-aibă de împărțit cu noi; Rușii sînt mînați de o putere irezistibilă spre Țarigrad; le stăm în cale fără voe, ci numai pentru că așa a hotărît soarta; Bulgarii cu vorba de recunoștință pe buze, își cresc copii în credința că Dobrogea e ruptă din trupul națiunei, care astfel se găsește ciuntită. *Alipirea la tripla-alianță era singura scăpare*, de și ne dăm seama cu toții, cît de fațarnică este Austro-Ungaria și ce intenții nutrește pe ziua de mîne.

Prin urmare declarațiunile Regelui nostru, repetate la diferite solemnități, că *armata este grija noastră de căpitenie*, exprimă o nevoe reală, care lasă în umbră pe toate celelalte, căci fără armată puternică și încălzită de patriotism, e cu neputință să mai trăim ca stat de sine stătător. De aceia de la 1878 în-

coace bugetul războiului e în creştere aontinuă, favorizat fiind de progresele economice ale ţării. Creşterea populaţiei cu 12 la sută pe an, ne permite să creăm regimente nouă, iar dezvoltarea veniturilor statului ne ajută să reînoim armamentul şi să ameliorăm situaţia materială a cadrelor. Dacă, după toate sacrificiile făcute pînă acum, armata noastră îşi poate măsura forţele cu ale vecinilor de peste Dunărea, rămîne să se pronunţe cei competenţi şi care poartă întreaga răspundere, lor fiindu-le încredinţată organizarea şi pregătirea acestei instituţii pentru casul suprem.

Este însă în armată un element de o deosebită însemnătate şi faţă de care statul s'a arătat de o mare sgîrcenie, cînd a fost vorba să-i acorde drepturi, şi din contra, de o largă dărnicie, cînd a fost vorba să-i impue îndatoriri. Acest element e format din ofiţerii din rezervă. Insemnătatea lor se poate măsura după număr, şi după obligaţiile ce au a îndeplini.

Armata noastră cuprinde *3000 ofiţeri de rezervă, faţă de 2500 aflători în activitate,* în cifre rotunde, culese din Anuarul armatei pe 1910. Aici am considerat numai gradele ofiţereşti de la căpitan în jos, lăsînd la o parte serviciul sanitar şi intendenţa. Aşa dar efectivul ofiţerilor de rezervă întrece pe al celor activi, şi chiar de am scoate din suma de 3000 pe toţi căpitanii, care ce-i drept mare parte sînt ofiţeri trecuţi la pensie. rămîn totuşi 2700 locotenenţi şi sublocotenenţi, de rezervă, combatanţi, mai numeroşi de cît ofiţerii activi de la căpitan în jos.

Ce anume cere statul acestui element, ne-o arată alin. 3, art. 2, al legei din 1907, în cuprinsul următor : *„Ofiţerul de rezervă este susceptibil de a fi întrebuinţat într'un serviciu militar în timp de războiu şi la concetrările puterii armatei chiar în timp de pace“.* Ofiţerul de rezervă prin urmare este chemat să apere prestigiul patriei cu preţul vieţii, întocmai ca şi cel activ, fie că a isbucnit o răscoală înlăuntrul ţării, fie că va fi trimis să se războiască cu vecinii. Deosebit de acta, el e dator să stea la dispoziţia ministerului de războiu în ori-ce timp, chiar pentru o simplă paradă, cu atît mai mult trebue să ia parte la concentrări, manevre, şi anume sublocotenentul şi locotenentul pînă la 46 ani, iar căpitanul pînă la 55. Acolo însă unde ofiţerul rezervist cade într'o condiţie cu totul inferioară în raport cu cel activ, este, cînd statul s'a gîndit la distribuţia drepturilor şi diverselor înlesniri pentru viaţă.

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Din lagărul Romîn

Mişcarea naţional-culturală a Romînilor Bucovineni a început să devie puţin animată. Mai mulţi fruntaşi, care nu sunt înregimentaţi în nici unul din partidele existente romîneşti, văzînd că din cauza desbinărilor care există actualmente între unii deputaţi, interesele poporului sunt cu totul neglijate, au hotărît să întreprindă o acţiune energică, ca să-i împace.

Ei au format un comitet care şi-a şi început activitatea. Mai întăi acest comitet a convocat o mare adunare poporală în districtul Storojineţ, pentru a se consulta cu masele alegătorilor asupra situaţiei actuale. Cauza care i-a făcut pe aceştia să înceapă cu Storojineţul, a fost că acest district este unul dintre cele mai bine organizate, şi ai cărui locuitori sunt pătrunşi de un adînc spirit de disciplină.

Această adunare a avut loc zilele acestea, la care au participat pe lîngă foarte numeroşi săteni de prin satele învecinate şi aproape întreaga pătură cultă din district.

Toţi oratorii au descris prin cuvinte entusiaste actuala situaţie politică, accentuînd nevoia absolută de a se împăca spiritele, cu atît mai mult cu cît pericolul rutean începe a deveni din ce în ce mai periculos. Chestiunile şcolare şi bisericşti, ale Romînilor Bucovineni fiind ameninţate de slavisare, deputaţii Romîni sunt datori ca în aceste timpuri grele, să fie cu toţii de acord, şi cum acest acord nu se poate obţine de cît printr'o armonie generală e de sine înţeles că deputaţii trebuie numai de cît să se împace, dacă în adevăr se gîndesc la binele şi prosperarea naţional-culturală a poporului romîn.

Iată moţiunea votată la acea adunare care va fi trimisă tuturor deputaţilor Romîni :

„In interesul solidarităţii naţionale şi a unirei durabile a deputaţilor noştri, pe baza principiului uzitat de toţi oamenii de bine, ca minoritatea să se supuie majorităţii, dorim ca să înceteze odată actuala stare deplorabilă a desbinărilor duşmănoase între deputaţii noştrii, cari sunt acuma devizaţi în mai multe partide samovolnice. Samovolnice zicem, pentru-că această strînsură de partide cu diferitele lor numiri: ca partidul naţionalist, conservator, apărărist, democrat, ţărănesc, etc. etc. este o amăgire de sine, care nu conrespunde convingerii alegătorilor şi mai puţin se oglindeşte aceasta stare nenaturală în corpul naţiunii romîne din Bucovina, care în principiu este unită şi solidară şi ţinteşte numai la grabnica salvare a moşiei, legii şi a limbii strămoşeşti de atacurile duşmanilor.

„Este lucru constatat, că formarea acestor partide politice la poporul romîn, care reprezintă cea mai mică naţiune în Austria, n'au isvorît din cauza unei necesităţi documentată în folosul neamului, ci din contra s'au născut numai din interesul propriu condamnabil al cîtor-va deputaţi, îmbinat adese cu avantaje personale şi mijioace materiale precum la o samă din invidie răutăcioasă, ceea ce după părerea noastră, mai ales în timpul acesta critic pentru noi Romîni, nu poate fi o sinceră representare a intereselor romîneşti în ţară.

„Aceasta putem noi afirma cu o convingere cu atît mai temeinică, cu cît este mai ştiut, că unii din deputaţi noştri în taină, şi alţii chiar faţiş s'au unit şi se unesc şi acum cu duşmanii noştrii etnici pentru diverse avantaje în dauna naţiunii proprie.

Această stare deplorabilă de destrăbălare politică, ni va aduce pe noi Romînii în cel mai scurt timp la pierderi ireparabile, mai ales pe terenul bisericesc şi şcolar.

Rugăm deci pe toţi deputaţii romîni, să lucreze în aşa fel, ca această stare insuportabilă să dispară, ca nu cumva să fie alegătorii tuturor districtelor din ţară constrînşi, de a sili elementele dăunătoase, ca să repăşiască de la mandatele lor în interesul solidarităţii.

Deputaţii partidului naţional-romîn şi convocarea Dietei

Organul partidului „naţional-romîn“ publică în ultimul său număr următorul comunicat :

„Deputaţii clubului naţional romîn au intervenit Luni în 26 Faur a. c. la şeful ţerii, d. conte de Meran, pentru conchiemarea grabnică a dietei şi în mai multe chestiuni naţional-culturale. Dl. conte a dat asigurarea, că va stărui, ca dieta să fie conchiemată—dacă va fi cu putinţă pe la Paşti—în ori-ce caz însă cel mai tărziu în luna lui Iunie. Pentru această sesiune a dietei pregăteşte „Clubul naţional romîn“ mai multe proiecte“.

Romîni bucovineni decoraţi de M. S. Regele Carol al Romîniei

M. S. Regele Carol al României a conferit distincţiuni româneşti următorilor Romîni bucovineni :

D-lui prefect al jud. Suceava Erast Tarangul cav. de Valea Uţei, „Coroana României“ în gradul de comandor, iară funcţionarilor de la guvernul ţării Dr. Barbu Grigoroviţa şi baronului Egon Mustaţă „Steaua României“ în rangul de ofiţer.

Gama

INFORMATII

❑ **Memoriul funcţionerilor comunali.**—Funcţionarii comunali din localitate, au adresat consilierilor comunali, memoriul următor :

Domnule,

In curs de ani de zile, nici o administraţie comunală nu s'a ocupat de soarta funcţionarilor comunali Iaşi şi nici nu a regulamentat pînă astăzi chestiunea cea mai de căpetenie pentru noi, anume : îmbunătăţirea materială a noastră printr'un regulament de administraţie internă, în care să se prevadă şi normele de avansare.

S'a făcut cînd va un proiect de regulament, dar a rămas în această stare fără a se studia chestiunea de aproape şi a i se da o soluţiune satisfăcătoare.

Domnule,

Vă este în deajuns de cunoscută scumpirei traiului determinată, de evoluţia economică inerentă ori-cărui oraş cu tendinţe de civilizaţie şi modernizare şi cari nu se va putea nici odată să se reîntoarcă la vremurile trecute, urmînd necontenit hotărîtoarea lege a progresului, şi aşa că speranţa în viitor a unor vremuri mai bune, unui trai mai ieftin, este cu desăvîrşire exclusă.

Dar, pe cînd scumpirea traiului se accentuiază din an în an, mijloacele noastre pecuniare rămîn aceleaşi, lucru ce determină o disproporţie între ceea ce cîştigăm şi ceea ce trebue să cheltuim, deci în mod fatal survin datoriile, după ele neputinţa plăţei la timp,—lipsa, mizeria, — şi în sfîrşit deprimarea morală.

Conduse de aceste împrejurări, se pare că a fost statul atunci cînd a căutat să se îngrijească de funcţionarii săi.

Aşa în corpul telegrafo-postal, din timp în timp se deschid concursuri pentru avansare, tot ast-fel în finanţe. Mai mult încă în serviciul c. f. r. funcţionarii se bucură după un stagiu anumit, de chirii, cheltueli de deplasare, venituri de pe kilometre etc.

In corpul didactic, există un mijloc de îmbunătăţirea stărei materiale a profesorilor înaintarea lor pe loc sau gradaţiunile,

Starea funcţionarilor comunei Iaşi, însă a rămas aceeaşi.

Dacă am face o comparaţie între numărul lucrărilor Primăriei Comunei Iaşi pe un period nu mai departe de cît 15—20 ani din urmă şi acele din prezent, vom găsi un procent de 70—80 la sută în plus astăzi faţă de acele din trecut şi cu cît ne vom raporta mai în urmă, numărul lucrărilor pe fie-care an e mai mic, iar dacă am face o comparaţie şi între salarele de acum 15—20 ani în urmă şi acele de faţă vom găsi un procent de 50 la sută în minus, căci ele au fost necontenit reduse în budgete.

In trecut, cînd lefile erau cu mult mai mari lucrările cu mult mai puţine, iar traiul îndoit de ieften de cît acuma ; astăzi cînd traiul este îndoit de scump, lucrările întreit de mult şi salarele cu mult mai mici, o întrebare se pune : e cu putinţă ca să putem trăi omeneşte cu ceia ce avem astăzi ?

Mai adăugaţi, că familia fie-căruia dintre noi, (mulţi o au aşa de numeroasă, în cît cu ceia ce e astăzi, abia de mai pot face faţă trebuinţelor de hrană, o hrană care numai de abea lungeşte zilele pe azi pe mîine),—şi ea urmează o progresie suitoare pe zi ce trece, în cheltuelile de traiu, pe cînd resursele rămîn staţionare.

Dacă am cerceta în mai de aproape chestiunea modului de trai a funcţionarilor, am găsi la unii pagini din viaţa lor care ar însemna mizerie dureroasă în toată larga accepţie a cuvîntului.

Intr'o instituţie mică cum e aceasta comunală, e firesc că avansurile să fie foarte tîrzii sau nici odată, ori rari sau nici de cum.

Asifl fiind soarta noastră materială, fără nici o perspectivă de avansare şi de stabilitate, facem un cald apel la d-voastră, Domnule Primar, care singur sunteţi în măsură să ne daţi crezămînt să hotăriţi şi pentru noi sistemul avansărilor pe loc, adecă gradaţiile periodice.

Alcătuirea unui regulament în care să se regulamenteze :

1) Avansările, pedepsele şi revocările funcţionarilor, iar ca un corolar firesc să se cuprindă şi numirile din nou urmîng ca noii numiţi să-şi înceapă cariera de la un post mic rămas vacant prin avansările celor vechi.

2) Introducerea gradaţiilor la salare din cinci în cinci ani, cîte o gradaţie de 10 la sută.

Admiţîndu-se propunerea, gradaţiunile să se aplice funcţionarilor actuali pe clase corespunzătoare anilor serviţi deja.

Sistemul gradaţiunilor ar pune stavila odată pentru totdeauna cererilor de sporuri de salare, pe care le solicită funcţionarii în fie care an, scoţînd totodată şi pe administraţia comunală dintr'un impas jenant.

Cu aceasta credem că nu s'ar îngreuia mult bugetul comunei, dar s'ar da o soluţie bine cuvîntată chestiunei demnităţei şi traiului funcţionarilor comunei Iaşi.

Cu nădejde şi deplină încredere, ne adresăm înainteu dv. cu aceasta, rugîndu-vă tot odată să primiţi încredinţarea celui mai adînc devotament al nostru.

❑ **Podul Iloaiei comună urbană.** —Prefectura judeţului Iaşi, în urma deciziunei, delegaţiunei judeţiene, din 21 Februarie a. c., a intervenit la ministerul de interne, pentru întocmirea şi prezentarea unei legi, prin care comuna rurală Podul-Iloaiei, să fie transformată în comună urbană, de oare ce îndeplineşte condiţiunele cerute de lege.

Com. Podul-Iloaie, are astă-zi o populaţie de 3000 locuitori iar comerţul a luat o mai mare întindere, de cînd s'a inaugurat noua linie de cale ferată cu Hîrlăul.

Satele Scobîlţenii şi Costuleni se deslipesc de com. P.-Ioaei, alipindu-se la comuna. Popeşti. Comuna Podul-Iloaei, rămănind cu administraţia deosebită.

❑ **In chestia mişcărei institutorilor.**—In mai multe numere din ziarul „Evenimentul“ am citit diferite insinuări tendenţioase cu scop de a se paraliza mişcarea institutorilor, cari fără nici o preocupare politică, ţineau să atragă binevoitoarea atenţiune a d-lui ministru respectiv şi asupra oropsiţilor membri din corpul didactic primar urban, „în ceea ce priveşte îmbunătăţirea stării lor materiale“.

Dacă aceasta-i crima institutorilor din localitate, fie chiar 3—4, nu erau îndreptăţiţi întru nimic cei 2 d-ni institutori, unul sub proprie semnătură şi al doilea sub anonimat să ne insulte în modul cum au crezut d-lor mai potrivit a-şi face „interesele numai şi numai personale“.

Ii priveşte accastă tactică pornită numai dintr'un spirit de egoizm, şi nu poţi cere omului, să-şi schimbe mentalitatea la o vrîstă cînd nu-şi poartă de cît grija stomahului său. E trist rol pentru un membru al corpului didactic care are menirea de a sădi în sufletele tinerilor generaţiuni sentimentele alteruismului şi ale solidarităţii în chestiunile de interes general, să se facă paváza intereselor strîmte ale politicianismului.

O face numai fiindcă pretinde că colegii săi nu l'ar fi aparat pentru fapta sa nechibzuită, comisă în timpul cînd ministru al şcoalelor era d. Spiru Haret, şi de aici ura şi pornirea răutăcioasă de a-şi ponegri colegii.

Dar nu aceasta am ţinut să relevez, ci mai mult faptul că în „Evenimentul“ No. 292, pag. II, col. I la rubrica „Cotidiane“ un scrib, în stilul rîndăşesc al grajdarilor, îşi permite necuviinţa să insulte femeele, şi la adresa colegei noastre, d-na Maria Bujureanu, să arunce insanităţi triviale, dar nici unul din cei 2 d-ni institutori, crema dăscălimei fără duzină, după 24 ore, n'a găsit de cuviinţă să intervină pe lîngă patronii ziarului să se desaprobe asemeni apucături de salbatec, care are neomenia unui dement bun de internat la ospiciul Socola.

Acum stau înmărmurit şi mă întreb dacă faţă de aşa apucături nepromise chiar la popoarele cele mai inculte, în mijlocul Iaşilor, cu menirea de a răspîndi lumina, buna cuviinţă şi stima către institutoarele noastre, se mai găseşte un individ insultător, pentru tot ce are omul mai sfînt şi totuşi, după 48 de ore, acel individ n'a fost nici macar concediat din redacţia unui ziar cu pretenţii de asanarea moravurilor.

Regret din suflet că România nu posedă colonii în Cafreria, căci aşi solicita mai marilor mei să mă îngăduie a fi învăţător la salbaticii din Africa.

Lazăr Grecea
Institutor

❑ Ministrul de industrie a comunicat persoanelor numite în acest scop să procedă în cursul acestei săptămîni, la organizarea breslelor.

Preşedinţii şi contabilii vechilor corporaţii, vor administra breslele, pînă la constituirea comitetelor definitive.

❑ In astă seară, are loc ultima consfătuire a membrilor societăţei Viticole, în vederea constituirei Băncei Viticole.

Consfătuirea are loc în saloanele Camerei de Comerţ.

❑ D. Chiriac, inspector şcolar, a reînceput azi ancheta de la conservatorul de muzică.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în oraş un cas nou de scarlatină şi două cazuri de anghină difterică, aduse din judeţ.

❑ In „Ordinea“ de azi „Scrisorile din Iaşi“ se ocupă de: „Publicul ieşan şi medicina—Lipsa de solidaritate — Doctori oculţi — Avantagii duble — Capricii medico-farmaceutice — Graiul carnetelor — Consultaţii oculte — Tîrgoveţi şi săteni — Medicină anonimă — Hipocrate suspecte — Felceri, subchirurgi bărbieri — Cortegiul pseodo-ştiinţific — Clientela în scădere — Bătrîni şi tineri — Medici emigraţi — Concursul morţilor — O vorbă compromisă...

❑ Delegaţiunea judeţiană a fost convocată pentru zilele de 22 şi 23 Februarie, pentru aprobări de diferite credite cerute de comunele din judeţ.

❑ Joi 23 Februarie, va avea loc în sala Pastia un Mare Bal-Mascat dat de cunoscutul antreprenor I. L. Ducaten.

Va fi pus la dispoziţia vizitatorilor o splendidă garderobă şi un bufet ales.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 22 Februarie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce :

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentrn cafea	5.60
Smîntînă dulce	2.40
Oule proaspete	7%

❑ Comuna urbană Tg.-Frumos a cerut prefecturei de a interveni la ministerul de interne, pentru întocmirea şi prezentarea unui proect de lege, prin care Com. Tg.-Frumos să fie autorizată a face un împrumut de 10 mii lei.

Această sumă va fi întrebuinţată pentru alimentarea tîrgului cu apă, în baza convenţiei făcută cu comuna Iaşi de a i se da apă din conducta Carol I, Timişeşti.

SOCIETATEA CREDITULUI FONCIAR URBAN DIN IAŞI

TABLOU

de imobilele şi apartamentele din Iaşi ce sunt de inchiriat cu începere dela 23 April 1912

Amatorii de a lua în chirie apartamentele şi imobilele arătate în acest tablou, se vor adresa la Sediul Societăţii din Iaşi, Str. Lăpuşneanu No. 27, cu oferte inchise, în toate zilele de lucru, pînă la 27 Februar a.c.

Numele imobilelor	Str. şi No. casei	Felul încăperilor şi numele actualilor chiriaşi
Vasile Sculy	*Carol 53*	5 odăi, bucătărie, ocupate de d. colonel Gh. Tereuzescu.
Gh. Scorţescu	*Buua vestire 4*	una odaie, un grajd şi o şură, ocupate de d. S. Wachtel.
A. I. Gheorghiu	*Muzelor*	4 odăi şi bucătărie din etaj, camară şi pivniţă în comun.
Zamft şi Birnberg	*Răşcanu 2*	întreg imobilul ocupat de d-na Hana Drescher (Pităria).
Noe sin Avram	*Sft. Theodor 33*	două odăi bucătărie şi camară ocupate de d-na Maria Halpern.
Şapsa Fränkel	*„ „ 24*	întreg etajul de jos ocupat de d. S. Weisman.
Strul Velic	*Sft. Andrei 31—33*	mai multe odăi şi apartamente.
Emanoil Haier	*Soşeaua Racoviţă 3*	întreg imobilul deschiriat.
Dr. W. Finkelştein	*Pomir 6*	2 apartamente de cîte 3 şi 2 odăi, cu bucătărie, ocupate de d-nii dr. W. Finkelştein şi O. Grünberg
Victor Farra	*Veche 6—8*	magazia din capăt despre str. Cucu, cu 3 odăi în d dos şi 2 cămări pentru lemne, ocupate de d. S. Ludatscher.
N. Marcopol	*Piaţa Halei 3*	un subsol şi camară pentru lemne, ocupat de d. Z. Goldman olar.
Züssman şi Marantz	*Pomir 8*	2 odăi şi bucătărie în parter.
Gh. Ureche	*Anastasie Panu 24*	4 odăi, camară pentru lemne ; pivniţă şi ogradă in comun, ocupate de d. Iţic M. Iancu.
Iosef Zamft	*Pomir 9*	apartamentele ocupate de d-nii Gutman, H. Braunştein şi N. Cahane ; şi o odaie cu bucătărie deschiriată.
S. Braunstein	*De jos 43*	2 odăi şi bucătărie în etajul de jos, deschiriate.
Haim Lehrer	*Ştefan cel Mare 37*	localul de cafenea, o odaie în dos şi 2 odăi in ogradă, camară şi pivniţă ocupate de A. Haimovici şi apartamentul de locuinţă compus din 3 odăi, pivniţă şi camară, ocupate de d. avocat A. Stoica.
Gh. Tacu	*Anastasie Panu 47*	2 dugheni cu cîte o odaie în dos ocupate de d. L. Grün şi 2 odăi şi bucătărie ocupate de d. Grigore Hagiu.
Palatul Societăţii	*Lăpuşneanu 37*	o magazie la stradă şi 2 odăi în dos ocupate de d. T. Maximovici şi o dugheană cu o odaie ocupată de d. V. Feuerştein.
I. şi M. Busch	*Crucei 39*	3 odăi deschiriate.
L. Iţicoviei	*Aron Vodă 26*	un subsol ocupat de d-na Astra Leibovici şi 2 odăi şi bucătărie ocupate de Şendla Zisi.
M. I. Iacob	*Tataraşi 41*	localul de pitărie cu dependinţele lui şi locuinţele ocupate de d-na Debora Şloim şi 2 odăi ocupate de D. A. Elcovici.
A. Marcovici	*Albă 51*	mai multe apartamente şi baia.
L. Sadoveanu	*Aron Vodă 4*	atelierul de stolerie comupus din 3 odăi, ocupat de d. Şloim Avram.
M. Tocker	*Apeduc 55*	etajul de jos compus din 3 odăi, paravan, pivniţa în comun, ocupat de d. B. Schnürer.
I. Şmilovici	*De jos 9*	2 odăi deschiriate.
L. Iţicovici	*I. C. Brătianu 191*	mai multe apartamente în curte.

Direcţiunea

Ultime INFORMAȚII

❑ **Impacarea generală a Romînilor de peste munți.**

O telegramă din Arad, sosită în Iași astă-zi după prînz, anunță îmbucurătoarea știre că d. Stere a reușit să convingă la împăcare pe cele două tabere vrăjmașe, care se grupase parte în jurul *Tribunei*, parte în jurul *Romînului*, așa că dorita împăcare este astă-zi un fapt împlinit.

*

Domnul C. Stere se va reîntoarce peste trei zile în Iași.

❑ *Ministrul de finanțe a ordonat o nouă—a treia — anchetă la eforia spitalelor Sf. Spiridon, în ce privește gestiunea intendenților de spitale.*

Inspectorul Scărlătescu face de azi dimineață acea contra anchetă.

❑ *Domnul Leon Bogdan, prefectul județului Neamț, a declarat că va demisiona din postul său, dacă proiectul administrativ va fi votat.*

❑ *Proiectul de lege relativ la modificarea regulamentului pentru recunoașteri și indigenate, a fost retras și nu va mai fi adus în discuție.*

❑ *Prăbușirea unui sat.*

Satul Tătăreni, din jud. Fălciu, partea numită Mamușești, a fost alaltăieri teatrul unui spectacol îngrozitor. Un număr de patruzeci și nouă de case din acea parte a satului s'au prăbușit cu desăvîrșire.

Terenul fiind nămîpos și topindu-se zapada, surparea caselor s'a produs în mod natural. Nu se înregistrează, din fericire, nici un accident de persoane. Vuetul surpării începînd la oarele 5 dimineața, oamenii au avut vreme să se refugieze cu avutul lor. Prăbușirea a început la oarele nouă dimineața și a durat pînă la șase seara.

O prăbușire identică, în partea de sus a satului, s'a întîmplat în 1872, cînd însă au fost și victime.

❑ *Ziarul scopiților anunță în numărulseu de eri, că mai mulți tovarăși de confesiune religioasă din oficina ministrului de Interne, de unde a pornit numirea bisexuatului Dr. Antoniu, ca medic la Slănic, s'ar fi oferit să facă în mod gratuit slujba de medic la Slănic, în locul pe care l'a refuzat d. Dr. Zosin.*

Este natural să ni se scoată înainte medicii din București, de către acei cari nu s'au gîndit de cît la desconsiderarea absolută a Iașului. Urmîndu-i pe calea dovezilor de acest soi, vom aduce și noi dovada celor ce cred medicii din Iași despre disprețul în care-i azvîrle conduita Epitropiei. Ei bine, medicii din Iași la care s'au adresat Epitropia, pentru a primi locul vacant, au declarat că refuză să servească acolo unde București sunt preferați.

❑ **Iașul în viitorul budget al instrucțiunei.**—La cap. *Subvențiuni* (p. V. c. VIII), se dă Iașilor 5555 lei orfelinatului Gregorian din Iași.

Teatrul Național are pe an 60,000 lei din care 40000 lei se socotesc pentru plata dobînzii și amortismentul împrumutului făcut de comuna Iași în 1891 Februarie 20 pentru clădirea teatrului.

Școala Vitlimescu-Mironeanu de sericicultură 8000 lei pe an. Școala de cusături românești „Domnița Ruxanda" 3000 lei pe an. Serviciul mecanic al Universității din Iași, 7 persoane, 12420 lei; al Institutului anatomic din Iași, 7 persoane, 2540 lei. Liceul Internat din Iași, 4 persoane 3660 lei; Școala Normală Vasile Lupu, 6 persoane 8360 lei.

Personalul de inspecție al școlilor primare, 2 inspectori școlari, un revizor, 21840.

Corpul didactic primar urban 300000 lei. Scoala normală de învățători „Vasile Lupu" personal, 101,555 lei, material 97252 lei. Scoala Normală de învățătoare „M. Sturza" 91570 lei, material 67599 lei.

Personalul de inspecție al școlilor profesionale, 22560 lei.

Scoala profesională de fete „Sf. Sava" 21 persoane 50784 lei.

Școala inferioară de meserii „Mălinescu" 5 persoane, 13700 lei.

Școala superioară de arte și meserii 51 persoane 116,892 lei.

Școala elementară de agricultură din Belcești, 2 persoane, 2040 lei.

Școala comercială elementară, 6 persoane 17664 lei.

Școala Comercială superioară 16 persoane 73008 lei.

Personalul de inspecție al școalelor secundare, 26640 lei.

Liceul național, 86 persoane, 168939 lei.

Liceul internat 49 persoane 180476 lei.

Gimnaziul „Alexandru cel Bun" 14 persoane, 60300 lei.

Gimnaziul „Stefan cel Mare" 14 persoane 59088 lei.

Scoala secundară de fete gr. II, 31 persoane, 125664 lei.

Seminarul „Veniamin Costachi" 22 persoane, 118,344 lei.

Cetățeni Ieșeni,

Campania pentru răsturnarea celui mai nedemn și mai primejdios guvern, din cîte a avut vre-odată țara noastră, a început în Noembrie trecut, aci de la Iași, din mijlocul d-v. E firesc ca această campanie să-și găsească ultima energie și forma ei hotărîtoare tot aci la Iași.

Intre toți cetățenii țărei, prin cultura dv. și prin insușirile mari cetățenești, cîștigate prin luptele eroice ale trecutului, pentru a cuceri *unirea* și *neatîrnarea*, *Constituția* și *Coroana*, sunteți cei mai în măsură a judeca și cei mai indicați a cere să se pună o stavilă unei guvernări ticăloase, care batjocorește tot ceea ce prin jertfe ați închinat binelui și mărirei acestei țări.

Cetățeni Ieșeni,

Inaintașii noștri au scris o pagină glorioasă în istorie, cînd au cerut instituirea unei Constituții liberale și asigurarea autorității și prestigiului unei Coroane, care să curme intrigile și frămîntările noastre dinlăuntru.

Astăzi, sub guvernul d-lui Carp, Constituția nu mai există, iar Coroana face obiectul zeflemelei guvernului și a manifestațiilor necuviincioase ale parlamentului.

Aproape nu există lege, fie din inițiativa guvernului, fie din inițiativa parlamentară, care să nu fie în contradicție flagrantă cu dispozițiile categorice ale Constituției.

Puterea judecătorească a fost nevoită să refuze aplicațiunea uneia din aceste legi anti-constituționale.

Pretinsa lege de *descentralizare administrativă*, care nesocotește diviziunea noastră administrativă, tradițională este cea mai temerară violare a constituției — căci constituția în art. 107 reclamă descentralizarea cea mai complectă, numai în favoarea județelor și a comunelor.

Cetățeni ieșeni,

Această stare de lucruri nu mai poate dăinui.

Guvernul d-lui Carp, nu mai are dreptul la nici o îngăduire din partea dv.

In scurta durată e guvernărei sale a făcut totul pentru a pierde încrederea și stima cetățănească:

A întrodus dezordinea în învățămînt și a isbit în autonomia și demnitatea universității din Iași.

A abuzat de puterea sa pentru a falsifica alegerile și a răpi cetățenilor liberul exercițiu de vot.

A încercat prin violență și arbitrar să distrugă sau să compromită instituțiile utile ale regatului.

A sădit ura ori unde a putut, a organizat bande de bătăuși pentru a rezista curentului opiniei publice și a propovăduit masacrul în capitală, în ziua de 8 Ianuarie;

A înșelat populația rurală cu pretinsa împroprietărire pe moșiile de mînă moartă;

A scoborît armata în luptele politice, dînd gradelor superioare, atribuțiunile celor mai decăzuți agenți electorali;

A dat Biserica și pe erarhii bisericei noastre, pradă, clevetirilor hulei dușmanilor credinței noastre strămoșești;

A rupt raporturile dintre partidele de guvernămînt;

A calcat Constituția în toate actele sale de guvernămînt și-a întinat prestigiul în autoritatea Coroanei!

Cetățeni ieșeni,

Suntem în plină anarhie!

Nu mai poate fi permis nici unui cetățean conștient de interesele superioare ale țărei să rămînă în impasibilitate.

Cu toții trebue să ne unim pentru a alunga de la cîrma țărei guvernul conservator al tuturor ticăloșiilor.

Iată pentru ce trebue să ne întîlnim cu toții.

Joi 23 Februarie, ora 4 jum.
în sala PASTIA

la marea întrunire a partidului național-liberal și a partidului conservator-democrat.

Să strigăm cu toții

JOS GUVERNUL CIOCOILOR.

❑ *Teatrul* Comedia *din București a făcut o bună achiziție angajînd, pe tot timpul cît nu va fi ocupată la teatrul din Iași, pe doamna Aglae Pruteanu cu onorar de 1,500 lei lunar.*

❑ **Sinuciderea unei Bătrîne.** — Femeia Maria Boiangiu, în etate de 70 ani din satul Băiceni, suferind de mai mult timp de cancer la limbă, s'a sinucis spînzurîndu-se în podul casei.

❑ Consiliul facultății de științi și senatul universitar au numit ieri o comisie compusă din d-nii: An. Obreja, Drag. Hurmuzescu și V. Buțureanu, ca să facă raport asupra titlurilor și lucrărilor domnilor N. Costăchescu și P. Bogdan, candidați la catedra de chimie minerală, foastă a d-lui P. Poni.

❑ Membrii clubului liberal din Iași sunt convocați să se întrunească astă-zi Mercuri, ora patru, în vederea întrunirei publice de mîine.

❑ Un furt a fost operat astă noapte la magazinul de confecțiuni David Konfeld, strada Ștefan cel Mare, furîndu-se mai multe mărfuri.

❑ Camera de Comerț din Iași a intervenit astă-zi telegrafic la direcția generală a vămilor, cerînd să se accelereze terminarea lucrărilor antrepozitelor, pentru ca birourile vămiii să poată fi mutate acolo.

❑ Profesorii facultății de medicină din Iași au fost convocați pentru ieri seara, spre a se ocupa de întrebarea ministrului dacă trebue menținută catedra de patologie internă și spre a-și da avizul asupra anteproectului universitar.

Discuția a fost amînată pentru Sîmbătă nefiind față de cît un număr restrîns de profesori.

❑ Astă-zi, Mercuri, începe la Cameră, discuția asupra proectului bunurilor de mînă moartă.

Oratori iluștri, ca domnii Melik și Giulea, s'au înscris pentru a lua cuvîntul.

❑ Examenul de corigență în specialitatea rufăriei se va ține, după o ultimă dispoziție, în ziua de 16 Martie a. c.

❑ Școala normală din Fălticeni „sau altă localitate" are această alocare în noul buget al ministerului de culte.

„Plus de oare la studii (numai clasa 4-a și dexterități) pe 7 luni	5015 lei
„2 pedagogi pe 7 luni	700 lei
7 pers. de serv. pe 7 luni	1320 lei
Total .	7035 lei

Pentru elevi se prevăd 135 burse pentru cele 3 școli normale ce se vor înființa cu un total de cheltueli.

❑ Jockei-Clubul din Iași a hotărît, în principiu, să cumpere imobilul în care se află instalat clubul; de la Creditul urban, pentru suma de 250,000 lei.

❑ Prin noul budget al casei Sf. Spiridon se înființează un post de inspector al moșiilor din Basarabia ale Spiridoniei.

Postul va fi retribuit cu 250 lei lunar și inspectorul va trebui să locuiască în Basarabia

S'a înființat și un post de revizor al copiilor orfani plasați la crescătoare. In post va fi numit d. C. Doorovici cu un salar de 100 lei lunar.

❑ Consiliul facultății de științi și senatul universitar au hotărît ieri, în privința catedrei de chimie tecnologică, publicarea concursului, ceea ce a hotărît și consiliul din București.

Un nou insucces al faimosului rector, care umblase ieri toată ziua, în cupe, să stăruie pentru numirea d-lui Severin. Rectorol a plecat seara la București, cu procesele verbale, spre a stărui ca ministrul să numească pe d. Severin, de și ambele Universități s'au pronunțat pentru concurs.

❑ Ministerul de războiu a repetat la diferite antorități, că pentru mobilizările din anul acesta, nu se va acorda dispensă, de cît la gradele inferioare, cuprinzînd membrii corpurilor legiuitoare, funcționarii poștei și telegrafului, primarilor și prefecților.

Incolo foți au a se prezenta, la o eventuală concentrare.

Intru cît privește ofițerii de rezervă nu se va acorda nici o dispensă.

❑ Preutul Al. Dolinescu din Dorohoi a declarat recurs contra verdictului juriului din Dorohoi, în baza căruia a fost condemnat la amendă pentru calomnie.

După judecarea recursului, preutul va fi dat în judecata consistoriului.

❑ **Teatrale.**—Joi 23 Februarie se va reprezenta pentru a doua oară pe scena Teatralui Național, admirata comedie de Salon *Patima cea Mare*, de R. Auernheimer.

La prima reprezentație, rolul prim a fost creat de d-na A. Pruteanu, obținînd un succes săvîrșit.

*

In serele de 29 Februarie și 1 Martie, artistul Cons. Mărculescu, cu concursul Trupei Antonescu, va juca pe scena Teatrului Național, *Hamlet*, tragedie de Schakspeare și *Castelana*, comedie de Alphred Capus.

Biletele la Agenția Carmen-Silva.

*

Se fac mari pregătiri pentru montarea piesei *„Goana Torțelor"* (la course aux Flambeaux) de P. Hervieu. Traducere de d. Em. Fagure. Punerea în scenă se face sub îngrijirea artistului Vlad Cuzinschi, în de ajuns de apreciat atît ca artist cît și ca monteur de scenă.

❑ **Judiciare.**—Apelurile în chestia rezilărei contractului moșiei Ripiceni au fost jucționate astăzi, fixîndu-se termen de judecată pentru ziua de 2 Martie.

— Camera de punere sub acuzare, asupra apelului procurorului de Tutova, a menținut arestați pe Mihai și Ioan Tașcă, omorîtorii negutitorului de vite Costică Gălățanu, din Bîrlad.

— Procesul Melaniei Petrescu, inculpată că și-ar fi speculat propria soră, minoră, se va judeca mîine la s. I-a a tribunalului. Se vor lua depunerile doctorilor Tudor și Manicatide.

❑ Aducem la cunoștință Domnilor comercianți de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calitățile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiții avantajoase.

Pentru informațiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

❑ Nenorocita cădere a lui Reichelt, croitorul parizian, care a inventat haina umbrela pentru salvarea aviatorilor la cazuri de accidente, a fost cinematografiată de Casa Pathé Freres și astăseară Mercuri va fi exact redată pe pînza din sala Sidoli.

Cu toate că experiențele cu păpușe îmbrăcate cu haina sa inventată au reușit în totdeauna la orice cădere, Reichelt vrînd să cerce cu sine însuși el și-a dat drumul la 10 Februarie, de la etajul al 2-lea al turnului Effel. Mecanizmul hainei-umbrele nefuncționînd însă tocmai la acea cădere, nenorocitul inventator a căzut cu o viteză atît de mare în cît corpul său a găurit pămîntul de 14 centimetri și Reichelt și a găsit moartea instantaneu.

Noul program de astă seară, Mercuri 22 Februarie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli ne reprezintă între altele:

Copenhaga, capitala Danemarcei, cinematografieri luate din balon.—Darul de anul nou, scene comice.—Din zbuciumul vieței: Inimă de mamă, emoționantă dramă socială într'un prolog și două părți. Din seria filmelor lungi teatrale, o capo'doperă cinematografică care atrage admirația tuturor.—(pentru ultima oară astă-seară Mercuri) Soacra, comedie—O poveste veselă, comedie.—Intr'un obuz anume construit, americanul Bobby Leach, trece înnot cataractele Niagarei, scene filmenate la fața locului. etc. etc.

Mîne Joi program nou.

ULTIMA ORA

București 22 Februarie

Reorganizarea Poștei și Telegrafului

București.—In ziare a apărut proectul, privitor la reorganizarea Postei și telegrafului.

Iată principalele mdificări ce se aduc acestei instituțiuni.

Toate produsele monopolurilor statului, se predau în administrațiunea poștei.

Se înființează pe lîngă poștă un serviciu special de operațiuni financiare, ca încasări și plată de cecuri.

Francarea scrisorilor loco, s'a redus de la 10 la 5 bani, putînd scrisoarea să aibă o greutute de 50 grame în loc de 25, cum se prevede azi.

Taxele pentru publicațiile periodice, s'au redus la un ban pentru 50 grame, iar greutatea maximă va putea fi de 5 Kilograme.

Se înființează un serviciu, pentru predarea de recomandate cu expres, adică înmînarea imediată a obiectului recomandat.

La poșta gărei se înființează un serviciu, pentru distribuirea de scrisori în gară. Se va percepe o taxă de 50 bani de scrisocre.

Taxele mandatelor poștale au fost astfel alcătuite.

Se va percepe o taxă de 10 bani pentru fie care mandat pînă la 25 lei, apoi cîte 20 b. pentru fie care sută de lei în plus.

Mandatele telegrafice se vor achita la domiciliu, percepîndu se cîte o taxă de 10 b. pentru fie care mandat.

Se vor transmite fără această taxă suplementară, mandatele telegrafice de cel mult 10 lei adresate militarilor de grade inferioare și elevilor.

Se înființează un serviciu special pentru transmiterea mandatelor telegrafice, în timpul nopței. Se va percepe o supra taxă de 50 b. pentru fiece mandat.

Taxele de telegrame pentru ziare, se vor bucura de o reducere de 50 la sută.

Unitatea de timp pentru convorbirele telefonice, se reduce de la 5 la 3 minute.

Se suprimă taxa de instalațiuni telefonice, fixîndu-se numai tax de abonament, care în orașele mari va fi de 130 lei anual.

Această taxă va fi pentru comercianți de 200 lei anual, iar pentru oteluri berării 300 lei.

In orașele mijlocii, taxa abonamentului telefonic va fi de 100, 140 și 210 lei anual.

In orașele mici, de 80 și 150 lei pe an.

CONSILIUL DE MINIȘTRI

București.—Azi, după amează, s'a ținut un consiliu de miniștri, sub președinția d-lui Carp.

Consiliul s'a ocupat de interpelarea d-lui Miclescu, în chestia dosarelor, și s'a hotărît, ca interpelarea să fie desvoltată mîine.

Probabil că va răspunde d. Carp.

Moartea unui fruntaș romîn

Viena. — Aici a încetat din viață Alexandru Popa, un fruntaș al coloniei romîne din Viena.

DEZASTRUL DIM FALCIU

Huși.—Intregul sat Tătărenii a dispărut, în urma prăbușirei dealului. Locuitorii sunt fără adăpost.

In satul Averești, din cauza inundației șase case au dispărut.

Aci starea locuitorilor, e disperată.

Intrunire guvernamentală

București.—Guvernul a convocat o întrunire publică, pentru Duminecă, în sala Eforiei.

Un ultimatum important al Turciei

Constantinopole.—Poarta a comunicat puterilor, că chiar dacă Italia, ar ataca Dardanelele sau Constantinopole, tot va refuza pacea.

Bancnote false

Bucureşti.—Siguranța și-a întins cercetările, în orașele Buzeu, Galați și Tulcea, unde se crede că falsificatorii de bani, arestați în Capitală au numeroși complici.

Meetingul chiriașilor

București. — Se anunță un apropiat meeting al chiriașilor exasperați de fără mila cu care proprietarii urcă chiriile.

O școală de servitori

București.—Se afirmă, că sub auspiciile Principesei Maria, se va înființa în Capitală o școală de servitori.

In această școală, se vor primi copii găsiți.

Mișcarea din Ploești

Ploești.—D. Colonel Gr. Handoca, a convocat pe cetățeni la o nouă întrunire de protestare, în chestia tramvaiului, și al extinderei luminei electrice.

Memoriul evreilor pămînteni

București.—Din partea uniunei evreilor pămînteni, s'a înmînat Suveranului un memoriu, cuprinzînd doleanțele populațiunei israelite.

Sinuciderea din Capitală

București.—Aseară, d-ra Lucreția Ștefănescu, din str. Știrbei Vodă, a încercat să-și puie capăt vieței, înghițind o pastilă de sublimat, precum și o cantitate de spirt denaturat.

Lucreția Ștefănescu, în vîrstă abia de 17 ani, a fost sedusă, de către un elev de la școala de poduri și sosele. In disperare, ea a încercat să se sinucidă.

In stare gravă, nenorocita copilă a fost transportată la spital.

Procesul Tramvaiului

București.—Azi urmează să continue la trib. secția II procesul tramvaiului.

Reprezentanții ministerului de interne, vor cere amînarea procesului, pînă după pronunțarea Casației.

14 studente condemnate la închisoare

Petersburg. —Pentru atîtare la dezordini 14 studente, au fost osîndite la închisoare administrativă.

Rachela Mattes, Emannel Mattes, Frima Mattes, Moses Mattes, Malca Mattes, Rudolf Schwartz, Dr. M. Haimovici, Samuel Bachman; soție, fii, mamă, frate, surori și cumnați, au durerea a face cunoscut moartea prea iubitului lor

IOSEF MATTES

în etate de 46 ani

Inmormîntarea va avea loc Joi 23 Februarie a. c., orele 2 p. m.

Cortegiul va pleca de la locuința defunctului, str. Palat 25.

In loc de ori-ce altă invitare.

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan 11—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fieoare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

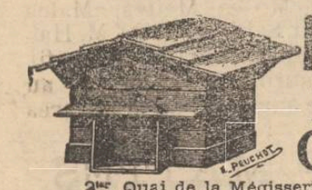

RUCHE à Cadres mobiles

Prix: 20f

Gariel

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: [illegible] 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1526 Vineri 24 Februarie 1912

Partidul Național Liberal
și
Partidul Conservator-Democrat

invită pe cetățenii Iașului, să participe la

Marea INTRUNIRE Publică

care va avea loc

Joi, 23 Februarie, ora 4 jum. p. m.

IN SALA PASTIA

pentru a discuta și lua rezoluțiuni asupra actelor anticonstituționale și anarhice ale guvernului conservator.

Vor lua cuvîntul la această întrunire, d-nii: Ath. Ath. Gheorghiu, fost deputat; dr. M. Ștefănescu-Galați, docent universitar; Lascar Antoniu, fost deputat; C. Crupenschi, fost prefect al jud. Iași; Vaspasian I. Peila, fost deputat; dr. M. Manicatide, prof. Universitar; Eugen Herovanu, avocat; G. Săndulescu, fost prefect; Osw. Teodoreanu; Gh. Gh. Mîrzescu, fost deputat; C. Stere, fost deputat și prof. Universitar și A. A. Badareu fost ministru.

Se va da citire și unei petițiuni de protestare, pe care șefii celor două partide de opoziție din Iași o vor remite M. S. Regelui.

Glasul țării întregi

In cele trei zeci două Capitale de județe au loc astă-zi, 23 Februarie, trei zeci două întruniri publice, provocate de partidele liberal și democrat, întruniri în care se va protesta contra proiectului de descentralizare administrativă, care nu constituie numai un atac la pactul fundamental, dar și la tradiția istorică a Romîniei.

Proiectul de lege, care desființează, de fapt, actuala alcătuire a țării, este opera primului ministru de astă-zi, șeful unui partid zis „constituțional".

Partidul liberal și partidul conservator-democrat se declară contra acestui proiect îndrăzneț și pentru a declara aceasta, pentru a trezi masele la dreptul ce-i au de a protesta contra unei legi scelerate, precum și pentru a declara, că legea, dacă va fi votată, va fi desființată la plecarea regimului odios—spre a face toate acestea, partidele de opoziție țin astă-zi întruniri de protestare în cele 32 capitale de județe.

Este o manifestație politică grandioasă, ea se petrece pentru prima oră în țară la noi și dovedește cît e de îndrăsneață și de ticăloasă opera de distrugere ce-o încearcă acest guvern al crimelor sociale.

Străin de viața sufletească a Romîniei, guvernul d-lui Carp și pretinsul său partid, veniți la putere pe căi anticonstituționale, se dedau la un adevărat asalt contra Constituției: desființează legi și face altele la loc spre a scăpa de judecată; exproprieazā instituțiunile de bine-facere de avutul lor, desființează actuala alcătuire a Țării.

In perioada de reînviere a Romăniei, spre sfîrșitul firesc al domniei nnui Rege constituțional un pertid politic, care n'a existat în viața noastră publică, de cît doar ca pomanagii, care se opresc, cu mîinele întinse, la ușa de intrare a bisericilor, în asemenea epocă de reînviere, un asemenea partid-cearcă să distrugă tot ce au făcut înaintașii la care ei, junimiștii, erau doar un fel de slugi, cărora li se da pensii ca să poată trăi în trîndăvie.

Ca să se isprăvească odată cu acest regim de dușmani ai țării, ca să nu se întîmple ca legea scelerată să rămîie altă ceva de cît o poveste sîngeroasă, pe care un bătrîn îndărăpnic a scris'o între viață și moarte, țara va protesta astă-zi în toate capitalele ei și protestul ei, chemarea ei la realitate, va fi supusă Coroanei, care a evitat totdeauna conflicte între dînsa și țară.

Negativ și positiv

— In jurul plagiatelor A. C. Cuza —

D. A. C. Cuza a putut să și verifice urmările plagiatelor sale literaro-științifice și în negativ și în positiv.

In negativ a avut d. A. C. Cuza prilejul verificării cu cele două verdicte ale juraților de Iași și Ilfov, cari au achitat pe d nii Em. Socor și T. Dragu și N. D. Cocea.

In positiv, d. A. C. Cuza, dacă e om de inimă, a putut asista la osîndirea d-lui Abgar Buicliu la Iași și a preotu lui Dolinescu la Dorohoi.

Așa dar, proba e făcută și în positiv și în negativ—d. A. C. Cuza rămîne plagiator. Nu numai că acuzatorii săi au fost achitați, dar acei cari au încercat să-i ia apărarea n'au putut legitima atitudinea lor și au fost osîndiți.

Știm ce va putea zice d. Cuza. Judecata juraților e arbitrară. Ei achită și osîndesc după conștiință, după conștiința cui, mă rog,—vorba d-lui Cuza — după conștinița Cahalului. Da a Cahalului, chiar după conștiința lui.

Ce e însă mai grav, e că d. Abgar Buicliu a fost osîndit pentru calomnie, nu de jurații Cahalului, ci de magistrații regulați ai țării, cari judecă cu legea în mînă.

A făcut d. Cuza multe victime în viața lui științifică. A maltratat pe jidanii Marx, Loria pe creștinii Rümelin, Say, Mohl, etc., etc., dar victimele sale în adevăratul senz al vorbirei, sunt d-nii Abgar Buicliu și preotul Dolinescu.

Lecția încasată de acești din urmă doi, credem că va servi multora de la noi, exceptînd însă pe d. Iorga, care a avut totdeauna prudența să nu se prea încălzească pentru originalitatea tovarășului său de apostolat.

Trăiască Cahalul!

Caruso nu-i Caruso

In reportajul select al ziarului grecinist local, reportaj care constitue notele de peste zi și de peste noapte ale gardiștilor, citești, firește, lucruri foarte interesante: cine cu cine se bate, cine se peste îmbată, ce a devenit Catinca Chiriițescu după ce i s'a restabilit identitatea, ce anume lucruri casnice a furat servitoarea Maria de la stăpîna ei.

Arare-ori organ de publicitate al unut om politic a corespuns patronului seu în chip așa diametral opus, cum corespunde ziarul grecinist d-lui Grecianu.

Iată un om, care n'are pereche în întreaga Moldovă în chipul cum știe purta fracul, lega, cu ochii închiși, cravata, întinde mîna, valsa un pas de quatre, ține furculița și cunoaște pe de rost—mai dihai ca „tatăl nostru", toate sosurile tatare, toate fruitele saumonées à la Charles Bertola.

Intre a aranja o chestie de edilitate cu d. Stamatiu și a ordona, telefonic, ca lui cutărui să-i dee gratuit 50 sticle apă Slănic, prefectul gentlemen, cu toată abilitatea și distincția reclamate de grava împrejurare—se joacă cu mingile de la lawn-tenis, cu aceiași ușurință cu care unul d'al de noi ar juca trivialele peniițe.

Un asemenea om ar trebui să aibă o asemenea gazetă: să fie fină, aleasă, un curier al modei elegante—dar nu, cum este, o gazetă care relatează despre fapte grobiane, cum sunt acele relatate mai sus.

Iată încă două. Ele relatează despre fapte și întîmplări relative la Caruso, nume frumos, ilustru, invocător al tuturor operilor muzicale mari.

„Caruso a fost arestat, relatează gazeta omului elegant, „fiind-că a pălmuit pe Iosub Valdman.

Fetele Lența, Maria și Aglaea, au fost arestate, fiind că au furat o sută lei de la cafegiul Vasile Caruso, din strada Arcu".

Nu interesează, credem, opinia publică din Iași, nici iuțeala de mînă a lui V. Caruso, nici dacă a fost victima unui furt din partea a trei silfide.

Numele eroului a interesat. Credeam că gazeta omului select este à même să ne dee relații despre marele tenor.

Nu. Nu-i tenor. E cafegiu în strada Arcului și a avut două romane într'o zi: a tras palme lui Valdman — persoană cunoscută—și a fost victima unui furt de 100 lei din partea a trei... domnișoare.

Primoarea acestor delicate fapte diverse a avut-o gazeta personală a omului, care a luat premiul nobil pentru modul cum știe purta fracul, lega cravata și ținea, ireproșabil elegant, furculița.

Regretabil.

UN CARAGHIOS

E d. Em, Antonescu. Bine cunoscut ieșenilor din vremurile de ridicolă aducere aminte de cînd făcea cursurile sale de măscărici de bîlci la Universitatea noastră.

De cînd d. Antonescu a trecut la București gluma s'a îngroșat cu d-sa. D. Antonescu a devenit om de stat, a rostit chiar cîteva discursuri în Cameră, cari ori cît de ridicole ar fi, noi, ca adversari ai d-sale, trebue să recunoaștem că sunt mult mai puțin ridicole ca drama sa „In preajma tronului", cea cu sute de mii de morți.

Apogeul și l'a atins însă d. Em. Antonescu, în calitate de raportor al proectului de mînă moartă. In adevăr în treaga noastră lume politică știe că d. Gh. Gr. Cantacuzino s'a opus la obligativitatea vînzării moșiilor de mînă moartă.

D. Em. Antonescu o știe tot așa de bine ca restul țării. Totuși în raportul său, acest caraghios profesor universitar ține să mintă ca un struț, care închide ochii doar nu l'o vedea nimeni. D. Em. Antonescu zice în acel raport, că guvernul a renunțat la vînzarea obligatorie pentru ca să nu dea armă opoziției.

Așa dar, o minciună. Și ce minciună? In loc s'o dreagă, d. Antonescu mai rău o strică, Ca să scape de umbra d lui Cantacuzino, d-sa dă întregul partid în captivitatea opoziției. Nu știm ce va zice d. I. Lahovary de apararea ce i-o face d. Antonescu, pe noi însă ea ne înveselește.

Iată un guvern, care n'are opoziție în parlament și care totuși—grație inteligenței unui personaj de operetă—mărturisește că e captivul opoziției și că trebue să renunțe la *principiile* proectelor sale, ca să poată legifera.

După raportul d-lui Antonescu, reesă că proectul nu e al guvernului, ci al opoziției. Intrebarea însă e, în cazul acesta, ce mai caută d. Carp la guvern, dacă trebue să legifereze în sensul cererei opoziției?

Astă-zi JOI, 23 cor., vor avea loc în toate Capitalele de județ, întruniri în care opoziția-unită va protesta contra proiectului de lege al reformei administrative.

DUMINICĂ 26 cor. opoziția-unită va ține o întrunire la București, iar

DUMINICĂ 4 Martie, o altă mare întrunire, la care vor participa și numeroase delegații din toată țara.

Bizuiți pe inteligența vastă a d-lui Antonescu—nu ne îndoim că d sa ne va explica rostul politic al d-lui Carp.

OAMENI ȘI LUCRURI

Un dătător de iluzii

„Băgați de seamă să nu vă pierdeți iluziile ce aveți; nu lăsați să fie strivite de brutalitatea vieței și a oamenilor; gîndiți-vă că aceste fee gingașe simt mîngăierea tristei noastre existențe..."

Cu aceste cuvinte a încheiat Jean Richepin una din conferințele sale, ținute în Capitală. Cuvinte înaripate, vrednice de un poet care e, prin firea sa, prin opera sa, un creator și un dătător de iluzii.

Iluzie,—mijlocul de a ne îmbogăți și înalța viața, de a-i lărgi orizontul, de a deschide necunoscute căi gîndirii, voinței, închipuirii, —de a împaca slăbiciunea și scurtimea existenței cu infinitul necuprins.

Putința aceasta, de a avea iluzii, este, întru cîtva înnăscută omului. Un cugetător a spus de mult că „este bine să amintim muritorilor că cel mai umil dintre dînții are puterea de a făuri, după un model sublim pe care nu-l alege, o mare personalitate morală, alcătuită din părți egale: din el însuși și din ideal."

Fiecare epocă, fiecare secol, fiece minte omenească vine cu alte idealuri —deci cu alte iluzii. Dar niciodată *ea*, iluzia, nu lipsește din mijlocul omenirii, spre fericirea ei.

Pînă la ce punct poate cineva să se ridice în regiunile iluziei? Pînă unde intră aci în joc voința, ori întîmplarea?

Se cunoaște procesul mental și sufletesc al acelui erou din romanul lui Georges Rodenbach, care iubește pe dansatoarea Jana pentru că atît de mult seamănă cu defuncta lui femee, încît aproape nu mai poate face deosebire între cea moartă și cea vie: iubește iluzia unei reînvieri...

E întru cîtva procesul psihic al întregei noastre vieți influențată de puterea iluziei, menită să mărească peste tot însăși intensitatea simțirii și a vieței. Iluzia de a iubi,—cînd iubim ființa noastră proprie; iluzia de a crede, iluzia de a ști, iluzia de a ajuta; iluzia de a cuceri, de a plăcea, iluzia de a trăi într'un cuvînt.

Clipele de mulțumire și încîntare? Creațiuni ale noastre proprii, exteriorizate și stinse în grabă. Impresiuni de artă, senzații de frumusețe?

Trecătoare și scurte iluzii ale unei vieții materiale mai înalte și cari nu prelungesc și nu îmbunătățesc întru nimic soarta noastră îngrată în mersul ei către dezamăgirea cea mare, cea de pe urmă...

Dar momentul a fost; iluzia a existat. Ori-cît de puțin și de efemer, — ea a făcut să vibreze speranțe nouă, să pulseze valuri nouă de viață și de dorinți și de credințe, — fie și înșelătoare. De aceea unicul mijloc de îmbogățire a traiului rămîne poezia dătătoare de iluziuni grațioase, smulte din infinit:

Pourtant soyez bénis, illusions d'une heure,
O songes fugitifs, mirages d'un moment,
Terre qui nous portais, ô troublante demeure,
Où l'homme endort parfois sa misère en aimant,

Où dans les jardins clairs qu'alanguissent les plantes,
Sous les enchantements de la lune d'été
Nos âmes se fondaient sur nos bouches brûlantes,
Echangant des serments d'amour illimité!

J'ai vénu, j'ai rêvé; n'aurai-je fait qu'un rêve...?

Acel care a scris strofele de mai sus este poetul „Iluziei", Jean Lahor, un suflet sceptic și păgîn. Dar Richepin care a slăvit calicii — les gueux —, optimist și sănătos ca un copil al plebei credule, — este cel mai chemat să propăvăduiască acest cult sacru al celei mai delicate flori ce crește în grădina simțirii omenești: — Iluzia!

Rod ion

Soarta ofițerilor noștri de rezervă

2) Avantajele acordate Ofițerilor activi

Pe lîngă salariul la care are dreptul ori ce funcționar, avantajele acordate ofițerilor activi sunt cam următoarele: *Indemnizație pentru locuință, lemne de foc în prețul de licitație pentru instituțiile militare, ordonanță, transport pe calea ferată cu preț pe jumătate, casa dotației pentru educația fetelor, gimnaziul și liceul militar pentru aducația băeților băile Govora, și altele mai mărunte,* cuprinse în legea din Martie 1910.

Ca să prețuim după adevărata lor valoare toate avantajele de mai sus, să le punem în relație cu viața zilnică. Cu toții știm, ce mult s-au ridicat chiriile în anii din urmă; prețul lemnelor de foc s'a scumpit și el, pe măsură ce pădurile se depărtează de orașe. Cine n-ar dori o slugă supusă pînă la robie cum este soldatul de ordonanță, cînd ne plîngem cu toții de ticăloșia slugilor noastre! De ani de zile stăruesc diverse categorii de funcționari să aibă o reducere la călătoria pe căile ferate, fără a li se asculta glasul.

Casa dotației și liceul militar ajută cu banii statului creșterea exclusiv a fiilor de militari activi, fără a exista în statul nostru instituții similare în folosul altor clase de funcționari. Eftinătatea traiului pentru militarii suferinzi ce merg la Govora, nu-i de trecut cu vederea, cînd ne gîndim că stațiile noastre balneare caută să ia și cămașa de pe om.

Poate e prea costisitoare uniforma ofițerului, de aceia i se dă o compensație pe calea de mai sus. Dar atunci vina cade întreagă asupra statului, căci strălucirea hainei n-adaogă nimic la valoarea unei armate, ba dimpotrivă expune pe ofițer să fie mai lesne culcat la pămînt de vrăjmaș.

Insă cariera militară e legată de atîtea neajunsuri, se va ridica un glas bine voitor. Ofițerul are de îndurat o disciplină de fer. Nu-i greu de găsit răspunsul. Disciplina e necesară în orice ramură de activitate, pentru a duce la bun sfîrșit. Disciplinat e dator să fie nu numai orice funcționar, public sau privat, față de cel mai înalt grad, dar chiar și acel ce trăește pe seama sa proprie.

In ori ce societate omenească, cu organizație, cît de primitivă, nu vei găsi om de capul lui. Afară doar de alienați Negreșit că e mai aspră disciplina în armată, cînd ne gîndim la menirea ei, la rostul ei, dar pentru omul pătruns de simțul datoriei, ia pare cu totul firească.

Că exercițiile, marșurile, manevrele să fac supt cerul liber, pe arșița soarelui, în bătaia vîntului și ploilor, pe viscol și ger, e o întîmpinare tot așa de puțin serioasă. Aceiași soartă o împărtășesc inginerii, silvicultorii, administratorii și medicii de plasă, judecătorii ambulanți, și toți controlorii și inspectorii, nevoiți de slujba lor să cutreere satele pe timp frumos sau urît, pe șosele bune, dar mai adesea pe drumuri glodoase sau prăfuite.

Că viața ofițerului activ este primejduită de materiile explozive, la exercițiile tirului de război, pentru exemplu nu zicem ba; dar accident mortal să întîmplă inginerului, la construcț a unui pod, sau tunel, medicului pe vremea unei epidemii, judecătorului, lovit de glonțul acuzatului chiar în cursul desbaterilor procesului, Intr'un cuvînt nu e slujbă în țara romînească, ca și pe întreg pămîntul, să n'aibă neajunsurile ei, să nu fie însoțită de pericole.

Ce rămîne atunci ca punct de sprijin al tuturor avantajelor dăruite de stat ofițerului activ? *Primejdiile campaniei*? Negreșit că da.

De-ar fi campania identică cu o manevră, rezultatele n'ar speria pe nimeni. Cîteva picioare roase de cisme, cîteva cazuri de junghiu, sau pneumonie, rar de tot un caz mortal, și cu aceasta s'a încheiat lista boalelor și pierderilor de oameni.

Cel puțin dacă rezultatul unei campanii ar fi atîtea rămași pe cîmpul de bătae, atîtea teferi întorși la vetrele lor eventualitatea lor ar insipira mai puțină groază. Cel ce pleacă la războiu, va ști de mai 'nainte că-l așteaptă, sau moartea, sau dacă D-zeu îi păzește viața, va rămînea neatins. Perspecti-

vile campaniei sunt în faptă mult mai largi şi mai variate. Că vei rabda de foame şi sete zile dearîndul, că vei sta zi şi noapte, săptămîni întregi, îmbracat cu aceiaşi cameşă pe tine şi vei dormi pe pămîntul rece, sînt iarăşi suferinţe trecătoare, care se uită repede, şi cel-ce le îndură şi are norocul de a scapa sănătos, le povesteşte mai tîrziu cu mîndrie. Din nenorocire războiul, afară de morţi şi uneori morţi în cele mai crude suferinţe, mai dă şi *un însemnat contingent de infirmi, au ochii scoşi, cu fălcile sdrobite, cu mînile şi picioarele tăiate*, oameni destinaţi a mai trăi 10, 20, poate şi 30 ani, după războiu.

Şi ofiţerul activ, în lunga sa carieră, de 30—40 ani, poate fi trimes în 3—4 şi mai multe campanii.

Aici găsim noi cele mai puternice motive pentru care ofiţerilor li s'a creat prin legi şi regulamente o situaţie deosebită faţă de alte categorii de funcţionari. Numai aşa Statul putea să ademenească tineretul spre cariera armelor şi să deştepte în ofiţerii activi dragostea şi devotamentul pentru serviciul militar.

Şi a mers solicitudinea încă mai departe. A purtat de grijă parlamentul ţării, precum să şi cuvinea şi de cei ajunşi infirmi din cauza războiului sau a unui serviciu comandat, precum şi de familiile lor rămase fără sprijin. Legea pensiunilor din 1894, la art. 1, 6, 7, 8, etc, prevede *pentru infirmi, o pensiune fără reţinere, egală cu leafa gradului, crescută cu 1 | 5*, pensiune, care va trece asupra familiei, dacă ofiţerul îşi pierde viaţa din cauza războiului, sau a unui serviciu comandat. *Orfanii vor fi crescuţi pe socoteala statului, fetele înzestrate la măritiş; iar părinţii celui mort pentru patrie, vor avea deasemenea drept la pensie.*

In asemenea condiţiuni ofiţerul activ, adică acel care şi-a ales pe toată viaţa cariera armelor, consideră campania ca un eveniment de aşteptat, ca un eveniment care trebue să sosească. Altmintrelea cum ar justifica sacrificiile statului, cum ar dovedi în faţa ţării întregi, că sutele de milioane n'au fost risipite, nici atîtea energii omeneşti zadarnic rîpite de la ocupaţiile pacinice şi productive.

Dar în afară de sborul minţii spre un ţel aşa de 'nalt, de a avea satisfacţie, după războiu, să te adresezi patriei cu vorbele: „Mare ţi-a fost jertfa, dar tot aşa de măreaţă e şi recompensa dobîndită prin vitejia mea", chiar de am considera numai interesul cel strîmpt, grija de pielea lui şi de soarta familiei, încă ofiţerul activ are motive să dorească campanie, sau cel puţin să nu îi fie teamă de ea. Dacă moare pe cîmpul de onoare, ori să întoarce acasă infirm, legea din 1894 îl pune la adăpost pe el, pe părinţi, soţie şi copii, de grija zilei de mîne. Dacă scapă teafăr şi să va fi distins, va primi ca recompensă o decoraţie, două, ba poate şi o tresă, pe care în timp de pace ar fi aşteptat-o 4—5 ani, sau poate n'ar fi obţinut-o nici odată.

EPITROPIA GENERALA
a
Casei spitalelor şi ospiciilor
Sft. Spiridon din Iasi

Face cunoscut că în localul colegiului medical din spitalul central se vor ţine concursuri pentru ocuparea definitivă a posturilor de medici secundari, medici de consultaţiuni gratuite şi medici primari, aşa după cum sunt notate mai jos şi la data respectivă:

In ziua de 18 Mai 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a posturilor de medici secundari în specialitatea de medicină internă, pentru următoarele locuri:

Un loc la secţia medica I.
Un loc la secţia medica II.
Un loc la secţia medica III, toate din spitalul central Iaşi.
1 loc la clinica dermato-sifilitică.
1 „ „ clinica infantilă şi pavilionul de izolare.
1 „ „ biroul primirei consultaţii gratuite.
1 „ „ pavilionul de adulţi din Iaşi.
1 „ „ spitalul Paşcanu din Iaşi.
2 locuri la ospiciul de alienaţi Socola.
1 „ „ spitalul din Botoşani.
1 „ „ spitalul „ Tg.-Neamţ.
1 „ „ spitalul „ Roman.
1 „ „ spitalul „ Focşani.
1 „ „ spitalul „ Tg.-Ocna.
1 „ „ spitalul „ Galaţi.

In ziua de 31 Mai 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a posturilor de medici secundari în specialitatea de chirurgie pentru următoarele locuri:

1 loc la secţia chirurgică.
1 „ „ „ oftalmologică.
1 „ „ „ genito-urinară.
1 „ „ clinica I chirurgicală.
1 „ „ clinica II chirurgicală, toate din spitalul central, Iaşi.
1 „ „ Institutul Grigorian din Iaşi.

In ziua de 5 Iunie 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a posturilor de medici primari din spitale mixte:

Un loc la spitalul din Hîrlău.
Un loc la spitalul din Tg.-Frumos.

In ziua de 11 Iunie 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a postului de medic primar de consultaţii medicale.

Un loc la biroul primirei consultaţiuni medicale din spitalul central Iaşi.

In ziua de 17 Iunie 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a postului de medic primar în specialitatea de medicină internă.

Un loc la ospiciul de infirmi de la ospiciul Galata Iaşi.

In ziua de 24 Iunie 1912 se va ţine concurs pentru ocuparea definitivă a postului de medic primar în specialitate de chirurgie.

Un loc la secţia chirurgicală din spitalul central Iaşi.

D nii medici care doresc a concura pentru aceste posturi sunt invitaţi a se adresa Epitropiei Generale a Casei Sft. Spiridon din Iaşi cu zece zile libere înainte de ţinerea concursului, cu cereri înscrise care vor fi însoţite de titlurile şi actele ce posedă precum şi lucrările ştiinţifice tipărite ce au făcut pînă acum, conform prevederilor regulamentului de concursuri din 23 Ianuarie 1912 publicat în Monitorul Oficial No. 236 din 27 Ianuarie.

No. 01383
22 Februarie 1912.

BANCA IAŞILOR
SOCIETATE ANONIMA
IAŞI

Convocare

Domnii acţionari ai „Băncei Iaşilor" sunt convocaţi conform art. 33 din statute în adunare generală, **Duminică 26 Februarie 1912, orele 10 a. m.** în localul Băncei, str. Ştefan cel Mare 49.

ORDINEA DE ZI:

1) Darea de seamă a Consiliului de administraţie şi raportul cenzorilor pe anul 1911.
2) Aprobarea bilanţului pe anul 1911 şi descarcarea Consiliului de administraţie de gestiunea sa.
3) Distribuirea beneficiilor.
4) Ratificarea cooptărei d-lui Gh. Costin Vellea ca membru în consiliul de administraţie în locul d-lui *D. Bogonos* demisionat.
5) Alegerea a 3 membri în consiliul de administraţie în locul d-lor *Pandele Zamfirescu, C. Krupenski* şi dr. *E. Puşcariu* eşiţi la sorţi.
6) Alegerea a 3 cenzori şi 3 cenzori supleanţi. Atît membrii Consiliului eşiţi la sorţi cît şi cenzorii pot fi realeşi.

Potrivit art. 35 din statut, fiecare acţionar care posedă 1—5 acţiuni, are drept la un vot, iar cel ce posedă mai mult de 5 acţiuni pînă la 100 are un vot pentru fie care cinci acţiuni.

Acţionarii absenţi nu pot fi reprezentanţi de cît prin alţi acţionari. Procuratorii acţionarilor nu pot avea mai mult de cît 10 voturi.

Minorii vor fi reprezentanţi prin tutorii lor, interzişii prin curatorii lor, femeile măritate prin soţii lor.

Procurile trebuiesc depuse cel mai tîrziu cu 2 zile înainte de adunare. Consiliul de administraţie împreună cu cenzori decid cu majoritate de voturi asupra validităţei representărei.

In caz cînd la data fixată pentru această adunare, nu vor fi prezenţi acţionari, care se reprezinte cel puţin jumătate din capitalul social, adunarea se ve ţine Duminica următoare, cu ori ce număr de acţionari, la aceiaşi oră, în acelaşi local şi cu aceiaşi ordine de zi, fără altă convocare.

Consiliul de Administraţie

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Un apel demn de urmat

Toată lumea ştie, că Romînii bucovineni se plîng, şi poate cu drept cuvînt, de cultura străină ce li s'a dat şi ce li se dă chiar actualmente prin şcoli. Cu toate acestea, atunci cînd se găseşte cineva care voieşte să facă sacrificii morale şi materiale chiar, pentru cunoaşterea culturii naţionale, nu este îndeajuns încurajat de către intelectualii poporului.

Iată un exemplu:

D. profesor S. Ştefureac, dela şcoala specială de meserii din Cîmpulung, nu de mult s'a îndreptat, cu un apel către intelectualii satelor, cu rugămintea de a-i pregăti sau colecta lucruri vechi, spre a le desemna şi fotografia, dorind chiar, să le şi cumpere. Apelul însă a rămas infructuos. Una sau două persoane au colectat ceva, încolo... tăcere pe toată linia.

Apelul acesta însă este vrednic de urmat şi sperînd că poate va afla măcar unde-va răsunet, reproduc cîte-va pasage din el:

„Avem comori întregi de artă ţărănească, avem un vechiu meşteşug de clădire al nostru propriu şi avem o foarte frumoasă şi originală artă decorativă naţională, pe care numai un popor cu înalte însuşiri de cultură a putut-o produce. Dar toate aceste mărturii scumpe ale culturii noastre n'avem voie să le lăsăm, ca să se piardă, ci trebuie să le păstrăm ca pe nişte relicvii sfinte ce sunt până ce vom avea un Muzeu romînesc, în care se vor aduna aceste odoare.

„In scopul acesta am primit asupra mea misiunea pe atît de grea pe cît de înaltă şi plăcută de a edita un album artistic, care va fi închinat vechiului meşteşug şi artei decorative populare şi va cuprinde fotografii şi desemne de pe mobile originale ţărăneşti.

„Dară, ca să pot înfăptui aceasta, îmi trebuie, în cea largă măsură sprijinul moral al factorilor conducători ai satelor noastre. Drept aceea mă adresez către d-voastră, cu rugămintea, să mă sprijiniţi prin aceea că, veţi spune poporenilor din comuna d-voastră ca să păstreze lucrurile vechi ca: lăzi bătrîneşti (sicriuri), mese, scaune, cuiere, colţare, podişoare, cruci scobite în lemn icoane vechi, obiecte pentru case mai mici ca: felurite arme, cornuri pentru praf de puşcă, bice de călărit; felurite vase ca: scafe, stradimi, ulcioară, căni —precum nu mai puţin şi lucrări de mînă femeească: năfrămi, ştergare, cămeşi, brîie, bîrneţe, trăistuţe, lăicere, covoare şi multe alte lucruri pe care străbunii noştri au ştiut să le împodobească cu felurite ornamente de o rară frumuseţe.

„Eu voiu veni singur în comuna d-v spre a desemna şi fotografia—după împrejuri şi a cumpără asemenea lucruri pentru Muzeul ţărănesc, pe care nădăjduim să-l înfiinţăm la Cîmpu Lung —şi m'aţi îndătora mult, dacă la venirea mea, pe care îmi voiu permite a v'o anunţa, voiu găsi pregătite sau colectate într'un loc anumit cît mai multe lucruri de aceste".

Un furt misterios de 10,000 cor.

La „Centrala" băncilor cooperative germane din localitate, s'a constatat zilele acestea un stoc de bancnote în valoare de aproape 10,000 cor. dispăruţi din biroul casierului.

Autoritaţile nu-şi pot explica modul misterios cum a putut dispare această sumă, de oare ce nu s'a găsit nici o urmă a răi făcătorilor. Toate uşile, ferestrele, pereţii şi dugameaua a fost găsite în cea mai bună ordine şi încuiate de asemenea şi cassa de bani. Casierul nu'şi reaminteşte dacă cutia în care se afla această sumă a încuiat-o în casă sau o uitat-o pe birou.

In jurul acestui furt misterios, se păstrează cel mai mare secret.

Gurile rele vorbesc că această întîmplare ilustrează îndeajuns, cum se administrează banii publici la noi, de către „purtătorii culturei de vest!"...

Că această întîmplare a produs mare senzaţie în oraş e de sine înţeles.

Concert romînesc

In curînd, societatea muzicală „Armonia" va da în Cernăuţi un mare concert, cu concursul mai multor doamne din aristrocraţie.

Graţie marelor sacrifice depuse de persoanele conducătoare această societate, se bucură de un frumos nume artistic.

Toate concertele aranjate de această societate, sunt adevărate ore de recreaţie naţională, astfel că şi de data asta se prevede un succes strălucit, cu atît mai mult cu cît dirijorul corului este simpaticul profesor Şandru absolvent al Conservatorului din Viena

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

Post festum. Un articol care vine tîrziu să contribuie la serbarea literară în cinstea maestrului Caragiale, dar care e bine venit, pentru că e bine scris, cu simţire scris: articolul d-lui G. Ibrăileanu din „Viaţa Romînească". Cităm un pasagiu:

„..Importanţa lui Caragiale în literatura romînească nu stă numai în faptul că e cel mai mare scriitor obiectiv şi unicul creator de tipuri devenite populare. Importanţa lui e mare şi hotărîtoare şi din alte două puncte de vedere.

In transformarea literară care urmează epocii Alexandri, dacă Eminescu marchează un stadiu nou, Caragiale marchează unul în proză. Proza obiectivă, adevărata zugrăvire a vieţii, începe cu el.

O altă însemnatate a operei lui Caragiale în desvoltarea literaturii noastre, este conştiinţa lui artistică. In epoca precedentă, a lui Alexandri, se scria fără îngrijire, fără conştiinţă de însemnătatea formei şi fără cultul ei. Epoca ce urmează, a lui Eminescu, Caragiale şi ceilalţi, duce cultul formei pînă la exagerare —lucru natural ori cărei reacţiuni şi foarte util atunci cînd era salutar ca remediul să se dea în doze forţate. Şi dintre toţi scriitorii vremei Caragiale e cel mai mare artist. Eminescu e mai poet decît artist, ori cît de mare artist e; Caragiale e mai artist decît poet, oricît de mare poet e.

Intre bucăţile sale veţi putea găsi deosebiri. Dar forma sa e veşnic aceeaşi — perfectă, impecabilă. Inteligenţa cu care a pătruns până 'n fundul vieţii noastre sociale, îndreptată asupra propriului său scris, i-a dat acea siguranţă de autocritică pe care n'a avut-o nimene altul la noi."

*

In „La Revue" d. Gabriel Compayne, cunoscutul pedagog sub titlul „Majestatea Sa Copilul" studiază problema: pentru ce iubim astăzi aşa ne mult copilul.

Autorul porneşte de la premisa că mai mult ca în secolii trecuţi copilul se bucură azi de favoarea şi atenţia tuturor.

Dar e oare premiza aceasta ştiinţificeşte adevărată?

*

A propos de copii.

Deputatul socialist francez, Jules Coutant, primar al oraşului Ivry, a înfiinţat aci, o şcoală de meserii pentru uzul copiiloe mai mici de 13 ani ca să înveţe industria lemnului, a fierului cum şi aplicările electricităţii.

Şcoala e întreţinută de zisul apostol socialist.

*

Flueratul este foarte la modă în America. Nu-i vorbă însă de fluerat la teatru şi nici de fluerarea unui cîntec oare care, cînd te plictiseşte de monotonia vieţei.

E vorba de flueratul cu care chiar membrii elitei din America însoţesc gestul, bunăoară, cînd chiamă nu numai un servitor, dar chiar un prieten.

In codul manierelor elegante din Europa, după cum ştim aşa ceva nu este prescris. In America, însă, lucrurile se judecă după practica lor şi nu după modă.

Am dori numai să ştim ce uz fac Americanii de arta flueratului la... teatru.

*

A apărut „Versuri şi Proză" cu un sumar ales. De această publicaţiune ne vom ocupa mai pe larg.

*

STRUNA ZILEI

VIN ŞI APA

S'a găsit un trecător înnecat în Nicolina, la Iaşi. *Minerva.*

Vadul micei Nicoline—
Chiar şi noaptea—dacă l trece,
Doară... beat să fie, cine
Reuşeşte să se'nnece.

INFORMATII

Examenele telegrafo-poştale. —Pe tabloul de la ultimul examen al elevilor de gradul III pentru înaintarea la gradul II, nemai rămânînd de cît cîţiva candidaţi opriţi de la înaintare din cauza pedepselor şi cum actualmente se găsesc atîtea vacanţe în cît se pot chema la examen 90 elevi gr. III din ordinea de pe anuar, direcţiunea generală a poştelor şi telegrafelor a înaintat diriginţilor oficiilor, cîte o listă cu elevii din circumscripţiile respective, cu invitaţia ca în timpul dintre 20 Februarie pînă la 20 Martie să procedeze personal la examinarea elevilor, trimiţînd notele la direcţiune până cel mult 1 | 15 Aprilie.

Aceşti elevi avînd o vechime în serviciu de cel puţin şase luni, şi cum ei trebue să fi trecut prin toate serviciile, diriginţii urmează să le dea note de cunoştinţele teoretice din regulamentele de telegraf, telefon, poştă uşoară, interne şi internaţionale şi manipulaţia la aparatele telegrafice, observînd cea mai dreaptă apreciere.

Domnul dr. A. Slătineanu, noul profesor de bacteriologie la facultatea de medicină din Iaşi, va ţinea lecţia inaugurală, în amfiteatrul institutului de anatomie, Luni 27 Februarie, ora două jumătate.

In urma unui incident petrecut între avocatul Al. Gheorghiu-Doinaru şi d. Petru Ţinţu, judecătorul ocolului Moineşti (Bacău), avocatul întîlnind în stradă pe magistrat, l'a pălmuit.

Zilele aceste a apărut Tabla de Materii generală a primelor zece volume din *Noua Revistă Romînă*. Colecţiunea acestor volume formează o excelentă enciclopedie literară şi ştiinţifică; iar cercetarea Tablei de Materii, în care articolele sunt grupate pe specialităţi, interesează şi foloseşte tuturor categoriile noastre de intelectuali. Ea se poate cere în chip gratuit de la Ad-ţia „Nouei Reviste Romîne", calea Victoriei 62, Bucureşti.

Pe ziua de azi s'a constatat în localitate, un caz nou de crup.

La spitalul militar, s'a internat un soldat, bolnav de anghină difterică.

TEATRUL NAŢIONAL

Luni 5 Martie 1912
ora 9 seara
Pentru fondarea unui fond Naţional de Compoziţie
va avea loc
Un singur CONCERT de vioară
dat de
GEORGE ENESCU
Marele compozitor român
cu bine voitorul concurs al d-lui
TH. FUCHS
pianist.
Biletele se vînd la agenţia Teatrală „Thalia".

Din Huşi.—Marţi, 21 Februarie a. c., s'a făcut înmormîntarea def. Costache Gh. Buznea, fost ajutor de Primar, fost casier al Societăţii „Economia în şcoală", fost membru devotat al partidului conservator-democrat. Serviciul divin s'a efectuat în biserica sf. Voivozi şi acolo s'au ţinut cuvîntări de Preotul Ec. D. Lascar, din partea partidului conservator-democrat şi de d. Gh. Vântu, profesor, din partea consiliului de administraţie şi a societarilor Societăţii. Costache Buznea, descendent al unei vechi familii Huşene, era o figură printre concetăţenii săi.

Defunctul a lasat regrete unanime, mai cu samă printre membrii Societăţii, cărora le inspirase atita încredere, în cît i se încredinţase conducerea iei, alegîndu-l casier 32 ani continuu.

O serbare şcolară.—Ni se scrie din Vlădeni:

La şcoala din Borşa, comuna Vlădeni, judeţul Iaşi, în ziua de 19 Februarie a. c. cu ocazia şedinţei cercului cultural, a avut loc o frumoasă zerbare şcolară.

La ora 12 p. m., toţi d-nii învăţători, membri ai cercului, d. I. Rota, conferenţiar al casei şcoalelor, d. P. Baltă, avocat, autorităţile locale, preotul satului; alte persoane notabile din comună şi un numeros public, au fost prezenţi la şcoala din Borşa, aşteptînd cu nerăbdare momentul începerei serbărei.

Corul şcoalei a deschis serbarea cu imnul: „Iată ziua de serbare", pe două voci, piesa „Cine-i mai mare" de Gh. Coatu-Cerna, executată de 10 elevi; apoi monologul „Şoldan Viteazul" care a făcut multă plăcere publicului.

Urmează conferinţa preotului Alex. Popovici despre mergerea la biserică; apoi conferinţa d-lui I. Ţiţu, preşedintele cercului, care tratează despre protecţia animalelor. S'a executat apoi monologul „Herşcu Buccingiul" după care d. I. Corlat a vorbit despre munca raţională a pămîntului.

In urmă elevi au executat piesa: „Azur Iiderim Aga" bine reuşită, surprinzînd lumea acei copii mici de ţară cu curagiul şi modul lor de a se prezenta.

La urmă normaliştii Oct. Popovici şi D. Atanasiu, au reprezentat piesa: „Arvinte şi Pepelea" de V. Alexandri, cu multă preciziune, producînd mare haz în mulţime.

La fine, delegatul casei şcoalelor a mulţumit asistenţilor pentru participare şi d-lui diriginte local care a ştiut a da acestei şedinţi, ca şi altor a cercului, faţă atît de frumoasă şi cîte-va momente fericite.

La ora 6, lumea se împrăştie cu multă recunoştinţă actualului diriginte şi cu multe idei bune capatate şi frumoase amintiri.

Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

Opera rusească la Iaşi.—Marea trupă de operă rusească de sub direcţia d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iaşi şi va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky, Sămbătă 25 Febrnar; Viaţa pentru Tzar* de *M. Glinka, Duminecă 26 Februar; Dama de Pică* de *Tschaicovsky, în matineul de Duminică 26 Februarie; Demonul* de *Rubinstein, Luni 27 Februdrie;* şi *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky, Muriţi 28 Februaruarie.* Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet;* costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se reţin la librăria Iliescu (piaţa Unirei).

*

Afişe speciale vor anunţa ziua şi alte detalii.

Joi 23 Februarie, va avea loc în sala Pastia un Mare Bal-Mascat dat de cunoscutul antreprenor I. L. Ducaten.

Va fi pus la dispoziţia vizitatorilor o splendidă garderobă şi un bufet ales.

Ultime INFORMAȚII

❑ *La eforia spitalelor Sf. Spiridon se continuă cu farmarea tabloului moșiilor, caai ar putea fi considerate de mînă moartă.*

Un testament cuprinde următoarea clauză: „dacă moșia ce o las Spiridoniei va fi înstrăinată, D-zeu va judeca pe înstrăinători".

Intru cît totul este lasat la voia lui D zeu, epitropii consideră clauza ca ne existentă și vor trece moșia în tablou.

*

Fiind-că ie vorba de judecata lui D zeu, credem interesant a reproduce părțile esențiale ale unei cărți de judecată, dată nu de mult la o judecătorie din Iași.

Speța este relativă la un individ, care, dat judecății pentru o infracțiune, decedase pînă a se judeca procésul, iar magistratul scrie în hotărîre: „avînd în vedere că judecătorul morților este numai Dumnezeu, nu instanțele instituite pe pămînt, iar relativ la fapt nici nu este dovedită infractorului .."

❑ *Archimandritul Teoctist Stupkanu superiorul monăstirei Cetățuia, a fost numit Vicar al Sf. Mitropolii de Iași, pe ziua de 21 Februarie a. c., în locul Episcopului Nicodem Munteanu, ales la Huși.*

❑ *Bancnote false în Iași*

Debitantul de tutunuri Sava, cu debitul în strada Anastusie Panu, prezintîndu-se astăzi la depozit ca să cumpere tutunuri, a dat două hîrtii de cîte 20 lei, ambele falsificate și purtînd ambele același număr 805, de emisiune.

Bancnotele au fost confiscate de șeful depozitului, d. Gheorghiu, care le-a predat astăzi parchetului.

Debitantul a declarat că ar fi primit cele două bancnote de la un client. Procurorul Aslan a fost însărciuat să ancheteze.

❑ *In cursul săptămînei viitoare domnii C. Stere și A. A. Badareu vor cere audiență, spre a remite Regelui protestul cetățenilor ieșeni contra proiectului de descentralizare.*

❑ *Părintele Clofonda, fostul administrator al averei bisericei catolice din Iași, care a dispărut din țară, s'a făcut vinovat și de alte abuzuri, de cît acelea cunoscute pînă acum.*

Clofonda avînd o largă procură generală, a cesionat multe chirii și arenzi din casele și moșiile proprietățile bisericei.

Cesionarii se găsesc în conflict cu catedrala catolică, de oare ce aceasta nu voește să recunoască ceziunile din care cauză s'au pornit multe procese.

❑ Păunița „unui domn Stavăr".

Junimistul Stavăr fiind victima unui furt de păuniță, a bănuit numai de cît și a comunicat faptul procurorului, că autorul păuniței „găsite", trebue să fie fruntașul junimist intendent al „Maternității", care locuește alături de d. Stavăr.

Domnul Stavăr nu s'a greșit. De ciudă gazeta partidului, care a luat parte intendentului, a numit pe d. Stavăr un „un oare care domn Stavăr".

Iar a doua zi același „oare care domn Stavăr", devine, textual, astfel: „proprietarul păuniței este amicul nostru I. Stavăr, cunoscutul avocat".

Fără alt adaus din parte-ne.

❑ Citim în *Evenimentul*: „se caută un capital de 30,000—40,000 lei, în asociație pentru o splendidă afacere în orașul Iași. Adresa la redacție.

O redacție care are afaceri splendide în orașul Iași! Nu ne îndoim că afacerea ie splendidă—de vreme ce prietinii regimului nu fac de cît afaceri splendide.

❑ **Banca podgorenilor.**—In ședința de aseară a „Societății viticole terminîndu-se cu citirea și discutarea statutelor, s'a stabilit, în mod definitiv înființarea băncei podgorenilor.

Noua bancă va fi o societate anonimă pe acțiuni. Capitalul inițial, subscris de viticultori, va fi de 300.000 lei, pentru rest se va deschide subscripțiune publică romînească.

Acțiunile vor fi nominale și în valoare de 200 lei bucata. Banca va face în afară de operațiunile obișnuite de bancă, de preferința cu viticultori și cumpărături de toate articolele și materialele necesare podgorenilor și va desface vinul podgorenilor în comision. Aceste întinse și sigure operațiuni vor asigura instituțiunei podgorenilor fără îndoială un viitor garantat.

Pentru acoperirea capitalului de 300 mii lei subscris de viticultori și au luat obligațiunea un comitet compus din d-nii A. A. Badareu, V. Dimitriu profesor universitar, dr. Hurmuzescu, dr. L. Cosmovici, dr. I. Manolescu-Strunga, C. Cerckez președintele Camerei de comerț, Garabet Manea, mare proprietar, G. Anastasiu avocat, ca pînă la 8 Martie, ziua hotărîtă pentru constituire, să strîngă acest capital și să presinte chitanțele pentru efectuarea primului vărsămînt de 30 a sută.

Persoanele cari doresc să subscrie la această societate, sunt rugate a se adresa d-lui dr. I. N. Manolescu-Strunga, str. Tăutu, care le va da toate referințele necesare.

❑ Comisarul G. Teodoru, de la secția IV, va fi detașat comisar la băile Slănic pe tot timpul sezonului.

Domnul Teodoru a atins recordul abonamentelor evreești la ziarul antisemit al d lui Grecianu și a capatat răsplată pentru nobila sa faptă.

❑ Prima breaslă, după prevederile nouei legi, a fost constituită astă zi în Iași și anume breasla cofetarilor.

❑ Subcomisarul de siguranță G. Onescu, învinuit de luare de mită, a fost trimis în cercetarea cabinetului III de instrucție.

Secretarul comunei Miroslava, N. Isăcescu, făcîndu-se vinovat de falșificarea uuui act de căsătorie, a fost trimis în cercetarea aceluiași cabinet.

❑ Un congediu pe timp de șase zile, cu începere de astă-zi, a fost acordat d-lui Alfred Winckler, membru de ședință la s. III a tribunalului.

❑ D. Chiriac, inspector școlar, a terminat azi ancheta, de la conservatorul de muzică.

D-sa își va depune zilele aceste raportul.

❑ Expresul de București, care sosește la orele 11 și 30 noaptea, a sosit aseară cu o întîrziere de două ore, din cauza unei mașini defectuosse, ce a trebuit să fie înlocuită la Berheci.

❑ Ministerul de răsboi, a luat deciziunea, ca chemarea oficerilor de rezervă, pentru complectarea instrucției, să se facă în modul următor: oficerii din seria 1911 și 1912, care au lipsit anul trecut de la concentrare, vor fi chemați pentru 20 de zile.

Ofițerii vor fi împărțiți în trei grupe corespunzătoare, la trei perioade de instrucție și anume: perioada I, între 1 Aprilie și 31 Mai; perioada II, între 1 Iunie și 30 August și perioada III, în luna Septembrie.

Oficerii vor avea libertatea a și alege grupul în care doresc să fie concentrați.

❑ **Modificarea mersului trenurilor.**—Cu începere de la 19 Aprilie (1 Maiu stil nou.) se vor introduce următoarele modificări în mersul trenurilor, in ce privește Iașul: trenul No. 1 București-Iași via Vaslui, care sosește acum la orele 8.50 dimineața, va sosi la orele 7 50 dim. plecînd seara, în loc de 8.45, la 9.5 minute; trenul expres No. 20, ce plecare actualminte la 2 55, va pleca la 3.15 și va ajunge în București (relativ Iași), la 11.10 noaptea, în loc de 11.30; trenul No. 36, în legătură cu expresul Berlin, va pleca din Iași la 1.25, în loc de 1.15; expresul din București va sosi la 5.55 în loc de 5.50; trenul de dimineață din Dorohoi va sosi la 10 în loc de 10 15, iar cel de seară la 8.05 în loc de 8.25.

Expresul care pleacă la orele 10.15 dim. va avea legătură în Pașcani cu un tren ce se înființează din nou de la Bacău, spre Botoșani-Burdujeni; o legătură la fel pentru Iași, vor avea călătorii din Botoșani și Burdujeni în Pașșani, cu expresul care va sosi în Iași la orele 5.55.

Trenul care pleacă din Iași la Dorohoiu la orele 9.5 va pleca la orele 8.5.

❑ **Consiliul comunal.** — Membrii consiliului comunal, s'au întrunit a seară, sub președinția d-lui Dimitrie Greceanu.

Consiliul a luat în discuțiune, modificările cerute de consiliul technic superior, în ceea ce privește extinderea luminei electrice.

Inainte de a se lua o hotărîre definitivă, a rămas ca primarele să mai discute cu directorul uzinei electrice, în ceea ce privește controlul luminei.

S'au supus apoi consiliului planurile pentru deschiderea unei strade, care să dea din piața Unirei în str. Alexandri,

S'a numit o comisiune, compusă din d-nii Stamatiu, Enea și Cugler, pentru a face cuvenitele evaluări, în ceea ce privește expropierea și vînzarea de locuri.

Ședința s'a rîdicat la orele 6 seara.

❑ La secția II a Curții s'au terminat ieri desbaterile importantului proces dintre d. A. Braunștein și comuna Iași, care refuză să elibereze primului o autorizație de clădire.

La prima instanță comuna s'a văzut condemnată la zece mii lei daune și 50 lei de fie-care zi de întîrziere de a elibera antorizația.

Curtea se va pronunța la 28 c.

— La secția I a Curții urmau să se judece astăzi apelurile Eforiei și preutului Bîzgan. Se știe că preutul, scos din slujba sa de paroh al bisericei Eforiei din Todireni, a acționat Eforia în judecată, care a fost condemnată la 5000 lei daune.

Judecarea s'a amînat astăzi.

— Mandatele de arestare ale numiților Ștefan și Nicolae Ciuntu, deținuți pentru dare de foc, au fost confirmați astăzi de tribunalul s. II.

❑ In localul prefecturei de județ se ține astăzi examenul de notari.

Comisiunea examinătoare este prezidată de directorul prefecturei, asistat de președintele Camerei de comerț și de primul procuror.

❑ Consiliul comunal, a fost din nou convocat, pentru azi la orele 4 p. m.

❑ Numirile de directori regionali d. Carp vrea să le facă înainte de a fi promulgată legea descentralizării; pe ziua de 10 Martie.

Căci dacă este adevărat, că d. Carp vrea ca legea să nu treacă à la vapeur, cum va putea ea fi promulgată la 10 Martie, cînd nici delegații nu s'au ocupat încă de dînsa?

❑ Astă-noapte s'a comis un furt, la magasinul David Konfeld, din strada Ștefan cel Mare No. 21, furîndu se mai multă marfă.

Comerciantul reclamînd autorităților a indicat ca autor pe sergentul de noapte Buznea, din punctul său.

❑ Vineri 24 Februarie c., muzica Regimentului Ștefan cel Mare No. 13, sub conducerea șefului ei d. I. Vlăduță, va da un concert în sala teatrului național.

Biletele la agenția „Thalia", Maximovici.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 22 Februarie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.80
Unt pentrn cafea	5.60
Smîntînă dulce	2.40
Oule proaspete	7%

❑ Noul program de astă seară, Joi 23 Februarie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli se reprezintă între altele:

Industria ipsosului, scene și vederi instructive.

Moravuri și obiceiuri indiene, scene și vederi de călătorie.

Logodna Samuraiului, dramă japoneză jucată de actorii teatrului imperial din Tokio.

Rozalia serbează ziua onomastică. Scene comice.

Theodor nu este serios, Scene comice de moravuri pariziane.

Din patimele omenești: Invidia. Mare roman contimporan cu o bogată și incomparabilă înscenare. Rolurile sunt interpretate de cei mai distinși actori pariziani.

„Răzbunare tragică în largul mărei" o impozantă desfășurare, a cărei acțiune se desfășoară în vîrtejul talazurilor oceanului.

Max Linder înamorat, scene comice.

Peste cîteva zile: „Mintuire" (Rédemption), măreață dramă socială modernă la a cărei splendidă interpretare contribuesc corifeii scenelor pariziane.

ULTIMA ORA

București 23 Februarie

CONSILIU DE MINIȘTRI

București.—Aseară s'a ținut un consiliu de miniștri, sub președinția d-lui Carp.

Consiliul a hotărît să intervie pe lîngă d. Miclescu, ca să-și amîe desvoltarea interpelărei anunțate, în chestia ororurilor inutile.

Aceasta se face după dorința Suveranului, ca să se închidă discuțiunea asupra acestei chestiuni.

Intoarcerea d-lui Tache Ionescu

București.—D. Tache Ionescu s'a întors în Capitală, venind din Galați.

Impacarea de peste munți

București.— „Foaia Poporului", sosită azi, confirmă știrea, despre împacarea dintre „Romînul" și „Tribuna", realizată, mulțumită intervenție d-lui Sterea.

Duminică va avea loc la Arad o ședință, în care se va face referatul asupra împăcărei.

Un general ucis de soldați

New-York.—Se telegrafiază din Ecuador, că generalul Andrade, guvernatorul acestui oraș a fost ucis de soldați.

Din lipsă de cărbuni 400000 lucrători fără lucru

Londra.—Numărul lucrătorilor siliți să nu lucreze din cauza lipsei de cărbuni, se evaluiază la 400000. Divergințe mari există între minerii grevești și partidele muncitorimei.

Revolta din Mexic

Mexic. — Zopaștii, au luat cu asalt orașul Atlexco.

Trupele guvernului au avut 20 morți și răzvrătiții 13.

Trupele guvernului au căzut într'o cursă lîngă Torreon unde au perdut 50 oameni.

Presa turcă contra pacei

Constantinopole. — Presa turcească e unanimă contra ideei de pace și declară, că Poarta nu poate să negocieze pe baza anexărei.

E o chestie vitală pentru imperiul otoman părăsirea Tripolitaniei, care ar însemna părăsirea Califatului.

Japonia și situația din China

Londra.—Agenția Reuter, află din Tienstin că 800 soldați japonezi au sosit pentru ori ce eventualitate la Cing-Van, din Port-Artur, de unde vor pleca spre Tien-Tsin.

Contra descentralizărei

București. — Numeroși deputați au declarat, că în cazul cînd d. Carp, își va menține proectul descentralizărei, se vor retrage din partid.

Budgetul ministerului de războlu

București.—Comisia budgetară s'a întrunit eri, sub președinția d-lui N. Filipescu, în vederea alcătuirei budgetului ministerului de războiu.

Arestarea unui avocat

București.—Șefii opoziției au primit telegrame, prin care li se anunță din Tîrgoviștea, că în comuna Gemenea, a fost arestat de jandarmi cunoscutul avocat Gr. Manolescu, sub motiv că împrăștie manifestele opoziției, împotriva legei descentralizărei.

D. Manolescu a fost ținut arestat 4 ore și n'a fost eliberat, de cît în urma protestărei șefilor locali ai opoziției.

DECES

Coblenz.—Germanistul baron Roch—Lilien Kron, a murit în vrîstă de 91 ani.

SITUAȚIA IN CHINA

Răsvrătiții arestează un episcop Englez

Peking.—Episcopul englez din nordul Chinei, Mr. Scot, care făcea o călătorie în eparhie, însoțit de 2 misionari, au fost arestați de răsvrătiți, care au ucis pe unul din misionari pentru că se împotrivise la arestare.

PARLAMENTUL

Camera.— Se discută proectul prin care eforia spitalelor civile, este autorizată a arenda obștiei țărănești moșia Dudești pe timp de 20 ani.

La Tribunalul Iași secția III s'a vîndut prin licitație casele def. Sigm. Sanft din strada Cuza-Vodă (foastă Golia).

Termenul de supralicitare la 22 Februarie crt.

De inchiriet 5 odăi cu a tenansele lor toate în stare bună, în strada Lăpușneanu 30.

A se adresa la Dl. Ph. Posner str. Banu 6.

Orfana *26 ani, catolică, 180000 avere*
Franceza *38 ani, 109000 avere*
Turcoaica *22 ani 100000 avere precum și* **mai multe alte sute de dame avute,** *doresc căsătorie* **imediată.** *Amanute gratuite:*
Schlesinger, Berlin 18.

Mobile Löbel
Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași
DORMITOARE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
—Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăți —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREȚURI EFTINE —
Face și condițiuni de plată avantajoase. Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari No. 6.

CLINICA BOALELOR DE OCHI
Dr. C. Miclescu
OCULIST OPERATOR
Consultațiuni 3—6 p. m.
— Strada Ștefan cel Mare No. 6 —
(intrare prin bolta magaziei Kahane

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 5 Martie a. c. oara 11 a. m. se va ține în localul Primăriei licitație prin oferte închise pentru darea în întreprindere a reparațiunelor de la casa mortuară și casa de Administrație de la Cimitirul Eternitatea.

Valoarea lucrărilor lei 1023, bani 75 după deviz.

Garanția provizorie 50 lei.

Dispozițiile art. 72—83 din legea comptabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

Casele *din strada Carol No. 20. Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, șuri, 2 pivnițe, hambar, grădină și ghețărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No. 26.*

Isidor Rosenthal
— Strada Unirei No. 11 —
Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare și frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici,** *se recomandă a executa ori-ce comandă prompt și în cele mai bune condițiuni.*
Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă și prețul moderat.

Dr. J. BRENER
Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*
Specialist în Boale de Femei
MAMOȘ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

VIZITAȚI EXPOZIȚIA
de
— Mărtișoare —
Cu prețurile cele mai reduse
LA MAGAZINUL DE
BIJOUTERIE ȘI CEASORNICĂRIE
LAZAR IOSEF
din piața CUZA-VODA
în casele marelui otel Continental.
Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, brațari, broșe, lanțuri, etc. cu prețurile cele mai modeste.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

Dimitrie M. Bottez
AVOCAT
— Strada Tăutu No. 1 —

A sosit pentru sezonul curent
la
CUNOSCUTUL MAGAZIN
La ‚PARADIS'
ULTIMELE CREAȚIUNI
în
Voil, Toil, și Moussoline l'ain
Desenurile cele mai elegante
Ciorapi, Mănuși, Batiste, Corsete, Bluze Kimirno, Galanteri și furnituri de Croitorie.
Cu stimă
„LA PARADIS"
vis-à-vis Ad-ția Financiară

Desfăcîndu-mă de mai multe moșii am de vînzare: boi, cai, oi, toate felurile unelte agricole, cară, etc. precum și sămînță de orzoaică.
Luînd în exploatare pădurea Deleni a d-lui Grigore Ghica, am de vînzare toate felurile de material lemnos ca haragi și manele de stejar, material pentru doage, lemne de foc, etc.
Amatorii se vor adresa cu oforte la subsemnatul unde vor primi informațiuni event. bilete de vizitare.
Froim Fischer
str. Seulescu 15

20 DE LEI Zilnic
Cîștig ușor pentru fiecare
Trimeteți adresa Dv, Casei de Export
Schärf & Reifler, Cernăuți

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iași, Sărărie

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijlociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului „Opinia" str. da Păcurari No. 5

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras O upă locul de frunte. între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — **H. SIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smirdan 24

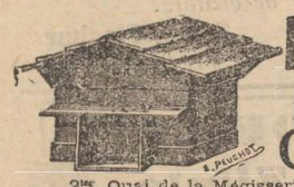

RUCHE *à Cadres mobiles* Prix: 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gr. Ghica 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No 1527 — Sîmbătă 25 Februarie 1912

Marea Intrunire a Opoziției-Unite

Aspectul Sălii. — Discursurile. — Moțiunea

La apelul partidului Național-Liberal și al partidului Conservator-democrat, o mare mulțime a cetățenilor Iașului, a răspuns cu entuziasmul ce comportă o chestiune atît de mare, ca acea a descentralizării administrative. Căci dacă Opoziția-unită și-a ridicat glasul și protestarea ei în contra întregii activități a guvernului Carp, ea a ținut ca întrunirea ei să înfiereze în special, în contra proiectului d-lui Carp, prin care primul ministru tinde să lovească în cele mai sfinte drepturi și libertăți ale poporului.

Incă de pe la orele 4, sala Pastia se arată a fi neîncăpătoare pentru marele număr de cetățeni, cari au ținut să fie și de astă dată alături de opoziția unită.

La orele 4 jumătate, d. *Neculai Gane*, **fost ministru, deschide întrunirea, dînd cuvîntul d-lui** *At. At. Gheorghiu.*

Discursul d-lui At. At. Gheorghiu

Cetățeni,

Conducătorii partidului național-liberal și ai partidului conservator-democrat, în fața situațiunei de azi, au găsit de cuviință și de a lor datorie, să vă convoace și să vă ceară avizul, dacă aprobați lupta pentru răsturnarea guvernului (aplause).

Este știut de toți, continuă d. Ath. Gheorghiu, că guvernul bătrînului d-n Carp a venit la cîrma țărei criticînd administrația. In programul său ca punct principal figura scoaterea administrației de sub influențele politice. Cunoșteți în deajuns cum s'au făcut alegerile generale trecute și cum, din asanare a moravurilor a făcut asasinare și cum administrația a fost supusă teroarei și urgiei guvernamentale (aplause).

Formîndu-și parlamentul prin teroare și violență, a început în urmă să făurească legi pe socoteala statului și în detrimentul țărei.

Primele legi ale guvernului au silit opoziția să se retragă din parlament.

Șefii partidelor de opoziție v'au expus la Sidoli cauza acestei retrageri.

De atunci situația s'a înrăutățit și mai mult, iar astăzi vedem că toată opera de legiferare a guvernului nu este de cît un violent atac îndreptat împotriva constituției. (aplause).

Numai la adăpostul constituției am putut face, noi Romînii, progrese care ne-au atras admirația Europei. (aplause).

D. Carp vrea acum să zmulgă din pactul fundamentul toate garanțiile prevăzute prin constituția,—care garantează existența statului nostru modern. (Aplause).

D. Carp, prin legile ce le făurește dă garanția posibilității unei îndreptări în direcțiunea noastră administrativă, sau prin reforma ce a anunțat-o vrea să-și asigure putința de a sta la guvern?

D. Carp e preocupat de o singură idee: aceia de a-și asigura partizani.

Să știe însă d. Carp, că dacă a izbutit prin manopere să-și obție un parlament, cu siguranță că toți acei alegători cari i-au dat încrederea, regretă astăzi ceea-ce au făcut (aplauze).

Partidele opozante prin acțiunea pornită vor să aducă lucrurile în starea lor normală. Să vadă acum d. Carp, că mișcarea de astăzi, este o mișcare generală și că țara întreagă îi dă astăzi un avertisment că nu mai poate sta la guvern.

Rămîne acum ca dv. cetățenii Ieșeni, care ați stat totdeauna în fruntea celor mai mari mișcări, să ne dați și de astădată sprijinul dv., ca în continuarea luptei de răsturnare să izbîndim cît mai curînd. gonind guvernul Carp de la cîrma țării (aplauze prelungite).

*

D. Dr. Stefănescu-Galați

Intrînd în analiza proectului de descentralizare administrativă și a prevederilor, care în acest proect ating Iașul, arată că sub forma avantajelor ce se acordă Iașului, se ascunde și o umilire și o degradare pentru orașul intelectual.

In adevăr din proect se vede că Iașului i se dă ca tributare 6 sau 7 județe, mai multe de cît la ori ce regiune, avînd aerul în acest fel să facă obligatoare mulțumirea Iașului. Această mulțumire este însă, numai aparentă, de oare-ce cadoul ce ni se face are aerul unui bacșiș ce se face pe spinarea a 6 județe, cărora le suprimă ori ce viață. Iașul însă s'a deprins prea mult la sacrificii, a dat prea mult altora, în cît va ști să refuze a răpi altora o viață pe care tot Iașul le-a dat o; căci în toate aceste orașe, trăește sufletul Iașului, pe care toate'l știu de capitală a Moldovei, în cît nu legea d-lui Carp va consfinți o legătură care palpită în fiecare din ele.

Dacă e vorba, apoi, de avantajele și de avîntul economic ce vor aduce în Iași noua lege, este cel puțin curios cum acei cari se plîng ori cînd, că viața economică a Iașului e în mîinele străinilor, favorizează tocmai pe acești străini, prin avîntul economic ce ne făgăduesc.

Iașul, însă, nici odată nu s'a mîndrit cu rolul său de metropolă economică; n'a deplîns nici ziua cînd mutarea în masă la București a boerilor din el, 'i-a luat fastul și luxul, nici pe aceia cînd viața intensă exterioară ce se trăia în Iași, ne făcea să dăm tonul manierelor frumoase pentru toată Moldova. S'a mîndrit, însă, de a fi orașul care cugetă și care a dat țărei, toate mișcările intelectuale mari, între care și pe aceia care ajunsă azi la cîrma statului, răsplătește Iașului la stomach, aceia ce el i-a dat mai bun la minte.

Cînd Iașul ține mai ales la gloria lui de oraș al cugetărei, el nu poate primi cu nici un chip un bacșiș, care de sigur va suprima în el și independența de cugetare ce 'i-a mai rămas, Căci nu este greu de văzut, că în orașul acesta sarac, în care alegerile trecute ne-au arătat cu putință toate cumpărările de conștiință, înființarea a cîteva sute de locuri de funcționari va face mai cu putință ori ce presiune electorală. D. Carp însuși nu tăgăduește acțiunea electorală a acestui proect, cînd în toată expunerea sa de motive vorbește numai de educația electorală ce această lege va aduce. Dacă e vorba, însă de întinderea influenței electorale, să ne dea voe d. Carp, care n'a făcut alegerile trecute, să'l trimitem la acei cari le-au făcut și care'i vor spune cît cîntărește în cumpăna succesului colegiul de funcționari, pe care astăzi înmulțindu-i garantează mai mult ficțiunea colegiului al doilea.

Dacă ne vom gîndi, apoi, la ceea ce se întrevede, că adică vom avea în fruntea directoratelor oameni a căror greutate electorală am simțit-o în alegerile trecute, înțelegem pentru ce Iașul nu poate cu nici un cuvînt să primească niște dispozițiuni care'l pun mai sigur încă la dispoziția partidelor de la guvern.

Acest proect, care pretinde să fie un leac la o boală socială veche, ne lasă să ne gîndim la curiozitatea de a vedea, cum acest leac preconizat de d. Carp acum 30 ani, poate să mai fie bun și astăzi, cînd se știe că viața publică este în necontenită prefacere, în cît ne așteptăm, că după evoluția boalei să evolueze și indicația remediului. N'a evoluat remediul, fiind-că n'a evoluat concepția din care el a eșit și care este vechea credință boerească, că țara aceasta are nevoe de stăpîni mai mulți, cari să'i garanteze fericita evoluție. Pentru aceia vedeți astăzi luptînd alături contra acestei concepții reacționare pe cele două partide democratice, care cred că leacul nu trebue să pornească de sus, ci să se adreseze jos; amîndouă aceste partide cred că leacul nu este înmulțirea stăpînilor, ci dezrobirea slugilor și pentru asta amîndouă au înscris în fruntea programelor lor, singurul remediu, conform cu evoluția actuală a nevoilor noastre sociale și care este lărgirea colegiilor electorale.

Discursul d-lui Const. Crupenschi

In timpurile obișnuite, discuția unei idei se face înaintea parlamentului; astăzi ne găsim în o asemenea situație, în cît discuția nu se poate face de cît înaintea cetățenilor, fiind-că după cum o știți și d-stră, opoziția a fost silită să se retragă din Parlament, în urma cunoscutelor atacuri vehemente ale d-lui Carp.

In asemenea condițiuni ne am simțit datori să venim înaintea d-stră pentru a discuta legile organice propuse de guveru.

Legea descentralizărei administrative are un îndoit caracter; primul de a da o mare vigoare organelor locale, județele și comunele, iar al doilea de a scoate administrația din politică și de a alcătui o administrație mai aleasă.

Să vedem acum, dacă reforma administrativă înfăptuită de partidul liberal în legislația trecută, a dat roade rele, pentru a se simți necesitatea unei asemenea reforme propusă de către d-nul Carp?

In vechea lege administrativă, partidul liberal avusese scopul de descentralizare, căutînd să dea o siguranță mai mare și administrațiilor și celor ce se aflau în fruntea lor.

Se crease o serie de funcționari, precum notarii și administratorii de plasă, căutîndu-se în acelaș timp ca acești funcționari, cărora li se cereau anumite condițiuni pentru a putea fi numiți, să dea concurs.

Se mai crease apoi instituția Consiliului admininistrativ superior, făcut în afară de orice considerațiuni politice și menit să judece pe administratorii de plasă, cînd aceștia ar fi făcut vre-o greșală, astfel că ei nu mai rămăneau la discreția raportului făcut de prefect.

In același timp, consiliul administrativ superior, mai avea menirea de a efectua o stabilitate, în alegerile reprezentanților autorităților locale.

Am văzut însă că rezultatele acestei reforme, de la venirea acestui guvern, n'au fost tocmai fericite, căci consiliile comunale și județiene au fost dizolvate iar întru cît privește administratorii de plasă s'a trecut peste lege, și au fost înlocuiți, iar în urmă numărul lor a fost redus la jumătate.

Rezultatul acestui procedeu a fost că de unde înainte administratorul de plasă facea trei inspecțiuni, astă-zi nu mai face de cît una, așa în cît administrația sufere.

Guvernul liberal a căutat să facă administrație sigură și ocrotită de influențele politice și nu găsesc care a fost motivul de a schimba această siguranță pentru administrație și a căuta să i se dea o altă organizație. (Aplauze).

Din punct de vedere administrativ, nu era nici un motiv.

O lege de descentralizare administrativă, înseamnă o lege care să dee o atribuțiune mare autorităților locale, comunale și județene.

Să vedem dacă această lege, le dă autonomia?

Pentru comuni, în afară de orașele Iași, București și Craiova, care nu intră în acest proect, *celelalte comuni sunt în aceiași situație ca și cea de astă-zi,* cu deosebirea că actele lor, care înainte trebuiau să fie aprobate de minister sînt aprobate de *directorul regional.*

Asupra decretelor, legea veche pentru multe din acte, cerea condiția că prefectul să facă cercetări la fața locului și să raporteze consiliului administrativ superior pentru a-și da avizul și numai în acest caz ministrul putea să dizolve un consiliu.

Astăzi directorul regional poate dizolva un consiliu comunal, fără avizul consiliului superior.

Acest lucru, nu e însă in folosul administrației. (Aplauze)

In ceea ce privește administrația județiană, dacă cercetăm proectul, vedem că consiliul județian e atrofiat, că nu mai reprezintă nimic.

Fondurile formate pe baza budgetului județian, sunt formate pe baza bugetului regional, ast-fel că fondurile județelor sunt trecute la regiuni, și în loc să avem o administrație locală, vedem înglobîndu-se toate fondurile în o regiune, lucru care va face ca bugetele să sufere.

Să luăm un exemplu:

După noua împărțire administrativă, avem încorporat în regiunea Iași, județul Covurlui între care e o mare depărtare.

Acest județ ca și orașul Galați, după cum se știe are nevoe de multe lucrări care vor necesita cheltueli mari, ce vor înghloba ast-fel toate veniturile județului Iași.

Aceste regiuni deci nu pot însemna o descentralizare.

Dacă în asemenea condițiuni, legea d-lui Carp, nu e o lege de descentralizare administrativă, scopul unei asemenea legi e ușor de văzut, din chipul cum se dă o autoritate unei singure persoane—directorul regional — care e numit direct de ministru, e inamovibil, fără dreptul de a fi mutat de cît după 5 ani și avînd în jurul său un consiliu, care nu e ales, ci e o delegație a consiliilor județene din celelalte județe ale regiunei.

Acest funcționar poate să facă acte, pe care mai înainte le făcea ministrul, care e răspunzător înaintea corpurilor legiuitoare.

In asemenea condițiuni, cînd un funcționar n'are răspundere, *care nu poate fi văzut de cît ca un autocrat,* care ne face să vedem chipul după cum vede d. Carp, *crearea unei autocrații în fie care regiune.*

Asemenea autocrații, d. Carp le-a văzut în Germania, dar acolo erau regatele tradiționale. pe care spiritul conservator, trebuia să le păstreze.

La noi însă spiritul e democratic și crearea acestor regiuni nu poate răspunde necesităților noastre. (Aplauze)

In urma acestei critice judicioase a reformei d-lui Carp, d. Crupenschi își termină cuvîntarea, afirmînd că acest proect e făcut numai în interesul partidului conservator, care desemnează mai dinainte persoanele însărcinate cu conducerea regiunilor. (Aplauze prelungite).

Discursul d-lui Vespasian Pella

Domnilor,

Prietenul Ștefănescu-Galați, vă spunea cum, cei interesați de a vedea descentralizarea d-lui Carp înfăptuită, susțin că Iașul nu trebue să se împotrivească acestei reforme. Motivul ar fi că Iașul, fiind declarat ca centrul unei regiuni de șapte județe, va căpăta alt-fel o nouă arteră de viață, pentru desvoltarea sa economică.

Chiar dacă faptul ar fi așa, și încă întrunirea noastră de azi, este în deajuns justificată.

Căci nu se poate aduce această nemeritată ofensă—unui oraș care a dat o atît de strălucitoare pildă de desinteresare și jertfă pentru cauzele mari politice și naționale—ca să meargă cu egoismul său pînă acolo, în cît să accepte ridicarea sa pe ruina atîtor alte orașe și județe, și după urma unei opere reacționare și neconstituționale care zdruncină din temelii întregul așezămînt politic și administrativ al statului nostru.

Dar d-lor, reforma d-lui Carp, nu e de loc descentralizatoare, ea este o operă de ipocrizie politică, foarte costisitoare pentru Stat, și foarte utilă pentru căpătuirea partizanilor d sale politici.

De aceea, departe de a contribui cu ceva la ridicarea și desvoltarea vieței politice și administrative a țărei, ea nu va aduce nici vr'un folos, ori cît de neînsemnat tîrgului nostru.

Participarea în fruntea acestei formidabile mișcări de protestare a țărei întregi, a atîtor cetățeni Ieșeni, de valoare și care viața întreagă și-au consacrat'o pentru ridicarea acestui oraș, răstoarnă cu desăvîrșire afirmațiunea neîntemeiată a acelora ce pretind că Iașul are de cîștigat ceva de pe urma acestei reforme.

Căci d-lor, nu este de admis că oamenii ca Badareu, Gane, Stere, Lascar, și alții, cari ani de zile au muncit să obțină pentru acest scump oraș, toate atențiunile puterei centrale și să-l ridice la importanța culturală și economică a unei a doua Capitale,—să vină azi, dintr'un sentiment josnic de partid și să se opună unei opere, care ar contribui la desvoltarea Iașului.

Nu! d-lor—ar fi o nebunie fapta lor—și ea le-ar desminți întregul lor trecut politic, care azi reprezintă un capital neprețuit de fapte pentru prosperitatea orașului nostru.

Și vă asigur d-lor, că rolul lor și al nostru al tuturor—nu s'ar mărgini numai la o simplă aprobare.

Ci am întinde o mînă frățească autorilor și susținătorilor reformei și cu toții am lupta din răsputeri, ca să fie cît mai curînd înfăptuită!

Ba încă d-lor eu mi-aș permite să vă propun ca să convenim cu toții să ridicăm și un monument d lui Carp—tot avem o piață liberă, lîngă Administrația financiară. Căci dacă pe piața Unirei, ca o mîndrie națională a Iașului, s'a ridicat statuia lui Cuza Vodă, ca un exemplu neperitor de sacrificiu, pentru marea operă patriotică a unirei, de ce n'am avea și statuia omului providențial, care după 50 ani de la actul de sacrificiu al Iașului, a găsit soluția de reparație și ridicare economică a acestei oraș.

Dar să lăsăm d-lor la o parte această glumă și să punem chestia pe terenul ei adevărat și să ne întrebăm—are Inșul datoria de a nu sta izolat de campania celor două partide, ce se duce împotriva acestei reforme—și să se asocieze din tot sufletul la mișcarea țărei întregi?

Fără îndoială că da. Impotrivirea ce opoziția coalizată aduce reformei, are la baza ei două puternice considerațiuni.

O considerațiune de ordin politic, superior și alte de ordin moral.

Politic—pentru-că nu se poate vorbi în timpul de azi de înfăptuirea unei reforme de o așa mare importanță numai de un crîmpeiu de partid și în contra sentimentului celor lalte două partide politice, care trăesc și se sprijină pe sentimentul real al întregei opinii publice a țărei.

Moral—pentru că nu se poate primi să lucreze la o reformă, care tinde să modernizeze administrația țărei, politicianii cei mai cinici și desfrînați—care au dat dovada celor mai destrabalate și degradatoare fapte de administrațiune publică.

Nici d. Carp—nici d. Marghiloman—cei doi șefi ai guvernului, nu au creditul moral de a săvîrși o asemenea operă.

Cînd ai obținut guvernul prin terorizarea Coroanei și te-ai menținut la putere prin terorizarea țărei, călcînd Constituția și legile țărei și aruncînd vălul conrupțiunei peste întreaga viață politică a statului, ai perdut orice încredere din partea țărei, de a te socoti cinstit și moral în opera ce vrei să realizezi.

Spuneam d-lor că proectul de descentralizare—este neconstituțional. Prin el se schimbă în mod indirect despărțirea administrativă a țărei din 32 de județe în 6 regiuni sau circomscripții administrative.

Ori o asemenea schimbare nu se poate face de cît prin modificarea Constituției și de către puterea Constituantă, iar nu de către o jumatate de parlament!

Mai mult încă — proectul lovește în autonomia și independența comunală și județeană de asemeni consfințită prin Constituție.

A sosit timpul să se sfîrșească cu aceste călcări ale pactului nostru fundamental.

Ați văzut ce s'a petrecut cu chestia tramvaiului. Opoziția a părăsit parlamentul pentru că legea era neconstituțională. Și justiția a confirmat declarația opoziției și a refuzat să aplice legea pe acest motiv.

Iată în ce situație critică și dureroasă ne-a adus guvernul. Să vedem după a-

tiţea ani de viaţă politică ca stat modern şi civilizat avînd legi fără sancţiune şi pe cari justiţia refuză să le aplice!

Acelaşi lucru se va petrece şi cu această reformă dacă nenorocirea—ceia ce nu credem—ar face să se realizeze.

Are să vină justiţia în diferitele conflicte, care s'ar putea naşte prin aplicarea ei,—între particulari şi organele superioare ale regiunelor—să refuze a recnnoaşte existenţa legală şi constituţională a acestor autorităţi regionale.

Dar d-lor, vă spuneam, că legea nu e nici descentralizatoare, căci toată puterea centrală rămîne tot în Capitala ţărei şi în mînele organelor superioare guvernamentale, adică ale miniştrilor.

Este mai mult o împărţire a unei părţi din atribuţiuni ale miniştrilor către directorii regionari—fără a-şi micşora, cu nimic autoritatea şi forţa lor guverramentală.

Este deci o operă de ipocrizie şi falsitate, cari sub masca descentralizărei ascunde tendinţele cele mai reacţionare, căci va distruge ori-ce iniţiativă de interes şi participare mai vie a centrelor mici şi cu deosebire a partidelor la viaţa politică şi administrativă a propriilor lor localităţi;—In fine, d-lor, este o operă de procopseală şi chiverniseală a partizanilor—cari după o atît de lungă opoziţie, aşteaptă prin ea mana cerească, ca să le potolească şi îndrepte stomahurile atît de lihnite, sugînd anual din budgetul Statului peste un milion de lei, nnmai pentru lefurile funcţionarilor superiori!

Ei bine, cînd astfel stau lucrurile — ţara are tot dreptul să se opună realizării unei atari reforme şi meritul opoziţiei e, de a fi înţeles acest sentiment al ţărei şi a se fi pus în serviciul ei prin mişcarea la care ne-am asociat şi noi astăzi.

Ţara nu vrea o asemenea reformă neconstituţională, ipocrită, reacţionară şi de chiverniseală politică.

Iată care trebuie să fie cuvîntul cu care acum ne despărţim. Şi acest cuvînt cei doi şefi ai opoziţiei locale d. Sterea şi Badareu, să fie rugaţi şi împuterniciţi de noi, să-l ducă la Bucureşti —şi d'acolo de către cei în drept pînă sus de tot—pentru ca şeful Statului să fie din timp şi complect informat, că pentru împedicarea acestor reforme Iaşul, în fruntea celorlalte oraşe —îşi revindecă cu mîndrie locul de cinste— şi e hotărît să lupte cu cea mai desăvîrşită energie.

Să se ştie şi să se încredinţeze Coroana că seria nelegiuirilor guvernului de azi trebue sfîrşită—şi că de la protestarea legală şi demnă de astăzi, Iaşul şi cu el întreaga ţară—este ferm decis să meargă pînă la desfăşurarea unei aşa de mare furtuni, în cît urmările ei nici să nu se poată închipui.

Discursul d-lui Em. Socor

Domnilor,

După cuvîntările vorbitorilor cari m'au precedat şi cari s'au ocupat în special de proectul de lege al d-lui Carp asupra descentralizării administrative, e bine să facem cîte-va consideraţiuni generale, de natură a ni arăta care este cauza perturbaţiei generale din ţară.

Noi ne-am adunat aci, ca şi toţi cetăţenii acestei ţări în celelalte oraşe, pentru a protesta nu numai în contra guvernării reacţionare şi ticăloase a d-lui Carp; ci şi în contra naşterii şi existenţii însăşi a partidului şi a guvernului conservator. Căci, ca şi guvernul conservator şi partidul cu acelaşi nume s'a născut în ziua în care, din bunăvoinţa Suveranului şi prin înducerea lui în eroare, d. Carp a obţinut puterea Şi faptul acesta arată, cum foarte bine spunea odată fruntaşul nostru d. Al. Badareu, că situaţia politică actuală se caracterizează nu printr'o criză de guvern, ci printr'o *criză politică.*

In ziua cînd d. Carp a format guvernul, nu exista un partid conservator. Căci oricîtă consolidare îi dăduse şubreda fracţiune cantacuzinistă, grupul junimist nu avea nici organizaţii puternice în ţară, cari să reprezinte curentele de idei ce frămîntau opinia publică, nici un program bine definit. Noi ştim, că actualul program de guvern al partidului conservator este produsul unui entuziasm de-o clipă într'o şedinţă de club. Fără organizaţii serioase şi fără program partidul d-lui Carp nu putea fi un partid de guvernămînt.

Şi totuşi, în contra voinţei clar şi expres manifestate de către corpul electoral mai bine de doi ani, d. Carp a format guvernul; iar mai apoi, prin siluirea conştiinţii şi voinţii poporului în alegeri, s'a menţinut şi se menţine încă la putere.

Acesta e păcatul originar al guvernului de astăzi, care-l condamnă la o guvernare stearpă, plină de frămîntări ucigătoare. Acesta e păcatul originar din care decurge întreaga activitate anarhică a guvernului conservator. Şi cînd în felul acesta s'a format guvernul d-lui Carp, cu preţul nesocotirii voinţii poporului, evident că nu sîntem în faţa unei crize de guvern, ci în faţa unei crize politice.

Dar, domnilor, care este activitatea guvernului timp de mai bine de un an?

Această activitate se poate caracteriza prin cele două opere, cu cari guvernul şi partidul conservator se făleşte mai mult: *Contenciosul administrativ* şi *Descentralizarea administrativă.*

In ce priveşte Contenciosul el nu aparţine nici partidului nici guvernului d-lui Carp. La baza Contenciosului stau două idei deopotrivă de esenţiale, cari nu se pot împăca cu mentalitatea de conservator reacţionar a primului-ministru şi a partidului său. Este în primul rînd idea eminamente conservatoare a ordinei în Stat şi a conservării drepturilor cîştigate, cari trebue să fie sustrase bunului plac şi abuzului administrativ; este în al doilea rînd o idee democratică, căci Contenciosul este şi o armă de control a cetăţenilor asupra activităţii administrative a puterii executive. Armonizarea acestor două concepţiuni şi concretizarea lor în legea Contenciosului este opera noastră, a partidului couserv.-democrat, care a avut în 1905 fericirea să desemneze ca ministru al Justiţiei pe d. Al. Badareu.

D. Carp şi guvernul n'a făcut de cît să ne imite.

O voce: d. Carp a plagiat.

D. *Socor.* Nu; d. Carp a imitat. Epitetul de plagiator îl arunc acelora care îl merită. Şi astfel, tot ce a făcut mai bun guvernul d-lui Carp, este o simplă imitare, este o operă, pe care o revendicăm noi, care este a noastră.

Dar d. Carp a alcătuit un proiect de lege asupra „descentralizării administrative". Dar ce înseamnă domnilor descentralizarea administrativă? Fără a face teorii înalte de drept constituţional, căci chestiunea e simplă, descentralizarea administrativă înseamnă eliberarea organelor administrative elementare de sub tutela apăsătoare a organelor centrale superioare. Prin descentralizare Comuna şi Judeţul trebuie să aibă mai multă libertate de acţiune şi în sfera lor viaţa publică, cetăţenească o intensitate mai mare.

Aşa înţeles de altfel şi legiuitorul nostru constituant, cînd prin art. 106 spune: „instituţiile judeţiene şi comunale sunt regulate de legi", iar prin art. următor: „aceste legi vor avea de bază *descentralizărea administraţiei mai complectă, şi independenţa comunală*". Unde este independenţa comunală în proectul d-lui Carp? Care sunt libertăţile ce dă proectul d-lui Carp organelor administrative elementare? Nu se văd. Cea ce se vede, cea ce este cert e că proectul d-lui Carp crează un *nou organ*, directorul regional, care va apasa şi va înăbuşi şi ei viaţa şi puţina autonomie a organilor elementare, ca şi cum organele superioare existente nu şi-ar fi exercitat cu prea mult exces de zel această tristă misiune.

Nu, domnilor, în proectul d-lui Carp nu poate fi vorba despre descentralizare administrativă, ci numai despre *împărţirea muncii administrative.* Şi această împărţire a muncii administrativr nu foloseşte cu nimic organelor elementare, întru cît noul organ administrativ uşurează munca numai a organelor centrale.

Proectul d-lui Carp este anticonstituţional, nu numai pentru motivul că modifică împărţirea ţării în judeţe, modificare, care nu se poate face de cît de o constituantă; dar şi pentru că creînd un nou organ de încătuşare a vieţii comunale şi judeţiene, este în desăvîrşită contrazicere cu textul 131 din Constituţie, care spune: „se vor face în cel mai scurt timp legi speciale privitoare la obiectele următoare:

„1) Asupra *descentralizării administrative*"... Şi noi am văzut ce înţelege contituţia prin descentralizare administrativă. Cînd cel dintăi deziderat al constituţiei este descentralizarea, şi cînd proectul d-lui Carp are o vădită tendinţă contrară, anticonstituţionalitatea lui este manifestă.

Iată cum se caracterizează activitatea guvernului Carp. Şi dacă ne mai gîndim şi la celelalte acţiuni ale acestui guvern, care au provocat conflicte dureroase, dacă ne gîndim la anarhia ce a provocat-o şi o menţine în toată ţara prin atitudinea sa, apoi pricepem că protestarea noastră nu poate să fie platonică.

Glasul nostru trebuie să fie puternic, protestarea noastră să se audă de către toţi şi sus, sus de tot, pînă la acela, care trebuie să înţeleagă că răbdarea are o limită, şi că răbdarea poporului şi a atins limita.

Am trăit pînă acum ca o ţară semifeudală, condusă de oligarhii. Dar astă-zi, cînd se deşteaptă opinia publică, şi cere dreptul la viaţă, nimeni n'are dreptul s'o încătuşeze şi să-i refuze acest drept. Cînd două partide mari, puternice, cum sunt acelea, care formează opoziţia unită se gîndesc cum să dea mai multă viaţă şi libertate voinţei naţionale şi preconizează o largă reformă electorală, nu-i este permis guvernului de astă-zi să încerce o asuprire mai mare.

Să protestăm deci contra anarhiei guvernamentale şi să avem convingerea că glasul nostru va fi auzit şi de acela a cărui atenţiune o reclamăm în special.

Discursul d-lui Gh. Săndulescu

Domnilor,

Vă rog să nu vă aşteptaţi de la mine nici la cuvinte pompoase, care— între noi fie zis—sunt cele mai de multe ori sterile şi nici la eloqenţa tribunului, doritor de a înfierbînta masele. La nimic să nu vă aşteptaţi de cît la cuvîntul omului de convingere care, trecînd peste consideraţiunile de patimă personală, şi-a impus respectul de lege şi al principiilor liberale, care m'au însufleţit totdeauna (aplauze).

De aceia permiteţi-mi să vă spun şi eu în cîte-va cuvinte, ceea ce mă preocupă pe mine în atmosfera de tiranism cu care ne hrăneşte de aproape 14 luni guvernul d-lui Carp.

Mă îngrozeşte sistemul său, fiind-că văd că merge din îndrăzneală în îndrăzneală; căci este îndrăzneţ lucru, Domnilor, ca în dispreţul a patru zeci şi şase de ani de viaţă coostituţională să se încumeteze acum d'a pune ţara sub călcăiul a 24 de tirani, de mentalitate strîmtă biurocatică, cum încearcă s'o facă prin proectul de lege de aşa zisă descentralizare administrativă. (Aplauze prelungite).

Şi, în adevăr, dacă examinăm în liniamente generale acest proect, vedem că el este intitulat proect de descentralizare administrativă, pe care d. Carp îl însoţeşte de o expunere de motive.

In această expunere de motive d. Carp face chiar apologia principiului descentralizărei. Apărarea acestui drincipiu o face d. Carp în mod destul de viguros şi n'am de cît să vă citez cîte-va din bunele aprecieri ale d-lui Carp:

„Prea marea centralizare înăbuşeşte „libera desfăşurare a iniţiativei, pute„rea centrală devine atît de covîrşitoa„re în cît poporul perde încet încet „deprinderea de a exercita libera sa „voinţă. Caracterele se atrofiază şi nici „comoţiuni violente nu mai sunt în „stare, precum ne-o arată istoria, a „reda acelora care au pierdut deprin„derea de a se conduce singuri, posi„bilitatea de a decide de soarta lor".

. . . . . .

Dacă însă descentralizarea deprinde pe cetăţeni a se guverna singuri, a eşi de sub tutela atrofiantă a puterei centrale, dacă ea întăreşte caracterele şi măreşte acţiunea unui popor, ea mai este şi condiţiunea sine qua non a desvoltărei regimului constituţional.

Partidele şi Coroana au un interes egal a se găsi faţă cu alegători, care nu atîrnă de administraţiune, care dau şi lozinca guvernanţilor în loc să o primească de la dînşii. Partidele care nu sunt expresiunea unei majorităţi, care cu alte cuvinte nu se sprijină de cît pe majorităţi create de guvern, nu sunt tari de cît la guvern, şi ridicol de slabi în opoziţiune.

Foarte frumos!

Vra să zică din însuşi titlu acestui proect de lege şi din apologia ce i se face prin această expunere de motive eşti în drept să te aştepţi să găseşti că d. Carp urmăreşte tendinţa de a scoate pe cetăţeni de sub tutela atrofiantă a puterei centrale,—ceea ce pe romîneşte curat însemnează că cercurile mai mici locale, adică judeţul şi comuna să fie cît mai independende, mai autonome şi să lucreze cît mai mult prin ele înseşi, căci numai cu chipul acesta cetăţeanul deprins în mic la lucrul public îşi poate face educaţiunea politică şi deveni încetul cu încetul un bun şi vrednic cetăţean. (aplauze).

Altfel, fie că cercurile mai mici locale, judeţul şi comuna, se găsesc dependente de un singur tiran: *puterea centrală*, fie că ele se găsesc dependente de mai mulţi tirani regionali,—cari şi ei nu sunt de cît tot o emanaţiune a puterei centrale,—nu poţi ajunge la rezultatul de a scapa pe cetăţeni de sub tutela atrofiantă a puterei; pe de altă parte nimicind sau reducînd la prea puţin lucru iniţiativa cetăţeanului în amestecul la lucrul public, n'ai ajutat cu nimic la formarea educaţiunei lui politice şi nici la formarea caracterului lui cetăţenesc, din contra vei da cu siguranţă peste rezultatul de ce avem guverne fără partide şi majorităţi create de guverne precum foarte bine spune d. Carp în expunerea sa de motive (aplauze).

Prin urmare şi d. Carp, după expunerea de motive, crede că descentralizarea contribue şi ea la formarea educaţiunei şi caracterului cetăţeanului. Acest lucru rezultă şi din textele pozitive ale Constituţiune. Astfel, după art. 37 *„interesele exclusiv judeţene şi comu„nale se reglează de către consiliile ju„deţene şi comunale"*, şi după art. 107 *„legile care reglează instituţiile judeţene „şi comunale, trebue să aibă de bază „descentralizarea administrativă mai com„plectă şi independenţa comunală".*

Ei bine, Domnilor, făcut-a d. Carp acest lucru sau cel puţin tins a d-sa la acest lucru? Nu. Descentralizarea sa este o sfruntată minciună proectată, există o flagrantă contradicţie între expunerea sa de motive şi textele din proect. De aceea şi d. Carp s'a ferit de a face ceea ce de obiceiu se face, şi trebue să se facă, ca în expunerea de motive să analizeze în liniamente generale şi ideile din proiect, căci dacă s'ar fi făcut o apropiere între apologia din expunere şi organizarea din textele proectului, contrazicerea ar fi fost prea isbitoare, aşa că în mod vădit intenţionat s'a ferit de a face acest lucru şi, deci, dovada de ipocrizie din partea sa. (Aplauze).

Şi ca probă că este astfel, voi ilustra cu două exemple acest lucru:

a) După Constituţie şi legea actuală judeţeană, consiliile judeţene au dreptul să se pronunţe asupra tuturor intereselor exclusiv judeţene, astfel, între altele, să faeă budgetul, să îngrijească de căile de comunicaţiune, de localurile de şcoli primare etc. Proectul, însă, de aş zisă descentrare administrativă al d-lui Carp, ridică dreptul consiliilor de a se pronunţa asupra intereselor judeţene, care atîrnă de cele patru ministere: interne, finanţe, culte şl lucrări publice, căci, după acest proect se înfiinţează consilii regionale, din care fac parte cu vot deliberativ şi cei patru directori regionali şi acest consiliu regional este care deliberează asupra tuturor chestiunilor de interes regional, în ce priveşte administraţia, finanţele, căile de comunicaţie şi şcoala şi tot el votează budgetul regiunei, astfet în cît resursele unui judeţ, d. ex. ale jud. Iaşi, pot fi întrebuinţate şi la celelalte judeţe cu care este încadrat în regiune (Aplauze).

Vra să zică, nu numai că nu se menţin actualele puteri ale consiliilor judeţene, dar li se ridică chiar cele mai importante din ele. Acest lucru nu însemnează descentralizare, nu va să zică că cetăţeanul este chemat la viaţa publică şi că se formează caracterul cetăţeanului, ci din contra se centralizează puterile în mînele iresponsabile ale directorilor regionali.

b) Tot ast-fel şi cu comunele. De unde după legea actuală există delegaţiune judeţiană, care este compusă din cetăţeni ai aceluiaşi judeţ şi care sunt în mai bună măsură de a cunoaşte împrejurările locale şi pe conjudeţenii lor comunali, prin proectul d-lui Carp se desfiinţează delegaţiunile judeţene şi suut înlocuite printr'un comitet regional format după tipul consiliului regional şi aflat ast-fel sub satrapia directorilor regionali.

Prin urmare, nimic de descentralizare, nici după constituţie, nici după apologia din expunerea de motive a d-lui Carp.

Nu mai insist şi asupra altor detalii din proect,—destul este să vă spun că sistemul este acelaşi, adică nimicirea iniţiativei locale şi a tot puternicia directorilor regionali, cărora li se dau puteri aproape absolute asupra tuturor intereselor mai mărunte de care se isbeşte ori-ce cetăţean al regiunei. Să se noteze că aceşti directori sunt aproape iresponsabili, căci anularea actelor lor este supusă numai decisiunei consiliului de miniştri. Vă puteţi, dar, uşor închipui d-lor, la ce tiranie regională pot da loc aceste satrapii, mai ales faţă cu slăbiciunea de caractere de care din nenorocire sufere ţara romînească. Mai puneţi-vă în minte acum că ar putea fi numit director regional administrativ, care-i prezidează pe ceilalţi, un fost prefect de tristă amintire ca Lupu Costache şi vă puteţi uşor închipui urgia ce s'ar putea deslănţui pe timpul unei campanii electorale şi că dacă mai ţinem seamă că directorii regionali se vor lua din biurocraţii actuali, vă puteţi închipui iarăşi cîte neajunsuri pot avea cetăţenii în afacerile lor, căci domnilor, ori ce s'ar zice, biurocratul are o mentalitaţe aparte, strîmt la minte şi mic la suflet, ne mai avînd pe capul său, cum are astăzi, pe ministrul cu vederi mai largi, care îi poate îndrepta sau revoca cu urgenţă necesară greşelile sau abuzurile pe care le-a săvîrşit. (Aplauze)

Prin urmare, d. Carp în loc de descentralizare ne dă o tiranie regională şi încă binevoeşte a ne spune că aceasta nu este de cît o îndrumare (aplauze, ilaritate).

Aveam deci dreptate cînd la început ziceam că şi acest proect de aşa zisă descentralizare administrativă este o verigă din lanţul de îndrăzneli pe care acest guvern le săvîrşeşte.

Acest sistem de a lucra poate deveni un pericol naţional şi iată de ce zic că trebue să protestăm cu cea din urmă energie şi să recurgem la toate mijloacele pentru a înlătura acest guvern cu modul său îndrăzneţ de a guverna. (aplauze).

Da, Domnilor, îndrăzneţ. Prin îndrăzneală au terorizat Coroana ca să le dea puterea, printr'o îndrăzneală mai mult de cît brutală şi-au făurit acele majorităţi de mameluci, prin îndrăzneală au violat drepturile şi au răpit bunurile oamenilor, îndrăzneală în administraţiunea generală a ţării, îndrăzneală şi în administraţiunile locale, după cum însăvă aţi putut avea ocaziunea de a constata (aplauze). La o singură îndrăzneală numai nu s'au hotărît pînă acum, aceea de a se retrage de la guvern, căci, tremurînd de frica zilei de mîne, nu ştiu ce vor mai deveni; dar vrînd, nevrînd vor avea cît de curînd şi această îndrăzneală: retragerea lor este chestie de zile, ţara se pregăteşte să le cînte prohodul. (aplauze prelungite).

De altfel, nimeni nu se mai îndoeşte de acest lucru şi d. Carp însuşi ştie bine că verdictul Coroanei este în acest sens. De aceea şi cred, Domnilor, că d. Carp şi-a depus testamentul său prin acest proect al aşa zisei descentralizări, care are numai autenticitatea semnăturei regale, fără a avea în acelaşi timp desemnat şi executorul testamentar. (aplauze şi ovaţiuni).

Discursul d-lui Osvald Teodoreanu

Fruct necopt,—deşi de atît amar de vreme stă pe cracă, încălzit de atîta soare, şi bătut de atîta vînt,— totuşi, fruct necopt al imperialismului Bismarkian, D-l P. Carp, pe care vicisitudinile vieţii sale politice nu l'au deprins să guverneze, s'a deprins repede să terorizeze. Nu-i vorbă, pe ucenicii «*pe gogomanii*» săi, îi-a terorizat în totdeauna. D-l Carp îmi face impresia acelui părinte de familie, care deşi îşi iubeşte copiii, şi poate tocmai pentru acest cuvînt, îi ţine sub ferul a unui autoritarism despotic. Nu suflă bieţii copii de faţă cu papa, dar cînd scapă puţin de sub ochii despoticului tată, vai de cei ce le cad sub mînă. Sparg capete în dreapta, strică geamuri în stînga, leagă tinichele la coada cînilor etc.. samănă frica şi teroarea în jurul lor, Şi cu toate actele lor teroriste, şi cu toate că papa îi dojeneşte în particular, totuşi dînsul îi va apara, va face cauză comună cu ei, căci pe lîngă dragostea lui de părinte ei sunt fructul sistemului şi a exemplului său. Nu face absolut aceiaşi impresiune şi d. P. P. Carp? Căci nu scapă bine de sub privigherea lui papa Carp, şi d. Al. Marghiloman, terorizează societatea tramvaielor comunale din Bucureşti, înfrîngînd principiul de neînfrînt al drepturilor cîştigate. N'apucă a scapa d. Nicu Filipescu, şi cu spada-i de toreador aristocratic loveşte desperat în Banca Naţională, nesocotind creditul şi nevoile ţărei, etc. etc. Papa Carp, va dojeni în consiliul de familie, pe Jupiteriorii fii ai creştetului său, dar solidar cu dînşii îi va apara faţă de toată lumea şi se va solidariza cu actele lor.

Aşa îi ştiam şi aşa l'am văzut la lucru pe d. P. P. Carp. Iată însă că la bătrîneţe, a devenit şi Nietzchean. Marele cugetător Nietzche împarte omenirea în *sclavi* şi *stăpîni.* In grupa întăi aşază pe toţi liberalii, în grupa a doua pe aristocraţi. Pentru aceştia cugetătorul are admiraţiune, la iei găseşte respectul *tradiţiei,* al *bătrîneţii* şi al *bărbăţiei.* Nesocoteşte spiritul de castă care-i domină, adică acel egoism colectiv esenţialmente gregorian, care-i fondul comun al tuturor oligarchiilor aristocratice. Dar nu vrea să ţină samă de democraţie, care ie puterea reală a celor mai mulţi, esenţialmente individualistă, căci recunoscînd chemarea tuturora, pune numai condiţii de valoare, de talent, de putere de muncă, corespunzătoare abilităţii practice a individului. — Ei bine d. Carp, ie Nitzchean.

In expunerea de motive a proectului său de descentralizare administrativă d sa debutează prin a constata „lipsa de tradiţiuni istorice", spre a vorbi despre „forţa centralizatoare a dinastiilor moderne" şi de „descentralizarea suveranităţii". Şi d-sa crede că expunerile istorico-metafizice, incoherente şi ininteligibile prin nebulozitatea lor, vor acoperi tendinţele adevărate ale proectului său. „Comuna, şcoala, drumurile şi igiena publică,... oferă ambiţunilor locale un atrăgător cîmp de activitate".. şi acestora va căuta să corespundă proiectul? Cum, deschizînd drumul acestor ambiţiuni către Direcţiunile regionale? Şi imediat, adăugă că pretinsa sa „descentralizare, va deprinde pe cetăţeni să se guverneze singuri", cum? Prin Directorii săi regionali. Ie colosal. Dar citiţi art. 6 din proiect, şi veţi vedea din puterile de a numi şi destitui slujbaşi, de a crea şi desfiinţa şcoli, că aceşti Directori nu sînt de cît tot vechii *„gubernatori"*, ai d-lui Carp, cari vor facilita tocmai terorismul local al celor mici şi slabi. Iar acţiunile de autoritate regională ale aşa zişilor Directori, paralele cu acţiunile centrale ale miniştrilor, sînt scoase de sub răspunderea legală a acestora cari răspund de actele lor şi sînt ocrotite de ocultismul şi lipsa de răspundere a Directorilor inamovibili. Atunci ce sunt şi ce vor fi altă aceşti Directori, de cît *pionii permanenţi* ai intereselor clasei ce ei represintă, care i-a creat potentaţi aristocratici şi care prea slabă pentru a se menţine prin propriile ei forţe, îşi creiază astfeliu fortăreaţa de rezistenţă şi de îngenunchiare.

Curentele şi manifestările democratice vor avea de înfruntat aceste rezistenţe organizate, voinţa acelor curente nu va mai avea nici mijloc, nici putinţă de a fi exprimată liber. Iată de ce împărtăşind critecele intemeiate ale înaintaşilor mei, socot că pretinsa descentralizare a d-lui Carp, ie nu numai operă neconstituţională, şi nu numai că nu se poate numi, cum o numeşte d-sa îndrumare către mai multă libertate;

cătră mai multă independenţă sau: întîlnirea intereselor unei libertăţi conştiente de forţa ei, cu interesele dinastice," etc. ci ie operă de zugrumare a libertăţilor şi de îngenunchiare a cetăţenilor. Vorbele pompoase ori nebuloase, care ascund atari tendinţe şi intenţiuni, sunt demagogism sadea.

Şi dacă proiectul d-lui Carp „nu ie ultimul cuvînt al reformei", ce d-sa propune, apoi protestul ţării întregi îi va spune şi trebuie să i-o spună, că acest prim cuvînt ie ultimul deziderat de guvern al d-lui P. Carp, a fost şi va fi visul său de opoziţiune. (Áplauze prelungite).

Discursul d-lui G. G. Mirzescu

D-lor, vorbind ultimul din organizarea naţional-liberală, cred că mi se impune o datorie şi anume: aceia de a vă ruga să scuzaţi lipsa de la această întrunire a şefului nostru d. C. Stere, care este încă, pentru cîteva zile, reţinut peste munţi, într'o înaltă chemare naţională (aplauze prelungite). Vă rog să-l scuzaţi din toată inima, cu toată căldura, căci după ultimele ştiri îmbucurătoare ce ne vin din Arad, prezenţa lui acolo a făcut ca pacea în Ardeal să fie astăzi un fapt definitiv săvîrşit. (aplauze îndelung repetate; ovaţiuni, strigăte de „Trăiască Stere").

D-lor, am fost precedat la această tribună de atîţia vorbitori şi ora este atît de înnaintată, în cît aş fi preferat să nu mai abuzez de răbdarea d-voastră. Aţi auzit desvoltîndu-se atît de complect, cu atîta competinţă şi cu atîta autoritate, chestiunea reformei administrative de către d-nii C. Crupenschi şi G. Săndulescu; aţi auzit vorbindu-se cu atîta căldură sau cu atîta umor de ceilalţi vorbitori asupra chestiunilor ce interesează situaţia politică internă, în cît, d-lor, nu vă voiu reclama de cît foarte puţin de bine voitoare atenţie—strictul necesar pentru a trage cîteva concluziuni şi răspunde la cîteva comentarii făcute de presa guvernamentală, în jurul campaniei opoziţiei-unite, în special în jurul acţiunei noastre de la Iaşi, a întrunirei noastre de astăzi.

Am citit într'unul din ziarele guvernamentale această pretenţioasă imputare: trebue mult curaj şi mai multă îndrăzneală pentru că cineva să se încumete a crea un curent ostil în masele cetăţeneşti contra reformei administrative, care nu numat *că realizează un deziderat al Constituţiei*, dar care e imperios reclamată de cerinţele întregei ţări. Şi unde să se protesteze împotriva acestei reforme, continua ziarul guvernamental, *tocmai la Iaşi*, oraşul, care, prin descentralizarea administrativă, devine un centru important avînd în el reşedinţa a patru directori, adică aproape a patru miniştri cu toate organele dependente de ele.

Aceste rînduri sînt suficiente pentru ca să vă convingeţi şi de ignoranţa şi de neruşinarea lor. Îşi bat joc, d-lor, şi de Constituţie şi de bietul nostru oraş.

Este prea adevărat că Constituţia cuprinde, într'unul din articolele sale finale, dezideratul unei descentralizări administrative.

Da! D-lor, Constituţia cere în art. 131 pe care vi l-a citit adineauri d. Socor, ca în cel mai scurt timp posibil de la promulgarea ei să se facă o lege specială asupra descentralizării administrative.

Şi Constituţia va fi, desigur, foarte recunoscătoare d-lui Carp, care timp de aproape 50 ani de la promulgarea ei, dormind în opoziţie somnul lui Epimenide şi propovăduind guberniile în potriva acestui deziderat, şi-a reamintit la vrista de 75 ani, sub o guvernare bogată în violări de Constituţie, că se cuvine ca macar acest text al Constituţiei să fie respectat (Aplauze prelungite). A trebuit, firește, ca d. Carp, în schimbul serviciilor aduse, să facă o concesiune de idei şi d-lui Fleva: să realizeze dezideratul constituţional pe care d. Fleva l'a cîntat pe toate strunele chiar în potriva d-lui Carp. (aplauze).

Ce fericire pentru ţară că aceşti doi oameni s'au putut pune, în fine, de acord: d. Carp să renunţe să şi mai bată joc de descentralizarea d lui Fleva şi d. Fleva să renunţe să-şi mai bată joc de guberniile d-lui Carp (mare ilaritate, aplauze).

Dar, d-lor, simpla prezentare a proectului de lege şi titulatura lui nu sînt suficiente prin ele inşi-le pentru ca să se poată susţine cu mîndrie că se realizează un deziderat constituţional.

Dezideratul Constituţiei nu poate fi considerat ca realizat decît numai întru cît proectul va corespunde descentralizărei, aşa cum o concepe Constituţia. Şi atunci chestiunea constituţională apare lămurit aşa cum a pus-o d. Socor. Proectul d-lui Carp, admiţînd pentru moment că el putea fi numit un proect de „descentralizare administrativă" nu numai că nu realizează, dar merge împotriva descentralizărei, aşa cum o concepe şi doreşte Constituţia. Articolul 107 din Constituţie care se ocupă de instituţiile judeţene şi comunale, reclamă imperios ca legile ce se vor face pentru organizarea şi funcţionarea acestor instituţii, să aibă la bază descentralizarea cea mai complectă, adecă deplina independenţă a judeţelor şi comunelor de ori-ce funcţiune a statului. Căci, după cum observă atît de clar raportorul Constituţiei, Aristid Pascal, dacă Constituţia a consfinţit diviziunea administrativă în judeţe şi comune, a fost în unicul scop de a uşura administraţia centrală a ţărei şi a localiza administraţia după interesele colective ale fiecărui judeţ şi comună, aşa cum s'au născut aceste judeţe şi comune în decursul veacurilor din aceste interese colective (aplauze).

Aceasta a înţeles Constituţia prin descentralizare: descentralizarea în sensul self guvernămîntului, adică a administraţiunei de sine stătătoare a fiecărui judeţ şi a fiecărei comune. Nici un singur moment n'a trecut prin mintea vreunui membru al Constituantei de la 1866, să înţeleagă descentralizare într'un alt sens, necum în sensul unei aşa zise descentralizări biurocratice, care, dacă sustrage judeţele şi comunele de sub autoritatea directă a ministerelor, numai puţin adevarat este că le menţine sub autoritatea unui *delegat ministerial* — înglobînd toate interesele lor într'o nouă circumscripţie teritorială, *regiunea*, nepreveżută de Constituţie şi contrară tradiţiilor noastre istorice şi administrative (aplauze)

Ei, Domnilor, aceasta nu înseamnă a realiza un deziderat constituţional, aceasta înseamnă dimpotrivă a nesocoti dezideratul constituţional în forma cea mai batjocoritoare. (aplauze). Căci cea mai batjocoritoare formă de realizare a unui deziderat dintr'o constituţie liberală e, evident, **forma reacţionară**. (aplauze prelungite). Şi aceasta formă o îmbracă proectul d lui Carp cînd merge împotriva a două mari principii de esenţa descentralizărei.

Primul principiu al descentralizărei este acela de a face să participe în administrarea intereselor colective cel mai mare număr de cetăţeni, nu numai în deliberarea administrativă dar în *acţiunea administrativă*, căci principalul scop al descentralizărei, este ca prin această acţiune să se desvolte, în fie care judeţ sau comună, după cum observa atît de bine d. Săndulescu, toate calităţile sociale şi politice ale poporului (Aplauze prelungite).

Or, d-lor, cînd proectul d-lui Carp dă acţiunea administrativă a intereselor judeţene şi comunale, care trebue să revie prin elecţiunea cetăţenilor, în mînele unui *funcţionar administrativ, numit de ministru luat de ori unde, poate chiar şi străin de orice legături şi interese locale, fără măcar asistenţa unui consiliu regional alcătuit printr'o elecţiune directă*, este un proect care merge împotriva principiului fundamental al descentralizărei administrative. (aplauze). Al doilea principiu care decurge oare cum din cel dintăi, este *responsabilititatea administratorilor*, faţă de circumscripţia teritorială ce administrează judeţul sau comuna. Directorii regionali ai d-lui Carp *numiţi pe viaţă, de miniştri, cu toate puterile cele mai largi date asupra unei regiuni cuprinzînd atîtea judeţe şi comune*, scapă ori cărui control şi ori cărei răspunderi, nu numai faţă de corpurile locale alese, consiliile judeţiene şi comunale,, dar chiar consiliului regional compus din delegaţii acestor consilii.

Ei scapă chiar controlului şi răspunderei la care sunt supuşi miniştrii, căci dacă directorul regional este un *ministru de fapt*, el nu este un ministru constituţional, care să intre în prevederile legei, responzabilităţei ministeriale. (aplauze).

D lor, dacă d N. Filipescu într'o întrunire publică a putut să-şi permită să spună fără temei, că, Banca Naţională este cea mai vastă escrocherie a veacului al 19-lea, să-mi fie permis şi mie a spune, cu temei însă, fără a uita vre unul din elementele constitutive ale delictului de înşelăciune, că „proectul guvernului conservator intitulat de *descentralizare administrativă*, este cea mai caracterizată escrocherie guvernamentală şi legislativă a veacului al 20 lea". (Aplauze furtunoase în delung repetate.)

D-lor în afară de cele ce am spus până acum care, poate, aparţin prea mult discuţiunei teoretice, n'avem de cît să luăm o pildă vie, accesibilă tuturora, trasă din însă-şi proectul d-lui Carp pentru a vă convinge de această înşelăciune.

Ştiţi că cele trei oraşe principale ale ţărei, cele trei capitale, Bucureşti, Iaşi şi Craiova, sunt lasate în afară de dispoziţiile proectului de descentralizare a d-lui Carp, cu toate că administraţia lor astăzi nu e descentralizată, ci din potrivă, supusă unui riguros regim de tutelă administrativă.

Dacă în adevăr, proectul d-lui Carp, este un proect de descentralizare administrativă, e firesc ca ori şi cine să şi pună întrebarea: pentru ce d. Carp lasă în afară de descentralizare tocmai comunele cele mai principale ale ţărei, care sunt presupuse înaintea tuturor celorlalte comuni, a fi cele mai apte pentru descentralizare?

(Sfîrşitul în numărul de mîine).

Discursul d-lui A. A. Badarau

Iubiţi Cetăţeni,

De şi d-stră în alegerile generale, cu toată urgia şi corupţia, aţi manifestat un puternic curent antiguvernamental, pentru partidul conservator democrat şi pentru partidul liberal, căci aţi trimes în Senat doi reprezentanţi ai partidului conservator democrat şi au lipsit 5 voturi d-lui Gh. Gh. Mârzescu pentru a fi trimes în Cameră şi un vot lui Cananău, totuşi aceste curente pe care le-aţi format d-stră, nu mai sunt reprezentate în parlament.

Am fost nevoiţi să ne retragem din Parlament, şi am făcut-o cu hotărîre, căci în lupta aşa de energică a celor 2 opoziţii, retragerea nu e o chestie de capriciu, nu e o întîmplare; numele fruntaşilor din Parlament a celor două opoziţii, este o garanţie că nişte oameni care reprezintă toată viaţa noastră politica, nu pentru un capriciu, ci pentru o chestiune gravă, s'au retras din Parlament. Cînd brutalizarea dusă la o culme ne mai auzită, era întronată într'un Parlament din care guvernul a făcut un birou de înregistrare, opoziţia nu se putea face complice la o astfel de înjosire.

In alte ţări opoziţia în astfel de împrejurări, găseşte calea obstrucţiei; în Austria, în Germania, se face uz întins, une ori chiar abuz de obstrucţie. La noi, însă, nu există tradiţia obstrucţiei; la noi ori de cîte ori opoziţia a fost exasperată, ea s'a retras din Parlament. Căci, d-lor, la noi Parlamentul nu e compus din rentieri, din oameni cu venituri sigure, care să se poată ţine numai de lucrările Parlamentului; la noi în Parlament, cei mai mulţi sunt oameni care muncesc într'o profesiune oare care din care trăesc şi care nu pot sta zi şi noapte în Parlament, pentru a ţine pept unor bandiţi.

Chiar dacă am fi stat, însă, în Parlament, pentru a duce lupta de obstrucţie, oare obstrucţia ridică prestigiul Parlamentului? Ce-ar fi fost dacă noi am fi stat mereu de luptă cu aceşti bandiţi, ne-am fi luat de pept şi ne-am fi ţinut de pugilate şi de lupte de arenă?

In afară de aceste consideraţii, însă, e destul să vă expun un singur fapt pentru a vă arata că într'un Parlament cu un nivel aşa de scăzut, n'am fi avut cu cine lupta. Eram, d-lor, acum 5 zile în cabinetul directorului serviciilor administrative la ministerul de interne, spre a cere pentru fiul meu autorizaţia de a introduce muncitori agricoli străini, cînd a venit un bătrîn să ceară înaintarea lui în grad în o decoraţie; ne apărat directorul i-a răspuns că nu d-sa face acele înaintări; bătrînul a fost foarte insistent şi la răspunsurile din ce în ce mai stăruitoare ale funcţionarului, i-a răspuns pe un ton mai ridicat că nu ştie, poate funcţionarul, că vorbeşte cu Senatorul judeţului cutare. Era, d-lor reprezentantul unui judeţ cu care se făleşte junimismul şi vă închipuiţi lesne că şi directorul s'a îngălbenit de enormitatea cererei şi fiul meu împreună cu mine am găsit deplina îndreptăţire a retragerei mele dintr'un Parlament compus din asemenea oameni.

D-lor, ca să venim la proectul de descentralizare, care face obiectul actualei lupte a opoziţiei, s'ar părea la prima vedere că am face o crimă de lése-Iaşi, dacă ne-am ridica împotriva unui proect de lege, care favorizează în aparenţă Iaşul, făcîndu-l centrul unde se va drena viaţa a 5—6 judeţe. Credeţi însă, că ar fi posibil că un om ca mine, care am fost mereu legat de Iaşi, care nu pot să uit că, plecat din Bădărăi, am văzut la Iaşi lumina vieţei politice şi am ajuns, ori cum să cuceresc Iaşul, dacă aşi crede că acest proect favorizează Iaşul aşi putea să mă ridic împotriva lui numai fiind-că e făcut de adversari? Sunt, d-lor, prea socotitor al faptelor, ca să mă ridic cu fraze în potriva unui proect bun, şi de aceea sunt cu cugetul împăcat, căci ştiu că demasc o ipocrizie şi fac un serviciu oraşului meu şi ţărei, împedicînd realizarea unei legi pe care într'o zi ţara întreagă împreună cu Iaşul ar gusta-o prea amar şi ar plăti o prea scump.

Nu e greu de observat, d-lor, că Iaşul abia în ceasul al 11-lea este atins de dragostea guvernului, căci pînă acum nu s'a dat nimic acestui oraş, care simte nevoia de a trăi o viaţă reală şi este silit să trăiască numai din importanţa trecutului şi a tradiţiilor. Cînd dintr'un excedent bugetar de 60 milioane nu s'a găsit nimic pentru Iaşi, de şi banii s'au împărţit la toate vînturile, avem datoria să protestăm. Ori ce viaţă economică este imposibilă în Iaşi, din pricină că legăturile de trafic sunt aşa de rele, gara noastră într'o stare aşa de primitivă, în cît se perd 5—6 zile pentru a avea o expediţie de la Galaţi la Iaşi, din pricina neajunsurilor de tot soiul pe care le întîmpină,

Aceste lucruri le ştie guvernul şi avea putinţa să le remedieze, de oare ce avea gata antrepozitele făcute de un alt guvern; totuşi n'a găsit o centimă de dat Iaşului pentru a'i ridica, în cît zăcem în aceiaşi stare. Pentru aceea cînd guvernul ne spune că arde de dorinţa de a ridica Iaşul, prin crearea a 4 miniştri a cîte 3000 lei pe lună, să ne dea voe să-i spunem că conduita sa e o fţărnicie.

Cînd, apoi, din atîţia comercianţi, s'a găsit în Iaşi un comerciant romîn, care să-şi pună tot sufletul pentru înflorirea comerţului în Iaşi, unde a condus camera de comerţ timp de 15 ani, acest guvern în dorinţa de a forma caractere, în dorinţa de a fura un liberal, l'a făcut preşedinte al Camerei de Comerţ, dînd ast-fel o lovitură decizivă comerţului în Iaşi.

Cînd, prin urmare, se vede din atîtea fapte, cum procedează guvernul cu Iaşii, nu admitem ipocrizia că acum l'a pălit dorul de Iaşi; acest guvern, vitreg a fost pentru Iaşi şi vitreg va peri pentru el.

Insă, d-lor, chiar dacă avantajul ar fi real pentru Iaşi după noua lege de descentralizare, nu putem admite să se îngreue bugetul cu anuităţi de un milion, pentru creaţiune de funcţionari şi nu admitem să se distrugă şi puţina viaţă care mai există în oraşele pe a căror socoteală ne vom ridica; Iaşul n'a fost nici odată calăul restului Moldovei şi nu va trada interesele altor oraşe, ori care ar fi preţul cu care ar căuta să i se cumpere trădarea.

Dacă vom intra, apoi, în cercetarea mai amănunţită a proectului, vom vedea că expunerea de motive nu e făcută tot de cel ce a făcut proectul. Proectul nu are a face cu concepţia partidului conservator, expusă în programul fuziunei din 1907, în cît se vede bine că e făcut de altul de cît d. Carp, căruia îi aparţine numai prefaţa.

Chiar după prefaţă, însă, tot nu putem lua în serios pe d. Carp, cînd în ea ne pretinde că legea cea nouă tinde să formeze caractere şi cînd ştim ce a făcut d-sa cu caracterele în această ţară. Pentru a ilustra mai bine modul cum autorul proectului înţelege să formeze caractere, să vă arăt numai, că între condiţiile pentru a fi numit director regional, este şi una curioasă, aceea de a fi fost administrator al casei şcoalelor; aceasta este introdusă inadins pentru un fost conservator-democrat căruia noua lege îi formează caracterul, fiind-că a trecut la guvern.

Cum că proectul e făcut de cineva care n'are idee de viaţa noastră publică, se vede şi din aceea că cuprinde lucruri absolut caraghioase, cum e dispoziţia după care sunt dispensaţi de prestaţie juraţii comunali, cînd se ştie că aceştia au fost desfiinţaţi de 3 ani, prin legea d-lui Stelian. Probabil că autorul proectului a dormit în acest timp, dar iarăşi e probabil că el face parte din generaţia imediat precedentă nouă, căci dacă ar fi fost mai vechi—de exemplu d Carp însuşi—ar fi scutit şi garda civică.

Mai e în proect o disposiţie care descentralizează o chestiune importantă. Aţi simţit, d-lor vre-o dată greutatea cu care se eliberează de la centru autorizaţia pentru organizarea loteriilor? De sigur că n'aţi avut ocazia să fiţi împiedicaţi în acest drept aşa de frequent şi important.

Ei bine noul proect dă în atribuţiile directorului regional aseminea autorizaţie şi crede că a descentralizat mare lucru.

Dar chiar în prefaţă, care desigur e opera d-lui Carp, tot nu este d. Carp întreg. Se poate, d-lor, ca d. Carp să fie partizanul descentralizărei? Noi îl ştim că este partizanul unei idei moderne, a intervenţionismului de Stat. Cum se potriveşte, însă, ideea că numai Statul are destulă putere pentru a modifica viaţa economică, căci particularii sunt prea slabi, cu ideea de descentralizare a d-lui Carp, în care se pretinde a se da aşa mare rol tocmai iniţiativei individuale? Dacă intervenţia Statului este singura cale de mîntuire, se poate spune în intervenţionismul de Stat că descentralizarea este un panaceu? Cînd abia în anii trecuţi s'a stabilit intervenţia Statului în treburile comunale, prin trecerea autorităţei comunale la notar, care e un funcţionar de Stat, cînd astă zi lucrările privitoare la sănătatea publică nu se descentralizează, de şi ele interesează mai ales iniţiativa locală, nu putem crede că pe d. Carp îl preocupă serios descentralizarea ca intervenţionist ce este, căci una cu alta nu se potriveşte.

Dacă, însă, d. Carp face azi din descentralizare un panaceu, căci cînd peste principiile intervenţionismului său, trebue să se fi întîmplat ceva. Intîmplarea este, anume, grija ce are legea, de a forma caractere; o dată cu lucrările pregătitoare ale legei, au început şi lucrările pe lîngă unii din liberali şi conservatori democraţi, pentru a'i trece la guvern, amăgiţi de perspectiva unuia din numeroasele ministere inamovibile. Aceasta ne explică şi graba d-lui Carp, că de şi legea se va aplica de la April 1913, numirile de funcţionari să se facă chiar de la April 1912, pentru că prin aceste numiri să se formeze cît mai curînd caractere.

Ce va cîştiga, d lor, Iaşul din aceşti noi funcţionari? Va cîştiga 4 automobile şi probabil un tren de legătură cu Bucureştii mai bun de cît actualul expres de 2.55. Căci de sigur, d lor, că aceşti directori, probabil străini de localitate, nu se vor lipsi de contactul cu Bucureştii; dacă chiar actualul primar, nu dă pe la Primărie, ci stă la Bucureşti, dar încă acei cari nu vor fi locali?

Prin acest proect, însă, perd judeţele şi comunele ori-ce viaţă reală. Căci, d-lor, practica mea de om public eu 'mi-am cîştigat'o ca consilier comunal; cu atît va fi, deci, mai redusă practica treburilor publice, în spiritul legei noi cu cît în toate oraşele, chiar rudimentul de viaţă cetăţenească ce există astăzi, se va lăsa să dispară sub călcăiul miniştrilor trimeşi de la centru şi care ne vor veni cîteva zile pe lună.

In afară, însă, de perderea ce rezultă în acest mod, legea nouă nu aduce nici un leac la suferinţe reale. Este ştiut, d-lor, că astăzi ţaranul se plînge de jandarm, orăşanul de poliţist; ei bine, prin noua lege dregătorul se poate amesteca în toate treburile publice, poate dicta tuturor, afară de jandarm şi poliţist, cari rămîn tot sub autoritatea directă a ministerului de Interne. Prin urmare tocmai acolo unde ţara întreagă cere o îndreptare, se lasă răul tot ca în trecut.

Dar mai este în proect şi o dispoziţie primejdioasă. Se ştie, d-lor, că guvernul şi miniştrii nu răspund pentru actele lor de cît înaintea Casaţiei; chiar crimele ce ar fi făcute de un ministru, nu pot fi controlate de particulari, nici nu pot fi trase la răspundere înaintea judecăţei. Unui particular nu'i rămîne în astfel de cazuri, de cît să'şi facă o majoritate în Parlament, pentru a trage la răspundere pe ministru, căci nu se poate plînge nimănui.

Ei bine, d-lor, există o întreagă categorie de cazuri, în care miniştrii se ascund sub pretextul comod al actelor de guvernămînt şi în care nu pot fi traşi la răspundere; aşa intervine prea adesea ori pretextul ordinei publice, într'o întrunire publică, într'o manifestaţie electorală. Veţi rămîne uimiţi, d-lor, cînd veţi afla că după noua lege toate aceste atribute sunt date în mîna directorului regional; el poate ori cînd cere forţa armată şi poate arăta chiar cum şi unde să se îndrepte ea. Ei bine, pe aceşti directori nu'i putem trage la răspundere nicăeri şi ei pot întrebuinţa forţa publică, cum dictează interesele personale şi de partid a celor care i-a numit.

Pentru toate aceste cuvinte, eu ca ieşan, care am avut mereu în faţă preocuparea de soarta Iaşului, nu găsesc în noua lege nici un avantaj pentru Iaşi. Cînd alături cu unele dispoziţii fără nici un folos pentru noi, găsim atîtea dispoziţii primejdioase pentru crîmpeiul de independenţă ce ne-a mai rămas, protestăm alături cu d-voastră împotriva acestei legi şi dacă din cele ce vi s'au spus v'aţi convins de dreptatea noastră, să daţi adeziunea d-voastră următoarei moţiuni, pe care la nevoe delegaţii d-voastră să-o prezinte Regelui, pentru a-i arăta cum înţelege ţara guvernarea d-lui Carp.

*

MOŢIUNE

Cetăţenii alegători din judeţul Iaşi, întruniţi azi, 23 Februarie 1912.

Văzând cum un guvern, venit fără chemarea ţărei, după ce prin conrupţie şi nelegiuire a falsificat voinţa Naţiunei în alegeri, după ce a turburat liniştea şi ordinea în Stat prin dezlănţuirea patimilor şi votarea de legi neconstituţionale, după ce a provocat eşirea opoziţiunei din Camere şi acţiunea lui legislativă, a ajuns astfel lipsit de ori-ce autoritate morală, are totuşi îndrăzneala să propună o lege, prin care se calcă cu perfidie principiile pactului nostru fundamental, se răstoarnă tot aşezămîntul istoric al administraţiunei ţărei, se despoae vechile judeţe ale ţărei de drepturile lor respectate, de toate legiuirile de pînă acum; se rîpeşte în mare parte miniştrilor autoritatea şi răspunderea, se pune stăpînire în profitul unui crîmpei de partid pe taotă viaţa statului şi se risipeşte averea publică pentru căpătuirea partizanilor, protestează în contra legei aşa zisă de descentralizare administrativă şi roagă pe convocătorii acestei întruniri, să facă ca protestarea lor să fie auzită de Suveran.

Această moţiune este primită în aplauzele generale, după care întrunirea iea sfîrşit, la oara 8.

A se ceti urmarea în pagina a 4-a.

INFORMATII

Domnul Carp a declarat ieri, că dreptul de a petiționa la Rege este un caraghiozlîc. Fără comentarii.

Administrația comunală ne roagă, a aduce la cunoștința generală, că din cauza unei întreruperi pe linie, debitarea apei va fi întreruptă pe timp de 24 ore.

Prefectul județului a lasat astă-zi la redacția Evenimentului una sută *bilete de liber parcurs pentru entusiaști, cari ar voi să iee parte la întrunirea pe care guvernul o va ține Duminică în București.*

La Iași s'au trimis, în total, trei sute foi de drum.

Cc. Iancu Stamatiu era azi radios. In adevăr, aseară, atît d. Grecianu cît și d. Cosmovici, au plecat la București așa că cc. Iancu tronează singur la Primărie.

Admiuistrația comunală a publicat o ordonanță, după care lucrătorii brutari sunt obligați a-și viza livretele de sănătate odată pe săptămînă.

Vizarea se va face de către medicii comunali.

Doamna Elisabeta Carp, foastă Andriescu, domiciliată strada Tatarași, a încercat să se sinucidă astă-zi dimineață, bînd o soluție de sublimat.

Nenorocita se află internată în spitalul israelit, i s'au făcut spălături stomacale.

Mari supărări sufletești au împins pe d-na Carp la actul disperat.

Procurorul general a declarat astă-zi apel a minima, contra sentinței tribunalului Iași, s. I, relativă la condemnarea fostului băcan Anton Antoniade la trei ani închisoare pentru faliment.

Mîine Sîmbătă, începe să lucreze comisia de apel la administrația financiară din Iași.

Comisia care va lucra până la zece Martie, se compune din primul președinte al tribunalului, delegatul județului d. T. Negruzzi și delegatul administrației financiare d. Pompilian.

Acuzările le vasusține administratorul financiar.

Astă-seară muzica Regimentului Ștefan cel Mare, sub conducerea valorosului șef I. Vlăduță, va da un concert, în sala teatrului Național.

Un frumos program ales din repertorul marilor compozitori, va delecta pe toți cunoscătorii de muzică care s'au dat astă seară întîlnire la teatrul Național.

Bilete la agenția „Thalia".

Consiliul comunal. — Consiliul comunal, s'a întrunit eri, la oarele 4, sub președinț a d-lui D. Greceanu.

Consiliul a aprobat modificările cerute de consiliul technic superior, în ceia ce privește extinderea rețelei de lumină electrică.

S'a votat apoi o adresă de mulțumire, către d. Mateiu Cantacuzino, care a pledat gratis pentru comună, în procesul dintre comună și d. A. Braunstein.

S'a rezolvit apoi cîte-va chestiuni de vînzări de locuri.

Consiliul facultății de medicină, să întrunește astăzi, la oarele 8 seara.

Consiliul se va ocupa de chestiunile următoare:

Proectul de reformă a învățămîntului superior.

Menținerea sau desființarea catedrei de patologie internă.

Se va fixa în același timp și programul cursurilor, din semestrul viitor.

La spitalul militar, s'au internat în ultimele zile, 5 soldați, bolnavi de anghină difterică.

*

La spitalul de izolare, s'au internat azi un serjent de oraș, bolnav de scarlatină.

Zilele aceste a apărut Tabla de Materii generală a primelor zece volume din *Noua Revistă Romînă*. Colecțiunea acestor volume formează o excelentă enciclopedie literară și științifică; iar cercetarea Tablei de Materii, în care articolele sunt grupate pe specialități, interesează și folosește tuturor categoriile noastre de intelectuali. Ea se poate cere în chip gratuit de la Ad-ția „Nouei Reviste Romîne", calea Victoriei 62, București.

Melania Petrescu a fost condemnată ieri la o lună închisoare pentru conrupere de minori.

— Camera de punere sub acuzare a respins cererea neguțitorului falit Z. Blauner de-a fi eliberat din închisoare.

— Debitantul de tutunuri Sava, la care s'au găsit două bancnote falșificate, a fost citat pentru mîine la parchet.

A apărut „Versuri și Proză" cu un sumar ales. De această publicațiune ne vom ocupa mai pe larg.

Bancaa podgorenilor.—Subscrierile pentru banca podgorenilor se primesc de d-nii: A. A. Badareu, prof, V. Dimitriu, dr. D. Hurmuzescu, dr. I. N. Manolescu, dr. L. Cozmovici, C. Cerckez G. Manea și G. Anastasiu, avocat.

Subscripția este deschisă pînă la 6 Martie, la care dată trebuește efectuat vărsămintul prim în valoare de 30 la sută a acțiunilor subscrise.

Funcționarii prefecturei de județ din Iași au redactat un memoriu către primul ministru, rugîndu-l ca să se menție consiliile județene în proectul administrativ, căci altmintreli sute de funcționari ar rămînea fără slujbe.

O delegație de 4 funcționari județeni va pleca să prezinte memoriul d-lui Carp.

D-nii Albers și Stresau, inspectori ingineri ai societății de tramvaie, au fost în Iași și au inspectat sucursala tramvaiului din localitate.

Astăzi inspectorii au plecat la Berlin.

Aducem la cunoștință Domnilor comercianți de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calitățile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiții avantajoase.

Pentru informațiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

Societatea corală „Carmen", din București, sub conducerea apreciatului profesor d. D. G. Kiriak, va da un mare concert în Iași, sala teatrului Național, cu concursul unora din profesorii Conservatorului nostru.

Va fi primul concert dat în Iași de „Carmen" și regalul artistic va atrage, de sigur foarte multă lume în seara de 27 Martie — a treia zi de paști — cînd concertul va avea loc.

D. inspector A, Bulgariu, a fost întărcinat să țină loc de sub director general al poștelor, în locul d-lui G. Gavrilescu, care a demisionat.

La examenul de notari, ținut eri la Prefectura de județ. au reușit următorii candidați: Atanasiu Gh., Chiprian Neculai, Jurașcu Ioan, Malcoci Alex., Potop Constantin, Severin Titus, State Constantin și Secu Const.

Administrația plășei Codru. a făcut cunoscut prefecturei de județ, că dacă nu se iau urgente măsuri de consolidarea terenului satului Costuleni, care din cauza situației lui, pe malul unei rîpe apoase s'a prăbușit cîte-va case; atunci întreg satul e amenințat cu prăbușirea.

Opera rusească la Iași.—Marea trupă de operă rusească de sub direcția d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iași și va da 5 reprezentații la Teatrul Național cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky, Sămbătă 25 Febrnar; Viața pentru Tzar* de *M. Glinka, Duminecă 26 Februar; Dama de Pică* de *Tschaicovsky, în matineul de Duminică 26 Februarie; Demonul* de *Rubinstein, Luni 27 Februdrie;* și *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky, Marți 28 Februaruarie.* Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie corp de balet;* costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

*

Biletele, se rețin la librăria Iliescu (piața Unirei).

*

Afișe speciale vor anunța ziua și alte detalii.

Noul program de astă seară, Vineri 24 Februarie, al cinematografului Pathé-Frères, din Sala-Sidoli se reprezintă între altele:

Industria ipsosului, scene și vederi instructive.

Moravuri și obiceiuri indiene, scene și vederi de călătorie.

Logodna Samuraiului, dramă japoneză jucată de actorii teatrului imperial din Tokio.

Rozalia serbează ziua onomastică. Scene comice.

Theodor nu este serios, Scene comice de moravuri pariziane.

Din patimele omenești: Invidia. Mare roman contimporan cu o bogată și incomparabilă înscenare. Rolurile sunt interpretate de cei mai distinși actori pariziani.

„Răzbunare tragică în largul mărei" o impozantă desfășurare, a cărei acțiune se desfășoară în vîrtejul talazurilor oceanului.

Max Linder înamorat, scene comice.

Peste cîteva zile: „Mîntuire" (Rédemption), măreață dramă socială modernă la a cărei splendidă interpretare contribuesc corifeii scenelor pariziane.

Casele *din strada Carol No. 20. Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, șuri, 2 pivnițe, hambar, grădină și ghețărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 22 Februarie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentrn cafea	5.60
Smîntînă dulce	2.40
Oule proaspete	7%

ULTIMA ORA

București 24 Februarie

Un nou proect financiar

București.—Ziarul „La Roumanie" arată, că d. Carp, vrea să profite de noul împrumut pentru necesitățile răsboiului, spre a preschimba în rentă amortisabilă, cea mai mare parte din renta perpetuă.

Ziarul crede, că această operație este în dauna finanțelor țerei.

Inmormântarea proectului descentralizărei

București.—Din sursă guvernamentală, se afirmă, că numeroși deputați și senatori, au intervenit pe lângă miniștri, cerând retragerea proectului pentru descentralizarea administrativă.

Miniștrii s'au grăbit la rândul lor, să comunice d-lui Carp, această dorință a partizanilor.

D. Carp, ar fi consimțit zicând: „Recunosc că un proect de importanța proectului meu asupra descentralizărei nu ar putea să fie impus, fără a avea dinainte o discuție pariamentară, având bine înțeles și controlul opoziției. Iată pentru ce prefer să amân discuția proectului până la toamnă, lăsând ca până atunci proectul să fie discutat și analizat de presă și cetățeni."

Adunarea generală de la „Adevărul"

București.—Eri a avut loc adunarea generală al acționarilor societății anonime „Adevărul".

Au participat 19 acționari, reprezentînd 4775 acțiuni.

S'au aprobat bilanțul și s'au dat administratorului delegat cuvenita descarcare.

S'au ales 3 cenzori, și s'a reales pe d. C. Mille, ca administrator delegat pe un period de 4 ani.

Adunarea a consimțit la sporirea capitalului cu 120,000 lei, și a autorizat cumpararea palatului Saint-Frères, din strada Sărindar No. 9.

Noua organizare a poștelor

București.—Noua lege de organizare a Poștelor și Telegrafelor, va intra în vigoare abia la 1 Octombrie.

Noile taxe însă de francarea corespondențelor, vor fi aplicate cu începere de la 1 Aprilie.

Noul sub-director al poștelor

București.—D. Gavrilescu, sub-director al poștelor, și-a dat demisia, pentru a-și regula drepturile la pensie.

D. Bulgaru, inspector a fost numit sub-director.

Campania de răsturnare

București.—Eri opoziția a ținut în țară 30 de intruniri.

La București, conservatorii-democrați au ținut o intrunire în sala Ovidiu.

Au vorbit d nii Tașcă, Stelian-Popescu, Barbu Păltineanu și Costăchescu.

La urmă asistența a mers la clubul conservator democrat, unde au aclamat pe fruntașii partidului.

O scrisoare a Țarului

București.—D, de Giers, Ministrul Rusiei la București, a înmînat Suveranului o scrisoare autografă a Țarului.

Noi pensionari

București. — Numeroși funcționari superiori de la poștă și telegraf își vor regula drepturile la pensie, pe ziua de 1 April.

Budgetul ministerului de răsboiu

București. — Ministrul de răsboiu a întrodus în budgetul acestui minister, suma de 15,000 lei, pentru a servi ca mici ajutoare, pentru casa de dotație a oștirei.

Reforma învățămîntului superior

București.—D. Perltz, profesor la Universitatea din Iași, a redactat observațiile făcute de universitatea din Iași, cu privire la învățămîntul superior.

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE

Dr. med. I. Nimereanu

— Iași Str. Banu No. 1 **(colț cu strada Lăpușneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero-reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc,) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

ANNA NUSSBAUM
M. M. FRÄNKEL
LOGODIȚI
Iaroslau *Iași*
In loc de ori-ce altă înștiințare

Desfăcîndu-mă de mai multe moșii am de vînzare: boi, cai, oi, toate felurile unelte agricole, cară, etc. precum și sămînță de orzoaică.

Luînd în exploatare pădurea Deleni a d-lui Grigore Ghica, am de vînzare toate felurile de material lemnos ca haragi și manele de stejar, material pentru doage, lemne de foc, etc.

Amatorii se vor adresa cu oforte la subsemnatul unde vor primi informațiuni event. bilete de vizitare.

Froim Fischer
str. Seulescu 15

Caut în căsătorie *domn drăguț sănătos, sub 40 ani avere lucru secundar. Am 22 ani,* **germano-americană bogată.**
Adressa: **„Hymen". Berlin 18.**

Dr. J. BRENER
Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*
Specialist în Boale de Femei
MAMOȘ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

Mobile Löbel
Iași — str. Lăpușneanu 32 — Iași
DORMITAORE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI
Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
—Covoare, Perdele, storuri—
— Ultimele noutăți —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREȚURI EFTINE —
Face și condițiuni de plată avantajoase. Primește comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

SOCIETATEA CREDITULUI FONCIAR URBAN DIN IAȘI

TABLOU

de imobilele și apartamentele din Iași ce sunt de inchiriat cu începere dela 23 April 1912

Amatorii de a lua în chirie apartamentele și imobilele arătate în acest tablou, se vor adresa la Sediul Societății din Iași, Str. Lăpușneanu No. 27, cu oferte inchise, în toate zilele de lucru, pînă la 27 Februar a.c.

Numele imobilelor	Str. și No. casei	Felul încăperilor și numele actualilor chiriași
Vasile Sculy	*Carol 53*	5 odăi, bucătărie, ocupate de d. colonel Gh. Tereuzescu.
Gh. Scorțescu	*Buna vestire 4*	una odaie, un grajd și o șură, ocupate de d. S. Wachtel.
A. I. Gheorghiu	*Muzelor*	4 odăi și bucătărie din etaj, camară și pivniță în comun.
Zamft și Birnberg	*Rășcanu 2*	întreg imobilul ocupat de d-na Hana Drescher (Pităria).
Noe sin Avram	*Sft. Theodor 33*	două odăi bucătărie și camară ocupate de d-na Maria Halpern.
Șapsa Fränkel	*„ „ 24*	întreg etajul de jos ocupat de d. S. Weisman.
Strul Velic	*Sft. Andrei 31—33*	mai multe odăi și apartamente.
Emanoil Haier	*Șoseaua Racoviță 3*	întreg imobilul deschiriat.
Dr. W. Finkelștein	*Pomir 6*	2 apartamente de cîte 3 și 2 odăi, cu bucătărie, ocupate de d-nii dr. W. Finkelștein și O. Grünberg
Victor Farra	*Veche 6—8*	magazia din capăt despre str. Cucu, cu 3 odăi în d dos și 2 cămări pentru lemne, ocupate de d. S. Ludatscher.
N. Marcopol	*Piața Halei 3*	un subsol și camară pentru lemne, ocupat de d. Z. Goldman olar.
Züssman și Marantz	*Pomir 8*	2 odăi și bucătărie în parter.
Gh. Ureche	*Anastasie Panu 24*	4 odăi, camară pentru lemne; pivniță și ogradă in comun, ocupate de d. Iițic M. Iancu.
Iosef Zamft	*Pomir 9*	apartamentele ocupate de d-nii Gutman, H. Braunștein și N. Cahane; și o odaie cu bucătărie deschiriată.
S. Braunstein	*De jos 43*	2 odăi și bucătărie în etajul de jos, deschiriate.
Haim Lehrer	*Ștefan cel Mare 37*	localul de cafenea, o odaie în dos și 2 odăi in ogradă, camară și pivniță ocupate de A. Haimovici și apartamentul de locuință compus din 3 odăi, pivniță și camară, ocupate de d. avocat A. Stoica.
Gh. Tacu	*Anastasie Panu 47*	2 dugheni cu cîte o odaie în dos ocupate de d. L. Grün și 2 odăi și bucătărie ocupate de d. Grigore Hagiu.
Palatul Societății	*Lăpușneanu 37*	o magazie la stradă și 2 odăi în dos ocupate de d. T. Maximovici și o dugheană cu o odaie ocupată de d. V. Feuerștein.
I. și M. Busch	*Crucei 39*	3 odăi deschiriate.
L. Iițicovici	*Aron Vodă 26*	un subsol ocupat de d-na Astra Leibovici și 2 odăi și bucătărie ocupate de Șendla Zisi.
M. I. Iacob	*Tatarași 41*	localul de pitărie cu dependințele lui și locuințele ocupate de d-na Debora Șloim și 2 odăi ocupate de D. A. Elcovici.
A. Marcovici	*Albă 51*	mai multe apartamente și baia.
L. Sadoveanu	*Aron Vodă 4*	atelierul de stolerie comupus din 3 odăi, ocupat de d. Șloim Avram.
M. Tocker	*Apeduc 55*	etajul de jos compus din 3 odăi, paravan, pivniță în comun, ocupat de d. B. Schnürer.
I. Șmilovici	*De jos 9*	2 odăi deschiriate.
L. Iițicovici	*I. C. Brătianu 191*	mai multe apartamente în curte.

Direcțiunea

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
IV, 40 „

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Al. Lăpuşneanu 25

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul IX — No 1528 — Duminică 26 Februarie 1912

Tăria Guvernului!?

De cum a venit la putere partidul d-lui P. P. Carp este într'o continuă şi sterilă agitaţie, care-l face impropriu nu numai unei guvernări serioase şi rodnice, ci chiar unei guvernări liniştite. Pentru a ajunge la acest rezultat desigur, că nu era nevoie de campania justificată şi pnternică a opoziţiei. Actele înseşi ale guvernului conservator, au fost şi sunt temeiurile cele mai solide, pe cari se clădeşte anarhia şi provocările la revoltă ale tuturor claselor sociale.

Noi am spus aceasta de atîtea ori şi cu toate dezminţirile presei oficioase, afirmaţiunile noastre se confirmă.

Priviţi desfăşurarea de forţe,. oratorice ce o face guvernul în campania de întruniri publice ce a deschis-o, prin cari el încearcă să-şi apere operile sale în contra opiniei publice din ţară. Căci ori cît ar insinua guvernul d-lui Carp, că întrunirile sale sunt îndreptate în contra campaniei opoziţiei, nimeni nu va crede o asemene baliverna.

Campania opoziţiei nu e numai a partidelor politice din opoziţie, ci a ţării întregi, a poporului conştient, care prin partidele opoziţiei ţine să-şi manifeste revolta în contra unei guvernări absurde şi banditeşti.

In contra unei asemenea campanii, în care respiră suflul populaţiei întregi, ce ar putea face guvernul? Să se opună printr'o contra-campanie? Dar de cînd guvernele au dreptul să protesteze împotriva dreptului de întrunire al cetăţenilor nemulţumiţi de modul cum sunt conduse interesele lor?

Este o concepţie de tot stranie aceia care stă la baza contra-campaniei guvernamentale.

Căci dacă este firesc ca partidele din opoziţie, cari au fost silite să părăsească parlamentul, şi cetăţenii, cari nu se pot manifesta alt-fel de cît prin întruniri publice, să se adune, să se sfătuească şi să protesteze printr'o campanie populară bine susţinută; apoi e anormal şi smintit, ca guvernul, în loc să asculte de glasurile cetăţenilor, să se ridice împotriva lor şi să încerce a produce confuzie în opinia publică, ţinînd întruniri.

Ce scop are întrunirea guvernului convocată pentru mîne în Capitală? In contra cui protestează guvernul în aceste întruniri, la cari participă şi iau cuvîntul chiar miniştrii? In contra cui protestează guvernul prin aceste întruniri?

Cînd opinia publică revoltată de actele guvernului se ridică şi protestează, are drept guvernul să protesteze în contra dreptului însuşi de protestare a opiniei publice?

Dacă guvernul este cu conştiinţa împacată că face operă bună, el trebuie sau să-şi continue în linişte opera, sau să se demită cînd vede că ţara e în contra lui. Fie că ţara nu merită un asemenea guvern, fie că guvernul ar merita o ţară mai bună, în ori ce caz guvernul nu poate dăinui cu acest dezacord prăpăstios între el şi ţară.

Cînd însă guvernul face contra campanii, pentru a-şi apăra şi menţine opera în contra voinţei ţării, el face operă de anarhie şi dă dovadă de o patentă slăbiciune. Cine s'ar putea îndoi de slăbiciunea guvernului, cînd îl vede recurgînd la mijloacele cele mai extreme, agăţîndu-se de un fir de pai, numai şi numai spre a salva aparenţele şi a se crampona la putere?

Despre tăria guvernului deci nu se poate vorbi. Şi cu cît presa oficioasă va vorbi mai mult de această tărie, cu atît lumease va convinge mai lesne, că e o legendă. Un guvern tare nu se înjoseşte să apară în arenă ca clovnii şi cu saltimbancii.

Guvernul d-lui Carp este pe ducă. Dovada o deducem nu numai din antipatia ce o are în opinia publică, nu numai din anarhia ce a sădit-o în ţară; ci chiar din lupta disperată ce o duce în contra ţării însăşi.

Intre guvern şi ţară trebuie să se a leagă. Guvernele sunt trecătoare, dar ţara este stabilită. Să se ducă deci guvernul.

Retragerea proectului administrativ

Guvernul retrage, dar nu se retrage; guvernul este stăpînit de groaza retragerei de la putere şi primeşte orice umilinţă, numai să nu se retragă de la putere.

De frica să nu cadă, guvernul a dat altă faţă proiectului răscumpărării moşiilor de mînă moartă; a retras, în timpul votării, regulamentul indigenatelor; şi a impus tăcerea în chestia răscoalelor din 1907 şi în chestia Băncii Naţionale, iar acum d. Carp s'a decapitat înmormîntînd proiectul administrativ, rămas fără de cap —dar a rămas la putere.

Descentralizarea administrativă umblase în capul primului-ministru de astăzi de vre-o patru-zeci ani. Mulţumind proniei cereşti, că l'a lasat să-şi poată realiza visul, d. Carp a inceput'o prost cu realizarea visului: a trebuit să renunţe la gubernii. Apoi, cînd graţie colaborării lui Ianovici, proiectul reuşi să fie depus pe biroul Camerei, în aplauze furtunoase, începură, din toate părţile, protestări contra unui proiect anticonstituţional.

Se creeea că d. Carp nu va renunţa la proect, că va părăsi viaţa publică, dacă proiectul nu va deveni lege. Din contra, însă, d. Carp a renunţat la proiect şi guvernează înainte.

Astfel Guvernarea regimului Carp a incetat a fi politică, intrînd cu totul în domeniul patologiei. Un guvern, care n'are nici un ideal, nici o idee, nici o ţintă alta de cît starea la putere—asemenea guvern n'am avut încă pînă acum, nici chiar în România. Astă-zi îi avem reprezintat prin guvernul Carp.

Venit la putere cu un program de idei, guvernul Carp îşi propusese, în mod natural, să implinească toate punctele acelui program cele mai principale fiind: bunurile de mînă moartă şi descentralizarea.

Iată-l renunţînd la amîndouă, la primul în bună parte, la celelalt punct cu desăvîrşire. Care guvern din lume nu şi-ar fi considerat misiunea implinită, cînd, de şi absolut stăpîn pe Parlament, s'ar fi văzut nevoit, de frică, să renunţe la temelia programului seu?

Nu, însă, guvernul Carp. El crede misiunea sa în a sta la putere. Se retrege opoziţia—nu-i pasă; nu poate legifera cu Parlamentul seu propriu—nu-i pasă. Ca să stea la putere face totul: se umileşte, se sinucide moralicește, se cramponează şi stă.

Va sta şi cînd va fi dat afară. Va fi nevoe să intervie forţa publică şi să expulseze pe fiecare ministru de la ministerul său—căci de bună voie nu va pleca.

Guvernul Carp a ajuns astfel a nu putea legifera într'o ţară constituţională—şi a sta la putere

Cît timp va mai dăinui o asemenea nenorocită stare patologică?

„CARAGHIOSLÎC"

— Dreptul de a petiţiona la Rege este un „caraghioslîc"—a declarat d. Carp —

Pentru a face, în Cameră, o întrebare insolentă şi stupidă—sorţul a căzut asupra unui om fără nici o însemnătate. Dar ca răspunsul să-l dee primul-ministru, asta ni se pare extra-ordinar.

Aşa de extra-ordinar că însuşi răspunsul a fost extra ordinar—ca insolenţă.

Opoziţia a petiţionat Regelui, contra proiectului de descentralizare. In tot cazul, ori cînd, ori cine, are dreptul să dee jalbă Regelui. Şi n'are dreptul opoziţia, care n'are glas în Parlament, să petiţioneze la Rege, mai ales în materie constituţională?

Domnul Carp, furios, a taxat de caraghioslîc hotărîrea opoziţiei. E caraghioslîc, cînd cetăţenii din toate judeţele ţării petiţionează la Rege, caraghioslîc cînd 64 şefi ai opoziţiei, vor remite petiţia Suveranului!

Regele va primi pe şefi, va sta de vorbă cu ei, va da răspunsul Seu—după o mai lungă sau mai scurtă avizare—şi, deci, după concepţia primului Seu ministru, Regele se va face complice la **caraghioslîc.**

Inştiinţat despre nesocotita ieşire a d-lui Carp, d. Take Ionescu, într'o convorbire, a arătat că, în trecut, însuşi d. Carp, apoi Lascar Catargiu şi Alex. Lahovari, s'au făcut vinovaţi de asemenea caraghioslîcuri.

Şeful partidului nostru a declarat, în adevăr, următoarele:

„Cînd în 1907, toamna, d. Surdza a adus legea invoelilor agricole, în care se cuprindea crearea unei servituţi de păşunare în favoarea ţăranilor, d. Carp, şef al partidului conservator a propus să se organizeze trimitere de petiţiuni M. S. Regelui, ca să nu dea sancţiune regală legei d-lui Sturdza.

D. Sturdza primind să şteargă servitutea din legea învoelilor agricole, nu s'a mai dat curs propunerei d-lui Carp.

Acum puteţi judeca despre seriozitate sau neseriozitate.

Vă adaog că, în afacerea Guenadie, mişcarea de petiţionare către M. S. Regele a fost propusă în comitetul partidului conservator de către Lascar Catargiu, admisă de noi toţi şi pusă în execuţiune în urma discursului d-lui Al. Lahovari de la sala „Dacia",—discurs după care eu am dat lectură petiţiunei, care în urmă acoperită de mii de semnături, a fost depusă M. S. Regelui, chiar de către Lascar Catargiu.

Şi amintind acest caz, iar se poate vedea unde este... caraghioslîcul!"

Reforma administrativă

D. Carp pare a fi renunţat la reforma administrativă — idealul său de 40 de ani. *Seara*, foaia de mîna stîngă a cantacuziniştilor, a şi pregătit platforma de retragere. Un proect de însemnătatea aceluia, pe care l'a depus d. Carp trebueşte bine studiat, şi de aceia Adunarea Deputaţilor are datoria să-l amîne la calendele greceşti. Inţelege oricine ce rămîne din cei 40 de ani de studii ai d lui Carp.

Că cantacuziniştii sunt potrivnicii proectului d-lui Carp, nu ne miră. Surprinzător e însă faptul, că d. Carp, care pretinde a nu fi traficat cu principiile niciodată, că n'a cedat nimic în lunga —dar stearpa—sa carieră politică, a cedat totuşi aşa de uşor.

Dar, de cînd e la guvern, d. Carp a cedat multe: a lăsat pe d. Alex. Marghiloman să facă alegerile pătate, pe cari le-a făcut; a lăsat pe locotenenţii săi cei mai apropiaţi să facă cărciumarilor promisiunile demagogice, pe cari le-au făcut, ba s'a pretat chiar la o modificare a legei cărciumelor, deşi declarase în Camera liberală, că legea d-lui E Costineseu, e prea blindă. Dar ce n'a cedat d. Carp în anul de cînd e la guvern?

Un singur lucru însă nu vrea să cedeze d. Carp:—guvernul. El va trebui să-i fie smuls!

Stagiar sau magistrat?

Cu privire la rolul ce-l va avea d. Fleva la întrunirea de Duminică a guvernamentalilor, există două ştiri osebite. *Adevărul* serie în această importantă chestie: „după mari insistenţe puse pe lîngă d. Fleva, d sa a consimţit să iee cuvîntul la acea întrunire."

Iar *Epoca*: „la marea întrunire de Duminică va *asista* şi d. Fleva".

De cînd tracţiunea animală a fost schimbată în electricitate, d. Fleva nu mai are rost să fie cal de tramvai, ci a devenit un fel de „mademoiselle cherche place". Negăsind încă loc potrivit, d. Fleva a deschis tarabă pe cont propriu, este „un monsieur tout seul", care, de cîte ori are de spus ceva, face întrunire singulară la „Dacia".

Acum este vorba ca singuratecul să debuteze în societate. Unii zic că va şi vorbi—după insistenţe—, alţii că va asista numai, ca simplu spectator.

De va şi vorbi, sau de va asista numai, la întrunirea guvernamentală, de va juca rolul magistratului stagiar, care şeade şi tace, sau al magistratului, care judecă — presenţa d-lui Fleva este considerată ca un fel de număr senzaţional, de oare ce ambele ştiri, cea cu asistenţă şi cea cu vorbă—sunt tipărite cu litere foarte grase, cum se tipăresc numerile de *great atraction*.

Debutul d-lui Fleva înseamnă că d-sa s'a plasat. A devenit la d. Carp, după ce a fost la d. Sturza şi d. Take Ionescu. La vrista sa înaintată, d. Fleva a remas tot fire de bohem, tot căutător de senzaţii nuoi.

Că d. Fleva va debuta cam jenat la întrunirea carpistă, de vreme ce nu ştie dacă va asista numai, sau dacă va şi lua cuvîntul — aceasta nu înseamnă că sunt încă tratative pentru plasarea tribunului la carpişti.

Nu. Domnul Fleva va schimba Duminică veriga de logodnă cu junimiştii — preludiul celei de a treia căsătorii politice a tribunului.

Cît va dura mesalianţa este absolut indiferent. Acei de care d. Fleva a divorsat, liberalii şi democraţii, nu-l regretă; acei cari îl voiesc acum pe d. Fleva, ca număr de senzaţie, să-l poarte sănătos şi, dacă se va putea, să aibă noroc să-l ţie.

Gîndească-se şi d. Fleva să renunţe a mai fi „de plasat", fiind-că n'are să mai găsească amatori. Ar fi riscat să mai iee bilet retur — încolo ne mai putînd merge — doar la sindicalişti.

OAMENI ŞI LUCRURI

Drama lui Puşkin

Trupa de operă rusă—care va aduce Iaşului un intermezzo artistic atît de necesar în mijlocul întîmplărilor prozaice — va începe şi va sfîrşi seria de spectacole cu cîte un libret de Puşkin: Mazeppa, Oneghin, nume suggestive care evocă atîtea memorabile momente din lumea imaginaţiei bogate a unuia dintre cei mai mari poeţi ai tuturor timpurilor.

Despre Puşkin s'a vorbit mult, în zilele aceste din urmă, nu ştim precis cu ce ocaziune: poate cu prilejul centenarului celei dintâiu scrieri a marelui romantic.

S'au povestit încă odată trăsăturile curioase ale vieţei lui aventuriere, relaţiunile lui capricioase cu Curtea Ţarului, desele graţieri şi dizgraţieri prin care trecea în cercurile domnitoare, dar nici una din paginile acestei vieţi stranii nu captivează şi nu emoţionează ca epizodul nespus de dramatic al torturilor de gelozie prin care a trecut poetul, graţie căsătoarei lui cu frumoasa muză care i-a inspirat atîtea cîntări şi l'a făcut să îndure atîtea abateri de la propriile sale convingeri şi idealuri, pînă cînd veni acel funest deznodămînt, aproape de necrezut, în ciudăţenia lui.

Bănuia mai de mult că tînăra şi frumoasa femee îl înşală cu un cumnat al lui—Haeckeren. Şi, într'o seară, poetul se hotărî să-şi facă sie-şi dovada că bănuiala e întemeiată. Convorbeau lustrei în jurul mesei, cînd, de odată, Puşkin, glumind, stinse lampa sub un pretext oare-care. Prefăcîndu-se că o încearcă, se unse pe buze cu puţin fum din gîtul sticlei de lampă, după care se apropiă de nevastă-sa şi o sărută, rugînd-o să nu se sparie. Trecu apoi într'o odaie de alături, ca să aducă o altă lampă.

Cînd se întoarse şi luminâ odaia,— recunoscu negreaţa pe obrajii.... celui de al treilea. In lipsa lui, amanţii se sărutase şi dovada era de netăgăduit...

Mica farsă avea să dee loc unei grozave tragedii. A urmat un duel între cei doi cumnaţi rivali şi Puşkin plăti cu viaţa momentul de neînfrînată mînie. Rusia pierdu pe marele ei poet, tînăr încă de 38 de ani, iar gloria lui merse crescînd. Astăzi literatura rusă nu are un nume mai popular şi mai adorat de cît numele lui Puşkin. Iar rîndurile de mai sus ne-au fost suggerate de vederea afişului anunţatei trupe de operă rusă, care va reînvia înaintene, într'o apoteoză de melodii, figura byroniană a cavalerului Mazeppa şi a acelui sentimental Oneghin, în care poetul şi-a întrupat cînd va toată duioşia sa, — nefericit copil al unei epoce de frămîntări, menit a cădea victima unei ciudate drame sufleteşti.

Rodion

Soarta ofiţerilor noştri de rezervă

3. De ce ofiţerii rezervişti nu s-ar bucura de aceste avantaje?

Să analizăm acum şi condiţiile create de stat ofiţerilor de rezervă. Am arătat că aceştia sunt mai numeroşi de cît ce activi, şi, conf. art. 2 al legei din 907, succeptibili de a fi întrebuinţaţi pe timp de răsboiu, într'un serviciu militar, precum şi la concentrările din timp de pace. Toate neajunsurile cîte însoţesc cariera armelor, precum scumpetea echipamentului, disciplina de fier, asprimea climei noastre continentale, grozăviile campaniei, toate stau în calea ofiţerului de rezervă, pe toate este chemat să le îndure, şi la un moment dat să cadă victimă, dacă aşa-i va fi scris.

Şi de oare ce obligaţiile puse în spinarea ofiţerului rezervist sunt asemenea acelor ale ofiţerului activ, ori cine s-ar aştepta, ca şi răsplata să fie identică. Negreşit că nu trece prin mintea nimănui, de a pretinde îndemnizaţia de locuinţă şi ordonanţă, pe cîtă vreme ofiţerul rezervist se află la vatra sa. Dreptul acesta constitue şi rămîne un privilegiu pentru cel activ. Ministerul de de războiu însă poate cere antreprenorului prin contractul de furnitură, să dea ofiţerului de rezervă lemnele de foc cu acelaşi preţ ca şi celui activ. Ar fi o *măsură bine voitoare ce n'ar costa pe stat nici un singur ban.*

Gimnaziul şi liceul militar, după însuşi regulamentul şcoalei, sunt destinate fiilor de militari. De ce copii rezerviştilor să n'aibă dreptul de a pătrunde în aceste instituţii de educaţie? Să vor îngriji ofiţerii activi, că numărul candidaţilor, doritori de a intra în gimnaziu şi liceu, va spori prea mult înăsprind lupta de concurenţă. Statul n-are a se ocupa de această îngrijire, ci numai de a împărţi dreptatea între cetăţenii ţării, potrivit cu serviciile îndeplinite de fie care.

Bugetul celor 2 şcoale poate rămînea la cifra de azi în schimb va rezulta un însemnat cîştig moral pentru ele, cînd, la admiterea în şcoală, vor face selecţia asupra unui număr mai însemnat de candidaţi. Iată deci în favoarea ofiţerilor de rezervă *altă propunere bine voitoare, care nici ia nu reclamă vreun spor de cheltueli.*

Reducerile de preţ şi scutirile de care se bucură ofiţerii activi la Govora, ar trebui acordate şi rezerviştilor chiar în interesul statului, de a dispune la vremea primejdiei, de ofiţeri cît mai mulţi la număr, şi cît mai sănătoşi, mai voinici, căci boala nu face deosebire între ofiţerul activ şi cel de rezervă, ca să lovească pe unul, şi să cruţe pe celălalt Rezerviştii pătimesc de aceleaşi boale ca şi activii.

Reducerea la jumătate a tarifului de transport pe căile ferate este o cerere tot atît de dreaptă. *Sacrificiul din partea statului ar fi neînsemnat*, cînd ştim că el e proprietar pe toată întinderea reţelei, şi dacă vom ţinea seamă, că mare parte din ofiţerii rezervişti sunt legaţi de o funcţie, sunt birocraţi, şi numai de 3—4 ori pe an, pe timpul vacanţei sau a concediului, să vor folosi de reducere acordată.

Oare *artiştii dramatici şi studenţii, care călătoresc pe drumul de fer cu preţ pe jumătate, merită mai multă solicitudine din partea statului, de cît ofiţerii* cărora li se cere cel mai mare sacrificiu ce poate face un cetăţean spre binele tuturora, anume a fi gata ori cînd să şi verse sîngele pentru onoarea ţării!

Şi de ce casa dotaţiei să împartă ajutoare numai pentru creşterea fiicelor de militari activi, iar cît priveşte pe ofiţerul rezervist, va purta de grija fetelor sale, numai în cazul cînd părintele va avea norocul să piară pe cîmpul de luptă, ori să se întoarcă la vatra sa infirm şi în neputinţă de a-şi mai cîştiga pînea prin muncă proprie. Dacă dimpotrivă soarta îl va prigoni, păstrîndu-l teafăr pînă la sfîrşitul războiului, care poate dura jumătate de an, sau şi mai mult, atunci de ar fi săvîrşit el chiar fapte de eroism, n'are de aşteptat de la stat, de cît cel mult o tresă, o decoraţie, şi pe deasupra, dreptul de a intra în activitate, dacă voeşte, însă casa dotaţiei nu-i dă nici o mînă de ajutor, de şi poate acasă îl aşteaptă 5—6 fete mici, care toate au nevoe de hrană, îmbrăcăminte, învăţătură.

După cum vedeţi, guvern şi parlament au fost totdeauna însufleţite de o largă bună voinţă faţă de ofiţerii activi, dar au închis ochii şi ş-au astupat urechile, ori de cîte ori a fost vorba de a întinde avantajele şi asupra rezerviş-

lor. Ca şi cum ar fi făcut următorul raţionament: La cei activi focul patriotismului să poată stinge foarte repede, trebueşte mereu întreţinut; de aceia acordăm ofiţerilor indemnizaţia de locuinţă, ordonanţă, etc. Rezerviştii, din contra, sunt croiţi din altă ştofă, la dinşii virtutea patriotismului este înăscută şi să desvoltă cu vrista. A le acorda avantaje materiale, înseamnă a le aduce ocară şi a risipi banii ţării:

Explicaţia acestei atitudini faţă de cei 3000 de rezervişti, mai bine de jumătate din efectivul catedrelor ofiţereşti pare a fi una din cele două de mai jos:

Ori că statul confundă, cu intenţie, bine înţeles, pe ofiţerii recrutaţi dintre tinerii cu termin redus, mulţi din ei voinici şi flăcăi; deci apţi de a rezista oboselilor unei campanii şi scutiţi de grija familiei, cu ofiţerii pensionari, rezerviştii şi ei, dar cărora le poate spune cu drept cuvînt: „Timpul de 25—35 ani v'am ajutat destul, dîndu-vă îndemnizaţii de tot felul. Acum, cînd voi, slăbiţi de vrista şi necazurile vieţei, aţi rămas buni cei mult pentru serviciile auxiliare, a venit rîndul altor oameni, în puterea trupului şi a minţii, stare de a înfrunta greutăţile serviciului; acestora li se cuvin îndeminizaţiile pentru înlesnirea vieţei".

Ori, poate nu-i nici o contuzie la mijloc, fie măcar şi aparenţă, ci pur şi simplu motivul, că Ministerul de Războiu consideră pe ofiţerii de rezervă curat ca o păcoste pe capul ţării.

Şi sunt destule fapte pe care să razimă bănuiala din urmă.

Discursul d-lui G. G. Mârzescu

Rostit joi, 23 c, la întrunirea opoziţiei-unite din Iaşi

(Urmare şi sfârşit)

N'a vroit d. Carp să zugrume viaţa capitalelor după cum zugrumă în regiune viaţa judeţelor şi a celorlalte comune. A avut această binevoitoare atenţiune pentru noi, (aplauze prelungite).

Nu, d-lor, să nu ne înşelăm pe noi înşine, să nu ne bucurăm, că Iaşul ar putea cîştiga ceva ca *centru de regiune* pentru că vor face dever mai bun cîţiva hangii, birtaşi sau avocaţi ai regimului deprinşi cu stăruinţele graţioase pe la autorităţi.. (ilaritate, aplause). Să nu uităm că proectul d-lui Carp, în schimbul acestui bacşiş, ne cere să zugrumăm ca centru de regiune viaţa a însuşi judeţului nostru, viaţa tuturor judeţelor şi comunelor din dreapta Prutului, toate tendinţele administrative ale ţărei şi principiul autonomiei locale pentru care înaintaşii noştri au luptat, (aplauze prelungite).

Iaşul nu s'a mulţumit nici-odată pe cîştiguri materiale. Iaşul nu s'a mulţumit de cît pe cîştiguri morale de un ordin cît mai superior, Iaşul vrea compensaţiuni politice, satisfacţii sociale şi satisfacţii naţionale (aplauze îndelung repetate).

Dacă, astăzi avem în fruntea judeţului nostru un prefect, care dintr'un interes meschin de partid uită tradiţiile noastre administrative şi crede demn ca în viilor, prefectul Iaşului să facă pe arhontele decăzut, care n'are altă atitudine de cît aceia de a înscrie într'un registru cifra anului nou venit; dacă avem în fruntea comunei noastre un primar care din acelaş interes meschin admite ca prestigiul şi autoritatea primarului Iaşului să fie eclipsată de prestigiul şi autoritatea unui director de regiune, dacă amîndoi la un loc, cel dintăi ca reprezentant al interesului judeţului Iaşi şi ca apărător firesc a tradiţiilor prefecturei ce ocupă, cel de al doilea ca ales al comunei şi ca reprezentant al Parlamentului ţărei, a intereselor judeţului nostru, acceptă situaţia ca interesele economice ale judeţului Iaşi să fie contopite cu interesele economice ale regiunei şi să şteargă tot ce a avut ca tradiţie glorioasă... să ne fie, atunci permis nouă cetăţeni ieşeni ca cu toată energia să apărăm standardul tradiţiilor şi intereselor judeţului nostru, (aplauze prelungite).

In Prefectura aceia ce proectul d-lui Carp o reduce la rangul unei sub-prefecturi stau vii amintirile unor prefecţi cari prin personalitatea lor dădeau judeţului faţa tuturor însuşirilor noastre intelectuale şi morale—inteligenţa, temperamentul, cultura, toată firea noastră a ieşenilor, aşa cum ne-am format-o noi aci în viaţa comună de toate zilele cu obiceiurile, cu prejudecăţile şi cu aspiraţiunile noastre, Am avut prefecţi ca Nicu Gane... (aplauze prelungite). Nu putem permite să se micşoreze autoritatea şi prestigiul scaunului prefectoral pe care l'au ocupat părinţii noştri cu năzuinţa de a-l ridica cît mai sus. (aplauze prelungite). Iaşul nu poate renunţa la tradiţiile lui administrative după cum n'a înţeles a renunţa la tradiţiile lui religioase. Iaşul n'a permis nici odată ca scaunul Mitropoliei Moldovei şi Sucevei să peardă ceva din autoritatea lui istorică, să fie subordonat, după cum nazuia d. Maiorescu la 1873, Primatului de la Bucureşti, (aplauze).

Suntem un tîrg sărac, dar un tîrg de tradiţie. Să ni se lese tradiţiile, căci judeţele noastre sunt istorice, datează aşa cum sunt de zeci de veacuri. Vroim o viaţă judeţeană şi comunală autonomă; vroim administratori sub controlul corpurilor alese, răspunzători înaintea cetăţenilor, nu vroim satrapi trimişi de ori unde, fără control fără răspundere în faţa cetăţenilor. Nu putem primi această *capitis diminutio* cetăţenească, să ni se răpească controlului nostru, administraţia judeţeană. Nu o putem primi astăzi, cu atît mai mult cu cît noi luptăm pentru lărgirea, iar nu pentru ştirbirea drepturilor cetăţeneşti (aplauze).

Concepţia d-lui Carp e concepţia suranată a organizaţiei administrative romane, cu cetăţile stăpîne şi cetăţile subjugate, care au dat spectacolul celor mai grave conflicte şi a celor mai oarbe lupte.

Toate judeţele şi comunele noastre, de o potrivă de sarace, au aceleaşi nevoi primordiale şi directorii regiunei au a veghea le interesele generale ale regiunei, iar nu la interesele parţiale ale judeţelor. D. Crupenschi v-a invederat aceasta în cuvîntarea sa, cînd a citit articolul din proect prin care zecimele judeţene se i-au de la bugetele judeţelor pentru a se varsa în bugetul regiunei. Aceasta iarăşi în contra literei categorice a Constituţiei, care spune că impositele nu se pot crea şi nu pot profita de cît Statului, judeţului sau comunei.

Observaţi la ce consecinţă gravă poate ajunge această organizare pentru interesele economice ale judeţelor, în special în ce priveşte *căile de comunicaţie*, drumurile şi şoselele. Căile de comunicaţie din regiunea Iaşi, aşa cum o compune proectul, sunt în starea cea mai rudimentară: Covurluiul, Vasluiul şi Fălciul ţin recordul, Iaşul stă deasupra lor. Noi nu putem opri desvoltarea economică şi comercială a judeţului pentru a satisface nevoile mai urgente ale celorlalte judeţe.

Aceasta înseamnă: sau oprirea propăşirei noastre economice, pînă ce celelalte judeţe sarace în căi de comunicaţie vor veni la nivelul nostru, sau crearea unor perpetue conflicte între judeţele din regiune, conflicte create din concurenţa nevoilor lor, ce nu se pot satisface de cît prin budgetul unic al regiunei, fără a se ţine seamă cu cea ce fiecare judeţ il alimentează. Veniturile judeţiene trebuesc afectate la nevoile lor proprii.

Iată pentru ce trebuie să respingem reforma d-lui Carp: ea violează Constituţia, nesocoteşte tradiţiile şi primejdueşte desvoltarea economică a judeţelor, Dar ce voiţi? La ce ne putem aştepta de la un proect visat de d. Carp în copilărie, conceput în adolescenţă şi redactat la bătrîneţe. (ilaritate, aplauze.) De altmintreli proectul d-lui Carp concordă perfect cu cararterul operei legislative a guvernului conservator contra bunului simţ şi a constituţiei, în totdeauna; contra Iaşului de cîte ori se poate. D. Arion îi imită de aproape. Dăunăzi, facultatea de medicină refuză să mai facă recomandări de profesori pentru că Ministrul în mod constant nesocoteşte avizul Universităţei din Iaşi. Acum două zile consiliul profesoral al facultăţei de drept, cu d. Virgil Arion, fratele ministrului, în frunte—lupta lui Cain şi Abel—ia o atitudine hotărîtă împotriva proectului pentru reforma învăţămîntului superior, pentru că el printr'o serie de *contradicţii şi lucune intenţionate* vizează ştirbirea autonomiei şi prestigiului Unversităţei din Iaşi, iar printr'o altă serie de dispoziţii ia un caracter personal, isbeşte interesele superioare ale ştiinţei Cu toate aceste.... în fie care zi pînă la căderea guvernului, şi după aceia nu veţi înceta de a auzi zicîndu se: că guvernul conservator e cel mai larg apărător al intereselor culturale şi economice ale Iaşului (Ilaritate, aplauze). v'aţi convins de aceasta.

D-lor, încă cîte va cuvinte şi am terminat. Guvernul d-lui Carp prin actele sale de guvern şi prin pretinsele sale reforme surpă din ce în ce mai mult temelia regimului nostru constituţional. Cîţi-va boeri, unii mai mult, alţii foarte puţin autentici, deprinşi fie prin tradiţie, fie prin ereditate, cei puţin autentici prin educaţia cîştigată în curţile boiereşti, ne guvernează prin asurprire în dispreţul Constituţiei, a legilor şi a dreptăţei nu mă inspămînta aceasta. In orice societate se găseşte o infimă porţiune de ţărani, ca şi o infimă porţiune de anarhici. Şi tirania şi anarhia însă găsesc o stavilă în puterea conştiinţei cetăţeneşti, în rezistenţa opinei publice. Ceia ce m'ar înspăimînta pentru viitorul ţărei ar fi dacă în faţa acestei minorităţi faţioase şi anarhice opinia publică ar rămînea indiferentă şi ar suporta mai departe atacurile violente aduse Constituţiei şi ordinei în Stat. D-voastră ieşeni staţi în fruntea tuturor prin virtuţile cetăţeneşti cîştigate în luptele mari ale trecutului. Daţi şi de astă dată restului ţărei pilda conştiinţei şi energiei cetăţeneşti, uniţi-vă glasul protestărei noastre; faceţi ca glasul, vostru să se audă cît mai Sus şi ca, în biblie, zidurile Ierihonului guvernamental se vor prăbuşi ca prin farmec (aplauze prelungite). Veţi face un serviciu mai mult ţărei şi veţi cîştiga odată mai mult dreptul la recunoştiuţa ei.

Să ştie boerii îngîmfaţi de naşterea sau averea lor, că conştiinţa cetăţenească nu primeşte actele arbitrare, violările de constituţie şi pîngărirea instituţiilor pe creditul cărora s'a ridicat statul; că conştiinţa cetăţenească nu permite întinarea cinstei oamenilor şi partidelor care şi-au închinat toată viaţa, toată activitatea, la binele public; că conştiinţa cetăţenească nu jertfeşte inteligenţa superioară şi munca rodnică incapacităţei, trufiei şi instictelor distractive ale celor boeri. (aplauze prelungite şi îndelung repetate) Merită cei doi şefi ai opoziţiei unite să le daţi această satisfacţie. Nu uitaţi nici un singur moment ai acţiunei dv. că sunteţi şi trebuia să fiţi democraţi. (Aplauze prelungite.

Pentru „Evenimentul"

Dacă în vremurile din urmă se oploşia ici şi colo cîte un bufon pe la curtea vreunui boer, făcea cel puţin să i se dea o bucată de pîne, o cafea şi un ciubuc, pentru spiritul lui duhliu, pe cînd, astăzi, caragiosul cu *cotidianele Evenimentului* n'ar merita să aibă nici macar postul de măturător în redacţia zisului ziar, pentru spiritul lui atît de grotesc, dar încă să-i încredinţezi redactarea unei anumite rubrici, aceasta nu i de cît un anacronism. In lipsă de un specialist în materie ziaristică s'a dat peste un imberb, care nefiind capabil de vre-o ocupaţie mai serioasă, a crezut că profesiunea de ziarist e mai nimerită, chiar şi pentru un agramat. Ţi-ai greşit cariera neicule! Şi te lasă de o meserie la care n'ai nici chemarea, nici pricepere şi nici macar buna cuviinţă de a nu te atinge de o femee, ale cărei nobile intenţiuni nu este dat unuia ca d-ta să le înţeleagă.

Ai o mamă, o soră şi poate soţie şi chiar fiice şi dacă vr'un neisprăvit de teapa d tale şi-ar permite, chiar glume la adresa acelor fiinţi din juru ţi, ţi-ar conveni?

Ori-ce dascal în nemărginita-i preocupare pentru o îndrumare sănătoasă în ceeace priveşte buna creştere şi o instrucţiune solidă a tinerelor mlădiţe, îşi dă toată silinţa a atrage atenţiunea majorităţei părinţilor să se îngrijească serios de creşterea copiilor, iar nu să fie lasaţi la voia întîmplării. Şi dacă intenţiunile sale sunt bune ori nu, alţii sunt chemaţi să facă aprecierile şi să iee măsuri în conformitate cu legile şi regulamentele şcolare.

O gazetă, cu pretenţii de seriozitate, ar trebui să încurajeze asemenea iniţiative, iar nu să le ridiculizeze. Rubrici de felul celor intercalate, în ziarul unde-ţi permiţi toate insanităţile, nu sunt tolerate într'un ziar de partid, care trîmbiţa — urbi et orbi — că urmăreşte cu tot dinadinsul purificarea moravurilor!? Intăi vă curăţiţi *gunoaiele* din cale, cari au neruşinarea să şi mintă că m'au insultat. Reproduceţi încă odată zeflemeaua, mai mult decît idioată, şi dacă cititorii vă vor striga *bis*, veţi bine merita aplausele chinderilor din orice azil confesional.

Intru cît priveşte citirea romanelor din evul mediu, le las pe sama firfizonilor, cari au obicinuita predilecţie de a se ocupa cu acestea şi cu cele recomandate de d ta în rubrica pentru care primeşti simbria dela o chenzină la alta.

Cavalerizmul meu constă în regulele bunei cuviinţă, despre care constat că d-ta eşti cu totul lipsit, întru cît ai profesiunea de insultător public în redacţia unui ziar cu pretenţii de a face educarea poporului. Ce-i dreptul! Serioasă educaţiune a-ţi întreprins şi cred că generaţiunea următoare nu-şi va mai da osteneala să mai citească vr'un tratat de educaţiune. Va găsi educaţia ziarului, la care colaborezi, şi citindu-ţi „*cotidianele*" îşi va însuşi toate formele de educaţie. Va învăţa şi respectul, ce se cuvine femeilor. Va lua cunoştinţă de toate tratatele cu cari ţi-ai cultivat spiritul, şi va afla călăuza pe care s'o recomande mamelor, soţiilor, surorilor şi fiicelor lor. Dar un singur lucru îl va stingheri pe oricare cititor al produselor d-tale, că nu va şti să spună numele autorului.

Autorul! autorul! cerem noi generaţia actuală, să şi dea numele şi pronumele în vileag! Pacat că aşa juvaeruri de produse comico-literare să rămînă anonime. Şi atunci toţi *Metzii* vor face colectă şi-ţi vor ridica monumentul, ce-l vei bine merita.

Cît despre numele meu — *biblic*— mă mîndresc cu el, fiindcă nu-i cu blazon şi purtătorul său n'are nici o picătură de sînge levantin; în vinele sale nu curge fluidul albastru al acelora, cari şi-au uitat meseria de îşlicari a străbunilor lor de prin mahalalele Fanarului şi emigrînd spre mănoasă ţara românească s'au metamorfozat, prin mijlocirea boerilor pămînteni, cu pitace arendate dela consîngenii prinţi din Ţarigrad.

Incă cîteva cuvinte şi termin orice discuţie cu profanatorul mormîntului—răposatului cărţan. Sfînt nume! ce n'ar trebui pronunţat de un stîngaciu al tripourilor şi simbriaşul fondurilor izvorîte din munca unor nevinovaţi cetăţeni — abonaţi la citirea unei proze atît de înălţătoare şi moralizatoare. Cu durerea în suflet declar că n'am cunoscut pe vrednicul de amintire-Cîrţan. *A fost un romîn idealist, cu sufletul curat, care n'a cerşit oamenilor politici nici paltoane cu blană, nici bursa, răpită din dreptul altora, nici subvenţii dela diferite casse publice, nici a importunat cîndva pe Majestatea Sa cu vr'un ajutor bănesc, a avut un ideal naţional, despre care mulţi din tinerimea noastră — sunt cu totul streini şi n'au învăţat de cît la şcoala servilismului, moravurile despre cari vor roşi urmaşii.*

Cîrţan —cu toată simplicitatea sa— a străbătut Europa ca să-şi cunoască obîrşia şi a fost mai inteligent decît caraghiosul autor anonim al *cotidianelor* din ziarul „Evenimentul". A fost un caracter şi cînd se iveşte un asemenea specimen, datori suntem să-i respectăm mormîntul. Cîrţan n'a ridiculizat şi insultat femeile. Cine are urechi de auzit, să audă.

Lazăr Grecea
institutor

AVIS

Imi permit a aminti publicului din Iaşi că de trei ani funcţionează Biuroul meu de instalaţii electrice spre mulţumirea tuturor clienţilor mei.

Instalez lumină electrică, maşini dinamice şi motoare electrice, precum de asemenea mă ocup cu reparaţiuni pe care le execut foarte conştiincios.

In urma unei practice de 24 de ani în ramura Electrotechnicei şi Maşini electrice în cele mai mari stabilimente din Germania, în timpul din urmă Şef-Monteur al Uzinei centrale de electricitate din Iaşi, sunt în poziţiune de a executa cele mai mari lucrări şi după cerinţele electrotechnicei moderne.

Toate lucrările sunt executate personal de mine şi cu fii mei.

Se garantează execuţia promptă şi lucru exact.

Becuri cu filament metalic, cu economie de 75%, în consum le vînd cu 2 lei 30 bani pînă la 50 lumini.

cu stimă
L. PIX şi FII
Biurou electrotechnic, str. Gîndu 24
autorizaţi de Primăriile din Iaşi şi Vaslui

INFORMAŢII

❑ Un ordin circular al ministerului de instrucţiune, cere directorilor de şcoli secundare un raport detailat, asupra învăţămîntului militar.

❑ Ministrul de instrucţine a cerut directorilor de şcoli, să-i înainteze în original, chitanţele de bir şi de prestaţie ale profesorilor.

❑ Socitatea „Cercul Inginerilor" din Iaşi, dorind să organizeze un turneu de şah printre amatorii de şah din ţară, vă rog să binevoiţi a-mi comunica dacă sunteţi dispus a ne da concursul dv. pentru publicarea gratuită în onor. dv. ziar a apelului ce dorim să lănsăm precum şi a rezultatelor turneului.

Condiţiunile pe care un regulament special le va detalia sunt în principiu următoarele: se vor admite 11 participanţi cu o miză de 12 lei de fie care.

Fie-care va trebui să joace prin corespondenţă (cărţi postale) cîte 2 partide cu fie care partener.

Numărul zilelor de întrebuinţat va fi limitat de regulament, se va acorda 2 premii: 40 lei şi 20 lei primilor învingători. Deosebit de aceasta un alt premiu de 20 lei se va rezerva partidei celei mai frumoase şi mai interesante.

Restul mizelor va rămîne în folosul fondului cercului.

Partidele interesante, se vor publica în revistele de şah din străinătate şi în jurnalele romîne care le-ar da ospitalitate gratuit.

*

Cercul Inginerilor Iaşi, deschide un turneu de şah prin corespondenţă cu premii. Fie-care va juca cîte 2 partide cu toţi ceilalţi, miza 12 lei. Cereri de înscriere şi explicaţiuni să se adreseze d-lui inginer şef Costin, directorul manuf. de tutun Iaşi.

❑ Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

❑ A apărut „Versuri şi Proză" cu un sumar ales.

ANUNCIU

Aducem la cunoştinţa acţionarilor Băncii Agricole, că pînă la 5/18 Martie a. c., îşi pot exercita dreptul de preferinţă la noua emisiune de 12498 acţiuni, făcînd cuvenitele subscrieri. Două acţiuni vechi dau dreptul la una acţiune nouă, Subscrierea se poate face şi la Sucursala Băncii Agricole din localitate, unde detentorii de acţiuni vor căpăta şi lămuririle necesare.

Banca Agricolă
Sucursala Iaşi

❑ Sumarul numărului de azi din „Noua Revistă Romînă", de sub direcţiunea d lui C. Rădulescu-Motru este:

Noutăţi.—Reforma administrativă.

Politică.—C. Rădulescu-Motru: Reorganizarea învăţămîntului superior.

Cărţi noi.—N. I. Apostolescu: Emerson.

Literatură.—Ieronim Laurian: Sfîrşit (versuri).—D. Iacobescu: Pe un portret din tinereţe, după Carducci (versuri).—Aureliu Weiss: Teatrul lui „Oscar Wilde".

Folklor.—Th. Speranţia; Elemente egiptene în basmele romîneşti.

Impresii.—Emil Isac: O serată literară.—Ion Popescu: „Ştreangul!" (Fantezie critică).

Insemnări: Conferinţele lui Jean Richepin,—Expoziţia de pictură Mützner. — „Dolorosa". — Conferinţele „Vieţei Nouă".

Revista Revistelor: Vieaţa Nouă.—Economia Naţională.—Luceafărul.—Pădurea.

❑ Comisiunea de recrutare a tinerilor din clasa 1913 din judeţ, s'a început eri lucrările în Podul-Iloaei.

Comisiunea e prezidată de prefectul judeţului, avînd ca ofiţer recrutor pe domnul maior Macarovici, din Artilerie.

❑ S'a aprobat cumpărarea a 400 hectare pămînt pentru islaz comunal necesar comunei Dumeşti, din moşia Hoisăşti, proprietatea d-lui Matei Cantacuzino.

❑ Amicii noştri din Trg.-Ocna au trimes ieri următoarea telegramă de aderare d-lui G. Poltzer, şeful partidului conservator-democrat din jud. Bacău:

Subsemnaţii, membri devotaţi ai partidului conservator-democrat, regretînd că nu putem fi la întrunirea de azi 23 Februarie 1912 a opoziţiunei unite, protestăm alături de Cetăţenii Bacaoani în contra actelor anarhice şi anti-constituţionale ale guvernului conservator, solidarizîndu-ne în lupta îneepută de ţara întreagă pentru a pune capăt anarhiei ce domneşte pretutindeni şi pentru a dărăma regimul de farsori, care a pus stăpînire fără voia ţărei pe conducerea ei.

Să trăiască domnii Cetăţeni ai judeţului Bacău care prin luptă s'au hotărît să impună respectul legilor fundamentale ale ţărei şi să cerem cu toţii ca judeţul nostru, condus de oameni înţelepţi şi demni să ocupe locul ce li se cuvine.

Aderăm la moţiunea ce veţi vota, rugîndu-se a ne semna în telegramele şi protestele ce veţi face.

Neculai Ionescu avocat, Iancu Ionescu proprietar, Preotul Grigore Goagă, Gheorghe Bălănescu proprietar, Gheorghică Sandu, Ghitoi Goagă, Ghitoi Oancea, Ghiţă Eftimie, Costache Goagă Oneşti, Alecu Goagă Oneşti, Ioan Mavrodi comersant, Sandu Ocheanu proprietar.

❑ **Opera rusească la Iaşi.**—Marea trupă de operă rusească de sub direcţia d-lui profesor *Medwedieur, va* sosi în Iaşi şi va da 5 reprezentaţii la Teatrul Naţional cu operele: *Mazepa* de *Tschaicovsky, Sămbătă 25 Febrnar; Viaţa pentru Tzar* de *M. Glinka, Duminecă 26 Februar; Dama de Pică* de *Tschaicovsky, în matineul de Duminică 26 Februarie; Demonul* de *Rubinstein, Luni 27 Februdrie;* şi *Eugheniu Oneghin* de *Tschaicovsky, Muriţi 28 Februarnarie.* Trupa numără 108 persoane, *cor 38 persoane, orchestră proprie, corp de balet;* costumele bogate după toate epocile pieselor ce se vor juca sunt de la renumita casă *Leifert* din Petersburg.

Inginer I. CANA

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)

1)—**Apă—Canal—Closete** *contra* **îngheţului—Băi hygienice—etc.**
2) **Instalaţie de Electricitate—Motoare—Telefon—Sonerii, etc.**
3) *Devize—Consultaţiuni gratuite.*
4) *Condiţiuni de plată foarte avantajoase.*
5) *Atelier special pentru reparaţiuni.*
6)—**Proiecte—Supravegheri de Construcţii.** *Vile—Hoteluri, etc.*
7) **Se deplasează şi în provincie** *cu preţ modest.*
8) *Referenţele cele mai* **bune la** *dispoziţie.*

Ultime INFORMAȚII

❑ *Protestarea Universității.*—**Consiliile profesorale a tuturor facultăților universității noastre, s'au pronunțat hotărîtor împotriva proectului de reformă a învățămîntului universitar ce le-a fost trimes de către ministrul instrucțiunei. Fiind-că în acest proect sunt numeroase dispoziții care scoboară absolut prestigiul universității noastre și nesocotește drepturile profesorilor vechi, punîndu-i, în cazuri de vacanțe de catedre, să concureze cu ori-ce candidați noi, fără a li se recunoaște drepturile cîștigate, toți profesorii universitari ieșeni sunt împotriva acestui proect.**

In consiliul facultății de medicină, care s'a întrunit aseară, profesorii au protestat în contra delegaților Iașului, care au luat parte în comisiunea ce a studiat proectul d-lui Arion, d-nii dr. Bogdan și Riegler, care n'au știut sau să apere prestigiul Universității din Iași, s'au să nu primească a face parte dintr'o comisiune, care nu ascultă dreptele cereri ale Iașului — Profesorii acestei Facultăți s'au pronunțat contra nouei legi.

S'a pornit o energică mișcare de protestare în potriva acestei legi și un comitet de 7 profesori —după prevederile legei—au cerut convocarea marelui colegiu universitar, compus din profesorii tuturor facultăților reuniți în consiliu, pentru a protesta în numele Universității ieșene în potriva acestei legi.

In fruntea acestei mișcări stau d-nii Mafei Cantacuzino, D. Alexandrescu, Dr. Hurmuzescu, P. Bujor, A. Mănescu, N. Leon, care au cerut convocarea marelui colegiu pentru Luni 27.

❑ **Chestia bisericească din Bucovina.**—*Aflăm din Cernăuți, că mîne, Duminică, va avea loc în localitățile „Societății pentru cultura și literatura romînă", o mare adunare romînească în chestia bisericească.*

La această adunare vor lua parte numeroși preoți și deputați dietali romîni. Se va discuta poziția ce trebuie s'o ia Romînii față de aspirațiunile Rutenilor.

❑ **Așezămîntul plagiatorilor.**—*Universul* de eri ne aduce o știre originală. Mai mulți „economiști" din Capitală s'au consituit în juriu ei în de ei și fără tragere la sorți, juriu care se va ocupa cu revizuirea procesului Cuza-Socor.

Juriul va fi al d-lui Cuza, d-sa a fost înștiințat telegrafic de constituirea lui, iar plagiatorul a răspuns, tot telegrafic, mulțumind cu recunoștință.

Inainte însă de-a judeca, juriul economist a avut grija să protesteze împotriva „verdictului intam" — așa că de fapt, judecata s'a și făcut. D. Cuza a cîștigat procesul.

Faptul că s'au găsit atîția economiști cari să încerce să facă o baie chimică —și d. C. Jormescu se pricepe la așa ceva—d-lui A. C. Cuza, nu ne miră. Ne miră numai faptul că Apostolul de la Iași a acceptat un juriu. după ce îl refuzase la început.

Neapărat, rolul d-lui Em. Socor în afacere e absolut șters. D-sa nici n'a fost incunoștiințat de constituirea juriului și nici n'a fost invitat să și susțină acuzarea. Fără îndoială, d. Socor ar fi refuzat să se preteze acestui caraghioslic, dar nici n'ar fi avut ce căuta acolo, întru cît afacerea-i judecată.

De cît capitolul plagiatului e foarte vast în țară la noi. D. Cuza nu e unicul care se svîrcolește în cleștele nemiloase ale paralelelor.

Un singur plagiator a avut la noi o atitudine modestă: plagiatorul acesta a copiat exact, a tradus, într'o revistă judiciară, broșura *La Moratoria* a lui Moise Vitalevi. A fost, firește prins. Omul a tăcut, n'a mai continuat și tace și azi. Complimentele noastre! Modestia trebue răsplătită. Și răsplata noastră e că-i tăcem și noi numele.

Zilele trecute s'a prins un recenzent muzical al *Rampei*, care a plagiat o recenzie a d-lui Cohen Lînaru.

Dar nu aici se încheie capitolul plagiatului, Noi însă trebue să încheiem rîndurile aceste și le închiem, rugînd pe colegii d-lui Cuza să-și instituiască și ei cîte un juriu — îi asigurăm de spălătură.

❑ Un sindicat agricol în Iași.

Se proiectează înființarea unui sindicat agricol în orașul nostru. Inițiativa au luat-o domnii: C. Crupenski, St. Negruzzi, D. Gsecianu, C Negruzzi, prefect de județ și G. Văleanu, inspector regional.

O consfătuire a agricultorilor, în acest scop, va avea loc Dumineca viitoare, 4 Martie, ora 3 p. m., în localul Camerei de Comerț.

❑ D-na Elena Argentoianu, oficiantă inferioară cl. III la poșta Iași, și-a regulat drepturile la pensie, pe ziua de 1 Aprilie.

❑ Din cei trei profesori desemnați de senatul universitar în comisia da judecată a institutorilor, ministrul a numit pe d. I. Găvănescul.

❑ Domnul Traian Bratu a fost numit conferențiar de limba Germană la facultatea de litere din Iași.

❑ Legea de reorganizare telegrafo-poștală va fi pusă în aplicare la 1 Octombrie 1912, iar noile taxe de telegraf, telefon și poștă, abia la 1 Aprilie 1913.

❑ Pe viitor rectorii vor avea 500 lei diurnă lunară, decanii 200 lei lunar; profesorii titulari 900 lei lunar, iar profesorii agregați 600 lei.

Catedrele sublinite se vor plăti cu salarul prevăzut pentru agregați, scăzîndu-se 20 la sută în folosul casei școalelor.

❑ In ultima sa ședință, consiliul comunal a aprobat caetul de sarcini pentru darea în antrepriză a păvărei și asfaltărei stradelor.

❑ Concursul pentru ocuparea locului de interni, la spitalul central al Spiridoniei va avea loc la mijlocul lunei Aprilie.

Concursul se va ținea în conformitate cu noul regulament.

❑ In astă-seară are loc la Teatrul Național prima reprezentație a trupei de „Operă rusă" de sub direcția profesorului Mediredef. Se va reprezenta opera *Mazepa* muzica de Tschaicovski.

Rolurile principale vor fi ținute de celebrul bas Zessevitz, Vronschy bariton, Baratov tenor și primadonele Skibitzka și Kiselevska.

Mîine în matineu: „Dama de pică" și seara „Viața pentru Tzar".

❑ **Breasla cofetarilor.** — Eri, la orele 4 p. m. s'a procedat la constituirea breslei cofetarilor.

Constituirea a avut loc în sala Camerei de comerciu.

La apelul nominal au respuns 70 cofetari.

După formalitățile cuvenite, s'a redactat următorul proces verbal:

„Astăzi anul 1912, luna Februarie 23, subscrișii C. Cerchez, N. V. Ștefăniu și Virgil Holban, delegați ai casei centrale a meseriilor, creditului și asigurărei muncitorilor, cu delegația No. 117, 118 și 119 din 23 Februarie a. c. convocînd la sediul Camerei de Comerciu pe meseriașii cofetari, s'au prezintat un număr de 70 meseriași cofetari.

Văzînd că meseria de cofetărie este prevăzută în tabela meseriilor, constatînd că această meserie indeplinește condiția cerută de articolul 69 din lege pentru constituirea în breaslă.

Declarăm, sub rezerva aprobărei casei centrale, constituită breasla meseriașilor cofetari, din comuna Iași".

Se procede apoi la alegerea unui comitet provizoriu.

Se aleg d-nii C. Vlădescu, Gh. Neculau și I. Moldoveanu.

❑ JUDICIARE.— Substituire de soț. Dimitrie V. Niță, din Dorohoi, era amorezat de femeia Catinca Damian, care nu voia să cedeze stăruinților sale. Astă iarnă, pe cînd soțul Catincăi lipsea de acasă, Niță se introduse în odaia de culcare a femeei și reușind să imiteze vocea soțului ei, luă loc în pat alături de dînsa pe întuneric.

La crăpatul zilei, Niță părăsi odaia fără să fi fost văzut de femee.

Faptul a fost descoperit a doua zi, și Niță dat judecății pentru atentat la pudoare, a fost condemnat de tribunalul Dorohoi la 3 luni închisoare, sentință care a fost confirmată astă zi de Curte, secția II-a.

— Persoanele propuse de d-na Ernestina Fischer, pentru a constitui consiliul de familie al lui David Fischer, s'au întrunit astăzi în camera de deliberare a tribunalului, secția a II-a, hotărînd în unanimitate că David Fischer trebue pus sub consiliu judiciar.

Dosarul va fi trimis parchetului pentru concluzii, iar apoi se va pune termen pentru discutarea cererei în contradictoriu.

— Căpitanul Luca, dat judecății pentru adulter, a fost achitat astăzi de Curte, secția a II-a.

— Desbaterile în procesul Diamant-Grönspan, pentru reziliare de contract de moară, s'au tsrminat după 6 zile de desbatere înaintea s. I a Curții.

Pronunțarea Marți.

— Comercianta Ruja Goldstein din Bacău, fiind condemnată la 5 zile închisoare pentru faliment, a făcut apel, care i-a fost respins, în lipsă, astăzi.

— Curtea secț. II a achitat astăzi pe Vasile Apostolu, fost casier la gara de mărfuri din Botoșani, care a fost condemnat de tribunal la un an închisoare pentru delapidări.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 22 Februarie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.60
Smîntînă dulce	2.40
Oule proaspete	7%

❑ După noul proect universitar, rectorul va fi ales tot pe termen de trei ani, dar nu va putea fi reales de cît o singură dată în continuare.

❑ *O telegramă din Arad ne anunță, că împacarea de peste munți e un fapt îndeplinit, mulțumită intervenției d lui Stere.*

Ziarele Romînul *și* Tribuna *au fuzionat, alegîndu se un singur comitet național.*

❑ „Orgiile și victimele Parisului" (L'attrait de Paris), este titlul subiectului principal al noului program cinematografic (Pathé-Frères,) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară Sîmbătă și mîne Duminică (seara și la matineuri).

Această piesă este una din cele mai reușite destășurări, este o dramă de moravuri, în care se oglindește întregul fotar al destrăbălărilor și orgii'or pariziane. Iată scenele principale ale acestei piese:

Pe străzile Parisului—Bulevardele: St. Michel, Mont-Martre, Notre-Dame de Lorette—Moulin-Rouge, orgiile localurilor nocturne — Curtezane—Odalisce, negrese, dansurile lor,—Cadrilurile—Artă și destrăbălare—Eleganță și desgust—Cabareuri josnice: Rabel, Rat-Mort, Tabarin etc. — Serbarea lui Bacus—Bande de avinați—Orgii—Decăderea unui student străin—etc. (A se ceti subiectul piesei care se oferă gratuit).

Noul program cuprinde apoi: Carnavalul din Nizza (Februarie 1912).

Inmormîntarea contelui de Aehrenthal, fostul ministru de externe al Austriei.

Aruncă-te în foc (La Bataille), film american a cărui executare a costat 100 mii franci.

Little Moritz, băiat de băcănie, scene comice.

Mîne Duminică două matineuri (la ora 2 jum. și 4 jum.) și mîne Duminică seara reprezentație la 9 ore.

Luni 27 Febr. program nou.

Peste cîteva zile: „Mîntuire" (Rédemption), măreață dramă socială modernă la a cărei splendidă interpretare contribuesc corifeii scenelor pariziane.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 5 Aprilie a. c. ora 11 a. se va ține în camera acestei Primării licitație publică orală pentru vinderea următoarelor locuri proprietatea comunei:

1) Locul în suprafață de 658.12 mp. situat în strada Nicolina, între proprietățile cu No. 38 și 40. Licitația va începe de la 5 lei m. p. Garanție 200 lei.

2) Parcela No. 188 în suprafață de 1312 m. p. situat în dosul proprietății d-lui Dimitrie Foca din strada Arapu No. 133. Licitația va începe de la 20 bani m. p. Garanție 25 lei.

Dispozițiunele art. 72—83 din legea asupra comptabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

No. 3719
24 Februarie 1912

ULTIMA ORA

București 25 Februarie

Proectul de descentralizare

București. – D. P. P. Carp a fost azi la ministerul de interne, și a avut o lungă convorbire cu d. Marghiloman.

Se afirmă că discuția a urmat cu privire la proectul, pentru reforma administrativă.

Consiliului comunal în chestia Tramvaiului

București.— Consiliul comunal, întrunindu-se azi dimineață, a luat hotărîrea de a considera ca nulă acțiunea vechei societăți de tramvaiu, și a purcede în mod grabnic, de a înzestra Capitala cu noi linii de tramvaiu.

Persoanele se vor lua, din noul împrumut, pe care îl va realiza comuna.

Nenorocirea din Brăila

Brăila.—La Vadul Budurului surpîndu-se un mal, a făcut să se surpe căsuța unui cantonist.

Soția acestuia, Maria Ionescu a fost omorîtă pe loc.

Consecințele grevei minerilor

Londra. — Numărul lucrătorilor din alte industrii care au rămas fără lucru se socotește la 450000 oameni.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

CAMERA

București.—Ședința se deschide la orele 2.20.

D. Marghiloman roagă pe d. Miclescu, să-și amîe desvoltarea interpelărei anunțată, în chestia ororurilor inutile, de oarece la ordinea zilei sunt legi importante.

D. Miclescu consimte și se fixează interpelarea pentru Mercurea viitoare.

D. Bacalbașa întreabă guvernul, dacă nu găsește un mijloc, pentru a pune capăt scumpirei chiriilor și rapacității proprietarilor.

D. Carp răspunde că chestia e legată cu întreaga înlănțuire de fapte, ce a adus scumpirea vieței. In străinătate se petrece același lucru, și soluția n'a fost încă găsită.

D. Carp promite totuși că va studia chestiunea, provocînd o vastă anchetă.

Camera respinge împămîntenirea d-lui Norbert Grossman.

Intrunirea guvernului

București.—La întrunirea, pe care guvernamentalii o țin mîine, la Eforie, vor lua cuvîntul, d nii Fleva, Marghiloman, Filipescu, Deșliu, Dobrescu și P. P. Carp.

Campania de răsturnare

București.—Intrunirea, pe care opoziția unită, o ține mîine în sala Decia, promite să fie grandioasă. Vor lua cuvîntul d-nii Mișu Ferechide, I. G. Duca, Ionel Brătean, Comșa, Tache Ionescu și N. Xenopol.

7000 tomane despăgubiri către ruși

Teheran.—Principele Salaredan-lele, care a reocupat Kermansah, plătește după cererea consulului rus, suma de 7000 tomane, despăgubiri supușilor ruși pentru pagubele încercate.

In urma grevei minerilor

Londra.—După rapoarte private din cauza grevei minerilor, 10 mii lucrători din port și cheferiști sunt expuși a peri de foame.

Inarmarea arnăuților

Salonic. — Cu privire la cererea Arnăuților credincioși guvernului în nordul vialetului Kossovo de a li se da arme, guvernul ar fi decis să facă depozite speciale unde arme și muniții vor fi depuse pentru ca un caz de război să fie distribuite musulmanilor.

In acest scop 12000 de puști vor fi trimise la Ipek și 16000 la Pristiria.

Primirea demisiei guvernului

Buda-Pesta. — Primul ministru dl. Khuen Hedervary, declară că eri a supus aprobarea Imparatului, demisia cabinetului pe care Imparatul a primit-o. După propunerea lui Khuen, camera și-a amînat ședințele pînă la numirea noului cabinet.

Partidul național al muncei a făcut d-lui Khuen mari ovații.

Partidul Justh a strigat: Trăiască votul universal.

Recucerirea Merghebului de Italieni

Constantinopole.—Ministerul, comunică că trupele Turco-Arabe, după ce au ocupat Merghebul, au trebuit să-l părăsească, de oare ce italienii, primind ajutoare l'aa recucerit.

Italienii au perdut 2 tunuri de companie.

Explorarea polului nord

Cristiania.—Ziarele au primit din Hobart o depeșă, care spune că Amundsen a atins polul Sud între 14 și 17 Decembrie. Regele, guvernul și Societatea Geografică au trimis lui Amundsen telegrame de felicitare.

Amundsen este singurul membru al expediției care s'a scoborît pe uscat.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specialist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 2 Aprilie a. c. oara 11 a. m. se va ține în localul Primăriei licitație prin oferte închise pentru darea în întreprindere a pavărei și întreținerei străzilor orașului Iași în conformitate cu caetul de sarcini.

Lucrările consistă în pavagie de asfalt turnat și comprimat, granit cioplit din Dobrogea, bolovani și macadam.

Valoarea totală aproxomativ opt milioane lei plătibili în anuități timp de 40 ani.

Garanția provizorie 300,000 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Caietul de sarcini se poate vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Technic Comunal.

Dispoziții le art. 72—83 din Legea comtabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

No. 3506
23 Februarie 1912

EPITROPIA GENERALA
a
Casei spitalelor și ospiciilor
Sft. Spiridon din Iasi

Se face cunoscut că în ziua de 16 Martie 1912 oarele 2—4 p. m. se va ține în camera acestei Epitropii licitație publică prin oferte sigilate pentru închirierea stabilimentelor băilor Slănic (Moldova) notate mai jos pe timpul sezonului anului curent 1912.

Licitația se va ține conform Art. 72—82 din legea comptabilității generale a statului.

Concurenții sunt invitați a se prezenta în acea zi însoțiți de o garanție în numerar sau efecte publice în valoarea indicată în dreptul fie-cărui stabiliment.

Condițiunele pentru închirierea acestor stabilimente se pot vedea in ori ce zi de lucru la serviciul Administrativ din cancelaria Epitropiei Generale din Iași.

	Garanția provizorie
1) Restaurantul No. 3	300 lei
2) Localul No. 1 din foasta hală de bere p. galanterie	100 „
3) Localul No. 2 din foasta hală de bere p. galanterie	100 „
4) Localul No. 1 de sub otelul Cerbu, p. Ceasornicărie și bijuterii	100 „
5) Localul No. 2 de sub otelul Cerbu, pentru diferite articole de manufactură	100 „
6) Localul No. 6 de sub otelul Cerbu pentru Mode	100 „
7) Localul No. 2 din piața băilor, pentru diferite articole	100 „
8) Localul No. 4 din piața băilor, pentru croitorie bărbătească	100 „
9) Două baratce pentru spălătorie din Satul nou	50 „
10) Dreptul de a vinde dulcețuri	50 „
11) Arendarea dreptului de farmacie la băile Slănic	150 „
10) Exploatareă apelor minerale de la băile Slănic	250 „

No. 1221 17 Februaie 17

A sosit pentru sezonul curent
la
CUNOSCUTUL MAGAZIN
La „PARADIS"
ULTIMELE CREAȚIUNI
în
Voil, Toil, și Moussoline l'ain
Desenurile cele mai elegante
precum și
Ciorapi, Mănuși, Batiste, **Corsete**, *Bluze Kimono, Galanteri și furnituri de Croitorie.*
Cu stimă
„LA PARADIS"

20 DE LEI Zilnic
Cîștig ușor pentru fiecare
Trimeteți adresa Dv, Casei de Export
Schärf & Reifler, Cernăuți

Casele *din strada Carol No. 20. Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, șuri, 2 pivnițe, hambar, grădină și ghefărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudră şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate droguerile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă. de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f

Fabrica de oglinzi

Israil Berghér—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

În fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representantpentru — România — H. ŞIEBENEICHER — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. G. Lazăr 25

Sub direcţiunea unui Comitet

An

Reforma universitară

N'a fost ministru de Instrucţie, care să nu se creadă chemat a rezolvi problema grea a învăţămîntului universitar şi de sigur n'a fost nici unul mai puţin chemat de cît d. C. C. Arion. Dacă d-nii Disescu şi Haret au încercat o reformă, care s'a lovit de opunerea Universităţilor, era de aşteptat că nu un ministru care n'are nici o legătură cu Universitatea, va putea să ducă la bun sfîrşit o reformă, căreia nu era în măsură să-i cunoască nici nevoia, nici mijloacele de a-o realiza.

Dacă reformele ce au prezentat d-nii Haret şi Disescu s'au lovit de opunerea Universităţilor, fiind-că în proectele de reformă ale acestora, profesorii universitari au văzut sau creări de catedre sau mijlocul de numire a profesorilor încălcînd drepturile Universităţilor în folosul altor împrejurări străine de şcoală, nu d-nul Arion, într'un minister care la fie-care pas a împins în Universitate, ca şi în toată viaţa publică, interesul politicei de partid, era chemat să desăvîrşească o reformă aşa de importantă, în nişte vremuri cînd partidul său este întins în toate părţile de nevoia de a'şi crea partizani şi cînd, prin urmare, urmînd linia de conduită a întregului guvern, d. Arion trebuia să introducă şi în ministerul său nota căpătuelei politice.

In adevăr, cercetînd mai cu luare aminte acest proect, se vede că pe cînd ceea ce netericiţii săi predecesori reformişti au pus în proectele lor şi ceea ce a rîdicat nemulţumirile profesorilor, erau catedrele ce se înfiinţau şi în care profesorii au văzut anume destinaţie, în proectul d-lui Arion are aerul că nu îmbracă un caracter personal, fiind-că nu înfiinţează pe faţă catedrele, cum făceau d-nii Disescu şi Haret; în schimb, însă, printr'un subterfugiu care rămîne cu mult sub procedeul leal al foştilor miniştri, d-nul Arion la fie-eare articol de numire a profesorilor universitari, pune un şir de condiţiuni, cari sunt înadins numeroase şi speciale, ca să nu se potrivească de cît unui singur om. In acest fel nu e greu să se recunoască la fiecare articol cine anume întruneşte aceste condiţii şi pentru cine e făcut articolul.

Nu mai este nevoe să arătăm că asemenea articole sunt destinate la Bucureşti pentru anume persoane din anturajul ministrului, precum şi pentru ministru însuşi, iar la Iaşi unor anume clienţi ai clubului de la Traian. Prin urmare ceea ce a ridicat pe profesorii universitari, împotriva reformei d-lor Disescu şi Haret, adică caracterul personal şi politic, se găseşte realizat într'o măsură mult mai întinsă în proiectul d-lui Arion.

Să lăsăm, însă, pe profesorii universitari să cerceteze singuri care sunt subterfugiile advocăţeşti ale ministrului actual şi să arătăm că pentru Universitatea de Iaşi, în special, acest proect este o strigătoare nedreptate şi este consfinţirea definitivă a uitărei, la care este în acest fel condamnat pentru totdeauna oraşul nostru.

In adevăr, prin acest proect Universitatea din Iaşi este absolut exclusă de la recomandările de profesori, iar profesorii din Iaşi cari au avut meritul să se ilustreze la catedrele la care au profesat, nu au nici un drept, cînd devine vacantă vre-o catedră la care ar dori să candideze, fie la Iaşi, fie la Bucureşti. Profesorii candidaţi sunt in aceste cazuri puşi absolut pe aceeaşi treaptă cu alţi candidaţi mai puţin încercaţi şi li se iea chiar posibilitatea de a'şi arăta superioritatea asupra acestora, de oare ce nu mai sunt supuşi la probele orale şi pedagogice, la care tocmai ar putea arăta superioritatea şi valoarea practicei lor didactice. In acest mod munca şi valoarea sunt absolut disprețuite.

In plus, în modul acesta un profesor de la Iaşi nu poate rîvni nici odată să se ilustreze prin munca sa, ca să poată fi transferat, ca o răsplată bine meritată, la catedra similară de la Bucureşti, în caz de vacanţă. Aceasta pentru că la vacanţele de catedre profesorii intră la rînd cu ceilalţi candidaţi, cari nu 'şi-au făcut nici o probă în învăţămîntul superior. Asta arată că munca depusă de un profesor la Iaşi nu are nici o valoare şi nici o răsplată.

Afară de aceasta, dacă i s'a luat laşului dreptul de a recomanda profesori pentru Bucureşti, cel puţin trebuia să fie pus pe un picior egal cu Bucureştii — cum este de drept — la numirile de profesori. In loc de aceasta, vedem în proectul d-lui ministru, că în comisiunea de examinare intră 3 profesori de la Bucureşti şi numai unul de la Iaşi, cînd era şi simplu şi drept să fie cîte 2 de la fiecare.

Aceste dispoziţiuni pot să convină Universităţii din Bucureşti, care poate avea interes să nu i se mai trimeată profesori de la Iaşi; aceasta poate să fie şi cauza, pentru care Universitatea de Bucureşti nu este atinsă şi 'i convine,—poate, o dispoziţie care o eliberează de candidaturile de la Iaşi. Universităţii noastre, însă, nu poate să 'i convină lăsarea ei absolută la o parte şi azvîrlirea ei după zidul aşa zisei autonomii, lîngă care va rămîne uitată, sub pretextul că în sistemul de autonomie numai Bucureştii trebue să'şi numească profesorii.

In afară de aceste dispoziţii care lovesc Iaşul cu ultima batjocură şides considerare, dacă vom cerceta miezul acestei legi şi principiul cu care d. Arion crede să schimbe modul de recrutare a corpului didactic universitar, se va vedea că chiar punctul pe care se reazămă această reformă, este aşa de monstruos conceput, în cît fatal ceea ce a eşit din mîna unui om care nu ştie ce vrea şi era şi solicitat de consideraţii străine de şcoală, nu putea să fie decît o monstruozitate.

In adevăr după sistemul vechei legi a d-lui Haret, numirile de profesori se făceau după recomandările consiliilor profesorale şi a Senatelor universitare, bazate pe lucrări. Raţiunea noului proect şi punctul său culminant, era schimbarea acestui sistem care a dat roade rele şi introducerea concursului în locul sistemului electoral de până acum.

In loc de a introduce pur şi simplu concursul, dacă vroia să facă reforma pe care de multe ori şi universităţile au cerut'o, ministrul actual a dat naştere unei monstruozităţi, care este şi concurs şi recomandare. In adevăr, după sistemul său, candidaţii trec întâi concursul, iar apoi lucrările comisiunei trec la consiliul profesoral, care nu este legat de rezultatul concursului, trec apoi la Senatul universitar şi trec în fine la ministru şi nici pentru una din aceste instanţe, nu este obigator rezultatul concursului.

In modul acesta candidatul care a eşit întâiul la concurs, se poate vedea nevotat de consiliu, sau de Senat, sau de consiliul permanent sau de ministru. Prin urmare la toată ticăloşia sistemului electoral trecut, se adaugă enormitatea de a reuşi la concurs, ca să nu fie numit, dacă vre-una din sitele prin care trebue să treacă, se va arăta mai accesibilă pentru pleavă, decît pentru sămînţa cea bună.

In asemenea condiţii se vede bine că vrînd să introducă sistemul concursului, ministrul n'a îndepărtat de loc sistemul votărei, în cît a adăugat la neajunsurile sistemului de concursuri, pe care mulţi le-au semnalat, toate manoperele electorale ale vechiului sistem; vrînd, prin urmare, să corecteze ceea ce credea rău, i a adăugat încă un alt rău.

Din toate acestea se vede că ceea ce trebuia să fie baza proectului d-lui Arion, adică sistemul de recrutare a corpului profesoral, este prin noul proect mai nenorocit ca în toate sistemele de până acum. Era de altfel de aşteptat chiar, că aceea ce a eşit dintr'o oficină politică şi a trecut printr'o comisie universitară cu caracter politic, nu putea să iasă de cît un monstru, care în nici un caz nu poate vedea lumina vieţei.

S. G.

MAJORITATE ?

D. Carp a rămas în Parlament cu ai săi, — nici un opozant nu deranjează maşina de vot. Urnele funcţionează în chip aproape automatic—s'ar putea chiar renunţa la vot.

Cu toate acestea discuţia proectelor depuse de guvern nu merge tocmai strună. In deosebi, proectul pentru răscumpărarea proprietăţilor de mînă moartă a avut o odisee din cele mai chinuitoare.

După ce a fost decapitat în secţiile Camerei, proectul d lui Lahovary a avut de înfruntat ruşinea de a căpăta ca raportor pe d. Em. Antonescu, veselul profesor de drept civil.

In discuţia generală a proectului, s'a distins un Hortopan susţinîndu-l şi s'a blamat un Mişu Seulescu combătîndu-l. D. Giulea de la Dolj a fost de o cruzime extraordinară cu guvernul.

D-sa a spus pe şleau, că proectul a fost decapitat în secţii, pentru că d. Gh. Gr. Cantacuzino s'a opus la votarea legei d lui Lahovary, în forma ei primitivă. Dar, a mai adaugat d. Giulea, că guvernul nu s'a ţinut de cuvînt, că una a scris în programul său electoral şi alta votează acum în Cameră.

A fost o execuţie în toată regula.

Aşa stînd lucrurile, în drept suntem să ne întrebăm: majoritatea de azi a guvernului mai poate ea şi considerată ca majoritate ? Oare nu constitue ea o cohortă amorfă, fără principiu conducător, fără crez politic, fără unitate de acţiune.

In adevăr, dacă ar fi să tragem consecinţele simetric—logice, din cele spuse la Cameră, am ajunge la nişte rezultate absurde nebuneşti.

Iată o pildă: d. Hortopan de la Gorj, a susţinut proectul în Cameră. Majoritatea l'a aplaudat; d. I. Lahovari l'a felicitat. Dar să ne întrebăm: ce a susţinut d. Hortopan? Proectul d-lui Lahovary? Nu, căci ceeace a votat Camera nu mai e proectul Ministrului de Domenii, ci al preşedintelui Senatului. De ce dar d. Hortopan a fost felicitat de d. Lahovary ?

Să trecem la d. Giulea. D-sa a combătut proectul. D. Lahovary s'a enervat, a întrerupt de cîteva ori pe orator,—şi nu l'a felicitat.

Dar ce a vrut d. Giulea? Deputatul ţărănesc de Dolj, ofta după adevăratul proect al d-lui Lahovary şi combătea pe cel al d-lui Gh. Cantacuzino. Şi cu toate acestea d. Lahovary era nemulţumit.

Cîtă nerecunoştinţă !

Dar din toate aceste reiesă un lucru: că majoritatea d-lui Carp şi-a pierdut puţinul cap pe care-l avea, şi azi nu mai reprezintă pe nimeni şi nimic—are înfăţişarea unui balamuc.

A ştiut d. Marghiloman ce face, cînd a ales pe d-rul Obreja la Senat.

La marea întrunire de ieri, din Bucureşti, a opoziţiei-unite, a fost aclamată de mult numerosul public, următoarea moţiune, căreia i-a dat citire d. M. Ferikide :

„Cetăţenii Capitalei, întruniţi în ziua de 26 Februarie, constată că guvernul, ascultînd numai de pornirile lui pătimaşe şi de interesele strîmpte de partid, compromite viitorul finanţelor Statului, nu cruţă nici legile, nici Constituţiunea şi creiază o situaţiune agravată pe zi ce trece, care numai cu mari greutăţi se va putea îndrepta.

„Declară că prelungirea acestei stări anormale a guvernului fără ţară şi în contra sentimentelor ei care opreşte în loc progresele ţărei, constitue o primejdie naţională".

PANACEUL

Aşteptăm de patru zeci de ani panaceul, pe care'l făgăduеşte d. Carp; de patru zeci de ani ne impunem tăcere ca să nu turburăm cum-va concepţia genială a acestui om fără de asemănare—ne dăm în lături, cu sfială, de patru zeci de ani, toţi pe rînd, ca să lăsăm calea deschisă pentru ca d. Carp atunci cînd va găsi că e moment prielnic, să ne inunde cu binefacerile la care cugetă, cu dureri de facere, de patru zeci de ani.

Şi a născut, în sfîrşit, d. Carp, marele, originalul, incomparabilul d. Carp —a născut, după patru zeci de ani de sarcină :

Proiectul pentru bunurile de mînă moartă—proiect care în programul partidului conservator-democrat suna: „Cumpărarea de către Stat a tuturor moşiilor aparţinînd comunelor, judeţelor şi stabilimentelor publice şi vînzarea lor în loturi la ţarani".

Proiectul pentru vinderea de către Stat a loturilor şi mai mari, ca să se înfiripeze proprietatea mijlocie—proiect care, în programul partidului conservator-democrat, era anunţat sub formula: „Casa Rurală să poată vinde moşii sau părţi de moşii şi în loturi mai mari, ca să se constit tea mijlocie".

Proiectul de reînfiinţare osului administrativ, pe c bătut în opoziţie—proiect, gramul conservator-democ lat categoric: „Reînfiinţar contenciosului administrat

Proiectul prin care creia anume, cu 3000 de lei pe ii pune în slujbă *pe viaţă* pre care programul partid vator-democrat zicea, cu de vreme: „Stabilitatea administrativi, incluziv p

Proiectul pentru asigur rilor—proiect care era cu gramul partidului conse crat: „Asigurarea bătrîne lor prin acordare de pens contribuie obligatoriu luc nii şi Statul".

Proiectul prin care se şilor lucrările publice fă proiect care în programu conservator-democrat, era fel: Darea lucrărilor publ citaţiune, meseriaşilor rom ciaţiilor de meseriaşi".

Proiectul prin care se s orez pentru a ieftini chi care, în programul partid vator-democrat, e cuprins „Scăderea unora dintre i consumaţiune pentru a-i

Proiectul pentru aşa nu *schule*—proiect despre c programul partidului co mocrat cînd înscrie: „Infi ţămîntului primar superio

Şi, în fine, proiectul in centralizare, ca să se scoa traţia de sub influenţa pol care în trăsăturile lui să prevăzut de programul pa servator-democrat, la rubr propune ca „Guvernele să dicaţia colegiilor electorale

Acesta e panaceul, acest formele, pe caze le caută de ani d. Carp—şi le-ar fi patru zeci dacă nu le însc gramul său, şeful partidul tor-democrat.

Atît a făcut d. Carp— adică, cum, că, din cîţi o au uzurpat, pe vremuri, ţara romînească, cel mai n mai găunos, cel mai calp, patriarchul junimismului, slăvit.

OAMENI ŞI LUCR

BALETUL

Afişul operei ruse prom fiecare din aceste cîte-va s iuni de „balet".

Se pare că nu numai a se află, în Imperiul Ţarilor, de inflorire extraordinară, tu!—ca gen de artă teatrală favoare. Dovadă că însuşi tît de cunoscători, se d momentul de faţă, cu repre nui balet rus foarte sărbăt tala... valsurilor graţioase.

Baletul rus—scrie cron mare ziar vienez—are o cu nală particulară. Membrii let dansează, dacă nu cu o mai mare, de sigur însă mai mică de cît corifeii da la Opera imperială vieneză inspiraţia mişcărilor şi a formează tot stilul clasic, mină şi la „Grand ballet" Ceea ce-l deosebeşte de ba e că dansul nu îmbină poz armonică, cu o linişte plast ţia corpului, ci că toate pă lui cutremurate de dans se mişcare neînfrînată. Dansu rus explodează, vibrează vieţei, e o prisosinţă de „presto velocissmo" impus ment.

Totul se petrece repede, o fugă de o grabă fulgerătoa reaţă. Nu numai din năzu graţie, ci şi din sentimentul născut acele dansuri, între mină dansurile de caracter, mesc în graiul baletului, dar teşti, în care elementul băr neori mai mult angajat de meesc".

Scriem rîndurile aceste d reprezentaţie a operei ruse d ducerea d-lui Medwedieff — care pînă acum am putut din cauza lungimei excesive

rul mijloc de trai, nouă şi copiilor i.

aceea pentru noi, dispoziţia *art.* n proect, este grozavă, căci textul i articol, sună: „Funcţionarii Serlui Judeţian de la Prefecturi se mă". Şi acest text trebuie luat u noi în înţelesul său strict, adinu funcţiunile ni se suprimă, ci a oameni suntem suprimaţi.

general soarta funcţionarilor pînă , în ţara noastră, există supusă mai mult de cît ar trebui să fie, rilor vremurilor şi ideilor—clasa ionarilor este cea mai oprimată glijată, de ori ce lege, care lege de lte clase s'a îngrijit.

Exişti azi pentru ca mîine să nu fii.

ribuţiile şi îndatoririle ocupaţiei, impus în totdeauna şi au tins mespre extenziune — nici o lege pînă na nu ne dă nouă stabilitatea în ţiune, toate însă ne îngrădesc drepe în ea.

aţa este grea, chiriile foarte ridiiar traiul atît de scump, în cît cu mijloacele slabe de existenţă pe le avem, nu mai este de suportat; u toată greutatea, ne vedem azi puşi sarcina apăsătoare a grijei că vom psiţi şi de puţinul acesta, pentru ne-am cheltuit cea mai mare parte energia vieţei noastre în ani de a ul.

ndim că o mare nedreptate ni se

Funcţionarilor în general, căci ca cari, prin aflarea lor în exerciţiul serviciu la promulgarea acestei îşi aveau prin funcţiune, exclusă zilei de mîne, ştiind că îşi aveau urat locul unde să-şi pună întreaga re de muncă şi capacitate în intel binelui comun şi al susţinerei, a existenţei lor ca oameni şi

II-lea. Cea mai mare parte dintre vînd 10—15 şi 20 ani de serviciu la , Judeţ ori comună, avînd reţineri tru pensie, din modestele leluri ani zile şi neavînd titluri, nu ni se dă schimbul suprimărei nici măcar speţa că vom fi plasaţi în noile funcni regionale, acum create.

n serviciul judeţian suntem 20 funcari, foarte loviţi şi descurajaţi, tocă acum cînd de îmbunătăţirea salaor funcţionarilor Statului începe să bucure toată lumea. Noi nu numai am fost lipsiţi şi pînă acum de o re perspectivă, mulţumindu-ne cu a ce aveam pentru ca să putem trăi, vedem acum ameninţaţi cu suprirea absolută şi grabnică, chiar pe a de 1 Aprilie, a acestui an.

i ne aducem aminte cu sufletul înat, de un alt 1 April al unui altan, reduceri mult mai mari şi mai groe, şi gîndul ni se cutremură la aminea tragediilor tainice, care s'au pecut în urmă, cu nefericiţii atunci sumaţi şi lăsaţi peritori de foame, ei familiile lor.

Atunci încă era poate un cuvînt, era: mentul ţărei!.. Şi cu toate acestea, rimele celor în dezastru, nevinovaţi, atins inima marelui şi eternului leitor, care a trimis asupra celor vivaţi mîhnirea sa.

Această stare de căire a legiuitorului lectată obijduiţilor, prin o notă suţească tristă, a fost pentru legiuitoi de azi, care atunci l'a dezaprobat egoric, poate singura satisfacţie.

Astăzi din fericire, nu e aceeaşi siaţia; astăzi ţara noastră are excedente dgetare, astăzi tot ce e slujbaş şi-a zut starea materială îmbunătăţită din lşugul muncei naţionale.— de ce nuai noi am fi goniţi de la bucuria geală dată din îndurarea celui de sus, ce am fi numai noi lăsaţi pierzărei? Căci Domnule Preşedinte, ce pot deni atari oameni, aruncaţi de odată în um, fără cunoştinţele altei ocupaţiuni, ră pîinea trebuitoare pe a doua zi, ră alt drept de cît doar acela de a uri de foame?

Celor de la centru poate li se vor si mai uşor locuri prin cunoştinţele cale, prin sprijinitori, în funcţiunile milare create prin noua reformă, sau altele—dar ce se vor face cei din oşele sărace şi îndepărtate de centru, raşele lipsite de întreprinderi şi de curi unde ar putea fi plasaţi şi Roîni?

Domnule Preşedinte, gîndiţi-vă la toate estea griji şi suferinţi ale noastre şi ceţi ca gestul sever al suprimărei să schimbe în gestul blînd al sprijinei şi ocrotirei părinteşti, aşa în cît nici na din existenţele funcţionarilor, găţi în serviciu la aplicarea legei să nu e distrusă.

In acest scop, Domnule Preşedinte u prinosul nostru de mulţumire şi reunoştinţă, vă rugăm ca atunci cînd eţi lua în discuţie şi veţi vota legea, ă-i daţi modificarea care să ne ocroească prin urmatoarele două amendanente:

I) La art. 41 Toţi funcţionarii aflaţi n serviciul judeţului, la punerea în aplicare a legei şi care vor fi avînd o echime de cel puţin 3 ani, fie la Stat judeţ sau Comună, să fie trecuţi la regiune sau la alte servicii fără a li se cere titluri. Tot la acest articol în partea lui ultimă, Secretarul Consiliului aşa zis prin proect, Şeful de biurou al Prefecturei şi cei doi copişti, cari se vor numi, alipindu-se Serviciului administrativ să fie numiţi dintre actualii funcţionari ai serviciului judeţian.

II) La art. 20 unde se vorbeşte de numirea funcţionarilor regionali. Actualii funcţionari ai judeţului să aibă prioritatea.

Prin aceasta se va da răsplata funcţionarilor care şi-au cheltuit energia vieţei în colaborarea la sprijinirea şi înălţarea neamului nostru, şi va fi şi un act de echitate, umanitate, de încurajare şi de imbold al muncei recunoscute.

Ne punem toată nădejdea în înaltul D-voastră spijin şi întreţinem mîngîierea că ne veţi da nouă şi familiilor noastre, existenţa care prin lege ameninţă a fi atinsă.

Cu această ocazie, vă rugăm, Domnule Preşedinte, să primiţi asigurarea respectului nostru.

Funcţionarii Serv. Judeţian Iaşi

Litere-Ştiinţe-Arte

Dănţuitoare ruse.—De oare ce avem la ordinea zilei actualitatea dansurilor ruse, iată cîteva detalii asupra unei celebre dansatoare, care a fost dăunăzi de mare actualitate la Paris—unde a pus pe un director de teatru la rezon, fiindcă n'a dovedit că respectă în deajuns „arta" Dansului. In momentul de faţă face furori—la Londra, dănţuitoarea Napierkovska, fiica unui cunoscut pictor rus, mort acum cîţiva ani pe malurile fermecătoare ale Bosforului. Mai întâi, „Danţul rugăminţilor": captiva roagă pe bandiţii cari au răpit-o să-i redea libertatea. Toată fiinţa ei se cutremură, vibrează, fizionomia ei aşa de mobilă exprimă suferinţa cu atîta tărie, în cît ar trebui să n'ai inimă ca să-te împotriv şti.

Şeful însă se face nepăsător, spre a o mai vedea danţînd. Atunci, spre a-l seduce pe barbar, danţează şi mimează o arie populară din Siria, cunoscută sub numele de „Danţul Albinelor". O albină, ascunsă în caliciul unei flori, s'a furişat în vestmintele dănţuitoarei şi o înţeapă.

Sub imperiul durerei, tînăra femee începe să tremure, să se încolăceaseă; vrea să-şi smulgă din sîn insecta care-o chinueşte şi leapădă una cîte una toate vălurile; albina însă fuge şi-şi continuă jocul pînă ce nenorocita atinge culmea delirului.

Un lucru e demn de notat la sfîrşitul acestui danţ minunat: Englezii n'au îndrăznit să aplaude, dar s'au răzbunat cîteva minute mai tîrziu, după lăsarea cortinei.

Atunci sala întreagă fu cuprinsă de delir; spectatorii, nesăţioşi să o vadă, să o admire, cereau să bizese danţul, fără să ţie seamă de cele treizeci de minute de danţuri continue şi intensive.

*

Prin o minunată coincidenţă numărul cel mai nou al „Vieţei Romîneşti" întruneşte simultan producţiunile a patru prozatori excelenţi: C. Hogaş, M. Sadoveanu, Al. I. Brătescu-Voineşti şi G. Galaction.

*

Vineri seara concertul muzicei militare sub conducerea excelentul ei şef d. I. Vladuţă a obţinut, ca şi la toate concertele precedente, un mare succes şi a dobîndit entuziaste aplauze.

*

„Goana torţelor", de Paul Hervieu, în traducerea confratelui nostru E D. Fagure se va reprezenta la teatrul naţional, la 17 Martie.

La 25 Marte tot d. Cuzinski va monta senzaţionala dramă postumă a contelui Lew Tolstoi: „Cadavrul Viu".

Suntem în plină stagiune rusă.

*

STRUNA ZILEI

TUNS ŞI RAS

Revolta în China se întinde. Se fac execuţiuni în massă.

Ştiri.

Mai degrabă ca ori unde
Ici republicanii scad...
„Cozile—ziceau—ne-om tunde"..,
Astăzi capetele şi.,. rad.

INFORMAŢII

❑ D. A. D. Xenopol care trebuia să ţină Duminică în 4 Martie c. o conferinţă în aula Universităţei pentru celebrarea centenarului lui Neculai Creţulescu, a amînat această conferinţă pentru Duminică 11 Martie, fiindcă în ziua de 4 Martie a fost invitat de cercul studenţesc din Bucureşti, spre a lua parte la inaugurarea lui.

❑ Escursiunea ce o va face şcoala Normală „Vasile Lupu" în vacanţa Paştelor, va atinge numai Bucovina. Plecarea se va face Joi după Paşti şi va atinge Cernăuţi, Putna Suceviţa, Suceava şi Rădăuţii.

Pentru luarea ultimilor măsuri se vor convoca profesorii şcoalei pe Vineri 3 Martie în conferinţă plenară.

❑ D na Ana Conta Kernbach, inspectoarea şcoalelor secundare din ţară, inspectează astă zi şcolile din Ploeşti.

❑ In ultimul număr al „Ordinei" Scrisorile din Iaşi se ocupă de: „Contraziceri explicate—Regresul medicinei practice—In oraşul bolilor—Căutarea gratuită—Scăderi materiale şi morale —Intr'un centru universitar—Ieftenirea doctorilor — Titluri indigene şi străine —Faimă dispărută—Un bătrîn care trăeşte—Doleanţele lui Esculap—Facultate cu dificultăţi—Glossa specialiştilor —Sate şi oraşe".

❑ Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

TEATRUL NAŢIONAL

Luni 5 Martie 1912
ora 9 seara
Pentru fondarea unui fond Naţional de Compoziţie
va avea loc
Un singur CONCERT de vioară
dat de
GEORGE ENESCU
Marele compozitor român
cu bine voitorul concurs al d-lui
TH. FUCHS
pianist.
Biletele se vînd la agenţia Teatrală „Thalia".

❑ **Opera rusească în Iaşi.**—Publicul a putut constata din cele 3 reprezentanţii nu numai muzica rusască, ci şi valoarea trupei de operă prin felul ei de interpretare.

Asupra muzicei ruseşti publicul românesc are mai mult rezervă de *formă*, de cît de *fond*, întru cît noi avem multă atingere cu fondul slav, deci şi ca manifestare artistică. Ca formă muzica rusească n'are lustrul muzicei apusene, n'are tehnica cea adîncă a muzicei germane, n'are melodia muzicei italiene, n'are graţiile şi sprintenitatea muzicei franceze; dar are acel colorit al ei specific, care o face să fie plăcută şi interesantă, mai ales pentru noi.

In muzica bisericească corală noi sîntem tributari Rusiei, care ne-a servit de maestră în bisericile noastre. Muzica şi dansul popular românesc cuprind mult element slav, şi dacă artiştii ce ne vin sînt prea de departe, dar noi întrezărim partea comună, căci noi ca neam latin am supţiat, am mai schimbat ceva din mişcările şi întorsăturile aspre.

O observare; publicul a apreciat cu toată bunavoinţa şi valoarea artiştilor, şi muzica. Pentru a satisface toată curiositatea şi a da dovadă de adevarata forţă artistică, ar fi de dorit ca aceiaşi trupă să ne dea putinţa de a cînta şi una sau două opere clasice, ca *Faust*, *Aida*, sau *Carmen*, cu care publicul nostru e mai deprins şi poate judeca mai bine prin asemănare şi diferenţiare.

❑ Ministerul Instrucţiunii Publice aduce la cunoştinţa tuturor d-lor profesori ai şcoalelor secundare, că la examenele din sesiunea Iunie, vor examina, sub controlul d-lor Inspectori ai învăţămîntului secundar şi particular, atît pe elevii pregătiţi în familie şi institute private, cît şi pe elevii statului, care vor da examen integral dela 11—18 Iunie, cînd nu vor avea media generală 6 50, după programa analitică a liceelor.

Deci Ministerul pune în vedere elevilor, atît celor pregătiţi în particular, institute private şi ai şcoalelor secundare, ca să-şi procure de pe acum programa analitică a materiilor de liceu, din care vor fi examinaţi, dela Direcţiunile liceelor, cărora li se va trimete stocul trebuitor. Costul fiecărei programe analitice de clasă este 1 leu.

SOCIETATEA CREDITULUI FONCIAR URBAN DIN IAŞI

TABLOU

de imobilele şi apartamentele din Iaşi ce sunt de inchiriat cu începere dela 23 April 1912

Amatorii de a lua în chirie apartamentele şi imobilele arătate în acest tablou, se vor adresa la Sediul Societăţii din Iaşi, Str. Lăpuşneanu No. 27, cu oferte inchise, în toate zilele de lucru, pînă la 27 Februar a.c.

Numele imobilelor	Str. şi No. casei	Felul incăperilor şi numele actualilor chiriaşi
Vasile Sculy	*Carol 53*	5 odăi, bucătărie, ocupate de d. colonel Gh. Tereuzescu.
Gh. Scorţescu	*Buna vestire 4*	una odaie, un grajd şi o şură, ocupate de d. S. Wachtel.
A. I. Gheorghiu	*Muzelor*	4 odăi şi bucătărie din etaj, camară şi pivniţă în comun.
Zamft şi Birnberg	*Răşcanu 2*	întreg imobilul ocupat de d-na Hana Dresoher (Pităria).
Noe sin Avram	*Sft. Theodor 33*	două odăi bucătărie şi camară ocupate de d-na Maria Halpern.
Şapsa Fränkel	*„ „ 24*	întreg etajul de jos ocupat de d. S. Weisman.
Strul Velic	*Sft. Andrei 31—33*	mai multe odăi şi apartamente.
Emanoil Haier	*Soşeaua Racoviţă 3*	întreg imobilul deschiriat.
Dr. W. Finkelştein	*Pomir 6*	2 apartamente de cîte 3 şi 2 odăi, cu bucătărie, ocupate de d-nii dr. W. Finkelştein şi O. Grünberg
Victor Farra	*Veche 6—8*	magazia din capăt despre str. Cucu, cu 3 odăi în d dos şi 2 cămări pentru lemne, ocupate de d. S. Ludatscher.
N. Marcopol	*Piaţa Halei 3*	un subsol şi camară pentru lemne, ocupat de d. Z. Goldman olar.
Züssman şi Marantz	*Pomir 8*	2 odăi şi bucătărie în parter.
Gh. Ureche	*Anastasie Panu 24*	4 odăi, camară pentru lemne; pivniţă şi ogradă in comun, ocupate de d. Iţic M. Iancu.
Iosef Zamft	*Pomir 9*	apartamentele ocupate de d-nii Gutman, H. Braunştein şi N. Cahane; şi o odaie cu bucătărie deschiriată.
S. Braunstein	*De jos 43*	2 odăi şi bucătărie în etajul de jos, deschiriate.
Haim Lehrer	*Ştefan cel Mare 37*	localul de cafenea, o odaie în dos şi 2 odăi in ogradă, camară şi pivniţă ocupate de A. Haimovici şi apartamentul de locuinţă compus din 3 odăi, pivniţă şi camară, ocupate de d. avocat A. Stoica.
Gh. Tacu	*Anastasie Panu 47*	2 dugheni cu cîte o odaie în dos ocupate de d. L. Grün şi 2 odăi şi bucătărie ocupate de d. Grigore Hagiu.
Palatul Societăţii	*Lăpuşneanu 37*	o magazie la stradă şi 2 odăi în dos ocupate de d. T. Maximovici şi o dugheană cu o odaie ocupată de d. V. Feuerştein.
I şi M Busch	*Crucei 39*	3 odăi deschiriate.
L. Iţicovici	*Aron Vodă 26*	un subsol ocupat de d-na Astra Leibovici şi 2 odăi şi bucătărie ocupate de Şendla Zisi.
M. I. Iacob	*Tataraşi 41*	localul de pitărie cu dependinţele lui şi locuinţele ocupate de d-na Debora Şloim şi 2 odăi ocupate de D. A. Elcovici.
A. Marcovici	*Albă 51*	mai multe apartamente şi baia.
L. Sadoveanu	*Aron Vodă 4*	atelierul de stolerie comupus din 3 odăi, ocupat de d. Şloim Avram.
M. Tocker	*Apeduc 55*	etajul de jos compus din 3 odăi, paravan, pivniţa în comun, ocupat de d. B. Schnürer.
I. Şmilovici	*De jos 9*	2 odăi deschiriate.
L. Iţicovici	*I. C. Brătianu 191*	mai multe apartamente în curte.

Direcţiunea

Ultime INFORMAȚII

❑ **S'a declarat oficial că d. Carp şi-a retras proiectul de descentralizare pentru ca opinia publică să-l poată studia.**

Epoca **spune „ca să l poată studia delegaţii Camerei—ceea ce d. Carp ar fi spus din capul locului".**

Domnul Carp nu s'a gîndit de loc să spună aşa ceva, dovadă că, la art. 59 proiectul spune: „în ce priveşte numirile directorilor regionali, legea va fi pusă în aplicare la *1 Aprilie 1912*".

Domnul Carp a renunţat la proiect de nevoie—asta ie adevărat.

❑ **Toate cluburile partidelor o poziţiei din ţară vor fi convocate zilele acestea, spre a se consfătui asupra marei întruniri, cu delegaţi, ce va avea loc Duminica viitoare, 4 Martie, la Bucureşti.**

Cuvintul de ordine va fi pretutindeni acelaşi:

— Cu toţii la Bucureşti! Jos guvernul!

❑ *Decretul din 1911, prin care d. dr. C. Şumuleanu, a fost numit definitiv director al institutului de chimie al Statului, din Iaşi a fost declarat anulat, prin decret regal, în urma unui raport al comisiunei serviciului sanitar superior că numirea d lui Şumuleanu a fost făcută în mod ilegal.*

Potrivit legii postul de director al institutului de chimie se obţine prin concurs, putînd fi numit, fără concurs, profesorul definitiv de chimie biologică de la facultatea de medicină din Iaşi.

Domnul Şumuleanu nici n'a fost la concurs—care, de altmintreli, nu s'a ţinut, nici nu este profesor definitiv.

Acum postul va fi scos la concurs. Pînă atunci se crede că director al institutului de chimie va fi numit d. Petrovici, actual prim asistent al institutului.

❑ *Instituţia judecătorului unic şi posturile de magistraţi stagiari, vor fi desfiinţate.*

Numărul consilierilor la Curţile de Apel din ţară, vor fi sporite cu 8: trei la Bucureşti, cîte doi la Curţile din Craiova şi Galaţi şi unul la Iaşi.

❑ *Domnul Marghiloman a ţinut să atace ieri, în întrunire publică pe d. N. Filipescu, pe care l'a învinuit de indiscreţiuni în chestia răscoalelor de la 1907.*

Domnul Filipescu a refuzat să iee parte la întrunire, plecînd la domeniul regal Sagîrcea, ca să vadă vitele model de acolo.

❑ *Criză de cerneală.*

Mare criză de cerneală a fost ieri seara la gara de Nord din Bucureşti. Se isprăvise cerneala la ghişeul biletelor bianco, la restaurantul gării şi în biroul şefului gării, din cauză că s'au scris peste **trei mii** *bilete de liber parcurs, pentru întoarcerea entusiaştilor, aduşi să dovedească popularitatea regimului.*

❑ *Depunerea unui avocat pentru ultraj.*

Am arătat că judecătorul ocolului Moineşti, d. Petru Ţinţu a fost pălmuit în stradă de avocatul Al. Gheorghiu Doinaru.

Intre magistrat şi avocat exista duşmănie şi în ziua agresiunei, după cum avocatul a declarat la judecătorul de instrucţie, judecătorul ar fi scuipat pe avocat.

Domnul Gheorghiu a fost adus cu mandat de aducere la Bacău şi tribunalul a confirmat mandatul de arestare, care va fi cercetat mîine de Camera de punere sub acuzare.

Pentru primu oră s'a admis de un tribunal arest preventiv în materie de loviri şi de sigur că instanţa superioară nu va putea împărtăşi acest mod de a vedea,

❑ **Banca Iaşului.**—Eri la ora 10 dimineaţa s'au întrunit acţionarii Băncei Iaşului, în adunare generală.

Adunarea a fost prezidată de către d. C. Climescu, asistat de d-nii Al. Velciu şi Netter.

D. Chr. Daniel, directorul Băncei, a dat citire raportului general de mersul afacerilor în anul 1911, s'a aprobat acest raport şi s'a dat descarcare consiliului de administraţie.

S'a aprobat împărţirea beneficiilor propuse de către consiliu, în conformitate cu Statutele; s'a hotărît împărţirea unui dividend de 20 de lei de acţiune şi treceraa la fondul de rezervă a sumei de 22,160 lei.

S'au reales apoi în consiliul de administraţie d-nii membri eşiţi la sorţi, d nii Pandele Zamfirescu, C. Crupenski şi dr. Puşcariu, s'a ratificat cooptarea ca membru în consiliul de administraţie a d-lui G. Costin-Velles, în locul d lui D. Bogonos, demisionat.

S'au reales ca cenzori d-nii Gr. Iamandi şi G. Cristofor şi ca cenzori supleanţi d-nii Teodosie Motăş, D. T. Munteanu şi Raul Sculy.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în localitate un caz nou de anghină difterică.

❑ La vama Rusească, din staţia Iaşi s'a observat aseară că de la mai multe vagoane încarcate cu marfă, plumburile de la uşe sunt rupte. Deschizîndu-se vagoanele s'a putut constata lipsa mai multor colete.

Din cercetările făcute, s'a stabilit ca autor al furturilor pe unul anume C. Ungureanu, fost în serviciu ca hamal, şi care a fost arestat.

Cercetările se fac de comisia I.

❑ Un incendiu, a distrus astă-noapte Crama şi locuinţile servitorilor de la via d-lui Greceanu din comuna Ţiganaşi.

Focul a luat naştere de la maşina fabricei de rachiu.

Pagubele se urcă la suma de 30,000 lei numerar. Clădirile erau asigurate.

❑ Astăzi se va transcrie actul, prin care consiliul clubului Jockey cumpără de veci, de la „Creditul urban" casa în care se află instalat acel club pentru 140.000 lei.

❑ După ultima statistică, făcută de serviciul sanitar rezultă că 10 la sută din mortalitate în Iaşi are drept cauză tuberculoza.

❑ **Starea sanitară a judeţului Iaşi.**—Serviciul Sanitar al judeţului Iaşi a înaintat ministerului, un tablou de mersul epidemiilor în judeţ, din care se constată: că febra tifoidă a bîntuit în comunele Tg. Frumos, Erbiceni şi Vlădeni, fiind 7 bolnavi, Scarlatina în comunele: Popeşti, Uricani, Sculeni Buciumi şi Copou, fiind 12 bolnavi. Difteria în comunele: Tg. Frumos, Buciumi, Copou, Podul Iloaei, Vlădeni, Ţiganaşi şi Andrieşeni avînd 28 bolnavi.

❑ **Constituirea breslelor.**—Eri a avut loc, în localul Camerei de comerţ, constituirea breslelor, tipografilor, croitorilor, tabacarilor, rotarilor, zidarilor, cioplitorilor în piatră, zugravilor, dogarilor, brutarilor, dulgherilor şi bărbierilor.

S'a ales de fiecare breaslă cîte un comitet provizoriu, compus din trei membri, pînă la alegerea comitetului definitiv.

*

Meseriaşii tinichigii, s'au declarat nemulţumiţi de stipulaţiunile legei şi au cerut pe cale de regulament, să se aducă o sumă de modificări, fără de care ei nu pot în toată libertatea, să-şi exercite meseria lor.

Ei au refuzat să proceadă la constituirea breslei.

Şi s'a atîmplat atunci ceva curios.

Prefectul de poliţie, s'a crezut în drept să terorizeze pe meseriaşi, să-i aducă cu agenţii la poliţie şi să încerce a le impune să se constitue în breaslă.

Meseriaşii însă conştienţi de datoriile şi drepturile lor, au pus la rezom pe poliţistul îndrăzneţ, aşa că acesta n'a mai îndrăznit să riposteze.

Meseriaşii tinichigii continuă a refuza să se constitue în breaslă.

*

Astăzi urmează ca meseriaşii cizmari să proceadă la constituirea lor în breaslă.

❑ O bancă în Hîrlău.

S'a înfiinţat o bancă nouă, cu sediul în Hîrlău, jud. Botoşani, cu un capital de 50.000 lei împărţit în 500 acţiuni fondatoare nominale a 100 lei una, cu dreptul de a mai emite în urma deciziunii consiliului de administraţie în cursul anului, seria B. acţiuni nominale, pînă la concurenţa sumei de lei 100 000. Din capitalul de 50 000 lei, subscris, s'a vărsat 10 la sută, adică 5.000 lei.

In consiliul de administraţie au fost aleşi d-nii: Gheorghe Gh. Constantinescu, Econom C. Constantinescu, Const. Deleanu, Eugen Totoescu, Dr. I. Agapi, Banca Botoşăneană şi Toma C. Zaharia. Censorii d nii: Ilie Criveanu, Dr. C. Bosie şi Alex. Stăncescu şi censori supleanţi d-nii: Const. Chitescu, Preotul D. Chiţoveanu şi Const. Şerban.

❑ **Opera rusă.** — Cele trei spectacole date de opera rusă de sub direcţia profesorului *Mendwedeff* au avut darul să procure ieşenilor adevărate seri de artă şi cultură muzicală, căci pentru prima oară se cîntă la Iaşi muzică din repertorul rusesc în fruntea căruia găsim compositori mondiali ca *Tschaicovsky*, *Ghinka* şi *Anton Rubinstein*. Pentru această muzică opera Rusă are elemente de forţă ca basul **Zessevitz**—, un bas pe care ieşenii nu-l vor uita—bariton sentimentali *Vronsky* şi *Atanasief* şi tenori de operă ca *Baratov* şi *Seleavni*.

Intre artistele prime relevăm pe d-na **Skibitzka** *Kiselevska, Dragomireska* şi *Senşova*, care'şi susţin partiţiile cu voci plăcute şi cu tot caracterul şi temperamentul artistic, inerente muzicei ruseşti.

Corurile şi ansamblul în general excelente.

Sala e plină de iubitorii de muzică la fiecare spectacol.

Pentru astă seară, „Demonul" celebra operă a marelui *„Anton Rubinstein"*.

❑ Consiliul de război al corpului IV de armată a judecat astă-zi şi va judeca şi mîine cîte-va afaceri de mică importanţă.

Consiliul va judeca din nou în ziua de 15 Martie.

❑ Eri a fost expediat la Bucureşti tabloul cuprinzînd numele moşiilor pe cari Spiridonia propune să le vîndă statului

In total sunt 4000 hectare de vînzare.

❑ Domnul Vasile Trifan din Iaşi, a fost numit maestru de muzică, cu titlul provizor, la gimnaziul din Alexandria, pe ziua de 1 Martie.

❑ Ministerul Instrucţiunii aduce la cunoştinţa publică, că petiţiunile pentru dispensele de taxa de examen pentru elevii pregătiţi în particular de gimnaziu, liceu, şcoală secundară de fete şi şcoală comercială, să se adreseze de pe acum Administraţiunii Casei şcoalelor. Numai după primirea ordinului de scutire ori nescutire de taxă se vor înainta actele de înscriere la examen Ministerului.

Cei cari nu doresc să ceară dispense vor înainta chiar de azi certificatele de studii şi recipisele la Minister.

❑ **Judiciare.**—Ion Stănescu, notarul unei comuni rurale din judeţul Tutova, făcîndu-se vinovat de faşuri, a fost condamnat astăzi la două luni închisoare.

— Conducînd prea repede caii de la birja, în care se afla comerciantul Michel Kahane, birjarul Mitrea Mihailescu din Bîrlad, s'a făcut vinovat de omor prin imprudenţă, de oare ce trăsura răsturnîndu-se, Kahane s'a ales cu leziuni, cari i au cauzat moartea.

Birjarul a fost condemnat astăzi la 15 zile închisoare.

— Curtea s. II va judeca mîine procesul fraudelor silvice din Neamţ, fraude în cari sunt implicaţi V. Şoarec şi sivilcultorul Meriuţă.

— Pentru 14 Martie s'a fixat, la s. I-a a Curţii, termen pentru judecarea banditismelor electorale de la Hîrlău.

❑ Teatrul Pathé Frères (Cinematograful din sala Sidoli) ne reprezintă în noul său program de astă seară Luni o nouă piesă de moravuri moderne a cărui titlu este „Seducere şi sclăvie". In această piesă se oglindesc moravurile josnice ale oraşelor mari, arătîndu-ne în ce mocirle sunt atrase fetele din cele mai înalte păturii ale societăţei

Rolul principal al acestei drame îl interpretează d-ra Maria Berna-Dewald, cea mai renumită artistă dramatică a teatrului imperial din Colonia (Germania), D-ra Dewald apare pentru prima oară pe pînza cinematografului.

Noul program cuprinde apoi: Eroul din Capetowa, moartea glorioasă a unui ofiţer din Transwaal Reconstituirea unui epizod.

Tirolot a cîştigat la loterie, scene comice.

Fabricaţiunea fontei. Scene şi vederi industriale.

Din lumea femeilor. Scene foarte humoristice.

Peste cîteva zile: „Mîntuire" (Rédemption), măreaţă dramă socială modernă la a cărei splendidă interpretare contribuesc corifeii scenelor pariziane.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 22 Februarie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

O a	40 b ni	
Litru	30 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.60
Unt pentru cafea		5.60
Smîntînă dulce		2 40
Oule proaspete		7%

ULTIMA ORA

Bucureşti 27 Februarie

Candidaţii la arhierie

Bucureşti.—Sinodul s'a deschis azi, sub preşedinţia I. P. S. S. Conon, Mitropolit Primat.

Sinodul a procedat la discuţia asupra candidaţilor la arhierie Alegerea se va efectua mîine.

*

In urma stăruinţelor guvernului, Sinodul va recomanda la arhierie, pe arhimandriţii Mihailescu, Cezare Sfefano şi Iulius Scriban.

D. Arion a declarat, că în ce priveşte pe Iulius Scriban, ţine cu ori-ce preţ să fie ales, şi face chestie personală din această alegere.

In ajunul luptei decisive

New-Jorck.—Ziarul Newyork Herald află din Mexic, că 4 trenuri de trupe comandate de fostul ministru de răsboiu au plecat şi că guvernul au recrutat zece mii de oameni la Tehuacan unde este aşteptat de Orozco cu 5000 mii de oameni.

Se pare că un termen de 5 zile va avea loc bătălia decisivă.

Greva orbilor din Bucureşti

Bucureşti.—Un număr de 60 orbi, de la Vatra Luminoasă, s'au întrunit azi dimineaţă, în grădina Cişmigiu, pentru a protesta, împotriva felului cum sunt trataţi.

Ei au declarat, că sunt trataţi mai rău de cît cîinii, că li se dă o hrană mizerabilă şi sunt bătuţi mai rău ca ocnaşii.

Autorităţile au intervenit şi i-au rugat să se 'ntoarcă în Azil, căci situaţia lor va fi îmbunătăţită şi li se va face dreptate.

Un răspuns al d-lui Gh. Gr. Cantacuzino

Bucureşti.—Se afirmă, că mai mulţi fruntaşi guvernamentali s'au adresat preşedintelui senatului, rugîndu-l să pue capăt situaţiunei precare, în care se găseşte guvernul.

La aceasta, d. Cantacuzino a răspuns:

— „Să facă d. Carp, sacrificiile, ce le-am făcut eu!"

Sinuciderea unui român la Nissa

Bucureşti.—Din Nissa vine ştirea, despre sinuciderea lui Constantin Georgescu, proprietar din Bucureşti.

El plecase din Bucureşti, cu 300,000 lei. In primele zile şansa îl favoriză şi cîştigă o sumă mare. Curînd însă el perdu nu numai banii cîştigaţi, dar şi capitalul său.

In disperare el îşi trase un glonte de revolver in pept.

In stare gravă a fost transportat la spital.

Deputaţi bulgari, răpiţi de talhari

Salonic.—Dintre cei doi inspectori ai datoriei publice răpiţi de talhari, cel grec a fost liberat dar pentru evreu dînşii cer răscumpărare.

Alţi talhari au răpit pe drumul de la Revenicon spre Kasandra pe doi greci şi i-au dus în munţi.

Lîngă Ramna opt cuţovlachi au fost răpiţi de o bandă bulgară. Trei din ei au fost puşi în libertate, dar pentru ceilalţi cer răscumpărare.

Lucrări de edilitate

Bucureşti. — Camera a votat azi un proect de lege, prin care comuna Piteşti, este autorizată a contracta un împrumut de 1,200,000 lei, pentru lucrări de edilitate.

RĂSBOIUL ITALO—TURC

Noui lupte la Benghazi

Constantinopol.—Ministerul de răsboi publică următoarea depeşă a comandantului din Benghazi cu data de 3 Martie. Un detaşament de 75 voluntari regulaţi au întîlnit două companii inamice cari se dirijau spre Vest de Seidabdalah. O lungă luptă a avut loc. Inamicul s'a retras şi s'a întors cu întăriri însă a fost din nou respins cu perderi însemnate şi urmărit pînă la întăririle lui.

Meeting la Berna

Essen pe Ruhr.—Un meeiing de 1000 mineri din Berna şi adunarea minerilor creştini din Bochum s'au pronunţat contra grevei.

Puterile şi Parlamentul Grec

Constantinopol. — După informaţiile porţei întreaga divizie navală din Malta a Angliei a plecat spre Creta, Puterile sunt decise a lucra în mod energic pentru a împedeca trimiterea de deputaţi la Atena, ceia ce ar cauza încurcăturii chiar Greciei.

Protestul I. P. S. S. Safirim

Bucureşti. — I. P. Ş S. Safirim, fostul episcop de Roman, a înaintat sinodului un nou protest, prin care arată igalitatea alegerei unui nou episcop de Roman şi îşi exprimă speranţa că sinodul, neterorizat, îi va da dreptate.

Inaintări în armată

Bucureşti.—Consiliul inspectorilor se va întruni în primele zile ale lunei Martie, spre a întocmi tabloul de înaintări în armată, ce urmează să fie făcute pe ziua de 1 Aprilie.

Casele *din strada Carol No. 20. Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, şuri, 2 pivniţe, hambar, grădină şi ghetărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

Intristaţii: Vasile Arsenie, Ioan şi Constanţa Arsenie, Alex. şi Zenobia Garofă, Gh Arsenie şi Familiile Gh. Diaconescu, Th. Munteanu, Gh. Călinescu, Gh Andronic, I. Cazacu, C. Petrea, C. Iov, D. Dimitriu, N. Calarasu, Iordan Ionescu şi P. Bosinceanu, au profunda durere a vă face cunoscut încetarea din viaţă a prea iubitei lor soţie, mamă, soacră, mătuşă şi naşă

✝

Elena V. Arsenie

în etate de 36 de ani

Deredată Duminică 26 Februarie 1912 ora 10 p. m. la locuinţa sa din strada Cuza Vodă 67 şi vă roagă să bine voiţi a asista la ceremonia funebră care va avea loc Marţi 28 Februarie ora 2 p. m. de unde cortegiul va porni la cimitirul Eternitatea.

EPITROPIA GENERALA

a

Casei spitalelor şi ospiciilor Sft. Spiridon din Iasi

Face cunoscut că pentru ziua de 9 Aprilie 1912 s'a fixat termenul de concurs pentru ocuparea definitivă a posturilor vacante de Interni la spitalele pendinte de această casă a posturilor care conform budgetului vor fi disponibile.

Concursul se va ţine în camera Colegiului medical din spitalul central conform regulamentului de concursuri în vigoare.

Domnii studenţi în medicină care voesc a concura sunt invitaţi să se prezinte la această Epitropie cu cel mult zece zile înainte de termen cu cerere înscrisă şi însoţiţi de actele prevăzute în regulamentul pentru Concursurile posturilor medicale publicat în Monitorul Oficial No. 236 din 27 Ianuarie 1912.

No. 1474 din 25 Februarie

VIZITAŢI EXPOZIŢIA

de

Mărţişoare

Cu preţurile cele mai reduse

LA MAGAZINUL DE

BIJOUTERIE ŞI CEASORNICĂRIE

LAZAR IOSEF

din piaţa CUZA-VODA

în casele marelui otel Continental.

Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, braţari, broşe, lanţuri, etc. cu preţurile cele mai modeste.

Isidor Rosenthal

— Strada Unirei No. 11 —

Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare şi frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici**, *se recomandă a executa ori ce comandă prompt şi în cele mai bune condiţiuni.*

Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă şi preţul moderat.

Desfăcîndu-mă de mai multe moşii am de vînzare: boi, cai, oi, toate felurile unelte agricole, cară, etc. precum şi sămînţă de orzoaică.

Luînd în exploatare pădurea Deleni a d-lui Grigore Ghica, am de vînzare toate felurile de material lemnos ca haragi şi manele de stejar, material pentru doage, lemne de foc, etc.

Amatorii se vor adresa cu oforte la subsemnatul unde vor primi informaţiuni event. bilete de vizitare.

Froim Fischer

str. Seulescu 15

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Dimitrie M. Bottez

AVOCAT

— Strada Tăutu No. 1 —

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Cezar Simionescu

AVOCAT

Iaşi, Sărărie

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAȚ La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucuresti
a inceput fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele
LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clăteşti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magazinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA
Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale şi Accesorii

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine
Reprezentanţa renumitelor fabrici
STEINWEG, ROSENKRANZ
Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE
PENTRU SKATING
Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi
Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentaţie
Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta
Matineuri
Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!
se obţine prin întrebuinţarea regulată a
Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn
care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée îndulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă
Representantpentru — România — H. ŞIEBENEICHER — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f

GRILLAGES, etc.
Album sur demande

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1530—Mercuri 29 Febr[illegible] 1912

Politica financiară a d-lui Carp

— Pericolul rentei perpetue —

Chestiunile politice la ordinea zilei au absorbit întreaga atențiune a opiniei publice. Nu se discută azi de cît reforma administrativă, chestia tramvaielor și proiectul pentru răscumpărarea proprietăților de mînă-moartă.

Se perde însă din vedere o laturе foarte importantă din politica actualului guvern: politica financiară.

D. Carp n'a trecut nici-odată drept o capacitate financiară, totuși, puținul timp cît l'a petrecut d-sa la putere, l'a întrebuințat pentru a face încurcături financiare. La 1901, d. Carp, în toiul marei crize, s'a dedat la așa gimnastică financiară, în cît a trebuit să fie izgonit ca periculos creditului și cinstei Statului.

Revenit la guvern în 1911, d. Carp și-a reluat lamentabila-i politică financiară. Primul an de guvernare a junimiștilor, a însemnat pentru budgetul Statului o sporire a cheltuelilor cu 27 milioane; iar cheltuelile viitorului budget au ajuns, sub obláduirea d-lui Carp, la uriașa cifră de peste o jumătate de miliard.

Dar în timp ce d. Carp umflă mereu cheltuelile Statului, în loc să găsească resurse de acoperire, d-sa scade fără încetare veniturile publice.

Venit la guvern, fără a fi chemat de țară, d. Carp și miniștrii săi încearcă să-și cumpere popularitatea din banii publici.

Aceasta a fost totdeauna caracteristica guvernelor slabe și demagogice. Dar guvernul Carp a trecut dincolo de permis.

In adevăr, pe de-o parte, pentru a-și satisface partizanii, guvernul e nevoit să creieze noui posturi bine plătite, cari încarcă budgetul. Pe de altă parte, pentru a-și asigura o umbră de popularitate în țară, cabinetul s'a văzut nevoit să scutească, să reducă și să suprime o mulțime de taxe aducătoare de venit.

Așa, s'au scăzut și chiar redus taxele de consumațiune pe anume articole; proprietarii de pămînt pînă la 6 ha., au fost scutiți de darea financiară; imobilele cu o chirie pînă la 300 lei anual, au fost de asemenea scutite de acest imposit. Prin noua lege pentru încurajarea industriei naționale, fabricile și diversele așezăminte industriale, în ființă și cele ce se vor întemeia în viitor, vor fi scutite de dări către Stat, timp de 30 ani. Se prevăd de asemenea scutiri de imposite, pe timp de 30 ani, a locuințelor ce se vor clădi în București și în alte orașe ale țării.

După cum se vede, pe de-o parte o exagerare chaotică a cheltuelilor, iar pe de altă parte scutiri cu nemiluita. Și să se țină seamă: cu scutirile sale, actualul guvern angajază țara și budgetul ei, pe timp de 30 ani.

Golul pe care aceste scutiri îl vor face în budget va merge mereu sporind, căci e lucru foarte ușor de prevăzut că tînăra noastră industrie, care e azi abia la începutul ei, va lua pe viitor un avînt considerabil, iar Statul va fi ținut departe și va fi pus în imposibilitate de a-și spori veniturile proporțional cu creșterea viitoarelor sale nevoi.

D. Carp ne compromite viitorul economic.

* * *

Dacă ar fi numai atît și încă activitatea financiară a d-lui Carp ar fi pernicioasă finanțelor țării. Dar președintele consiliului nu s'a oprit aici cu aberațiunile sale financiare.

In adevăr, ministrul finanțelor a supus Camerei un proiect de lege care tinde să schimbe o bună parte din renta amortisabilă a Statului nostru în rentă perpetuă.

Schimbarea aceasta constitue în realitate *un împrumut deghizat* și un precedent periculos pentru creditul țării.

In adevăr, într'o țară tînără ca a noastră, cu nevoi mereu crescînde, cu o vădită tendință a tuturor guvernelor de-a spori fără încetare cheltuelile de personal; într'o țară latină, cu predispoziții spre lux public, spre fast și chiar spre risipă — împrumuturile în rentă perpetuă constituesc un adevărat pericol financiar.

De altfel, însăși *Epoca*, care discută foarte superficial chestiunea, se vede nevoită să recunoască desavantajele — pentru țara romînească însă *pericolile*— rentei perpetue. Iată, în adevăr, ce scrie ziarul guvernamental asupra acestei chestiuni:

„S'ar putea pune următoarea întrebare: Dacă renta perpetuă este preferabilă rentei amortizabile și dacă este bine ca un Stat să aibă mai multe tipuri de rentă în datoria sa publică.

„In ce privește prima chestiune nu vedem nici un interes practic.

„Dintre inconvenientele ce se atribue rentelor perpetue, singurul care merită a fi ținut în seamă e acela că împrumutul cu rentă perpetuă poate încuraja la risipă, fiindcă Statul nefiind obligat la o amortizare regulată a capitalului împrumutat, nu are destulă grijă de plata împrumutului; adică, amortismentul regulat și obligator ține pe Stat în frîu și îl împiedică de a aluneca pe povîrnișul împrumutului continuu, iar suprimarea amortismentului (împrumutarea prin rentă perpetuă) înlesnește contractarea de noui împrumuturi".

Aici e nodul chestiunei, obiecțiunea aceasta, asupra căreia *Epoca* trece cu ușurință, e de neînlăturat pentru noi. Alte State, cu o civilizație veche, cu o disciplină financiară riguroasă, cu resurse mari, perpetue, statornice, vor fi avînd avantagii în renta perpetuă. Pentru tînărul nostru Stat, cu resurse mici, cu venituri variabile, după ploaie și soare, cu trebuințe mari și cu o vădită tendință spre risipă, — renta perpetuă constitue un pericol, e pregătitoare de desastre.

D. Carp, care a făcut atîta rău țării, acum, la adînci bătrînețe, și pe pragul de a pleea de la guvern, vrea să-i facă un rău ireparabil și aproape... postum.

Atragem atenția opiniei publice asupra acestei noui lovituri ce se pregătește țării — dacă d. Carp își realizează planul, cum și-a realizat pînă acum toate proectele în legătură cu finanțele, creditul țării va fi din nou știrbit și din nou vom avea de suferit acele crize financiare, cari ne-au costat atît și cari au împedicat așa de îndelungă vreme desvoltarea economică normală a țării.

„AMÎNAREA"

De patruzeci ani d. Carp era stăpînit de unul și acelaș gînd: să vină la putere șef de guvern și să dee țării o lege, care să sustragă administrația de sub influența partidelor politice.

Patruzeci ani a stat d. Carp observator liniștit al politicei și tot mai mult se convinse de faptul, că Romînia va deveni țară nouă dacă va avea o administrație în afară de influențile politice. La adinci bătrînețe avea să-și vadă visul tălmăcit, în adevăr: Regele a dat puterea d-lui Carp și drept un an după numirea la putere, șeful guvernului depuse pe biroul Camerei proectul său de lege: O naștere după patru decenii de poziție interesantă, un întîrziat, care avea să facă lucru mare în țara aceasta.

Camera a salutat cu mari ovațiuni nașterea fericită a proiectului. Doar în Olanda un eventual fericit eveniment al reginei Wilhelmina, dacă ar fi salutat cu entuziasm la fel.

Șeful partidului de la guvern reușise doar, cu ajutorul proniei cerești, să prezinte Camerei sale, exclusiv a sale, proiectul despre care a spus odată: „cea d'intîi măsură ce o voiu lua eu, fiind la putere, va fi să depun proiectul administrativ; iar dacă partidul meu nu-l va voi, vă declar: *mă voiu duce eu, sau se va duce el*".

Proiectul a fost depus. N'a fost nevoe să se ducă șeful, nici partidul, — fiind-că șef și partid erau înțeleși să se voteze legea. Dar s'a întîmplat altă ceva: s'a dus legea—iar șef și partid au rămas.

Aceasta dovedește, evident, că șeful și partidul n'au nici program nici ideal. Au, însă, ceva mai practic: șeful și partidul voiesc să se cramponeze de putere.

D. Carp refuză să răspundă la interogator și să explice de ce a „amînat" votarea proiectului. Alții răspund pentru el și fiind-că răspund alții, le natural să fie contraziceri în depunerile părților.

Intrunirea publică de Duminică n'avusese de scop numai să și arăte că la „Eforie" încape lume mai multă ca la „Dacia". Era nevoe să se arăte, de ce s'a „amînat" votarea proectului d-lui Carp. — Pentru d. Carp a răspuns Kronprinții partidului, prinț-banditul, care a spus că proiectul trebuie studiat de opinia publică, adică se va face un plebiscit în țară asupra proiectului! Iar la gazetă se scrie: „se dă timp delegaților să studieze proiectul!"

Dar cum se potrivesc baliverneie acestea cu declarația d-lui Carp: „dacă voi mai veni vreodată la putere, *cea d'intîiu* **măsură va fi sustragerea administrației de sub influența politică".**

Domnul Carp nu poate guverna —asta le evident. Domnul Carp vrea, însă, să stee la putere. La putere vor să stee toți acei, cari, neavînd meserie, trăiesc din statul la putere.

Ca să stee la putere d. Carp a făcut un fapt pe care nu l'a făcuf încă nici un alt om de stat: a tolerat cea mai deșantată corupție, s'a înconjurat de cele mai odioase specimene și—și-a mîncat copilul politic, pe care l'a conceput într'o anormală graviditate.

Dar stă înainte la putere. Incapabil să guverneze, producător de mici legi meschine, delator public, făcînd astfel o guvernare odioasă—d. Carp preferă să stee la putere și cînd va placa va vedea că a isprăvit-o pentru totdeauna, el, partidul seu, pretinsa sa cinste, pretinsa sa mîndrie.

Protestarea Universității

Aceea ce era deprevăzut s'a întîmplat: profesorii Universității noastre, întruniți în ședința plenară a marelui colegiu universitar, au combătut cu ultima energie proiectul de reformă a învățămîntului, ce le a fost trimes de către Ministerul Instrucțiunei. S'a hotărît o energică mișcare de protestare a universității din Iași, care—în cazul cînd cererile sale nu vor fi luate în seamă—va trebui să ajungă la suspendarea cursurilor.

Nu se putea ca acest corp luminat să nu arăte că în Iași mai există și suflete care au dragoste pentru o Universitate care a dat țărei, tot ce este mai bun în generația actuală, care conduce destinele țărei, și că corpul universitar nu e format numai din politiciani de duzină, care n'au găsit un singur cuvînt de apărare pentru Iași, în comisiunea în care pretindeau că reprezintă Universitatea din Iași.

Toți profesorii au protestat împotriva așa zișilor delegați ai Iașului, care n'au reprezintat dorințile Universității, ci pe a Ministrului care i-a numit în acea comisiune fără să consulte Universitatea. In special trista creatură politică ce prezida ședința în calitate de rector, a trebuit să se convingă că platitudinea ce a arătat față de Ministru, în comisiunea în care acesta l'a numit, i-a luat pentru totdeauna dreptul de a mai privi în față corpul profesoral pe care l'a înjosit.

Protestarea Universității iea un caracter cu atît mai grav, cu cît din cuvîntările a doi profesori în măsură să cunoască bine lucrurile, a reeșit pe de o parte că ministrul însuși a avut chiar din primul moment, intenția să pună Universitatea de Iași pe picior de absolută inferioritate față de București *iar pe de altă parte, că rectorul Universității din București, d. Pangrati, care în ce privește platitudinea politică față de actualul guvern, nu se deosebește de ridicolul nostru rector, a declarat în comisiunea ce a studiat proectul, că pretenția Iașului este ca și cum Craiova ar cere și ea Universitate și egalitatea cu București. Atîta cinism și atîta batjocură pentru Iași, numai Bogdan putea să înghită, fără a părăsi imediat comisiunea în care s'a proferat o insultă atît de josnică la adresa Iașului și în care Ministrul și partizanii săi politici, nu erau de cît niște fanfaroni hotărîți mai dinainte să scoboare absolut prestigiul Iașului.*

In aseminea condiții mișcarea de protestare a corpului profesoral universitar iea un caracter de gravitate cu atît mai excepțional, cu cît nici un glas n'a putut apăra proectul *și cu cît chiar profesori cu simpatii guvernamentale l'au combătut cu ultima energie.*

Faptul că în această mișcare s'au contopit toate aspirațiunile și toate silințele acelora care doresc progresul Iașului, faptul că, independent de culoarea politică toți profesorii *s'au rîdicat contra proiectului, ne arată că reforma învățămîntului nu se va putea face peste capul Iașului și că dacă miniștri cu prestigiu didactic considerabil, că d-nii Haret și Disescu, au avut cel puțin cîte-va voci care le au apărat proectele, un ministru care nu se preocupă de cît de întinderea politică a proectului său, perde ori ce drept la ori ce cuvînt de scuză.*

RETRAGEREA

Nu e vorba de retragerea guvernului. Nimărui doară nu-i trece prin cap pozna aceasta, nici chiar prin capul lui Vodă, necum al lui Cuconu Petrachi. Măria Sa Vodă n'are motiv să dea răvaș de drum boerilor, căci doară de ce, dracul, i-a fost adusără la putere. Și dacă de mult se zicea că armanul plătește gloaba, azi s'a întors vorba, că Vodă plătește gloaba... guvernului Carp.

Dl. Carp n'are prin gînd să se retragă, întîiu că l'a adus la putere Măria Sa; și apoi n'are, ci-că—sfadă în guvern, ci numai în stradă are o leacă de bucluc, adicătelea în afară de portiță. In casă toți miniștrii îs solidari, dar știi colea, tun, țin unul la altul.

De-o pildă. Dl. Marghiloman a pus pe tapet cu de la sine simț estetic chestia tramvaelor, pentru că stălpii pentru tramvaiu erau prea groși pentru trotuarele prea înguste ale Capitalei. La acțiunea d-lui Marghiloman s'a asociat tot guvernul; ba ferarul cel mare, meșter, a aplicat *ferul roș*.

A venit d. Lahovari cu legea bunurilor de mînă moartă. Una a plămădit și alta a eșit, tot din cauza solidarității din guvern. Cedează toți tuturor, numai să fie una în guvern.

Dl. Nicu Filipescu a dat cu pumnul în ororile lui 1907 și în Banca Națională. De ce dar s'ar supăra băbaca de năstărămbile plodului? De la Vodă pănă la partidul conservator toți au luat la vale pe ministrul de răsboiu; iar alaltăieri d. Marghiloman a declarat că despre 1907 nu se va vorbi nimic să-i frigi cu lumînarea, căci doar trebue să fie guvernul solidar.

In sfîrșit a venit rîndul d-lui Carp. *Tombatera* partidului. S'a căznit conu Petrachi să scrie în 40 de ani de viață politică *o filă* de expunere de motive; o filă, cît ar scrie Iorga în o cerneală de condeiu. La ce i-a slujit truda? Azi amînă legea, pentru că nici prefața nici textul alineatelor nu e pe placul și interesul țării.

Și acum nu e guvernul solidar? nu e omogen? Nu își știu ceda unii altora? Nu știu primi bobărnace?

Și rămîn! Nu pentru că pot face ceva; nu pentru că au o formulă de guvern! Nu pentru că țara se simte fără dînșii, ci pentru că reprezintă o firmă polițistă.

S'a spus și s'a declarat ritos de fruntașii în măsură de a ști mersul lucrurilor: pe d. Carp l'a adus Vodă la putere peste indicația țării. Lui Vodă nu i e dragă țara; lui Vodă nu-i place ridicarea norodului. De ce i ar păsa Regelui să se rădice țaranul de la Dunăre! Ce folos ar trage Măria Sa de la plugarul romîn? O viață mai mult sau mai puțin de tras la jugul statului. Atîta!

Măria Sa a adus la putere firma, a adus bățul de la steagul partidului; de aceia vedem ce se petrece azi. Toți sînt indignați; Măria Sa nu; Toți văd o calamitate în guvernul Carp; Măria Sa nu; Toți văd lipsa de autoritate morală a guvernului Carp; Măria Sa nu.

Și de ce Măria Sa nu vede rușinea ce a adus țării cu guvernul Măriei Sale? Pentru că i-a cunoscut înainte de a-i aduce la putere și acum îi e rușine de pacostea ce a dat țării; și se face ne aude, ne-a vede, ne a greul pămîntului.

Dl. Carp poate pregăti ori-ce lege— pentru retragerea lor să fie sigur că nu se va retrage de la putere, pentru că știe un lucru sigur: Măria Sa dă impresie numai opoziției că nu e mulțumit de guvernul Carp; pe cînd d-sa știe că Măria Sa îi spune limpede: „foarte bine, tomnule Carp; tumneata guvernează; nu te uita la ce zice țara, uită-te la ce spun numai ieu."

OAMENI ȘI LUCRURI

Au ochi și nu văd

Telegrema „Opiniei" a complectat aseară, notița care circula eri în ziarele de informațiuni ale Capitalei, privitoare la o „grevă" a orbilor, pensionari ai azilului, care a fost destinat să înlocuiască dispăruta „Vatră Luminoasă".

E vorba de 60 de nenorociți orbi, cari, pe neașteptate, au fugit, adunîndu-se în grădina Cișmegiului „pentru a protesta în potriva felului cum sunt tratați. Ei au declarat că sunt ținuți mai rău de cît cîinii, că li se dă o hrană mizerabilă și sunt bătuți mai rău ca ocnașii".

De sigur, are ceva ridicul, în afară de elementul tragic, această ciudată „grevă" a celor mai demni de plîns între nefericiții pămîntului: orbii!

Dezarmați prin lipsa celui mai însemnat simț—al vederii, — osîndiți a duce pînă la moarte povoara unui trai de Calvar, ce rost are „greva" lor, cînd nu sunt de loc pregătiți pentru luptă, ori pentru rezistență?

Dar drama soartei lor nu se poate să nu înduioșeze pe ori-cine și nici o ființă cu simțire nu poate rămînea nepăsătoare față de suferințele lor fără speranță, fără sfîrșit.

Cînd-va, în țeară la noi, s'a înduioșat și s'a cutremurat de soarta lor un suflet ales,—Suverana poetă Carmen Sylva. Și, cu imaginația înaripată, a făurit un vis măreț, a croit planuri de o generozitate care a întrecut—din nefericire— chiar mijloacele de care dispune o Regină simțitoare.

Și prea fu visul frumos, ca să fi putut dăinui. Palatul miraculos, clădit în închipuirea Poetei-suverane s'a prăbușit. Cei ocrotiți în colonie pe punctul de ase crea au simțit și ei năruindu-se în jurul lor castelul fermecat al Ocrotitoarei lor, al iluziilor lor.

S'au resemnat și au rămas pe seama unui azil, care lua locul „Vetrei". Cum însă i-a luat locul se poate vedea din relațiunea ziarelor: „lipsiți de hrană, zdrențuiți, bătuți..." E grozavă cruzimea omenească uneori!...

Fie ca, măcar, raza de poezie pe care un moment a făcut să răsară și să se reverse din aureola ei—o Regină, creatoare de vise și de frumuseți, să cruțe pe acei copii nenorociți ai unei ursite nedrepte,—de nedrepte torturi și umilinți!

Rodion

Soarta ofițerilor noștri de rezervă

4. Obligațiile impuse ofițerilor de rezervă

Se știe că statul a redus la un an durata serviciului militar pentru absolvenții școalelor secundare și speciale. Vedem aici o primă de încurajare, care îndeamnă pe elevi să fie harnici și stăruitori. Dar tot statul mai tîrziu a *transformat măsura aceasta ademenitoare într'un izvor de venituri.*

Neaparat că cel cu carte învață reglementele și instrucția pe teren mai lesne de cît cel fără carte, așa că autoritatea militară are prea puțină batae de cap cu absolvenții școalei secundare; ba încă și de cheltuială e scutită, căci de obiceiu tinerii cu termin redus își fac uniforma cu bani din punga lor și iau masa în oraș. Și an după un an crește numărul lor, potrivit cu însăși creșterea populației și cu răspîndirea gustului de carte în straturile de jos. Dar statul nu s-a mulțumit, să capete soldați mulți, deștepți și pricepuți în meseria armelor cu o cheltuială de nimica. A născocit o taxă fixă și alta proporțională asupra tuturor celor ce stau un an supt drapel, pe intervalul de la 21 la 30 ani de vrîstă, făcînd și pe părinți solidari de achitarea acestui impozit. Iată o concepție într'adevăr bizară, aceia de a cere unui om, fiu al țării, tributul sîngelui, și a-l obliga în același timp la taxe militare, ba, pentru deplină siguranță, faci solidari și pe părinți, de și tinerii rezerviști sunt majori! Pare că statul ar vroi să reproșeze acestor tineri: „Cine v-a pus să absolviți școala cutare? Greșala aceasta veți plăti-o cu sute și mii de franci. Dacă v-ați fi oprit la cele 4 clase primare, sau, și mai bine, dacă n'ați fi invățat nici o buche, de și cheltuiam mai mult cu voi de oare ce vă țineam pe socotea'a mea 2 sau

3 ani în cazarmă şi aveam mai multă trudă cu instruirea voastră, dar, pe deasupra, vă scuteam şi de impozitul personal pînă la vrista de 30 ani".

Pe cel reuşit la examenul de ofiţer de rezervă îl aşteaptă o sarcină şi mai grea, de a-şi procura întreg echipamentul de campanie, de a-l păstra în cea mai bună stare, de a-l modifica potrivit cu schimbările introduse de Ministerul de Războiu, şi toate acestea cu banii săi proprii, căci prima de echipare înseamnă aproape nimica.

Nu numai atît; dar încă tînărul, ajuns ofiţer de rezervă, rămîne la dispoziţia Ministerului de Rázboiu pînă i se înălbeşte părul, locotenentul pînă la 46 ani, căpitanul pînă la 55.

Avem în chipul acesta următoarea gradaţie asupra tinerilor destinaţi să apere ţara, gradaţie eşită din dezbaterile parlamentului.

Analfabeţii. Aceştia sînt trimeşi, în caz de campanie, în linia I, numai pînă la vrista de 38 ani. Afară de aceia statul le dă echipamentul întreg, scutindu-i şi de impozitul personal.

Tinerii cu termin redus, însă rămaşi soldaţi sau subofiţeri. Aceştia intră în linia I, pe timp de războiu, dar numai pînă la 38 ani. Statul îi echipează dar le cere taxa militară (fixă şi proporţională).

Tinerii cu termin redus, deveniţi ofiţeri. Stau gata a fi trimeşi în războiu, sublocotenentul şi locotenentul pînă la 46 ani, căpitanul pînă la 55, au pe socoteala lor echipamentul de campanie, şi pe de asupra statul îi impune la plata impozitului personal şi a celor 2 taxe militare.

Voiu mai adăugi aici un detaliu, care probează, că chiar acolo unde e vorba de un drept comun, totuşi statul refuză de a-l recunoaşte ofiţerului rezervist Art. 2 de pe contrapagina ordinului de concentrare, informează că el (adică ordinul) serveşte ofiţerului să călătorească cu preţ pe jumătate. Ministerul pare a uita, că rezervistul din moment ce îmbracă uniforma, are dreptul la 50 la sută reducere pe calea ferată. Dar este ceva şi mai grav. Ministerul cu acest art. 2 nesocoteşte un principiu elementar, respectat în orice ramură de administraţie publică, şi anume, că ori de cîte ori un funcţionar să deplasează pentru interesul serviciului, are transportul gratuit, sau cel puţin i să plăteşte o despăgubire. In cazul nostru ce interes poate fi mai important de cît pregătirile pentru războiu? Totuşi ministerul *pretinde ofiţerului rezervist, chemat la manevre, să plătească jumătate din biletul de călătorie.*

Aşa dar sarcinele *cele mai grele apasă tocmai asupra tînărului, care a dobîndit în şcoală învăţătura cea mai înaltă.* Ca şi cum statul ar voi să sfătuiască pe cel doritor de a capata brevetul de sublocotenent: „Bagă de seamă ce grea belea îţi iai pe cap. Eu în schimb nu-ţi dau nimica, şi numai în cazul unui războiu dacă vei cădea mort, sau te vei întoarce orb, ciunt, olog, voiu purta de grija familiei".

Rămîne cine va cu impresia, că statul, nu numai că consideră de prisos pe ofiţerii rezervişti, de oare ce nu le dă nici o atenţie bine-voitoare, dar prin obligaţiile impuse acestui element al armatei, pare că ar voi să se cotorosească de el, să inspire tinerilor groază de ofiţeratul de rezervă, de şi pînă azi Ministerul de Război e departe de a-şi fi complectat cadrele armatei cu ofiţeri activi.

Şi nici macar *nu i practică declaraţia cerută tînărului,* înainte de a i să îmîna brevetul de sub-locotenent, că ia pe seama lui întreg echipamentul. In adevăr să ne închipuim un candidat care subscrie declaraţia cu bună credinţă, mai ales că în momentul acela să ştie om bogat, sau are o funcţie bine plătită. Dar ceva mai tîrziu tînărul nostru sub-locotenent să ruinează cu totul, sau pierde funcţia. Sunt fapte omeneşti care să petrec zilnic supt ochii tuturora. Cum poate sili Ministerul de Războiu pe acest flăcău, rămas cu haina de pe el şi fără leţcae în pungă, să-şi procure echipamentul de campanie? Să presupunem şi alt caz. Un avocat, şi el ofiţer de rezervă, cîştigă cu talentul şi munca sa 800—1000 fr. pe lună, însă n'are drept avere de cît îmbrăcămintea, aşternutul şi 3—4 cărţi; iar încolo, ţine cu chirie o cameră mobilată. Tot ce cîştigă cheltueşte în nevoile şi plăcerile vieţei, sau chiar de pune ceva de-o parte, agoniseşte în bonuri la purtător. Ideia de a arunca la închisoare şi pe cel ramas cerşitor pe drumuri şi pe avocatul risipitor şi de rea credinţă, nici nu merită onoarea discuţiei. Altă soluţie ar mai fi ca Ministerul de Războiu să ţie în cazarmă pe tînărul lipsit, sau presus a fi lipsit de mijloace, punîndu-l să îndeplinească un serviciu; iar cu banii reţinuţi din soldă, să-i procure uniforma cu toate efectele cerute de regulament.

Eu însă a-şi face altă propune satisfăcătoare pentru prestigiul armatei. In fie care an Ministerul chiamă la concentrări cîte $^1/_3$ din totalul ofiţerilor de rezervă. Cu chipiul acesta fiecăruia din aceştia îi vine rîndul la 3 ani odată, să fie concentrat. Eu aş-i propune ca *Ministerul, la alcătuirea budgetului, să prevadă suma necesară echipării ofiţerilor rezervişti,* cîţi vor fi chemaţi în cursul anului următor. Jumătate din acea sumă ar rămînea pe socoteala statului, care neapărat va desfiinţa prima de pînă acum. Ceilaltă *jumătate va fi scăzută treptat din salarul ofiţerilor rezervişti. Echipamentul fiecărui ofiţer să păstrează în localul căzărmii,* de unde este scos pentru a fi îmbrăcat de titular, numai pe timpul cît durează concentrarea, pentru a fi din nou aşezat la locul lui, înainte ca ofiţerul să se întoarcă la vatra sa Fiecare efect e dat pe un termen anumit şi *titularul răspunde cu solda sa de stricăciunile întîmplate înainte de termen,* pentru ca ofiţerul să aibă grija de a-l păstra în cea mai bună stare.

Dacă se realizează părerea mea, atunci se va pune capăt priveliştii ruşinoase de pe vremea concentrărilor, cînd ofiţerii de rezervă să îmbracă cu ce pot, cu ce găsesc de împrumut. De aceia vezi pe unul cu chipiu de modă veche abia fixat pe vîrful capului; altul poartă o tunică, de-i plesneşte în spete; la al III tunica ar cuprinde un trup de 2 ori mai groş. ş. a., iar comandantul corpului, la trecerea în revistă, constată cu nemulţumire, că cutărui rezervist îi lipseşte binoclul, altuia revolverul, sau ranița.

Propunerea noastră, ca statul să ia asupra-şi echiparea ofiţerilor rezervişti merită să fie luată în consideraţie mai cu seamă acum, cînd uniforma sufere o schimbare radicală şi s'a eftenit mult faţă de cea veche. Nici aici, propriu vorbind, nu ar fi un spor de cheltuele, o sarcină grea în budgetul Războiului; ba, din contra, *statul ar restitui pe caleaa ceasta taxele militare,* pe nedrept puse asupra unor oameni, gata de a se prezinta ori cînd supt drapel.

Lucru caracteristic e, că statul a luat severe măsuri, ca nu cum-va vreun tînăr să se sustragă de la plata taxelor militare, şi a lasat-o foarte domol faţă de cei cu echipamentul necomplect, sau fără echipament. Adică. mai la urmă, să poată lipsi de concursul ofiţerilor rezervişti, însă nu vrea să fie pugubit cu un singur ban din venitul taxelor militare.

Modificarea legei de organizare judecătorească

Ce se modifică din legea de organizare din 1 Iunie 1909

Dăm mai jos textul proiectului de lege depus Sîmbătă la Cameră de d. M. Cantacuzino, ministrul justiţiei, şi prin care se modifică art. 7, 24, 25, 62, 63, 65, 66, 136, 153 şi 203 din legea de organizare judecătorească din 1 Iunie 1909.

Principala dispoziţiune din noua lege este desfiinţarea judecătorului unic, de care expunerea de motive a d-lui ministru al justiţiei, spune că „constitue o inovaţie primejdioasă şi fără fundament care ridică justiţiabililor chezăşiile ce trebue să le inspire, o judecată nepărtinitoare şi înţeleaptă.

Alte modificări mai sunt că tribunalul Argeş va avea patru judecători; la Curtea de Apel vor fi *trei* consilieri mai mult peste complect; primii prezidenţi ai Curţilor de Apel Iaşi, Galaţi şi Craiova, sunt avansaţi în grad şi onorarii, ca şi primul prezident din Bucureşti, în consilieri de la Casaţie.

Celelalte noui dispoziţii sunt în privinţa inspectorilor judecătoreşti.

De altfel iată textul noului proiect,—care cuprinde, fireşte numai articolele modificate.

Constituirea tribunalului

Art. 7.—Tribunalele de judeţe, precum şi secţiunile de tribunale, se compun din: un preşedinte, trei judecători, un magistrat stagiar, unul sau mai mulţi grefieri şi ajutoare de grefă, registratori, arhivari şi copişti.

Tribunalul Argeş, însă, va avea patru judecători, secţiunea comercială a tribunalului Ilfov, va avea cinci judecători; iar secţiunile I ale Tribunalelor Brăila, Mehedinţi, Putna şi Dolj vor avea cîte doi judecători.

Unul din judecătorii tribunalului sau al secţiunei va fi delegat de ministru, prin deciziune ministerială să îndeplinească şi funcţiunile de sindic. La secţiunea comercială a tribunalului Ilfov vor fi delegaţi cu aceste funcţiuni doi judecători.

Delegaţiunea este revocabilă şi obligatorie pentru magistrat.

In caz de nevoe, justificată de înmulţirea lucrărilor unui tribunal, numărul judecătorilor se poate spori prin decret regal, dat în urma unui jurnal al consiliului de miniştri.

Desfiinţarea judecătorului unic

Art. 20.—*Un tribunal* poate judeca cu doi judecători afară de cazurile de divergintă de opiniuni, cînd se va constitui în complectul său de trei judecători.

In toate aceste cazuri sentinţa se dă cu cel puţin două voturi.

In cazurile specificate prin legi speciale se va urma conform acelor dispoziţiuni.

Un singur judecător poate face apelul nominal al tuturor afacerilor şi hotărî amînarea sau suspendarea lor, pentru ori ce motiv legal, care nu dă loc la discuţiune şi dacă nu există opunerea părţilor.

Un singur judecător poate fi însărcinat să asculte martori în ori-ce afacere de competinţa tribunalului.

La acestea se mărgineşte prin noua lege rolul judecătorului unic. N. R.

La Curtea de Apel

Art. 24. — Fiecare secţiune se compune dintr'un preşedinte şi cinci consilieri.

Peste complectul secţiunilor, fiecare Curte de apel va avea trei consilieri mai mult, *dintre care unuia* se va încredinţa funcţiunile de procuror general şi la *ceilalţi doi funcţiunile de inspectori judecătoreşti.*

Art. 25, — Unul din preşedinţi are titlu şi atribuţiunile de prim-preşedinte al Curţii.

Primul preşedinte al Curţii de Apel din Bucureşti este asimilat din momentul numirei sale în grad şi onorarii cu consilierii Curţii de casaţiune.

Primii preşedinţi ai Curţilor de apel din Iaşi, Galaţi şi Craiova sunt şi ei asimilaţi în grad şi onorarii, din momentul punerii în aplicare a aeestei legi, cu consilierii curţii de casaţiune.

Art. 62.—Se înfiinţează pe lîngă ministrul justiţiei nouă posturi de inspectori şi anume: opt pentru judecătoriile de ocoale, tribunalele de judeţ şi serviciile auxiliare lor şi unul pentru Curţile de apel şi serviciile auxiliare lor.

Inspectorii judecătoreşti

Art. 63. — Funcţiunile de inspectori pentru judecătoriile de ocoale, tribunalele de judeţ şi serviciile auxiliare lor, se vor exercita în fiecare circumscripţiune a Curţii de apel, de doi consilieri din sînul ei; iar pentru Curţile de apel de un consilier de la Curtea de casaţie, delegat de ministrul justiţiei: Delegaţiunea este temporară şi revocabilă. Consilierii Curţilor de apel delegaţi a îndeplini funcţiunea de inspector judecătoresc îşi păstrează postul lor în Curte, fără a putea lua parte la lucrările ei.

In caz de retragere a delegaţiunii, consilierul căruia se retrăsese delegaţiunea îşi reia locul său în Curte, trecînd la secţiunea din care face parte consilierul căruia se va încredinţa însărcinarea de inspector.

Inspectorii în funcţiune la data punerii în aplicare a prezentei legi, trec la acea dată fără nici o altă formalitate, consilierii în Curţile de apel ale circomscripţiunilor unde se vor găsi funcţionînd.

Consilierul Curţii de casaţie, delegat ca inspector al curţii de apel, îşi păstrează postul său în Curte, luînd parte la lucrările ei.

Art. 65.—Inspectorii *judecătoreşti* vor primi pe lîngă onorariile de consilier o îndemnizare care se va fixa prin regulament.

Funcţionarea inspectorilor

Art. 66.—Modul de funcţionare a inspectorilor judecătoreşti se va arăta prin regulament; iar determinarea tribunalelor şi a judecătoriilor de ocoale din fiecare circumscripţiune, ce urmează a fi inspectate de cei doi inspectori ai circomscripţiei, se va face prin decizie ministerială.

Art. 136.—Magistraţii inamovibili care au împlinit vrîsta de 68 ani la Curtea de Casaţiune, 65 ani la Curţile de apel şi 60 *ani la tribunale şi judecătorii de ocoale,* vor fi puşi din oficiu, prin decret regal, în poziţiune de a-şi exercita drepturile la pensiune.

Magistraţii inamovibili cari nu-şi vor dovedi cu acte paobante etatea lor vor fi puşi de asemenea din oficiu la retragere, dacă au împlinit 30 ani de serviciu.

Art. 153.—Hotărîrile se redactează de *de unul din judecători sau de magistratul stagiar; procesul-verbal al şedinţei indică numele judecătorului însărcinat cu redactarea considerentelor, cari însă rămîn supuse controlului completului şi a cărui operă colectivă devin.*

Redactarea hotărîrilor se repartizează de către preşedinte egal între membrii completului.

Art. 203.—La tribunalele cu o singură secţiune, secţiunea vacanţelor se va compune din un membru tras la sorţi cu bile, de preşedinte, în şedinţă publică, faţă de procuror, şi de judecătorul de instrucţiune.

La tragerea la sorţi e supus şi preşedintele.

Cînd din orice împrejurări secţia vacanţei nu se poate constitui cu numărul legal de judecători, se va procede la complectarea tribunalului conform art. 17 din legea de faţă.

Litere-Ştiinţe-Arte

Opera şi limba rusă.—Cu cît ne obişnuim mai mult cu varietatea spectacolelor ce ne oferă trupa de operă rusă, cu atît se iroseşte mai mult prejudecata pe care o hrănim—imitînd legendele obişnuite,—credinţa că graiul slav, limba rusă în special n'ar putea să îmbrace cu destulă vrednicie frumuseţile muzicale, ori că ar fi chiar incompatibile cu dînsele.

Ne răsună în minte un număr de diftongi greoi, oare care asonante, linguistice dizgraţioase şi suntem convinşi că limba rusă nu are nici bogăţia, nici moliciunea, nici farmecul unei limbi latine.

Cu toate aceste cînd auzim cîntînd artişti buni—cum sunt într'adevăr unele elemente ale trupei de operă—cînd ni se dă cîte un cor excelent, ne încredinţăm repede că e o prejudecată credinţa noastră.

Ce frumos e decorat graiul slav de compoziţia unui Tschaikovski, ori a unui Rubinstein! Cît de minunat se contopeşte limba naţională cu sufletul compozitorului,—chiar fără a se teme de doctrina d-lui A. C. Cuza, după care geniul naţional rus şi arta unui Rubinstein ar fi noţiuni incompatibile.

Verbul nu mai e greoiu şi dezgraţios, ci uşor, însufleţit, melodios, pătrunzător, el recrează şi încîntă chiar pe iubitorii Apusului şi le aminteşte, că nu în zadar literatura rusă numără scriitori geniali ca Puşkin, Dostoyewski, Tolstoi, Turghenieff, Gorki, pentru a nu mai pomeni pe atîţia alţii, cari au conlucrat la formarea unei splendide limbi literare putînd să ajute şi să îmbrace inspiraţiile muzicale cele mai divine.

Notăm cu mulţumire în acelaşi timp că „Demonul" ne-a adus şi cîteva încîntătoare momente de adevărat balet, condus şi executat cu osebită graţie; că antractele au fost mai scurte, ceea ce va îngădui publicului odihnit să iee parte la atrăgătoarea reprezentaţie de astă seară cu *Oneghin,* în jurul căreia se întîlnesc iar două nume strălucite: Puşkin şi Tschaikowski. R.

*

Pentru Duminică în matineu se anunţă (la teatrul naţional) primul din seria de 3 concerte simfonice date de orchestra conservatorului de muzică sub conducerea maestrului I. Vlăduţă.

Programul bogat şi variat.

*

Opera rusă.—Aseară opera rusă a repurtat un grandios succes în marea operă simbolică a lui Anton Rubinstein *„Demonul"*, în care au apărut şi elemente nouă. Rolul titular a fost ţinut cu toată competinţa unui mare artist de operă baritonul *Vronsky* care a avut un joc demonic şi care a cîntat spre mulţumirea sálei întregi, fiind răsplătit cu aplauze frenetice.

Tenorul *Gheorghiewsky,* interpretul Kneazului Sinodal, a cîntat cu toată căldura şi însufleţirea dramatică şi a avut accente de diapason care au vibrat în spaţiu, de asemenea a plăcut foarte mult basul *Voinov* şi basul *Halsceoniko.* Rolurile femenine principale au fost susţinute de cîntul plăcut al primei donei *Garina,* (Tamara) şi de contralta *Skibiţka* (îngerul bun).

Spectacolul de aseară a fost un reuşit spectacol de operă clasică, căci în afară de elementele principale am remarcat un cor măreţ şi dansuri cari se remarcă în baletul marilor opere. Corul final din actul II a fost bisat şi sala a putut aprecia adevărata armonie a cîntului slavon.

In astă seară se cîntă marele succes din repertoriul operei ruseşti *„Evghenio Oneghin* de *Tschaicovsky* după libretul poetului Puşkin.

*

In urma succeselor obţinute şi în urma dorinţei unanime a publicului *opera rusă* va mai da 2 reprezentaţii pentru ca valoroasele elemente ale acestui ansamblu să apară în două mari opere cunoscute *„Carmen"* şi *Faust".*

La ambele aceste 2 reprezentaţii *preţurile vor fi reduse.*

❑ **Unirea Educatoarelor romîne** îşi va ţinea obicinuita şedinţă *Joi, 1 Mart* orele 4—6 în localul şcoalei „Oltea Doamna". Se va discuta asupra intereselor societăţii, asupra rostului şi activităţii ei. Membrele sunt rugate să vie toate şi să aducă şi pe prieteni ce s'ar interesa de societate.

❑ In astă seară are loc şedinţa ştiinţifică la societ. de Medici şi Naturalişti, la care se vor face următoarele comunicări:

Dr. Imervol. Un copil sugar cu o tumoare retrobulbară.

Dr. Gane. Observaţiile a 2 bolnavi cu ciroză atrofică şi ciroza sifilitică a ficatului.

Dr Ţaicu. 1) Injecţiile repetate de stovaină stricnină.

2). Două injecţiuni intravenoase cu Salvarsan la 2 femei însărcinate fără nici un accident.

❑ Sîmbătă 10 Martie se va da o splendidă serată dansantă de către societatea de gimnastică *„Turn-Verein"* din localitate.

Societatea a delegat din sînul ei un comit organizator onorific, compus în mare parte din ingineri, pictori şi studenţi, în frunte cu d. architect Iuliu Reinicke, care-şi dau toate silinţele ca această serată să fie la înălţimea unei petreceri ideale germane.

❑ **Constituirea breslelor.**—Eri a avut loc în localul Camerei de Comerţ, constituirea breslelor lăcătuşilor, ferarilor, Mecanici, covrigari, şi simigii.

Azi comisiunea a plecat la Vaslui, spre a proceda la constituirea breslelor din acel oraş.

❑ Membrii societăţei viticole au fost convocaţi, pentru ziua de 8 Martie, cînd urmează să se aleagă consiliul de adminstraţie al Băncei Viticole.

❑ Ministerul de interne, a cerut prefecturilor de judeţe din ţară, ca medicii veterinari ai judeţelor să castreze armasarii particulari din judeţe, nepermiţîndu-se prăsila de cît cu armasarii trimişi de stat în acest scop, în diferite puncte ale judeţelor, pentru îmbunătăţirea rasei cailor la locuitori.

Ca centre de montă, ministerul a fost fixat pentru judeţul Iaşi: Stînca, în grajdurile d-lui Greceanu: Voineşti, Hermeziu, Tg.-Frumos, Podul-Iloaei, Miroslava, Erbiceni.

La toate aceste centre, vor fi cîte 3 armasări.

❑ Prefectura judeţului a intervenit la Primăria comunei Iaşi, pentru a incuviinţa şi pe viitor tăerea de vite mari la abatorul comunei Copou, de oare-ce taxele de tăeri de vite, constitue venitul cel mai însemnat al comunei.

TEATRUL NAŢIONAL

Luni 5 Martie 1912

ora 9 seara

Pentru fondarea unui fond Naţional de Compoziţie

va avea loc

Un singur CONCERT de vioară

dat de

GEORGE ENESCU

Marele compozitor român

cu bine voitorul concurs al d-lui

TH. FUCHS

pianist.

Biletele se vînd la agenţia Teatrală „Thalia".

STRUNA ZILEI

POLUL IDEAL

Armandsen a descoperit definitiv drumul spre polul sud.

Ştire.

Doi avem; la nord, la sud,
Totuşi—vai, destinu i crud!
Mulţi—ca păsările'n stol
Zboară încă după... pol.

INFORMAŢII

❑ Consiliu de războiu al corpului IV de armată, compus din: colonel C. Burghelea, preşedinte; maiorii Costăchescu C., Pascal Al. căpitanii Lupescu Al. şi Girlea Vasile, membri, au judecat eri procesele: soldatul Lita Vasile, din regimentul 17 Rachova No. 25, pentru desertare, condemnat la un an închisoare, şi al caporalului Ariton C-tin, din reg. 27 pentru furt, condemnîndu-l la 6 luni incihsoare.

Astăzi urmează să se judece următoarele procese: soldatul Dimitrescu C., din reg. 27 pentru insulta superiorului; sergentul Pintilie Al. din acelaşi reg. pentru lovirea inferiorului; soldatul A. Basiei Leiba din reg. 15 Războeni, pentru lovirea şi insulta superiorului, şi procesul în continuare al sergentului Matei Gh., pentru deturnare de efecte.

❑ D. Mirea a fost recomandat pentru catedra de sculptură la şcoala de Bele-Arte din localitate.

❑ Consiliul comunal a fost convocat pentru Sămbătă, la orele 5 p. m.

❑ Farmaciştii din localitate, se întrunesc azi, la orele 5 p. m. în localul societăţei medico farmaceutice.

❑ Consiliul de higienă al oraşului, va fi convocat, pentru ziua de 2 Martie, avînd a resolvi mai multe chestiuni importante.

❑ Societatea textilă a adresat administraţiei comunale un protest, arătînd că i se cauzează daune însemnate, prin faptul că nu se permite transportarea mărfurilor prin strada Carol.

In adevăr, după dispoziţia administraţiei comunale, fabrica textilă e aproape izolată, neavînd cum, nici să expedieze mărfurile, nici cum să se aprovizioneze.

Ultime INFORMAȚII

❑ *Profesorii facultății de medicină s'au întrunit astăzi la ora 10 jum. spre a discuta proectul de reformă a învățămîntului superior al d-lui Arion — S'a discutat legea, articol cu articol și s'au făcut la toate articolele obiecțiunile cari reprezintă dorințele acestei Facultăți. — Consiliul profesoral declară că nu va primi proectul de lege, de cît dacă se va ține seamă de obiecțiunile sale. Cu aceste obiecțiuni, însă, nu rămîne nimic din proectul d lui Arion, de oare-ce s'au făcut modificări la fie-care articol.*

Consiliul profesoral n'a terminat încă discuția proectului, în cît se va întruni din nou astăzi sau mâine.

❑ *In cercurile clericale din localitate se crede că d. Arion, va fi nevoit să aprobe înaintarea ca arhiereu a diaconului Marțian, de oare ce Mitropolitul Moldovei ține cu orice preț ca acesta să fie numit vicar al Mitropoliei din Iași.*

❑ *D. Take Ionescu, șeful partidului nostru, va petrece zilele de Vineri și Sîmbătă în Iași.*

Probabil, că Vineri sara va avea loc adunarea generală a membrilor clubului conservator-democrat din localitate.

❑ D. Al. A. Badareu, șeful nostru, se întoarce mîine dimineață, în localitate.

❑ Dosarul privitor la arestarea avocatului Al. Gheorghiu-Doinaru va sosi abia mîne, Mercuri, la Camera de punere sub acuzare.

❑ Un incendiu a distrus eri noaptea casa, o șură și un grajd ale locuitorului G. Căruntu din satul Cristești, din com. Holboca.

Pagubele se urcă la 3000 lei.

Bănuiți de punerea focului sunt C. Nour și Elena Herlescu.

❑ D. M. Teodor, agricultor din comuna Cotnari, a fost decorat cu ordinul Coroana Romîniei în gradul de Cavaler.

❑ Ministerul de interne a autorizat pe d. Al. Zdrobici, directorul prefecturei de poliție Iași, ca să ia parte ca delegat al prefectului, la operațiile de recrutare.

❑ Ministerul domeniilor, a trimis prefecturei de județ 900 kgr. semințe de trifoi, și lucernă, spre a fi distribuită locuitorilor din județ care sunt crescători de cai cu epe de prăsilă.

❑ C. S. părintele Galaction, student în teologie din Cernăuți a fost însărcinat a ținea cu prilejul serbătorii paștelor, o conferință la M-rea Agapia și a oficia în calitate de arhidiacon — slujba învierei.

❑ Domnul D. Tacu, noul prefect de Roman, se va prezinta joi la postul seu.

❑ Zidul de la monastirea Agapia va fi făcut din nou. Un credit de 30000 lei a fost deschis în acest scop.

❑ Domnișoara Macri, din Fălticeni, trecînd la monahism, va fi numită casieră a mănăstirei Agapia.

❑ Astă seară Marți se reprezintă pe scena teatrului Sidoli „Manasse" drama lui Ronetti Roman. Piesa va fi jucată de actorii teatrului Național din orașul nostru; rolul titular va fi interpretat de d. Cîrjă.

❑ **Judiciare.**—Curtea s. II s'a pronunțat astăzi în importantul proces d'intre comuna Iași și d. Adolf Braunștein, relativ la refuzul primăriei de a da o autorizație de clădire d-lui Braunstein.

Curtea a primit în totul apelul comunei.

— La cabinetul III al judecătorului de instrucție continuă astăzi instrucția privitoare la sub comisarul G, Onescu pentru luare de mită.

Astăzi se ascultă mulțime de scapetoaice, de la care Onescu a luat bani ca să nu le persecute.

— Numitul I. Gr. Petrescu, autorul unui furt cu efracție, a fost trimis la instrucție.

— La s. II. a Curții s'a pledat astăzi importantul proces al fraudelor silvice comise în pădurele statului din Neamț de V. Șoarec și Meriuță. In toiul desbaterilor a sosit o telegramă de la administrația casei pădurilor, cerînd amînarea procesului, fiind vorba de o transacție.

Curtea a admis.

— La s. I-a a Trib. se judecă astăzi afacerea Natan Wachtel, în ce privește faptul dacă el s'a făcut vinovat de o morul vezeteului Gheorghe, sau de loviri simple.

❑ Opera Rusă, pe lîngă reprezentația de astă seară, cînd se reprezintă Evghenio Oneghin, operă în 4 acte de Tschaicowsky, va mai da încă 2 reprezentații cu prețuri reduse.

Mercuri 29 Februar. Carmen, operă de Bizet, cu Skibitzka, în rol titulai și

Joi 1 Martie, Faust, opera de Gounod cu Zessevitz și Vronsky, în roluri prime.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— *Strada Anastasie Panu 43* —

Retorma universitară

— Intrunirea de eri a colegiului universitar din Iași —

Pentru eri la orele 4 jum. rectorul universității a fost silit să convoace marele colegiu universitar, în urma cererei a 7 d-ni profesori. Au luat parte 30 domni profesori; fiind-că se știa că este vorba a se protesta contra proectului ministrului Arion, n'au lipsit de cît acei cari din principiu votează cu guvernul, cum și cîți va absenți din oraș.

D. *Bujor*, ia cel dintăi cuvîntul și face o critică foarte amănunțită proectului Arion, combătînd și principiul combinației concursului cu votarea și scoborîrea universității de Iași, prin faptul că profesorului de la Iași nu i se recunoaște dreptul de a fi transferat la București în caz de vacanță.

Combate de asemenea și dispoziția de a se numi asistenți pe viață și care are de scop a plasa cîți-va partizani politici, de oare-ce în acest mod se închide calea tinerilor ce ar vrea să se perfecționeze în direcția didactică, lăsînd necontenit lîngă profesor un funcționar care se deprinde a lua numai leafă, cu cît îmbătrînește.

In definitiv d-sa conchide că nu era nici un rezon să se schimbe legea veche și că trebuia să se lase această lege să dea roadele ei și apoi să se poată discuta ce e bun și ce e rău în ea. Crede că legea veche e superioară, însă cu condiția să fie aplicată cinstit.

D. *dr. Leon*, se întreabă și d sa dacă era necesar să se schimbe legea în curs? Combate și d-sa proectul, pentru cuvîntul că manifestă tendințe separatiste între cele două universități. D-sa ca și d. Bujor, este de părere ca să se respingă cu totul actualul proect.

D. *Peretz*, arată că ministrul a avut încă de la început idea că Universitatea de Iași trebue să fie un fel de școlă de gradul I și numai ca de București să fie adevărata școală superioară. Combate și d sa proectul în părțile care nu recunosc drepturile profesorilor din Iași la vacanțele de catedre la București.

D. *Simionescu*, spune că de și a făcut parte din comisiunea care a elaborat proectul, n'a putut să ridice protestarea sa, din cauză că în acea comisiune d. Pangrati a spus că pretenția la egalitate a Iașului, ar fi ca și cum Craiova ar cere universitate și egalitate cu București. Spune că e dintre acei cari cred că actuala lege de numire a profesorilor da loc la platitudini de tot soiul, schimbări de steag politic și tot soiul de solicitări pe lîngă profesorii cari trebue să dea votul. Dacă d sa n'a rîdicat protestarea sa, este pentru că a găsit în autonomia ce se dă universităților, o garanție că fie care universitate va veghea la interesele ei.

D. *dr. Harmuzescu*, susține legea actuală și combate concursul ca sistem de numire; face o lungă analiză proectului în discuție, care în numele autonomiei dă Iașului rolul cel mai mic în comisiunile menite a recomanda profesorii; în aceste comisiuni ministrul are totdeauna posibilitatea, prin reprezentantul său, să pună Iașul în minoritate și să lase cuvîntul hotărîtor profesorilor din București, care cînd e vorba să vie cîte un profesor de la Iași, se exprimă despre noi cam o face d. Pangrati.

D. *Bărbulescu*, protestează împotriva profesorilor ce au reprezentat Iașul în comisiunea ce a elaborat proectul și care au lăsat să se audă poate, părerile lor, nu a le profesorilor, pe care nici nu i-a întrebat. Zice că ministrul a făcut o greșală cu acest proect și o mai mare greșală numind în acest mod comisiunea sa.

D. *Matei Cantacuzino*, combate proectul în discuție și arată că autonomia în numele căreia se vorbește, este înșelătoare. Arată că Universitățile nu trebue să formeze de cît o singură organizație, un singur corp profesoral mare, în care, după nevoile școalei, să se poată trece de la o catedră la alta. Susține cu multă căldură această idee și combate separatismul și proectul d-lui Arion.

— Se hotărește ca o comisiune compusă din cîte 2 delegați ai fie-cărei facultăți să se întrunească astăzi Marți la Universitate, pentru a formula doleanțele unanime a Universității din Iași. Din această comisiune face parte d-nii Matei Cantacuzino, dr. Hurmuzescu, Bujor, Leon, Manicatide, Bărbulescu. Cînd lucrările acestei comisiuni vor fi gata, ea va convoca din nou colegiul profesoral întreg, pentru a stabili răspunsul definitiv ce este a se da ministrului.

Dacă cererile Universității Ieșene nu vor fi luate în seamă, se vor suspenda cursurile și profesorii vor proceda față de noul proect, în același mod ca și față de proectele anterioare în potriva cărora au protestat.

Rectorul s'a grăbit să anunțe pe profesori că va informa telegrafic pe ministru despre protestarea lor, întocmai cum a mai provocat o oprire a lucrărilor proectului, cînd protestase numai facultatea de drept.

Profesorii facultății de medicină au fost convocați de urgență pentru astăzi Marți, la ora 10 jum. dimineața.

ULTIMA ORA

Bucureşti 28 Februarie

SITUAȚIA POLITICĂ

Interview cu d. Take Ionescu

Bucureşti.—*Adevărul* publică un interview cu d. Take Ionescu asupra situației.

Domnul Take Ionescu, de și bolnav în pat, a primit pe ziarist și i-a declarat următoarele:

Intrebînd pe d. Take Ionescu dacă a intervenit vre-o schimbare în situația politică d-sa mi-a răspuns:

— Da. Situația politică s'a schimbat. Cele spuse în întrunirea guvernamentală de eri constituesc mărturisirea că situația guvernului este perdută. Era perdută și pînă acum. Dar acum s'au mărturisit și de ei, ceia ce știa toată lumea.

Reforma administrativă a fost amînată *sine die*, adică pentru totdeauna,—aceasta în fața campaniei opoziției și a indignărei generale din toată țara, fără fără deosebire de păreri politice.

Or, d. Carp își dăduse în opoziție ca program al viitoarei guvernări două idei: desființarea maximului și minimului din legea învoelilor agricole și reforma administrativă.

Acum mărturisește că a fost silit să renunțe la amîndouă.

Tot în întrunirea de eri guvernul a declarat că este hotărît să nu mai vorbească orice s'ar întîmpla asupra represiunei de la 1907.

In fața somațiunei noastre făcută Dumineca trecută, guvernul s'a declarat deci învins de Coroană, și de noi, în această chestiune,

Nu-i mai rămîne guvernului de cît chestia tramvaiului. Deja au renunțat să-și aplice legea căci față de refuzul acționarilor, de a primi noile statute, au consituit o nouă societate cum îi obliga legea Marghiloman, Dar vor desființa chiar în mod formal legea Marghiloman.

Intr'adevăr chestia acestei legi este dinaintea justiției și guvernul va fi silit să se supună justiției de și toată politica lui fusese ca să scoată afacerea de sub autoritatea justiției.

De aceia guvernul n-a mai vorbit eri la Eforie, nici de regie, nici de punerea la rezon a justiției și miniștrii au lăsat toate declarațiile compromițătoare pe socoteala oratorului fără răspundere.

— *Atunci cum vă explicați convocarea întrunirei de la Eforie?*

— Incă o greșală ca toate nenumăratele greșeli ale unui guvern, fără socoteală, Nu se adună lumea la întrunire ca să-ți anunți capitularea pe toată linia. Un singur cuvînt spus la întrunirea de eri desemnează mai bine de cît orice, situația guvernului: un orator a vorbit de ce au de gînd să facă în opoziție! Preocuparea aceasta este firească și oportună. Dar nu vor putea aduce la îndeplinire amenințările pentru vremurile de opoziție. Cu favoarea regală și cu complezența partidului liberal s'a putut înjgheba o aparență de guvern.

Pentru a creia însă o opoziție trebue ceva mai mult și acel mai mult carpiștii nu l-au avut nici odată, nu-l au astă-zi și nu l vor avea nici mîine.

D. Take Ionescu în Iași

Bucureşti.—D. Take Ionescu, se află mai bine, de și e silit încă a sta în casă.

Șeful partidului conservator-democrat va fi Vineri și Sîmbătă în Iași.

D. A. A. Badareu la Rege

Bucureşti.—D. A. A. Badareu, va fi primit azi, la orele 6 jum. în audiență de M. S. Regele.

Reînceperea muncei

Essen.—Azi la amiază s'a observat o nouă creștere a grevei. Uniunea patronilor a hotărît să ceară administrațiilor să convoace comitetele minerilor.

Azi după amează numai 46,971 lucrători din 109,834 s'au prezentat la lucru.

Universitatea din București contra proectului d-lui Arion

— Probabil Universitatea din București declară greva —

Bucureşti.—Marele colegiu al Universității din București, s'a întrunit aseară, pentru a se pronunța, în definitiv, asupra proectului de reformă a învățămîntului superior.

Erau prezenți 70 de profesori. Aproape unanimitatea profesorilor, minus doi, au declarat, că prin dispoziția prevăzută în proect, că ministrul are dreptul să creeze noi catedre, se știrbește autonomia Universității. Colegiul universitar a hotărît să nu permită aceasta și a numit o comisiune, compusă din d nii dr. Toma Ionescu, dr. Istrati, I. Tanoviceanu și I. Bogdan, care să redigeze un memoriu de protestare.

Acest memoriu va fi întăi înmînat d lui Arion și în casul cînd ministrul nu va voiu să-și retragă proectul, memoriul va fi înmînat regelui.

Colegiul a mai hotărît să înceapă o acțiune energică, și probabil, că în cazul cînd primele demersuri nu vor fi încoronate de succes, Universitatea din București, va proclama greva.

*

Comisiunea aleasă de colegiul universitar, s'a întrunit azi la orele 2 și a redactat memoriul de protestare.

Semnificativ este faptul, că numai 2 profesori, d-nii Herescu și Em. Antonescu au susținut eă prin proect nu se aduce nici o știrbire autonomiei universității, pe cînd toți ceilalți profesori între care și rectorul universității, s'au pronunțat în contra proectului d-lui Arion.

Alegerea noilor Arhierei

—Sinodul contra d-lui Arion—

Bucureşti.—Sinodul avea să procedeze azi, la recomanderea a 9 candidați, dintre cari Ministrul de Culte, avea să confirme pe trei ca arhierei, în locurile vacante.

*

Se știe, că în consfătuirile avute zilele aceste, d. Arion a cerut membrilor Sinodului, recomandarea Archimandritului Scriban, adăugînd că face chestie personală din această recomandare.

Obiecțiunea că arhimandritul Scriban, n'ar avea vrîsta necesară, a fost combătută de d. Arion, în consfătuirea de eri și se părea, că Sinodul consimte a nu ținea în seamă chestia de vrîstă.

*

Ședința de azi a Sinodului, s'a deschis la orele 10 dimineață. Sunt presenți 13 membri ai Sinodului.

Prezidează I. P. S. S. Conon, Mitropolitul Primat, asistat de Mitropolitul Pimen al Moldovei.

Asistă d. Arion și d. Boroianu.

Se citește și se aprobă procesul verbal al ședinței precedente.

*

Mitropolitul Primat declară că la ordinea zilei, e recomandarea de către Sinod a 9 candidați, dintre care ministrul de culte urmează să aleagă trei arhierei, în locurile vacante.

Se procede la alegerea prin vot secret, majoritatea trebuitoare fiind de 7 voturi.

*

La oarele 11, se începe despoiarea buletinelor și rezultatul votului, este,

Au întrunit și au fost recomandați de Sinod:

Teofil Mihailescu, 11 voturi pentru, 2 contra; Diaconul Marțian, 8 pentru, 5 contra; Preotul Econom Alex. Șerban-Iași, 10 pentru, 3 contra; Arhimandritul Bartolomeu-Paris, 10 pentru, 3 contra; Economul Nazarie, 10 pentru, 3 contra; Arhim. Antochie, 9 pentru, 4 contra; Preotul Rădulescu-Constanța, 7 pentru, 6 contra; Preotul Gh. Popescu, 10 pentru, 3 contra; Preotul Alex. Popescu-Craiova, 12 pentru, 1 contra.

Rezultatul a fost surprinzător, căci Sinodul a respins pe toți candidații recomandați de d. Arion, între care și pe arhimandritul Scriban.

Știrea răspîndindu-se în Capitală, a fost comentată ca un vot de blam dat d-lui Arion.

*

Candidații respinși de Sinod, au întrunit voturile următoare:

Arhimandritul Cezarie Ștefano, 8 contra și 5 pentru, Arhimandritul Miron, 7 contra și 6 pentru, Haralambie 7 contra și 6 pentru, Poclitaru 8 contra și 5 pentru, Ilariu Mircea 9 contra și 4 pentru, D. Puiu, 9 contra și 4 pentru, Lașcu-Huși, 11 contra și 2 pentru, N. Popescu, 12 contra și 1 pentru, Arhimandritul Iulius Scriban, 9 contra și 4 pentru.

*

In caz, cînd d. Arion, va aproba alegerea, se crede că va confirma ca arhierei, pe Economul Nazarie, care va primi titlul de Ploșteanul, Teofil Mihailescu, care va primi titlul de Botoșăneanul și Bartolomeu, care va primi titlul de Bacauanul.

Cel dintăi urmează să fie numit vicar al Mitropoliei din București, iar unul dintre ceilalți candidați urmează să fie numit vicar al Mitropoliei din Iași.

Greva minerilor francezi

Paris.—O încetare a muncii pe timp de 24 ore a fost hotărîtă pe azi de minerii francezi spre a atrage atenția parlamentului asupra revendicărilor lor. Incetarea muncii e complectă în minele din 12 regiuni, parțială în alte 9 regiuni.

Comitetul uniunei proprietarilor de de mine s'a declarat gata să ice în cercetare cu buna-voință cererile minerilor, în special cele privitoare la pensii de bătrînețe.

Audiență

Bucureşti.—D. Orleanu, fost Ministru, a fost primit aseară în audiență de M. S. Regele.

Guvernul și întrunirea opoziției

Bucureşti.—In rîndurile guvernamentalilor, domnește o vie nedumerire, cu privire la întrunirea anunțată de opoziție pentru Duminică 4 Martie.

Unii miniștri combat propunerea, ca și guvernul să anunțe o întrunire pentru 4 Martie.

Se crde însă, că la urmă, miniștrii vor cădea de acord, pentru ca și guvernul să convoace o întrunire în București, la 4 Martie.

Perceptorii fiscali

Bucureşti.—M. S. Regele a semnat decretul, prin care 16 perceptori fiscali sunt puși la retragere din oficiu, pentru a-și regula drepturile la pensie.

Mutări în armată

Bucureşti.—Consiliul inspectorilor s'a întrunit aseară sub prețedenția d-lui Nicu Filipescu, Ministru de războiu, pentru a întocmi tabloul mutărilor în armată, ce urmează a se face pe ziua de 1 Aprilie.

Asasinarea unui institutor aromîn

Bucureşti. — Din Măcedonia sosește știrea, despre asasinarea unui institutor aromîn.

Iată împrejurările, în care s'au petrecut crima.

Pentru a paraliza acțiunea romînilor greci au așezat 40 de familii în comuna Lumnițe, care numără foarte mulți romîni.

Grecii au căutat toate mijloacele, pentru a obține închiderea școalei romîne, însă n'au reușit.

Pentru a se răsbuna, doi greci, întîlnind pe institutorul romîn D. Ciota, au descarcat asupra lui trei focuri de revolver, rănindu-l grav.

Asasinii greci au fost arestați, dar a doua zi, au fost puși în libertate, în urma intervențiunei episcopului grec.

Intrunirea opoziției

Bucureşti.—Intrunirea opoziției de Duminică 4 Martie, promite să fie grandioasă.

Din toate unghiurile țerei, se anunță sosirea de numeroase delegațiuni.

Consecințele Grevei

Londra.—Trei mari rafinerii de zahar din Liverpol sunt silite să înceteze lucrul din cauza lipsei de cărbuni.

ANUNCIU

Aducem la cunoștința acționarilor Băncii Agricole, că pînă la 5/18 Martie a. c., își pot exercita dreptul de preferință la noua emisiune de 12498 acțiuni, făcînd cuvenitele subscrieri. Două acțiuni vechi dau dreptul la una acțiune nouă, Subscrierea se poate face și la Sucursala Băncii Agricole din localitate, unde detentorii de acțiuni vor căpăta și lămuririle necesare.

Banca Agricolă

Sucursala Iași

Dimitrie M. Bottez

AVOCAT

— Strada Tăutu No. 1 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIA: La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—11. Şoseaua Vitan 11—Bucuresti
a inceput fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi insoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clăteşti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
— Casă de incredere, fondată in 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici
STEINWEG, ROSENKRANZ
Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE
PENTRU SKATING
Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri
Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!
se obţine prin intrebuinţarea regulată a
Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn
care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée Indulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă
Representantpentru — România — H. ŞIEBENEICHER — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

Raymond GAY & Cie
PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco d'album sur demande

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari